Note zilnice

ianuarie – decembrie 1992

Ion Rațiu

Istoria unei **candidaturi deturnate**

Trustul de presă
RH
PRINTING& PUBLISHING

De același autor:

Teoria generală a obligațiunilor în Codul Civil Român, Cluj, 1936;
Succesiunea legală - ab Intestat - în Codul Civil Român (în colaborare cu Aurel Chira), Cluj, 1937;

Policy for the West, London, Harvill, 1957;
Politică pentru Occident, București, Editura Progresul Românesc, 1992;
Bassarabia - a Romanian Land, London, ACARDA, 1968;

Contemporary Romania, London, Foreign Affairs, 1975;
La Roumanie d'aujourd'hui, Paris, Grassin, 1975;
Rumunia wspolczesna, London, 1975;
România de astăzi, Londra, 1977;
România de astăzi, București, Condor, 1990;
Cartea Memorandului, Londra, ACARDA, 1979;

Moscow Challenges the World, London, Sherwood, 1986;
Moscova sfidează lumea, Londra, „Românul Liber", 1990 și Timișoara, Signata, 1990;

Cine mă cunoaște în țară așa cum sunt?, București, Progresul Românesc, 1991;
Efortul ce faci e răsplata, București, Progresul Românesc, 1991;
Templeton, piesă de teatru (în colaborare cu Jane Cobb), London, Arts Theater Club, 1958;
Clive și Anna, piesă în două acte, traducere din limba engleză de Mihai Popescu. Adaptare și Cuvânt înainte de Dan C. Mihăilescu, București, Progresul Românesc, 1995;

În fine, acasă. Note zilnice: Decembrie 1989 - Decembrie 1990, București, Univers, 1999;
Din zilele unei „democrații originale". Note zilnice Ianuarie - Decembrie 1991, București, RH Printing&Publishing, 2001

ION RAȚIU

Istoria unei candidaturi deturnate

Note zilnice. Ianuarie - Decembrie 1992

Trustul
de presă
RH
PRINTING&
PUBLISHING

Coperta: RH PRINTING SRL
Corectură: IOANA PATRICHE
Tehnoredactare: MARILENA RĂDUCU

Ediție îngrijită de PETRE RĂILEANU
Indice de nume: IOANA PATRICHE

© ION RAȚIU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale

RAȚIU, ION
***Istoria unei candidaturi deturnate*. Note zilnice: Ianuarie-Decembrie 1992**/Ion Rațiu - București: Regent House Printing&Publishing, 2001

461p; 15,5x25,5 cm;
ISBN 973-85082-1-5

821.135.1-94

Trustul de presă REGENT HOUSE
PRINTING&PUBLISHING (RHP&P), 2001

Cuvânt înainte

Anul 1992 este, în tânăra și „originala" democrație românească, un an, s-ar putea spune, decisiv: anul alegerilor legislative și prezidențiale. Privind în urmă și consultând cifrele, se poate spune că alegătorii, „poporul", cu alte cuvinte, și-au făcut datoria. Situându-se, din punctul de vedere al înțelegerii situației în care se afla țara, pe poziții adesea mai avansate decât mulți dintre oamenii politici. Necesitatea continuării reformelor – chiar dacă teama de schimbări și de viitor era mare, alimentată, aceasta, copios, și de propaganda oficială – câștigase un teren considerabil în conștiințe. În urma scrutinului din 27 septembrie, Convenția Democratică din România, alianță fragilă și deșirată de conflicte interne, provocate de proverbiala dezbinare nu numai a vârfurilor, dar chiar și a bazelor, obține, în ciuda fraudelor niciodată contabilizate, 20,01% din voturi, respectiv 82 de mandate în Camera Deputaților. Și cum dezbinarea nu era monopolul opoziției, CDR se plasează cu zece procente în fața Frontului Salvării Naționale (Petre Roman) și doar cu 7% în urma învingătorului, Frontul Democrat al Salvării Naționale (Ion Iliescu). Și mai grăitoare sunt cifrele înregistrate în competiția pentru postul de președinte: candidatul CDR ajunge în turul doi și obține 31,24% din sufragii, față de cele 47,34% ale lui Ion Iliescu. E drept, acesta din urmă are un avans de 16 puncte față de Emil Constantinescu, dar e departe de scorul pe care-l realizase la 20 mai 1990: 85,07%, ceva foarte aproape de „unanimitatea" radioasă a „epocii de aur".

Considerând cifrele din 1992, când Emil Constantinescu a fost votat de aproape patru milioane de alegători (Ion Iliescu a câștigat cu ceva mai mult de cinci milioane și jumătate) și faptul că unicul candidat al Convenției fusese pur și simplu inventat și aruncat în arenă cu doar trei luni înainte de scrutin, fără să întrunească, în mod evident, nici una din

calitățile care să-l recomande drept *challanger* al versatului Iliescu, având în vedere toate acestea, se poate afirma că electoratul din România s-a comportat admirabil. Cum au pregătit aceste alegeri liderii Opoziției? Paginile acestui jurnal se ocupă pe larg de manevrele și de ambianța de dinainte și din timpul alegerilor, dar ele reflectă, cum e și normal, doar o parte a evenimentelor: aceea la care a avut acces, în calitate de actor și de martor, autorul acestor scrupuloase note zilnice.

Încurajat de mulți susținători din țară și din străinătate, tratat de numeroși oameni politici din Marea Britanie și Statele Unite – și nu numai – drept „candidat natural" din partea Opoziției democratice și nu de puține ori drept interlocutorul lor favorit, toate aceste semne, oricât de îmbucurătoare, n-ar fi fost suficiente pentru a-l hotărî să se îmbarce într-o nouă aventură. Mai era nevoie de două elemente esențiale. Primul, susținerea populară. Și în acest an, 1992, popularitatea tatălui meu era reală și pozitivă. Fusese depășită bariera din primul an, când imaginea sa era percepută ca discordantă, extravagantă sau chiar bizară. Omul de afaceri, venit din Occident după 50 de ani de exil, întotdeauna impecabil în aparițiile sale și al cărui discurs era diferit, nu numai prin accentul străin, care, de altfel, se estompa, începuse să facă parte din peisajul vieții publice din România. Mai mult, chiar, peste tot unde mergea, la mitinguri, adunări publice, reuniuni, oficiale sau nu, era întâmpinat cu impresionante manifestări spontane de simpatie. Un capital indispensabil oricărui om politic. Capital pe care mai multe partide de importanță secundară se gândesc să-l exploateze, propunându-i lui Ion Rațiu să candideze în numele lor, în timp ce liderul PNȚCD, citat în paginile jurnalului, este de părere că un candidat nu are nevoie nici de calități personale, nici de charismă, contează numai voința partidului. Aceasta era, de altfel, în ochii tatălui meu a doua condiție esențială pentru a se prezenta la alegeri: aceea de a fi desemnat candidat din partea partidului său, considerând că nu ar fi fost nici normal, nici elegant și, mai ales, lipsit de loialitate să se prezinte ca independent sau propus de alte formațiuni politice. Până în ziua de 25 iunie, când conducerea partidului îl alege dintre mai mulți pretendenți, asupra acestei candidaturi planează misterul cel mai impenetrabil. Mai potrivit ar fi, cred, cuvântul ambiguitate. În mai multe rânduri, emisari ai partidului îi propun să-și cumpere candidatura: 100.000 de dolari și partidul îl va susține în fața Convenției Democratice. (În câteva locuri, în manuscris, apare cifra 200.000, așa

încât nu putem ști dacă e vorba de o greșeală sau acesta era pur și simplu prețul inițial, după care s-a operat o binevoitoare reducere de 50%.) Apare, apoi, în plină perioadă pre-electorală, exact ca în Caragiale, nu o scrisoare, suntem doar la sfârșitul secolului al XX-lea, ci o casetă video, și nu pierdută – cu toate că nici la Caragiale lucrurile nu erau inocente și scrisoarea nu era tocmai pierdută –, ci fabricată. Ea arată, cel puțin așa se pretinde, zbaterile amoroase ale lui Ion Rațiu cu una dintre tinerele sale colaboratoare. Las deoparte faptul că, dacă era adevărat, ar fi constituit mai degrabă un compliment pentru un bărbat de 75 de ani, dar operațiunea era menită să-l comprimită pe viitorul – potențial – candidat la Președinție. Autorul imediat al operațiunii era un om din casă care spera să obțină câteva mii de dolari în schimbul casetei, în timp ce, în mod curios, mai multe cópii apar în posesia unor personalități dintre cele mai neașteptate, cum ar fi Adrian Păunescu, Gelu Voican-Voiculescu sau D. Dragomir. Nu știu dacă vom putea afla vreodată pentru cine lucrau acești mai mici sau mai mari trădători „de casă" din jurul tatălui meu și până la ce grad de intimitate funcționau complicitățile.

În toată această perioadă, conduita conducerii PNȚCD a fost nu numai ambiguă, dar ieșită, s-ar putea spune, dintr-o logică sinucigașă. Ea îl desemnează, cum am arătat, în ziua de 25 iunie, pe Ion Rațiu drept candidat al partidului la alegerile prezidențiale, pentru a-l sabora două zile mai târziu, când Convenția îl alege, după nu mai puțin de patru tururi de scrutin, drept candidat unic, pe Emil Constantinescu. Cum se poate explica un asemenea comportament? „Strategia" partidului, în acest caz, a fost construită, după cum îmi amintesc, pe două iluzii. Prima: un mic fost comunist ar putea să câștige în fața unui mare comunist. Și a doua: în cazul în care ar fi fost ales, candidatul CDR, desemnat și pentru presupusa lui docilitate, ar fi urmat să-l aducă pe Rege în țară, contribuind la restabilirea monarhiei. Era mai degrabă un fel de joc de societate decât un angajament politic serios. S-ar putea spune că țărăniștii, care reprezentau nucleul cel mai important al CDR și deci, al Opoziției democratice de la acea oră, porneau la acele alegeri programați pe eșec. Desemnarea unui candidat lipsit în mod flagrant de orice șansă – dacă nu a fost un capriciu al unei persoane, așa cum s-a afirmat deseori în România – nu se putea explica rezonabil decât ca o investiție de viitor. Cât de îndreptățită, se va putea constata în 1999, când președintele Emil Constantinescu anunța, cu câteva luni înainte

de expirarea mandatului, că nu se va mai prezenta și că se va retrage din viața politică. Nu cred să mă înșel spunând că alegerea sa din 1996 nu s-a datorat nici calităților sau charismei sale, nici „strategilor" din jurul său, ci, încă o dată, electoratului care dorea, în sfârșit, o schimbare. Gestul din 1999 era, ce-i drept, o lovitură de teatru, dar el se înscria coerent în acea curioasă pulsiune de autodistrugere a partidului care l-a propulsat, grăbind astfel încheierea unui capitol din istoria agitată a PNȚCD.

1992 este și anul când, după episoade de-a dreptul grotești care dădeau despre România imaginea unei satrapii dintr-un Orient improbabil, Regele Mihai reușește, în sfârșit, să vină în țară. Paginile jurnalului redau cu fidelitate ambianța acelei vizite și detalii despre întrevederea tatălui meu cu Regele și Regina. Aceste pagini, ca și cele consacrate călătoriilor prin țară, sunt cele mai luminoase. Frumusețea și măreția blândă a peisajelor din România îl transfigurau și predispuneau la lirism pe acest domn care, prin temperament, educație și experiență britanică era făcut să nu-și exteriorizeze emoțiile. Momentele de asemenea încântare erau umbrite doar de această constatare care revenea ca un laitmotiv și care constituia una din motivațiile profunde ale luptei sale: „Ce țară frumoasă, și ce rău e guvernată!".

Nicolae Rațiu,
Iunie 2001 – Londra

Miercuri, 1 Ianuarie 1992, Zermatt

Am făcut revelionul la Hotelul Mont Cervin. Numai noi 6. A fost bine, dar eu prefer să stau aici, în Chalet Lani. De aici vedem orașul, auzim clopotele bisericii și privim spectacolul focului de artificii. E mult mai solemn și mai frumos.

Urez Doinei *La Mulți Ani*!. Am încercat să-i vorbesc curând după miezul nopții, ora Bucureștiului, dar n-am reușit. Astăzi îmi spune că a ascultat mesajele la „Europa Liberă". L-au dat pe Crișan care e acum la München și care e foarte popular în țară. Pe episcopul Corneanu, pe mine, pe Coposu și pe Rege. După Anul Nou au dat-o și pe Doina Cornea. Eu am vorbit cel mai lung. Poate prea lung, îmi zic eu.

Simina Mezincescu i-a telefonat. În definitiv Rațiu și Coposu vorbesc de Rege, dar nu-l vor aduce înapoi. Mai bine votez cu Iliescu!, ar fi spus. E caraghioasă. Noi vom face un referendum. Poporul să decidă. Ceilalți, cu siguranță nu-L mai vor.

Toată dimineața cu Nicolae. Trecem întreaga situație în revistă. E clar că va trebui să încerc încă o dată. Victor Marian din Cluj îmi spune la telefon: „Nici nu se pune în discuție. Toată lumea vrea să candidezi la Președinție. Ești singurul care poți scoate țara la liman".

Trebuie să ne gândim cu grijă, îi spun lui Nicolae. Să examinăm resursele de care avem nevoie pentru campania electorală și să luăm în considerare posibilitatea de a-mi pierde viața. Fie din cauze naturale - infarct, apoplexie etc. - fie că mă asasinează cineva. Discutăm situația financiară a societăților noastre.

Vorbesc cu Prințesa Sofia întâi. Apoi vine Regina. În fine, Regele Mihai. Ne urăm la mulți ani. Știa de popularitatea mea crescândă în țară. I-am spus că mesajul lui de aseară a fost apreciat. Și El l-a ascultat pe al meu. Am reafirmat obligația ce mi-am luat să facem un referen-

dum, dacă voi fi ales Președinte, „pentru că în condițiile noastre e bine să avem stabilitatea ce ne-ar da-o dinastia". Depinde cum o facem și când. Nu așa, la repezeală, Majestate, i-am spus. Dacă s-ar întâmpla să fiu ales, vom lua decizia împreună când trebuie organizat referendumul. Am mai vorbit de una, de alta. Reginei i-a plăcut foarte mult „madona română" a lui Berea pe care am reprodus-o pe felicitările mele de Sfintele Sărbători. I-am spus că originalul e în colecția mea de tablouri.

Am vorbit cu Balzer, la Washington. I-am spus că vom face imediat plata celor 750.000 de dolari, adică restul pentru Catedra de studii românești de la Universitatea din Georgetown. I-am cerut să-i dea cât mai mare publicitate. Să-și dea seama că voi candida la Președinția României și că e foarte important să fiu cunoscut în America etc.

L-am chemat, apoi, pe Walter Storm. Am vorbit și cu Zoe care se roagă pentru mine. Mi-a dat numele unui baptist foarte influent, actualmente la București. Îl cheamă T. Thomas. Walter promite totul. Îmi spune că mă poate prezenta lui Eltîn. Foarte bine, am nevoie de asta.

Laura Korne și Ion Ganea îmi telefonează din Geneva. Ganea, ca de obicei, plin de vorbe goale. Vorbește de milioane de ECU ce vor fi la dispoziția Patronatului Național Român.

Marcela și Taila Botnar mi-au telefonat. E, ca să se apere. Articolele ce au apărut în presa engleză despre el caută să-l facă criminal de drept comun. Că de aceea a fost pus în închisoare și la Stuf. Pe Petre Roman îl consideră om de treabă. Degeaba l-am contrazis. Bârlădeanu ar fi demisionat în ultimele zile, îmi spune. Nu auzisem de asta. Am vorbit și de eforturile mele. „Nu vei reuși. Numai tinerii pot să schimbe țara". De acord. Cineva trebuie să-i conducă. Pe mine mai ales tinerii mă sprijină. „Nu vei putea face nimic, trebuie mulți ani".

Adică o schimbare e imposibilă pentru moment. De ce mă deprimă? Eu, doar, știu prea bine ce greu e. De ce nu mă ajută? Mai în glumă, i-am spus: Am să mă duc în Israel să vorbesc acolo celor originari din România. Poate ei mă vor ajuta. „Da, du-te. E bine".

Joi/Vineri, 2/3 Ianuarie 1992

Dinu Daponte îmi face legătura cu Contele Krysztof de Rey. El e implicat în procesul de echipare cu utilaje agricole în Polonia. Vorbesc întâi cu soția lui, evident franțuzoaică. Îmi trimite, apoi, prin FAX, documentul ce pare că este deja acceptat de EEC. Confirm primirea și

seara târziu, îmi telefonează Krysztof. Urmează să ne vedem. Să-i trimit acceptarea mea prin FAX. Apoi, ar putea veni el la București sau să merg eu la Lwow.

Toată ziua sortez fotografiile acumulate, aici, la Zermatt, de-a lungul anilor. Asta, ca să le pun la dispoziția celor doi care vor să pregătească o carte despre mine, bazată pe interviuri. E vorba de Doina Bâscă și de Vartan Arachelian. Să aleagă ei ce merită să ilustreze textul. Muncă bolnăvicioasă. Sunt nenumărate fotografii. Aș fi preferat să am pe cineva neutru să mă sfătuiască. Eu, evident, sunt prea subiectiv. Sunt în avion. Am scris toate astea, începând la Zürich, dar întrerupt de servirea prânzului etc. Acum tocmai am trecut de Arad. Ce sinuos, ce meandre are Mureșul, înainte de Arad! Habar n-aveam de acest lucru. Am văzut pe parcurs Münchenul, înconjurat de lacurile vizitate de mine și de Pitu, în 1936; Budapesta etc. Tocmai trecem Carpații. Încă nu-i cunosc bine. Nu-i pot identifica. De altfel, nu sunt ca Alpii, punctați de munți faimoși, piscuri spectaculare, ușor de recunoscut.

Le-am spus, lui Nicolae și Elisabethei, că, dacă se confirmă candidatura mea la Președinție, se va înscena un fel de „asasinat moral al personalității mele" (*caracter assassination*). Au înțeles. Le-am explicat că e adevărat, legătura mea cu Doina e, în mod necesar, zilnică și puternică. Am multe dezacorduri cu ea - unele importante. Dar o socotesc cinstită și devotată cauzei naționale, pe care eu încerc să o servesc. Sper, din tot sufletul, că n-o să am și cu ea o dezamăgire. Cum am avut cu aproape toți oamenii importanți din România și cu toți cei care mi s-au alăturat în timpul ultimei campanii electorale. Toți m-au înșelat. Toți m-au furat. Toți au profitat de pe urma mea, dacă n-au intrat în celelalte categorii.

„Elleringtonii" au sosit aseară din Australia. Dan, soțul verișoarei mele Ioana, e înalt. Dar băieții lui, Dimitrie și Alexander, sunt enormi. Mai ales primul. Trebuie că are 2 metri. „Ar trebui să veniți să-mi asigurați paza personală", le-am spus. S-au dus cu toții să ia cina la hotelul lor, la Julen. Am stat acasă și mi-am sortat hârtiile.

Trei tineri români, veniți din Italia la schi, au dat peste mine. Tocmai când sosiseră și Elleringtonii. Eu eram în baie. Am ieșit în halat și le-am cerut să revină peste 10 minute. Au făcut-o. Cu o sticlă de șampanie. Nu i-am putut invita în salon. Am băut un pahar împreună în antreu. Mi-au luat o poză cu fiecare în parte, ciocnind „La mulți ani". Apoi Nicolae ne-a fotografiat pe toți patru împreună. Îi cheamă Stoian Cornel (căruia, îmi

spune el, i-am dat 300 de dolari, când a părăsit țara), Popa Lucian și Ivan Stelian.

La Zürich am găsit-o pe Pușa, nepoata mea. Era deja la ieșirea pentru avionul Swissair de București. A avut o vacanță foarte plăcută în Savannah. A stat, bineînțeles, în casa noastră din E. Liberty St.

La Otopeni ne-au așteptat ambele mașini. Cum eu n-aveam bagaje, am plecat imediat cu Mercedes-ul. Pușa a fost adusă mai târziu de Cristi cu Renault-ul.

Am dat cadouri tuturor: purcelușI de Anul Nou, care fac „guiț" când îi apeși. Plus portretul făcut mie de artistul ungur din Satu Mare. Mi-a pregătit vreo 40, la un preț foarte rezonabil. Doina vine la cină și mă pune la curent cu ce s-a întâmplat în absența mea.

Sâmbătă, 4 Ianuarie 1992

La ședința Convenției pentru Democrație în România. Nicolae Manolescu funcționează ca Președinte. Refuz să iau loc la masa unde erau reprezentate cele 8 partide și 6 organizații care fac parte din Convenție.

O dezorganizare totală. Am rămas profund dezamăgit. Totul durează aproape 4 ore: de la 10.00 până la 2 p.m. De-acolo, la GDS. Se filmează o prezentare a Convenției. Întâi mă invită să stau și eu pe unul din fotolii. Văd că se iscă o mică discuție. Manolescu și încă vreo doi. În cele din urmă mi se anunță că numai unul singur poate să reprezinte fiecare formație din Convenție.

Nu face nimic. Eu am pielea groasă, am zis, și mă scol. Împreună cu Cerveni, de la PNL, ne așezăm pe niște scaune, în dosul unei mese scunde. Au vorbit cu toții, rând pe rând. Nu prea inspirat. Dar nu rău. Ceea ce m-a șocat a fost faptul că Manolescu i-a dirijat pe toți. El a fixat ordinea. El și-a lăsat ultimul cuvânt etc. El era șeful. De ce acceptă Coposu acest lucru?

La 5.30 vin Aura Alexa Ioan și Ștefan Ioniță, de la *Expres Magazin*. Un interviu despre noi doi, Elisabeth și cu mine. Cum ne-am cunoscut etc. Vroiau să știe dacă am avut probleme în viață. Le-am spus cinstit, DA. De natură politică, datorită devotamentului meu pentru România.

Dinu Zamfirescu cu soția lui, care e unguroaică. Mi-au adus știri bune, în sensul că și ei cred că eu sunt cea mai populară personalitate astăzi, în România; că sunt omul care poate conduce România la democrație, prosperitate și, implicit, în Europa. Venind din partea lui,

e mare lucru, pentru că pe vremuri era total contra mea. Ei vor ca să candidez din nou la Președinție. Ultima dată ea a avut un rol important în a-i face pe unguri să-l voteze pe Câmpeanu. De data asta, Câmpeanu nu va candida. El ar avea o înțelegere cu Iliescu. Iliescu să fie reales Președinte și el, Radu, să-i fie Prim-Ministru.

Doina vine abia la 10.00 seara. Plecase de aici pe la 4.45, după ce mâncasem prânzul. S-a dus la Studioul celor care au înregistrat „masa rotundă" cu Convenția. „A fost ceva de neînchipuit. Au făcut tot ce le-a stat în puteri ca să vă scoată din film. Ceva extraordinar. Cel care v-a filmat, pe dv. și pe Cerveni, ne-a dat multe secvențe foarte bune. Am căutat să le intercalez unde cineva vorbea prea lung. Redactorul, prieten de-al lui Manolescu, protesta de fiecare dată... Cum se poate că Coposu îl susține pe Manolescu? Toți tinerii sunt contra. Trebuie să aveți o explicație cu el. Să-i spuneți pe față. Să nu le mai dați bani".

Duminică, 5 Ianuarie 1992

La 10.30 vine Dan Ivănel. Vorbim, mai întâi, despre RETRANS. Îmi dă vești bune. Trebuie să le verific. După el, societatea își acoperă deja cheltuielile în cont curent, pe mașină. Dar sunt multe mașini care nu mai funcționează. Codruț le-a distrus. Pe urmă discutăm politică. El îmi face o analiză riguroasă ca să-mi demonstreze că am mari șanse să câștig alegerile prezidențiale. Am un trecut politic curat, sunt cunoscut în toată țara și pot să-mi finanțez singur campania electorală. A ajuns la această concluzie după ce i-a eliminat pe toți ceilalți. Ion Iliescu nu va mai putea ascunde și justifica dezastrul economic, Nicolae Manolescu e un necunoscut, Petre Roman a declarat că nu va candida. (A făcut-o pentru a doua oară. Dacă și de astă dată își calcă cuvântul, e un om sfârșit în viața politică. Eu nu sunt atât de sigur.) Ion Țiriac a declarat și el că nu va candida pentru că-i va dăuna sever intereselor în afaceri și Lucian Cornescu, deși sunt prieteni, n-are priză în țară, n-are charismă. Ivănel vrea să candidez ca independent, cu sprijinul PNȚCD. În nici un caz să nu accept să candidez în numele Convenției. Ce rost are această Convenție astăzi? Până anul trecut mai mergea. Ca să se formeze un bloc în Parlament. Dar, acum, e depășită. Așa, în bloc, nu se știe cine e în creștere. Să mă adresez națiunii, direct. Sunt singurul care are experiența vieții libere în Occident, dintre candidații posibili. Singurul care are legături solide. Nu așa, superficiale. Pe mine mă vor crede. Chiar și românii stabiliți în străinătate s-ar întoarce dacă aș

fi eu Președinte. Am discutat, apoi, pe larg și în amănunt cum vede el dezvoltarea unui program de privatizare. Am avea nevoie de cinci miliarde și jumătate de dolari (mi se pare mult prea puțin), să fie utilizați pentru stabilizarea pieței și obținerea bunurilor de larg consum. Pentru un fond valutar, ca să se asigure convertibilitatea leului și pentru obținerea de materii prime și *Know-how*-ul tehnicii moderne, mai ales în marketing. El e sigur că va putea organiza un număr mare de voluntari din tineretul universitar. Și ar vrea să facă un plan de campanie electorală.

Acum vreau să te întreb și eu ceva indiscret. E adevărat că ai fost prieten cu Nicușor Ceaușescu și făceați chefuri împreună? Că ai fost legat de nomenclatură? Chiar securist?

„Nici vorbă. Pe Nicușor l-am văzut prima dată la televizor, când a apărut înjunghiat. Am fost rector la ASE, dar n-am stat. Acum e Bărbulescu. Eu urma chiar să fiu dat afară de acolo, după 6 Decembrie 1989". Mi-a explicat, apoi, de ce a părăsit învățământul, ca să câștige ceva bani. Are 36 de ani. Încă n-are casă etc. (...) și n-a fost niciodată, nici măcar membru PCR, necum securist. Trebuie să-i spun toate astea Doinei. Ea îl acuză de toate astea.

La orele 5.00 p.m. Reședința Ambasadorului SUA. Alan și Joan Green se întorc în America. Multă lume. Vorbesc cu Spiess, Ministrul Culturii, care confirmă că ne va ajuta ca să marcăm 28 Mai, când s-au dus memorandiștii la Viena.

Cu Petre Roman, foarte prietenos. Cineva ne spune că s-a scris că eu ar trebui să fiu Președintele țării și el Prim-Ministrul ei după alegerile generale. Unde?, am întrebat. N-am primit răspuns. Am vorbit mult în trei, cu Roman și Coposu. Ne-am opus lui Coposu care vrea alegeri separate: generale și numai după aceea pe cele prezidențiale. E o mare prostie. Ar fi o mare greșeală să-i recunoaștem lui Iliescu dreptul de a prezida alegerile și a inaugura noul Parlament.

L-am necăjit puțin pe Coposu afirmând că el ia toate deciziile PNȚCD de unul singur și că noi încă n-avem candidat la Președinție. L-am necăjit că-l susține pe Manolescu. Cine? Eu?, a fost reacția lui.

Vorbește întâi Punch Green și-și ia rămas bun. Simplu, plăcut. Nu e orator, cum o recunoaște. Traducerea în românește, nu fantastică. Eram cu Ministrul Fota și cu Secretarul de Stat Napoleon Pop, de la Ministerul Comerțului Exterior. Cineva ar trebui să-i mulțumească în numele poporului român, i-am spus Ministrului.

„Ai dreptate. Sigur că da. Du-te Dumneata". M-a asigurat că e de acord. I-am vorbit lui Rickert, No. 2 de la Ambasada SUA, să-l întreb. Și el, entuziast. Au aranjat microfonul și am început. Pe scurt:

„If you have to do something, you'd better be a volunteer. And be enthuziastic. His Excellency Minister Fota said he must come here and say a few words of thanks to Ambassador Alan Green Jr. and to Mrs. Joan Green. I am sure that our President Ion Iliescu would have done it, but he is not here. So somebody has to take his place. So I do it, even if only temporarly" (Laughter).

Le-am mulțumit, apoi, pentru dragostea ce au arătat pentru România, am scuzat-o pe Elisabeth că n-a putut să fie și ea prezentă și am încheiat: *„When you get to Washington he sure to speak to the man there and tell him that we need help to get us through the difficult times ahead (...) etc. (...) thank you again* etc.".

Punch și Joan, încântați. La fel Rickerts, care mi-a mulțumit în mod special. Stănculescu a fost și el prezent. De asemenea, Ministrul Apărării, Spiroiu, Adrian Năstase și mulți alții, pe care nu-i mai enumăr.

Luni, 6 Ianuarie 1992

Boboteaza. Masa cu Pușa și Doina. Îi dau ultimei câteva din numerele ziarului nostru cu observațiile mele în roșu. Interviuri. Vine Elisabeth, har Domnului! La Tipografie îi găsesc pe soții Dinu Zamfirescu și pe Octavian Paler. Îmi exprim plăcerea de a-l vedea. Verific paginile proiectate pentru astăzi. Nu mă amestec deloc. Să facă ei prezentarea celor doi Ioni: a lui Iliescu și a mea.

Sunt foarte deprimat. Delăsarea, lipsa de inițiativă și de responsabilitate a colaboratorilor mei, care sunt foarte bine plătiți, e strigătoare la ceruri. M-a remontat puțin prezentarea unui mic cadou din partea Redacției *Cotidianului.*

O urnă cu două altele mai mici „cloisonée". Fabricație chineză. Nu știu cine a avut ideea. Dar mi-a plăcut gestul.

Întors acasă, Elisabeth îmi servește niște icre negre, cadou de la socrul lui Nick Oppenheim, tatăl Taniei. Mi-au plăcut, dar nici asta nu m-a înveselit.

Abia astăzi am aflat că cuvântul Bobotează e o corupție a slavonicului Bog=Dumnezeu și „botează". Mă culc devreme cu *Delirul,* cartea lui Marin Preda. Citesc tocmai „represiunea" rebeliunii legionare, la 23 Ianuarie 1941. O fi fost chiar așa?

Marți, 7 Ianuarie 1992

ROMPRES îmi ia un interviu despre alegerea lui Ioan Rațiu ca Președinte al Partidului Național Român, la 8 Ianuarie 1892. Ceea ce a dus la prezentarea Memorandumului.

Pe la 10.40 a.m. vine Arachelian cu alți patru directori de la SOTI. Vine, apoi, un tânăr maramureșean din Sighet, cu un fel de viflaim cu becuri, care se aprindeau și se stingeau după cum manevra el lucrurile. Cu o hartă a României la mijloc și cu tot felul de alte înfloriturí și mesaje.

Curând după orele 11.00 au venit și vecinii noștri pe care îi avizasem: Michael și Veronica Atkinson (Ambasadorul Angliei), Trolle Anderssen cu soția, Nan Robinson (Ambasadorul Norvegiei) și Dan Pascariu cu soția (Președintele Băncii Române de Comerț Exterior). Maramureșeanul și-a recitat versurile, amuzante: colinde și scheciuri politice. Totul a fost înregistrat pentru televiziunea SOTI. Probabil că vor da ceva astă seară. Au numai o singură oră, seara târziu, orele 23.00 - 24.00.

Au venit și alții de la *Cotidianul,* inclusiv Doina Bâscă. I-am spus că mi-a plăcut cum a prezentat astăzi în ziar cele două personalități: a lui Iliescu și a mea. Multe fotografii personale, nu politice. Ceea ce e foarte important și elocvent.

După orele 5 p.m. au venit, rând pe rând, foarte mulți. Pupi Grozea m-a luat la o parte să-mi spună că e mai bine să fiu candidat independent. Asta înseamnă că Coposu nu vrea să-mi susțină candidatura. Deci, își calcă complet ceea ce îmi spusese când mi-a cerut să nu candidez împotriva lui la președinția PNȚCD. Cam același lucru mi-a spus și Minodora Ilie: îl vrea pe Manolescu. I-ar fi afirmat acest lucru înainte de Crăciun. Simina Mezincescu dezvoltă o teorie că e mai bine să fie ales Iliescu la Președinție. „Va cădea 2-3 luni, după alegeri". E extraordinar ce lipsă de judecată.

Curând după 7.00 seara vine și Coposu cu aghiotanții și cu Gabrielescu și Ștefan Vasile. Cu șmecheriile lui obișnuite. Momentul a sosit însă, să-i spun în fața celorlalți că el e cel care creează atmosferă împotriva mea. Am spus-o râzând, ca să fie acceptabil, dar cred că toată lumea a înțeles. Tu răspândești ideea că Rațiu promite multe, dar nu-și ține promisiunile și că sunt zgârcit.

„Tu mi-ai spus că ești zgârcit. Am repetat doar ce mi-ai spus tu". Aici e șmecheria lui. Absolut nimeni n-a dat nimic comparabil

Partidului cu ceea ce am dat eu. În derâdere i-am spus că nu mai dau la infinit pentru că sunt zgârcit. Acum el o întoarce. „De altfel, de aceea ești milionar. Pentru că îți banii. Nu-i cheltuiești".

S-a discutat mult chestiunea candidaturii la Președinție. Toată lumea e de acord că PNȚCD trebuie să ia o poziție. Și repede. Acum. Agopian e de părere că Manolescu s-ar retrage, dacă PNȚCD ar declara clar, că e pentru candidatura mea. Fără îndoială, eu sunt cel mai popular astăzi. E bine ca Opoziția să aibă un singur candidat. Eu sunt favoritul. Mi-a vorbit și de un sondaj, publicat azi în *Curierul Național* care mă arată mult înaintea celorlalți în opinia studenților.

Au venit și foștii mei camarazi, Colonelul Ion Dima Limbășeanu, Cristian Dumitrescu etc. Daia Călin e bolnav, se pare. Ghighilicea n-a mai venit și nici Bubi Trutea, cel cu voce bună.

Miercuri, 8 Ianuarie 1992

Acum o sută de ani Ioan Rațiu a fost ales Președinte al Partidului Național Român.

Interviu cu televiziunea norvegiană. La masă, Pușa și Doina Bâscă. Îmi telefonează Necșulea. Va pune el pe cineva să adapteze piesa *Templeton* pentru televiziune. Ar fi onorat s-o facă el, personal, dar e deja total angajat în alte proiecte. El e directorul producțiilor teatrale la TVR. În timp ce vorbeam cu el îmi telefonează Coposu. Întrerup conversația cu Necșulea. Tocmai am vorbit la Londra, îi spun. În Anglia vor avea loc alegeri generale în Mai. Partidele lucrează deja febril la pregătirea lor. Noi încă n-am făcut nimic. Eu cred că ar fi bine să ne decidem. Sunt sau nu sunt candidatul Partidului la Președinție? Dacă nu, voi trage consecințele. Dacă da, vreau să mă ocup de treabă imediat. Să nu fie ca în 1990, când am fost pus în situația de a fi numit candidatul Partidului la 6 Aprilie pentru alegerile din 20 Mai. Sarcină imposibilă.

S-a eschivat. El nu poate decide. Comitetul Executiv trebuie s-o facă. S-o facă imediat, am ripostat. Nu se poate. Trebuie să vie cu toții din provincie. De ce să nu ia decizia Biroul Partidului. Am cerut întrunirea lui imediat. Nu, pentru că el pleacă la Brașov. Vineri, nu, că are Convenție, Sâmbătă, nu, că ... În fine, am căzut de acord să avem ședință de Comitet pe 13 Ianuarie, la orele 19.00, la sediul Partidului. Se eschivează. Mi-a promis solemn că mă va susține candidat la Președinție, când a venit la mine acasă, astă vară, ca să mă înduplece

să nu candidez împotriva lui la Președinția Partidului. Eu l-am asigurat atunci că n-am nici o intenție să candidez împotriva lui. După Congres, la prima întrunire a Biroului nou ales, Coposu a afirmat că eu sunt „candidatul nostru la Președinție". La cina cu delegația parlamentară germană ce ne-a fost dată de ei la Intercontinental, la întrebarea directă a șefului delegației, Coposu a afirmat același lucru. Cine este candidatul vostru la Președinție?, a întrebat acesta. Doamna Bărbuș a tradus întrebarea. „El e", a răspuns Coposu indicându-mă pe mine. Neamțul era la stânga mea. În fața lui era traducătoarea, doamna Bărbuș, și în fața mea era Coposu.

În Parlament multă lume mă salută, mulțumindu-mi pentru felicitările ce le-am transmis pentru Sfintele Sărbători. Am trimis fiecărui membru al Camerei Deputaților reproducerea picturii lui Dimitrie Berea, „Madona și Pruncul" în costum național românesc.

Am avut un moment jenant când m-am găsit chemat să justific cererea noastră, a PNL și PNȚCD, ca numirea candidaților să poată fi făcută până la 19 Ianuarie, în loc de 9 Ianuarie. M-am dus la microfon, și le-am mărturisit că eu nu cunosc problema. Propunerea a fost înaintată de Sorin Botez și Ion Diaconescu și ei mi-au cerut sprijinul. Am semnat, dar nu știu amănuntele de ordin tehnic. Rog totuși ca această prelungire a termenului fatidic să fie îngăduită de Cameră. S-a discutat mult. S-a votat 122 pentru, 118 contra. Nu știu câte abțineri. În tot cazul, am înțeles că problema va fi dezbătută din plin mâine. Situația s-a ivit pentru că nici Botez și nici Diaconescu nu erau prezenți la dezbatere.

Am vorbit cu Cunescu. Ei au un candidat?, l-am întrebat. „Nu", mi-a răspuns. Îl susții pe Manolescu? S-a strâmbat, în loc de răspuns, indicând că nici prin gând nu-i trece. „De altfel, e bine ca alegerile prezidențiale să se țină mai târziu". Am discutat problema și i-am explicat de ce ar fi o mare greșeală. Astfel, cu noul Parlament și, probabil, guvernul de coaliție, cu partea leului FSN-istă, funcționând sub Iliescu, ne pierdem credibilitatea în fața Occidentului. N-o să mai fim Opoziție nici măcar atât cât suntem astăzi. Cum vom mai justifica afirmațiile noastre că e un regim neo-comunist pe care-l respingem? De convins nu l-am convins, dar i-am dat de gândit.

La 7 seara mergem la noul restaurant parlamentar, deschis în Casa Poporului. E mare, elegant, acustica nu e bună. S-au așezat la masa unde eram cu Klaps și cu deputații FSN-iști, Bebe Ivanovici și Petre Ninosu. Primul, erou autentic în timpul revoluției, al doilea, ginerele

lui Corneliu Mănescu. Mi-au făcut complimentul să-mi afirme că popularitatea mea e în mare creștere și că m-ar accepta ca președinte.

Am ratat cina cu Raul Petrescu, care era la noi acasă. Dar l-am avizat la telefon. Nu puteam să refuz, sau să plec în fugă de la Casa Poporului. Discuția cu ei a fost, de altfel iluminantă. Roman n-are mai mult de vreo 25 de deputați de partea lui. Toți ceilalți sunt pentru Iliescu.

Bebe Ivanovici poartă un pulover cu emblema „EIIR" - sigla Reginei Angliei. L-am întrebat care e semnificația, dacă e monarhist. Nicidecum. Și alții mă întreabă și le răspund: Am strigat de două ori „Trăiască Rațiu" în Piața Universității și mi-a dat puloverul. Și-mi place, căci e frumos. Am să te citez, să știi, a fost replica mea, în râsul tuturor.

Joi, 9 Ianuarie 1992

Doina la masă. I-a luat un interviu lui Coposu. I-a spus că viața-i dă a doua șansă. Să n-o respingă. El scindează Partidul. Îndepărtează tineretul care e nemulțumit pentru că a trebuit să cedeze în fața celorlalți din Convenție, deși numai noi, PNȚCD, avem organizații locale. Iar la Președinție nu vrea să mă susțină. Insistă că alegerile prezidențiale trebuie ținute după cele generale. Deci, avem tot timpul.

Îl găsesc la Partid. Discutăm problema. De altfel, i-o menționasem când a fost la mine de Sf. Ion. Să întrunim Luni, 13 Ianuarie, Biroul Partidului, la sediu. Să luăm o decizie: dacă și cine să fie candidatul PNȚCD la Președinție. La orele 19.00, adică după Parlament.

Seara îi aduce Doina Bâscă pe Aurel Codrea și pe americanii de la I.I. (Informative and Interactive) și pe cei de la East-West Traders. Au planuri mari. Nerealiste. Dacă intră acum, și au tenacitate și putere de rezistență, vor face mulți bani, peste vreo doi-trei ani. Dar să nu se aștepte la profit peste noapte, le spun.

Doina rămâne și vine și Ștefan Mamulea. Aceeași atitudine. Ei, supleanții Biroului, vor să ia parte și ei la ședința de Luni seara. Între timp mi s-a telefonat, îmi spune Reli, că ședința va avea loc la ora 18.00, nu 19.00. Ambii îmi confirmă nemulțumirea generală a tinerilor.

Vineri, 10 Ianuarie 1992

Diaconescu mă informează că ședința trebuie amânată pentru că vin niște italieni să-l vadă pe Coposu. Evident, o scuză. Îl caut la telefon. Mă amână, căci are pe cineva la el în birou. Evident, sigur că are. Întotdeauna. Dar întotdeauna-mi răspunde. Clar. Nu vrea să-mi vorbească.

Discuții serioase în ce privește art. 5 din Legea SRI-ului. Nu trebuie să refacem supravegherea întregii populații.

Când îmi vine mașina merg direct la Partid. Dau buzna peste ei: Coposu cu o delegație din Prahova. Toți sunt încântați să mă vadă. Coposu mai puțin. Curând vine și Diaconescu. Când pleacă delegația, îi cer lui Coposu să confirme că avem ședință Luni seara. „Dar aveți Parlament". Nu mai pomeni nimic despre delegația italiană. Parlamentul se sfârșește la 7.00 seara. Chiar dacă întârziem un sfert de oră, putem avea ședința. „Bine, vorbește cu Diaconescu. El a spus că aveți Parlament."

Îl iau la rost pe Diaconescu. Nici vorbă de italieni sau de Parlament. Pur și simplu, Coposu nu vrea să discute problema.

Ne întrunim cu toții în camera lui Coposu, plus Bani Ghica. Spre sfârșit vine și Gabrielescu. Discutăm mai ales problema dacă să avem sau nu alegeri prezidențiale după cele generale. Argumentele lui sunt puerile. FSN-ul va pierde majoritatea de 66% ce o are acum. Oricare ar fi noul guvern, FSN sau de coaliție, el va fi mai ușor de învins după ce FSN-ul va ieși slăbit din aceste alegeri. Ridicol. În cel mai rău caz pentru noi FSN-ul va avea o majoritate absolută, chiar dacă e mai mică decât 66%. În acest caz e sigur că Iliescu va fi reales la alegerile prezidențiale ce vor urma. Dacă nu va avea nimeni o majoritate absolută – căci nici o formațiune din opoziție nu o va obține – vom avea o coaliție. Ea poate fi formată din FSN și partidele lor asociate. Agrarienii lui Surdu, PUNR-ul lui Gavra, MER-ul etc. Aceeași situație. Toți ăștia s-ar putea să nu realizeze o majoritate în Parlament. E cel mai favorabil caz pentru noi. Intrăm într-o astfel de coaliție? Eu nu o voi face. Dacă intrăm, ne pierdem total credibilitatea în Occident și probabil, și în țară. *Pentru că intrăm* într-o coaliție care va depune jurământ de lealitate lui Iliescu. În orice caz, românul, laș fiind, va vota mult mai ușor pentru FSN și partidele acolite lui dacă el rămâne Președinte încă un anumit timp, decât dacă și funcția lui e pusă în joc.

În fine, întrebarea revelatoare: dacă Coposu așteaptă ca alegerile generale să micșoreze mandatele FSN-ului, nu e oare acesta momentul să se obțină înlăturarea Președintelui? De ce să-i dai posibilitatea să studieze rezultatele, să-și regrupeze forțele de care dispune și să-și consolideze puterea pentru alegerile prezidențiale ce urmează.

Toate discuțiile astea au fost întrerupte de plecarea noastră – a lui Coposu și cu mine – conduși de Lupuțiu, la Ambasada Cehoslovacă.

Recepție pentru Ministrul lor de Externe.

Acasă, interviuri. Dr. Bruckner mă examinează ca să-mi prescrie Diazepam. Doina, la cină cu Dimitrie Ellerington care a venit la București din Elveția. După cină, Doina vorbește aproape o oră întreagă cu Coposu. „De ce nu candidați dvs.?", îl întreabă la un moment dat. Nu vrea să miște.

Sâmbătă, 11 Ianuarie 1992

La aniversarea înființării ROMPRES. Sunt primit cu mare entuziasm. Foarte multă lume vrea să se fotografieze cu mine. Mai ales femeile. Îmi aduc garoafe. Am adunat 5 în mână și mi-au pus una la butonieră. Pe la 12.20 vine, în fine, și Ion Iliescu. Îi ofer o garoafă pe care o primește. Și ne felicităm reciproc de Sf. Ion. Îl îmbrățișez. Dau interviuri. Vorbesc cu Cornescu, Câmpeanu, Săndulescu, Coposu, Năstase, Dan Marțian, Surdu și nenumărați alții. Atmosferă foarte favorabilă mie. Mulți îmi cer autografe. Mai mulți și multe vin să-mi ureze „La Mulți Ani". De două ori: de Anul Nou și de Sf. Ion.

Acasă mă așteaptă la poartă trei oameni, doi bărbați și o femeie. Îmi dau în scris că Doru Hanganu le-a luat 125 de dolari de căciulă ca să le obțină o viză pentru SUA. Încă în Noiembrie anul trecut. Acum n-au nici banii, nici pașapoartele. Ba chiar, la începutul lui Decembrie le-a cerut încă $100.00 de căciulă, ceea ce au refuzat. Îi cheamă Puia Ionel din Râmnicu Vâlcea și Nicolae Florin, cu soția, din București.

Masa cu Pușa. I-am povestit cele întâmplate. E categoric de părere că trebuie să-i dau drumul lui Doru.

Dau un interviu unei doamne Pop Olga, care scoate o nouă publicație, *Știință și Practică,* în Timișoara. Sper că-i va folosi. Îmi spune că nu prea se vinde.

Curând după orele 6.00 seara vine Rodean, Leu și Erhardt Ronald (Ron). Ultimul a sosit azi după-amiază direct din America. Reprezintă firma WEB, care a fabricat tipografia noastră, deși noi am cumpărat-o de la o societate englezească.

Duminică, 12 Ianuarie 1992

Celestin și Ivănel au venit azi dimineață. Să-mi demonstreze că dubițele funcționează foarte bine și că realizează un profit. Nu sunt convins. Voi avea probleme cu ei.

Masa cu Elisabeth și Dimitrie. Îi avertizez că va veni Nicolae Florin,

cu soția la orele 2.00 p.m. Ceea ce s-a și întâmplat. L-am adus pe Doru Hanganu și am stat cu toții de vorbă. Doru a fost ocupat așa cum mi-au afirmat ieri. N-a fost în stare să răspundă satisfăcător. S-au ciorovăit. Au strigat unul la altul. S-au jurat pe copiii lor că spun adevărul etc. Mi-am format opinia. Toți au ceva de ascuns. Dar, cu siguranță, Doru e cel mai vinovat. A afirmat, de exemplu, că a restituit pașapoartele celor trei cam prin 10 Decembrie. Nicolae dovedește că el a fost în spital, fiind operat între 2 și 17 Decembrie. Și, pe urmă, a fost acasă convalescent.

M-am decis. I-am lăsat pe soții Nicolae să plece, amenințând că-l vor da pe Doru pe mâna Poliției. După plecarea lor i-am spus lui Doru să-și strângă lucrurile și să plece. Protestări. S-a aruncat în genunchi etc. N-am cedat. În cele din urmă s-a dus la Elisabeth să-i spună că are o casetă compromițătoare pentru mine, în legătură cu Doina. I-am atras atenția că ceea ce a făcut este cu totul de neiertat. Ce vrea să dovedească? S-o facă, doar, pe Elisabeth să sufere? Kira și Elisabeth au făcut inventarul tuturor aparatelor și casetelor. Evident, ceva tot a luat Doru. Dar a plecat, în fine!

La orele 5.00 p.m. vin soții Secașiu la cererea lor. El și-a găsit un post de *outside contributor* la BBC. Ea vrea să continue să lucreze pentru mine. Le-am dorit succes și ei îi voi da un răspuns în curând.

Zi imposibilă. Efortul psihic enorm. Total epuizat. Abia aștept să mă odihnesc. Gabrielescu îmi confirmă că vom avea adunarea mâine, aici, la mine, la orele 7.00 seara.

Luni, 13 Ianuarie 1992

Vărul lui Pușa, Gheorghe Vonica, vine să locuiască la noi, să se orienteze, mai întâi și, apoi, să conducă casa.

Alexandru Nestorescu-Maldini, șeful cercetașilor, îmi cere sprijin. I-l dau necondiționat.

În Parlament se discută Legea SRI-ului. Măgureanu, tot timpul prezent. Reținut. Are față de copil. Fără nici o cută. Billy the Kidd, îmi vine în minte. N-are conștiință. Te omoară, pentru că așa e jocul. Stăpânul lui e Iliescu. Pe el îl servește. Ar fi tare bine să fie altfel.

Plecăm devreme din Parlament. Diaconescu și cu mine. Îl luăm și pe Țepelea de la Senat. Curând, după sosirea noastră la mine acasă, sosesc Gabrielescu, Bărbuș și Ilie Păunescu. În fine, vine și Coposu. Trebuia să se oprească să-l ia și pe Bani Ghica, dar uitase. Am vorbit cu el la telefon și a venit cu taxiul. N-am început ședința până n-a venit

și el. Între timp le-am servit vin și whisky, după plac. Am vorbit de proiectul de lege introdus de Țepelea pentru recuperarea manuscriselor, documentelor confiscate sub comunism. Coposu, cum are obiceiul, ne-a vorbit interminabil despre felul în care a împachetat documentele lui Maniu la Bădăcin. Au fost duse la Blaj, la Mitropolia greco-catolică. După venirea rușilor, dezastru. Când au trecut prin Blaj, au spart lăzile cu documentele lui Maniu. Au lăsat hârtiile. Au luat doar hainele lui, fracul, redingota, medaliile. Dar „hârtiile" au fost răvășite și împrăștiate peste tot. Le-a strâns cum a putut, dar, de data asta, n-a mai avut timpul necesar să le sorteze, cum fuseseră prima dată. Le-a pus într-o ladă de lemn și un fierar a pus niște benzi de metal ca s-o încercuiască. Ce s-a întâmplat cu ea, după ce ortodocșii au luat Mitropolia, în 1948, nu se mai știe. Mi-a spus apoi: „Iancule, mai bine începi tu"!.

Pompiliu (Pupi) Grozea, prietenul intim al lui Cornel, pe vremea când cam afirmați că eu complotez împotriva lui Cornel, ca să-i iau președinția Partidului, mi-a vorbit de ziua numelui (7 Ianuarie). Mi-a spus că tu, Cornel, ai sugerat că ar trebui să candidez la Președinție ca independent. Cum tu l-ai autorizat să-mi vorbească înainte de Congresul PNȚCD, vreau să știu care e poziția acum.

S-a discutat pe larg. Păunescu a fost singurul care m-a atacat, cu multă grijă: „Să mă ierte dl Rațiu", ieșea de pe buzele lui tot a doua frază. Dar atacul a fost frontal. De ce nu ajut *Dreptatea*. El va da, din banii lui, 1 milion de lei etc. Ceilalți, amestecați. Diaconescu ne informează că de la organizațiile județene ne vin cereri la Centru ca să candideze Coposu. Cornel a declarat categoric: „Eu nu candidez".

Spre surprinderea mea, Gabrielescu a fost cel care a susținut că eu sunt cel mai bun candidat. Țepelea a spus cam același lucru și el. Atitudine care a găsit acordul tuturor: Noi suntem pentru un candidat unic al Convenției. PNȚCD mă va propune pe mine la discuțiile Convenției. Dacă nu se va cădea de acord asupra unui singur candidat, atunci eu voi fi propus de Biroul Partidului la o Adunare a Comitetului Executiv. Probabil, vor fi și alți candidați. Ioan Lup, de exemplu, vrea neapărat să candideze. Dacă și Comitetul Executiv mă acceptă, atunci vom anunța că eu sunt candidatul Partidului la Președinție.

N-avem bani deloc, a declarat Coposu. Bani Ghica a reluat ideea în felul lui mucalit. Cam toți ceilalți au făcut același lucru. Vor bani de la mine. Din altă parte n-au decât promisiuni. Mi-am dat seama că

oamenii ăștia nu mă iubesc. Mi-am dat seama, încă o dată, că banii mei îi interesează. Mai ales pe Coposu și pe Diaconescu.

Once bitten, twice shy, le-am spus, adresându-mă în special lui Gabrielescu, care știe bine englezește. Și le-am tradus zicala. Mă voi gândi, le-am declarat. Nu le-am promis absolut nimic. Am menționat doar faptul că le-am dat pentru Congres 1 milion de lei și nimeni nici nu mi-a mulțumit și nici n-a menționat faptul. Nici o vorbă nu s-a suflat despre acest lucru la Congres, deși, de fapt, participanții mâncau și beau pe socoteala mea. Și nu mi s-a dat voie să vorbesc. N-am fost programat, înadins, căci le era frică de o surpriză din partea mea. Ceea ce n-a fost deloc justificat. Dac-aș fi vrut să candidez la Președinția Partidului, puteam și știam cum ar fi trebuit s-o fac. (Astăzi, bineînțeles, n-am pomenit toate astea.)

A rămas să le spun într-o zi-două cât și cum voi ajuta Partidul pentru alegeri.

Marți, 14 Ianuarie 1992

Discut puțin cu Diaconescu. El are ideea ca să dea de la Centru, nu bani, ci afișe, broșuri, foi volante etc. Nu sunt de acord. Îi indic acest lucru, dar n-o spun răspicat. Nu voi da bani decât numai direct fiecărui județ, și voi plăti pentru materialul publicitar ce va fi răspândit. Vreau să știu exact ce și cum se cheltuiește. Și de cine.

Am trecut pe la sediu să vorbesc cu Gabrielescu, dar nu l-am găsit acolo.

Carina Atkinson a fost la noi la masă. A invitat-o Elisabeth pentru Dimitrie.

Marius Stoian de la *Tineretul Liber* îmi ia un interviu pentru că, din nou, am ieșit în capul sondajului de opinie. Sondaj făcut pe toată țara sub cupola Academiei Române – Institutul de Cercetări pentru Calitatea Vieții.

Renaud Vignal e încântat că-i telefonez să mă scuz că nu pot merge la recepția ce dă astăzi în onoarea unui profesor din Paris.

Pe la 8.40 seara vine Rodean cu Ron Erhardt de la WEB. Au fost peste tot. Prin Brașov, la Sibiu, în Oltenia până jos la Corabia și s-au întors prin Pitești.

Discutăm afacerea. Mi se pare imposibil de realizat imediat. Toată aparatura pentru transmiterea ziarului prin FAX la Sibiu, unde vrea el să instaleze a doua tipografie, costă o sumă enormă de bani. Deci

tipografia ar costa vreo 700.000 de dolari, iar restul, cam tot atât, dacă nu chiar mai mult.

Vin apoi soții Marius Florian. El lucrează la studioul Radio din Afumați. Este pentru mine. Ea e mare admiratoare a mea, îmi spune. O cred. Era foarte emoționată. Marius mi-a adus caseta dezbaterii prezidențiale din Mai 1990. Cred că vom putea utiliza material din ea.

Doina îmi aduce știrea dată de AM Press: „Este posibil ca în foarte scurt timp și PNȚCD să-și anunțe candidatura la Președinție. Evident, discuțiile se poartă în jurul personalității Domnului Ion Rațiu, fost candidat PNȚCD pentru Președinție și în 1990. De această dată șansele candidatului național-țărănist sunt mult sporite; sunt de părere nu numai partizanii domnului Ion Rațiu, ci și observatorii politici independenți. Comportamentul său perfect de democrat a impus".

Am decis să nu publicăm știrea în *Cotidianul.* Înțelegerea noastră, ieri, a fost ca decizia Biroului PNȚCD să rămână strict confidențială. Chiar dacă ziarele vor începe să speculeze, cum e natural și normal în situația politică actuală, noi nu vom face nici o declarație. Nici da, nici ba. Noi susținem Convenția.

Am stat pe urmă cu Doina. Ea se plânge foarte tare de comportarea lui Coposu. Interesant cum s-au schimbat lucrurile. Pe vremuri îl apăra și-mi cerea tot timpul să-l susțin, că e cel mai ... Acum și-a dat seama de adevăratul lui caracter, sau lipsa de caracter. Ambiția lui îl consumă, din păcate. Așa cum mi l-au caracterizat Velțian și Faina, când eram împreună în exil, la Paris. Dar Coposu nu trebuie respins. Are calități să fie șeful Partidului, deși, din păcate, nu știe să-l conducă, s-ar putea să nu se țină nici de promisiunea ce mi-a făcut mie personal că mă va susține candidat la Președinție. E foarte posibil că „va trebui să cedeze presiunii la care e supus de organizațiile județene ale Partidului". Pe care tot el le va organiza, cum a organizat delegațiile la Congresul Partidului. Atunci va uita de declarația clară, făcută alaltăieri, că el nu candidează.

Să sperăm că mă înșel.

Miercuri, 15 Ianuarie 1992

Vine Rodean. Total împotriva Doinei. Va distruge totul. Inclusiv TIPOREX-ul. Vin apoi Ron Erhardt de la WEB, cu traducătorul. Discutăm afaceri. Ei vor ca eu să cumpăr o a doua tipografie, care să fie plasată la Sibiu. Îmi dau toate amănuntele, plus un rabat de 20% din

prețul net al tiparniței. Dar nu e exact ceea ce vreau eu. Pe mine mă interesează să putem publica simultan, la București și la Sibiu. Atunci, da. Dar pentru asta ar trebui să investesc încă vreo 800.000 de dolari. E excesiv.

Dau un interviu lui Nicolae Nistoroiu de la *Zig Zag*. Repet că nu e adevărat ceea ce se afirmă. E o nouă dezinformare când se spune că nu voi mai candida la Președinție.

Un tânăr, Ion Liviu, vine din partea lui Dan Cernovodeanu să-mi ceară 180.000, pentru că trebuie să plătească o mașină ce a accidentat...

La Comisia de Externe. Vorbesc mai ales despre propunerea lui Țepelea ca Biblioteca românească de la New York să fie mai bine dotată etc. Să fie chiar transformată într-un Institut de Cultură Românească. În principiu s-a căzut de acord, pe bază de reciprocitate.

La insistența senatorului Iancu am spus și eu câteva cuvinte și am vorbit de Catedra de Studii Românești ce am înființat la Universitatea Georgetown din Washington. „Asta, ca să mi se facă propagandă, căci vin alegerile!" Am recunoscut însă că imaginea României în America trebuie îmbunătățită. Biblioteca de la New York poate juca un rol foarte important. Dar să nu se conteze pe contribuții financiare din partea românilor americani bogați.

Merg la Galeria de Artă Apollo a Uniunii Artiștilor Plastici. Sunt primit foarte bine. Președinte e Alexandru Ghilduș. Plin. Nenumărați vin să mă salute, să mă îmbrățișeze, copii, femei etc. Indiscutabil, nimeni nu a fost primit ca mine.

Acasă, enorm de obosit. Mă întind după cină. Vorbesc doar cu Doina Bâscă. Coposu a chemat-o. Au stat de vorbă mai bine de o oră. „E imoral ce vrea să facă Iancu". Adică de ce să dau eu bani direct județelor și să plătesc pentru cheltuieli, afișe, publicații. Ei vor să le dau bani pe șin și să facă ce vor ei și cum vor ei.

Independența Croației a fost recunoscută de Comisia Europeană. S-ar putea să aibă mari consecințe în partea noastră a Europei. Nu cred însă că ungurii noștri vor cere autonomia sau independența Transilvaniei, deși a apărut deja, în America, un român care s-a intitulat Președintele Transilvaniei și a cerut lui Ion Iliescu să înceteze ocuparea țării!!

Dan Pascariu a venit târziu să mă vadă. La cererea mea. Îi vorbesc despre intenția mea de a cumpăra o a doua tipografie WEB. Credit de la BRCE va fi greu de obținut. S-ar putea interpreta ca un conflict de interese din moment ce sunt membru al Consiliului de Administrație.

M-a sfătuit să mă adresez Ministrului Fota. Pe urmă putem face plata în lei și să obținem valută la schimbul oficial. TIPOREX-ul să facă plata direct la RHP în Londra.

Joi, 16 Ianuarie 1992

Vasile Gionea îmi spune că nu mai citește *Cotidianul* pentru că „m-ați atacat de două ori". Atacul a fost pe problema votului său pentru Constituție. Deci, justificat. N-ai decât să răspunzi, i-am zis. Și i-am telefonat Doinei Bâscă. Luați-i un interviu.

La 11.00 m-am prezentat la Fota, Ministrul Comerțului Exterior și al Turismului. I-am explicat intenția mea de a aduce o nouă mașină WEB și cele patru autoturisme *Renault* pe care să le fac cadou, prin tragere la sorți. A fost foarte înțelegător. L-a chemat pe Napoleon Pop, Secretarul de Stat și pe Leonid Tocaci, directorul general. Trebuie să găsească formularele necesare ca să putem importa totul; în ce privește autoturismele, condiția e să nu poată fi vândute sau înstrăinate de câștigător.

Înapoi la Parlament ca să plecăm din nou, de astă dată la Tribunal. Ne vine rândul abia pe la orele 3.10 p.m. Aproape tot timpul, până la orele 6.00 seara, depune mărturie colonelul căruia i se încredințase cercetarea cazului. A confirmat că l-a cunoscut pe miner încă din Ianuarie 1990, când au venit pentru prima dată la București, împreună cu Cozma, liderul lor. A afirmat că ei intrau și ieșeau de la Prim-Ministru și alți membri ai Guvernului, până la Iliescu, cum vroiau. Că i-a văzut în noaptea de 13 Iunie când Iliescu le-a vorbit etc. Și a confirmat că el i-a găsit pe toți cei 3 inculpați vinovați de faptă. A fost un adevărat tur de forță. Cu cât încercau avocații lor să-i salveze prin întrebări abile, cu atât răspunsurile martorului îi incriminau. Pe la 4.30 l-am trimis pe Nicu să-i comunice Ambasadorului Japoniei unde sunt și să amâne venirea lui la mine până la 5.30 p.m. A făcut-o prin Reli.

Am sosit curând după 6.00 p.m. Era tot la noi împreună cu consilierul lui, care vorbește foarte bine românește.

Elisabeth s-a dus la teatru cu Doina Călin, Reli și Pușa. Doina Bâscă le aștepta acolo. Îi comunic lui Rodean că vrem ca linotronicul să fie instalat în fosta mea cameră și că țin neapărat să public ziarul cu acest aparat.

Victor Marian m-a așteptat tot acest timp. Venise la 4.30. L-am invitat la cină. Mi-a vorbit de necazurile ce au din cauza lui Nelu Boilă.

Vineri, 17 Ianuarie 1992

Îi cer Doinei Bâscă să aranjeze totul ca să putem scoate ziarul la linotronic. Deci să scoată și „baia" pentru film din vamă. Dau instrucțiuni categorice lui Apostolescu (?) să aibă grijă ca totul să meargă bine. El lucrează la TIPOREX. Rodean era deja plecat la Sibiu. Altfel i-aș fi confirmat lui că vreau acest lucru terminat în week-end-ul ăsta. Cum îmi scrie Nick în FAX-ul ce mi-a trimis: „What nonsense is this?", referindu-se la încetineala cu care acționează Rodean în chestia linotronicului.

Pe la 9.10 dimineața plecăm spre Cluj. Mergem extrem de repede până pe Valea Oltului. Odată ajunși în Transilvania începe un viscol feroce. Ne dăm seama cât de puternic era vântul, când Victor Marian a cerut o haltă de ajustare. A început să ningă. Din ce în ce mai tare. Între Unirea și Turda, abia mai vedeam. Zăpada cădea atât de greu și mai era și ceață mare. Pe Dăbăgău ne împotmolim în spatele unui camion TIR staționat. După multă așteptare îl depășim. Următoarele 70 de minute, adevărat chin. Nenumărate mașini sunt în șanț. Cu tracțiunea noastră pe spate tot alunecam și noi. Ne-am dat jos din mașină și am împins. Au mai venit și alți doi tineri, din alte mașini să ne ajute. În fine, cu chiu, cu vai, am ajuns în vârful Dăbăgăului. De acolo, nu fără emoții și pericol iminent de a ne împotmoli din nou, am ajuns în vârful Feleacului. Coborâtul a mers, cu grijă, dar relativ bine. Până ce am ajuns la începutul orașului. Cam pe unde începe strada pe care Doina Cornea își are casa. Acolo drumul iarăși era blocat. Am luat-o pe la dreapta, pe străzi înguste, lăturalnice, până ce am dat în strada Andrei Mureșan, cu casele ei frumoase. Altă mașină împotmolită în fața noastră. Iarăși, tinerii mei, Nicu și Mihai, împreună cu alții, au scos-o din zăpadă. În fine, am ajuns la sediul Partidului. Mai întâi la masă, cu Cerghizan. Apoi la o întrunire cu consilierii comunali, adică cu candidații Convenției. Au vorbit mulți.

Am răspuns cum am putut mai bine. Dar e clar că sunt multe nemulțumiri. Nelu Boilă n-a apărut.

Sâmbătă, 18 Ianuarie 1992

La 10.45 sosim la Sala Sporturilor. Match de Basketball feminin între echipele minorităților de aici, din Cluj și cea din Timișoara. Sunt primit la conducere unde mi se explică procedeul. De fapt, sunt 11 premiați, nu zece, cum mi se anunțase. Pe primul loc, o fată și un băiat,

ultimul fiind starul echipei de basketball, înalt de peste doi metri. Rearanjam cărțile deja înscrise de mine ca să fie prezentate, fără încurcătură, celor în drept.

Întâi li s-au decernat diplome. Fiecare pentru sportul în care excelează. Mai mulți dintre ei au performanțe la nivel mondial. Acest uriaș, Alexandru Mureșan, de exemplu, a fost deja recrutat de o mare echipă din SUA. Merge la toamnă. Dau fiecăruia un plic cu 2.000 de lei, o carte, *România de Astăzi* și câte un exemplar din *Românul Liber* și *Cotidianul.* Chiar dacă nu citesc, le vor avea cel puțin în mână.

Sala cea mare din Casa Culturală, complet plină. Peste 3.000 de persoane – aproape o oră – dar n-a contat. Am fost primit cu urale. M-am așezat pe scaunul rezervat mie la mijloc lângă Lițiu, candidatul Convenției la Primărie. Programul artistic, care, îmi spune Mihăilescu, a fost excelent, tocmai se terminase. Au cântat, cu toții și *Marșul lui Iancu.* Mai mult în onoarea mea decât a lui Avram Iancu, mi s-a spus. În fine, așezat pe scaun am ascultat cu atenție cuvântările. Începând cu vocea plângăreață a Doinei Cornea, urmată de Lițiu care s-a prezentat publicului și alte somități locale, reprezentanți ai diverselor formațiuni din Convenție. La urmă de tot, Mihăilescu, care funcționa ca *master of ceremonies*, mi-a dat mie cuvântul. Le-am povestit ce mi s-a întâmplat pe Dăbăgău și cum tinerii care au venit să împingă mașina cu noi, m-au recunoscut deși n-aveam papion. Le-am povestit apoi despre cuvântarea mea la ultima recepție de rămas bun, dată de Punch Green. Când am spus că în absența Președintelui cineva trebuia să-i ia locul, i-am observat pe Petre Roman și pe Cornel Coposu aplaudând. N-am înțeles exact implicația, le-am zis, în ilaritatea generală.

Le-am vorbit de importanța alegerilor ca să se garanteze corectitudinea celor generale și prezidențiale ce vor urma. Am semnat cărți, am dat autografe etc., până târziu de tot. Era ora 3.00 p.m. când am sosit la Cerghizan acasă. Masă excelentă, dar prea copioasă.

Cu greu îl conving pe Nelu Boilă la telefon să vie la ședința Biroului. Dar a venit. A fost și Marino de față. Discuții de aproape două ore în jurul scrisorii lui către Coposu, împotriva mea și în ce privește Comunicatul ce a dat *Adevărului de Cluj* în numele PNȚCD, fără ca să se consulte cu ceilalți membri. S-a apărat cum a putut. L-a adus și pe Tudor, băiatul lui Matei, care e acum șeful tineretului PNȚCD. Lia Lazăr și Cerghizan sunt cu mine. Marian e cu mine, dar o schimbă. Nu se poate conta pe el. Nelu are doi susținători. Pe Balint

și Gavrilă și pe Tudor, bineînțeles. Mihăilescu e întotdeauna cu mine.

Am închis discuția cât am putut mai repede, cu înțelegerea ca să nu se mai dea nici un comunicat fără aprobarea Biroului județean. Le-am dat și 40.000 de lei pentru că sunt somați de fisc, nu mai știu din ce cauză. Și, bineînțeles, plătesc ca întotdeauna toate mesele.

Merg la Rénée și Rica Turcu. Iau un ceai cu ele și cu Mia, care mi-a adus cadou 3 volume cu fotografii și cărți poștale, mai ales de la mine, colectate de Tata de-a lungul anilor. Mi-a făcut adevărată plăcere. Rénée citise în *Expres Magazin* articolul meu despre Mama. „M-a mișcat foarte tare", mi-a spus. Și mi-a dat ziarul, căci eu încă nu-l văzusem.

Duminică, 19 Ianuarie 1992

Cu trenul de la Cluj la Câmpia Turzii. Ne așteaptă Vlad, Președintele PNȚCD. Eram înghețați căci călătorisem un ceas și jumătate în vagonul de clasa I total neîncălzit. Temperatura 6 grade sub zero.

După un ceai la el acasă mergem la întrunire. Foarte reușită. Sala plină, Primarul Mircea Giurgiu e și aici independent, dar se apropie de noi. Toți candidații, oameni tineri. Le țin cuvântarea de rigoare. Entuziasm. Pe drum spre Turda, Dinu Marțian, nepot de-al vechiului meu coleg de clasă, Nicolae Zeic, îmi dă o fotografie în fața statuii Dr. Ioan Rațiu în care apare și Tata. Mi-a făcut mare plăcere.

La Turda sosim exact cum fusese programat. Sala Teatrului – Reduta, cum îi spuneam pe vremuri – plină, dar nu până la refuz. Vreo 2-300 de oameni în picioare dar ar mai fi încăput vreo sută, îmi închipui.

Aici candidatul e un liberal. Profesor de matematici la liceu, C. Anghel. Pedestru în prezentarea programului său. Și aici, *master of ceremonies* a fost Președintele nostru, Ștefan Pop. Deci noi am cedat candidatura la postul de primar în toate părțile, deși, în fiecare localitate noi am organizat totul. Au vorbit Remus Jercău de la PNL, Ovidiu Heller de la PAC și Constantin Mircea, mi se pare, de la Partidul Social-Democrat. Multe întrebări din sală, pe care le-am folosit ca să-mi exprim programul și punctul meu de vedere.

Am plecat foarte mulțumit. Le-am făcut și sugestia ca să utilizeze vechea baie de sare – mina – ca sanatoriu pentru astmatici.

Chiar la începutul adunării, în timp ce Anghel își explica programul, un caraghios, așezat la loc de frunte în primul rând de scaune, se tot

închina și săruta aparatul de amplificare plasat pe scenă lângă cușca suflerului. A urmat Ștefan Pop. A dat citire listei candidaților. Cum se pomenea un candidat PNȚCD, omul nostru se scula în picioare și striga cu vocea bubuitoare: „Ăsta nu". Și trăgea cu mâna în aer, ca și cum ar fi tăiat capul candidatului. În cele din urmă oamenii de ordine l-au condus afară.

M-a fascinat omul ăsta, mi-am început eu cuvântarea. Probabil că proslăvea și se închina tehnologiei moderne. Om de viitor!! Frunțile s-au descrețit pe toate fețele, în râsul general stârnit. Le-am pomenit și pățania noastră pe Dăbăgău, alaltăieri, și-am simțit același val de simpatie.

Luni, 20 Ianuarie 1992

La Parlament, nimic deosebit. Locțiitorul, sau mai bine zis urmașul lui Nichita Dumitrescu și-a luat locul în băncile PNȚ-iste. Facem planuri pentru plecarea la Iași. Mă decid să merg cu trenul. Ceea ce înseamnă două nopți consecutive într-un vagon de dormit probabil neîncălzit. Dar ce nu facem pentru țară! Se pare că vom merge 130 de parlamentari din București și vreo 50 din Chișinău.

La cină, Raul Petrescu. Eu am întârziat puțin pentru că Stolojan ne-a vorbit. Inepții. Nici nu mai știe pe cine să pună vina pentru grava situație economică în care ne găsim. Raul se oferă să mă ajute. Dar nu știu cum să-l utilizez. Seară foarte plăcută. Numai noi doi și Elisabeth.

Marți, 21 Ianuarie 1992

Aranjez să i se ia un interviu lui Vasile Gionea. Îl citesc seara când merg la Redacție. Doina e contra publicării lui. „Partidul e deja împotriva dvs. ... Coposu spune chiar că dvs. trebuie să mergeți la biroul lui și nu el la al dvs.". E absurd. Ei au nevoie de mine.

La recepția de la argentinieni vorbesc cu Roman. Tocmai astăzi i-am publicat un mare interviu pe o pagină întreagă, cu multe fotografii. Eu n-am citit articolul, dar tratamentul ce i-am acordat ar trebui și cred că l-a flatat. Nu mi-a răspuns la întrebarea dacă va candida sau nu la Președinție. Depinde de Partidul lui, îmi spune. Îl văd și pe Radu Câmpeanu și diverși alții, dar n-a fost multă lume.

Cină excelentă la Mazel, Ambasadorul Israelului. M-au pus la stânga lui Michelle, față în față cu Ministrul PER, Bleahu, care vorbește excelent franțuzește. Ea e franțuzoaică. Mazel a vorbit în românește. Scurt și bine. Eu în englezește (*god's own language*) și Bleahu în

franțuzește. Nimic deosebit, dar atmosfera a fost foarte plăcută.

Am plecat primii. Doina Bâscă mă aștepta deja acasă. Am stat cu ea mult. E imposibil s-o mișc. Ea e convinsă că Rodean își face planuri de lungă durată. Cum să pună mâna pe tipografie și pe ziar, în cele din urmă.

Miercuri, 22 Ianuarie 1992

Plec din Parlament devreme. Ajung la timp acasă ca să-i primesc pe Ovidiu Iuliu Moldovan și Horia Popescu. Actorul e din Sărmaș, de lângă Turda. Regizorul e și el ardelean.

Discutăm montarea piesei de teatru *Templeton* pe care am scris-o cu Bunty McNaughton (Jane Cobb). Necșulea e de acord. Urmează ca finanțarea să fie făcută în mod normal de TVR. Pentru atragerea celor mai buni actori însă va trebui să dau ceva în plus. Probabil, încă o normă și jumătate. Sunt de acord. Ei, cei doi, deci Moldovan și Popescu, vor primi de la mine, primul 2.000 de dolari și al doilea 3.000. Cu condiția ca piesa să fie adaptată pentru TVR, fără ca să mă mai coste alți bani și să fie prezentată în Aprilie, cel mai târziu.

Înainte de începerea ședinței la Senat îmi vorbește Gabrielescu. Ei mă vor susține, dar vor bani. Da, le voi da bani, i-am zis, dar direct, fiecăruia, contra chitanță. Nu așa, o sumă de bani pentru Partid și să-i administreze ei.

Pastorul T. Thomas, pe care mi l-au recomandat Zoe și Walter Storm, vine să mă vadă. Vrea să mă susțină, mai ales prin rugăciuni, îmi spune. Ei sunt baptiști.

Vine Cojocaru și apoi Rodean. Caut să găsesc o soluție pentru problemele mele. Rodean ține neapărat să aducem tipografia de la WEB, din America. Eu am mari îndoieli. Cojocaru e gata să mă servească cu verificarea pieselor de schimb ce le aduc din Franța pentru camionete. Întrerupem discuția ca să merg la Convenția Democrată. Coposu și Diaconescu erau acolo. Mulți alții. Grabowski din partea UMRL. S-a discutat despre cheltuielile campaniei electorale. A vorbit Băcanu. „Dl Rațiu ne-a promis să tipărească afișe". N-am promis, am răspuns, ceea ce este strictul adevăr, dar o fac. Și am plecat.

La 9 seara au venit Cojocaru, Rodean, Celestin Chicoș și Mihai Leu. Discuție lungă. Cam toată lumea pune vina pe Doina. Ea e împrăștiată, cum s-a exprimat și prietenul ei, Paul Lăzărescu, și risipitoare. Ea nu e în stare să termine ziarul la timp. Vorbesc la telefon cu

Președintele WEB, Marcollier. Ne înțelegem că vor da un răspuns până Marțea viitoare, dacă acceptăm oferta lor, sau nu.

Sunt foarte tulburat. Nu văd cum voi putea s-o păstrez pe Doina și să transform în același timp întreaga organizație într-un tot eficace.

Joi, 23 Ianuarie 1992

Din Parlament vorbesc cu Napoleon Pop, Ministrul de Stat de la Comerțul Exterior. A primit FAX-ul meu cu cele 4 mașini care vor fi date de *Cotidianul*. Va căuta formula necesară ca să introducem aceste mașini în România fără vamă.

Ajung la timp în Parlament să semnez prezența. Masa cu Elisabeth și Pușa. Discutăm și informația pe care Doru Hanganu ne-a dat-o că el, personal, l-a contactat pe Gelu Voican Voiculescu în timpul absenței mele la Crăciun. I-a oferit lui Voican să-și trimită oamenii, să instaleze ce vor pentru a detecta ce se întâmplă în casa mea etc. Voican n-a acceptat, sub diverse motive. Toată această poveste îmi confirmă mie că Doru a fost cel care a înregistrat banda cu care vroia să mă șantajeze, pretinzând că un necunoscut îmi cere un milion de dolari ca să n-o publice. Omul e total necinstit.

Toată după-amiaza lucrez la cuvântarea ce trebuie să fac la Iași, la întrunirea parlamentarilor din Chișinău și București pentru reîntregirea României (Consiliul Național al Unirii rebotezat, la sugestia lui Nicolae Lupan, al Re-unirii).

Pe la 5.45 vine Doina Bâscă să mă ia la Teatrul Tănase, să-i văd pe Alexandru Arșinel și Stela Popescu. Ei vor performa la tragerea la sorți *WIN A CAR*, organizată de *Cotidianul*. Sosesc la teatru, curând după ora 6.00 p.m. Sala plină. Când sosim, Doina și Reli urmându-mă, sunt primit cu vii aplauze de toată asistența. Sketch-uri, unele extrem de comice. Aproape toate cu substrat politic. L-au ridiculizat pe Roman, Iliescu și mai puțin, în trecere, pe Bârlădeanu și Radu Câmpeanu. A improvizat Arșinel ceva și pentru mine, imitându-mi accentul englezesc. Nu pot să reproduc, dar a fost extrem de amuzant. Am râs cu poftă. Nu m-a supărat deloc.

Acasă mănânc, împachetez și, la Gara de Nord. Împart o cabină cu Nelu Diaconescu.

Joi, 24 Ianuarie 1992

Am stat mult de vorbă cu un călător care ne-a oferit și vin, dintr-un mare bidon. Gustos, de altfel. Dimineața ne-a primit Bușureanu la Gara

din Iași. Primarul Alexandrescu mi-a trimis și el o mașină să mă ducă unde vreau eu. L-am acceptat pe primul și bine am făcut. Simina Mezincescu a venit și ea cu noi, pentru că Balaure, care trebuia s-o aștepte, nu apăruse la timp.

Ne-am spălat, bărbierit etc. și am servit un mic dejun copios. E o familie de medici. Cinci în total. Părinții amândoi, o fiică cu bărbatul ei și un băiat. Toți medici. Fiica are, la rândul ei, două fetițe drăguțe care m-au adoptat imediat. Monica și Ruxandra.

Adunarea Reprezentanților celor două Parlamente s-a ținut în frumoasa sală a Teatrului Național. A prezidat Mircea Druc. Au vorbit șefii partidelor importante. Coposu a fost scurt și foarte bine. Roman lung, mult prea lung și plicticos. Surdu a fost huiduit. Eu am vorbit serios de tot, chiar solemn și la obiect. E un moment decisiv în istoria noastră. Nu putem apărea în fața lumii ca două state separate, ca două popoare separate. Etc. Voi da textul spre publicare în *Cotidianul.* În încheiere s-a dat citire, de către Druc, Proclamației Consiliului Național al Reunirii.

Am dat multe interviuri. Unul, împreună cu Coposu pentru *Cotidianul.* (Klimowicz l-a înregistrat.) În timp ce eu dădeam un lung interviu Televiziunii din Iași, a început ședința Convenției pentru Democrație. În aceeași sală.

Când am apărut și eu, vreo 20 de minute mai târziu, am fost de-a dreptul ovaționat. Scandări continue de Rațiu, Rațiu. Vorbea Sergiu Cunescu. A trebuit să întrerupă cuvântarea, până ce i-am salutat cu mâinile ridicate în aer etc. și până m-am așezat jos pe un scaun în colțul lungii mese la care ședeau reprezentanții Convenției.

Lupu, Președintele PNȚCD Iași, care prezida Convenția, mi-a dat și mie cuvântul la urmă. „Toți așteptați să-l auziți etc.", a zis. Iarăși ovații în picioare. Am fost scurt. Le-am mulțumit pentru felul cum m-au primit anul trecut la Biblioteca Universității, am anunțat înființarea, la sugestia ieșenilor, a Centrului Cultural Științific Româno-Englez „Ion Rațiu", cu care autoritățile britanice sunt de acord. Mai rămâne acum problema minoră de a găsi fondurile necesare, le-am zis râzând, în aplauzele lor. L-am lăudat pe Coposu „care a exprimat punctul de vedere al Partidului meu, al Partidului căruia îi aparțin" și am încheiat simplu: VOTAȚI CHEIA!

De-acolo, Convenția s-a dus în marea piață unde s-a ținut un miting în aer liber. Eu m-am dus să dau un interviu la VOX-T - Radio Iași. Ei

lucrează în strânsă colaborare cu BBC – în limba română. Deci cu Mititelu, care tocmai plecase la Chișinău. A mers perfect.

Când am coborât de la etajul 12 al clădirii, unde era studioul, Coposu vorbea mulțimii, chiar de pe treptele intrării principale a blocului. Nu l-am ascultat cu atenție. Dar sunt sigur că a vorbit bine. Apariția mea în spatele lui a fost salutată. Când a terminat, am fost eu anunțat la cuvânt. Cred că el a plecat imediat. N-a mai dorit să mă asculte. Mai târziu am aflat că s-au dus la Bușureanu, Diaconescu și-a luat lucrurile și s-au întors cu mașina la București.

Am vorbit mulțimii. Cu entuziasm și pasiune, dar nu fără umor. Trebuie să aplaudați ca să vă încălziți, că e frig, le-am zis și mi-am scos căciula în aer. Marea majoritate aveau ca și mine căciuli din blană de miel neagră.

Când am terminat, au năvălit spre mine. Le-am dat autografe pe cărți, ziare, bucăți de hârtie, Buletine de Populație și Cărți de Membru PNȚCD. Am fost complet înghițit de mulțime. Eram purtat de ea în direcția greșită. Un om voinic mă trăgea de mânecă, „Veniți cu mine". M-am uitat în jur. Toți prietenii mei, nicăieri. Eram singur. Cineva mi-a dat o lovitură în pulpa piciorului meu stâng. Cei din jurul meu erau, evident prieteni, entuziaști pentru mine. Dar am realizat deodată, că printre ei trebuie să fie și dușmani. Să-mi dea cu piciorul, cine a făcut-o? Căci nu se putea vedea, așa de mare era înghesuiala în jurul meu. Dar cineva putea să mă înjunghie fără ca vinovatul să fie imediat identificat. Mi-am smuls brațul din mâinile celui care mă trăgea și m-am îndreptat spre treptele care duceau sus la mașinile parcate acolo. Au apărut și mai mulți polițiști în uniformă. Încet, căci era greu să progresăm, cu Poliția acum în jurul meu, am sosit la parcul de mașini. Un tânăr solid, înalt de vreun metru 90 cm, m-a luat într-o mașină pe care Bușureanu, acum reapărut, o comandase.

Curios, n-am simțit deloc piciorul, decât numai după ce am plecat. Probabil exaltarea m-a împiedicat. În fine, cu greu, mașina s-a întors, căci era blocată la spate de mulțime, Poliția, acum în număr mai mare, ne-a ajutat.

Bușureanu a insistat absolut să plătească el taxiul când am sosit acasă la el. Stănescu-Roșca era acolo, împreună cu Iancu, corespondentul *României Libere* la Iași. Le-am dat un lung interviu. Am mâncat bine cu toții. Nici nu mai știu ce. Am dat un al doilea interviu unor tineri care-mi fac o casetă-video, pe care s-o utilizez în campania elec-

torală. Fetițele Monica și Ruxandra, încântate de tot ce se întâmpla în jurul lor. A venit și Simina. Am semnat nenumărate cărți poștale cu Regele și Regina Ana și Principesa Mărgărita. Foarte frumos executate. Au tipărit sute de mii, se pare. Am semnat foi volante cu semnul Convenției, *Cheia,* cu un cuvânt, n-am avut un singur moment liber.

Tânărul care m-a protejat era prieten de-al casei. A stat cu noi tot timpul. S-a oferit să ne acompanieze, pe Simina și pe mine, la tren. Cum am aflat pe urmă, îl cheamă Dan Codreanu. Are 23 de ani. A făcut parte din Corpul Antiterorist al Armatei, staționat la Otopeni. Îl cunoaște pe Rodean, care era pe atunci Locotenent Major. Deci parte din Securitate. Doina Bâscă a avut, deci, întotdeauna dreptate. Dan mi-a povestit ce greu a fost antrenamentul de îndoctrinare. Din punct de vedere fizic, deși el a fost rugbyst. A fost și în acțiune la lacul de acumulare Vidraru. „N-am reușit să împușcăm decât un singur terorist", mi-a zis. N-am înțeles exact la ce acțiune se referea. Ceva cu sovieticii. În fine, tânărul mi s-a părut om de treabă. S-a oferit să-mi fie om de gardă în campania electorală. Trebuie să mă interesez mai îndeaproape despre el, înainte de a mă decide. Dacă, bineînțeles, voi fi adoptat candidat la Președinție.

Codreanu m-a instalat în tren. În același vagon în care am sosit dimineața. I-am mulțumit și l-am lăsat să plece. Am rămas singur în compartiment. Tânărul conductor a venit să mă vadă. „Ați lăsat dvs. un training în tren azi dimineață?", m-a întrebat. Uitasem. Mi l-a restituit. Mi-a făcut o plăcere imensă. În fine, un român cinstit. Aproape că nu-mi venea să cred. Eram deja în pat când mi l-a adus. Să tot fi fost 11.15 seara, căci trenul plecase din Iași la 10.50 p.m. Am rămas cu gândurile mele și cu ale strămoșului meu Ion Codru-Drăgușanu. Citeam capitolul despre șederea lui la Paris, la biblioteca doamnei Bloum, care împrumuta cărți cu chirie. Și despre incidentul când, coborând din vapor, la Marsilia, a călcat pe bătăturile unuia. „Pardon messieur", a zis imediat. „Basama", a exclamat lezatul. Încântat c-a auzit „accente dulci patriotice", scrie străbunicul, a răspuns: „ebad ta". Adică și eu pe tine.

Am dormit bine. Nu fără ca să mă trezesc de vreo două-trei ori. Dimineața la șase, conductorul mă trezește: „Sosim la București într-un sfert de oră". Îi mulțumesc. Mă îmbrac și mă duc direct la el, cu un exemplar al cărții mele *Cine mă cunoaște.* Îmi explică cum a încercat să se apropie de mine în marea piață unde a avut loc mitingul. „N-a fost chip. Erați înconjurat de oameni". Mi-a dat numele să-l înscriu în dedicație. Îl cheamă Găină. „Așa m-am născut. Nu e frumos, dar ...". Nu văd de ce să sufere din cauza asta. „Cu multă afecțiune", i-am scris în carte. Nu pot să mă plâng. Ultimele 36 de ore au fost pline! Deci, de la 6.00 Joi seara, până azi, Sâmbătă, la 6.00 dimineața.

Frumoasă aniversare. Doi ani de la întoarcerea mea în țară. Cum mi-a spus deputatul Cerdarie, azi dimineață, când ne-am văzut pe coridorul vagonului, la sosirea în București. „Sunteți cel mai tânăr dintre noi toți. Aveți mai multă energie". O fi, n-o fi, nu e important, atâta timp cât rezistă inima mea cam vătămată! Voia Domnului să fie!

Toate cele de mai sus le-am scris azi dimineață, după sosirea mea de la Gara de Nord.

Sâmbătă, 25 Ianuarie 1992.

La prânz a venit Doina Bâscă. Cu Elisabeth și Pușa am fost patru. După masă vin Ștefan Mamulea, Paloșanu, Butoi. Discutăm în cinci, cum se poate reorganiza distribuția ziarului. E clar că și Celestin utilizează acum mașinile pentru uzul lui personal. L-a înlăturat pe Codruț Popa ca să-i ia locul. Cer tuturor să-mi dea fapte, nu declarații.

Seara îmi trimite Doina ziarul *AS,* cu interviul lui Coposu. Răspunde fără nici un echivoc că „în principiu" este de acord cu candidatura lui Nicolae Manolescu la Președinția țării. De asemenea, că alegerile prezidențiale vor fi amânate. Declarație făcută, ca și cum noi n-am fi discutat deja această problemă, în cerc restrâns al Biroului PNȚCD. Eu le-am demonstrat atunci că n-avem decât de pierdut, dacă facem acest lucru. Iliescu se va prevala de ideile și dorintele „Opoziției", ca să rămână la putere, să rămână Președinte. Doina e de acord la telefon. „Ajung la concluzia că și-a luat un angajament. Strică Partidului. Tinerii sunt revoltați. Ciumara nu-l mai susține. Nu le mai dați nici un ban".

Venind de la ea, e mare lucru. Întotdeauna l-a susținut pe Coposu și întotdeauna a pledat să dau bani Partidului. I-am cerut să-mi găsească interviul în care a spus că-l va susține pe Șora, la Președinție, sau cineva asemănător. Acum îl susține pe Manolescu.

Cu Coposu am discutat, la sugestia lui, posibilitatea ca eu să plec la Constanța pe ziua de 29 Ianuarie. E imposibil, căci e ziua când vom decerna, prin tragere la sorți, atribuirea celor 4 mașini *Renault* ce trebuie să ne vie din Franța. Dacă e absolută nevoie, aș putea să merg cu elicopterul, i-am zis. Ședința Convenției va avea loc la 4.00 p.m.

Spectacolul nostru începe la 6.00. Dar tragerea la sorți va fi făcută la 8.00 p.m. Teoretic, deci, ar fi posibil. „Ar fi bine să fii acolo. Ca să-l confrunți pe Câmpeanu. Dar nu vei putea să te întorci la timp la București. Convenția nu va începe punctual. Va dura ore întregi etc.", a fost reacția lui. E ceea ce vroiam și eu să zic. Sunt gata deci să joc orice rol pentru propășirea politicii Partidului, dacă mi se cere.

Duminică, 26 Ianuarie 1992

Trimit mașina s-o aducă pe Doina. Pe la 10.00 a.m. Stă până la 11.30 a.m. Discutăm problema articolului-interviu cu Coposu din *AS*. Sub toate aspectele. Să nu le dau bani fără o înțelegere clară între noi. Asta e concluzia ei.

Abia pleacă și vine Valentin Gabrielescu. Vrea bani. Mai au vreo câteva milioane dar au nevoie de mult mai mult. Trecem în revistă filmul relațiilor noastre: biroul auto – un mit al Partidului și eu. M-au suspicionat tot timpul că vreau locul lui Cornel. Degeaba, le-am spus eu, că nu mă interesează. Și m-am ținut de cuvânt. N-am acceptat să candidez la președinția PNȚCD, la Congresul din Septembrie. Le-am dat un milion de lei. Nimeni n-a recunoscut acest lucru în public. Dimpotrivă, s-a anunțat la ședința Comitetului Executiv PNȚCD că n-am dat nimic. În vara 1990, tocmai înainte de vacanța parlamentară, Coposu mi-a cerut bani propunându-mi să devin Vicepreședinte în Birou. Dacă vreți, accept, a fost în esență răspunsul meu. Au venit Diaconescu și Macarie, cred, sau Sârbu. Le-am dat $10.000.00. Schimbul e de minimum 120 de lei dolarul. Cu ăștia, chiar dacă v-am dat numai 3.800.00 până acum, cum afirmați, în total fac 5 milioane. Așa le-am zis atunci. Acest lucru n-a fost niciodată recunoscut. Am aflat abia în Washington, de la Doina Bâscă, despre reorganizarea Partidului și numirea mea ca șef al Departamentului economic. Când l-am întrebat despre această problemă, după ce am refuzat „onoarea", Coposu mi-a zis că voi, ceilalți membri ai Biroului, voi v-ați opus. „Așa o fi fost", mi-a zis Valentin. Acum iar vreți bani. Nu vin bani din străinătate? Uite, acolo stătea Francke, când mi-a afirmat că n-are încredere în Coposu. Acum Kleptsch a fost ales Președintele Bundestag-ului. ... „El e prietenul nostru", a intervenit Valentin. Dacă-i așa, de ce nu obțineți bani de la ei, de la nemți. Ei au baierele pungii. Coposu a făcut atâtea grave greșeli politice că nici nu merită să le înșir. Ultima e cea mai gravă. Vorbește tot timpul despre alegeri prezidențiale amânate. Asta-i

dă o scuză lui Iliescu să rămână Președinte în continuare. Și o s-o facă, amânându-le cât mai mult. Analizez, apoi, toate scenariile posibile dacă se întâmplă asta. Noi pierdem, oricare ar fi rezultatul. Dacă FSN are majoritatea absolută, e clar, formează guvernul. Dacă au majoritate relativă, o fac împreună cu acoliții lor (PUNR, Surdu, MER-ul etc.). Dacă tot n-au, o vor face cu liberalii, probabil sub Radu Câmpeanu ca Prim-Ministru. Și el va rămâne ca Tătărescu, ani de zile. O singură posibilitate ar fi, ca noi să avem rezultate așa de bune, încât să nu se poată obține o majoritate absolută în Parlament fără noi. Dacă Partidul intră într-o astfel de combinație (cu FSN-ul și ceilalți), foarte bine. Dar eu îmi fac bagajele și plec. Eu nu-mi voi murdări o viață întreagă, total devotată democrației.

Discuții lungi, apoi, despre interviul lui, din *AS*. În cele din urmă a trebuit să accepte că impresia ce lasă e proastă: apare că-l susține pe Nicolae Manolescu.

Revenim la banii de care au nevoie; sugerez: voi da, dar numai județelor direct. Și voi ajuta tipărind material publicitar și pentru Centru. Dar așa, sume mari, nu mai dau Partidului. A trebuit să accepte.

Să ținem o contabilitate. Partidul s-o facă. Și o fac și eu pe-a mea. El vroia 1.500 de dolari de fiecare județ. Am oferit 1.000. Și ar mai fi un total de vreo 20.000 de dolari pentru Centru. N-am promis nimic. Am indicat că sunt gata să dau. Atât.

După masa lungă, ședință cu Cojocaru, Butoi, Paloșanu, Mamulea, Doina Bâscă și avocata Viorica Boldișor, care îmi spune că e din Moldovenești, de lângă Turda. Am fost acolo cu bicicleta, când eram copil, i-am spus.

Trebuie să-l menționez și pe Ciuli Enescu. M-a ținut peste o jumătate de oră, înșiruindu-mi 8 puncte de acțiune, în ce privește UMRL. La Paris se pare că toți s-au întors împotriva mea. E foarte posibil, dar nu înțeleg de ce?! Am acceptat să intru și eu în „Jockey Club"-ul românesc care s-a reînființat astăzi. Trebuie să-mi fac o cerere de înscriere.

Luni, 27 Ianuarie 1992

Ziarul e foarte bine făcut. Se dă proeminență cuvântării mele la Consiliul Național al Reunirii. Fără exagerare, pe bună dreptate. Vorbește răspicat despre problema acceptării noastre de către comunitatea internațională ca două popoare sau două state separate.

Seara la 8.00 vin Coposu și Doina Bâscă. Stăm de vorbă până la 3

dimineața. Cu acuzații și contraacuzații. N-are dreptate. E încăpățânat. Nu ascultă. Se referă la „Mandatul testamentar" ce are de la Maniu, să refacă Partidul (să-l conducă). După toți cei în cauză, asta e o invenție a lui. El e ambițiosul, nu eu. Nu ne înțelegem. Dar vorbim pe șleau. Sunt meschin că vreau să dau bani Partidului, dar numai contra chitanță. Eu sunt cel mai indicat să candidez la Președinție din partea PNȚCD. Să așteptăm ca ceilalți să rupă rândurile Convenției. Fac analiza mea, cu multă grijă și în amănunt, de ce amânarea alegerilor prezidențiale este o greșeală fundamentală. Nu acceptă. Se ține de ce a spus în interviul din *AS*. Interpretează așa, când a răspuns la întrebarea dacă-l acceptă pe Manolescu candidat.

Marți, 28 Ianuarie 1992

Dorm cam 2 ore. Citesc Legea audiovizualului și amendamentele propuse de Comisia Culturală.

Vorbesc în Parlament. Deși eram obosit, la tribună m-am simțit bine. Ai mei au fost mulțumiți.

La BRCE îmi cer scuze pentru articolul lui Nicolae Prelipceanu *(Cotidianul,* 23 Ianuarie și nota din 24 Ianuarie). Îmi pun cenușă în cap. Ar fi trebuit să vă felicităm pentru că economisiți bani utilizând formularele vechi din vremea comunismului. Le-am oferit să publicăm imediat o punere la punct. Pascariu a reacționat foarte bine. La fel și alții.

Înapoi la Parlament. Semnez, căci deputații tocmai ieșeau.

Direct la recepția Ambasadorului Chinei. Mâncare excelentă. Ambasada vastă, marmură peste tot. Lume foarte puțină. Mă duc să-i salut pe Câmpeni. Radu îmi răspunde: „Să vedem ce rezultate obținem la alegerile locale", când l-am întrebat dacă se menține Convenția. Dina îmi repetă – pentru a câta oară – că întotdeauna e fericită s-o vadă pe Elisabeth. Mai puțin pe mine, am adăugat imediat, râzând. „Dar n-o ascund, niciodată", a fost replica ei, după o pauză de gândire.

Acasă, Radu Țeposu și Ioan Buduca de la *Cuvântul,* aduși de Florin Iaru. Vor să tipărească ziarul lor la noi. Accept.

Rodean și Leu. S-a făcut instalarea linotronicului în camerele care-mi fuseseră alocate mie. În ciuda opoziției Doinei. Dădusem instrucțiuni în acest sens, în scris, la prânz, când Rodean și Leu mi-au explicat lucrurile. În tot acest timp am căutat să aduc și niște diplomați pentru decernarea mașinilor prin tragere la sorți, ce va avea loc mâine.

Răspund prin telex că accept contractul cu WEB. Voi da instrucțiuni lui Nicolae să facă plata de 100.000 de dolari fără întârziere.

Mă culc la miezul nopții.

Miercuri, 29 Ianuarie 1992

Mă duc la Parlament ca să aflu că e ziua comisiilor. La Senat mi se spune că abia la 12.00 începe Comisia de Externe, unde aparțin.

Merg în Calea Plevnei. Mă primesc Rodean și Leu, Pană și apoi, Celestin Chicoș. Îmi arată tonele de hârtie nevândută. Într-adevăr, e înspăimântător. Toți pun vina pe Doina. E dezorganizată. Strigă. Face scene. Își pierde colaboratorii. Nu utilizează aparatura eficient. Numai din calculatoarele ce are ar putea finanța apariția *Cotidianului.* Pune vina pe toată lumea. Principala ei vină e că nu scoate ziarul la timp. Nu înțelege ce înseamnă un *dead-line*, peste care nu se poate trece nici cu un singur minut. Distribuția ziarului nu e asigurată. Mașinile mele sunt la pământ. Butoi nu dă rezultate. Vorbește doar. Până acum n-a adus decât 12 noi clienți pentru *Cotidianul.* Bineînțeles, îmi este imposibil să știu cine spune adevărul. Pe Mihai Leu, însă, nu-l suspectez. El depinde de Londra. De acolo e plătit. Dar Rodean are mare putere de convingere. De altfel, el e singurul care a dat rezultate. În primul rând și-a făcut o avere pe banii mei. Dar mi-a produs și mie circa 25-29 de milioane, care au fost păpate de *Cotidianul.* Faptul că el devine un om foarte bogat nu mă deranjează, atâta timp cât și eu pot să realizez obiectivele mele de pe urma muncii și a puterii lui de organizare. Eu n-am venit în țară să fac bani. Dar vreau un ziar bun. Vreau televiziune independentă. Vreau să contribui măcar la crearea ei.

În timpul discuțiilor la TIPOREX, mi-a telefonat Doina. Și-a dat seama că înclin să nu mai tolerez incapacitatea ei de a scoate ziarul la timp, zi de zi fără gres.

Acasă dau un lung interviu celor care mi-au făcut deja un mixaj pentru propaganda mea personală. De data aceasta fac filmul pentru *SOTI.* Terminăm la timp. Mergem repede la Sala Radio. În loja noastră, diplomați. Soția și fata ambasadorului Mazel al Israelului, care au adus un gazetar din Londra. Vignal a trimis un consilier să-l reprezinte. Nat și Katie Page din partea Angliei și cineva de la japonezi. El s-a întors în România abia ieri, direct din Tokio. I-am invitat pentru că toți vorbesc sau înțeleg bine românește.

Programul a început pentru România foarte prompt. Curând după

ora anunțată, 6.00 seara. A durat până la 10.15, când mi-a venit și mie rândul. Partea întâi s-a terminat cu cei care au cântat repertoriul demonstrațiilor, când Piața Universității a fost ocupată: Zonă Liberă de Comunism, în 1990. Ocupație terminată de minerii care au devastat și casa mea. Deci Poliția și Armata (Securitatea) la 13 și minerii la 14 Iunie. Au fost prea lacomi. Formația Cristian Pațurcă. Sala, arhiplină, a fost încântată. Total întuneric în partea audienței. Mulți și-au aprins brichetele. Din loja unde eram impresia a fost covârșitoare, sfâșietoare aș putea spune. Lumina speranței pâlpâia firav peste tot. Ca printr-un consens, distribuirea lor în sală acoperea toată audiența. La pauză s-a servit un bufet la cei din loji. Coposu cu Diaconescu și alții, în loja de lângă noi. Au fost mulți alții, de-ai noștri. L-am remarcat pe Pițigoi, de exemplu. Partea a doua a fost scurtă. Excepțional de reușită, cu Arșinel, Stela Popescu și Anda Călugăreanu.

Mi-a venit apoi, mie rândul. Le-am vorbit. Am mulțumit actorilor, formațiilor, Sălii Radio care ne-a găzduit și organizatorilor. Am vorbit de *Cotidianul*. De echipa tânără ce am creat, fără valută. De entuziasmul și dedicația lor și am pomenit-o pe Doina Bâscă, pe nume.

În timpul pauzei 10 voluntari au păzit urna. După scurta mea cuvântare m-am retras. Dar nu înainte de a aduce patru copii pe scenă, care să scoată câștigătorii din urnă. Au venit șase. Pe primii patru i-am făcut să-și spună numele la microfon. Avem și doi supleanți, am zis, arătându-i pe ceilalți doi. Impresie excelentă. În timp ce m-am urcat din nou în loja mea, s-a pregătit totul. S-a explicat tragerea. Dar am sosit la timp să o văd și eu.

Joi, 30 Ianuarie 1992

La Parlament iau și eu cuvântul în problema alocării timpului acordat partidelor pentru propaganda electorală; ca de obicei, lumea m-a ascultat cu atenție, chiar dacă n-au fost de acord cu mine.

Acasă găsesc numai probleme. Pușa e insultată, jignită, de ce ea n-a primit un bilet pentru spectacolul de aseară. Doina e furioasă pentru că nu i-am dat atenția cuvenită și m-am dus la sediul *Cotidianului*/TIPOREX fără ca să-i dau de știre.

Ședința *RETRANS:* Pintilie, Rădulescu, Chicoș, avocatul Bustea și eu. Pușa mi-a dat mandat și va semna mâine. Chicoș acceptă să-și dea demisia și să predea tot echipamentul. Avocatul Bustea face dificultăți. Trebuie să convocăm Adunarea Generală a Acționarilor, să publicăm

totul în *Monitorul Oficial* etc. Deci luni de zile. Îi cer să-și dea demisia. În fine, acceptă și urmează să le dau un cec lui Stoica și lui, pentru serviciile lor. Socoteala ce Stoica mi-a trimis e complet eronată și înțelegerea noastră clară a fost că-i voi remunera serviciile potrivit aprecierii mele. Deci n-are nici o bază legală să-mi ceară un onorar de avocat. Semnăm un proces-verbal de demitere a lui Zagrai.

Abia ajung să mănânc ceva, așa, pe înfulecate, că vin Rodean și Leu. După discuții etc., în care Doina e criticată enorm, cădem de acord că ea e esențială calității *Cotidianului.* Semnez, apoi, contractul cu *WEB* și le dau autoritatea să-l transmită în America.

Vineri, 31 Ianuarie 1992

Pornim pe la 9.30 a.m. Zi excepțional de frumoasă. Fără incidente. Ne oprim în Valea Jiului să luăm pick-nick-ul. Splendid. Dar frig. Mai ales că sufla un vânt aspru, deși eram în plin soare. Avem și o pană de cauciuc. La vreo 100 de metri de un monument. În timp ce băieții schimbau roata m-am dus să-l văd. Era piatra comemorativă, ridicată la 12 Oct.1927, ca să marcheze locul unde a fost împușcat Generalul Dragalina, la 12 Oct.1916.

Am sosit la timp, deși am avut și alte probleme cu filtrul din cauza calității inferioare a carburantului (Diesel). Multă lume ne aștepta afară în stradă. Sala arhiplină.

Ședință remarcabilă. „Niciodată n-am avut atâta lume în sala aceasta", mi-a spus Victor Isac. Deja în stradă, înaintea Casei de Cultură, sute de oameni – aproape toți tineri – mă așteptau. Toate cărțile puse în vânzare s-au vândut. Am distribuit *Cotidianul.* Nu pătrunde nici aici și lumea-l vrea. Lupu Ștefan, Președintele PNȚCD, mai reținut, dar și el extrem de prietenos. Emilia Bârsan, Președintele noii filiale UMRL (150 de membri), a făcut o mică alocuțiune elogioasă la adresa mea. Au vorbit, tot scurt, alții din Convenție. Doboli Damie cred, sau Szabó László, mi-a făcut un cadou: o mică cutie de conserve, goală înăuntru, dar etanș închisă. Eticheta pe ea simplă. Cu litere mari, roșii, pe un fundal galben *Komunizmus Utolsó Lehelete.* Dedesubt, *The Last Breath of Communism.* Alături, același mesaj în litere mai mici, același lucru în nemțește, rusește, cehă și slovacă, mi se pare, ori poloneză. E greu să le deosebesc.

Candidatul la Primărie, om tânăr, deștept. Ședința a continuat până la 8 seara; chiar câteva minute peste. Întrebări nenumărate. Și bune.

Foarte mulți lucrează în siderurgie. Aici vroiau răspunsuri. M-am căznit să-i mulțumesc utilizând umorul ori de câte ori am putut. Un băiat de miner mi-a adus flori. La fel, o fetișcană frumoasă. Adevărată sărbătoare.

Nu mi-am dat seama că am atâția prieteni și adepți în Hunedoara. A venit și Nicolae Nemeș să mă vadă. Am fost colegi de clasă la Liceul „Regele Ferdinand" din Turda. El era un fel de literat – poet al clasei. Mi-a adus și o fotografie a cercului nostru literar. „Majoritatea s-au dus", mi-a spus. Scrie și acum.

Hotelul, doar, un mic dezastru. Arată bine, dar n-are încălzire. Afară e ger adevărat. În cameră mai merge, căci am un mic reșou electric. Apa e rece ca gheața. Nici în militărie nu m-am ras ca azi.

Sâmbătă, 1 Februarie 1992

Poate ar trebui să fiu recunoscător. Mă întinerește, de voie, de nevoie!

Discuția la cină a fost interesantă, mai ales la a doua masă a tinerilor. Un tânăr liberal, inginer siderurgic, îmi descrie cum combinatul lor poate să concureze pe piața mondială producând șine de cale ferată prin laminare, turnare continuă. De asemenea, la Zalău se produc țevi prin presiune (cum face Mannesmann). Și ar costa $700.00 și țeava $1.000.00. Îmi închipui metrul.

Ar fi trebuit să plecăm spre Brad la 9.00 dimineața. La 8.30 ne-am coborât din camerele noastre ca să descoperim că încă nu mișcase nimic în hotel. Bucătăreasa și ospătărițele încă nu veniseră.

Vorbesc la telefon cu Doina. Și bine am făcut. Foarte deprimată. Rodean s-a purtat foarte urât cu ea, după ce eu mă culcasem joi seara. Eu le-am dat FAX-urile pentru WEB și pentru Regent House Properties (Nicolae la Londra). În timp ce le transmitea, Doina a telefonat din nou să-mi vorbească. Nu mi-a dat legătura, nici mie și nici lui Ghiță Vonica. I-a interzis însă, să mai pună piciorul în tipografie, așa afirmă ea, în tot cazul. Asta merge prea departe. Editorul trebuie să aibă dreptul s-o facă. De asemenea, Rodean se opune ca ziarul să ia plăcile când se termină tipărirea ziarului. Deci, se pot tipări în plus și vinde pe sub mână.

Plecăm în cele din urmă pe la 9.20 conduși de o mașină *Renault 19* a Poliției care arată exact ca și mașinile polițienești din Statele Unite. Cu faruri mari, multicolore, pe acoperiș, și diverse sirene asurzitoare.

Mergând după ei, am parcurs distanța până la Brad extrem de iute. La Muzeul aurului ne primește Directorul. E foarte bine prezentat. Triunghiul Roșia Montană – Brad – Săcărâmb, din Munții Metalici e bine ilustrat, cu exemplare de aur curat găsit acolo. În tot felul de roci vulcanice dar, mai ales, în cuarț. Toată istoria mineritului e aici, în fotografii și machete, mori, vagonete de lemn, trase pe șine de lemn, ce nu erau altceva decât trunchiuri subțiri de brad.

Adunarea și aici a mers bine. Am stat cu ei până la 1.30 p.m., deși începusem la 11.00 exact. Sala absolut plină, inclusiv la balcon. E sala cinematografului local.

Tot conduși de mașina Poliției ne-am dus la Țebea să văd Gorunul lui Horea. E încă în viață. Are un diametru de 4 m și o circumferință 14(?). O parte din coajă e artificială, din ciment. Bine făcută ca să imite originalul, care e încă în viață, susținut de o proptea solidă de ciment. Mormântul lui Avram Iancu e îngrijit, în fața bisericii, mult mai mare decât mi-am închipuit. E din piatră. Am rostit un *Tatăl Nostru* în odihna de-a pururi a marelui nostru erou ardelean.

Întorși la Brad am luat masa cu toții. Victor Isac, Președinte de Onoare PNȚCD din județ, nu m-a lăsat să plătesc.

Mergem repede – prea repede – ca să ajungem la timp pentru adunarea din Deva. N-am fost atent când s-a produs accidentul. Mașina Poliției a stopat brusc. Nicu a încercat să oprească și el dar era zăpadă și gheață pe drum. A intrat în ea. Grila din față și o lampă distruse și capota îndoită. Sunt extrem de plictisit. Și Poliția e de vină. Dar și Nicu, pentru că n-a ținut destulă distanță pentru o astfel de eventualitate. Sosim însă la timp. Mă concentrez să uit accidentul. Sală mare de tot, arhiplină. Luminile reflectoarelor nu merg bine. Nici microfonul. După o scurtă introducere mă duc în fața scenei și le vorbesc. Fac liniște și mă aud. Utilizez umorul meu cât pot mai bine, dar le vorbesc serios. Fac analiză severă, dar riguros exactă a situației economice în care ne găsim. Multe întrebări. Unele afirmații absurde, acuzații că aș fi dat pistoale eu și cumnatul meu (??!). Ședința decurge însă fantastic. Lumea stă masată în picioare. La Brad aș fi zis 500.

Cină mare. Vreo 30 de persoane. Apoi la hotel. Am un apartament întreg: 3 camere, baie, antreu. Mobilă albă, exact ca în apartamentul ce am la sediul nostru din Cluj. I-am însemnat pe toți mesenii și las lista lor în dosarul meu PNȚCD. Majoritatea, dar nu toți, membri de-ai noștri. Mi-au plăcut Ladislau de la UDMR și Boca Virgil, Președintele

Alianței Civice.

Bucure Mihai, Președintele PNȚCD, care a organizat adunarea, era foarte nervos înainte de sosirea mea, pentru că avuseseră deja două adunări ale Convenției. Ambele eșuaseră, deși le-au avut pe Doina Cornea și pe Ana Blandiana. De data aceasta însă, toți absolut încântați. M-au întrebat dacă sunt pentru înlăturarea statuii lui Petru Groza, „cel mai distins" fiu al orașului. Da, am răspuns scurt, fără a mai da explicații.

Dimineața ies pe balcon. E ceață, rece. Nici o șansă de vreme bună. Balconul e mare. Se întinde pe două părți, sud și est, cred. Apartamentul are ferestre la est și vest. Deci, e un fel de unitate separată ca o peninsulă, în vârful hotelului masiv din centrul orașului. Deva e înconjurată de dealuri frumoase, Dâmbul mare cu ruinele castelului e remarcabil. Domină regiunea. Nu e de mirare că magnații feudali de odinioară acolo l-au construit. Cu cât efort!!

De două zile, habar n-am ce se întâmplă în lume. Izolarea aceasta, de neînchipuit pentru mine. De aceea BBC World Service aduce adevărate servicii lumii întregi. Pentru că e cât se poate de obiectiv.

Apartamentul e cu adevărat elegant. Salonul are o sofa și două scaune cu brațe și spetează. Toate, capitonate în catifea verde. Un mare ciubăr de lemn din care se ridică o plantă exotică cu frunze mari, groase și sfâșiate fiecare în patru părți, ne-egale. Are și rădăcini adventive. Probabil că, la origine, e de la Tropice. Și un frigider. Sufrageria, tot în mobilă albă. Masă rotundă, cu 5 scaune. Dulap de sticlă cu pahare de tot felul (toate mărimile) de cristal. Și o comodă. Dormitorul, exact ca cel din Cluj. Doar patul dublu e mai mare aici. Dulapul pentru haine e la fel, în trei secții. Cea din mijloc, pentru haine. Celelalte două cu rafturi. Noptierele sunt la fel și lămpile funcționează bine. În plus, aici este și o piesă pentru toaletă feminină, cu scaun scund, oglindă mare la mijloc și pupitre de cele două părți ale mesei. Evident, mobilă produsă în serie. Relativ de bună calitate, pentru că ușile nu se închid perfect, pupitrele funcționează cu greutate etc. Dar, după gustul meu, e frumoasă. Baia e mică. Nicidecum ca cea din Cluj.

Spre marea mea surprindere cei din Deva au plătit hotelul. Le-am oferit s-o fac eu, dar n-au acceptat. Am plătit doar telefoanele și ceva consumație de-a băieților.

Duminică, 2 Februarie 1992

Dimineața, am scris toate aceste note. După micul dejun, pe la 9.45 a.m. am plecat spre Orăștie cu avocatul Liviu Petreu, Secretarul

General PNȚCD. Bine pregătit, m-a informat, ceea ce știam, de altfel, că Aurel Vlad (1875-1953, mort în închisoarea din Sighet) a fost ales deputat de Dobra în 1903. El e marele erou localnic. Alegerea lui a dus la abandonarea pasivismului în 1905 și tot Vlad l-a ajutat pe Iuliu Maniu să fie ales la Vinț, în 1906.

Orăștie e oraș frumos. Centrul, cel puțin. E dominat de o frumoasă biserică ortodoxă, ctitorită de tatăl lui Ion Moța, legionarul mort în Spania la Majadahonda. Statuie impozantă a eroilor din 1784: Horea Cloșca și Crișan. Deoparte e flancată de bustul din bronz al lui Decebal. Bustul lui Groza, care fusese plasat de cealaltă parte, a fost înlăturat. Sper că-l vor pune pe Traian acolo.

Ne-a primit Președintele PNȚCD, Dr. pediatru Pompiliu Carașcă, care e și candidat de primar. Mulți alții, în stradă, în fața sediului PNȚCD. Ne-am dus în biserică. M-am închinat cum e obiceiul și am stat vreo 5-7 minute. Tocmai se cânta „Fericiți cei ...". Sediul, total neîncăpător. Le-am făcut o mică disertație și am răspuns la întrebări. Am plecat înainte de orele 12.00 în uralele unei mari mulțimi de oameni adunați în partea laterală a clădirii PNȚCD.

Călătorie fără incidente. Pe Valea Oltului. Ne-am oprit pe Dealul Drăganului să luăm o gustare. Ce ne-a mai rămas din bucatele cu care ne-a aprovizionat la plecarea din București Rica Dumitrescu.

Am venit direct la Redacție. Le-am dat fotografiile, căci primiseră deja textul articolului scris de Gheorghiu de la Hunedoara și Deva. El n-a fost cu noi nici la Brad și nici la Orăștie.

Luni, 3 Februarie 1992

Zi plină. Interviuri. Convorbiri telefonice etc. Sosește transportul din Franța cu cele 4 mașini *Renault* pe care le-am dat, prin tragere la sorți, cititorilor leali ai *Cotidianului*. Doina Bâscă merge la Vamă după ce am vorbit cu Tocaci la telefon.

La 9.30 seara vin Rodean, Mihai Leu, Bebi Demian, Cojocaru. Discutăm mai întâi RETRANS-ul. Bebi va prelua conducerea ca administrator. Dan Ivănel a acceptat în timpul zilei să-și dea demisia. Cădem de acord asupra TIPOREX.

Marți, 4 Februarie 1992

Dau un lung interviu lui Gordon Martin de la *Daily Telegraph*. Vine, apoi, Ghiga, avocatul și Doina Bâscă. Ea e foarte îngrijorată pentru că

aseară Rodean și Leu s-au dus direct la Tipografie și s-au certat. Iarăși i-a interzis Doinei să pună piciorul în Tipografie. Mă acuză că am trădat-o.

Horațiu Mălăele îmi aduce publicația lui cu caricatura lui Ion Țiriac. Mă invită la *Sinucigașul,* în care joacă rolul principal. Nu pot să accept, din păcate.

Rusu George mă așteaptă în stradă – ger mare – vreo 3 ore. E din Râșnov, Brașov. Anunță că nu pleacă de-acolo până nu-l primesc. O fac la 12.15. Vrea să înconjoare pământul pe jos. Are nevoie de sponsori. Îl rog să mă contacteze din nou după alegeri.

Seara, pe Calea Plevnei. Redactez înțelegerea la care ajunsesem aseară. Am inclus ca plăcile și resturile de role de hârtie să fie date „Progresului Românesc". Altfel am fost absolut fidel celor discutate și acceptate. O conving cu greu pe Doina. Discutăm, apoi, cu Rodean. Nu poate să accepte, zice. Să las documentul până mâine. Scoate apoi o hârtie în care se scrie și semnează cei de la TIPOREX că ei nu mai lucrează acolo, începând din 9 Februarie, dacă Doina Bâscă mai pune piciorul în Tipografie.

Mă revolt. Nu pot accepta ca editorul să n-aibă voie să vadă ziarul când se trage. Insist să-i văd pe cei de la TIPOREX imediat. Nu mâine, cum sugera Rodean. În cele din urmă, cu ezitări, Rodean îi aduce. Le vorbesc. Și-i conving. Doina, har Domnului, tace. Rodean argumentează. Nu-l las. Toți își dau seama că eu sunt rezonabil. Sunt sigur de asta. În cele din urmă pleacă mulțumiți, după ce le citesc punctele asupra cărora am căzut de acord.

După plecarea lor, insist să semnăm acordul. Tăiem punctele care vorbeau de plăci și de rămășițele de role, la cererea lui Rodean. Avea dreptate. De fapt nu convenisem asupra lor. Se trimite totul înapoi să fie corectat la calculator. Între timp Irina Negrea îmi vorbește contra Doinei pe coridor. Ceea ce mă întristează enorm. Și ea vrea puterea. Ceilalți, Prelipceanu, Agopian, Iaru, mă evită. Doina, de fapt, vrea să-i dea afară. Iau salarii mari și aseară s-au îmbătat. Nu știu cât va dura acest acord. Depinde, în mare măsură, de Doina. Are ea înțelepciunea, moderația, toleranța de care este absolută nevoie în funcția de editor? Mă întreb, cu toate calitățile ei, temperamentul ei este vulcanic, neiertător. Și acuză lumea cu prea multă ușurință. Mai ales de sabotaj și de furt. Ceea ce este intolerabil atâta timp cât nu poate dovedi afirmațiile ei.

Miercuri, 5 Februarie 1992

Aseară, la orele 11.00, mi-a luat un lung interviu pentru VOX T2 de la Iași.

Am vorbit și cu Doina care mi-a confirmat că a predat ziarul pentru montare la 9.55 p.m. E perfect.

Azi dimineață au venit cei patru câștigători ai mașinilor *Renault.* Ne-am fotografiat împreună. Am dat și câte o carte fiecăruia, *Cine mă cunoaște.* Doina Bâscă îi duce, apoi, la Vama din Chitila. Directorul Dinu urgentează procedura. Reușește să facă vămuirea în mod expeditiv. După 3 ore fiecare din cei 4 câștigători pleacă la volanul mașinii sale.

Dau un mare interviu pentru ITN Canalul 4 din Londra (Charles Hodson). Alt interviu lui Dan Manolescu pentru ziarul *Muntenia* din Buzău. N-avea nici reportofon și nici nu stenografia. L-am dojenit, dar foarte, foarte blând. Când eram gazetar, n-aș fi îndrăznit să mă prezint în fața unui om foarte ocupat și să-i cer să-mi dicteze răspunsurile, cuvânt cu cuvânt. Totul zâmbind și liniștindu-l când nu mai înceta să-și ceară iertare. Nu e primul caz. Mi s-a mai întâmplat asta. Ce fel de gazetari sunt ăștia?

Am dat alt lung interviu lui Marius Georgescu de la *Cuvântul.* E ziarul care m-a pus în vârful sondajului de opinie.

Seara vin Ștefan Mamulea, Doina Bâscă și Ciumara. Discutăm situația. Spun clar că nu voi candida dacă Partidul nostru nu mă sprijină. Stabilim că prioritatea numărul 1 este distribuirea ziarului în toată țara. A doua prioritate e organizarea unui sondaj de opinie: să știm ce vrea țara. Le-am arătat ce mi-a adus Abraham, de la Centrul de Sociologie Urbană și Regională. Ciumara știa de el. Din punct de vedere profesional sunt buni. Dar fac acest serviciu pentru guvern și pentru alții. Deci, deși acum sunt privatizați, n-am absolut nici o garanție că informațiile (rezultatele) sondajului nu vor fi transmise și altora. Doina e de părere că ar fi bine să-l angajeze pe Peter Hart, din Washington – cel care a făcut același lucru la alegerile din Chile, când Pinochet a fost învins și pe cele din Cehoslovacia (Vaclav Havel). În ambele cazuri a fost de partea câștigătoare.

Jonathan Rickert îmi confirmă la telefon că ar fi bine să merg la recepția dată de NDI și IRI, la Hotelul Intercontinental.

Multă lume. Vorbesc cu cei doi organizatori ai echipei de observatori pentru alegeri: Ken Wallach de la National Democratic Institute și

cu Joseph S. Balcer de la Intercontinental Republican Institute. De asemenea, cu John D. Fox de la Policy Planing, Dept. of State. Apoi cu Ted Zang de la Grupul Juridic pentru Drepturile Internaționale ale Omului și cu Deborah Harding de la German Marshall Plan of the United States. Pe Ken și pe Deborah îi cunoscusem înainte. Stoian de la BBC și altcineva de la Radio Free Europe, de față. Și mulți politicieni, pe lângă diverși observatori din multe și diferite țări. Karen Clark m-a sărutat.

Întors acasă îi telefonez lui Horea Popescu, regizorul piesei *Templeton*. Îi atrag atenția că Răzvan Theodorescu a amânat interviul meu cu Samuilă de la 16 la 29 Februarie. Explicația lui a fost că ar putea influența al doilea tur al alegerilor locale. (Primul se va ține pe ziua de 9 Februarie.) Justificare total absurdă. Îl sfătuiesc să evite o interdicție similară în ce privește prezentarea piesei *Templeton*. Să se fixeze o dată precisă când va fi prezentată. Să se facă acest lucru acum. Piesa a fost programată, alegerile n-ar putea să justifice scoaterea ei din programul Televiziunii. Mi-a promis că va face acest lucru.

În timpul zilei a sosit și al doilea transport cu piesele de schimb *Renault*. Dinu vorbește de o vamă exorbitantă. Dar va face o reducere dacă-i prezentăm noi facturi.

Să nu uit. Atât Wallach, cât și Balcer ne-au mulțumit că am venit la recepția lor. Imediat ce și-au terminat cuvântările, i-am spus că noi ar trebui să le mulțumim lor, pentru tot ce fac pentru noi. M-am oferit. *Better not. Then everybody will want to speak.*

L-am văzut pe Manolescu cam peste tot. Într-adevăr, omul ăsta a fost creat de Coposu. Mare greșeală. Dintre ai noștri i-am văzut pe Nelu Diaconescu și Bani Ghika.

Multe schimburi de vederi cu Nicolae. El nu e pentru cumpărarea celei de a doua tiparnițe WEB. S-o amânăm până după alegeri.

Joi, 6 Februarie 1992

Iarăși s-a amânat procesul cu minerii. De data aceasta scuza e că mama unuia dintre inculpați a murit. Nu știam că e o justificare valabilă.

Țiganul Bologa din Deva ține neapărat să-i susțin cererea de viză pentru Germania. O vrea pentru 6 persoane din Uniunea Democratică a Romilor, al cărei Președinte este. Or fi multe voturi, dar ce mă fac dacă nu se mai întorc din Germania. Și în nici un caz nu voi sprijini

decât o singură cerere.

Doina vine cu notificări adresate lui Nae Prelipceanu, Florin Iaru și Ștefan Agopian. De acum încolo nu vor mai primi salarii. Doar onorariu pentru articolele prezentate și publicate. Face foarte bine. Le-am semnat. Asta o să-i mai liniștească.

De la Londra mi se confirmă că am apărut de două ori la Canalul 4. Deci interviul meu a fost reușit. Mă bucur.

Seara, la *Cotidianul*. Totul merge perfect. Ziarul e gata la 21.35. Pe la 11.45 ne-a venit gata tipărit. Foarte bine. Am discutat cu Mihaela și cu doamna Patriche. Pe urmă au venit și alți sprijinitori de-ai Doinei. Totul în camerele mele recent amenajate.

Dau un lung interviu japonezei Ikuko Kațumata. I-am vorbit de Yokoyama, caricaturistul de la *Asachi Șimbun* care a participat la expoziția The Great Challenge. I-am trimis prin ea un mesaj. *He is very famous*, mi-a spus Ikuko. Au trecut 33 de ani de atunci.

Doina s-a mai liniștit, dar tot consideră că am trădat-o atunci când am făcut înțelegerea mea cu Rodean. Nu e cazul.

Vineri, 7 Februarie 1992

Luăm cina împreună cu Ciumara și Ștefan Mamulea. Cei doi au venit pe la 7.00 seara. Doina abia pe la 8.00. Am stat împreună până la 10.45 p.m.

Toți trei au ajuns la concluzia că trebuie să existe o înțelegere secretă. „Ați observat că Coposu nu-l atacă niciodată pe Iliescu?"

Se fac tot felul de speculații. Chiar posibilitatea ca Moldova și România să fie abandonate Moscovei de Bush. Dar nu Bulgaria. Mă îndoiesc că ar exista un asemenea târg.

S-a discutat candidatura lui Manolescu. Băcanu o susține. E evident, deși mie mi-a afirmat că eu sunt mult mai potrivit. În săptămânalul de limbă engleză ce publică *România Liberă* e prezentat în fotografie ca Președintele Convenției Democratice. Iar textul implică același lucru, în două articole pe aceeași pagină. Acest supliment e făcut special pentru americani. Semnificativ e și faptul că-l invitasem pe Băcanu să ia prânzul cu mine. Dar n-a venit, deși-mi spusese că, dacă poate, îmi va telefona.

Înainte de prânz, pe la miezul zilei, a venit Pupi Grozea să mă vadă. La sugestia lui Elisabeth, care tocmai se pregătea să plece la Paris și de acolo în America. La Savannah și Oakland, să-l vadă pe Mircea. Am

putut vorbi însă cu Grozea. Același lucru. Să dau bani Partidului, dar e jignitor să insist, cum fac, ca eu să transmit direct banii beneficiarilor în fiecare județ. Asta-i opinia lui Cornel Coposu. Dar eu nu insist s-o fac singur. S-o facem împreună. Sau cu el, sau cu Gabrielescu, care e directorul campaniei electorale, i-am zis. „Da, te înțeleg. Și eu aș face același lucru". Gabrielescu va merge acum la Bruxelles, la Jansen, să mai scoată ceva bani de acolo.

Nu știu cine a venit cu ideea, dar, odată exprimată, a fost îmbrățișată de noi toți. Să facem un mărțișor: un coșar cu un mare papion.

Sâmbătă, 8 Februarie 1992

Am stat liniștit acasă toată ziua. A venit Jaime Galdós. El e din Peru. Reprezintă filiala în România a Societății Sud-Americane și din Europa, „Renașterea". Se vor celebra 500 de ani de la descoperirea Americii. Dorește ca UMRL să-și dea adeziunea și sprijinul. Îl trimit la Ciuli Enescu.

Masa cu Pușa. Discutăm angajarea lui Bebi Demian. El e fiul lui Vicky Fodoreanu, verișoara mea.

Cei trei, dați afară de la *Cotidianul,* Prelipceanu, Agopian și Iaru, au dat deja interviuri în presă, în care au atacat-o pe Doina. Agramată, dictatorială etc. Am vorbit cu Liliana Cojocaru. I-am spus fără înconjur că ziarul este concepția mea. Nu a atins încă standardul la care aspir, dar formatul, prezentarea știrilor etc. sunt în întregime concepția mea. L-am adus pe Brian Jones din Anglia tocmai ca să-i instruiască pe gazetarii români pe care doream să-i angajez. N-am avut nume mari. Am dorit profesionalism. Cei trei și-au dat demisia acum vreo câteva luni, când am publicat ancheta în Camera Deputaților asupra vizitei minerilor la 26 Septembrie. I-am reținut atunci. Am aplanat lucrurile. Dar n-am avut mare respect și admirație pentru scrisul lor. O fi splendid. Dar nu e gazetărie. Pot să scrie romane, poezii etc. Noi avem nevoie de jurnaliști. Și au făcut greșeala să facă din nou un chef la Redacție. Ceea ce este inadmisibil.

Am vorbit și cu Nistorescu: „Articolul dvs. despre Mama a stârnit mare admirație. E scris cu atâta duioșie. Nimeni nu se aștepta la așa ceva".

Samuilă de la TVR îmi telefonează să-mi confirme că-mi va lua un interviu în programul lui. Vrea să-i trimit atât piesa mea de teatru cât și cărțulia *Cine mă cunoaște...* Interviul va fi spontan. La 29 Februarie.

Foarte bine. Așa-l vreau eu. Dacă nu găsește Răzvan Theodorescu o nouă scuză să-l amâne!

Duminică, 9 Februarie 1992

La secția de votare, unde aparținem noi, am sosit curând după 9.35 a.m. Am insistat să stau la coadă așa cum se cuvine oricărui democrat, deși cei din fața mea mi-au oferit să merg înainte. Am stat de vorbă cu vecinii și am dat interviuri. Multe interviuri. Am fost filmat. Iliescu era chiar la vot, exercitându-și dreptul și datoria de cetățean; când a trecut pe lângă mine ne-am dat mâna și am schimbat câteva politeturi. Totul a fost filmat de TVR. Mai târziu am aflat că Iliescu, Marțian, Bârlădeanu și alții au fost dați la televizor. Eu nu. Interesantă discriminare. La ieșire mi s-a luat un interviu și în limba engleză. Nu am aflat de cine și pentru cine.

M-am dus la Ionel și Lia Jovin. Le-am spus că este foarte important ca PAC-ul să mă susțină. Asta, pentru că ei erau categorici, că eu aș fi cel mai potrivit Președinte al României.

Eu țin ca să avem un singur candidat la Președinție din partea Convenției Democratice. Oricare ar fi el, eu îl voi susține. Manolescu vrea ca el să fie Președinte. Dar încă nimeni nu l-a numit candidat. Așa, cel puțin, mi se spune. Deci, nu putem să fim amândoi dacă se menține Convenția. M-a sfătuit să vorbesc cu Gheorghe, fiul lor. El e influent în PAC. L-am invitat la cină. Am vorbit și de Băcanu. Nu știu exact ce vrea. Mie, însă, nu-mi prea dă publicitate.

La orele 13.00 vin Nicoleta Roșoga și Mircea Suciu de la *Expres Magazin*. Le dau un amplu interviu.

Vorbesc și cu Elisabeth care a ajuns cu bine la Savannah. Cei de acolo îmi transmit încurajare și admirație.

Ar fi trebuit să vină Simon Opie de la Londra, dar avionul a avut 4 ore întârziere. El e de la Kidson Impey. Vine însă Gh. Jovin. Pe el nu se poate conta. Și nici pe PAC, unde are mare influență, se pare. Deși nu l-au ales în mod special pe Manolescu drept candidat la Președinție, PAC-ul îl va susține.

Ghiță Vonica și-a primit nevasta la Gara de Nord. Va locui la Pușa. Sunt încântat, căci astfel se sudează oarecum o situație sănătoasă la mine acasă. Ghiță i-a luat locul lui Doru Hanganu, care niciodată nu mi-a plăcut.

La *Cotidianul.* Găsesc acolo camera cu linotronicul plină de cei de

la *Academia Cațavencu*. Le explic, la cererea lor, cum au fost concediați cei trei: Prelipceanu, Agopian și Iaru. Să vedem ce vor publica.

Ondine Gherguț a luat un sondaj pentru Președinție, la secția noastră de votare. Acolo unde majoritatea votanților sunt foști nomenclaturiști, sau actuali. Și această indicație, deși nu e vorba de un sondaj condus științific, mi-a reîncărcat bateriile cam golite de discuția ce am avut cu Gh. Jovin.

Edward Parry de la Relief Fund for Romania a sosit cu deputații Peter Thurnham și Anthony Coombs. Sunt în misiune mai ales pentru handicapați.

Înmormântarea lui Caius Iacob, singurul nostru Senator. N-am putut să mă duc. Circumstanță fericită pentru că a durat patru ore. Au stat în frig și în picioare. Din partea Partidului a vorbit Gabi Țepelea. Coposu a fost prezent.

Luni, 10 Februarie 1992

Țiganul Bologa din Deva îmi cere să intervin pentru a se da viză de intrare în Germania unei mici delegații de țigani pentru a aduce îmbrăcăminte și medicamente. Îl pun în temă pe Simon Opie. Îl trimit, apoi, la Olinescu. Ajut și pe Ticu Dumitrescu cu publicarea a 15 broșuri pentru alegeri. Îi vorbesc lui Rodean în acest sens. Dacă e nevoie voi ajuta și eu cu bani.

Televiziunea în limba engleză îmi ia un interviu cu câștigătorii celor patru mașini *Renault* și cu fetițele care au tras la sorți. Succes. Ar fi trebuit să vină Televiziunea română, dar tot amână sosirea. Am renunțat. Ioan Alexandru s-a întors din Germania. L-a văzut pe Francke și pe alții. Pentru ei, eu sunt candidatul ideal la Președinție. Alexandru mi-a adus o scrisoare adresată lui Francke în care le sugerăm să invite o delegație de trei oameni a Partidului nostru. I s-a promis că Francke va facilita ca și cancelarul Kohl să ne primească. Ne hotărâm ca a treia persoană din delegație să fie Gabrielescu. Și Alexandru Lepădatu îmi trimite mesagii flatante din Bonn dar în el mare încredere n-am. Alexandru mă asigură însă, că exilații din Germania apreciază foarte mult lupta mea de-acum.

La Tipografie, în sala linotronicului l-am găsit și pe Dinescu, Directorul *Academiei Cațavencu*. Mi-a arătat o caricatură cu Iliescu și Măgureanu purtând papioane în păr, deasupra capului, pentru că erau prezentați în femei. Ca un fel de funde cu picățele. Dar e clar că sunt

papioane. I-am cerut artistului să-mi vândă originalul, pentru colecția mea. Erau mulți acolo. Discutau și plănuiau gazeta lor. Le povestesc pățania mea cu Răzvan Theodorescu, care, după cum îmi relatează Horea Popescu, nu va permite prezentarea piesei mele *Templeton* la Televiziune, după 25 Martie, pentru că s-ar putea să fiu candidat la viitoarele alegeri. Au râs cu toții și nu mi-au cerut amănunte.

Scriu lui Mihai Stoica, cel care m-a sfătuit, dar, de fapt m-a cam încurcat în sortarea problemelor mele cu Rodean, Codruț Popa și Nick Caramihai. Îi trimit un cec cu 75.000 de lei pentru acoperirea tuturor onorariilor ce i s-ar putea datora. M-am referit la înțelegerea noastră inițială, când el a sugerat că lasă la aprecierea mea să-i plătesc când și cât voi socoti eu de cuviință. Mult mai târziu, când nu-l mai consultam, pentru că-mi dădusem seama că sfaturile și comportamentul lui în negocierile cu cei trei menționați sunt contraproductive, mi-a trimis o apreciere în scris, cam cu cât ar trebui să-i plătesc în onorarii. O sumă atât de mare, în lei și valută, încât era, pur și simplu, absurdă. Am ignorat-o. Au trecut luni de zile. Am ignorat-o pentru că partenerul lui, Nicolae Bustea, era încă în Consiliul de administrație al RETRANS-ului. Și Bustea făcea doar gafe. Complica lucrurile în loc să mă ajute. Ba mai mult, la penultima ședință a reținut originalul procurii ce Nicolae mi-a trimis din partea Regent House Properties. La ultima adunare, acum câteva zile, mi-a afirmat, categoric, că nu i-am dat-o. Cojocaru, care a fost prezent la ambele adunări, și-a adus perfect de bine aminte când el a cerut să-i las originalul procurii. Deci, mai și minte, sau n-are nici memorie și nici ordine în actele și dosarele lui. I-am cerut să demisioneze, ceea ce a făcut pe loc. Probabil, o să am dificultăți și cu Stoica. Dar să vedem!

Au început să vină rezultatele alegerilor. Convenția Democratică iese bine peste tot. Doar la Cluj PUNR-ul are mai multe voturi. Trebuie să iau notă de acest lucru.

Seara, la orele 21.00, la Redacție. Mi se dă *Academia Cațavencu*. Ce să spun? Am râs cu hohote. Doru Bușcu a publicat un articol, ilustrat cu fotografia în care Iliescu și cu mine ne strângeam mâna la secția noastră de votare, ieri dimineață. Balonul pune în gura mea: „Dacă-ți pierzi slujba la alegeri, caută-mă să-ți dau un job!". Articolul poartă titlul: PROPUNERE TOP și subtitlul: Neobositele și neobișnuitele peripeții ale cetățeanului Anthony Lock, deputat român. Conclude articolul: (sunt) două căi amiabile de eliminare a litigiului: 1) ori dl Rațiu

să-și semneze lucrarea în clar și să-și depună candidatura sub pseudonim (Anthony Lock), ori 2) concomitent cu difuzarea peliculei *Templeton,* Televiziunea română să prezinte compensatoriu publicului alegător una din piesele domnului Iliescu, în ipoteza că domnia sa va concura drept candidat.

Îmi dă Doina și o scrisoare de la Jamina Ilie. S-a întors recent din Anglia. Îmi scrie: „Povestesc tuturor că singurul român despre care am fost întrebată în Anglia a fost Ion Rațiu. Nu m-a întrebat nimeni de viața FSN, de unul, de altul. Numele de Rațiu era și este asociat cu țara. Nu-i înșelați așteptările românimii care, deși tare, tare departe de pământul țării ... Sunteți o personalitate recunoscută de britanici ... Sunteți omul în care ei cred cu tărie...".

Am mare nevoie de astfel de mărturii, evident sincere, căci femeia nu-mi cere absolut nimic. Am nevoie de ele în aceste momente de mare cumpănă. Nu numai problemele mele cu Rodean, RETRANS, distribuția *Cotidianului* etc. Ci și problemele din Partid, apoi Convenția etc.

Interesant. Stând de vorbă cu tinerii de la *Cotidianul,* am sentimentul că pe ei voi putea conta. Atmosfera la ziar, în tot cazul, e calmă. Tensiunea a dispărut de când i-am concediat pe cei trei: Prelipceanu, Agopian și Iaru.

Doina vine și ia cina cu mine. Caută să-și dea și ea merite pe care nu le are. Asta, pentru că fusese prezentă când le-am explicat celor de la *Academia Cațavencu* că eu sunt responsabil pentru felul cum arată *Cotidianul.* Nu e creația nici a Doinei nici a lui Brian Jones. Ei au făcut ceea ce le-am cerut eu să facă. Aducând o mare contribuție a lor și o putere de muncă, mai ales în cazul Doinei, cu totul neobișnuită. După discuții Doina a acceptat că eu am vrut un ziar, adică un cotidian. A acceptat că eu am optat pentru titlul *Cotidianul,* când ei vroiau altceva. Eu am dorit formatul mare, nu tabloid etc. etc.

E bine că aceste lucruri s-au clarificat. Prea multe fabulații în România!

Marți, 11 Februarie 1992

Am vorbit cu Răzvan Theodorescu în Parlament. I-am spus că piesa *Templeton* a fost acceptată pe merit. Eu nu sunt candidat în momentul de față. Să fie programată la o dată posibilă pentru prezentare. Pe urmă, nu mai poate fi scoasă din program pentru simplul motiv că devin candidat la alegerile viitoare. Dacă se face acest lucru, mă văd silit să dau o conferință de presă. Să explic acest lucru Occidentului. M-a ascultat. A căutat să argumenteze, dar n-am acceptat explicațiile lui. „Să discutăm situația din nou după ce-l voi vedea pe Horea Popescu, regizorul, mâine, în cursul zilei".

Am luat și eu cuvântul în cursul dezbaterii asupra Legii audiovizualului. Am susținut că nu trebuie să interzicem participarea capitalului străin la înființarea de posturi de televiziune. Chiar dacă ar obține un control financiar asupra postului TV. Amendamentul care cerea această interdicție a fost, har Domnului!, respins.

La prânz am fost la Athénée Palace, la recepția dată de Ambasadorul Iranului. Mi-a vorbit Mânzatu. El e pentru candidatura mea la Președinție. La fel Mazilu. Foarte prietenos.

Aproape toate ziarele au publicat fotografia mea la vot. Adeseori, imediat lângă cea a lui Iliescu. Le-am văzut pe toate în Biblioteca Camerei Deputaților. Mi-am făcut cópii. Excepții: *Dreptatea* și *România Liberă.* Tocmai ziarele care ar fi trebuit să mă susțină. Nici nu m-au pomenit.

Seara, la Tipografie. Discuție lungă cu Rodean. Opie a început să verifice gestiunea. O să avem surprize, e clar. Mare discuție cu linotronicul. O reped pe Doina pentru că vrea neapărat să fie prezentă și ea în camerele unde funcționează linotronicul. Nu e treaba ei. Să scoată un ziar bun. Asta e sarcina ei. Partea tehnică s-o facă Rodean. O las acasă destul de iritat.

Miercuri, 12 Februarie 1992

Semnez condica în Parlament (prezența) și mă duc imediat la Hotelul Minerva unde stau cei doi deputați britanici, Peter Thurnham și Anthony Coombs. Vine și Ion Vianu, Edward Parry de la Relief Fund for Romania și alții. Luăm împreună micul dejun. Totul merge foarte bine. Îmi cer să semnez exemplarele din *Cotidianul* ce le ofer. Caricatura pe mijlocul primei pagini, splendidă. *Cheia* marchează în colțul porții Frontului Salvării Naționale, în ciuda zidului format din acoliții FSN-iști.

Secretarul de la Ambasada Ungariei confirmă că voi fi primit de Președintele Árpád Göncz la Budapesta. Cele două deputate însă, nu pot să meargă cu mine. Explic lui Almás: Cred că ar fi o greșeală să apar singur. Mulțumește Președintelui și să fixăm vizita la o dată ulte-

rioară. Poate după alegeri.

Și în chestiunea dezbătută în Parlament despre cine poate și cine nu poate deveni angajat la SRI, am luat o poziție neutră. Ne-am abținut, noi, PNȚ-iștii. Dar nu toți. Nicoară a votat pentru. Ungurii, contra. Era vorba de cei cu legături cu serviciile de informații străine.

Expres Magazin apare cu un articol intitulat „Scandalul de la *Cotidianul*". Citează pe Doina, pe Prelipceanu, Agopian și pe mine. În general, corect.

Seara, conflict cu Rodean. Nu vroia să predea *Espace*-ul lui Demian pentru a fi reparat. Insist. Acceptă. Dar mă aștept la surprize neplăcute.

Novacovici a luat-o razna. A trimis un FAX la Televiziunea Română. „Comunicat" zice: „Suspendă din UMRL pe dl Ion Rațiu". Valeriu Dăescu de la Televiziune îmi trimite o copie cu rugămintea să-i telefonez. Când sosesc acasă, pe la 2.30 p.m., nu-l mai găsesc acolo. Vorbesc cu Nicolae Cristoloveanu. Omul e un impostor. E iresponsabil, îi zic. Tocmai de aceea v-am trimis textul. Nu-l vom da, bineînțeles.

La Plevnei intru în conflict, mai întâi cu Doina și Leu. Insist ca ziarul nostru să iasă pe linotronic. Apoi cu Rodean, cum am menționat. E o adevărată bătălie. Noul contabil arată că s-au facturat zeci de tone de hârtie peste hârtia pe care s-a tipărit ziarul nostru. Dacă se poate dovedi acest lucru, o să avem foarte mari probleme cu Rodean. Doina îmi aduce săptămânalul *Flagrant*. Top personalități: 1) Mircea Druc, 2) Corneliu Coposu, 3) Nicolae Manolescu, 4) Ion Rațiu, 5) Mihai I, 6) Ana Blandiana, 7) Petre Roman, 8) Claudiu Iordache, 9) Theodor Stolojan, 10) Petre Mihai Băcanu.

Joi, 13 Februarie 1992

Ieri, am avut ședința Biroului Camerei și a liderilor grupurilor parlamentare. Prin noi alianțe și sciziuni, acum suntem 10 grupuri parlamentare, nu 8. Deci, într-o mică dar semnificativă măsură grupul PNȚCD a devenit mai important. Am sugerat ca să fim și noi reprezentați în Birou. L-am sugerat pe Klaps ca cenzor. Are voce de stentor și-i face bine pentru inimă dacă trebuie să iasă pe coridor ca să urgenteze membrii absenți la vot. Propunerea a căzut după ce a stârnit puțină ilaritate. Dar am marcat poziția noastră: că avem dreptul să fim reprezentați în Birou.

După semnarea prezenței, azi dimineață, mai stau vreo jumătate de oră. Mă întorc, apoi, acasă să-i dau un interviu lui Tudorel Urian de la

Cuvântul. După vreo jumătate de oră nu-i mai funcționează reportofonul. Amânăm interviul. Îmi văd de treburi, mănânc și mă întorc la Parlament. La 4 începe adunarea Biroului cu liderii grupărilor. Gh. Manole de la Partidul Republican și, apoi, Surdu de la Agrarieni îmi dau să înțeleg că m-ar propune pe mine ca Vicepreședinte al Camerei. Ungurii (Tokáy) și Liberalii (Lăzărescu) nu par contra, deși nu-și exprimă punctul de vedere. Marțian închide întrunirea indicând că vom decide problema formării noului Birou al Camerei mâine dimineață. Azi vom avea doar o scurtă discuție asupra Legii audiovizualului.

Vroiam să fiu prezent la începerea ședinței plenare. Era programată pentru orele 4.30. La ora 5.00 p.m. încă tot nu începusem. FSN-ul avea ședință separată. Mai stau puțin și plec la Convenția Democrată. Acolo ajung devreme, deși ședința ar fi trebuit să înceapă mult mai devreme.

A fost foarte bine să fiu prezent. Coposu a condus ședința. Deputatul ungur de Hunedoara a vorbit foarte elogios despre efectul mare pe care l-au avut prezența și cuvântările mele la Hunedoara, Brad, Orăștie, dar mai ales la Deva. A sugerat ca cele mai importante personalități ale Convenției să meargă în săptămâna care vine acolo, unde este vorba de un balotaj pentru Primar. Și sunt foarte multe cazuri. A vorbit Petre Mihai Băcanu. N-are nici prezență și nici dicțiune. Totul e punctat de lungi „ăăă-uri".

De acolo merg la Redacție. Forțez scoaterea *Cotidianului* pe linotronic. Avem un operator antrenat și Mihai Leu trebuie să-l utilizeze pe al doilea. Vine Doina Bâscă la mine în cameră. Îmi aduce ultimul număr din revista *22*. Dan Pavel semnează un articol intitulat „Despre felul cum ION RAȚIU l-a compromis pe ION RAȚIU". Atac vitriolic pe marginea demiterii lui Prelipceanu, Agopian și Iaru. Termină cu cuvintele: „Oricum, pentru atitudinea sa față de scriitorii români, noi nu vom înceta să strigăm din toată inima, un sincer: Jos Rațiu!". Sunt foarte aferat. Chiar scriitorii să mă atace? După ce i-am apărat întotdeauna!

Vine Marian Munteanu să-mi vorbească. Împreună cu Nastasiu Ciprian. I-am ținut să mă aștepte pentru că dădeam un interviu domnișoarei Andreea Pora de la *Opinia Studențească*. Dar ea scrie și la *22*. Interviu exclusiv axat pe demiterea celor trei de la *Cotidianul*. Am explicat lucrurile. Plăcere nu mi-a făcut.

Marian Munteanu vine cu Ciprian Nastasiu. Îmi vorbesc despre „Mișcarea pentru România", organizația lor politică. „Suntem în marea

noastră majoritate oameni tineri, sub 30 de ani. Avem tot timpul. Pentru moment, dorim să susținem oameni politici care pot să ne aducă schimbarea ce ne dorim. Îmi dau și programul „Mișcării", multiplicat. Mă vor susține pe mine la Președinție. Le vorbesc cum o fac tuturor. Să vedem ce se va întâmpla. Dacă se menține Convenția Democratică și dacă vom avea un candidat unic.

Târziu vine Klimowicz de la Cameră. S-a dezbătut formarea noului Birou al Camerei. A fost un eșec total. L-au propus pe Țepelea. Vacarm și proteste. Țepelea s-a dus la microfon să spună că ar trebui să mă propună pe mine, dacă e vorba de o reprezentare PNȚCD în Birou. S-a votat. Același Birou a fost reales, minus Cerdarie de la Ecologiști. Surdu l-a propus pe Gionea pentru că el a votat pentru Constituție. Poate m-a ferit Dumnezeu de mai rău, fiind absent de la ședință. E greu de spus. Dac-aș fi fost prezent, cred că aș fi avut o șansă să fiu numit și ales. Mai mulți FSN-iști mi-au cerut acest lucru. Dar ar fi fost bine ca să fiu asociat cu conducerea acestui Parlament fesenist, chiar și numai ca reprezentant al Opoziției? Mă întreb. În orice caz, atacul din *22*, plus eșecul din Parlament m-au deprimat profund.

Vineri, 14 Februarie 1992

La Cameră mulți îmi vorbesc de scandalul de aseară. (Ședința a durat până pe la 9.30 p.m.) Țepelea a ținut să-mi explice că el n-a căutat sprijinul Republicanilor, că ei au venit la el. Petru Maior și-a exprimat dezgustul: „Cum a putut Surdu să vorbească de Gionea, când mi-a spus mie categoric, că te va propune pe tine?". Adrian Nicoară e ca întotdeauna mai înțelept: „Cred că e bine că ai fost absent. N-a fost o dezbatere demnă".

Întotdeauna spuneam că ziua de 13 îmi aduce noroc. Aceasta, pentru că am părăsit România la 13 Aprilie 1940. Dacă nu plecam atunci, aș mai fi eu în viață astăzi? Și, presupunând că aș fi supraviețuit războiului, n-aș fi fost și eu nimicit în închisorile comuniste? În fine, cu toate greutățile prin care am trecut în acești 50 de ani de exil, aș fi putut eu realiza același lucru rămânând în țară? Evident că nu.

Rămâne de văzut dacă dezamăgirile de ieri, 13 Februarie, nu sunt, în realitate o binefacere? *Every cloud has a silver lining,* zice proverbul englezesc. Să vedem!

Cereri din toate părțile. Simina Mezincescu vrea neapărat să mă duc la Turda, Alba Iulia, Blaj, în numele Convenției. Virgil Ilie, să mă duc

la Urziceni. Marina Almășan mă vrea la „Veniți cu noi pe Programul 2". Să iau parte cu alți români care au reușit să-și facă avere în viață. Cum e Țiriac, de exemplu. Moise Constantin de la Râmnicu Vâlcea mă întreabă dacă să voteze cu PUNR la balotaj. Îi dau telefonul lui Coposu. Să-l întrebe pe el. Bușureanu de la Iași îmi telefonează să-mi confirme că Balaure e un impostor. Să nu-l mai creditez cu acest „Cerc de Studii anglo-român Ion Rațiu". Nu poate decât să-mi strice. Dar academicienii ieșeni sunt entuziaști pentru susținerea unui astfel de cerc. Academicianul Zub, de exemplu. Trebuie să mă interesez. Reușesc, în fine, să-l pun pe Horea Popescu împreună cu Răzvan Theodorescu. Primul nu s-a plâns că nu-l găsește pe al doilea. Primesc o notificare de la Agenția Română de Dezvoltare. Mă informează că Primul Ministru m-a numit membru al Consiliului Consultativ al acestei Agenții.

După masă m-am dus la a II-a Conferință Națională a Tineretului PNȚCD. Ei au început la orele 2.00 p.m. Eu am sosit la 3.30. Era pauză. Deja cuvântările de deschidere, inclusiv a lui Coposu, se făcuseră. Coposu, Țepelea și nu mai știu cine erau în holul mic din fața sălii de la etajul I, unde s-a ținut conferința. O tarabă mare, plină cu ziare și cărți. Mai ales de-ale mele. Mulți au venit să-mi ceară autografe. Ne-am strâns mâna, Coposu și cu mine, dar nu mi-a vorbit. Am dat un interviu pentru SOTI. Cum s-a deschis ședința, Mamulea m-a invitat să vorbesc. Am făcut-o, începând cu povestea lui Mark Twain. Cum făceam în America, în turneul meu de conferințe, în 1960. Da, dau organizatorilor multe subiecte. Să-și aleagă din ele. Dar, orice aleg, le dau aceeași cuvântare. Se pare că am vorbit bine, deși eram foarte obosit și foarte deprimat după toate atacurile la care am fost supus în ultimul timp.

Uitai să menționez că alaltăieri am fost invitat să merg la sediul Partidului să-i văd pe tinerii noștri care se ocupă de prelucrarea rezultatelor la alegeri. Când am sosit în curte m-au condus în clădirea anexă, sala cea mare. Toată lumea striga „Rațiu, Rațiu". De asemenea, „Regele Mihai". Când am sosit în sală, mulțimea m-a propulsat până la o masă unde erau Prințesele Mărgărita și Sofia, flancate de Simina Mezincescu. Total surprins, le-am salutat, bineînțeles etc. Strigăte din toate părțile, să vorbesc. Era prea multă gălăgie. Mai ales la galerie, cum i-am spus eu, adică la intrare, căci foarte mulți au venit după mine. Îmbulzeală mare. Mi-au adus un megafon și le-am vorbit. Despre situ-

ația noastră. Despre nevoia de stabilitate. Despre „cea mai bună perioadă din istoria neamului românesc sub Monarhie Constituțională". Am terminat cu cuvintele: Trebuie ca viitorul Președinte al României să-și ia angajamentul să facă un referendum asupra acestei probleme. Să decidem, odată și pentru totdeauna, ce fel de țară vrem.

Sâmbătă, 15 Februarie 1992

Gheorghe Zainea, însoțit de Daniel Dragomirescu, reprezintă Organizația Jilava. Ei au luptat în 21-22 Decembrie 1989. Mi-au adus fișele de arestare. Au fost 1245. Urmau să fie împușcați pentru că ei fuseseră închiși în acele zile la Jilava. Acum sunt vreo 700 de membri. Radu Câmpeanu îi dezmembrează, mi-a afirmat Zainea. Nimeni nu vrea să-i asculte. Nimeni nu-i ajută cu nimic. El a fost cel care a refuzat medalia de la Iliescu și i-a spus că „revoluția încă nu s-a sfârșit". Tot atunci Virgiliu Stoenescu și-a scos ochiul de sticlă și l-a aruncat pe jos. Zainea e invalid.

Refuz să merg în campanie pentru Convenție la Turda, Alba Iulia și Blaj, cum îmi cerea insistent Simina Mezincescu. Victor Marian mă asigură că noi stăm bine în toate orașele din județ la Primării.

La prânz vin soții Enescu, Mihai Ricci și Ion Varlam. Ricci, care venise cu Prințesele, mi-a zis: „Cuvântarea a fost foarte bună, până când ați pomenit că trebuie să facem un referendum". Discuție pe tema aceasta. Regele și monarhiștii ar vrea ca, pur și simplu, să-l invităm pe Rege să-și reia tronul. Le-am explicat că ar împărți națiunea în două și partea cea mai mare va fi, probabil, republicană. De unde noi și mari probleme. Noul Președinte să dea adevărata istorie a României de la 1866 încoace și când Regele Mihai crede că a sosit momentul potrivit, atunci să facem un referendum. Deci, de comun acord și cu aprobarea Lui. Ceea ce i-am explicat, Lui, personal, de altfel, le-am spus. Singurul fel în care am putea schimba acest procedeu ar fi printr-o decizie a Parlamentului ce va fi ales în curând. Dar șansele ca acest Parlament să fie în majoritate monarhist sunt foarte slabe. Numai dacă am obține o majoritate absolută noi, PNȚCD, plus Partidul Monarhist, numai atunci am putea conta pe astfel de decizii. Și nici atunci nu e cu totul sigur. Klaps, de exemplu, e republican. Sunt și câțiva liberali monarhiști, așa că s-ar balansa, probabil. Dar șansele ca să avem o astfel de majoritate sunt nule, după mine. I-am cerut lui Ricci să comunice acest lucru Prințeselor.

În chestiunea Novacovici care m-a suspendat din UMRL, nu încape nici o îndoială. El e pus să facă tot ce-i stă în puteri, împotriva mea. Se pare că un oarecare Wagner îl finanțează. Vine des la București. Sau are banii lui și vrea să-i cheltuiască pentru că mă urăște, sau îi primește de aici, de la Guvern, din fondurile secrete. Primul caz e neverosimil. Habar n-am cine e omul acesta. Nici n-am auzit de existența lui vreodată. Dar, chiar dacă l-aș fi supărat vreodată, cu știință sau neștiință, e greu să-ți închipui că ar cheltui atâția bani – și e nevoie de mulți ca să scoți și să răspândești versiunea Novacovici a *Românului Liber* – numai din vendetă. Apoi, de ce publică *Curierul Național* acest comunicat pe prima pagină? E ziarul Guvernului. Acest lucru a fost publicat tot la 13 Februarie.

Ciuli Enescu a adus o ciornă. Va trebui s-o publicăm. Este necesar să publicăm poziția actuală a UMRL-ului. La Paris s-a comis o mare greșeală, Ion Ghika a convocat o adunare generală a Filialei Franța. Când s-a ajuns la vot, cei pentru Novacovici au avut 82 și ceilalți 28. Deci, exact pe dos. Orice am face acum, această filială e pierdută. Se pare că și Pătârlăgeanu are dificultăți cu înregistrarea Filialei din Germania. Munteanu tot mai trimite ajutoare pe care le distribuie prin Suceveanu la Sibiu.

Mi se comunică pe la 11.45 că sunt așteptat la masă cu toți ceilalți membri ai Biroului, la sediul nostru PNȚCD. Petrovici dă masa. Răspund că mi-e imposibil. Am eu invitați la masă. Mi se dă și un mesaj urgent din partea lui Coposu, prin avocatul Dobrescu, ca să-l anunț pe Mihai Ghiga drept senatorul nostru în locul lui Caius Iacob. Al doilea pe listă fusese Costel Dumitrescu și al 3-lea, Stelian Popa. Dar amândoi și-au dat demisia din Partid. Klaps o să fie furios. Dar, dacă așa e, n-am ce să-i fac!

După prânz, Ștefan Mamulea îmi aduce trei tineri reprezentanți ai Partidului Neo Democrația din Grecia: Koulizakis Ioannis, Președintele Yanopoulos Babis și Anastasakos Kiriakos. Cu ei a venit și Mihaela Stavăr, prietenă de-a lui Ștefan, traducătoare. Vorbește greaca la perfecție. Schimbările obișnuite de informații și politețe. Trimit salutări lui Mitsotakis.

Ion Scumpu, fost inginer-șef la Fabrica de sticlă din Turda, vine să-mi propună valorificarea unor invenții de-ale lui. Voi încerca, dar numai după alegeri. Să legăm numele meu de Fabrica din Turda prin aplicarea unui procedeu care obține automat paharele cu picior și talpă, în cristal

și semicristal. Interesant.

Seara, pe la 7.00, vine Doina cu Panaitescu. Cel care a studiat aplicarea contractului dintre „TIPOREX și Progresul Românesc". E clar că Rodean a profitat cât a putut. O să facă un raport scris. Îmi aduce Doina câteva date despre Pavel Dan, cel care m-a atacat atât de violent în 22. Se pare că ar fi în dizgrația Editorului, doamna Adamesteanu, care se găsește la Paris. După Doina, ea n-ar fi aprobat publicarea acestui atac.

Duminică, 16 Februarie 1992

Rescriu precizarea ce voi da ziarelor pentru a contracara „Comunicatul" lui Novacovici.

Doina îmi telefonează. Manolescu susține că americanii sunt pentru menținerea Convenției Democratice și pentru candidatura lui la Președinție. Menținerea Convenției, da. A lui Manolescu, mă întreb!? Va trebui să iau măsuri, totuși, ca să aflu care este adevărul.

Vin soții Berciu la masă. Sunt siguri de victorie la Alba Iulia, Sebeș și mai nu știu care oraș din județul Alba. Țin neapărat să cumpăr eu Fabrica de porțelan. Se va pune la licitație curând. Cererea de înscriere trebuie înaintată până la 1 Martie. Costul, probabil 1 miliard de lei. Până acum nu sunt înscriși decât străini. Dar dacă se înscriu și români, licitația se va face în primul tur numai cu participarea cetățenilor români. Le-am spus că nu vreau să fac bani în România. Au insistat. În fine, le-am promis că mă voi înscrie la licitație, dacă mi se cere să fac acest lucru de către muncitorii de acolo. Am cumpărat niște produse ale fabricii pe o sumă într-adevăr derizorie. Sub 100 de dolari pentru o frumoasă fructieră, o figurină cu o femeie cu fustă plisată, așezată pe o bancă și un serviciu de ceai pentru 12 persoane, cană, cești și farfurii.

Seara, la Minodora Ilie. Sosesc la timp. Deci, la orele 6.00. Coposu și Diaconescu sosesc la 8.00. Ei fuseseră la Râmnicu Sărat. Amândoi au fost ani de zile acolo, la închisoare. Până au venit ei am stat de vorbă cu un preot din Râmnicu Vâlcea și cu Prof. de matematică Ioan Maftei. Primul, mai ales, îmi aduce elogii exagerate. Dorește neapărat, îmi spune, să merg la Râmnicu Vâlcea, să stau acolo o noapte. Să ne plimbăm pe stradă împreună. Să ne vadă lumea. „De aceea s-a arătat femeilor mai întâi Iisus Christos. Pentru că așa se răspândește cel mai bine o veste". M-a amuzat interpretarea. Dar e adevărat. România e țara zvonurilor, a clevetirilor. Mă asigură că tot orașul va fi cu mine. Și,

dacă m-aș duce prin județ, acolo sunt cele mai multe mănăstiri medievale, nu în nordul Moldovei. Omul e foarte volubil. Inteligent, are 41 de ani. Pare mai tânăr.

Minodora m-a asigurat de sprijinul Bisericii. Teoctist a fost foarte favorabil impresionat când l-am vizitat, împreună cu Ioan Alexandru. Doar Mitropolitul Moldovei, Daniel, nu prea e pentru mine. El îl preferă pe Câmpeanu.

Cu Coposu prea mult n-am vorbit. Doar să-mi confirme că el îl vrea pe avocatul Mihai Ghiga să ia locul lui Caius Iacob în Senat. Nici Costel Dumitrescu și nici al doilea de pe listă, Stelian Popa, nu mai sunt membri de Partid. Și-au dat demisia și sunt foarte bătrâni. Altfel atmosfera a fost bună. Diaconescu, „care mă urăște", după câte-mi spune Minodora, s-a purtat foarte elegant.

Luni, 17 Februarie 1992

Mamulea îmi confirmă că americanii vor să mergem în Convenție la alegeri. Și Manolescu e prezentat ca alesul Convenției. Atât el, cât și Coposu, vor ca alegerile parlamentare să fie făcute separat de cele prezidențiale. Manolescu apare, așa, candidatul Convenției. Ondine Gherguț de la noi a făcut un sondaj de opinie. Eu sunt pe departe cel mai popular dintre candidați. El îmi cere să sugerez americanilor să facă ei un sondaj și, apoi, să-l susțină candidat al Convenției pe cel care iese în vârf.

Las mesaj pentru Jonathan Rickert, căci americanii nu lucrează astăzi. Au ceva sărbătoare. Îmi telefonează pe la 1.30. La 2.00 trebuia să fiu în Parlament. Mă invită să merg la el imediat. Ceea ce facem. Stăm împreună până la 2.15. Îi explic situația, mă asigură că nu e nici vorbă de o confirmare a lui Manolescu din partea lor. Ei vor să mergem în alegeri împreună, toată Convenția. Îi explic, apoi, manevrele de aici. Coposu și Manolescu sunt pentru alegeri separate, parlamentare și prezidențiale. Aduc întreaga mea argumentare. Cred că l-am convins. Îi dau apoi, textul sondajului făcut de Ondine Gherguț, în care eu apar cu 62.9% și, al doilea, Ion Iliescu cu 20.4%. Îl traduc, deși el cunoaște bine limba română. Am sentimentul că voi avea în el un prieten adevărat. Îmi spune că în Martie 4 lideri ai Opoziției vor fi invitați la Washington: Coposu, Manolescu, Câmpeanu și cineva de la UDMR (probabil Tokáy, pentru că Dómókós Géza e foarte bolnav).

La Parlament vine Sângeorzan. Sper că va putea difuza *Românul*

Liber împreună cu *Tinerama.*

Sosesc Nicolae și Fifi de la Londra. Cina cu Sandra Pralong și Alin Teodorescu. Alin e de la ESOP. Ei m-au dat primul pe București, dar numai al patrulea pe țară. După Stolojan, Iliescu și Petre Roman. În această ordine. De acolo plec la TIPOREX. Răuțu și încă unul îmi aduc fotografii din ceea ce și-a construit Rodean, la 25 km distanță de Sibiu. De asemenea, ce se întâmplă la Slănic etc.

Mă întorc cu Doina și Brian Jones acasă. Brian critică felul cum utilizăm fotografiile. Nu stim cum să facem fotografii. Mișcare ne trebuie, nu mutre de pușcăriași, sau imagini de clădiri etc.

Un argument în plus pentru ținerea alegerilor împreună mi-a fost adus de Sandra în discuție. Pur și simplu s-a născut de la sine. Pe scurt: Dacă le facem separat, Iliescu și Roman vor fi uniți, deci FSN-ul va fi unit și puternic. Pe urmă, după ce vor forma un guvern, fie singuri, fie în coaliție, se vor despărți și vor lupta pentru Președinție, sperând să ocupe primele două locuri. Deci puterea să rămână tot în mâna nomenclaturii de ieri.

După plecarea lui Brian, Doina își pierde firea. Mă atacă brutal pentru că lucrez cu securistul de Rodean. Vrea, de asemenea, să-i dau 20% participare în noua tipografie ce vor aduce de la WEB. M-a întristat enorm.

Sandra Pralong mi-a promis zece tone de hârtie pe lună la 46.50 lei kg începând cu luna Martie.

Marți, 18 Februarie 1992

Ieri am avut în Parlament, în pauza de după-amiază, și o consfătuire a deputaților PNȚCD: Nicoară, Ștefănuț, Ionescu-Galbeni, Bâtea, Maior, Klaps, Diaconescu și cu mine. Klaps ne-a citit o lungă scrisoare în care critica aspru conducerea Partidului. Galbeni și apoi Diaconescu au protestat imediat. Vacarm. Klaps cu vocea lui stentoriană, foarte agitat. Am reușit să fac liniște. Problema ce se pune e una singură: dacă noi, parlamentarii, avem sau nu avem dreptul să cerem Biroului Partidului să avem o întrunire comună. A trebuit să fie de acord cu toții. S-a fixat, în mod provizoriu, să ne întâlnim marți, de azi într-o săptămână. Klaps a redijat o nouă întâmpinare ca toți s-o semnăm. M-a amuzat că toți au căutat să o semneze cât mai jos, ca ceilalți să apară în fruntea semnăturilor. Când am văzut această ridicolă temere de reacția lui Coposu, am semnat alături, sus de tot. Dacă asta-i

democrație în Parlament, vai de capul nostru!

După masă, au venit cei de la *Jurnalul de matematică* conduși de prof. Ioan Făgețean, fost coleg cu nepotul meu Doru (Tudor Rațiu). Să le sponsorizez un concurs tot la o lună. E vorba de 10.000 de lei. Sunt de acord, dar tot la trei luni. Ei tipăresc revista lor la TIPOREX.

Azi, la Clubul Dacia, „Agenția Română de Dezvoltare" organizează un seminar toată ziua. Irlandezii ne dau experiența lor. Foarte bine prezentată. Ideile mele, de fapt.

Prânzul cu Dinu Daponte. Se pare că nu va reuși să-și stabilească Banca.

După-masă la Comisia de Externe. Printre altele, se discută o vizită în Albania. Klaps e revoltat de cheltuielile ce se fac „pentru o mică țară". Ca să împac și capra și varza, am zis: merg eu în Albania pe cheltuiala mea. Sergiu Botez mi se alătură: „Merg și eu pe cheltuiala dlui Rațiu".

Cina, acasă la noi, cu Nicolae, Fifi, Pușa și Coca Cizmașiu. E ziua de naștere a Pușei.

Miercuri, 19 Februarie 1992

Rodean îmi cere să intervin pentru el și pentru încă patru să meargă la Düsseldorf. Scriu Consulului Schreiber pentru viză. Nici nu-l primesc la Ambasadă pe Rodean. Schreiber e în vacanță. În locul lui e Messerer. Vorbesc cu el la telefon. De ce patru? La început a fost unul, apoi doi, acum sunt cinci. Mă târguiesc cu el. Să permită intrarea lui Rodean și a încă doi. E de acord. Vrea să-i dau evidența că am un cont în Occident.

Seara, cina cu Nicolae și Fifi. Apoi, Adunarea Generală a Asociaților „Progresul Românesc". Evaluăm dificultățile, pierderile imense. Florian Rădulescu își dă demisia. Îl înțeleg și-i mulțumesc pentru că m-a ajutat până acum. S-a confirmat și demisia contabilului Pană. Numim un nou administrator. De asemenea, trebuie să numim un contabil și poate doi oameni care să fie responsabili pentru distribuție, reclame, mica publicitate etc. E mult de făcut.

Cum cred că am notat la timpul său, am fost atacat de Dan Pavel în revista *22*. Brutal, fără nici o eleganță sau măcar subtilitate. Acum îmi dă Doina două răspunsuri. Unul foarte bun, scris de Mioara Caragea. Detailat. Respinge logic toate acuzațiile, atacurile și insinuările. Dar nu știu dacă e bine să-l publicăm în *Cotidianul*. Ar fi mult mai bine să fie

publicat tot în *22*. Al doilea e semnat de Mihai Niculescu. Scurt, dar la obiect. Primul e însă mult mai bun. Doina zice să așteptăm întoarcerea doamnei Adamesteanu care este Directoarea (Editorul) revistei *22*. Ar fi bine să fie publicat tot la ei. Altfel, le dăm publicitate de pomană.

Joi, 20 Februarie 1992

Jansen a fost aici. Aseară au avut cină mare cu el. Toți cei din Biroul PNȚCD. Azi dimineață s-a dat o Conferință de presă la Hotelul București. N-am fost invitat să particip. Nici măcar notificat. I-am cerut totuși Doinei să-i dea articolul despre vizita lui, publicat în *Cotidianul* și să-i transmită salutările mele.

După-masă, cu poetul Ioan Alexandru la Urziceni. Sală arhiplină. Am vorbit amândoi. Multe întrebări. Totul, după o slujbă cam lungă, de peste o oră, afară, în aer liber. S-a sfințit o troiță pentru victimele comunismului, ridicată tocmai acolo, în fața Palatului Cultural. Părintele Galeriu a oficiat, împreună cu vreo patru preoți din localitate. A participat și un preot romano-catolic. Eram pe platforma din fața clădirii, așa că aveam în fața mea mulțimea adunată în piața de care ne despărțeau vreo opt trepte. Deci, cam la un metru deasupra capetelor, multe dintre ele acoperite cu căciuli negre. În jurul meu s-au adunat copii cu eticheta de acum doi ani: „Eu votez ION RAȚIU Președinte". Cea care se lipește oriunde și aproape că n-o mai poți înlătura. Altar improvizat. S-a sfințit apa, s-a tămâiat troița și mulțimea. S-a citit Evanghelia. Predică frumoasă. Crucea, care leagă cerul și pământul și brațele deschise pentru că Dumnezeu îmbrățișează omenirea.

La întoarcere mă opresc la adunarea Convenției Democratice. Nu se discută nimic semnificativ. Doar Ticu Dumitrescu confirmă că Radu Câmpeanu nu mai vine niciodată la ședințe și nici nu-și trimite vreun reprezentant. Din declarațiile lui ar reieși că se distanțează de Convenție. Se trimite un mesaj lui Dómókós Géza care e bolnav, se pare grav.

Sosesc la timp la reședința Ambasadorului Coreei de Sud. Deci, la casa lui Viorel Tilea. Invitați pentru acest dineu de rămas bun în onoarea lui Michael și Veronica Atkinson, Ambasadorii Indiei, Pakistanului, Japoniei și Bangladesh-ului, cu soțiile lor. Ultimii însă n-au apărut. „Probabil s-au dus la Ambasadorul Coreei de Nord", a fost comentariul. „Și au fost opriți acolo, căci tot n-au mulți invitați!!!?" Pe lângă mine, dintre români, au fost și Ministrul Mediului Înconjurător, Bleahu și

Ministrul de Stat de la Externe, Meleșcanu, cu soțiile lor. Doar Elisabeth a fost absentă. Am vorbit și eu, bineînțeles, și le-am spus cât de mult a apreciat Elisabeth prietenia și sprijinul moral ce-am avut din partea soților Atkinson, mai ales la mineriada a 3-a.

Vineri, 21 Februarie 1992

Tudose Ioan vine să-mi propună să cumpăr o casă la Arieșeni (Neagra). Nu exact în sat. Dar nici departe. E aproape și de Scărișoara și de Avram Iancu (Vidra). Mă tentează, deși nu-mi prea pot închipui cum și când voi locui acolo.

Seara, la Teatrul Majestic. O piesă de teatru traumatică. Cu Elisabeth, Doina și Brian Jones. Multă nuditate totală. Ce s-a întâmplat în închisori. Visele și dramele oamenilor închiși. M-a stors, emotiv. Elisabeth n-a putut rezista. A plecat mai devreme. La sfârșit am luat un pahar de vin cu actorii. Cred că toți sau majoritatea, cel puțin, sunt cu mine. Le-am pomenit, chiar, că în Occident actorii iau parte activă la campania electorală. Mi-au promis că și ei o vor face.

Cina, doar cu Doina și Brian, la Hotelul București. Foarte plăcut. Am pomenit, printre altele că, abandonat fiind și de cei mai apropiați colaboratori ai mei – referindu-mă la Doina, în special – ar fi probabil momentul să abandonez lupta (*Perhaps it's time to quit*). A fost un fel de sfidare. Am vorbit etc. Seară plăcută. Problema nudității a fost rezolvată de mult în teatrul occidental. Acum 20 de ani. Aici, ieșiți de sub înregimentarea comunistă, e ceva cu totul inedit.

Sâmbătă, 22 Februarie 1992

Interviu pentru Radio France Internationale și Deutsche Welle. Apoi la inaugurarea Centrului Euro-Atlantic în casa lui Ceaușescu (Bulevardul Primăverii, Nr. 50).

Am fost printre conducători. Au venit Iliescu, Stolojan și Wörner. Ultimul m-a salutat imediat cu efuziune. Au vorbit pe rând. Stolojan nu m-a menționat pe nume printre cele circa 30 de personalități prezente la această ceremonie. Cuvântarea lui Iliescu, adecvată. Nimic interesant. Wörner, excelent. A vorbit clar despre dorința Europei, a Nord-Atlanticului, de la Vancouver la Vladivostok, să ne găsim și noi, românii, printre ei. Dar n-a ascuns că mai avem mult drum de parcurs. Stolojan l-a invitat apoi, pe Ministrul de Externe Adrian Severin să vorbească. S-a corectat însă imediat, „Adrian Năstase". La fel. Cuvântare

fără nici o contribuție. Doar fraze goale, ocazionale.

Au rămas acolo, împreună, în spatele microfoanelor: Iliescu, Stolojan, Wörner și Năstase. M-am dus direct la ei. *I want to congratulate you, most warmly, for your excelent speech*, i-am spus lui Wörner. *You give us hope, but you did not hide our short comings.* I-a plăcut foarte mult. Iliescu mi-a zâmbit, ca de obicei etc. Am fost singurul om politic care s-a dus să-i vorbească direct. Au venit chelneri cu băuturi. Actorii principali s-au retras și noi am rămas. Mici sandvișuri cu icre negre, manciuriene, pateuri etc.

L-am întrebat pe Radu Câmpeanu: Se menține Convenția?. Mi-a explicat pe larg, că ei, liberalii, au pierdut foarte mult din cauza Convenției. La fel, a căutat să mă convingă că e mai bine să avem alegeri separate. Întâi pe cele parlamentare. Apoi pe cele prezidențiale. N-a fost chip să-l conving că e o greșeală capitală. Am făcut apoi, turul casei. Un lux ostentativ, de prost-gust. O grădină tropicală la etajul întâi, cu o mică baltă de apă, tapițată cu un mozaic. Alt mozaic mare pe perete. Totul cu foiță de aur. Același lucru în piscina enormă, la parter.

Doru Hanganu vine să-mi ceară ajutor. Va fi dat în judecată de țiganii care i-au dat bani ca să obțină vize pentru străinătate cu ajutorul meu. A fost supus aparatului care detectează minciuni. Dar plutonierul major i-ar fi spus că nu i se va întâmpla nimic dacă face o depoziție împotriva mea. L-am trimis la plimbare. Să facă ce vrea. Să publice ce vrea. Nu pot să mai intervin.

Tineretul Liber a publicat, astăzi, un mare atac împotriva mea și a Doinei Bâscă. Încă nu l-am văzut. Elisabeth îmi dă articolul extrem de favorabil publicat în *Savannah Daily News.* Audiență extrem de mică și fără absolut nici o influență în România. Dar mi-a făcut plăcere. Elisabeth e de partea mea.

Duminică, 23 Februarie 1992

Băieții îmi spun că aseară la televizor, s-a dat ceremonia de ieri din casa lui Ceaușescu. M-au arătat și pe mine. Dar n-au dat secvența în care Iliescu mi-a strâns mâna. Probabil, au căutat să se evite posibilitatea unui nou articol sau fotografie, ca cea care a apărut în *Academia Cațavencu.* Mă refer la cuvintele ce mi s-au atribuit în balon: „Dacă după alegeri îți pierzi postul, dă-mi un telefon pentru un job". Cuvintele nu sunt exacte. Dar cam ăsta a fost mesajul.

Am votat, curând după ora 9.30 dimineața. N-a fost coadă. Nenumărați fotografi. Am votat. M-au fotografiat. Am strâns mâna reprezentanților Convenției Democratice. Ceilalți m-au întrebat: „Dar nouă nu ne strângeți mâna?". Sigur c-o fac. Dar ne-am salutat când am venit. Am strâns, din nou, mâna tuturor. Mi-au luat și un interviu, la plecare. Toți erau îngrămădiți împrejurul meu. Vorbesc de gazetari, cu reportofoanele lor. N-am identificat pe nimeni de la *Cotidianul.*

Am luat-o pe Doina Bâscă de-acasă. Mi-a adus atacurile din *Tineretul Liber*, *Azi* și *România Mare.* Primul e o scrisoare deschisă adresată mie. Îmi reproșează că nu sunt un adevărat democrat, pentru că i-am dat afară pe cei patru de la *Cotidianul.* Ei o semnează. De fapt, sunt trei, căci al 4-lea și-a dat demisia în semn de solidarizare cu ceilalți. Atacurile brutale însă, sunt împotriva Doinei Bâscă. Doina mi-a luat și un interviu. În legătură cu ce s-a petrecut ieri, în casa lui Ceaușescu. Discuții și pe chestiunea TIPOREX - „Progresul Românesc". Ea ține neapărat să aducem noua tipografie în numele „Progresului Românesc". Ceea ce e deja bine stabilit. Dar ea are și ideea că ar trebui să fie administrată de alții, nu de Rodean. Cine alții? Și unde? Aici la București? la Cluj? Toți cei care au venit la recomandarea ei, până acum, s-au dovedit incapabili sau escroci (cum a fost Cristian Ștefan, de exemplu).

În timpul mesei îmi telefonează un domn Tomescu. „Se pregătește un atentat împotriva domnului Ion Iliescu. Și dumneavoastră ați fi autorul moral al acestuia", îmi spune. Se referă la Ticu Dumitrescu din partea Ligii Foștilor Deținuți Politici. Îmi spune că mi-a fost agent electoral la ultimele alegeri. Nu-mi aduc aminte, din păcate.

Vorbesc la telefon cu Dan Pavel. Cel care m-a atacat atât de violent în *22.* Și el îmi spune că ne cunoaștem. Că mi-a luat un interviu în 1990. Probabil. Nu-mi aduc aminte. I-am cerut dreptul la replică. A fost de acord și mi-a indicat că vor mai apărea atacuri. Poate voi dori să dau un interviu. Desigur, i-am spus. Se pare că Agopian mă va ataca săptămâna asta. Eu am pielea groasă. Sunt politician. Trebuie s-o am. Cum spunea Președintele Truman: „Dacă nu suporți căldura, ieși din bucătărie. N-ai ce căuta acolo!". Dacă ești om politic, trebuie să te aștepți la atacuri. Eu, însă, nu răspund niciodată. Am fost atacat sistematic de legionari tot timpul exilului meu. Poate asta nu vă interesează. Dar accept să fiu atacat acum și din cealaltă parte, chiar din Partidul meu.

Mi-a promis că va publica replica Mioarei Caragea. Faptele n-au fost cum le redați dumneavoastră. Dl Dinescu a fost prezent când m-am dus la *Academia Cațavencu.* Erau tocmai pe terminate. N-a fost vorba măcar ca eu să intervin să influențez ce au avut intenția de a publica.

Vine Tomescu Iulian. Zice că mi-a fost agent electoral. Nu-mi amintesc de el. Om firav, mic de statură. Chelește. Îmbrăcat în costum din piele neagră, așa cum arată băieții ăștia din Anglia. Ați venit cu motocicleta?, l-am întrebat. Răspuns afirmativ. Există un Grup de Dreptate Socială, mi-a spus, care se erijează de numele dumneavoastră. Și că aș fi în combinație cu Petre Roman. Împreună am pune la cale o serie de atentate și la urmă, la atentatul cel mare, vor fi prinși. Ei sunt de bună credință. Dar sunt dirijați de oamenii lui Iliescu. În fine, acesta, Iliescu, se debarasează și de mine și de Petre Roman. Ei sunt recrutați de Dan Iosif!? și că o parte din Securitate e de partea lor. E interesant că se dorește și confuzia între ei și Grupul de Dialog Social (cei care produc *22,* unde sunt acum violent atacat). Ambele au aceleași inițiale „GDS".

Discutăm, Nicolae și cu mine, propunerea de contract pentru anul acesta între TIPOREX și Regent House Properties. Potrivit art. 10 și 12 din vechiul contract, Regent House Properties poate să ceară TIPOREX-ului să tipărească la cost orice, până la o treime din capacitate. Or, TIPOREX-ul, la ora actuală, n-a tipărit *Cotidianul* la cost. A reținut resturile de hârtie și plăcile și a impus 13% și 18% din toată hârtia ce am utilizat ca pierderi tehnologice. Asta pot s-o facă cu alte ziare, dar nu cu ce tipăresc pentru mine, ca reprezentant RHP. Multe alte amănunte. Sper că a înțeles situația. Rămâne de văzut cum va negocia cu Rodean.

Cina numai noi patru.

Doru Hanganu iar a apărut la telefon. Nu-i vorbesc.

Luni, 24 Februarie 1992

La 12.00 vine echipa Marina Almășan, Aurel Aldea și Aurel Marinescu de la „Veniți cu noi pe Programul 2". Filmează atât în birou cât și în salon și la urmă, felul cum ies din casă, până intru în mașină. E vorba doar de „background", de atmosfera în care trăiesc. Ba mi-am tăiat grape-fruit-ul, ba mi-am făcut ceaiul. M-au făcut să-mi leg și cravata pentru autenticitate. Transmisiunea va avea loc la 9 Martie. Vor să le dau și un premiu.

La ședința Consiliului de Administrație de la Banca Română de Comerț Exterior (BRCE). Iau parte activă.

De acolo, direct la Ateneu, la concertul lui Șerban Lupu. Dau interviu, chiar în sală. Mă primește Mircea Cristescu (?) chiar în sală. Când am apărut, sala a aplaudat.

Doina a vorbit cu doamna Adamesteanu, Editorul Revistei *22.* Agopian e pornit pe răzbunare. Tot ce poate să facă e un interviu între mine și Dan Pavel.

Marți, vine Dan Pavel câteva minute după ora 9.00 dimineața, așa cum am fost de acord. Stăm mult împreună. Refuz să-i dau un interviu, întrebare-răspuns. Îi explic situația pe larg. Să aleagă el adevărul. Poate să mă citeze. Am înregistrat totul pe bandă. Eu vreau împăciuire. I-am arătat că eu am apărat scriitorii români tot timpul exilului. Ca el, Dan Pavel, să strige din partea scriitorilor „Jos Rațiu", m-a durut foarte mult. Eu sunt gata să fac mea culpa, mi-a zis. În orice caz, această furtună într-un pahar cu apă nu trebuie să se agraveze, dar ei, scriitorii, socotesc că eu am ceva de dat României. Un interviu cu mine, și un altul, pus față în față, cu Agopian, ar strica, nu m-ar ajuta.

La 11.00 vine din nou echipa Almășan. Filmează diverse scene cu Elisabeth, cu Nicolae și cu Fifi.

La prânz, doar cu Elisabeth și Mircea Dinescu. Îmi cer scuze de calitatea vinului. Sigur că poți să-ți obții un vin ca lumea. Trebuie să-ți faci legături. Servește palincă ardelenească. Sper să mi-l fac prieten. Merită omul.

La Parlament aflu că Coposu a dispărut în Austria sau Elveția. Deci cererea noastră, a parlamentarilor PNȚCD, a fost pur și simplu ignorată. Nici vorbă să-i dea curs. E la fel cu venirea lui Jansen la București. Nu m-a informat. Nu m-a invitat. N-are nevoie de prezența mea.

Cristescu și nevasta, plus Vieru vor să facă o fundație „E.B.B.", adică Enescu, Blaga, Brâncuși și eu să-i fiu Președinte de Onoare. Accept, dar le adresez că nu sunt un mare admirator al lui Blaga. Prea e metafizic, mistic. Eu sunt mai rațional. Totuși am făcut pelerinajul la mormântul lui din Lancrăm. Să-mi facă un raport, cu planurile lor și să vedem. Ei se gândesc, bineînțeles, la un ajutor masiv financiar din partea mea.

La recepția Ambasadorului ungar, după o sesiune foarte interesantă la Senat, cu delegații Grupului de prietenie parlamentar maghiaro-

român (la Senat). Președintele lor, Bogdán Emil, vorbește perfect românește. La fel, Bretter Zoltán. Ne-am prezentat pe rând. Din partea noastră, senatorul Văcaru a fost președinte. Totul a mers neașteptat de bine. Dintre ai lor trebuie să-i menționez pe Bálogh Gábor, Speide Zoltán, Szábo Erika și Takács Peter.

Le-am explicat, noi, românii, partidele cărora aparținem și apoi am pus și eu o întrebare în legătură cu alegerile noastre locale. De ce a făcut Für Zoltán, Ministrul Apărării, declarația că ei trebuie să apere maghiarimea din spațiul carpatic? Ceea ce a dus la o declarație din partea guvernului român să o taxeze de revizionistă. Rezultatul: în orașele din județul meu, din Kolozsvár, Convenția a fost slăbită. S-a făcut o alianță între FSN și PUNR, plus ecologiști, agrarieni etc. și ne-au învins pe noi, Convenția Democratică, deși eram doar la câteva puncte ca să obținem majoritatea plus unu, de care aveam nevoie. Răspunsul a fost că n-a fost intenționată această declarație; că s-a adresat mai mult ungurilor din Canada și din Australia etc. Dar au acceptat că rezultatul a fost nefast. Votul la turul doi s-a făcut pe bază etnică, pentru că noi am fost prezentați drept „vânduți ungurilor".

De acolo, fuga-fuga la recepția Ambasadei marocane, la Hotelul București. Vorbesc acolo și cu Ceontea. Și-l întreb același lucru. Vorbește de românism etc. Am discuții și cu Comandorul Nicolae Radu. Trebuie să ne vedem. Am făcut declarații în presă și ar trebui să elucidăm din plin legătura noastră dinainte de revoluție. Ambasadorul, foarte culant. Multe fotografii. Să vedem ce se va publica.

Seara, târziu, vine Ștefan Mamulea. Ei, tinerii, sunt hotărâți să mă aibă pe mine candidatul Partidului la Președinție.

Mi-a adus de la Doina ziarul *Opinia* din Iași care a pus întreg „scandalul" de la *Cotidianul,* în perspectivă. Interviuri cu mine, cu Agopian și cu Doina Bâscă. E bun. Semnează Andreea Pora, care-i ia un interviu și lui Florin Iaru.

Marți, 25 Februarie 1992

Stau abia vreo jumătate de oră în Parlament. Întors acasă, scriu lui Chuck Percy și lui Richard Davy. Îi cer primului să-mi faciliteze o invitație la Washington. Lui Richard îi mulțumesc pentru că a urmărit cariera mea în România și pentru excepțional de frumoasa scrisoare ce-am primit prin Nicolae.

La ședința Comisiei de Politică Externă. Îl atac pe senatorul Moiș,

care a făcut o mare greșeală la ultima ședință a Consiliului Europei. Atât de mare, încât s-a cerut Parlamentului român să nu-l mai trimită la viitoarea adunare. Am subliniat faptul că formațiunea care acum apare ca delegația noastră reprezintă numai guvernul Stolojan, cu excepția lui Szöcs Géza. Obiectivul este să fim acceptați ca membri deplini în Consiliul Europei. Cu ăștia n-o să reușim. Opoziția autentică nu e reprezentată. PNL și MER, cât și Agrarienii fac acum parte din Guvern.

Am fost atacat, chiar violent, de un deputat, Pescariu. Și PUNR m-a atacat pentru că am subliniat faptul că, la Cluj, s-au aliat cu FSN-ul, lucru care e deja bine cunoscut în Occident. Deci, s-a făcut o alianță diabolică: foștii și neocomuniștii, cu ultranaționaliștii; alianța pe linii etnice. Nu așa vom fi acceptați în Europa, ci ca democrați și susținători ai drepturilor omului.

Miercuri, 26 Februarie 1992

La Piața Victoriei, în cortul unde s-a prezentat expoziția dezvoltării acestui important spațiu. L-am cunoscut pe noul primar Halaicu. Ne-am îmbrățișat. Ne-au fotografiat. Am făcut declarații presei etc. Am fost însoțit de Ciuli Enescu. La Ambasada maghiară. Am impresia că ungurii vor vota cu mine, dacă voi candida. Discuții foarte interesante cu Ambasadorul, cu delegații Parlamentului de la Budapesta, cu gazetari, inclusiv cu Barabas István, redactorul-șef al revistei *A Hét*. Ei ne dau publicitate *Cotidianului.* Trebuie să reacționăm.

Președintele PER, Weber, din nou mi-a spus că mă va susține pe mine drept candidat al Convenției Democratice. Aflu, pentru prima dată că la ultimele alegeri, ungurii l-au votat masiv pe Radu Câmpeanu în urma unei înțelegeri scrise pe care au semnat-o cu Dómókós Géza.

La Balul Arhitecților, în sediul Uniunii Scriitorilor Români. Mă primește și conduce Mariana Celac. Cădem de acord să avem o întrunire despre „Patriotism și Naționalism", cu ceilalți membri ai GDS, unde ea e foarte importantă. A fost foarte prietenoasă de astă dată.

Iar l-am văzut pe Halaicu. Când am dat să-l îmbrățișez, tot de dragul fotografilor care erau puzderie, m-a oprit: „E prea mult. O dată ajunge". L-am bătut pe umăr și ne-am strâns afectuos mâinile.

Joi, 27 Februarie 1992

Vorbesc pe culoarele Parlamentului cu Radu Câmpeanu. Menținem Convenția?, îl întreb. „Nu așa cum este acum. Toate micile partide și

organizații n-au ce căuta la noi. Ei beneficiază doar de pe urma prestigiului nostru". Pe Manolescu nu-l respectă. Și e sigur că americanii nu-l mai consideră drept cel mai indicat să devină Președintele României. A fost deschis, de altfel. „Trebuie să găsim o formulă de coaliție, partidele noastre. Păcat că Coposu nu e aici".

Mihăilescu, de la Cluj, a venit să mă vadă. Nelu Boilă iarăși face gălăgie. Vrea să retractez declarația ce am făcut ziarului *Adevărul de Cluj*. Îmi cerusem iertare pentru niște afirmații incorecte într-un Comunicat PNȚCD, redactat, dar nu semnat de el. La sediul Partidului, Mihăilescu l-a văzut pe Gabrielescu. A căutat să-l tragă de limbă. N-a reușit, deși acceptă că trebuie să ne desemnăm candidatul la Președinție și că eu sunt cel mai popular om din Partid.

În *Cotidianul* de azi, Vartan Arachelian scrie un articol extrem de elogios la adresa lui Coposu. Îl face un fel de martir al neamului. Îl arăt lui Diaconescu. „E bine. Dar toți am suferit la fel. De ce se face această diferențiere?". M-a surprins reacția lui. Ne-am înțeles ca să facem un fel de rubrică, o dată pe săptămână, în care să vorbim și de alții.

Mă întorc acasă aproape imediat după ce am semnat prezența la Parlament. Era inevitabil. Trebuie neapărat să finalizez anumite lucruri.

Dau 20.000 de lei studenților de la Facultatea de Matematică pentru Balul lor, Sâmbătă seara.

Samuilă de la TVR vine să discutăm programul de Sâmbătă. Durează vreo patru ore. Intenția e de a prezenta personalitățile politice așa cum sunt: oameni în carne și oase; oameni normali. Să rămână totul spontan, i-am spus. N-am sugerat, nici eu și nici el, absolut nici o întrebare.

Masă și discuție lungă cu Nicolae. Nu toate problemele cu Rodean au fost rezolvate. Dar se poate merge în această direcție.

Ieri am fost și la Convenția Democratică. Potrivit programului trebuia să-i întâlnim pe toți primarii nou-aleși. N-au venit. Abia azi am aflat că au fost reținuți de Radu Câmpeanu la sediul Partidului Național Liberal căci Halaicu e PNL-ist. „Las' că nu-i nevoie să mergeți acolo. Convenția n-are importanță". Deși Convenția i-a ales. Dar Câmpeanu afirmă peste tot că PNL a pierdut voturi din cauza apartenenței lor la Convenție.

Vineri, 28 Februarie 1992

Merg la inaugurarea de la Majestic. Doru Pană, fostul Primar al Capitalei, acum numit Prefect, prezidează. Am făcut act de prezență,

m-au fotografiat. Am dat câteva interviuri etc. și m-am întors la Parlament. I-am dat o carte, *Cine mă cunoaște?,* senatorului Văcaru, pentru o nepoțică de-a lui care „mă admiră".

Dau interviu *Curierului Național*. Redactorul-Șef, Alexandrescu, mi-a promis că, cu acest interviu, închide controversa și nu mai publică nimic.

Mă opresc la expoziția de pictură a lui Horia Paștina. Aș cumpăra două picturi, dar vrea valută. Eu nu pot să fac acest lucru, îi spun. Dar îi doresc tot succesul. Fac cunoștința și a lui Mihai Oroveanu, Directorul Oficiului Național pentru Documentare și Expoziții de Artă. E rudă cu Mihai al nostru, și cu Tutu. Îmi arată și expoziția tablourilor și a stampelor Hortensiei Mașichievici. Interesante.

Îmi telefonează George Minden. Are vreo câteva milioane ca să distribuie cărți în România. Încerc să fac o listă. Dr. Ion Stoica, Directorul Bibliotecii Centrale a Universității din București mă va ajuta. Așa promite.

Altă adunare la Convenție. Povestesc ce s-a întâmplat la Cluj, după declarațiile lui Für Zoltán.

La Ambasada Austriei vorbesc intens cu Adrian Severin. „Trebuie să avem o autentică reconciliere. Să facem o coaliție în care și reprezentanții foștilor membri de partid să ia parte. Dar nu nomenclaturiștii care s-au făcut vinovați de crime". Ne-am înțeles.

Ambasadorii mă felicită. Sunt tot cam în vârful sondajului de opinie, și apoi, rezultatele alegerilor locale mi se atribuie și mie. Printre ei, și Ulrik Helweg-Larsen, Ambasadorul Danemarcei pe care-l întâlnisem deja, dar cu care încă nu stătusem de vorbă pe îndelete. Dau un interviu pe loc, lui Günther Lehofer de la *Kleine Zeitung* din Viena și Ioana Brândușa, acum numită atașat cultural la Washington, îmi cere să-i dau recomandații. Trebuie să mă interesez, dar de ce nu?

Recepția a fost dată în onoarea Ministrului de Externe Alois Moch. Ne-a invitat, după recepție, într-o sală separată. Am vorbit, pe rând, Diaconescu, Cunescu (de multe ori și prea lung), Weber, Grama și eu. Apoi și Halaicu, care, modest, nu s-a băgat în „politica mare". Radu Câmpeanu luase prânzul cu Moch, așa că a intervenit doar ca să „lămurească" situația ungurilor din România.

Am subliniat că eram singurul transilvănean român de față - Otto Weber fiind transilvănean sas - și că vorbeam fluent maghiara când eram copil. Am respins ideea că majoritatea ungurilor din România

sunt revizioniști și am pledat pentru o reconciliere istorică. Am condamnat greșeala gravă comisă de guvernul român care a taxat declarațiile lui Für drept revizioniste. Asta a dat apă la moară șovinilor români (PUNR-ului) și ne-a costat cel puțin 20 de primării.

Radu Câmpeanu s-a simțit atacat, pentru că și liberalii fac parte din acest guvern.

M-am înțeles bine cu Moch. Cred că m-a apreciat mai mult decât pe ceilalți. Weber i-a explicat, fără îndoială, cine sunt. Am stat până târziu, după 10.30 seara. I-am vorbit și în nemțește. I-a plăcut. Printre cei care m-au felicitat au fost și Alicia Ramos (Ambasadoarea filipineză), Ambasadorul Norvegiei, Trol Anderssen, Ambasadorul Spaniei, care vorbește perfect românește, Antonio Nuñez.

Sâmbătă, 29 Februarie 1992

Dimineața, la Academia de Arhitectură. Bălăceanu era la Președinție, cu Ciuli Enescu alături de el. Mie mi-a rezervat un loc, exact în punctul opus al marii mese rotunde, lângă Virgil Mihăilescu din Cluj. Vorbea Dana Harnoi când am sosit. Foarte bine, cu ilustrații interesante ca să demonstreze dezvoltarea Bucureștiului ca un târg ce lega Constantinopolul și Balcanii de Polonia și Marea Baltică. După ea a urmat Prof. Ștefănescu. El a arătat cum Bucureștiul a devenit capitala țării sub Mircea Ciobanul și cum Vlad Țepeș l-a fortificat. Mariana Celac era și ea prezentă. La plecare i-am sărutat mâna.

Am mâncat ceva la repezeală și m-am dus la TVR. Mă aștepta Samuilă la poartă. M-a prezentat tuturor asistenților lui și Iulianei Marciuc în Cabinetul de machiaj. Fată remarcabil de frumoasă, cu ochi mari, râzători. Întorși în camera de proiectare, a venit și Răzvan Theodorescu să mă salute. Transmisiunea a durat de la 2.10 la 4.20 cu întrebări, muzică, știri etc. Se pare că e foarte ascultat acest program în toată țara. E normal. E transmis Sâmbătă după-amiază. E încă iarnă, deși astăzi a fost mult soare și în fiecare casă televizorul rămâne deschis; îl asculți, nu-l asculți, nu importă. M-a bucurat însă că Samuilă a subliniat că sunt top-ul popularității în țară în momentul de față. Mi-a prezentat și cartea *Cine mă cunoaște în țară așa cum sunt?*.

A trebuit să pun o întrebare la sfârșitul emisiunii; am explicat faptul că, fiind om politic, va fi o întrebare politică: Când și unde s-a decis unirea tuturor românilor din Ungaria, deci din Transilvania și din părțile ungurene, într-un singur partid? Sau în Partida Națională, cum

i se spunea pe atunci.

Am căutat să mă odihnesc puțin după sosirea acasă, dar nu prea am avut timp. Ne-am dus la Veronica și Michael Atkinson, ca să-i cunoaștem pe Ambasadorul Thomas de la Sofia și pe soția lui. Mi-au făcut bună impresie, deși el e neimpozant fizicește. Ea e mai bine. Vorbesc mult cu Jonathan Rickert și cu Michael Atkinson. Le explic alianța diabolică din Transilvania (la Cluj, în special) dintre FSN și PUNR. Vine Brucan și ne părăsește Michael. Deplor situația. Îl întreb direct: Crezi că vom avea credibilitate în Occident sub Iliescu?

Stă un moment. Apoi răspunde serios: „Dar n-avem nici o alternativă!". Ba da, avem. Eu sunt alternativa. Nu vezi sondajele de opinie? „Le văd, însă ce puteți oferi?"

I want a genuine coalition of all the parties. I want a genuine national reconciliation. I will not wreak vengeance on the people, like you, who have brought the country in the sorry state in which it is today. Sunt exact cuvintele ce am utilizat. A rămas pe gânduri. N-a mai glumit o jumătate de minut. Pe urmă am vorbit de altele, el cu zâmbetul lui caracteristic.

Să vedem dacă ce-am implantat lui Severin și, acum, lui Brucan, va avea vreun efect.

Trol Anderssen și Nan Robinson, Ambasadorul Chinei cu soția și Ambasadorul Bulgariei, care m-a invitat la Sofia. I-am spus că Jelev m-a invitat. „Veniți cât mai curând", mi-a spus. Și Thomas a fost de acord.

La Balul Facultății de Matematică, ținut în Aula Facultății de Drept. Peste 1.000 de studenți. Am fost primit cu ovații. Mi s-a dedicat și o cântare. Ceva cu: Vrem un Președinte cu Papion. Le-am vorbit foarte scurt. Am dansat un vals cu o studentă, cam înaltă, pentru că spusesem acest lucru în cursul interviului cu Samuilă. Totul a mers remarcabil de bine. Le-am indicat că voi conta pe ei în campania electorală.

În programul de după-amiază la TVR a luat parte și Ana Hossu, din Maramureș. Avea un costum cum n-am mai văzut. Cu flori mari, culori violete. Îmi spune că e din colțul unde se întâlnesc cele trei țări: Cehoslovacia (Rutenia), Ungaria și România. A cântat foarte frumos.

Duminică, 1 Martie 1992

Îi dau un mărțișor lui Răzvan Theodorescu, cu capul lui, așa cum e el chel. Îl arată la televizor. I-am scris, pe hârtia-cartonaș pe care era

plasat: „Cu prietenie, de la Ion Rațiu". Așa l-a prezentat în program. Elisabeth a avut multe mărțișoare.

Vine și Ștefan Mamulea. Îi dau o scrisoare pentru Thomas Jansen, cu reproducerea articolelor-sondaje de opinie. Doina îi dă lui Ștefan invitația pentru ea și pentru mai cineva să meargă la Conferința CSCE de la Helsinki. Eu nu sunt gata s-o finanțez.

Am vorbit cu Baroneasa Löwendal. Ține mult să văd tablourile. Și eu.

Luni, 2 Martie 1992

La înființarea Fundației Naționale a Bibliotecilor Naționale, la Judecătoria Sectorului 3. Bleahu și Dohotaru din partea Guvernului. Atmosferă foarte bună. Le comunic că pot aduce multe cărți din America.

La prânz, Doina Bâscă și Tiberiu Rubnicu. Să-l vedem acum pe Tibi cum va ști să negocieze cu Rodean.

În Parlament, deputatul Lugojanu vorbește de Babeș, cel care și-a dat foc la Poiana Brașovului, în Martie 1989. Eu am scris și vorbit despre el la radio, pe vremea aceea.

Cina la Mihăilescu, aici în București. Cu nepotul lui Dinu Noica și cu nevasta lui. Toți sunt siguri că eu trebuie să candidez la Președinție. Dar să nu mai atac, nici chiar indirect, PNȚCD. Și doamna Mihăilescu, care locuiește permanent în București, e o personalitate. Apartamentul, de altfel, e plin cu cărți etc. Clar, casă de intelectuali.

Marți, 3 Martie 1992

În ultimele două zile am primit nenumărate felicitări pentru interviul meu de sâmbătă cu Samuilă. Remarcabil.

Senatorul Moiș vine să se plângă de o greșeală făcută în *Cotidianul*. I-am cerut să trimită o scrisoare către „Editor". Trebuie să începem coloana aceasta.

Un oarecare Florian Chiriac îmi vorbește în Parlament. Îmi povestește cum mi-a salvat niște aparate, televizor etc., când se fura pe capete la noi în casă, la 14 Iunie 1990. I-am dat *Cine mă cunoaște în țară așa cum sunt?*.

Masa cu Jean-Luc Goester din Ministerul de Externe al Franței. I-am explicat situația din Moldova lui Snegur, în Transnistria și relațiile româno-maghiare. Jean-Luc a venit cu o recomandație din partea lui Vignal. Om inteligent. Sper că mi-am făcut un prieten.

De fapt, ziua a început cu o întâlnire a șefilor grupurilor parlamentare cu Georg Retsch, senatorul general al „Asociației Europene a Liberului Schimb", adică CEE+EFTA. Au mers foarte bine: Călueanu, Szábo Károly, Văcaru, Ștefan Cazimir, Andrei Ichim, Surdu și Căpățână. Ultimul vine cu mine la Parlament. Îmi spune că vor avea candidatul lor la Președinție. Asta, din partea PUNR.

În pauza de după-amiază vorbesc în Parlament cu senatorul Moțiu. Cu el am fost la Viena. El era ferm că eu i-am spus că nu voi mai candida la Președinție. L-am contrazis. Le-am reproșat că s-au aliat cu FSN-ul la Cluj, Turda etc. „Trebuie să ne înțelegem asupra unor lucruri. Altfel nu se poate. Am vorbit cu Nelu Boilă. I-am spus că noi nu putem vota cu Convenția dacă și ungurii sunt în ea", mi-a relatat Moțiu. Sunt de acord să stau de vorbă cu ei. Să ne înțelegem, dacă e posibil. De ce să nu susținem un bun român, neîntinat de comunism la Președinție? De ce să nu susținem un ardelean? Cam astea au fost ideile ventilate între noi.

Dimineața, Ion Iliescu ne invitase la Cotroceni. E ziua lui de naștere. A împlinit 62 de ani. Invitația a fost pentru 10.30 a.m. Am sosit la 11.00. S-a făcut imediat un coridor ca să merg direct la el. Era în mijlocul unei mari mulțimi de susținători.

O doamnă mi-a dat un pahar cu șampanie. Doresc să vă urez multă sănătate în calitatea mea de Președinte al Grupului parlamentar Național Țărănist Creștin-Democrat. Am ciocnit și am adăugat: Sub raport personal, vă urez numai bine. Aveți simpatia mea. A vorbit și el și eu, în fața televiziunii. Nenumărate fotografii etc. Totul a decurs foarte bine.

Seara, la recepția dată la Hotelul București de Ambasadorul Marocului, Abdelmojid Bonab. Foarte reușită. Multă lume m-a felicitat pentru performanța la TVR. Gheorghe Jovin mi-a spus că vrea să vină cu Nae Constantinescu și cu încă un lider PAC-ist să stăm de vorbă. De acord. Cât mai curând. Probabil săptămâna viitoare.

Miercuri, 4 Martie 1992

Ioan Tudose mi-a adus fotografii de la casa de lângă Arieșeni și planurile ei. Ar fi foarte bine s-o pot achiziționa.

Publicăm astăzi în *Cotidianul* ce am dat noi în Occident despre „Jan Palach-ul Român", adică despre Liviu Cornel Babeș care și-a dat foc la 2 Martie 1989, la Poiana Brașovului.

La 11.00 azi dimineață, la Ministerul de Externe unde s-a lansat cartea Papei, *Poeme*. A prezidat Dohotaru. Au vorbit foarte bine Ioan Alexandru și alții. Ceremonie impresionantă. Am fost așezat între Nunțiul Papal Bukovsky și Episcopul Robu.

Ieri l-am întâlnit la recepția marocană și pe Ioan Godea. El a trăit prin Canada. Îmi spune că va candida la Președinție și că va câștiga. Să-i fie de bine! Cine a auzit de el?

Dau un lung interviu corespondentului ziarului *Washington Post*.

La cină vin Nat și Katie Page și Ana Blandiana. Foarte reușit. Se discută politică tot timpul. Ana afirmă că PAC-ul n-are decât vreo 6.000 de membri înscriși, în toată țara. Alianța Civică, însă, al cărei Președinte e, are cel puțin 85.000. Consideră că Manolescu a greșit anunțându-și candidatura, chiar dacă acum și-a retras-o într-un fel ambiguu și, oarecum, condiționat. Era și ea pentru decalarea alegerilor parlamentare și prezidențiale. Am dezvoltat argumentele mele. N-a putut să-mi dea nimic să mă convingă. „Argumentul" ei cel mai puternic a fost acela că la Convenția Democratică se va obține o majoritate în Parlament și atunci Iliescu va fi foarte slăbit. În primul rând nu cred că se va realiza acest lucru. Și, chiar slăbit, Iliescu va fi tot Președinte. Mai bine să utilizăm acum slăbiciunea lui și a regimului său, pentru a-l înlătura. Am făcut apoi analiza sistematică obișnuită a alternativelor sau, mai bine zis, a scenariilor posibile: (a) dacă facem alegeri separate și (b) dacă le facem simultan. A acceptat că logica mea e sănătoasă.

I-am reproșat lui Nat Page că prea s-a apropiat de „stângiștii" noștri. Ar fi mai bine să se ocupe și de noi, adevărații democrați. L-am pomenit pe Tismăneanu și pe Dorin Tudoran, printre prietenii lui care l-au influențat.

Joi, 5 Martie 1992

Atât *Dimineața,* cât și *AZI* mă atacă. Dar în așa fel încât, de fapt, îmi fac propagandă. *Dimineața* vorbește de apariția mea la Balul Bobocilor al Facultății de Matematică, ținut în Aula Facultății de Drept. Caută să râdă de „garda" lui John Rațiu (adică paza mea). De fapt, însă, trebuia să scrie: „Recepția publicului a fost delirantă".

Petru Maior e categoric. Trebuie să-mi anunț candidatura la Președinție. E adevărat că am început să primesc sute de scrisori, de când cu programul lui Samuilă - vasta majoritate fiind favorabile. Totuși ezit. E important ca problema să fie discutată la Convenție și să

vedem dacă mergem înainte tot uniți.

Câmpeanu, probabil, se va decide în următoarele câteva zile, nu săptămâni.

Dau un interviu lui Adamesteanu pentru EFE. Îmi spune că va fi publicat în întreaga lume de limbă spaniolă și portugheză. N-ar strica.

La ședința Convenției Democratice. Fac modificarea decisivă pentru ca textul lui Ticu Dumitrescu asupra evenimentelor din Basarabia să fie acceptat. Așa e mulțumit și Csapo Jozsef, care vrea ca să i se dea Declarația să o discute cu colegii săi. Scoțând referința la atitudinea românilor „față de frații noștri de peste Carpați în 1916", textul a fost semnat de toată lumea.

La Tipografie găsesc numai probleme. Patru din cei care făceau paginația pleacă. Primesc bani mai mult aiurea. Le vorbesc. Nu-i interesează că noi i-am instruit. Tocmai acum două săptămâni l-am avut pe Brian Jones care i-a învățat cum să utilizeze fotografiile. Rodean nu mai dă nici bani, nici hârtie. Situația e disperată. Afirmă peste tot că eu îi datorez bani!!! Omul nu numai că e un escroc patent, mai are și un tupeu extraordinar.

Elisabeth dă o recepție pentru „Liga Sănătății Mintale". Au venit două reprezentante din Belgia. E un bun început pentru România.

La Convenție l-am cunoscut și pe Nicu Stăncescu, candidatul la Președinția României în numele „Partidului Unității Naționale".

Vineri, 6 Martie 1992

Augustin Buzura și-a anunțat și el candidatura. Azi mi se spune că și Victor Babiuc va candida. Doamne, Doamne, câți vor fi?

Petre Mihai Băcanu vorbește mult aseară la Convenție. Doina Bâscă îmi spune că el vrea un candidat cu totul nou din partea Convenției. El nu e pentru mine. Asta e clar, căci *România Liberă* nu-mi dă nici o publicitate.

Prânzul, ieri, l-am luat la restaurantul Select. Am dat un interviu lung doamnei Liana Șega, de la *AZI*. Sunt curios să văd ce vor publica. Generalul Stănculescu a venit, apoi, să-mi vorbească pe îndelete. Face afaceri mari, mai ales în domeniul gazelor naturale și în industria petrolului. Va înființa și o bancă, mai ales cu capital englez. Masa-recepție, foarte bine organizată. Multă lume. Pentru a marca 100 de numere din ziarul de limbă engleză *5 O'clock*.

După-amiază am primit o delegație formată din Doina Bâscă,

Tiberiu Rubnicu și avocatul Vasiliu. Ultimul mi-a făcut o foarte bună impresie. Vroiam să știu ce voi putea face în cadrul contractelor semnate. După aceea am discutat problema cu Rodean și cu Rubnicu. Nu s-a putut ajunge la nici o înțelegere. Am însă câteva argumente care trebuie să ducă la un contract îmbunătățit. Rodean însă pedalează pe mai departe pe aducerea unei noi tiparnițe din Kent, statul Washington.

Rămân cu Doina. E imposibil să o fac să înțeleagă că trebuie să mărim circulația ziarului, altfel va fi imposibil să ajungem la o linie de plutire.

Elisabeth a fost la o recepție dată de nou înființata organizație românească „Mental Health". E și ea în Comitetul de conducere. Petre Roman a fost și el prezent.

La prânz am avut o ședință a Agenției Române de Dezvoltare. A vorbit Președintele Negrițoiu. Apoi Adrian Severin și alții. Am vorbit și eu. Organizația e bună. Noi suntem un Comitet Consultativ, numit de Primul Ministru Stolojan.

Sâmbătă, 7 Martie 1992

Vine reprezentantul *Tineretului Liber,* Sandu. Îmi ia un interviu. O singură întrebare. Ce face un om politic la sfârșitul săptămânii? Îi arăt cum îmi fac ceaiul eu singur, i-am arătat sutele de scrisori care mi-au venit. I-am afirmat că de obicei sunt în campanie electorală, fie în județul meu, fie în restul țării, oriunde sunt solicitat.

Sosesc la adunarea Partidului nostru, la sediul central pe la 9.30. Ședința începuse cu vreo trei minute înainte. Vorbea Diaconescu. Bine. Mi s-a luat un mic interviu la Radio București. Abia întors în sală, Nelu Diaconescu îmi dă cuvântul. Antamez doar două probleme: faptul că n-am reușit să obținem o majoritate de voturi la țară, în comune și sate și din cauza „alianței diabolice" între FSN și PUNR. Trebuie să ne concentrăm asupra acestor probleme la alegerile viitoare. Am sugerat să utilizăm lozinca scoasă din declarația lui Petre Roman. El a spus că a câștigat pariul cu agricultura. Adică agricultura a pierdut. E o butadă care poate să aibă un mare efect. Cum la ultimele alegeri s-a utilizat de către FSN lozinca: „noi n-am mâncat salam cu soia", tot așa să vorbim și noi de pariul pierdut de agricultură.

După mine a vorbit Țepelea. Și-a citit discursul. Cam lung, dar relativ bun. S-a referit exclusiv la situația din Ardealul de Nord care a suferit sub unguri în timpul războiului. A citat declarația Ministrului

Maghiar al Apărării, Für, și a analizat consecințele grave pentru Convenție. Au început, apoi, prin tragere la sorți, reprezentanții județelor. [...]

Duminică, 8 Martie 1992

La încheiere au vorbit Gabrielescu, eu și Diaconescu. Le-am spus că le voi mai da bani, dar că nu pot să finanțez totul. Trebuie să luptăm pentru victorie etc. De-acolo ne-am dus la văduva lui Caius Iacob, senatorul nostru recent trecut în lumea drepților. Masă mare, atmosferă foarte plăcută.

După masă vine Arachelian la mine. Vrea să facă un film cu devastarea casei noastre, cu apărarea Parlamentului la 26 Septembrie etc. Să încercăm acest lucru Joia viitoare.

După cină, seara târziu, vine Doina cu trei francezi: doi bărbați și o femeie: Jean-Louis Lemaire, Michel Sorin și Martine de Sailly. Vroiau să mă convingă să-i ajut să depună deșeurile Occidentului la noi, în România. Afacere foarte bună, mă asigură ei. Nu mi-a plăcut ideea, mai ales că am descoperit că ei au fost prietenii cu care a rămas Doina în Franța, vara trecută. Prieteni de-ai lui Evolceanu.

Luni, 9 Martie 1992

La Parlament se discută bugetul. Plec devreme ca să iau parte în programul lui Tatulici, „Veniți cu noi pe Programul 2". Împreună cu Doamna Valmy, Mihai Băleanu și încă cineva. „Milionarii români" a fost titlul prezentării. A mers foarte bine, după mine. Doamna Valmy drăguță, deșteaptă. Mi-a făcut o impresie mult mai bună decât mă așteptam.

Seara la cină îl văd pe Ambasadorul Filipinelor, Alicia Ramos și pe Capelanul Bisericii Anglicane. A mers foarte bine.

Raul Petrescu mi-a prezentat cartea *Teoria generală a obligațiilor în Codul Civil Român* pe care am publicat-o în 1936. A fost o bună ocazie să dau peste botul unuia dintre cei trei concediați de la *Cotidianul* - nu mai știu care. El afirmase că mi-am atribuit mie însumi această carte. Am explicat lucrurile și am citit chiar din *Prefața* ce-am scris la carte. Era legată în scoarțe tari. I-am restituit-o, bineînțeles.

Un alt incident. Un reprezentant al Organizației Jilava mi-a adus o bancnotă de un milion de lei de pe vremea inflației din 1946-7. Un altul mi-a adus una făcută pe loc, tot pentru un milion de lei, cu imaginea lui Ion Iliescu. Am citit ce scria pe ea: *In God we trust* și „Falsificarea

acestor bilete se pedepsește conform legilor". Și am adăugat: Nu fac politică. Dar nu știu exact ce însemnătate să-i acordăm acestei bancnote. Toată lumea a râs. Implicația era clară. Sub Iliescu ajungem la inflație.

În imaginile în care m-au prezentat, au arătat vaporul „Fidelity" cu REGENT LINE pe el și Insula Matt Low din Marea Caraibelor. M-au prezentat ca poate cel mai bogat dintre români. Ceea ce am negat cu hotărâre.

Marți, 10 Martie 1992

Cotidianul publică o pagină întreagă despre Diaconescu. Foarte flatantă. Bună. *Dreptatea* publică un articol vitriolic împotriva mea. Un atac vehement. Fără nici un scrupul. Colegii mei în Parlament mi se alătură. Gelu Voican-Voiculescu îmi confirmă că Doru Hanganu s-a dus la el și i-a oferit să-i pună casa mea la dispoziție ca să introducă metode și instrumente de ascultare. I-a prezentat și înregistrarea pe bandă făcută în dormitorul meu. I-a cerut niște sume fantastice, plus valută, plus devize în străinătate. „L-am trimis la plimbare", mi-a spus Gelu. „Întâi de toate noi n-avem astfel de sume la îndemâna noastră. Dar, chiar de le-am avea, nu este în interesul nostru să vă dăm publicitate. Dacă s-ar auzi această bandă, toate femeile din țară ar vota pentru dumneavoastră". Mi-a spus asta râzând, bineînțeles. Să publice ce vor.

Mircea Dinescu a completat sondajul făcut de el. A luat interviuri la 2.000 de oameni. Tot în fabrici, FAUR, IMGB, stațiile PECO și cozile la alimente. Am ieșit pe departe cel mai popular candidat la Președinție. Mult înaintea lui Petre Roman, care a fost al 2-lea. Apoi Iliescu, Stolojan, Manolescu; iar Ceontea nu apare nicăieri. Procentaj sub 1% pentru ultimul.

La 5.00, la Cotroceni. Alătur notele ce le-am luat în ședință. Cunescu, Diaconescu, Câmpeanu și alții au vorbit despre amânarea și separarea alegerilor. Eu n-am zis nimic în această chestiune pentru că mi-am dat seama că Iliescu, Marțian, Bârlădeanu, Roman și alții sunt pentru ținerea lor în Iunie, împreună.

Am vorbit însă în chestiunea Basarabiei și am repetat că România „nu poate intra în Europa ca două petice de țară și două frânturi de popoare. Noi suntem o singură țară și un singur popor. Trebuie să spunem acest lucru lumii întregi".

Ajuns acasă, găsesc FAX-ul ce-mi vine de la Doina Bâscă cu atacul lui

Păunescu împotriva mea și cu *Libertatea* care anunță cu litere mari, sus, pe pagina 1: „Rațiu avertizat să se abțină a candida la Președinție". Totul în majuscule.

Miercuri, 11 Martie 1992

Multiplic interviul meu original din *Cuvântul* și atacul lui Păunescu împotriva mea. Îl dau tuturor deputaților noștri. Sunt indignați. Nici Diaconescu, căruia i-am dat, ieri, o pagină întreagă în *Cotidianul* și nici Galbeni nu zic nimic. Ceilalți însă, își exprimă revolta. Cei opuși lui Coposu sunt siguri că Păunescu n-a făcut-o fără aprobarea acestuia. Eu mă întreb. Ei mă sfătuiesc să iau cu asalt partidul și 70% vor veni cu mine. Degeaba le spun că așa ceva nu pot să fac. Nu pot să rup Partidul în două.

Necazuri cu Rodean. Nu înțeleg cum mă face dator cu milioane de lei la TIPOREX. Spune că se datorește *Cotidianului* și ce a publicat pentru mine. Trebuie verificat: hârtia consumată, cerneala etc. Vorbesc cu Nicolae și-i cer să vină să verifice totul. Va face-o între 23-26 Martie.

La recepția dată de Richard Virden. Abia sosesc și mi-l aduce pe Ambasadorul SUA, pe Davis. El vine din Polonia. Am avut o lungă discuție împreună. La cererea lui i-am explicat de ce noi trebuie să facem anumite declarații în ce privește Basarabia. Guvernul SUA e contra, din moment ce Republica Moldova dorește să fie independentă. De aceea Bush l-a invitat pe Snegur la Washington. Noi suntem în aceeași situație ca Germania. Noi nu trebuie să recunoaștem independența Moldovei și să schimbăm ambasadori. Celelalte țări, inclusiv SUA, pot s-o facă. Noi nu. Noi suntem o singură țară și un singur popor. Majoritatea populației este românească. Minoritatea, slavă, rusă și ucraineană.

„Dar s-a decis pentru independență". Sigur că da. Snegur a manevrat-o. El vrea să fie Președinte. Noi vrem o schimbare. Dar numai prin procesul CSCE, prin negocieri. Și-i citez recunoașterea ce am avut din partea Radei Ucrainene de la 26 Iunie 1919. „Cam de mult". Adevărat. Dar atât compoziția populației, cât și istoria teritoriului dintru tot începutul, cât și cea diplomatică ne dau o șansă să ne unim din nou. Este datoria noastră.

Mi-a vorbit despre experiența lui în Polonia. Mi-a relatat o glumă despre Walesa. Se discuta unde să-i fie pregătit mormântul. La

Cracovia, ca Pilsudski, la Roma. Toate aveau cusururi. Se ridicau obiecții. Ambasadorul Israelului însă, i-a oferit. Vă înmormântăm noi la Ierusalim, când va veni vremea. „Cât mă costă?", l-a întrebat Walesa. „30.000 de dolari". – „Treizeci de mii de dolari?, îl întreabă Walesa, scandând fiecare cuvânt. Pentru 3 zile?". Splendidă glumă, ca să-mi demonstreze ce simț politic are Walesa și cum știe să supraviețuiască. Orice se întâmplă, orice merge rău în Polonia, e vina altuia. El rămâne deasupra, complet nevinovat.

Am rămas înțeleși să ne revedem. Să mă sfătuiască. Are multă experiență în ce privește trecerea de la o economie la alta. Îl asigur că eu știu ce trebuie să facem.

Sosit acasă, Nicolae îmi confirmă de la Chuck Percy că Manolescu a fost invitat de „German Marshall Plan". Și el e cel care desemnează cine să fie invitat. Percy va căuta să obțină ca și eu să fiu invitat. State Department n-a invitat și nu va invita pe nimeni. De fapt, invitația a fost ca să-l cunoaștem pe Csaba Csikes, Șeful Departamentului Comunicații din State Department. Pentru moment este la München, la Europa Liberă. A ajuns copil în America. Vorbește americana fără accent. „Ungurească, însă, nu", mi-a spus.

Joi, 12 Martie 1992

AZI publică un articol sub titlul „Domnul Rațiu Disident?". Era inevitabil. Prostia lui Ilie Păunescu trebuia exploatată.

Dau un interviu lui Enrique Clemente de la *Diario 16.*

Ion Vianu îmi trimite un bun articol din Elveția.

Dau un interviu pentru SOTI, Ofeliei Dumitrescu și lui Mihail Crivăț. Și un altul, mult mai lung, pentru TV austriacă, lui Arachelian. La mine acasă și la *Cotidianul.* Apoi la Hotelul București. Recepție dată de Asociația Profesioniștilor de Televiziune din România. Președinte, Dan Necșulea. Am sosit spre sfârșitul decernării premiilor. Lui Răzvan Theodorescu și Luciei Hossu-Longhin pentru *Le Mémorial de la Douleur.*

La recepție vorbesc cu Prefectul Pană, Primarul Halaicu și mulți alții. Sunt cu adevărat asaltat. Inclusiv de purtătorul de cuvânt al Guvernului, doamna Stăniloiu, care-mi spune că e gata să mă servească pe mine!??? Doina Teodoru mă acostează să-mi spună că lucrează cu Horea Popescu la prezentarea piesei mele *Templeton.*

La recepția soților Atkinson care pleacă în curând. Discut din nou cu Brucan. Îl asigur că sub mine nu se va permite răzbunare. Eu vreau autentică reconciliere națională. M-a ascultat cu atenție, cred. Nu te lua după vorbele mele. Examinează faptele, i-am spus. Eu nu voi permite decât pedepsirea celor care vor fi dovediți că au comis crime. Cam același lucru i l-am spus și lui Adrian Severin.

Vineri, 13 Martie 1992

Extrem de deprimat. Mă întreb dacă merită să continuu lupta. Sunt din nou atacat. De astă dată în *Libertatea,* sub titlul: „Dl Novacovici face precizări la București". Explică la o conferință de presă de ce am fost „suspendat de Comitetul coordonator internațional UMRL". Are un tupeu extraordinar. A dat o conferință de presă la care au asistat vreo 30 de gazetari. I s-au dat și două apariții la TVR, ieri.

Asta-mi mai lipsea? Atacat de *România Mare,* mai merge. Atacat de *Dreptatea,* nu merge. Atacat de UMRL, pe care Novacovici pretinde că-l conduce, nu merge deloc. Așa am venit în țară. Președinte al UMRL-ului. Și în această calitate am făcut primele conferințe în țară. Tot în această calitate sunt în Convenția Democratică, pentru că PNȚCD este reprezentat prin Coposu și în lipsa lui, de Diaconescu.

Colegii mei din Parlament mă susțin. Până și Diaconescu și Galbeni se arată cam indignați de atacul lui Ilie Păunescu.

La UMRL i-am găsit pe Ciuli Enescu și pe Grabowski. Ambii îmi cer să intervin în disputa cu Novacovici. Luni va avea loc procesul pentru sediu. De asemenea, tot săptămâna asta va avea loc procesul de la Sibiu. Probabil că și Novacovici va apărea. De aceea a venit în țară. Pe banii cui? La Foștii Deținuți prezidează Ticu Dumitrescu. Se lansează o carte despre suferințele în închisoare. Nu știu a câta. Dar e normal. Sunt atâția supraviețuitori și fiecare dintre ei are ceva de povestit. E bine să se cunoască ororile prin care s-a trecut. Prezența mea e marcată. Deși am sosit târziu, mi s-a făcut loc să mă duc în frunte. Fotografii, film etc.

Vorbesc cu George Minden la New York. A primit un fond important pentru a distribui cărți în Europa Răsăriteană. Va face un efort special pentru România. Îmi cade bine această declarație nesolicitată, dar rămân pe mai departe extrem de deprimat.

Nicolae Șarambei, șeful Redacției publicațiilor pentru străinătate, vine să mă vadă. Îmi aduce cartea *Românii în literatura și știința occidentală.* Vrea ca TIPOREX-ul să tipărească vreo 1.200 de exemplare

„la preț de cost". Bineînțeles, Rodean nu va accepta acest lucru. Dar un preț rezonabil se va putea face. Îmi dă știrea tristă că Miron Butariu a fost operat de cancer la plămâni la Spitalul din Huston.

Sâmbătă, 14 Martie 1992

Elisabeth și Pușa merg cu Rodica Mihăilescu la Sinaia. Ea are un loc de casă acolo. De altfel, foarte bine situat, deasupra Castelului Peleș spre Cotă. Adresa: Calea Codrului, 32 A.

Rămas acasă îl primesc pe Mircea Enescu. În fine, înțelege de ce nu trebuie să intervin în problema controversei cu UMRL. De ce să-i dau eu publicitate lui Novacovici. A fost o greșeală când am vorbit la TV prima dată de această chestiune. Pe de altă parte, ei pot să o facă. Nimic nu-i împiedică să afirme fraudele lui Novacovici și că declarația lui e mincinoasă. El zice că 23 dintre cele 26 de filiale din România sunt cu el!?!

Doina Bâscă e mai liniștită. Ia masa cu mine. A început să verifice care sunt pierderile de hârtie la ziar. Avem nevoie de acest lucru, dacă vrem să-l speriem puțin pe Rodean.

Cina la Nat și Katie Page. Am stat mult de vorbă cu un american (Theodore Friend) de la „Eisenhower Fellowship" din Washington. Ni s-au alăturat și alții: McFarlane, de la canadieni și Dan Pascariu (BRCE) și nu mai știu cine. Le-am dezvoltat teoria mea cu investițiile în Europa Răsăriteană, garantate de guvernele țărilor de origine a investitorilor. M-au ascultat cu multă atenție. Friend e unul din principalii consilieri ai întrunirilor foștilor capi de state (Nixon, Carter, Ford, Margaret Thatcher, Giscard d'Estaing, Heath, Schmidt etc.). Pe ei îi interesează astfel de idei. Va încerca să mă invite la una din întrunirile lor.

S-a discutat și cearta din FSN. Solcanu, Enache, Severin, toți au fost menționați, alături de Babiuc, ca posibili. Un lucru e sigur, nici Iliescu și nici Roman nu vor mai putea păstra Partidul FSN laolaltă.

A vorbit Nat Page. Nu prea inspirat, citind dintr-o carte cu modele de cuvântări ocazionale. Un fel de ghid pentru diplomați.

Eu am fost plasat la stânga amfitrioanei, așa că am început citând povestea lui Winston Churchill: *Don't fact my dear, wherever you put me that's the place of honour*. Deci, toți ceilalți meseni - eram 16 în total - sunt la loc de onoare. I-am lăudat pe Michael și pe Veronica Atkinson, nu extravagant, dar fără rezerve. De fapt, o să ne lipsească.

Printre cei prezenți a fost și Ion Caramitru, cu nevasta. Ei sunt pentru mine. Pascariu, cu nevasta. Ea e entuziastă: Trebuie neapărat să candidez din nou. Cu Dinu Patriciu n-am vorbit prea mult.

Duminică, 15 Martie 1992

Plecăm la 6.45 a.m., la Sinaia pentru Seminarul Internațional „Alegeri Libere și Corecte în România", organizat de Centrul pentru Studii Strategice, de Clubul Tinerilor Politicieni, cu sprijinul Guvernului României și a „British Know How Fund", pe lângă alte organizații minore din România. Dorel Șandor a prezidat ședința de deschidere. Au vorbit Andrei Mușatescu, slab, și Dinu C. Giurescu, foarte bine. Ne-am împărțit apoi în trei grupuri de lucru. Eu am condus Grupul B, într-o încăpere frumoasă din Castelul Pelișor. Ședința principală s-a ținut în Castelul Foișor. După ședința extrem de interesantă, Max Bănuș mi-a luat un amplu interviu. Așa am sosit cam târziu la ultima ședință de dimineață, cu puțină întârziere. Surdu prezentase deja referatul Grupului A. Mi-am cerut scuze. A urmat Sergiu Andon cu referatul Grupului C și apoi eu, cu cel al Grupului B. Am vorbit în englezește. Aveau traduceri simultane. Bine organizat. Am arătat că participarea a fost amplă, discuția susținută, centrată mai ales asupra Televiziunii și importantul, covârșitorul rol jucat la alegeri. După referate s-a servit o masă „suedeză". Foarte generoasă. Am vorbit cu noul Ambasador SUA, John R. Davis. Brian Flora, căruia i-am profețit că alegerile nu vor fi decât la toamnă și cele prezidențiale, probabil, numai după aceea, poate chiar abia anul viitor. Va fi un fel de „Romanian fillibustering", i-am zis. De altfel, mulți deputați și senatori se gândesc la vacanța de vară plătită. Dacă avem alegerile în Iunie, vacanță ioc!! Am râs amândoi. Dar așa e.

Vizavi de mine era Mary Rimmer. Mi-a dat o carte de vizită. Ea e șefa Consiliului din St. Helens, Lancashire. N-am mai putut s-o opresc când i-am spus de legătura mea cu Familia Pilkington. E mare prietenă cu Mavis (Lady Pilkington, văduva lui Harry), îl admiră pe David etc.

Doi dintre tinerii PNȚCD, Opriș și un altul, au vrut să-mi vorbească. Ne-am dus deoparte. Abia am început și ni s-a alăturat și Păunescu. M-am referit, ironic, la grija cu care trebuie să vorbim ca să nu se ajungă la un nou atac fulminant împotriva mea. M-am întors spre el. Nu știu și nu înțeleg de ce mă urăște așa?!, i-am zis râzând. „E vorba de principii", a fost răspunsul lui. L-am ignorat. Nu mie mi-ai făcut

rău. Ai făcut rău Partidului. Și am adăugat: Trebuie să mă duc să-mi găsesc ceva de băut. I-am lăsat împreună și nu m-am mai reîntors.

A mai căutat să se apropie de mine Ilie Păunescu. Nu l-am bruscat, dar n-am reacționat. Am reușit să mă descotorosesc de el de fiecare dată.

Îndată după începerea ședinței de după-amiază am plecat. Am găsit terenul pe care Elisabeth vrea să-l cumpere. Poziția e bună. Dar e foarte mic. Circa 1.000 de metri pătrați.

Abia ajuns acasă, sosește Nagy Bela din Vaslui. Zice că i-am promis să-i botez copilul. Îmi aduc vag aminte că cineva mi-a cerut să-i fiu naș, dar mă gândeam că-mi va scrie. A sosit, așa, pe nepusă masă. Soția și copilul sunt în gară. E negricios. Poate chiar țigan ungur, la origine. Dar e catolic. „Dacă-mi aduci un preot, ți-o botez", căci era o fetiță. După vreo două ore vine cu Părintele Alexandru Cobzaru, însoțit de cantorul Constantin Coeriș și de șoferul lor, Petre Șolot. Botezăm fetița, drăguță, cu numele de Magda. Maică-sa, Coca, cu siguranță e țigancă. Iată-mă naș și al unei mici țigănci! M-a bucurat, totuși, c-am făcut-o. Oameni simpli. Mi se par de treabă. Dar ce poți să știi. Dau 10.000 de lei pentru Magda și 5.000 de lei pentru biserică. E preotul Paroh la Bărăție.

Luni, 16 Martie 1992

Mărincuș vrea să-i răspund lui Păunescu. Refuz.

Dau interviu lui Fetecău Adrian de la *Deschideri Buzoiene*. Sper că va ieși ceva bine. Am vorbit și de Sara Gotul, care a fost înecat în râul Buzău, referindu-mă la încercarea de a mă linșa, când am fost acolo în campania electorală din 1990.

Masa în Palatul Reginei Elisabeta a Greciei, care a fost terminat în 1937. În onoarea plecării din post a lui Michael Atkinson. Adrian Năstase a venit la cocktail, dar a trebuit să plece. A patronat Ionel Săndulescu. I s-a dat lui Michael o cană foarte frumoasă, cu mult metal (aur??), din sticlă. Cuvântările de rigoare. L-am tachinat puțin pe Săndulescu. M-au pus la masă la dreapta Doamnei Năstase și lângă nevasta lui Gh. Jovin. Jovin a reprezentat PAC-ul. Eu, PNȚCD. De altfel, numai miniștri de la Externe, Chebeleu, Gustea???, Ion Goriță.

Tănase Tăvală îmi spune că a apărut un afiș în Timișoara care mă arată drept candidatul Convenției Democratice la Președinție. Evident, o provocare. Îi telefonez imediat și-i cer să dea o dezmințire. Gh. Jovin

îmi spune că la Convenția PAC-ului, Manolescu a făcut „o cuvântare cum încă n-am auzit de la Revoluție încoace", plin de admirație. La despărțire, după prânz, mi-a spus, însă, că tot vrea să vină la mine în delegație. Ce vor, dacă-l admiră așa de mult pe Manolescu?

La Parlament sosesc târziu. Un grup de deputați, amestecați tocmai la intrarea pe unde ajung eu cel mai repede la scaunul meu. „Tocmai de asta vorbeam. Uite, FSN-iștii ăștia zic că intră la noi în Partid dacă iei dumneata Președinția", îmi spune Klaps. Era și Nicoară, și Ștefănuț. Pe urmă Ștefănuț îmi dă o scrisoare de protest venită de la Arad împotriva articolului în care Ilie Păunescu mă atacă atât de brutal. Foarte bine redactată. I-o dau lui Diaconescu. Poate acolo rămâne. Toți, însă, vor o întâlnire cu conducerea Partidului.

Primesc vestea că se împart afișe în țară, care invită electoratul să mă voteze Președinte din partea Convenției Democratice. Tănase Tăvală din Târgoviște e primul care să mă informeze de acest lucru la telefon. Sunt intrigat. Îi întreb pe ceilalți în Parlament. Diaconescu știa. „Da, am văzut și eu. Era un român din Italia care a venit cu afișele. El le distribuie. Lup le avea. Dar i le-a restituit. N-avem nevoie de ele".

După ședință m-am dus la sediul PNȚCD. Nimeni n-avea afișul. Sosise și Coposu între timp. Mulți făceau anticameră. Am intrat la el și i-am spus că nu pot să stau, dar că trebuie să ne vedem cât mai curând. I-am arătat însă FAX-ul de la Chuck Percy, care confirma că banii pentru Manolescu vin de la o fundație germană și nu de la State Department. Și confirmă că „State" va interveni ca și eu să fac parte dintre liderii Opoziției, dacă vizita va avea loc. Nici o dată n-a fost încă fixată.

Ajuns acasă, luăm cina. Îmi telefonează autorul afișelor. Îl invit la mine. Afișele nu sunt rele. E dreptul lui să spună: „Buni români, dacă vreți să scăpați de comunism, votați-l pe Dl Dr. Ion Rațiu" etc. etc. Și el semnează cu numele său propriu și atestă că e din Roma. La Partid însă, n-a găsit înțelegere. Ba că e ilegal. Ba că nu poate să zică că eu fac parte din Convenția Democratică, ba că nu trebuie să arăt semnul cheii, și să indic partidele: PAC, PER, PNL, PNȚCD, din Roma. Nimic incorect. Dar cei de la Partid au făcut tot felul de obiecții. „Mi-am dat seama. Erau geloși", mi-a zis. Va reface afișele. Le va răspândi în toată țara. Îi sunt recunoscător. Era cu o doamnă Meșteru. El e medic. Mi-a arătat mai multe fotografii cu Papa. Mi-a făcut impresia că e un om sincer, adevărat admirator al meu.

La sediul Partidului i-am arătat lui Coposu scrisoarea lui Chuck

Percy care confirmă că Manolescu minte când spune că a fost invitat de State Department la Washington. Reacția lui era caracteristică: „Am știut că așa e!". El totdeauna știe, orice știre îi dai. Dar e important ca să vadă cu ochii lui cum stau lucrurile.

Marți, 17 Martie 1992

Plec de la Parlament la Partid. Coposu, Lup, Bărbuș, Gabrielescu, Diaconescu, Macarie. Discuția se încinge. „Eu aș fi scris mult mai tare împotriva ta decât Ilie Păunescu", îmi spune Coposu. Citesc tare scrisoarea PNȚCD Arad, pe care mi-a dat-o Ștefănuț. Nu-i impresionează. Aproape ceartă. Ne acuzăm reciproc că mințim, Coposu și cu mine. Gabrielescu vrea să împace lucrurile. „Ai făcut o gafă, recunoaște". Vorbind de gafe, ce probleme am avut eu ca să înlătur impresia că suntem antisemiți și antimaghiari pe care tu ai dat-o acum doi ani. Să nu mai vorbim. Ai fost un dezastru. Nu s-a ajuns la nici o concluzie.

Seara, la recepția dată de Seminarul din Sinaia, la Athénée Palace. Multă lume. Otto Weber foarte politicos. El e pentru mine. Vorbim cu Frunda. El nu-și poate lua nici un angajament pentru UDMR.

Acasă, seara târziu, după orele 10.00 vine Adrian Păunescu cu fiul său. Îmi vorbește de înregistrările făcute de „ticălosul" de Hanganu. Că eu aș fi spus niște vorbe scabroase legate de actul sexual. Absolut absurd. Păunescu nu va publica nimic. Dar Hanganu le va vinde la *România Mare.* Trebuie să faceți ceva. Să-l prindeți într-o cursă.

Refuz. Să publice ce vrea.

Miercuri, 18 Martie 1992

Ar fi trebuit să merg în Albania azi-dimineață. Am renunțat, deși tentația a fost mare. Încă n-am văzut această țară. Cred că am făcut bine.

În Parlament deputații sunt foarte agitați împotriva lui Coposu. Klaps organizează o întrunire în pauza de dimineață. Vorbește rezonabil. Cere, însă, insistent o întâlnire a parlamentarilor cu Coposu și cu conducerea Partidului. N-o s-o obțină. De asta sunt sigur. Nicoară se plânge și el de felul cum a fost marginalizat de Coposu. Costel Dumitrescu, noul senator, n-a zis nimic. Diaconescu i-a luat apărarea lui Coposu, bineînțeles.

Pe la 12.00 am plecat. După 13.00 Doina mi-a povestit cum a mers

întrevederea ei cu Coposu, la cererea lui. A asigurat-o că a găsit bani, deci nu mai depind de mine. Nu e pentru mine, dar a devenit mai moderat.

După masă, la ședința Comisiei de Externe. Vorbesc despre poziția ce trebuie să luăm în chestiunea Basarabiei și a Bucovinei de Nord. Petricu mă duce la el în Cabinet să mă asigure că popularitatea mea a crescut enorm în ultimul timp.

Seară muzicală la noul Ambasador SUA, John R. Davis. Concert de pian și cină „help-yourself". Foarte bine. *You bring back the Kennedy years,* i-am spus. L-a încântat. La o mică masă rotundă am fost numai noi trei, doamna Davis, un domn Romalo, rudă de-a lui Mihnea Romalo și eu.

Brian Flora era cu Elisabeth. I-a spus, și pe urmă mi-a confirmat tot el și mie, că prezența mea în România *makes all the difference. You know what democracy means and apply it.*

Impresia lor, a americanilor, despre Coposu și ceilalți lideri PNȚCD e dezastruoasă. *I've watched you over the last two years and you did change things around,* mi-a zis.

Patricia Hall a venit să mi se prezinte. Ea e Consul General, în locul lui Gimmy Young. Mi-a vorbit în românește. Foarte bine. De altfel, atât John Davis cât și soția lui vorbesc românește. Primul s-a adresat audienței în limba română. A citit după note, dar a pronunțat relativ bine. Foarte apreciat.

Doina îmi confirmă că și Iaru a obținut un exemplar din caseta lui Hanganu. A fost cu ea la Coposu. O va utiliza împotriva mea. Asta e aproape sigur.

Joi, 19 Martie 1992

Mă scol pe la 7.00 dimineața după o noapte foarte agitată în care am citit capitolul despre Bertrand Russell în *The Intellectuals* al lui Paul Johnson. Viața lui sexuală a fost un dezastru, bazată pe principiul „free love". Principiu aplicat când îi convenea lui! Așa ceva e cu totul condamnabil.

La orele 9.00 m-am dus la Senat. Am redactat „Declarația" Parlamentului român în prezența Președintelui, a Prim-Ministrului și a Guvernului român, cu ocazia comemorării a 74 de ani de la unirea Basarabiei cu Țara Mumă. Constituția Comitetului de redactare este, fără îndoială, consemnată în analele Parlamentului. De fapt, textul a fost redactat de Ifrim și de mine. Am pus în discuție, bineînțeles, toate

punctele importante și am argumentat, discutat, conciliat etc. Cu toți cei care au luat cuvântul. În cele din urmă, ideile lui Ifrim și ale mele au fost adoptate. Deci, dacă e bună sau rea, această Declarație, în ultima analiză e vina noastră: a lui Ifrim și a mea. În tot cazul, el împărtășește întru totul ideea mea că a fost o greșeală capitală ca Iliescu să recunoască independența Republicii Moldova. În Declarația ce o facem, căutăm să explicăm acest lucru și să-l considerăm ca pe un prim pas pentru reîntregirea statului român, care unul este, în granițele lui firești.

În Parlament, Ștefănuț confirmă că scrisoarea conducerii PNȚCD din Arad a fost scrisă de semnatari având în fața lor interviul meu, care a fost atât de violent atacat de Ilie Păunescu, adnotat și subliniat în fața ochilor lor. Deci, exact contrariul a ceea ce a afirmat Lup ieri, la întrevederea de la Partid, cu Coposu, Gabrielescu, Diaconescu și Bărbuș. El spunea că a primit telefoane de la Arad care afirmau că nu văzuseră interviul meu când au atacat articolul lui Ilie Păunescu!?! Deci, Lup a mințit, pur și simplu. Dezbatere anostă. Toată lumea e de acord să adopte legea posturilor libere. Noi, PNȚCD-iștii, am făcut un fel de club și discutăm toate aceste probleme. Cam toți ceilalți, cu excepția lui Diaconescu, sunt pentru mine. Țepelea, bineînțeles, circumspect. El se pune bine cu toată lumea. Tot felul de glume.

În pauză ne întâlnim în anticamera odăii care ne fusese acordată la începutul Parlamentului, și care ne-a fost luată pe urmă. Klaps a cerut din nou să ne întâlnim cu Coposu și cu conducerea Partidului. E clar că Diaconescu, căruia, în mod normal, i se adresa această cerere, a ignorat-o total, cu argumente ridicole.

Sosit acasă, primesc mesajul că trebuie să fiu la Partid la 3.30. Vine Klaus Francke și Berndt Fischer. Sosesc la timp, îi strâng mâna lui Ilie Păunescu. Îi dau lui Coposu lista exactă a scrisorilor la care s-a răspuns în ultimele circa două săptămâni ca să-i demonstrez că primesc enorm de multe scrisori în fiecare zi. Ceea ce el mi-a contestat când am afirmat acest lucru la furtunoasa noastră discuție deunăzi. Datele furnizate de Doina Călin sunt exact numărul scrisorilor-răspuns expediate de noi. Stipulează, de asemenea, că mai sunt vreo 200 de scrisori cărora încă n-am ajuns să le răspundem. Îmi cere, apoi, Coposu, să mă duc la Cluj, la ședința de constituire a Cercului Liberal Maghiar din România. Spun că nu pot s-o fac, pentru că vine băiatul meu.

A venit Francke cu ai săi, interpret și Ambasadorul Terfloth. Ai noștri,

de la stânga la dreapta: Ilie Păunescu, Cornel Coposu, Ion Diaconescu și eu. La capul mesei, Bărbuș. Discuție bună. Întrebări precise. Răspunsuri uneori dezlânate, dar și ele concludente. Noi vrem să continuăm Convenția și să avem un singur candidat la Președinție. I-am respins pe Agrarienii lui Surdu și pe PUNR drept acoliți ai Guvernului FSN. Klaus Francke a întrebat, de asemenea, de ce la Bratislava, noi n-am semnat Convenția pentru minorități. Reprezentanții noștri au fost Diaconescu și Gabrielescu. Explicația ce i-am dat este că se opune Constituției noastre să acceptăm cuvântul „autonomie" locală, etnică etc. Ceea ce era înscris în această Convenție. Nu total convingător, dar a fost totuși o explicație. La urmă, Coposu i-a cerut un interviu pentru un ziar independent. Francke ezită, pentru că n-are timp. Am intervenit să-i spun că e vorba de ziarul meu. Francke a acceptat imediat să dea interviul. Coposu însă, a fost furios pe mine pentru că am intervenit. „Tu întotdeauna vrei să spui că numai tu le faci pe toate. De ce i-ai spus că e ziarul tău"? Pentru că vroiam să ne dea un interviu. El știe că am un ziar. Nu era vorba de a-mi câștiga galoane. Căci ăsta era reprosul lui Coposu. Tu te înfurii pe nimic, i-am spus. Interviul cu Francke a mers foarte bine. Ai văzut că n-am argumentat împotriva tezei tale că e mai bine să avem alegeri separate. Mai întâi, pe cele parlamentare și, apoi, pe cele prezidențiale. S-a mai liniștit. Francke a plecat. Eu l-am condus până la mașină. Întors în odaia lui, Coposu mi-a repetat cererea să mă duc la Cluj, la înființarea Clubului Liberal Maghiar. Mă voi gândi, i-am promis.

De acolo, pe Plevnei. Întâi trebuie să golesc camera mea. Eram mai mulți acolo. Vorbesc cu Doina apoi. Suntem mulțumiți de felul în care se desfășoară chestiunea casetei Doru Hanganu. Tocmai pentru că a adăugat niște expresii și cuvinte de-ale mele pe care, cu siguranță, eu nu le-am rostit. Deci, se va putea dovedi că e vorba de un montaj. Rodean s-a întors. A găsit tot ce ne trebuie ca să facem cărți. Vroia neapărat să știe ce vrea Nicolae. I-am spus că toată problema mă obosește enorm. S-o discute cu el. Îi cer Doinei să-mi dea o listă a tuturor doleanțelor noastre.

Acasă, cu Elisabeth la cină, petrecem un moment de liniște. Poate primul de zile întregi.

Vineri, 20 Martie 1992

Altă zi grea. Un interviu pentru săptămânalul de turism. Ghiga vine cu o casetă pe care i-a dat-o Tecuceanu. Deci și el e amestecat în acest

șantaj. Hanganu încearcă să obțină bani din toate părțile.

Lucrez restul zilei ca să-mi rezolv corespondența urgentă. Sute de scrisori așteaptă să fie deschise de secretarele mele. Mi-a trebuit politică în România. Acum o am. Nu pot să mă plâng. Dar rămân foarte deprimat. Faptul că circulă această casetă nu-mi face plăcere.

Sâmbătă, 21 Martie 1992

Pornim la drum la orele 2.20 a.m. Nicu, șoferul, și cu Mihai, paza, în față. Doina și cu mine în spate.

Eu dormisem tun până la 1.30 dimineața, așa că nu-mi mai era somn. Mihai și Doina au dormit aproape tot timpul. Porțiuni din drum am întâmpinat ceață. Zăpadă pe traseu în Muntenia, mai ales pe dealul Drăgușanului și pe Valea Oltului, printre munți. În Ardeal, vreme splendidă. Am avut lună aproape plină tot timpul. Puțină circulație. Mi-a făcut plăcere călătoria și mi-am repetat, de nenumărate ori, mica mea cuvântare. E prima dată că mă încumet să mă adresez publicului în ungurește. Am văzut răsăritul soarelui din dealurile ondulate ardelene. Mi-am recâștigat ceva din încrederea în rostul și destinul meu, în capacitatea mea de a-mi servi națiunea și că mi se va da șansa s-o fac.

Am sosit cu câteva minute înainte de ora 8.00 dimineața, exact cum fusese programat. Ne-au dat un mic dejun copios cu brânză, ou fiert și ficat cald. Și ceai de ierburi, cum fac ei la Cluj. Mie-mi place foarte mult.

Nelu Boilă mi-a lăsat o scrisoare plină de reproșuri și atacuri la adresa mea. Vrea să publice și el un articol împotriva interviului meu din *Cuvântul.* Îl citesc. E mai puțin violent decât cel al lui Ilie Păunescu, dar nu cu mult.

Mă bărbieresc, schimb cămașa și mergem la adunarea ungurilor care înființează *Cercul Liberal.* Sistemul de amplificare și căștile pentru traducerea simultană încă nu erau puse la punct. Stăm de vorbă. Victor Marian e cu mine. Cerghizan a trebuit să meargă la Constituirea Consiliului Municipal. Mircea Mihăilescu e și el cu noi. El înțelege ungurește căci a fost crescut la Brașov.

Ședința e deschisă de Börbély Ernö asistat de Kolumbán Gábor. Au salutat oaspeții și m-au întrebat dacă vreau să vorbesc la început sau peste circa o oră și jumătate. Am aprobat pentru prima alternativă. Mi s-a dat și mie microfonul îndată după cuvântarea de deschidere a lui Börbély Ernö. Am început pe românește: Moise, când a ajuns cu evreii

la Marea Roșie, s-a oprit și, întorcându-se spre mulțime, le-a cerut să aibă puțină răbdare. E prima dată că încerc să fac așa ceva, le-a spus. Și-apoi a împărțit apele... „Igentisztelt Elnökur, Hölgyeim etc.", am continuat. Mi-am rostit scurta cuvântare în ungurește și am terminat-o cu cuvintele: „El nézésüket Kérem, de most már románul folytatom". Aplauze puternice. Vreo 300 de participanți.

Le-am vorbit apoi, de importanța pentru democrație a ceea ce fac. Le-am adus salutul PNȚCD. Le-am povestit ce-a făcut Dr. Ioan Rațiu în procesele urbariale când avea un birou în Turda și altul în Secuime. Și am citat cuvintele lui: „Noi nu suntem împotriva ungurilor și secuilor. Noi suntem împotriva sistemului care ne exploatează și împilează pe toți. Țara aceasta ne aparține nouă, tuturor cetățenilor ei, care toți trebuie să aibă drepturi egale".

Am ascultat apoi, mai multe intervenții. M-au salutat diverși parlamentari unguri prezenți, Podradbaky, de exemplu. Toți m-au asigurat că am avut un mare succes. Afară mi-au luat interviuri *Adevărul de Cluj, NU*, noul ziar, *Tribuna Ardealului,* Televiziunea și Radioul din Cluj, cel din Budapesta etc. Am explicat „înfrângerea" Convenției Democratice la al doilea tur prin cuvântarea lui Für Laszlo și acuzația de la București că e vorba de un revizionism maghiar. Am pierdut cel puțin 20 de primării din această cauză, mai ales în partea de nord a Transilvaniei care a fost sub unguri în timpul războiului.

Am luat o bună masă cu toții la Hotelul Sport din Parcul de lângă sediul nostru. Ni s-a alăturat și Bondor, ca de obicei. Călătorie plăcută la întoarcere. Sosim la 7.20 seara. Adevărat tur de forță.

Victor Marian a dat 4 mingi de fotbal la „derby"-ul local CFR-Universitatea (1-2), două de fiecare. A fost apreciat gestul, cadou din partea mea, notat de publicul sportiv, consemnat și în toate ziarele locale.

Duminică, 22 Martie 1992

Ion Mircea Enescu (Ciuli) îmi face un fel de raport asupra situației cu Doru Novacovici. La procesul ce au avut, Novacovici a fost reprezentat prin fata lui și prin Doru Dumitrescu (care, la un moment dat a fost omul lui Ion Puiu!?). El e sigur că Novacovici s-a vârât într-o capcană din care nu mai poate să iasă. A afirmat că din cele 26 de filiale din România 23 sunt cu el. Ciuli vrea să fie Adunare Generală și noi alegeri la Filiala România, la 4 Aprilie. Apoi Congres Mondial UMRL

la sfârșitul lui Mai. Sunt de acord. Eu i-am propus să devin Președinte de Onoare, dar el insistă că trebuie să rămân Președinte activ. Nu cred că are dreptate. Voi vedea cum se dezvoltă situația. Deocamdată observ că i s-a dat mare publicitate - o pagină întreagă în *Libertatea* din 21/22 Martie. Afirmă că Ionescu-Quintus, Ministrul de Justiție, îi dă dreptate și repetă minciuna sfruntată că ideea „Uniunii Românilor Liberi" a fost inițiată de Brutus Coste. El știe foarte bine că nu e așa. Notele mele din acest jurnal de zi dovedesc, cu prisosință, că mi-au trebuit mai mulți ani de zile, și multe întâlniri cu el, până ce am reușit să facem împreună „Chemarea" din 1 Decembrie 1980. Dar i se dă multă publicitate. Titlul articolului vorbește foarte elocvent: „UMRL contra UMRL" - Fratricid „pe Rolul Justiției".

La sugestia lui Ciuli, fac o cerere de înscriere în Jockey Club-ul Român. Președinte e Manole Filitti.

Vine și doamna Berciu din Alba Iulia. Să-mi fac cerere ca să cumpărăm fabrica de porțelan. Ar costa 500 de milioane de lei. Licitația va avea loc în curând. Muncitorii sunt entuziaști că voi deveni proprietarul fabricii, îmi spune. O fi, dar prea multă crezare un pot să-i dau și trebuie să rămân la principiul că am venit să dau, nu să fac afaceri.

După-masă, la Adunarea Generală TUNȚ. Bărbuș e prezent. Îndată ce am sosit mi-au dat cuvântul. Am dezvoltat ideile mele. Trebuie să câștigăm alegerile viitoare. Și le-am dat o analiză schematică, simplă, a programului PNȚCD. Le-am cerut să fie activi în campania electorală. De la casă la casă. De la apartament la apartament. Să bată la ușă. Să accepte chiar, să fie înjurați. Dar să meargă; să împartă fluturași, broșuri etc. L-am citat pe Saul Bellow și pe Ion Codru-Drăgușanu. M-au ales membru de onoare TUNȚ. Ne-am fotografiat împreună. Pe urmă au venit cinci dintre ei la mine acasă: Codrin Rebeleanu, Eugen Tischler, Traian Aviam, Rareș Cionca și Adrian Abrudan. Au făcut multe fotografii cu mine. La sugestia mea, cu fotografia lui Maniu și Vaida, când erau studenți la Viena, la mijloc.

A venit apoi Silvia Bădescu. Ea e categorică. Trebuie să mă înțeleg cu PAC-ul. Ei și-au dat acum seama că nu vor merge cu Manolescu. (Exact opusul celor comunicate mie de Gh. Jovin.) Băcanu e omul cheie.

Trebuie să mă înțeleg cu el și cu ceilalți conducători PAC-iști. Să le ofer de pe acum posturi precise. Să fac un târg cu ei. N-am nici o intenție să-i urmez acest din urmă sfat. Restul însă mi se pare justificat.

Luni, 23 Martie 1992

O delegație de la PNȚCD-Huși vine să mi se plângă că PNL n-a vrut să candideze în cadrul Convenției decât numai dacă PNL numește candidatul de Primar și pe primii cinci consilieri. Ceea ce n-a fost acceptabil. I-am trimis la Coposu. Mai vin și Mircea Pârvu și Coriolan Gh. Șinca de lângă Bădăcin. Tot treabă de partid. Îi trimit la Coposu și la Gabrielescu. *You can play this game*. De doi ani Coposu îmi tot trimite cazurile „grele" mie să le rezolv. Cazuri care n-au nimic de-a face cu propășirea Partidului sau cu activitatea noastră politică. Vasta majoritate, cazuri personale. De ajutor, de afaceri etc. Tudose, cel cu casa de la Arieșeni, vine. Va trebui să cumpăr mai întâi terenul. Apoi casa. Îl pun în legătură cu Ștefan Pop de la Turda.

Francezii Michel Joislard și încă unul vin trimiși de Doina Bâscă. Fac note. Vor să știe cum pot să ne ajute. Le cer hârtie, în primul rând. Apoi sponsorizare, reclame, școlarizare aici sau în Franța. Dar mai ales hârtie.

Îi trimit mașina Doinei s-o ducă la Ambasada Africii de Sud. Și-au transformat reprezentanța în Ambasadă. Mulți români vor să meargă acolo să câștige un ban.

Pregătesc un raport asupra vizitei mele la Cluj. Îl trimit cu Cristi lui Coposu și lui Ilie Păunescu, căruia îi „cer iertare" că numele lui n-a fost pomenit în *Cotidianul* în legătură cu vizita lui Klaus Francke.

În Parlament citesc în *Libertatea* interviurile lui Coposu și Câmpeanu. Primul speră că vom menține Convenția Democratică. Al doilea o denunță. PNL va candida pe liste proprii. Dacă va candida sau nu la Președinție, se va decide la Convenția PNL din 11 Aprilie.

Costel Dumitrescu îl atacă pe Cornel Coposu ca delator, în prima lui intervenție în Senat.

Seara, la Cotroceni. Iliescu ne explică situația din Transnistria. Conversațiile lui cu Snegur, scrisorile către Eltîn și Kravciuk (Președintele Ucrainei) și întrunirea care are loc azi între Miniștrii de Externe ai celor patru țări interesate: România, Moldova, Ucraina și Rusia. Situația economică în Moldova e foarte gravă. N-au motorină pentru aratul pământului. Toată industria e la stânga Nistrului. Deschide ședința. Dacă avem întrebări. Eram, ca de obicei, șefii de partide și președinții grupurilor parlamentare. Da, am eu. Ce asigurări a primit când l-a primit Bush la Washington. De simpatie, a fost răspunsul lui Iliescu. Mult mai verbios, bineînțeles. Au vorbit, apoi, rând pe

rând toți. Sugestii absurde. Câmpeanu a vorbit chiar de posibilitatea unei intervenții militare „în favoarea fraților noștri moldoveni". Cum o face el, bombastic, cu voce foarte gravă. Lăzărescu, mai ponderat, a făcut istoricul celor întâmplate în 1940 la Consiliul de Coroană al lui Carol al II-lea. Cine și cum a vorbit atunci. Coposu sugerează să masăm trupe pe Prut. Președintele MER, care tocmai s-a întors din Basarabia, zice că n-a văzut nici un fel de panică acolo. „Să avem un plan de ajutor economic, dacă petrolul e tăiat de ruși pentru Moldova". Petre Roman, patriotard: „Dacă situația o cere, să facem supremul sacrificiu". Tocaciu: „Să se convoace Conferința celor patru interesați și să se apeleze la Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite". Weber: „La duritate să răspundem cu duritate". Dinu Patriciu: „Trebuie să spunem că suntem gata să luptăm. Să acționăm prin Consiliul Național al Unirii" (sau Reunirii, cum a fost botezat la întrunirea noastră, a reprezentanților celor două Parlamente, la Iași). Ceontea, demagogic: „Apariția celor două state române. Am pierdut momentul prielnic pentru a efectua Unirea etc...". Gavra, absurd, dezlânat, ca de obicei, cu vocea lui metalică. Patriotard. Generația tânără (a lui). Toți luptăm. Iliescu face un rezumat rezonabil al situației. Nu putem interveni. Putem ajuta consolidarea independenței Moldovei. Declarația noastră cu ocazia referendumului ucrainean a fost foarte rău primită de toți prietenii noștri din Occident.

Trecem la problema alegerilor. Se merge mult prea încet în Parlament. Ar fi fost mai bine dacă am fi luat în dezbateri ambele legi electorale în sesiuni unite ale celor două Camere, zice, pe drept cuvânt, Iliescu. Soluția există, zic eu, totul va merge repede dacă se va da salariul înainte pentru luna de vacanță a tuturor parlamentarilor. Atunci vom termina legile la timp. „Dar, cu condiția ca să avem alegeri în Iunie", a adăugat râzând Iliescu.

Eu am propus ideea eliptic, dar toți au înțeles-o. Dacă ținem alegerile în Iunie (ceea ce depinde de promulgarea legilor electorale până la sfârșitul lunii Martie, aproximativ), mulți parlamentari nu vor avea nici vacanță și nici salariu, pentru că nu vor fi realeși. Cineva mi-a spus: „Ai vorbit practic, ca un patron". Ceea ce este adevărat.

L-am întrebat pe Coposu dacă a primit raportul meu. „Da", mi-a răspuns, și a trecut repede la alt subiect. Asta-i aprecierea lui la efortul fizic într-adevăr major făcut de mine la cererea lui.

Nicolae tocmai cina când am sosit. Am discutat problemele noastre.

Situația economică e grea în Occident, dar finanțele noastre sunt așa structurate încât datoria noastră la Bancă scade în fiecare trimestru. Îi cer să nu cedeze în fața lui Rodean. Să-i spună clar că TIPOREX (deci el, Rodean și cu mine) furăm de la ce se cuvine RHP.

Marți, 24 Martie 1992

Interviuri în Parlament. Cu patru gazetari din Danemarca, de la *Politiken, Det Fri Aktuelt, Information* și de la *Agenția Națională daneză de știri*. Le-am povestit istoria obținerii azilului politic pentru refugiații români veniți prin Ungaria, acum trei ani. A fost foarte bine. I-am dus pe toți în Sala Presei unde m-au înconjurat pe divan și sofale. Alt interviu mare cu ziarul clujean *NU* (Mircea Bedrulea).

Coposu reacționează bine când îi telefonez să-i chem de urgență pe Ion Diaconescu, Valentin Gabrielescu și Nicolae Ionescu-Galbeni. Se făcea apelul în Parlament căci iarăși n-aveam cvorumul.

M-a felicitat pentru participarea la înființarea Cercului Liberal Maghiar. Deci citesc raportul meu, plus reproducerile din ziare. Dar nu văzuse scrisoarea ce mi-a parvenit de la un medic din SUA. El vrea să ne ajute la alegeri. Mă vrea pe mine Președinte și pe Coposu Prim-Ministru. Se oferă să finanțeze publicarea a două cărți, una în engleză, alta în română. Ar vrea să fie cooptat în Consiliul Județean PNȚ-Dâmbovița-Târgoviște. Îl cheamă Virgiliu Necula, din Fresh Meadows, New York.

Vin devreme de la Parlament să-l primesc pe Eulogio Rodriguez Millares, Ambasadorul Cubei la București. Petrecem o oră împreună. Mă informează că poporul cubanez e mulțumit sub regimul Castro, și-a câștigat demnitatea, are 7 milioane sub arme (fiecare cetățean major cu arma în casa lui) dintr-o populație de 10.5 milioane etc. Deci totul e bine. Regimul n-ar putea supraviețui fără sprijinul unei populații înarmate. Poporul e catolic, credincios, chiar dacă Fidel nu e. (El s-a declarat marxist de nenumărate ori.) „Dar dumneavoastră?", l-am întrebat direct. Și el e „liber-cugetător". Ca Ion Iliescu, i-am spus. Se plânge că țara lor e blocată brutal de SUA. Dar n-au reușit americanii să-i facă pe ceilalți s-o blocheze. Nici canadienii și nici englezii nu-i blochează. Om simpatic. Își face datoria. M-a invitat să merg în Cuba oricând îmi convine mie.

Seara, cu Nicolae. Discutăm situația cu Rodean. „*I am exhausted*", îmi spune. E clar însă, că nu se dă bătut ușor.

Miercuri, 25 Martie 1992

Tot Bugetul se discută. Aseară Parlamentul (Camera Deputaților) a lucrat până la orele 9.00. Tot n-o să terminăm programul legislativ în timp util ca să ținem alegerile în Iunie. Diaconescu m-a înlocuit la ședința Birourilor cu liderii grupurilor parlamentare. Au adoptat o Declarație rezonabilă pentru aniversarea Unirii Basarabiei în 1918. Nu pe cea redactată de noi, Comisia pentru Politică Externă, la care am jucat și eu un rol decisiv, alături de Ifrim, de la Externe. La 3.30 p.m., Comisia se întrunește din nou. Vorbim despre securitatea și plasarea României în noua structură ce se creează în lume. M-am folosit de ocazie să vorbesc de Churchill. El a vrut să invadeze Europa prin Balcani. Tocmai ca să ne salveze de înaintarea comunismului. Am povestit cum Margaret Shackleton m-a luat colaborator ca să scriem un manual despre România – puțină istorie, geografie, fraze utile în românește etc. Spre sfârșitul anului 1942, am primit un cec de la Admiralitate și manualul a fost abandonat. Am știut clar, atunci, că și planul de a elibera Europa de sub nazism, „from the underbelly of Europe", a fost abandonat. La 9 Octombrie 1944, când Churchill a făcut târgul cu Stalin, trupele sovietice erau deja în România. Procentajul de 90% pentru Soviete, 10% pentru Occident era o concesie din partea lui Stalin, căci rușii erau 100% în posesia României. Churchill a vrut să salveze Grecia, unde a obținut 90%, deși, acolo, comuniștii erau foarte puternici. Și Stalin i-a abandonat. Am pledat apoi pentru o bună cunoaștere a instituțiilor pragmatic create în Europa de după război. Comunitatea de Apărare a Europei (EDC) a eșuat pentru că guvernul Attlee a respins-o. S-a făcut, apoi, „La Relance Européenne", a urmat Fulton, Comunitatea Fierului și Cărbunelui, Parlamentul European, Consiliul Europei, Uniunea Europei Occidentale, NATO, CSCE și așa mai departe. Instituțiile, toate au fost pragmatic create. Ele se suprapun, în mare parte. Doar prin ele ne vom obține securitatea noastră. Să demonstrăm importanța noastră geopolitică pentru restul Europei. Și vom putea-o face, mai ales în vederea perioadei post 1995, când Marea Neagră va fi unită cu Marea Nordului (Canalul Dunăre-Rin). Ifrim a cerut voie să vorbească după toți parlamentarii. A spus prostii. Europa trebuie construită fără americani și fără canadieni. Senatorul Moiș, sfătos, complet neinformat. Vorbea de un model francez, de un altul cehoslovac și de unul rus (Casa Comună Europeană). Încă suntem departe de a cunoaște politica mare în lume.

La expoziția de fotografii a lui Mocanu vine profesoara cu tineri, băieți și mai ales fete, să-mi vorbească despre băiatul care are nevoie de un transplant de inimă. Îmi dau trei garoafe. Îmi mulțumesc. Își cer iertare că s-a afirmat la TV că noi ne-am asumat cheltuielile operației. „Soția mea se ocupă de această problemă. Dacă e omenește posibil, eu am speranțe", le-am spus, fără a le putea promite ceva. Au înțeles și mi-au arătat recunoștința lor foarte limpede.

La recepția de la spanioli, apoi la greci. Foarte multă lume aici.

Pe la 8.00 seara la CNID, nu Convenție. Deci numai partidele. Câmpeanu n-a venit. Coposu, personal, i-a adus aminte să vină, căci erau cu toții la greci. Manolescu afirmă că Radu Câmpeanu era perfect conștient că e vorba de CNID și că el a ales ziua întrunirii.

Alătur notele mele. S-a decis continuarea Convenției. La plecare am făcut o declarație presei.

Eu îi sunt recunoscător lui Weber. El a insistat să vin la adunare. Coposu nu m-a chemat niciodată. Weber a căutat să ridice problema candidatului la Președinție, dar nu s-a discutat. La adunarea viitoare, care va avea loc la 1 Aprilie, „căci nu suntem superstițioși", a zis Coposu. Eu n-am luat cuvântul deloc. Interpelat, am zis: „Eu ascult cu atenție". E important să fiu prezent de-acum încolo. Așa, Coposu nu mă va putea trăda pe la spate. Nu trebuie s-o facă în prezența mea. Sau să susțină candidatura mea la Președinție, ca fiind propunerea PNȚCD.

Joi, 26 Martie 1992

Ședință solemnă a celor două Camere. Vorbește Ciuceanu: 74 de ani de la Unirea Basarabiei. Declarația Parlamentului e citită de senatorul Moiș.

M-au invitat în pridvorul Mitropoliei. Acolo erau cele două cruci, frumos sculptate, pe care le duc tinerii de la București la Chișinău. Una, special făcută acum și cealaltă, o copie exactă a crucii cu care Ștefan cel Mare mergea peste tot, mai ales la luptă cu dușmanii țării.

De la 12.50 încolo, până târziu seara, după orele 18.20, la Tribunal. Am ajuns, în fine, să judecăm procesul cu minerii. Minerul Danciu a făcut o bună depoziție. Am aflat că el a fost cel care m-a luat în brațe, în mica mașină cu care Dan Iosif, acum senator, m-au dus la sediul Guvernului în Piața Victoriei.

Seara mi se aduce sondajul făcut de Institutul de Cercetare a Calității Vieții, în mediul studențesc. Sunt pe departe primul, cu 43.6%,

urmat de Stolojan, cu 35.7%, Câmpeanu, 24.5% etc. Coposu e al 9-lea, cu 14.1%.

Dinu Daponte și Nicolae, la cină. Sunt oarecum tare încurajat și cam expansiv, în urma sondajului. Dacă e real și se aplică țării întregi, nu numai studenților, „We'll have some fun", le-am zis. Dinu ne-a vorbit de reținerile pe care le are Manfred Wörner în ce privește România. Celelalte trei țări – Ungaria, Polonia și Cehia – nu vor să fie asociate cu România. Ele ridică dificultăți când e vorba de participarea noastră în diversele organizații și instituții internaționale.

Discuție mare cu Nicolae și Rodean. Acesta acceptă acum că nu produce la cost *Cotidianul.*

Deci încalcă contractul nostru inițial. Scuza lui e că, dacă facturează „Progresul Românesc" la cost, legea prevede că trebuie să factureze la fel tuturor celorlalți clienți. Absurd, am zis. Asta e o regulă strict comunistă. Trebuie schimbată. N-a fost chip să-l conving. Voi chema Garda Financiară. Eu n-am nimic de ascuns. Trebuie să se facă lumină. Argumentarea lui: dacă continuăm, cum am făcut eu până acum (adică RHP, plus partea mea de 50% din TIPOREX), beneficiez de trei ori mai mult. Eu văd logica lui, dar nu accept metoda. Trebuie să recalculăm totul în mod corect și pe față. N-am terminat discuția pentru că sosise Dinu la cină.

Vineri, 27 Martie 1992

Cerghizan îmi telefonează. Avea impresia că Nelu Boilă a manevrat lucrurile în așa fel ca el și nu eu să conducă marșul organizat azi la orele 10.00, la Cluj. Ca el să vorbească mulțimii adunate. L-am liniștit. Nu m-am dus la Cluj pentru simplul motiv că mi-a fost imposibil să mă împart în două. Trebuie să stau la București astăzi, i-am spus.

În cele din urmă reușim să vorbim cu Generalul Florică, Comisarul General al Gărzii Financiare. Îi explic lucrurile. Îmi promite să trimită la casa noastră din Calea Plevnei pe reprezentanții lor să verifice cum stau lucrurile. Nicolae nu e sigur dacă e bine sau nu să facem acest lucru. Vom vedea, dar eu nu pot să fiu conștient ca parte dintr-o acțiune frauduloasă perpetrată de Rodean în numele Societății TIPOREX SRL. Sunt doar co-proprietar al acestei firme (50%). TIPOREX fură în mod sistematic (de la „Progresul Românesc" în mod implicit) de la RHP. Adică Rodean și cu mine furăm de la RHP, care a adus tot utilajul tiparnița etc. și consumabilele și are dreptul să i se tipărească ce cere, la

cost, până la 1/3 din capacitatea de producție. Nicolae mă informează că Rodean a fost furios când i-a văzut pe cei de la Garda Financiară. Acum lucrurile se vor lămuri.

Vecinul Chiciorea vine să-mi ceară să construim un pod peste râul Zăbală din Vrancea. Toată lumea mă așteaptă acolo. Ideea e bună. Păcat că tocmai astăzi Marshman de la de Rogemont, care sunt agenții mei la Lloyds, îmi confirmă că pierderile mele pe anul 1989, care sunt plătibile anul acesta, se pot ridica la aproape £200.000 - sumă enormă, așa că mă simt cam sărac!

La sosirea Crucii din Basarabia nu m-am dus. Manifestația a avut loc la orele 4.00 p.m., în Piața Universității.

La 6.00 p.m. precis a venit Nicholas Hammond, avocat din Londra. El îl reprezintă pe Victor Popp, cel cu herghelia de cai. A depistat sculpturile lui Brâncuși care au aparținut tatălui său la Muzeul din Craiova. Brezianu și Plopșor le-au descoperit acolo. Interesant de văzut dacă va putea să-și stabilească dreptul de proprietate asupra lor. Sunt șase la număr. Valoarea lor s-ar putea ridica la $60 de milioane (șaizeci de milioane de dolari americani).

De la 7-8 seara facem transmisiune, în direct, la „Radio FUN". Mi se pun întrebări cu nemiluita.

Răspund degajat, fără rețineri. Întrebări indiscrete, despre „sciziunea" din UMRL, situația mea în PNȚCD și legăturile mele cu Coposu, dacă banii i-am făcut cu banii soției mele, cât de bogat sunt etc. Mi-au ales „Anotimpurile" lui Vivaldi, ca întrerupere la mijlocul orei, care, de fapt, a fost cu patru minute peste. Am mulțumit postului de radio și ascultătorilor pentru interesantele și inteligentele întrebări. Organizatorii și ceilalți din studio, încântați.

Sosesc cu întârziere la Kijoși Furukawa, Ambasadorul Japoniei. Habar n-aveam că fusesem invitat cu alți PNȚCD-iști. Coposu, Gabrielescu, Țepelea, Iftene Pop și Petrina erau deja acolo, împreună cu doi dintre diplomații japonezi, care vorbesc bine românește. Interpreți. Stăm până după 11.00 seara. Mai mult decât se obișnuiește la dineurile diplomatice. Suntem de acord că nu se poate avea încredere în noua structură ce se creează acum în fosta URSS. Mesianismul rusesc se va manifesta sub altă formă. Le-am vorbit de concepția, de noțiunea pe care numai poporul rus o are. Au și un cuvânt aparte ca să o exprime. E ideea de a aparține umanității, a înfrățirii întregii omeniri. Rușii își imaginează că ei sunt cei meniți să dezvăluie

adevărul adevărat tuturor națiunilor. „Psiiecelovecinos" e cuvântul, dar nu știu exact cum să-l traduc. S-a vorbit mult despre Kurile și restituirea lor. A venit și Dudu Ionescu în timpul cinei. Cum mi-a explicat după aceea, el și Opriș (care n-a apărut deloc) nu și-au dat seama că era vorba de o invitație la cină. Imperialismul rusesc și expansionismul lor nu vor dispărea. E o perioadă grea pentru ei. Dar va trece. Se vor reface și iarăși vor avansa, într-o formă sau alta. Aceasta a fost concluzia generală. Coposu a fost bine. Moderat. A știut să mai asculte, nu numai să pontifice. S-a discutat cazul scriitorului Yoșimura (?!), care, împreună cu grupul de cadeți de la școala militară, a căutat să readucă Japonia la tradiția lor imperialistă. Furukawa îi admiră opera. Ne-a descris cele patru volume care toate sunt despre reîncarnarea aceluiași erou, în diferite perioade ale istoriei japoneze.

Avea un semn din naștere pe piept, deasupra inimii.

Când „puciul" a eșuat, scriitorul și-a făcut harakiri, cel ce i-a dat lovitura de grație n-a fost pedepsit, am zis, ca să arăt că tradiția imperialistă a Japoniei este încă o atitudine respectabilă și respectată. „Nu, pentru că s-a constatat, la autopsie, că scriitorul murise deja înainte de lovitura de grație". Explicație elegantă!, a fost riposta mea.

Petrina, evident, vorbește bine japoneza. Cât de bine, nu pot să-mi dau seama. Explica faptul că japoneza se învață pe dos. Întâi o vorbești și abia apoi începi să înveți s-o scrii.

S-a vorbit și despre gheișe și cum femeile se exprimă altfel decât bărbații când descriu aceeași acțiune. Deci, dacă înveți japoneza de la o femeie, atunci te dai de gol, vorbind-o ca ea.

Sâmbătă, 28 Martie 1992

Mă scol la 6.00 a.m. Îi scriu lui Nelu Boilă. Trimit, de asemenea, copie după scrisoarea mea și lui Coposu, cu schepsis. Vreau ca și el să aibă un răspuns, căci și el mă critică parcă în același fel. Îi trimit și o fotocopie după ultimul sondaj al opiniei publice.

Mărincuș vine. Îmi aduce o sugestie de-a lui cum să mă prezint, succint, electoratului. Îmi explică, apoi, că au format a doua Convenție Creștin-Democrată din patru partide: PNȚCD-Craiova, Dreptatea Socială (Pompiliu Mateescu), PNȚ (Lambru) și Partidul Creștin-Democrat (Ion Puiu și Niță Oprea). Ei se întâlnesc la Klaps. Vor o înțelegere cu PDAR (Surdu). Se pare, însă, că acesta ar putea să meargă în înțelegere cu Radu Câmpeanu. Mărincuș ține să-mi comunice că ei sunt oricând gata să intre în Convenția Democrată.

Vin, apoi, Mircea și Mihaela Cristescu (dirijorul). Ei sunt astrologi. Mi-au adus tot felul de analize, astrograme, curbe bioritmice etc. Se pare că trec prin momente critice, mai ales fizic și intelectual, nu afectiv.

Mă influențează prea puțin. Încă nici n-am citit analiza schematică (vreo 1.200 de cuvinte) ce mi-au adus.

Analizăm, Popescu și cu mine, ultimele sondaje. El a urmărit atât aparițiile mele la TVR, cât și cea de la Radio FUN, de ieri seară. În general, el găsește imaginea mea bună. E contra unui anumit surâs, mai ales atunci când sunt filmat în Camera Deputaților. Mi-am făcut note amănunțite în condica de zi. PAC-iștii sunt mulțumiți cu Manolescu, îmi spune. E esențial ca să-și aleagă Convenția candidatul. El, Cristian, ar fi auzit că există o înțelegere între Coposu și Manolescu. Asta ar explica faptul că la ultima întrunire a Convenției Coposu a pus întrebarea retorică: „Cine a auzit de Halaicu înainte de a deveni candidatul Convenției? Și a ieșit". Deci nu e nevoie de popularitate. Candidatul Convenției, oricare ar fi el, va reuși. Concluzia e implicită.

I-am arătat lui Popescu textul pregătit de noi, Comisia de Politică Externă, pentru Declarația Parlamentului în problema transnistreană. „E mult mai bună decât cea adoptată", mi-a zis. Vom utiliza-o în campania electorală, i-am spus. Trebuie să atac politica lui Iliescu în această problemă. Începând cu semnarea acordului de prietenie cu Gorbaciov. Apoi, recunoașterea independenței Republicii Moldova etc.

Seara merg cu Nicolae la Pitu Pop. Juca preferans, cu Vladone și cu un alt clujean, ceva mai tânăr ca noi. El va emigra acum în Elveția. Fata lui, Dana, care s-a căsătorit acolo cu un român, îl invită. Au o locuință bună la Geneva și-i asigură și lui o mică garsonieră în ea. Se gândește să-și vândă casa. Poate o cumpăr eu. Dar vrea valută. Casa e rezonabilă, dar nu mă atrage. N-are stil, intrare îngustă, fără grădină. Nu i-ar plăcea Elisabethei. Îmi dă o scrisoare pentru Coposu în care confirmă cu precizie cum și când i-am oferit eu lui Maniu să candidez la alegerile din 1946. „Dragă Puiule, îi scrie lui Coposu, ... acum îți scriu pentru a pune la punct un amănunt foarte important". Apoi povestește cum a venit scrisoarea, cum i-a dus-o tatălui lui, cum acesta l-a trimis imediat la „unchiuțu" (Iuliu Maniu) și cum Maniu, după ce a citit-o încet, pe îndelete, a zis: „Vai, săracul copil". Și, termină Pitu scrisoarea către Coposu: „Îți scriu aceste rânduri pe care le consider necesare pentru stabilirea unui adevăr politic important și o fac sincer și din toată

inima!". Îl felicită apoi „pentru lupta pe care o duci" etc. Mare influență asupra lui Coposu nu va avea, din păcate. Cum n-a avut nici asupra lui Ghilezan acum vreo câțiva ani, când mi-a scris același lucru. Totuși e bine că a făcut-o. Așa, cel puțin, Coposu nu va mai putea să afirme peste tot că eu am inventat oferta mea de a candida la alegerile din 1946.

De la Pitu mergem la Doina Caramzulescu, redactor la Radio și TVR. Îi duc două din cărțile mele: *Politică pentru Occident* și *Cine mă cunoaște în țară așa cum sunt?*. Foarte multă lume. Îl notez pe Emile Bedran, Ambasadorul Libanului și pe prietena lui, cred, Zina Dumitrescu, care are o casă de modă, și vrea să mă ajute în campania electorală. De asemenea, Zorela Lighel. Doina Coposu i-a fost profesoară. Un român neamț, acum stabilit în Köln, caută să strângă bani pentru noi, să ne ajute în alegeri. Îi spun să ne aducă valută. Schimbăm noi aici, în mod cu totul legal, pentru că sunt în Consiliul de Administrație al BRCE și am conturile mele în valută. Se discută mult rezultatul alegerilor la șefia FSN. Petre Roman a obținut 64%, Iliescu 20% și restul pentru Secăreș. Să vedem pe cine-l numesc candidat la Președinție.

Eu plec pe la 11.30 p.m. Nicolae rămâne. Mă trezesc după 3.00 dimineața când vine și el. Stăm de vorbă. „Aș putea să te ajut foarte mult aici", mi-a zis și mi-a explicat că el poate spune ceea ce eu nu pot. Are dreptate. Va da un interviu pentru *România Liberă*, care susține PAC-ul. Interesant de văzut ce vor publica.

Snegur a declarat stare de urgență. Transnistria s-a declarat independentă. Acolo românii sunt în minoritate, sub 50%. Restul sunt slavofoni. ruși și ucraineni. Centrul lor e Tiraspolul. Și al Armatei a 14-a. Eu nu văd război civil. Dar nu văd nici cum Ucraina va abandona Basarabia de Sud, căci vrea să rămână pe Dunăre.

Duminică, 29 Martie 1992

Tocmai am ascultat știrile la BBC World Service. Denis Deletant comentează asupra evenimentelor din Transnistria. Ca de obicei, e „prea obiectiv". Adică: „he leans over backwards to be objective". El, doar, cunoaște bine problema. Putea să vorbească despre felul în care noi, românii, considerăm Basarabia parte din trupul țării. Să analizeze situația în Transnistria dar să menționeze și restul teritoriilor românești ocupate de URSS în urma Pactului Ribbentrop-Molotov.

La prânz, Dinu Daponte. Sosește abia la orele 2.00 p.m. A vizitat studiourile pictorilor. Există un centru pregătit sub Ceaușescu și un al 2-lea, aici, lângă Televiziune. E impresionat de calitatea multor pictori români.

Dinu și Nicolae socotesc că ar trebui să mă înțeleg cu Coposu. Le spun că, potrivit lui Cristian Popescu, Coposu i-ar fi cerut lui Manolescu să numească un candidat independent pe care apoi îl va susține. Mi-e foarte greu să intru în târguri de genul acesta. Îi telefonez însă, dar nu-l găsesc acasă. Las mesaj.

Mihnea Moroianu din conducerea Solidarității Universitare vine cu fiul lui Florian Rădulescu, Dorin. Dorin lucrează la ESOP (Examinarea Științifică a Opiniei Publice). Mai există și alte două institute de acest fel: IRSOP și IMAS, conduse, respectiv de Petre Datculescu și Alin Teodorescu. ESOP-ul e condus de Andrei Popescu. Da, ei pot să-mi pregătească un sondaj pe țară. Ar costa 600.000 de lei. Ar putea să fie completat înainte de Convenția PNȚ, care va avea loc la 11 Aprilie. În principiu, sunt de acord, dacă și alte gazete ar sponsoriza acest sondaj. Altfel nu, căci n-ar avea nici o credibilitate. Moroianu ar vrea să-i public articolele în formă de carte. Sunt de acord, dacă plătește. El vrea ca eu să acopăr cheltuielile „pentru că vor folosi la alegeri". Folosi, cui?, mă întreb.

La cină, Victor și Eleanor Gaetan. Ei sunt convinși că Coposu este chiar finanțat de Manolescu. Acesta a primit mulți bani de la NED mulțumită lui Tismăneanu și Dorin Tudoran. Tot mulțumită lor, GDS și *România Liberă* (Băcanu) au primit tipografie și bani etc. Gaetanii sunt siguri că eu am cele mai bune șanse de a fi ales Președinte. Dacă sunt susținut de Convenție. Americanii vor s-o mențînem. Ei pot să aranjeze ca să fiu invitat de Lee Hamilton, care este Președinte al Comitetului pentru Afaceri Străine, să fiu invitat și de Clairbourne Pell, Președintele Comitetului de Relații Străine al Senatului. Și ei mă asigură că pot aranja să fiu primit de Jim Baker, sau, în cel mai rău caz, de Eagleburger și de Tom Foley, the Speaker of the House. Gaetanii, mai ales Eleanor, vor să perfecteze o înțelegere cu noi ca să publicăm o pagină economică în ziarul nostru. Nu-mi iau nici un angajament. Las totul în mâna Doinei Bâscă.

Luni, 30 Martie 1992

Îi scriu lui Cornel Coposu. Și-i trimit rândurile lui Pitu. De asemenea, un exemplar din cartea mea, *Politică pentru Occident*, care tocmai

a apărut în limba română. Îi fac o frumoasă dedicație: „Lui C.C., demn urmaș al luptătorilor care ne-au precedat". Prin mesager, care-mi aduce plicul semnat de Cornel, că a primit ce i-am trimis.

Florea, secretarul Convenției Democratice, ține neapărat să-l văd. Îl primesc în grădină. Îmi spune clar că cei din Convenție vor să mă propună pe mine candidat la Președinție. Stăncescu e gata să renunțe în favoarea mea. Manolescu, probabil, va face același lucru. Dar, dacă votul va fi secret, el e sigur că eu voi ieși candidatul pentru care votează șefii partidelor și organizațiile din Convenție. E îngrijorat, însă, că Convenția nu va supraviețui. Îmi cere ajutor ca să-l conving pe Coposu să nu cedeze. Să țină Convenția laolaltă.

Pupi Grozea îmi cere urgent să-l văd. El e acum Viceprimar la Sectorul 2. Vine cu Claudia Corlătescu. Ea își pierde postul de Secretar General al Sectorului. Îi vorbesc Prefectului Pană. O recomand ca aleasa noastră, a PNȚCD-ului. Foarte amabil. Sunt convins că vrea să mă servească.

Sârbu de la PNȚCD vrea să intervin și să finanțez un ghid turistic. Da, dar nu acum. După alegeri!, îi răspund. Se plânge de situația de la Centru, de la sediul nostru.

În Parlament, „pandemonium". Țurlea anunță că a demisionat din FSN. Pe urmă, un alt FSN-ist și Șomâcu anunță că ei sunt membri PSM, adică ai Partidului Comunist de sub conducerea lui Verdeț. Scandal. Pauză.

Dau un lung interviu lui Oberfeld, redactorul-șef al secției literar-economice de la *Washington Post*. Mi l-a adus Victor Gaetan. În acest răstimp Dan Marțian convoacă Biroul și pe liderii grupurilor parlamentare. Ajung și eu spre sfârșitul discuțiilor. Frunda și Csapó au avut idei bune. Problema: Cum să-i refuzăm pe comuniști să intre în Parlament pe ușa din dos. Adică acum. Fără a fi participat la alegerile generale. Nu spun lui Marțian că nu voi putea asista la restul dezbaterilor. „Sper că vom avea cvorumul", i-a fost replica.

Așteptam în clădirea Radioului București să vină Marin Constantin să mă ia. La 17.45. Citeam *Cotidianul*. Cineva mă ia de braț. Era Răzvan Theodorescu. „Se rup în mai multe fracțiuni", îmi zice. Mie Ninosu îmi spusese deja, că manevra acum e pentru a-i împiedica pe ei să formeze un FSN-Iliescu în Camera Deputaților. „Nu le e frică de PSM-Verdeț. De FSN-Iliescu se tem". „Și la dumneavoastră se pare că vor fi schimbări. Coposu ar ceda lui Rațiu", adaugă Răzvan, după câte aud.

Nu poate fi vorba de o ruptură la noi, în Partid. El a fost în închisoare 17 ani. Nu eu. Sper că voi fi întotdeauna elegant, a fost reacția mea.

Marin a venit. Am făcut transmisiunea de la 6.00 p.m. până la 7.45 p.m. Foarte interesant. Oameni foarte simpatici. A fost o adevărată plăcere. Multe, foarte multe întrebări. Din toată țara. Voi trimite vreo șase papioane și cărți de-ale mele tuturor celor care mi-au pus întrebări.

Sosit acasă, găsesc o scrisoare de la Ion Puiu și Lambru. Vor neapărat să vorbească cu mine în numele organizației lor, despre soarta Partidului nostru. Pentru moment nu-i dau curs.

Marți, 31 Martie 1992

În Parlament mi se dă *Almanahul România Mare*. O fotografie măsluită în care strâng mâna lui Margaret Thatcher, apărem încadrați de Nicolae și Elena Ceaușescu. Sub ea, un lung articol, reluare a prostiilor scrise în *România Mare* acum un an: se amplifică dragostea și căsătoria mea cu Margaret Thatcher. Toată lumea mă sfătuiește să-i dau în judecată de data asta. Eu ezit. Mi se dă, de asemenea, transcrierea cuvântării lui Costel Dumitrescu în Senat în care-l atacă pe Coposu, ca informator al Securității. Nu e bine. Greșeală.

La „US Agency for International Development" în România e Richard Haugh. Invitația e pentru a-l întâlni pe David Nerrill, Deputy Administrator (Europe). Era asistat de James Dzierwa și de Peter Gajewski, primul din Washington, al doilea din Pranburi, Thailanda. Ei au o alocație de 10 milioane de dolari pentru a dezvolta agricultura privată în România. Le-am explicat cum stau lucrurile. Am sugerat să insiste ca banii să fie distribuiți numai printr-o agenție nou formată, care să mă aibă și pe mine și pe alți adevărați democrați la conducere. Altfel, banii vor fi distribuiți pentru a consolida nomenclatura de ieri. Ei vor apărea acum în numele și pentru instaurarea democrației și capitalismului în România!!! M-au ascultat cu atenție. Nu știu cât au înțeles. M-am folosit de ocazie însă, să le vorbesc de NED care au dat bani pentru GDS și pentru *România Liberă*, dar nimic nouă. Noi, *Cotidianul,* suntem un ziar occidental, singurul pentru moment. Ziar independent, pe când *România Liberă* este cu totul de partea PAC-ului. Totuși ei, și nu noi, primesc ajutor material.

După masă, la BRCE, Parlament și la 7.00 seara, acasă. Îl primesc pe Ambasadorul Danemarcei, Henrik Ellerman-Larsen. Discutăm situ-

ația politică și speculăm asupra alegerilor viitoare. Confirm că noi suntem pentru Convenție și pentru menținerea ei în forma actuală.

La adunarea Biroului și a liderilor grupurilor parlamentare, impas. Frunda și Csapó fac niște sugestii rezonabile. Toată lumea dorește să-i împiedice pe comuniști să intre în Parlament pe ușa din dos. Ceea ce s-ar întâmpla dacă-i acceptăm pe cei doi - Anania Ivanov și Șomâcu - ca să reprezinte acum PSM-ul, așa cum am declarat ieri.

Miercuri, 1 Aprilie 1992

Impasul continuă. Gavra face multă gălăgie la adunarea Biroului și a liderilor. Eu nu zic nimic. Ni se supun două documente: o hotărâre și o declarație.

La prânz vine Nicolae. N-a ajuns la o înțelegere cu Rodean. Vom continua ca până acum. TIPOREX va factura 2 lei de exemplar și va acoperi consumabilele la cost (creditându-ne pe RHP) la cursul liber ($1.00=350 lei). Pierderile de hârtie vor fi de 50 kg, plus 8%. Mă obosește enorm această dispută cu Rodean.

La 6.00 seara, la CNID. Vorbesc pe rând. Începe Câmpeanu. Explică rău, de ce n-a fost prezent la ultima ședință. Ei nu pot decide dacă să rămână în Convenție sau nu, până după întrunirea Delegației Permanente a PNL, la 11 Aprilie. Manolescu respinge scuza pentru că, chiar data ultimei întruniri a Convenției, săptămâna trecută, a fost fixată ca să-i convină lui Câmpeanu. Toți, pe rând, vorbesc pentru menținerea Convenției: Cunescu, Dómókós și, foarte elocvent, Coposu. Weber vorbește ultimul. Câmpeanu pleacă devreme. Discuții lungi și cam acrimonioase, înainte de plecarea lui, mai întâi cu Manolescu, apoi și mai tare cu Dómókós Géza. După plecarea lui Câmpeanu, pentru liberali vorbesc Bedros și Stroe. După ultima analiză, afirmă că ei au pierdut voturi și mandate participând la alegeri în Convenție. Coposu respinge ideea. Se discută și dacă să avem alegeri simultane sau separate: parlamentare și prezidențiale. Mi se dă ocazia să explic de ce cred că e bine să fie simultane. De asemenea, îmi exprim credința că nu vor avea loc în Iunie, deși, oficial, FSN-iștii spun că da, ambele vor fi în Iunie.

Weber și cu mine plecăm înainte de adoptarea unui comunicat. Refuz să vorbesc presei adunate afară. Mergem la dineul dat în Sala Bizantină a Cercului Militar Central de Bârlădeanu și Marțian, pentru delegația ucraineană condusă de Președintele Parlamentului (Rada) ucrainean, Pliușci. Nu e același Pliușci pe care l-am cunoscut la

Vancouver și Honolulu, la Congresul Mondial „Mental Health". Vizavi de mine, deputatul Ivan Popîc. El conduce o fermă de 40.000 de hectare. Solid, cam gras, jovial. Ne-am înțeles foarte bine prin intermediul lui Ionel Roman. Roman îmi spune că el e în spatele grupării de mijloc FSN-iste. Ninosu ar fi purtătorul lor de cuvânt. De altfel, Ninosu mi-a cerut azi în Parlament să-i dau publicitate. Deci, sunt trei fracțiuni acum: Iliescu, Roman, Ninosu. L-am cunoscut și pe Sandu Liac, Profesor Universitar din Cernăuți. Ei spun că în toată Ucraina nu sunt peste 1/2 milion de români. Mă surprinde acest lucru. Sandu vorbește rău românește. Dacă ești gata să negociem despre Basarabia, voi învăța ucraineana, i-am spus râzând lui Popîc.

Joi, 2 Aprilie 1992

Delegația Radei ucrainene e primită formal în Cameră. Vorbește Dan Marțian și Pliușci. Cuvântări constructive. Se subliniază faptul că ucrainenii și românii au rămas întotdeauna în relații de prietenie.

La întrevederea ucrainenilor cu liderii grupărilor politice, Dan Lăzărescu vorbește bine despre istoria Ucrainei. „Tratatul de uniune cu Moscova, semnat să dureze 13 ani, a continuat peste 400 de ani, până vara trecută". Am vorbit despre bunele relații între popoarele noastre și despre rolul jucat de ucraineni în încreștinarea acestei părți a lumii în nordul și vestul Mării Negre.

Mi-au adus *Cotidianul* de la Redacție ca să-l distribui la Sibiu, cu ocazia cuvântării mele la Universitate. Plecăm însoțiți de Dan Popescu, Profesorul de Economie Politică, la orele 11.40. Discuții interesante cu el pe drum. Evident, a citit cărțile mele. Mă consideră drept precursor al kremlinologilor. Într-un sens, are dreptate. Eu am văzut adevărata față a comunismului moscovit înaintea tuturor. Dovada este manuscrisul meu, completat între 1946 și 49. Dar n-a fost publicat atunci. Motivul nu contează. Au venit apoi alții care au scris despre această problemă și manuscrisul a fost publicat abia în 1986. Soarta mea, probabil ar fi fost alta, dacă ar fi fost publicat atunci, în 1950, când Hollis și Carter au fost gata să-l prezinte publicului cu condiția ca eu să garantez vânzarea.

Am mers întâi la Universitate. Mulți dintre profesori și conferențiari au venit să mă cunoască. Rectorul nou ales – acum trei zile – și cel vechi, care a acceptat organizarea conferinței mele și mulți alții. Sala mare, arhiplină. Cel puțin 600 de persoane. Toți pereții capitonați de oameni.

Mai ales tineri. Le-am vorbit despre Keynes și de ce ideile lui sunt actuale și astăzi. Pe linia intervențiilor mele la Rotterdam și Madrid. Totul a mers excepțional de bine. Multe întrebări, discuții.

La hotel, într-o sală separată. Mesenii dinaintea noastră erau încă acolo, fuseseră la fotbal. Oameni în jur de 40 de ani. Cu burtulițe, osânză unde n-ar trebui să fie etc. Foarte veseli și simpatici. Toți cu halbe de bere în fața lor. Cum m-au văzut, m-au adoptat. Invitații etc. În cele din urmă am acceptat. Au adus șampanie, mi-au cântat doine, mi-au făcut declarații de susținere, chiar de lealitate. Am stat împreună aproape o jumătate de oră, până s-a repus masa pentru noi, de data aceasta; șeful lor era un om înalt, bine făcut. Pe nume Coroianu. Toți fotbaliștii sunt membri ai Gărzii Financiare. Rămași singuri, am luat o cină bună, copioasă. Nimic deosebit de notat. Doar că, într-un fel sau altul, toți mi-au spus că trebuie să candidez la Președinție.

Vineri, 3 Aprilie 1992

Primul stop la Fabrica de stofe „Libertatea". Impresionantă, deși n-au mai reînnoit utilajul din 1960!!! Am vizitat-o. Mi-am făcut prieteni. De asta sunt sigur. Pentru că m-am oprit ba aici, ba acolo. Și le-am dorit fetelor „Poftă bună", căci tocmai aveau pauza de dimineață și-și desfăcuseră merindele. Am cumpărat și eu stofă pentru două costume.

La Muzeul Brukenthal ne-a primit directorul Alexandru Lungu. E rudă de-a lui Herlea de la Paris. Deci au descins, pe linie feminină, din familia Rațiu de Tövis. Deci suntem rudenii. Muzeul e impresionant. E fostul palat al lui Brukenthal, pe care Maria Terezia l-a făcut nu numai baron, ci și Guvernator al Transilvaniei. Camerele sunt foarte frumoase, mobila excepțională, chiar dacă nu e cea originală!? și există și o aripă de pictură modernă românească: Grigorescu, Luchian, Tonitza, Iser, Dărăscu, Șirato etc.

Vizităm apoi Muzeul de Istorie, peste drum. Fratele lui Alexandru, Cornel Lungu, e director. Și aici, o curte interioară splendidă, medievală. Armurerii, obiecte istorice, invenții meșteșugărești. Ce-au găsit din trecutul Sibiului. Broaște și chei foarte elaborate, de pildă.

La Mitropolie ne primește decanul Academiei de Teologie. M-a dus și în paracliser, unde teologii învață și practică cum să administreze sfânta taină a slujbei divine. Iconostas brâncovenesc, capela pictată în anii '30. Plămădeală era absent. Pe decan îl cheamă Mircea Păcurariu. Mi-au arătat și colecția lor remarcabilă de cărți și manuscrise vechi.

Prima, în slavonă, de la sfârșitul sec. al 12-lea. Aveau și un exemplar din *Biblia* lui Coresi în chirilice, dar în românește.

Pe drum, ne-am oprit la Drăguș. Am identificat casa. E nouă. Pe actualul proprietar tot Ion Codru îl cheamă (Nelu). Era la munca câmpului. Dar fiul lui din prima căsătorie, Vasile, era de față. Drăguț băiat. I-am spus că trebuie să fim înrudiți. Nevastă tânără, drăguță. Din prima căsătorie Nelu are doi băieți și o fată.

La Lisa, am găsit casa lui Paler. Frate mai mare al lui Petre care a lucrat pentru mine, la Londra, timp de șapte ani. Și pe el îl cheamă Ioan. Ne-am înțeles bine. Casă frumoasă. Omul e, evident, gospodar. Avea și un fiu simpatic, înalt. Pe nume tot Petre, după prietenul meu, care o duce bine acum la Londra. Are casa lui.

Ambele sate, splendide. Acolo, la poalele Munților Făgărașului. Aer curat, peisaj splendid cu vârfurile înzăpezite. Nimic nu le desparte de splendida izolare a înălțimilor. De aici e Ion Codru-Drăgușanu. O bătrână din Drăguș și-a adus aminte de vizita pe care le-a făcut-o fratele meu, Radu. Am dat mult material biografic lui Ștefan Ilinca și Rodicăi Bogdan. Ei vroiau să scrie o carte despre mine. Să vedem ce va ieși.

Din Cluj mi se comunică moartea subită a lui Ionel Păcurariu. Mare pierdere. El era omul nostru pentru țărănime și agricultură în general.

Încerc să vorbesc cu Coposu pentru că am primit un FAX de la Christopher Pront cu programul meu la Strasbourg. Nu-l găsesc. Vroiam să am opinia lui pentru că doamna Codrescu a invitat-o pe Elisabeth să devină Președinta de Onoare a Fundației „Iuliu Maniu".

Sâmbătă, 4 Aprilie 1992

Ziua de naștere a Elisabethei. Împlinește 71 de ani.

La Adunarea Generală UMRL, Filiala București. Totul merge foarte bine. Grabowski e ales Președinte. E și Ion Varlam prezent. Ca de obicei, a tras câte un pui de somn în timpul dezbaterilor. Filiala e sănătoasă. Sunt 166 de membri cu plata cotizațiilor la zi. Peste 300 de membri activi. Am întrunit cvorumul necesar, potrivit statutului, pentru că au fost prezenți și cu delegații statutare 86 de persoane. Discuție la subiect tot timpul. S-a făcut un foarte bun început. Ion Mircea Enescu n-a putut fi înduplecat să mai candideze. El vrea neapărat să se retragă și să se mai ocupe de profesiunea lui de arhitect.

Apoi, la Congresul anual AZR, la Casa de Cultură a Studenților de pe

Calea Plevnei, nr. 61. Sorin Roșca-Stănescu și Arachelian la Președinție. Mi-au dat și mie cuvântul. Cred că i-am amuzat povestindu-le pățaniile mele la Sibiu, „unde am livrat o disertație doctă, am crezut eu, despre John Maynard Keynes, ca să primesc numai întrebări politice!?".

La plecare m-am oprit să le vorbesc lui Prelipceanu și Florin Iaru: „Îmi pare rău, dar nu mi-am dat seama că v-am supărat atât de mult". Nu m-am oprit să le înregistrez riposta.

Sosesc acasă pe la 1.20 p.m. Minodora Ilie mă aștepta. Îmi confirmă că a vorbit cu Halaicu și Crețu și că voi putea cumpăra casa de pe Bdul Kiseleff. E cam ruină, dar are stil. Sunt gata să cheltuiesc ce e necesar ca s-o pun la punct.

La 4.10 sosesc la sediul PNȚCD. „Convenția" era deja adunată. Coposu și Diaconescu sosesc curând după mine.

Ia președinția unul din reprezentanții „Solidarității Universitare". Discuțiile durează vreo trei ore. Intervin și eu o singură dată ca să formulăm corect „comunicatul" de presă. Eu o să-l public sub titlul *Observatorii naționali trebuie admiși*. E vorba de respingerea lor de către Senat, potrivit felului în care au adoptat Legea electorală, care interzice prezența lor.

Spre sfârșit se discută lipsa de bani. M-am ridicat în picioare: „Nu pentru că a venit vorba de bani, dar trebuie să plec. E ziua de naștere a soției mele și sunt deja în mare întârziere".

Cina cu Elisabeth și Anstice la Capșa. Foarte plăcut. Multă și interesantă conversație. Elisabeth reușește să încropească o organizație, „Mental Health", în România. E un foarte mare succes, după mine.

Duminică, 5 Aprilie 1992

E Duminică. Elisabeth și Anstice merg la Cernavodă la deschiderea „St. Laurence Hospice for children". E o fundație construită și întemeiată în întregime de britanici. Preotul John Walsley.

Au venit Ion Mircea Enescu și Grabowski, noul Președinte al UMRL. Se vede că au avut imediat o reacție de la Paris. Ion Ghika le-a spus la telefon că e mulțumit de rezultatul alegerii. Îmi spun că s-au dat mult aseară la Televiziune, la ora de maximă audiență, dezbaterile UMRL. Doamna Neagu, care e FSN-istă, a dat un reportaj obiectiv.

Seara, la John și Helen Davis, Ambasadorul american. Cină de lucru cu Robert Hutkings, Director for European Affairs, National Security Council. Ceilalți invitați români: Petre Roman și Ministrul de Comerț Exterior, Fota. Discuții interesante. Jonathan Rickert și un Secretar de Ambasadă au completat cele opt locuri la masă.

Hutkings a fost șeful Europei Libere, când Vlad Georgescu era la desk-ul românesc. A vorbit de el cu afecțiune.

Alegerile trebuie să aibă loc în Iunie. Ambii români au fost de acord. Roman nu s-a pronunțat asupra candidatului FSN la Președinție. Dar Iliescu trebuie să dispară și nu e sigur dacă el va candida sau nu.

„Ce interese are America în România"?, ne întreabă Hutchings.

Nimeni n-a putut să dea un răspuns cu adevărat satisfăcător. Stabilitate, odată democrația instaurată, insulă latină etc., legătură directă cu Marea Nordului din Marea Neagră după 1995, pod între Occident și fostul imperiu sovietic etc.

Luni, 6 Aprilie 1992

În avion spre Zürich.

La aeroport, în partea rezervată pentru VIP-uri, Cornel Coposu, însoțit de trei asistenți: Lupuțiu, Iftene Pop și șoferul lui, nici nu știu cum îl mai cheamă. (De fapt, Badea de la Rompres.)

Așa, la aeroport ne mai putem vedea, îi zic. Ei merg la Stockholm.

Am discutat și atitudinea ce trebuie să iau la Strasbourg. Mergem înainte pentru Convenția Democratică; cu sau fără liberali. Iarăși mi-a făcut reproșuri. Afirmă categoric că eu particip la adunările organizate de Klaps. Degeaba îi spun că nu e adevărat. El e sigur!

Singur ai spus că ești încăpățânat. Așa ești. Nu vrei să mă crezi, deși eu îți spun purul adevăr.

„Dar mi-au spus cei care au fost prezenți. Te-au văzut luând cuvântul".

Mint, a fost reacția mea, deși îmi dau seama că-mi pierd timpul. El vrea să creadă că eu complotez împotriva lui și basta!

Marți, 7 Aprilie 1992

Întâi în biroul lui Edward McMillan-Scott. Luăm masa cu Hans-Gert Pattering, Președintele Comisiei pentru Securitate și Dezarmare și cu James Moorhouse.

După masă, la Menelaos Hagigheorghiu. E simpatic. Îmi spune că vizita mea e de bun-augur. Ceea ce mi-au spus și ceilalți în timpul prânzului. Tot așa l-au avut invitat special pe Sali Berisha, care a fost ales apoi Președintele Albaniei. Ei au dat hârtie și vreo 20 de mașini albanezilor pentru campania electorală.

La Christian de la Malène. Era împreună cu Tom Earlie din Irlanda. Am vorbit și cu Sir Jack Stewart-Clark, Vicepreședinte al Parlamentului European, dar vizita cea mai importantă a fost la Andriessen, High Commissioner for Foreign Affairs. L-am informat asupra situației din România. Tuturor le-am dat rezultatul sondajelor. A venit fotograful oficial. Una, numai noi doi; a doua, împreună și cu Edward McMillan-Scott.

Cina, în frumosul Restaurant Valentin Sorg, deasupra orașului. Cu Jack Stewart-Clark, Patricial Rawling și Peter Price, toți din Marea Britanie. Jack e scoțian, dar împotriva regionalismului scoțian, wellsh și irlandez.

Îmi povestesc cum și Regele Mihai a fost invitatul lor, tot la același restaurant, când mulți au venit la el să le dea un autograf. Binevoitor, Regele a făcut-o.

Își dau însă seama că acum Regele n-are mare șansă în România. Ce va fi mâine, rămâne de văzut.

Seară extrem de plăcută. Le indic, la cererea lor, că printre calitățile principale ale candidatului ideal la Președinția României este vârsta. Deci, un om de vreo 50 de ani, pe lângă legături, capacitate, independență financiară etc. Toți mă asigură că vârsta nu mă descalifică. Au vorbit de Reagan, Adenauer etc.

Miercuri, 8 Aprilie 1992

La telefon o informez pe Doina de toate astea, în special de faptul că am fost invitat în întregime pe cheltuiala lor. Nu știuse acest lucru. Ne-am înțeles să publicăm ceva mâine și, apoi, și poimâine, iar pentru ediția de Luni, să publicăm fotografia mea cu Andriessen.

La barul Parlamentului cu Paul Howell și Andrew Simpson, pe lângă Edward McMillan-Scott. Masa apoi, la Clubul Kanguroo, numit așa pentru că este grupul de presiune, care vrea să sară peste toate fronturile interne în EEC, adică frontierele să dispară. Președintele este actualul Ministru de Externe al Portugaliei. El rămâne Președintele Comunității Europene până în Iunie. L-am cunoscut și pe Dieter Rogalla, socialist german, care este unul dintre cei nouă vicepreședinți. Toată lumea se referă cu multă afecțiune și respect la Lordul Cawfield.

După masă, la Lordul Bethell, care rămâne un mare prieten. Îl felicit. Se va căsători în curând. La Willy De Clerk. Mă informează că el e liberal și că e în contact cu Câmpeanu. N-am putut rezista și i-am menționat cartea

ce a scris despre Ceaușescu. „Am scris doar introducerea", a fost riposta lui! În tot cazul, nu ne putem aștepta la nici un fel de ajutor din partea lui.

Apoi, la Mettamio, Șeful de Cabinet al Președintelui Klepsch. M-a primit și Kleptsch, câteva minute, ca să ni se facă o fotografie împreună. După care am scris o cerere ca să primim hârtie de tipar și mașini, autoturisme, multiplicatoare etc.

La 7.00 seara, la o întrunire organizată sub Președinția lui Sir Christopher Prout. Le vorbesc foarte scurt și răspund la întrebări. Multe, interesante, bine informate. Se pare că răspunsurile mele au impresionat.

Cina ne este dată de deputatul Bryan Cassidy la Restaurantul „Gourmet Sans Chiquet". Excelent.

Printre cei care mi-au pus întrebări au fost și Tom Spencer, Richard Inglewood și Ben Patterson.

Pe coridor l-am întâlnit pe Valéry Giscard d'Estaing. I-am menționat că-l cunosc pe Olivier (INSEAD) și pe mama lui, care a fost în România înainte de război. (Așa mi-a spus ea când eram așezat la masă lângă ea, la Gaby Bentinck, la Paris, acum vreo 20 de ani.)

Joi, 9 Aprilie 1992

Dimineața, la Adunarea Delegației Parlamentului European pentru relațiile cu Albania, Bulgaria și România. L-am cunoscut pe Președintele Alexander Lange, din partea ecologiștilor. Menelaos Hagigheorghiu a venit cu Costas Stavrou, Vlah autentic, dar nu vorbea bine românește. Se consideră grec, în tot cazul. Dar vrea să rămânem în legătură.

Ne-am oprit să-i vorbim lui Antonio de Pergola, deputat italian PSD. Om înalt, solid.

La Sir Christopher Prout în birou. Vor căuta să ne ajute. Mari speranțe însă, nu-mi fac. Mergem, apoi, la biroul lui Jannis Sakalarion, socialist grec de-al lui Papandreu. Numai ca să am contact și cu socialiștii.

Pe Otto de Habsburg l-a adus Edward din sala de ședințe. Se dezbate tocmai Bosnia-Herțegovina. Am stat împreună vreo jumătate de oră. „Sunt încântat să vă cunosc. Am auzit atâtea despre dumneavoastră", mi-a spus.

Ce ziceți de declarațiile lui Kohl și ale lui Delors că Europa va încadra doar Cehoslovacia, Ungaria și Polonia? Atât. Nimic mai mult?, l-am întrebat.

A răspuns exact cum trebuia și cum mă așteptam. Pozitiv pentru intrarea noastră în Comunitatea Europeană.

Mi-a dorit succes. „Dacă pot să vă fiu de folos, cu mare plăcere".

Dau, apoi, un interviu pentru „Sky television".

Ajungem cu puțină întârziere la ultima întrevedere: Taan Vandemenlebroncke, Președintele grupării „Arc-en-ciel" (ARC). Ei sunt grupul de independenți, uniți doar printr-o politică ce urmărește o cât mai mare descentralizare în Comunitatea Europeană. Cu el erau și Max Siméon, din Bastia în Corsica, Neil Blaney, din Dublin, Irlanda și mai nu știu cine.

Le dau apoi o masă bună lui Edward și secretarei lui, studentă în Drept, care m-a dus de la un angajament la altul, mi-a bătut la mașină etc. Am băut două sticle de șampanie împreună.

Întors acasă la hotel telefonez, la sugestia lui Dinu Daponte, lui Klaus Francke. Să-i mulțumesc pentru că am fost primiți în Uniunea Creștin-Democrată. El și cu Fischer au fost oameni influenți în această acțiune. Nu-l găsesc la Bonn, dar îi las mesaj prin asistentul lui, Rickmann. Mă întreabă dacă voi merge la Banff, la 15 Mai, în Canada, la Adunarea Alianței Nord-Atlanticului. Cred că da.

Astă noapte mi-a telefonat Liviu Cosma, din Venezuela. E cu totul de partea mea în problema UMRL, dar se pare că s-a organizat o altă filială acolo, care se vrea alături de Novacovici.

Radu Roșeanu foarte bucuros să mă audă la telefon. El nu poate veni în țară pentru Congresul UMRL, dar ne va susține. Sugerează că ar fi bine să aranjăm lucrurile în așa fel încât să se poată vota și în străinătate.

Se pare că John Major are o șansă reală să câștige alegerile în Marea Britanie. Ar fi un adevărat tonic pentru interesele noastre imobiliare. După știrile proaste ce-am avut de la Lloyds, e bine să mai am și știri bune.

Pe la 6.30 vine Edward McMillan-Scott. Îmi aduce fotografiile cu Klepsch. Sunt mult mai bune decât cele cu Andriessen. Dinu Daponte mi se oferă să vină la București să-l convingă pe Manolescu să renunțe să candideze la Președinție în favoarea mea. Nu cred că e bine. Oarecum se va ști că s-a făcut intervenția cu știrea mea. Eu vreau să fie absolut liberă alegerea candidatului, chiar dacă Coposu nu va vota pentru mine. Ne-am înțeles că-i voi da de știre când mă întorc.

Doina mă informează că Rodean a scos o revistă pornografică la

TIPOREX. Trebuie neapărat să opresc acest lucru dacă e adevărat. Ar fi un dezastru dacă s-ar ști în țară. Deși, eu habar n-am ce face Rodean, adversarii mei vor avea cu ce să mă lovească.

Vineri, 10 Aprilie 1992

M-am sculat foarte de dimineață, aseară n-am cinat și m-am culcat devreme.

Acum sunt în avion, de la Zürich spre București, cu Swissair.

Mi-au făcut bine aceste patru zile. Am vorbit oamenilor. Deschis, fără înconjururi. Am avut reacția lor, întrebările lor. Am răspuns întotdeauna direct, cât mai scurt. Evident, cum mi s-a afirmat pe urmă, englezeasca mea i-a impresionat. Dar asta nu ajunge. Cum Edward mi-a confirmat pe urmă, reacția tuturor mi-a fost extrem de favorabilă. Mult mai favorabilă decât cea acordată lui Jelev și lui Sali.

Ambii au devenit Președinți ai țărilor lor, Bulgaria și Albania. *I wish you the same fate*, mi-a spus Edward la masa ce i-am dat ieri.

Mă simt bine. Nu mă sperie viitorul. Dacă soarta îmi este favorabilă, aș vrea să mă mai angajez într-o campanie electorală. Dacă nu, sunt liniștit. Voi căuta să fiu ales deputat. Pe urmă, dacă reușesc, îmi voi da demisia și mă voi retrage, probabil în Elveția, cu voiajuri în Anglia și Franța. Mai rar în America. Poate ar fi bine să vând casele noastre din Savannah. Sunt prea multe. Să mă concentrez să fac Fundația Familiei Rațiu, un lucru frumos. O instituție care să fie solidă financiar. Și să scriu cărți. Cât mă vor mai putea ajuta puterile.

Pentru prima dată, de când m-am întors în România, la 24 Ianuarie 1990, am adevărată pace sufletească. Să decidă bunul Dumnezeu! Eu vreau să servesc România, nu numai națiunea română din care mă trag. Ci România cu întreaga ei populație. Vreau să-i fac pe toți cetățenii ei să fie mândri că aparțin acestei țări. E, probabil, influența îndelungilor ani petrecuți, în parte, dar cu regularitate și mare frecvență, în Elveția. Așa trebuie să fim. Așa vor reveni mulți din sașii și șvabii noștri în țară. Să ne ajute să avem o administrație centrală și locală mai bună, mai echitabilă, mai plină de iubire pentru aproape.

Optimismul (și încrederea într-un viitor mai bun) pentru țara noastră rămâne nealterat. Abia aștept decizia. Vreau să știu cum voi putea să servesc țara de-acum înainte. Săptămâna care vine va fi, probabil, săptămâna *alea jacta est*, săptămâna zarurilor aruncate. Asupra deciziilor care se vor lua nu se va mai putea reveni.

Sâmbătă, 11 Aprilie 1992

Doina Bâscă îmi aduce *Cuvântul*. Interviu mare - o pagină întreagă - cu Coposu. Trebuie să spun că, de data asta, a vorbit frumos despre mine. Admite chiar că Partidul nostru m-ar putea selecta pe mine drept candidat la Președinție.

Șocul cel mare mi l-a cauzat revista pe 16 pagini, *SEX Univers*. E tipărită la noi. Miercuri seară, cinci oameni de la „Progresul Românesc" au luat-o din Tipografie, proaspăt ieșită. Vorbesc cu avocata noastră. Îi voi da o somație lui Rodean, în scris. E un lucru foarte grav, tocmai acum, în preajma alegerilor.

La prânz Pușa îmi vorbește. Ea, care întotdeauna avea rețineri, acuma spune răspicat: am mare popularitate, „nu în săli închise, unde-ți vin adepții și admiratorii, ci în stradă".

Ștefan Mamulea îmi aduce știri de la Stockholm. Coposu e ghidat, făcut prizonier, oarecum. N-a avut nici o întrunire semnificativă. A fost invitat la Creștin-Democrați, care au cca 5% din electorat. Toate informațiile le are la telefon de la Mendi Hjerten, născută Vîlc, din România. „E un dezastru absolut", i s-a raportat.

Nici Prim-Ministrul, nici Ministrul de Externe, nimeni nu i-a primit. Probabil, prin Iftene Pop s-a ocupat de ei Ambasadorul Lucian Petrescu, susținător FSN. În cele din urmă s-au hotărât să dea o conferință de presă. S-a anunțat însă și venirea lui Meleșcanu, tot la acea dată.

În consecință, s-a anulat conferința de presă, ca apoi, să se anunțe că Meleșcanu nu mai vine. Silvia Constantinescu, de care-mi aduc bine aminte. Ea scoate revista exilaților români la Stockholm. Ea a intrat pe fir. Sper că-l va putea prezenta pe Coposu ceva mai bine.

Liberalii și-au ținut astăzi adunarea Delegației Permanente. Câmpeanu a anunțat ceea ce așteptam. Ei vor o alianță cu PNȚCD, cu PSDR și cu alte partide de aceeași orientare, dar nu cu România Mare sau cu FSN.

De asemenea, ei s-au pronunțat pentru amânarea alegerilor prezidențiale. Asta înseamnă că alianța propusă de Câmpeanu ar putea să devină formațiunea cea mai importantă la alegeri. Fie că va avea majoritate absolută, fie că va trebui să intre în coaliție cu alte partide, chiar cu FSN-ul (Iliescu), Iliescu, continuând să dețină funcția de Președinte, îl va însărcina pe Câmpeanu să formeze noul guvern. Așa își va îndeplini, în fine, ambiția.

Duminică, 12 Aprilie 1992

Am terminat astă noapte cartea lui Paul Johnson, *Intelectualii*. Foarte bună. Îi scriu să-l întreb cum și-a selecționat victimele: Rousseau, Marx, Tolstoi, Sartre, Kenneth Tynan, Noam Chomsky și Lilian Hellman, printre alții. A avut o idee preconceptă pe care a vrut s-o dovedească, sau i-a ales pentru că vroiau să schimbe lumea. Examinându-le viețile, a tras concluzii, prin deducție sau impuse de fapte.

Interviu lung cu Doina Bâscă. Să fie publicat abia Marți. Cu fotografii. Cu informații detaliate despre diversele instituții europene. Pentru că am fost invitatul Parlamentului European.

Masa cu Anstice și Helena Drysdale. Ea scrie o carte despre România: *In search of George*. Un fel de jurnal de călătorie, împletit cu istorie, geografie, impresii. Totul centrat asupra lui George care a fost băgat într-un azil de nebuni, unde și-a găsit și moartea, în 1987. Interesantă femeie. Vreo 30 de ani.

S-a vorbit mult și despre acțiunea mea în Camera Deputaților, când au venit minerii să ne distrugă, la 26 Septembrie 1991. Le-am arătat fotografia ce mi-a fost trimisă din Londra, de redactorul-șef de la *THE INDEPENDENT*, așa cum am publicat-o pe prima pagină.

După masă, interviu cu *Europa Liberă*. De fapt, două interviuri: unul despre situația internațională, în lumina invitației ce am primit din partea Parlamentului European, și a doua, despre Convenția Democratică, declarația lui Radu Câmpeanu și alegerile viitoare. Am avut mare grijă să nu supăr susceptibilitățile mai ales ale prietenilor mei de partid.

Seara, la telefon, cu Radu Ionescu. El vrea să fixăm o dată pentru aniversarea Memorandiștilor. I-am explicat exact cum suntem înrudiți. Ei țin, neapărat, să fiu prezent. Deci, să-mi aleg eu data. După săptămâna ce vine, i-am spus. Să vedem dacă și la ce voi candida.

Sunt iritat peste măsură. E imposibil să intru în legătură cu Redacția *Cotidianului*. De neimaginat pentru un ziar.

Luni, 13 Aprilie 1992

Dimineață foarte agitată. Nu pot să intru în legătură cu nimeni de la Plevnei. Telefoanele nu funcționează. Îl chem pe Ministrul Comunicațiilor, Chirică, și-i cer să mă ajute. De șapte zile n-avem telefon la Redacție și nici la Tipografie. E imposibil să funcționăm în felul acesta, i-am zis.

Mi-a promis că va lua măsurile de cuviință. Alimănișteanu vine din partea lui George Minden. Cărțile cerute de mine pentru bibliotecile din România au fost deja expediate, mă informează. De altfel, primisem deja o notificare în acest sens direct de la Minden.

Mihai Schweffer de la ARCADIA vrea să organizeze o zi de prezentare a cărților mele la Librăria „Mihai Eminescu". O las pe Doina Bâscă să organizeze totul. Dacă nu Miercurea asta, de Miercuri într-o săptămână.

La Parlament mi se spune că la sediul Partidului există o notificare „despre marele meu succes la Strasbourg". Cine a făcut-o și pe asta?? Nu face decât să stârnească invidia. S-a făcut fără știrea mea.

La Senat. Șefii grupurilor parlamentare ne întâlnim cu delegația Parlamentului Yemenului, unit în 1990. Dan Lăzărescu îi salută, afirmând că la noi democrația a început să funcționeze acum 160 de ani. S-a gândit la Regulamentul Organic, fără îndoială. Cât de justificată e această aserțiune, este o altă chestie.

După ce m-am prezentat, le-am povestit plecarea britanicilor din Yemen. Ronnie Burronghs era Ambasador. Potrivit instrucțiunilor, din cauza plecării pripite, a trebuit să distrugă tot ce aveau în Ambasadă. Deci și vesela, frumos încrustată cu emblema Reginei „E.R." Prietenul nostru, vechiul administrator al Elisabethei, a salvat o farfurie de desert și i-a dat-o cadou. O păstrăm în casa noastră din Savannah, la loc de cinste.

Seara dau un interviu la Radio Londra BBC. M-au sunat de-acolo pentru că n-am reușit să o văd pe Oana Lungescu, reprezentanta lor aici, din cauza yemeniților.

Cina, la Însărcinatul cu Afaceri al Marii Britanii, Christopher Ingham. Prezenți și soții Susman, noul atașat politic, Lorry Briscoe, Fărcaș de la ADIRI și Tom Butler + Rosalba Butler de la Hanover Trust (NY).

Discuție interesantă. Vorbesc deschis despre felul în care nomenclatura de ieri acaparează acum puterea economică a țării.

Marți, 14 Aprilie 1992

Apare articolul mare pe o pagină din *Cotidianul* despre vizita mea la Strasbourg. Câteva mici erori și greșeli. În general însă, foarte bine.

La prânz „Convenția" se adună la PNȚCD. Stau și eu vreo oră.

Pe la 5.30 mă duc la expoziția de carte *Kriterion*. Toți tineri artiști

gravori, pictori etc. L-am văzut pe Gigi Tecuceanu cu fata lui, Andreea.

Ai devenit patron de artă!, i-am spus când m-a salutat. Și am mers mai departe.

Paul Niculescu-Mizil mă aștepta. Se pare impacient. El a fost punctual, eu nu!!, a zis

Ce tupeu pe oamenii ăștia! Mi-a vorbit de statul de drept, că Justiția nu e imparțială. Mi-a lăsat cuvântările lui în instanță. A fost închis un an și două luni. A vorbit și cu Ionescu-Quintus.

L-am ascultat. Om scund, bine făcut, bine hrănit.

La 8.30 vine Pary Troianos cu Monique prietena lui. Ea e franțuzoaică. Le dăm o cină bună, autentic românească. Pary a luat câteva mineraliere de la PETROMIN. Ea e „oil broker", cum era Nicolae.

Miercuri, 15 Aprilie 1992

Rodica Bogdan și Constantin Negelea aici. Ei vor să scoată o carte despre mine. Deocamdată ceva modest. Mai târziu să o amplifice. Să facă din ea o adevărată biografie. Mi-au cerut și amănuntele nașterii ca să-mi facă horoscopul. Mă interesează cum se va confrunta cu celălalt făcut acum vreo două săptămâni.

Ședință la Senat. Comisia pentru Afacerile Externe. Nu fusesem inclus în Delegația parlamentară pentru Adunarea Alianței Nord-Atlantice de la Banff, care va avea loc la 14-18 Mai. Am luat cuvântul. Am explicat situația și am răspândit scrisoarea ce ne-a venit, și pe cea care mi-a sosit mie personal, ca să mă invite insistent să iau cuvântul la ședința Comitetului Economic. Au vorbit mai mulți. Toți au fost de acord că trebuie să fiu și eu inclus. S-a acceptat și se va face recomandarea în acest sens. Să vedem acum dacă Marțian nu va interveni din nou ca să schimbe decizia noastră.

Ieri s-a anunțat în Cameră noua conducere parlamentară FSN (Roman). Lider, Boștinaru, Viceliderii: Dumitru Rădăceanu și Ion Oancea. Elena Dumitru e purtătoarea de cuvânt pentru problemele de politică externă.

Răspund scrisorii-somație ce mi-a trimis Nelu Boilă, semnată de alți trei membri din Biroul județean PNȚCD și de nepotul lui, pe care l-a cooptat acum vreo câteva luni, fără nici o referință la mine. Apăr condamnarea ce-am dat neadevărurilor conținute în Comunicatul lui, de acum două luni. Ei îmi dăduseră un fel de ultimatum ca să o retragă public. Omul e ros de ambiții și orgoliu. Și el crede că deține misiunea

să continue opera lui Iuliu Maniu. Din păcate pentru el, n-are calitățile necesare.

Adunarea CNID-ului la 7.00. Și ai noștri au apărut în forță: Coposu, Diaconescu, Gabrielescu, Păunescu și eu. PNL-iști au fost șase, UDMR și PSDR patru fiecare, PER trei și PAC doi.

Cunescu, ca gazdă, deschide ședința. Vorbesc apoi toți pe rând, har Domnului. Coposu e răgușit. Câmpeanu și ai lui nu cedează nimic. Noi vrem să-i păstrăm pe UDMR-iști în Convenție. Și vrem liste unice, cu excepții locale, unde e interesul, evident, al tuturor să se candideze separat. Asta ne desparte, de fapt. Plus desconsiderarea PAC-ului de către Câmpeanu.

S-a tot vorbit timp de trei ore. Toți au luat cuvântul, cândva, cu excepția mea. Am socotit înțelept să nu mă pronunț în nici un fel. Am declarat presei, când ne-am despărțit, că e în interesul național să continuăm Convenția etc.

Joi, 16 Aprilie 1992

La Parlament îmi vorbește Nicoară. A fost ieri la Partid și a vorbit cu Lup. „Dacă Rațiu ne dă $200.000, noi îl susținem și va deveni candidatul Convenției la Președinție", i-ar fi spus. „Să știi că ai o adevărată șansă. Gândește-te bine!".

Curând după 12.00 m-am dus la Partid. L-am găsit pe Coposu cu niște doamne. Una din ele, din Lausanne. Foarte afectuoase pentru Partid. Încântate să mă cunoască personal.

După plecarea lor discutăm problema. Eu nu vreau să-mi cumpăr candidatura. Dacă nu merit să fiu candidatul PNȚCD, prefer să nu candidez, i-am spus. Am vorbit mult. Cum are el obiceiul, o tot învârte. I-am spus totuși: E evident că voi da, dacă sunt candidat. Dar nu pot să fac un târg, am tras eu concluzia. „Vorbește cu Gabrielescu. Problemele astea de finanțe nu mă interesează. Și nici nu mă amestec în ele", mi-a zis. Am vorbit, apoi, de declarațiile lui Manolescu: că PAC-ul va câștiga alegerile; că va face un referendum când va fi Președinte și că PAC-ul e singurul Partid care a avut o atitudine corectă în problema minorităților (ungurilor).

La 3.00, la Convenție, tot la sediul Partidului. Toți vorbesc. Moroianu a prezidat. Nu prea eficace. Dar s-a reușit în cele din urmă să se constituiască un comitet restrâns de direcție format din cele cinci partide, plus AC și AFDPR (Blandiana și Ticu Dumitrescu). De asemenea, un comitet sau birou, sau mai știu eu cum se intitulează, care să producă pe baza celor 13 organizații din care e formată Convenția (cinci partide și opt organizații). Mă gândeam, tocmai, că eu consider norocos numărul 13. Pentru că am plecat din țară la 13 Aprilie 1940, ceea ce, foarte probabil, m-a scăpat de moarte sau, în orice caz, de închisoare.

Ședința a durat până la 7.15 seara. Foarte obositor. Mai ales că se fumează tot timpul. O problemă importantă care a trebuit rezolvată: cu cine votăm la Cluj pentru Consiliul județean. Cu FSN sau cu PUNR? Marian și Cerghizan erau pentru FSN, căci astfel omul nostru, Sălcudeanu, va deveni Vicepreședinte. Mihăilescu, pe de altă parte, a plecat, ca noi să avem candidatul nostru. Nu vom câștiga, dar ne vom păstra o atitudine corectă, fără compromisuri. Am ezitat mult, între cele două soluții, dar m-am decis pentru Mihăilescu, în cele din urmă. Chiar dacă pierdem acum, vom câștiga pe urmă: prestigiu, rectitudine, atitudine principială etc.

La ședința Convenției, Coposu i-a reproșat lui Manolescu declarațiile făcute. Grabowski a atras atenția tuturor că Manolescu va participa la un seminar la Paris, alături de Petre Roman, Mihnea Berindei etc.

Vineri, 17 Aprilie 1992

La Partid, să-l primesc pe Schramek, de la Secretariatul Partidului Socialist Austriac, deci al lui Vranitzky. Au rămas Diaconescu și Ghica cu mine. L-am informat despre situația din țară și despre Republica Moldova.

La prânz l-am avut pe Mihăilescu. Mi-a explicat situația de la Cluj. Nelu Boilă e un exaltat. Coposu își dă seama de situație. El, Mihăilescu, l-a informat.

Sosesc pe la 3.30 p.m. la adunarea din Piața Palatului. Cum m-au recunoscut, au început să strige „Rațiu, Rațiu". Nu știam cine vorbește, dar m-am gândit: Săracul. I s-a întrerupt cuvântarea! Ajuns sus la tribună, îmi dau seama că iarăși i-am dat un motiv să mă urască: vorbea Diaconescu.

S-au perindat mulți alții la microfon. Mai bine, mai rău. Simina Mezincescu a fost bine. Mai mulți copii mi-au adus flori. Un băiețaș ne-a cerut să vorbească la microfon, să spună cât mă iubesc. L-am descurajat. Mi-au trimis o carte s-o semnez.

Moroianu mi-a spus, în fine, că-mi va veni rândul după Otto Weber.

Cu câteva secunde înainte de terminarea cuvântării acestuia m-a întrebat: „Tocmai a sosit Manolescu. Doriți să vorbiți acum, sau după ce va vorbi el?".

Vorbesc acum, am răspuns laconic. Am remarcat, însă, că nimeni n-a dat un semn de recunoaștere a venirii lui Manolescu.

Abia am așteptat să-mi vină rândul să vă vorbesc, am început, când au mai încetat uralele „Rațiu, Rațiu...". Suntem mai mulți ca ultima dată și ne înmulțim... „Vă iubim, Vă iubim", scanda mulțimea. Și eu vă iubesc, le-am spus la microfon. Mi-ați dat flori. Vi le dau și eu. Și le-am aruncat mulțimii, în uralele lor.

Am vorbit, apoi, de importanța observatorilor naționali la alegeri și l-am citat pe John Davis, Ambasadorul american, care a declarat că Statutul de „națiunea cea mai favorizată", oricât de avansate și de favorabile ar fi semnele că va fi acordat României de Congresul American, va fi refuzat prin „Veto" de Președintele Bush, dacă observatorii naționali vor fi împiedicați să supravegheze alegerile. Le-am menționat și vizita mea la Strasbourg și convingerea mea că și Comunitatea Europeană va lua măsuri împotriva României, dacă observatorii naționali vor fi excluși prin lege. Am terminat vorbind de „Cheia" spre Europa, spre prosperitate, spre democrație și spre unirea tuturor românilor în granițele firești ale neamului nostru.

Indiscutabil, cuvântarea mea - mă asigură toată lumea - a fost cea mai eficace, cea mai bine primită. În tot cazul, am avut imediat o dovadă a popularității mele. Când am plecat, imediat după ce-am vorbit, un mare val de oameni a venit cu mine până la mașina mea. Am dat autografe, am strâns mâini, am acceptat petiții și scrisori. Cu un cuvânt, nimeni n-a putut să nu observe reacția mulțimii favorabilă mie. Dar sus, pe platforma tribunei, mare prietenie și afecțiune nu mi s-a arătat. Doar Weber, ca întotdeauna, pentru mine. El m-a împins în față. „Stai acolo, să te vadă lumea, dle Rațiu". Băcanu abia de mi-a dat mâna. Diaconescu mi-a zis: „Dar ce, acuma pleci deja?".

Din păcate trebuie, pentru că mă așteaptă acasă, pentru un interviu.

Lup - nici nu știu de ce era acolo - neprietenos. Simina Mezincescu, am sentimentul că-mi devine, treptat, tot mai ostilă. Uită, de exemplu, că am dat o mașină Regelui, pentru că ea mi-a cerut s-o fac și nenumărate ajutoare.

Seara, când a venit Doina Bâscă să ia cina cu mine, mi-a spus: „Manolescu n-a vorbit rău și a fost aplaudat, dar n-are ce-i trebuie pentru un lider național. Eu am stat jos, în mulțime, ca să văd reacția. A fost chiar trist să văd, când a plecat cu Tănase, că nimeni nu i-a dat atenție. A mers pe jos. O doamnă îi însoțea. A fost recunoscut doar o dată, în apropiere de GDS. S-a bucurat ca un copil".

Dimineața la PNȚCD a venit și Doru Braia. Îmi spune că tot PAC-ul de la Timișoara, în frunte cu George Șerban, cel care e responsabil pentru redactarea Punctului 8 din Declarația lor, vor să intre în PNȚCD.

L-am avut pe Ghiga, azi după-amiază. Vom lua poziție împotriva publicării în *Almanahul României Mari* (1992) a fotografiei-montaj unde Margaret Thatcher și cu mine suntem arătați împreună cu Nicolae și Elena Ceaușescu.

Ghiga e de acord cu notificarea ce trebuie să dau lui Rodean, că voi pași la rezilierea contractului de asociere pentru că a publicat *SEX-Univers.*

Dau un lung interviu pentru *Fraierul Român*. Oamenii ăștia sunt extraordinari. Își închipuie că pot să mă facă să le dictez cuvânt cu cuvânt răspunsurile mele. N-au nici reportofon și nu știu nici stenografia!

Sâmbătă, 18 Aprilie 1992

La BBC Radu Câmpeanu a dat un interviu, azi dimineață. Cere ca atât Cornel Coposu, cât și Sergiu Cunescu, să-și ceară iertare pentru vandalismul de la sediul PNL. Într-adevăr, după adunarea din Piața Palatului, vreo 500 de oameni au manifestat în fața sediului PNL. S-au dat și niște scene la Televiziune. Au strigat jos Câmpeanu, trădător etc. Iar în interviul său, Câmpeanu a afirmat că s-au spart geamurile sediului.

Seara, la știri, Televiziunea i-a dat pe Câmpeanu și pe Diaconescu.

Primul, indignat etc., al doilea, slăbit. A spus că adunarea a fost corectă, ordinea publică a fost menținută etc. Adevărul este că Ticu Dumitrescu și alții au incitat mulțimea la o denunțare a lui Radu Câmpeanu. Eu nu m-am referit decât la permiterea observatorilor naționali la alegeri și la refacerea integrității naționale o dată ce le câștigăm.

Mare greșeală din partea celor care au organizat adunarea. Nu trebuia să permitem nici un atac împotriva liberalilor. Nu noi îi excludem. Nu noi îi denunțăm. Ei părăsesc Convenția. Ei participă în Guvernul actual. Deci, ei nu fac parte din Opoziția democratică. Așa ar fi trebuit

să fie descrisă situația creată de atitudinea lor la ședința CNID din 15 Aprilie. Acum se vor prezenta în victime, ceea ce s-ar putea să le atragă oarecare simpatie.

La orele 11.00 vine Enescu cu Grabowski. Aseară, cuvântarea mea a fost dată la Televiziune, împreună cu altele. Aproape imediat după aceea, l-au dat pe Novacovici care a atacat UMRL-ul și pe mine.

Ei mă informează că Novacovici a cerut ca UMRL-ului să-i fie acordată personalitate juridică (la 8 Aprilie) și Ionescu-Quintus a acceptat înregistrarea cererii la 13 Aprilie.

Contestații se pot prezenta până la 23 Aprilie. Am vorbit cu Ghiga și cu Dinu. E mai bine să avem mai mulți avocați. Așa vor fi trei, pentru că și doamna Enescu e avocat. Vor avea șase ședințe de Comitet, marți 22 Aprilie. Vor produce un document și-mi cer mie să-l prezint lui Quintus. O fac cu inima îndoită pentru că nu prin certuri putem să obținem încrederea țării. Dar n-am ce face. Evident, Novacovici e manevrat și finanțat. Vine la București când și cum îi place. Scoate *Românul Liber* pirat etc. Or el n-are bani și știu prea bine cât se poate obține de la membrii UMRL. Mai ales acum, când vasta majoritate a membrilor au rămas cu noi.

Doina Bâscă a organizat prezentarea ediției în limba română a cărții mele, *Politică pentru Occident*. Se va face la Librăria „Mihai Eminescu". Vorbim cu Nicolae la Londra. Vitrina e deja aranjată. Ioan Lucaci, care e de meserie, vrea să facă un film pentru campania mea electorală. Îi dau permisiunea. Să văd ce aduce. Dacă e bun, îl vom reproduce și răspândi în toate județele. Directorul firmei „EKS Elektronick", Gabriel Salom, partenerul lui, vrea să-l prezinte și el în cele șapte cinematografe ce are în țară.

După masă vin, aduși de Doina, Alexandru Dabija, Directorul Teatrului Majestic, Emilia Dobrin și Dorin Zamfirescu, ambii actori bine cunoscuți și Constantin Ciobotaru, care lucrează și la teatru și la noi, la *Cotidianul*. Ne înțelegem perfect de bine. O facem pe ziua de 9 Mai.

Duminică, 19 Aprilie 1992

Alexandru Herlea îmi cere să-l susțin ca reprezentant al Convenției la Paris. În general, românii din Franța îmi sunt favorabili. Nu „intelectualii": Monica Lovinescu, Ierunca, Astalos, Goma. Ei sunt pentru Manolescu. Ruptura dintre Manolescu și Stelian Tănase a avut un efect

negativ pentru PAC. Ce ruptură? Eu nu știu nimic. Îi văd împreună la ședințele Convenției!? PAC-ul însă, i-a debarcat atât pe Mihnea Berindei, cât și pe Dorin Tudoran de la Washington. Nu-i mai reprezintă. Nu mai au nici un reprezentant oficial PAC-iștii.

Vine Ciuli Enescu cu Marcel Meltz. L-a adus pe ultimul de la Otopeni, venit de la Lausanne, via Zürich. Meltz vrea să mă ajute. Și-a cerut repatrierea. Acum merge la Roman, locul lui de origine. Vrea și un abonament la *Cotidianul*.

Citesc lucrarea lui Josan despre Ioan Rațiu. Fac corecturile de rigoare și scriu o Prefață. La telefon Ileana îmi dă datele exacte. Vroiam să știu când au murit Măicuța, Mimi Mama și Tanti Felicia. Le avea pe toate notate. Har Domnului! Ileana e singura ființă încă în legătură cu trecutul familiei. Toți ceilalți au dispărut. Ileana știe multe pentru că ea a văzut tot ce am salvat din arhiva lui Viorel, așa cum a fost clasată de Virgil Stelea. Virgil, mai mult decât fratele meu Radu, mi-ar fi fost de mare ajutor acum.

De la Redacție îmi vin reproducerile articolelor ce mă interesează. *Libertatea* publică un mare interviu al lui Coposu. La întrebarea: „Partidul dumneavoastră are un posibil candidat pentru Președinție?", Coposu răspunde: „Da. S-ar putea să fie Dl Rațiu, care a declarat însă că se va supune hotărârii Convenției Democratice" (17-18 Aprilie 1992).

Puțin ambiguu, dar, totuși, pozitiv. E prima dată că o face.

Sub titlul „Dlui Rațiu îi place să congreseze", *Curierul Național* (18.4.1992) publică un atac al lui Novacovici împotriva UMRL-ului și a mea, personal. Ceea ce mă îngrijorează e că UMRL-Novacovici „va avea emisiuni de 28 de minute la TVR". Așa a anunțat Novacovici la conferința lui de presă, cel puțin. Dacă e adevărat, e destul de grav. Înseamnă că Puterea îl susține din plin ca să mă atace de-acum încolo.

Luni, 20 Aprilie 1992

Mia Iurian din Câmpia Turzii vine să mă vadă. E economistă de profesie. A înființat „Societatea de salubrizare a orașului". Are toate documentele în regulă. Și are contracte prin care poate dovedi că întreprinderea poate să se soldeze cu un profit. Are nevoie de sprijin bancar. Proiectul a fost însă respins deja o dată de Directorul Dinu de la BRCE. Din păcate, Pascariu va lipsi toată săptămâna. Vorbesc însă cu Vicepreședintele Temeșan. Îmi promite că va examina cazul. Seara îmi

spune femeia că, deși s-a prezentat la orele 3.00, cum se convenise, Temeșan era plecat la o ședință urgentă. A așteptat până la 6.30, când i s-a spus să meargă din nou la BRCE-Cluj, unde fusese refuzată deja o dată. O îmbrățișez și o sfătuiesc să-i spună clujeanului că Dl Temeșan este pentru proiect și că poate să mă contacteze și pe mine. Să sperăm că va reuși. O cunoaște pe Mia, pe sora mea, și afirmă că-mi este înrudită prin alianță.

Mihăilescu îmi dă știrea bună că Sălcudeanu și Râmboiu au fost aleși Vicepreședinți în Consiliul Județean. Sunt foarte fericit pentru că s-a obținut acest bun rezultat fără ca să ne compromitem susținând fie FSN-ul, fie PUNR-ul.

Cu Rodean n-am putut face nimic. I-am dat somația în legătură cu publicarea *Sex Univers* la TIPOREX.

N-a vrut s-o semneze. Le-am făcut pe ambele fete să semneze ele ca martori că i-am dat-o. Discuții interminabile. Sunt de acord să semneze chitanțele și-l autorizez pe Rubnicu să semneze contractul cu TIPOREX, negociat de Nicolae, înscriind faptul că principiul producerii la cost a tot ceea ce cere RHP rămâne în picioare. Contractul pe șase luni va fi o excepție, după care se va reveni la formula originală.

Rodean îmi spune că „Progresul Românesc" va trebui să plece din clădire. După multe tergiversări mă pune în legătură cu Col. Mereuță, de la Clubul Steaua: „Vom găsi o soluție", mă asigură acesta. „Dar e adevărat că s-a acordat clădirea numai pentru Tipografie, nu pentru publicarea unui ziar". Indic faptul că voi da publicitate maximă în străinătate dacă mi se vor face dificultăți, mai ales că atât utilajul Tipografiei cât și cel al „Progresului Românesc" îmi aparțin (prin RHP). Rodean i-a vorbit și el. Se vor întâlni.

Ești prea lacom. Vrei totul. Nu-i lași pe alții să trăiască, i-am spus. Pleacă acum la Londra să cumpere utilajul necesar pentru transmiterea ziarului prin FAX la distanță. Îmi indică intenția lui de a importa tot utilajul de care are nevoie prin companiile RODI ce și-a creat. Dacă face acest lucru, noi retragem utilajul nostru și desfacem TIPOREX-ul, îi spun lui Nicolae.

Doina Bâscă mă informează că la sediu se discută pe cine să-l susțină candidat la Președinție. Îmi sugerează să trec pe acolo, inopinant. Refuz. Dacă nu vor să mă numească pe mine, să fie sănătoși. Au alt candidat mai bun? Dacă da, e bine să-l aleagă.

Gh. Botorog vine cu soția, Corina Nistor și cu sora lui, Maria Duma.

Îmi aduc o oratie funebră de la moartea bunicului meu, Nicolae, în 1932. A fost rostită la înmormântare de Nicolae Nistor, tatăl Corinei. Mi-a făcut plăcere.

Minodora Ilie îmi reproșează că n-am fost la cina de sâmbătă seara, cu Coposu, Diaconescu etc.

Adevărul e că mi-am notat greșit data. „Las' c-a fost bine. Am discutat problema și lumea se întoarce spre dumneavoastră".

Tudose mă presează să cumpăr casa de la Arieșeni, de lângă Scărișoara. Ștefan Pop a văzut-o. A cercetat și cartea funciară. Sunt complicații. Dar când voi avea eu timp să merg acolo? Casa are nevoie de mari investiții ca să fie la nivel acceptabil mie, mă asigură Ștefan Pop.

Nu știu ce trebuie să fac. Investiția e, de fapt, minimă. Să vedem ce zice și Elisabeth, când se va întoarce.

Marți, 21 Aprilie 1992

Mărincuș vine ca purtător de cuvânt al Convenției Creștin-Democrate. E formată din șase mici partide (vezi condica mea pe ziua de azi). Ei vor să susțină candidatura mea la Președinție. Au înscris acest lucru chiar în actul lor de constituire.

La orele 10.00 dimineața, la Sediul Guvernului în Sala de Conferință. Sunt prezente toate țările riverane pentru protecția Mării Negre. Moldovenii vin să mă cunoască. Ministrul lor de Externe etc. Prezidează Bleahu, în calitatea lui de Ministru al Mediului înconjurător. Vorbește Iliescu în românește. Se face o mică pauză în care plecăm.

În timp ce așteptam începerea formalităților, mi-a vorbit Mânzatu. Da, el nu va candida la Președinție dacă eu voi fi candidatul Convenției. Altfel, probabil că da.

La fel, mi-a vorbit Söcs Géza. El nu va mai candida la noile alegeri. Va rămâne activ în UDMR și va scrie. Ăsta e el: scriitor. Șansele sunt bune ca ei să mă susțină la Președinție. Vor educație în limba lor la toate nivelurile. Deci și universitate. Și indicații bilingve toponimice: orașe, sate etc. Dar numai în regiunile unde au o populație însemnată. Eu sunt pentru ambele aceste măsuri. E ceea ce dă specificul Transilvaniei.

Acasă - vine Rubnicu cu Johnston Mitchell. Ultimul, de la Fundația Soros. E coordonator al Programului Media. Vor să organizeze distribuția ziarelor. Sunt de acord să-i dăm tot sprijinul. Până acum n-au

nici un cotidian.

O doamnă, Virginia Beloni, mă informează, la telefon, că în satele dintre Corabia și Caracal, de-a lungul Oltului au apărut niște tineri care afirmă că sunt trimișii mei să cumpere pământuri, păduri, sate întregi. Să-mi fac o mare moșie acolo. Dezinformarea a început.

O sfătuiesc pe doamna Predeleanu, care se întoarce la Paris, să vorbească cu toți cei în drept ca să organizeze Filiala Franța a UMRL.

La Parlament. Reprezentantul revistei clujene *NU* mi-a prezentat rezultatul sondajului de opinie ce a făcut. 6000 de oameni au fost chestionați. Eu am peste 48%, Iliescu și Manolescu sub 20%. Restul candidaților posibili, sub 10%. Evident sunt încântat, dar mă întreb unde a făcut acest sondaj. Numai în oraș sau și la sate? Și în ce regiune?

La 5.15 p.m. la Hotelul Intercontinental. Ne primește, în cele din urmă, Hans Dietrich Genscher. Vorbește Coposu. Cam lung, dar bine. Apoi Cunescu. Gh. Jovin, foarte bine într-o germană excelentă, Weber la fel. În fine, Policrat. După care ne mulțumește Genscher. Când i-am fost prezentat, i-am dat *Cotidianul* de astăzi, cu o mare și bună fotografie a lui, pe prima pagină. „Darf ich Sie unsere Zeitung anbieten!?", i-am spus. Mi-a mulțumit cu cuvintele: „Unsere Botschaft hat uns ein Exemplar geradezugegeben", sau cam așa ceva.

Înapoi la Parlament. Începem proiectul de Lege al alegerilor parlamentare. Vorbește Diaconescu din partea PNȚCD. Slab, ca de obicei. Nu știe să obțină atenția Camerei. Altfel, substanța nu e rea.

Ședință despre măsura cerută în Cameră ca SRI-ul să dea publicității dosarele tuturor foștilor informatori ai Securității, membri ai Parlamentului. S-a discutat aproape o oră întreagă. Interesant. Sunt dificultăți. Sunt cei ca mine, de exemplu, care au dosare făcute de Securitate fără a fi fost informatori. Apoi, sunt cei care au fost ofițeri de Securitate, dar nu informatori. În fine, sunt cei care au fost informatori, dar nu sunt în Parlament. Poate milioane. Pentru a corecta acest deziderat s-a sugerat ca dosarele șefilor de partide reprezentate în Parlament să fie și ele date publicității.

Pe la 8.05 seara plec. Ședința a continuat. Eu m-am dus la cina dată de Năstase pentru Genscher.

Weber îmi face cunoștință cu Episcopul Klein (Evangelische Kirche) din Sibiu și cu primul curator al Diocezei lutherane. Cred că și ei vor susține candidatura mea.

Vorbesc cu Prefectul Pană și cu Generalul Chiroiu. Îi spun acestuia

că am probleme cu Rodean. „Să stăm de vorbă", mi-a zis. „Am eu leac de cojocul lui. Pot să vă dau un excelent tipograf".

Lui Spiess, de față fiind și Coposu, i-am cerut să vină la Cluj când vom repune placa de bronz a Memorandiștilor, acolo unde a fost, în clădirea unde a avut loc procesul. Trebuie să meargă la Praga pe 26-28 Mai, dar, dacă va fi posibil, va veni.

Câmpeanu mi se plânge că e atacat în *Cotidianul*. Eu nu exercit nici un control, te asigur, i-am spus. Ai văzut că eu nu te-am atacat la manifestația noastră din Piața Palatului.

Senatorul Tocaci merge cu Cerveni. Ei au înregistrat un nou Partid Național Liberal-CD (deci cu Convenția Democratică).

A apărut Corneliu Mănescu cu o proteză pentru piciorul stâng. Foarte prietenos, ca de obicei. Bem un pahar de vin împreună. „Ați făcut o mare greșeală că n-ați intrat în guvern. Astfel de ocazii nu vin des". Vom vedea ce se va întâmpla la noile alegeri, i-am răspuns. Dar poate că are dreptate într-un anumit sens. Dar greșește când își închipuie că noi suntem gata să lucrăm cu Puterea actuală care tot în mâna vechilor nomenclaturiști e!!!

Cu Mănescu și Năstase discutăm situația Moldovei. E gravă. Năstase e încântat că România a fost acceptată în aceste discuții. Moldovenii depind în întregime de serviciile noastre în negocierile celor patru (Rusia, Ucraina, Moldova și România).

Miercuri, 22 Aprilie 1992

La Parlament dau lui Mircea Bedrulea 10.000 de lei pentru sondajul făcut. Mi-a confirmat că l-a făcut, nu la Cluj, ci la București. Mai precis: la Spitalul Municipal, la Magazinul Unirea și în Piața Romană la metrou. Nu e bine să-l publicăm în *Cotidianul*. Poate să-l reluăm după ce va fi publicat în săptămânalul *NU* de la Cluj. Bedrulea e corespondentul lor la București. Ștefan Mamulea îmi trimite un FAX în care îl condamnă pe Bedrulea ca om incorect. A fost dat afară din PNȚCD, o dată cu Ion Puiu etc.

Continuăm Legea alegerilor generale.

Vine Regele Mihai. Va merge direct la Putna, de la Suceava. În Comunicatul de Presă de la Versoix scrie: „Iolanda Strănescu, Președinta Asociației Culturale a Românilor din Anglia (ACARDA), va reprezenta pe Majestățile Lor în coordonarea vizitei lor particulare în România". Mare greșeală. Iolanda e o mică escroacă, total lipsită de orice corectitu-

dine. Cu astfel de oameni se înconjoară Regele? Și eu i-am indicat acest lucru Reginei, când mi-a cerut, în scris, să opresc acțiunea în Justiție împotriva Strănești1or, ce era în curs la Londra.

Ioan Alexandru a fost invitat de Episcopul Pimen să meargă și el la Putna. Părintele Galeriu îi spune să n-o facă. Eu îl sfătuiesc să meargă. Să-I transmită toate cele de cuviință din partea mea.

O caut pe Simina Mezincescu. Nu o găsesc. Astăzi vine Principesa Elena cu fiul ei, Nicolae (de 7 ani). Evident, așa gândește Regele să-și pregătească succesiunea la tron.

Seara, cină mare la Ambasadorul Africii de Sud. Mi se dă locul de onoare.

Vinerea Mare, 24 Aprilie 1992

Diaconescu și Cunescu iau cuvântul la Legea alegerilor parlamentare. N-a stricat, dar, de fapt, nu era nevoie. Precizarea pe care o cereau ei ar fi fost utilă. Dar temerea lor, ca nu cumva să se interzică prezentarea de liste comune - deci a Convenției Democratice - nu era întemeiată. Alineatele următoare excludeau doar posibilitatea ca un partid, care-și depunea candidații într-o asociere de partide (CD, de exemplu), să-și poată depune liste și în mod independent. Ceea ce e just.

M-am dus la înfățișarea ce trebuia să am la Primăria Sectorului 1. E vorba de micul escroc Mihai Eftimie, care-mi deține Fordul Sierra sub pretext că-i datorez bani.

Am fost primit cu mare alai. Primar e Pupi Grozea. Toți m-au întâmpinat cu o căldură neobișnuită. Am semnat ce trebuie, și Grozea m-a condus la mașină. Multă lume, îmbrăcată bine, cu flori etc. Vă căsătoriți?!, i-am întrebat. „Da, așa-i". Viață lungă și fericire!, le-am urat. Eftimie n-a apărut. A dat o declarație scrisă din care ar reieși că-i datorez 147.000 de lei. Omul e sărit, nu numai hoț.

Reîntors în Parlament, ascult partea a doua din cuvântarea lui Stolojan. Pe scurt, situația economică e foarte gravă. Punct. Soluții n-avem. Deficitul bugetar pe 1991 a fost de 1.1 miliarde de dolari și, pe 1992, e proiectat la 1.5 miliarde.

După cuvântare i s-au pus întrebări. La 12.55 am plecat ca să ajung punctual la orele 13.00, la Librăria „Mihai Eminescu", pentru lansarea cărții mele, *Politică pentru Occident*. Enorm de multă lume. Câțiva diplomați, presă etc. și câțiva deputați. Toți sunt menționați, cred, în

relatarea publică în *Cotidianul* de astăzi. Menționez doar că Sven Meili, Ambasadorul elvețian, a rostit câteva cuvinte în românește și Ministrul Mediului, Bleahu, a vorbit scurt dar foarte elogios la adresa mea.

Le-am povestit de ce și cum am scris cartea. De ce o public acum, în România și în românește, după 35 de ani de la apariția ei în Anglia. Și am anunțat un premiu „gen Pulitzer" pentru articolele cele mai obiective cu ocazia alegerilor parlamentare.

Am semnat, apoi, cărți timp de 2 ore. Toate cele 1.000 de exemplare au fost vândute!! Am semnat și multe *Cine mă cunoaște în țară așa cum sunt?* și *România de Astăzi*. Am întrerupt semnarea vreo 10 minute ca să beau un pahar de șampanie cu diplomații și somitățile prezente.

Abia am reușit să mănânc ceva și Rubnicu mi-a adus pe basarabenii Nicu Bucătaru (regizor de film), fiul lui Sorin, și Suru Șerban, care mi-au cerut voie să copieze niște casete la aparatura mea. Situația e gravă în Moldova. Luptele continuă în Transnistria. Mai grav e că și mulți români moldoveni vor să rămână stat independent. Majoritatea, chiar, vor să rămână comuniști!!! Majoritatea în Parlamentul Moldovei, în tot cazul.

Snegur însă n-a consultat populația; s-a dus la Alma-Ata, cu un grup de prieteni politici, fără a fi împuternicit de Parlament și a semnat actul de înființare a CSI. „Le surâde să fie importanți. Acum au ambasadori, diplomați etc. Dacă s-ar uni cu România și-ar pierde posturile", mi-a declarat Bucătaru.

Foarte trist. Reîntregirea țării, e clar, nu va avea loc încă mult timp.

A sosit Principesa Elena cu băiețelul ei de 7 ani, Nicolae Mihai. S-a dat la Televiziune, la „Actualități", când s-a dat și lansarea cărții mele. (Foarte bine, se pare.)

Reușesc să vorbesc cu Simina Mezincescu, azi dimineață. Abia ieri a primit programul vizitei familiei regale. Organizatoarea vizitei e Iolanda Strănescu. Adevărat dezastru. Ce să-i faci? O place Regina Ana. Regele sosește mâine seară, cu un avion particular, la Suceava. Face Învierea la Putna, vine Duminică la București, în ziua de Sf. Paște la Biserica Sf. Gheorghe - biserică brâncovenească, dar singura pe care a restaurat-o Ceaușescu - va primi fețe bisericești și oameni de cultură, iar luni va merge la Curtea de Argeș, la mormintele familiei regale. Va lua masa acolo și se va întoarce ca să decoleze de la Otopeni după-amiază.

Organizatorii se așteaptă ca drumul ce va parcurge alaiul regal în Moldova să fie plin de admiratori. Interesant de văzut ce se va întâmpla.

Tot ieri, după-amiază, a venit Sorin Dumitrescu cu Radu Șteflea. Ultimul a inventat și făcut placatul cu „Cheia". Excelentă idee. A prins. Scopul vizitei lor: să mă atragă să ajut Fundația lor, „Anastasia" (adică reînvierea). Mă fac membru în Comitetul de Onoare alături de Păr. Galeriu, Nicolae Corneanu al Banatului, Pleșu, Eugen Ionescu și nenumărați alții. Mi-a dat o listă întreagă a pictorilor buni din România și a sculptorilor. Scopul imediat e publicarea cărții lui Petre Țuțea pe credit. Costul să fie rambursat după ce se va vinde.

Am acceptat în principiu.

Sâmbătă, 25 Aprilie 1992

Ieri, la 3.15, la sediul PNȚCD, la adunarea Convenției Democratice. S-a pierdut mult timp cu problema grevelor anunțate. De ce? N-am înțeles. În tot cazul, eu am plecat la 3.40 căci aveam întâlnire cu Generalul Spiroiu.

Radu Vasile mi s-a alăturat. Îmi așteptam afară în stradă mașina. La fără zece, la sugestia lui Radu, am luat un taxi. Am sosit punctual. Ne aștepta un căpitan. În minutele din antișambră am strâns mâna tuturor celor prezenți, generali, colonei etc., căci erau vreo 7-8.

Spiroiu a venit personal să mă conducă în biroul lui.

Întors la Convenție, aflu că Doina Bâscă a fost dată afară. Diaconescu a fost cel care a ridicat chestiunea. „Fără presă", a fost decizia Convenției. „Dar de ce l-au lăsat pe Băcanu, atunci?", mi-a spus seara Doina.

S-a discutat până după 7.00 seara. Pierdere de vreme. S-au ciondănit. Atât Nicu Stăncescu, cât și Grama au protestat. De ce nu sunt incluși în Biroul Executiv? De ce Alianța Civică și AFDPR, pe lângă cele 5 partide? Doar listele vor fi prezentate în numele partidelor. Ei sunt șefi de partide: Partidul Unității Democratice, respectiv, Uniunea Creștin-Democrată.

S-a discutat organigrama Convenției. Nu s-a luat nici o decizie, nici în ce privește șefii diverselor departamente și nici asupra finanțării campaniei electorale. Problemele candidaților parlamentari sau ale candidatului unic la Președinție au fost menționate, dar deloc discutate. Timpul trece, baba se piaptănă. Stolojan din nou a declarat, ieri, că nu există nici un motiv ca alegerile să nu fie simultane și să nu aibă loc în Iunie.

Nu știu ce joc face Coposu. De el depinde cum merge Convenția,

din moment ce Câmpeanu a ieșit și ceilalți l-au făcut Președinte Permanent. Se așteaptă la ceva dramatic? Poate drept rezultat al vizitei regale care are acum loc?

Moroianu îmi spune: „Trebuie să faceți sondajul de opinie. Altfel nu cred că veți fi numit candidatul Convenției la Președinție". Avem doar destule sondaje de opinie deja publicate. Dar eu nu țin morțiș să fiu eu candidat. Dacă aveți unul mai bun, să fie el. Dac-aș face eu un sondaj, pe cheltuiala mea, chiar de către ESOP, lumea nu-l va crede. Moroianu spune că va fi științific făcut și pe toată Țara. Coposu crede ce vrea el. Degeaba ar veni ESOP cu cifre foarte favorabile mie. Le va ignora, cum intenționat ignoră popularitatea mea și tot ce nu-i convine.

Nicu Stăncescu ne-a dat scurta lui biografie. O broșurică, de altfel bine pusă la punct. Omul a fost membru de Partid, de două ori. Născut în 1926, s-a înscris în Partidul Muncitoresc în 1945. A fost dat afară, dar s-a reînscris în 1968, cum spune el, pentru că atunci credea că se schimbă lucrurile. În anii '80 a avut o atitudine demnă, contra regimului. A suferit și el și a luat parte la Revoluție, fiind închis la Jilava în noaptea de 21-22 Dec. '89. Dar asta nu prea îi dă calificațiile ce-ar trebui să aibă Președintele României.

M-am bucurat de atitudinea lui Radu Vasile. El m-a dus la Spiroiu cu taxiul. Regretă că a părăsit redacția *Cotidianului*. A făcut-o numai pentru că și-a dat seama că Coposu e contra mea. Își oferă serviciile. Mă va putea ajuta să punem la punct o echipă eficace pentru campania electorală, dacă voi fi eu numit candidat.

Aici e problema.

Ștefan Mamulea vine să mă informeze că mâine supleanții Biroului PNȚCD se vor întruni. Marțea viitoare se vor întruni, din nou, de astă dată sub Președinția lui Coposu. Roșescu din Grecia e și el aici. El a optat pentru candidatura lui Coposu. Dar a făcut-o, probabil, zice Mamulea, ca să se pună bine cu el. Toți ceilalți spun, clar, că eu sunt cel mai bine plasat să-l învingă pe Iliescu.

Tot așa mi-a vorbit, la sediu, pe culoar, și Alexandru Herlea de la Paris. Și pe el îl intrigă de ce Coposu nu mă agreează. Ghici, ghicitoarea mea!!

Vin Andronache Romeo și Toader Ionel. Cu o poveste foarte complicată. Cât de mari sindicaliști sunt. Cât de mari PNȚ-iști sunt. Au nevoie, primul mai ales, de 400.000 de lei. Altfel intră la pușcărie. El ar fi dat aparate frigo pe credit. Și l-a prins administrația. Acum vor să

se descotorosească de el. Ambii aveau cruci pe piept, cămăși negre, lanțuri și lănțișoare, plus insignele PNȚ. Povestea lor trebuie verificată. I-am trimis la Coposu. Îmi telefonează Valentin Gabrielescu. Ei, Partidul, sunt gata să facă împrumutul, înscrisurile prin Departamentul nostru juridic, dar eu trebuie să le dau banii.

Un tânăr de 23 de ani, Ionel Băluță din Ostroveni, lângă Dunăre în Dolj, îmi spune că Șerban Popp, care e nașul lui, l-a invitat în Anglia, la el. Să-l ajut să primească viza de intrare. Cu multă plăcere, i-am zis, dacă Popp îl invită în scris și-și asumă întreaga răspundere financiară pentru șederea lui în Anglia.

Doina Bâscă vine pe la 3.30. Încercăm să dăm de cei care organizează vizita Regelui. Descoperă că s-au dat zece invitații pentru PNȚCD, care au fost deja alocate de ai noștri. Eu nu sunt printre ei. Ea a obținut însă un bilet pentru mine de la Păr. Justin Marchiș, pentru Biserica Sf. Gheorghe, unde va participa Familia Regală. Slujba va fi oficiată de Episcopul Vicar Teofan Sinaitul și de parohul bisericii, Gelu Bogdan. Cu un sobor de preoți, bineînțeles.

Între timp vine și Valentin Gabrielescu. Mi se spune că *Dimineața* a publicat deja un articol despre „monarhistul" Ion Rațiu, descalificat din cursa pentru Președinție!!?

Doina ține mult ca să fac act de prezență. Eu nu cred că e bine. Dacă mi se telefonează și mi se spune că Regele vrea să mă vadă, da. Altfel, nu. Ar putea, chiar, să-L jeneze pe El prezența mea. Un lucru e sigur, Eu nu pot să apar ca monarhist hotărât în fața electoratului. Poziția mea trebuie să fie neechivocă. Așa cum am definit-o în Parlament. Sunt pentru rezolvarea formei de guvernământ printr-un referendum, pe care trebuie să-l conducă Președintele ales la viitoarele alegeri.

După plecarea Doinei, Gabrielescu stă cu mine la soare, așezați pe pervazul ferestrelor mari ale salonului. Și din precauție ca să nu fim înregistrați, dar și din plăcere. Era foarte plăcut afară. Mica noastră grădină e plină de flori.

Iarăși trecem în revistă neîncrederea lor (ortacii lui Coposu de la conducere) în mine. Ei rămân convinși că eu am instigat atacurile lui Klaps împotriva lui Cornel. Mai ales că nimeni nu vrea să mă creadă că eu habar n-aveam ce era în scrisorile pe care Klaps mi le-a dat să le pun la poșta din străinătate. De fapt, judecând obiectiv, trebuie să accept că e foarte greu să crezi așa ceva. Doar nu sunt copil. Ei bine, purul adevăr e că am fost extrem de naiv. După mine, Klaps mi-a cerut

să-i fac un hatâr. După cum mi-a cerut să-i vorbesc fratelui său, să-i aduc, nu-mi mai aduc aminte ce, etc. Le-am făcut pe toate. Nici nu m-am uitat măcar să văd cui erau adresate scrisorile. Cum am sosit în străinătate, le-am dat portarului hotelului să le expedieze și să pună costul pe socoteala mea. Cum procedez întotdeauna. Nici prin minte nu mi-a trecut că, de fapt, erau scrisori adresate PNȚ-iștilor din exil, în care Klaps spunea că eu le duc în Occident. În toate Coposu era violent atacat ca informator, incapabil etc.

Nu putem rezolva problema. E clar că niciodată nu-l voi putea convinge pe Coposu că eu n-am complotat împotriva lui. Cum reiese clar din acest jurnal de zi, eu am ascultat criticile ce se aduceau lui Coposu, pentru că nici eu nu găsesc admirabilă direcția și felul în care conduce Partidul. Deci, n-am negat dreptul lor democratic de a încerca să-l debarce pe Coposu. Dar întotdeauna le-am spus că eu îl accept de Președinte și că nu voi ridica un deget măcar ca să promovez șansele mele de a-i lua locul.

Am revenit la problemele noastre. Da, e necesar să avem candidatul nostru la Președinție. „Toți suntem de acord că tu ești cel mai bine plasat. Am vorbit azi dimineață cu Coposu și Diaconescu. Ai o șansă, crede Gabrielescu, să devii Președinte, dacă ești numit candidatul Convenției Democratice. Ce-o să faci după aceea, o să ne dai cu piciorul?".

Ridicol. Sigur că-l voi chema pe Coposu să formeze guvernul, dacă nimeni n-are o majoritate absolută.

„E important să avem mulți membri în Parlament. Și asta se va decide pe bază de contribuții financiare, de la circumscripție la circumscripție. Cine dă mai mult. De aceea liberalii au avut mai mulți candidați decât noi la alegerile locale. Ei au avut bani. Noi, nu. Ar trebui să ne dai bani. Bani mulți. Atunci te vom susține. Se va constitui un birou de alegeri pentru candidatul la Președinție. Partidele mari să aibă trei sau patru voturi. Cele mai mici două, iar organizațiile un singur vot. Numai așa se va obține un rezultat valabil și convingător. Votul să fie secret".

Mi-a explicat, apoi, cum văd ei opțiunile celorlalți membri ai Convenției. PAC-ul și AC-ul vor fi contra mea. La fel UCD (Grama) și PUD (Stăncescu). Solidaritatea Universitară, PSDR, PER, România Viitoare (Simina), UDMR, îndoielnic. AFDPR, probabil contra, pentru că și Ticu Dumitrescu vrea să fie Președinte. Va fi deci, greu să-i convingă pe ăștia că eu trebuie să fiu candidat. Vor căuta s-o facă, dacă

le voi da bani. „Bineînțeles, va trebui să-ți iei totală răspundere pentru cheltuielile campaniei prezidențiale".

Sigur că accept acest lucru. Cum am făcut-o acum doi ani. Voi da și Partidului. Mai mult decât ultima dată. Dar nu vreau să-mi cumpăr candidatura. Nu vreau să fac un târg. Voi, de fapt, nu înțelegeți. Eu cred, chiar, că popularitatea mea se datorește sincerității mele atunci când vorbesc, când acționez. Eu nu joc teatru. Eu sunt eu. Fac ceea ce cred că e bine pentru Țară, pentru democrație. Nu pentru a ajunge undeva. Nu pentru a ajunge Președinte. Dacă aș face un târg, acum aș pierde această integritate internă a mea. Nu m-aș mai putea adresa electoratului cu aceeași spontaneitate. Dacă aș face un astfel de târg, ar însemna, pentru mine, în inima mea, că eu țin neapărat să fiu Președinte. Ei bine, adevărul e că NU. Prefer să nu candidez, decât să-mi cumpăr candidatura.

L-a impresionat, cred. Am rămas înțeleși că vom examina împreună de ce și cât e nevoie să dăm, de la județ la județ, ca să obținem greutatea necesară pentru ca PNȚCD să aibă mai mulți candidați bine plasați pe listele electorale. Campania, deci, nu se va face de PNȚCD, ci de Convenție. Toți ceilalți trebuie să contribuie. Și noi să contribuim mai mult decât ei.

Vei vedea cum acționez. Vei vedea dacă sunt corect și *fair-play*. Dacă nu, poți să spui că sunt un porc de câine!, i-am spus râzând, dar cu toată seriozitatea.

Am dat mâna. *Are we agreed?*, l-am întrebat. *We are, Sir*, mi-a răspuns.

Rămâne de văzut, acum, dacă și Coposu e de acord. El ar vrea ca eu să-mi iau angajament solemn să dau Partidului o sumă mare de bani. Ca ei să decidă, exact, cum să-i cheltuiască. Așa ceva nu mai fac.

Pe la 11.20 mergem la „Înviere". Cu Pușa, Doina, Ștefan Mamulea, Ciumara și vreo alți 6-7 tineri. Pătrundem cu greu în biserica Părintelui Galeriu, unde erau deja Alexandru Herlea și Paul Lăzărescu. Mă duc direct până în fața altarului, sărut icoana de pe iconostas și mă postez la dreapta lui. Cu Nicu Cucu în spatele meu. Părintele Galeriu mă cădelnițează, îmi dă Sf. Evanghelie s-o sărut, mă îmbrățișează. Cu alte cuvinte, îmi acordă toate onorurile.

Învierea, afară, ca de obicei. Mare mulțime. Enormă. Piața arhiplină și toate străzile care duc la ea ticsite de oameni, cu făclii în mână. Mult mai multă lume decât acum doi ani. „Hristos a înviat!". „Adevărat a

înviat!". Părintele Galeriu cu vocea lui bubuitoare. Mulțumesc, adevărat cor al miilor de credincioși. Și toți am cântat „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte, viață dăruindu-le". De nenumărate ori. Și, totuși, nu mi s-a părut prea mult.

Curios, cerul era senin, doar luceafărul strălucea. Stelele nu se vedeau deloc. L-am privit mult. Era drept în fața mea și, cum nu puteam vedea slujba din cauza mulțimii masate în fața mea la intrarea bisericii, o ascultam, mișcat, uitându-mă la el.

Pentru noi, românii, luceafărul are o mult mai mare semnificație, decât Venus pentru strămoșii noștri romani. Luceafărul ne luminează calea.

N-am stat până la sfârșit. Întorși în biserică, mi s-a atras atenția că trebuie să sting lumânarea, dar să n-o las acolo. Să o iau cu mine acasă.

Au venit cu toții la noi. Am ciocnit ouă roșii, am mâncat cozonac, ceva șuncă, brânză, drob de miel. Și am băut vin alb și roșu. Taifas, politică.

I-am spus nevestei lui Ciumara, care e unguroaică, că la Cluj mi-am început discursul în ungurește la înființarea Clubului Liberal Maghiar. La cererea ei i-am repetat frazele ce am rostit atunci. A fost foarte impresionată. Și ea crede că știu ungurește mult mai bine decât sunt gata să admit. Adevărul e că nu știu prea bine. N-aș putea să am o conversație serioasă, dar accentul meu e bun. Asta o știu.

Duminică, 26 Aprilie 1992

De când m-am sculat, pe la 8.50, dar după știrile BBC World Service, am scris toate astea.

BBC-ul a dat știrea revenirii Regelui, după 45 de ani de exil. „A plâns", a remarcat comentatorul. Acum e ora 11.50. Potrivit programului, Suita Regală trebuie să fie în drum de la Otopeni la Biserica Sf. Gheorghe. S-a alocat o oră și jumătate pentru parcurgerea traseului. S-au gândit, probabil, că de-a lungul drumului vor fi zeci, poate sute de mii de oameni. Și că mașinile se vor opri, ca Regele să strângă mâinile ce i se vor întinde. Altfel nu văd cum vor trece 90 de minute. Vremea e frumoasă.

Am mâncat de unul singur. O ciorbă bună din cap de miel, pentru prima dată de ani de zile, a fost singurul fel. Mi-am amintit de tata cum desfăcea capul de miel și ne dădea bunătăți nouă, copiilor. Câte puțin din fiecare, ca toți să gustăm: limbă, creier, carnea dulce de lângă os.

Ochiul, după ce-i scotea cristalinul, era delicatețea cea mai apreciată. Știu că așa e apreciat și în țările arabe. Probabil și la noi s-a dezvoltat spontan gustul, pentru că și noi am fost un popor de păstori la origine.

Pe la 4.00 p.m. îmi telefonează Doina. Vizita Regelui e un mare succes. Prost organizată, dar o lume imensă. „N-a mai văzut așa ceva Bucureștiul de la Revoluție". Peste 300.000 de oameni. Poate 500.000.

La biserică, mare îmbulzeală. Liderii PNȚCD au fost toți în păr. I-au plasat împreună în spatele Regelui. „Păcat că n-ați fost și dumneavoastră. V-am spus să mergeți". Da, dar am discutat dacă să merg sau nu, cu Gabrielescu în fața ta. Nu-ți aduci aminte? Nu mi-a spus că merge și eu n-am fost invitat de la Partid. N-am fost pe listă, cum bine știi. Și nici Regele nu m-a invitat. Am socotit, deci, că prezența mea nu era dorită.

„Da, eu cred că Coposu n-a vrut să fiți de față. Să nu-i luați din glorie. Dar trebuie să mergeți. Poate mâine, la Curtea de Argeș. Sau astăzi. Îi primește pe oamenii de cultură. La orele 5.00 p.m.".

Las' să mă gândesc. Dacă merg, merg acum. Și nu trebuie să sosesc punctual.

Cum am notat, eram singur. L-am căutat pe Nicu Cucu, șoferul. Era plecat, mi-a spus fratele său. Mașina era acolo, dar n-avea cheia. Pe Bebi Demian nu l-am găsit și nu știam telefonul lui Petrică.

„Vin eu să vă iau cu taxiul", mi-a spus Doina când am informat-o cum stau lucrurile.

Interesant, a fost prima dată că eram complet singur de când m-am întors în România. Am găsit cheia casei, dar nu pe a porții. Am inventat eu cu o crenguță pliabilă o metodă să opresc declanșarea yalelor. Poarta era închisă, dar neferecată. Apăsând pe clanță și împingând-o, oricine putea s-o deschidă. Ce să fac? Trebuia să-mi iau riscul.

Sosiți în Piața Palatului, foarte multă lume. Am fost primit cu urale „Rațiu, Rațiu". „Regele Mihai", am răspuns eu. Și „Hristos a înviat". Mare entuziasm. M-au sărutat, mi-au sărutat mâinile, mi-au cerut autografe. Dar nu m-am oprit. Am fost condus, mai mult de instinct, căci nu știam exact unde e Hotelul Continental. Am trecut prin fața Senatului. Apoi, am dat spre stânga, în loc s-o iau spre dreapta, spre hotel, acolo, la răscruce. L-am văzut pe Moroianu. A venit și el cu mine. Doina mă urma prin înghesuiala mulțimii, dar am pierdut-o. În fața hotelului, cordon de Poliție. M-au lăsat imediat. Le-am spus s-o lase și pe Doina când sosește. La intrare, o adevărată armată de

„oameni ai culturii" și gazetari. Intrarea blocată de niște adevărați gealați. Când am răzbit până la cel care se ținea de ușă, m-a lăsat să intru sub brațul lui. În hol, mare mulțime. Sosește și Irina Negrea, nu știu de unde. Mergem pe scări până la etajul trei. Și acolo mare forfoteală. Generalul Suceavă îmi confirmă. Mii de gardieni au fost detașați ca să I se asigure securitatea.

Simina era acolo. Mulți alți bucureșteni, „oameni ai culturii", cum fusese programat. Vine Constantin Brâncoveanu și apoi Ricci. „Regele tocmai mănâncă. Dar vrea să vă vorbească. Ar fi bine să reveniți, după ce se termină această recepție."

A venit Regina. Între timp sosise și Doina Bâscă. Mi-a vorbit Regina foarte emoționată. *You must be exhausted,* i-am zis. *No, I am not. I am just overhealmed. We haven't had a moment the whole day. We haven't eaten anything until now.*

I-am spus că nu sunt încântat de primirea ce Li s-a acordat. *You know, we weighed the alternatives. It was the King's decision, as always. He decided to come.*

Yes, I know. He has phisical courage as well.

You know, he is a solder.

A venit și Iolanda. Da, să merg să-L salut și să revin la 7.00. Am intrat. Regele s-a sculat de pe șezlong. Zâmbitor, încântat. Ne-am strâns mâna. A venit și Regina. Mi s-a cerut să pozăm. M-au luat între ei și la stânga Regelui s-a plantat și Păr. Marchiș, care organiza audiențele, mai degrabă intrările și ieșirile, căci de vorbit Regele nu putea să vorbească cu nimeni. Decât doar să schimbe politeturi.

„Vreau să vorbim", mi-a spus Regele.

Voi reveni la 7.00, Majestate.

Doina a avut buna idee să stau în hotel. Era deja 5.30. S-au dus la Recepție și mi-au adus cheia camerei 113. Mi-am scos cravata, pantofii și m-am întins în pat. Am privit concursurile internaționale de gimnastică de la Ploiești, la televizor, și un lung interviu cu un medic endocrinolog, de mare reputație. Nu i-am reținut numele. A vorbit de Palade, Ana Aslan, Parhon, de Stoian, gerovital, transcendentalism... Foarte interesant. Dac-am reținut bine, doctorul are 88 de ani. Se ține excepțional de bine. Institutul de geriatrică trebuie salvat și continuat. Bătrânețea nu e o boală, cum spuneau Parhon și Ana Aslan. Dar procaina, combinată cu alte elemente chimice, nu strică. Și dă speranță. Ăsta e lucrul principal. Dă speranță bătrânilor.

Tot timpul auzeam „Regele Mihai" și „Nu mai vrem un zece Mai, Fără Regele Mihai".

Pe la 6.30 vin Doina, Paul Lăzărescu și Alexandru Herlea. Stăm împreună la taifas.

La 7.00 mă duc sus, la Rege. Iarăși trebuie să aștept. Părintele Marchiș, care e din Dej, îmi vorbește de intoleranța Cardinalului Todea. Lucrurile s-au schimbat. Trebuie să țină seama de ele, spune el.

Eu sunt pentru o soluție de compromis. Înțeleaptă. Să ni se dea însă biserică. De exemplu, la noi, la Turda. N-au nici una. Să ne dea măcar biserica greco-catolică pe care familia mea a construit-o.

Știa de ea. În principiu e de acord. Dar tot pune vina pe Todea că nu înțelege situația reală de astăzi.

Această discuție, în timp ce Regele dădea un interviu TV unui ziarist francez. Când a ieșit din camera mică, am intrat eu. Până și-au luat aparatele etc., am stat împreună în picioare.

„Vreți să rămâneți singuri...", a zis Regina. Nu, Majestate, prefer să fiți de față.

Rămași singuri, Regina ne-a sugerat să mutăm scaunele așa ca să avem peretele, nu geamul deschis, în spate. Regele la mijloc.

Sunt fericit c-ați venit. Că putem vorbi în țara noastră. Era încântat. Ochii-i străluceau. Am vorbit amestecat: românește, englezește, ba Regina mai zicea câte ceva și în franțuzește.

Ne apropiem de alegeri. Stolojan a declarat din nou, că vor avea loc în Iunie. Plecarea liberalilor lui Câmpeanu nu e o mare pierdere. Dar trebuie să rămânem uniți, cele cinci partide și alte opt organizații și partide mai mici. „Da, Convenția Democratică trebuie menținută cu tot prețul", a fost reacția și a Regelui și a Reginei. Am ajuns să discutăm candidatul la Președinție.

Sondajele de opinie îmi sunt aproape unanime foarte favorabile mie. Nu e sigur, dar există acum o șansă reală ca eu să fiu numit candidat. Și există o șansă bună ca să fiu ales. Vizita Majestății Tale îmi va folosi, pentru că sunt văzut în țară drept monarhist de către monarhiști. Dacă voi fi ales, vreau să repet ceea ce V-am spus la Versoix: voi face tranziția la Monarhia Constituțională prin plebiscit, îndată ce veți considera că momentul e prielnic.

„Mulțimea de afară e mare. Dar e doar o mică parte din națiune, a reacționat Regele. Trebuie să vin în țară. Să mă vadă. Să fie informat poporul", a continuat înțelept Regele.

Da, e foarte important să se facă schimbarea fără vărsare de sânge.

„Absolut", a zis Regele. *Without bloodshed*, a adăugat și Regina.

Problema e că Iliescu nu vrea să abandoneze puterea. Eu i-aș spune că nu vreți răzbunare. Că va putea pleca, cu ce vrea să ia cu el. Că nu va fi pedepsit pentru crimele comunismului.

Aici a urmat o discuție mai lungă, între noi trei. *No revenge*, a zis și Regina. *You should assure him*. „Dar nu-i spune că eu am zis acest lucru", a precizat Regele. Nu, îi voi indica opinia mea, pe care am discutat-o aici. Nu mai mult. „Așa-i bine", a zis Regele. *We are greatful to you. We are honoured*, a zis Regina, spre marea mea surprindere. Ochii-i erau în lacrimi și el emoționat.

Mi-au dat sentimentul de căldură și încredere. *You can realy ow me*, le-am spus. Eram deja în picioare. Am sărutat mâna Reginei și ne-am strâns mâna afectuos cu Regele.

Am dat scurte interviuri la ieșire. Cam același lucru. Sunt fericit că a venit Regele în țară. E un foarte bun român. El vrea să-și servească națiunea. Sunt convins că evenimentele vor confirma acest lucru. Iar la inevitabila întrebare, reacția mea a fost clară. Avem o Constituție. Vom avea alegeri. Națiunea trebuie să se pronunțe.

La plecare, iarăși ovații, deși mulțimea se împuținase simțitor. De data asta am dat și autografe. Dar nu multe. Căutam un taxi. Greu de găsit. A venit Benkö Kálmán și mi-a oferit să ne ducă acasă la mine cu mașina lui. Știa exact unde locuiesc. Soția lui e românca.

Spre bucuria mea, poarta nu fusese deschisă, căci am găsit nuielușa la locul ei.

Luni, 27 Aprilie 1992

La Clinceni. Sat mare, lângă București, 18 km distanță. Doctorița Petrovici a fost aleasă Primar, în primul tur, la alegerile locale.

Ne-am întâlnit la biserică. Eu am fost primul, sosit pe la 10.50 a.m. Au venit apoi Coposu cu Lup, avocatul Popescu (enorm de gras, cu chelie în vârful capului, dar cu plete mari ce-i cad pe umeri).

Biserica veche, iconostas brâncovenesc. După slujbă, pe jos, să ne vadă satul. Bani Ghica mi s-a alăturat. Conversația lui nu e faimoasă. Cete mici de oameni de-a lungul kilometrului ce-am parcurs așa, Coposu cu Petrovici și Lup, în vârful coloanei. Eu cu Bani, imediat după ei. „Hristos a înviat!", i-am salutat și toți au răspuns, destul de prietenos, cu obișnuitul „Adevărat a înviat!". Dar efuzie de sentimente n-am văzut.

Ne-am oprit la Primărie, ca s-o vedem. Noua Primăriță vrea s-o redecoreze ca să-i schimbe „aerul fesenist".

De-acolo, tot pe jos, până la terenul de fotbal.

Un adevărat mic festival. Nimeni nu mă avertizase. Am crezut că e vorba doar de o slujbă și masă comună. Au vorbit Primărița, Coposu și apoi eu. Coposu, bine. Eu, foarte scurt. „Votați Cheia", în rezumat. Partidul a dat un tractor spre folosința tuturor - de unde l-au obținut? Niște francezi au venit cu o camionetă plină cu daruri, medicamente etc. de la satul cu care satul acesta e înfrățit. Apoi masă mare la preot în curte sub merii înfloriți. Foarte plăcut. A vorbit scurt Coposu, lung Ioan Lup și a recitat din poeziile lui avocatul Popescu.

La serbarea publică s-a dansat pe iarbă. Am fost solicitat, mi s-au dat cele mai multe buchete de flori, și Arșinel cu Popeasca lui au performat, pe socoteala lor.

N-am vorbit cu Coposu despre candidatura mea la Președinție. Mi-a venit foarte greu să deschid subiectul și el n-a făcut-o.

Spre sfârșitul prânzului, au sosit Doina, Mamulea, Bebi Demian de la Curtea de Argeș. În drum spre București Doina îmi confirmă că totul s-a desfășurat perfect, gazetarii noștri fiind prezenți peste tot. Regele a fost foarte emoționat la mormintele strămoșilor săi.

Coposu a luat cina cu Regele, iar Câmpeanu a fost huiduit la plecarea lui după ce L-a văzut. S-a strigat chiar „Iuda", „trădătorule" etc.

M-a prins soarele, căci era foarte cald, cer senin. Zi irosită? Rămâne de văzut. „Ați rezolvat problema?", m-a întrebat Doina în mașină. Nici n-am discutat-o, a fost răspunsul meu.

Poate e mai bine așa. Să fiu liber de angajamente. Dacă mă vor susține la candidatură, bine. Dacă nu, tot bine. Să nu fie un târg.

Marți, 28 Aprilie 1992

Multe felicitări de Sf. Paști. Multe mesaje de felicitări lăsate pe bandă la telefon. Nu pot să mă duc la întrunirea de la Senat a liderilor grupurilor parlamentare cu delegația Parlamentului elvețian. O aduc pe Doina ca să fie și ea prezentă la întrevederea mea cu cei doi directori de la ARCADIA, Schweffer și Vincler. E Regia Autonomă de Difuzare a Cărții.

Discutăm timp de o oră. Sunt foarte bine dispuși față de noi. Au fost prezenți și impresionați de publicul venit la lansarea *Politicii pentru Occident*. Acum fac sondajul necesar și ne vor comunica de câte exem-

plare au nevoie. Vor să obținem cărți străine la preț redus. Sugerează să obținem cărți, donații și, în fine, Editura „Progresul Românesc" să publice noi titluri, mai ales de istorie. Ei vor face distribuția. Au 2000 de debușeuri (librării). 200 dintre ele sunt foarte importante.

Mihail Grama, Președintele UCD, vine să mă asigure de sprijinul Partidului său. El este pentru un vot deschis la Convenție. „E o întrunire și un vot istoric. E bine să se știe cine a votat pentru cine". El va vorbi și cu liderul Sindicatului politic Fraternitatea, Traian Florea. Crede că-l va convinge să voteze pentru mine. Îmi dă niște amănunte despre cei doi contracandidați. Snegur i-a spus că Mircea Druc a fost KGB-ist și că Frontul Popular, cu Iurie Roșca cu tot, are o înclinare spre extrema dreaptă. Marian Munteanu e chiar legionar și că a fost informator al Securității. Tot din grupul ăsta e și Octavian Rădulescu, care l-a primit pe Rege la Otopeni. De ce?

Vine și Mircea Mihăilescu. Au aranjat pentru ziua de 28 Mai o întrunire în Aula Magna. Ar fi bine să-l invităm pe Dinu C. Giurescu să vorbească. E mai bine, chiar, decât Ministrul Culturii, Spiess.

Toată după-amiaza la Parlament. Dezbatem Legea pentru alegerile locale. În pauză, întrunirea liderilor grupurilor parlamentare. Marea majoritate sunt pentru alegeri în Iunie, ceea ce însemnează o comprimare a campaniei electorale și pentru o distribuire a mandatelor pe bază proporțională cu un prag între cinci și minimum trei la sută pe țara întreagă. Așa nu se vor pierde resturile neutilizate în circumscripții.

Max Bănuș vine seara. Vrea să știe dacă voi candida la Președinție. Îmi vorbește despre experiența lui în domeniul organizării alegerilor. A fost activ în campania lui Reagan și în altele. El e cetățean american. Are multe date care mi-ar fi foarte folositoare, zice el. Dorește o plată substanțială. Roman se pare, și-a angajat deja o echipă din Franța. După Bănuș, nu e bine să fiu sfătuit de străini. Acțiunea trebuie să fie făcută cu experți români.

Seara, târziu, mă informează Ștefan Mamulea că la adunarea supleanților Biroului PNȚCD a fost și Coposu prezent. Le-a anunțat că eu sunt candidatul partidului la Președinție. Doar Dudu Ionescu s-a exprimat în favoarea unui candidat independent.

Mare insistență din partea lui Eugen Crișan, Vicepreședintele PNȚCD la Tg. Mureș. Să mă duc la ei, poimâine, la comemorarea Mișcării Memorandiste. Mi-a vorbit și președintele Dorin Florea. Țin foarte mult să fiu prezent. Au nevoie de prezența mea la alegerea pri-

marului. Candidatul nostru, al Convenției, e Ioan Mureșan. Prezența mea, ei sunt siguri, va da rezultate pozitive pentru noi. Numai eu voi putea convinge electoratul. Sper că au dreptate. Le promit că voi merge, dacă și Coposu e de acord.

La telefon Coposu zice: „Sigur că da. Noi vom trimite doi oameni. Poate îi duci tu cu mașina".

Nu cred că voi merge cu mașina. Trebuie să fiu dimineața în Parlament.

Discutând ce s-a întâmplat în Parlament, azi după-amiază, Coposu vrea să ne opunem alegerilor în Iunie. Cred că greșește.

Miercuri, 29 Aprilie 1992

Mi se aduce ziarul *Cotidianul* la Parlament. Rămân șocat. O sun pe Doina: Să-ți fie rușine! Ăsta nu-i ziar. E un pamflet ieftin de propagandă. Sunt așa de furios, că n-am cuvinte. 36 de fotografii cu Regele. Absurd. A căutat să se justifice. Nu vreau să aud. Ți-am spus să nu exagerezi. Ți-am spus chiar să nu pui prea multe fotografii. Pe pagina întâi, da. Dar împreună cu alte știri. Și restul să fie ca de obicei. Avem nenumărate știri.

N-am mai continuat conversația.

E absolut ridicol. Ne zbatem de un an de zile să fim un ziar autentic independent, având totuși punctul nostru de vedere și distrugem această imagine dintr-o trăsătură, cu publicarea acestui număr. Nici un ziar, oricât de monarhist ar fi el, n-ar fi putut să-și dea astfel poalele peste cap!

Abia întors în Cameră, ia cuvântul Klaps. Taxează Constituția „fesenistă" de efemeră. „O să fie schimbată foarte curând". Vorbea de Legea electorală. Nu pot să-l ascult până la urmă pentru că sunt informat că Ioan Lup mă așteaptă.

Îi fac formele. Îl duc în balcon. Klaps însă terminase. A văzut Camera în plină dezbatere. Sunt sigur că el tare ar fi vrut să fie ales deputat. Și ne-ar fi plictisit cu interminabilele lui discursuri.

Ne instalăm confortabil pe sofaua din Camera Presei, care era goală. Vorbim o oră și cinci minute. Pe scurt: îmi cere 200.000 de dolari ca Partidul să mă susțină candidat la Președinție, ceea ce va duce la adoptarea candidaturii mele de către Convenție. I-am spus de la început, că în nici un caz nu voi face un târg. N-am venit în țară să devin Președinte. Am făcut-o pentru că așa m-a îndemnat conștiința.

Dacă aveți altul mai bun, numiți-l. Eu mă supun. Și-apoi am trecut în revistă toate acuzațiile ce mi s-au adus de când m-am întors în țară. În cadrul Partidului, căci în afara lui imaginea mea devine tot mai bună. N-am complotat niciodată împotriva lui Coposu. L-am recunoscut întotdeauna de șef al Partidului nostru. Din exil. El m-a autorizat să vorbesc în numele Partidului prin mesajul trimis mie prin Mihai Ghica, băiatul lui Bani și prin scrisorile lui Ion Puiu. N-am acționat pentru că măream confuzia. Aveam patru secretari generali ai Partidului, toți autonumiți: Serdici, Ionițoiu, Caraghiaur și George Beza. Ghilezan, Serdici, Ionițoiu au făcut cu Penescu absurda organizație a „Consiliului Național Român". M-am opus. L-am implorat într-o lungă scrisoare să n-o facă pentru că Partidul nostru nu poate să fie alături de „Totul pentru Țară", de legionari. De aceea am făcut UMRL. Toți ăștia ne-au boicotat și atacat. La fel și Câmpeanu. Succesul UMRL-ului a fost dovedit și a dat rezultate pozitive, fiind recunoscut de cancelariile occidentale și de instituțiile internaționale, de Consiliul Europei și de Comisia Economică Europeană. Întors în România, Câmpeanu și-a arogat merite în CPUN pentru activitatea noastră, a exilului!?!

Am vorbit și de banii dați Partidului. Am menționat și faptul că n-am acceptat să candidez contra lui Coposu, deși mi s-au făcut propuneri scrise. Singura greșeală - eroare, mai bine zis - a fost menționarea Partidului când am declarat că nu voi intra niciodată în intrigile bizantino-balcanice, dinăuntru și din afara Partidului. „Știm bine că sunt intrigi în Partid, dar nu trebuie s-o spui". Altfel, toate acțiunile mele sunt coerente cu felul cum înțeleg eu democrația.

M-a asigurat că eu sunt cel mai indicat să fiu candidatul Partidului. „E un moment istoric etc. Trebuie să le dau banii și, dacă nu voi fi numit, mi-i dă imediat înapoi".

Tăria mea, i-am spus, cred că e în calmul, în detașarea mea. Și-l am, pentru că, într-adevăr, nu vreau nimic. Am venit să dau. Nu să iau. Nu să cer poziții. Știi foarte bine că n-am cerut niciodată o poziție în Partid. Voi nu mi-ați dat-o, mi-am făcut datoria ca bun ostaș al Partidului. Mi-au trebuit luni de zile să corectez imaginea creată de Gabrielescu. Eram taxați de antimaghiari și antisemiți. Câte interviuri n-am dat în această chestiune!? Pe urmă, tot eu am fost cel care l-a convins pe Francke să vorbească pentru noi la Internaționala Creștin-Democrată. Coposu n-a înțeles că am făcut-o pentru Partid. Și i-am dat multe alte exemple. Eu servesc și voi servi Partidul, indiferent de rolul

ce mi se acordă în el. Am menționat și faptul că bazele unirii Partidului s-au pus în casa lui Ioan Rațiu, care a cedat locul de Președinte lui Vincențiu Babeș, căci era mai bătrân și Partidul Național din Banat a fost primul înființat. Etc. etc.

L-am asigurat însă că voi da bani grei Partidului. Dar să nu-ți închipui că pot scoate așa, peste noapte, 200.000 de dolari. Și vreau să știu cum se utilizează acești bani. Îi dau pentru acțiuni precise. Pentru campania electorală n-avem nevoie de atâția bani. Și ea trebuie făcută de Convenție. Nu numai de noi.

„Noi avem nevoie de acești bani ca Partidul să fie tare etc...". Extraordinar! Ei vor banii mei, dar nu pe mine. Toată argumentarea lui e de neînțeles.

După masă sosesc la Parlament la timp, ca să aud dezbaterea la art. 39. Un amendament ce ne-ar fi privat pe noi, Convenția, de utilizarea Cheii ca simbol. Argumentul liberalilor: din moment ce nu toate formațiunile rămân în Convenție, Cheia nu mai poate fi sigla ei. Discuții etc. Se pune la vot și, cu majoritate de voturi, se adoptă amendamentul. Mă duc imediat la tribună și cer cuvântul. „S-a votat deja, dle Rațiu". Vreau să fac o declarație. Marțian cere voie Camerei după ce nu reușește să mă facă să renunț. Vociferări pe băncile FSN-iste. „Continuați, așa vă demonstrați spiritul democratic".

În fine, accept să amân declarația până după votarea tuturor amendamentelor.

Discutăm situația cu Takács Csaba. Ei ne vor susține. La fel, Otto Weber. Deci și PER-ul. Cunescu nu era prezent.

Trebuie să părăsim Camera, dacă se adoptă. Toată lumea e de acord cu mine. Diaconescu: „Las'că fac eu declarația. Dumneata să stai deasupra. Trebuie să fie dură". Accept.

Așa s-a petrecut. Diaconescu, și pe urmă ceilalți doi, fac declarații, așa cum am convenit. Ieșim apoi, cu toții din Cameră, în vacarmul creat.

Marțian suspendă ședința. Se anunță prin amplificator instruirea liderilor grupurilor parlamentare în Salonul Roșu.

Eu am fost primul care am vorbit. Ceea ce nu se întâmplă niciodată. Am fost foarte clar. Tăios, dar nu nepoliticos. În esență, am zis că n-are nici o justificare să venim cu argumente juridice sofisticate. Ei vor să ne ia Cheia. Le e frică de Cheie. Să spună acest lucru. Vom putea protesta dar nu-i vom putea opri să ne-o ia, pentru că au o majoritate covârșitoare în Parlament. Dacă e așa, vom trage consecințele. Dacă însă nu e acesta motivul pentru introducerea amendamentului, atunci să aibă înțelepciunea și să găsească o soluție acceptabilă din punct de vedere juridic, dacă așa doresc. Un lucru e sigur: când dintr-o asociație un asociat sau chiar doi o părăsesc, o fac pe riscul și pe socoteala lor proprie. Părăsind-o, ei nu pot cere dezmembrarea asociației. În cazul nostru, doar o singură grupare a părăsit asociația, și nici aceea în întregime, ea nu poate cere ca asociația să-și schimbe structura sau să se desființeze și să se reorganizeze din nou. Atât Ninosu cât și Mihai Constantinescu, în numele inițiatorului, au argumentat la infinit. Fără putere de convingere. În cele din urmă s-a căzut de acord ca articolul și amendamentul cu pricina să fie retrimise Comisiei Juridice care-l are pe Ninosu președinte. Și noi să trimitem avocatul nostru. Eu vroiam să-l trimit pe Nicoară. Diaconescu insistă să meargă el, „că e mai dur", zice el. O să fie dublat de avocatul nostru Dinu.

Totul trebuie pregătit luni, 4 Mai, la orele 12.00. Cina la elvețieni, Gilles Petitpierre etc.

Joi, 30 Aprilie 1992

La Parlament dis-de-dimineață. Dar tot nu începem decât la 9.10, în loc de 8.30 cum fusese programat.

Discuții îndelungi în problema afișajului etc.

La 11.10 pauză. Liderii grupurilor parlamentare în Salonul Roșu. Gavra vorbește fără încetare. Cum să terminăm adoptarea legislației esențiale în timp util ca să ținem alegerile în Iunie sau cel mai târziu la 5 Iulie. Pare imposibil de realizat. Urmează ca fiecare grup să ne convingem deputații să-și facă datoria și să fie succinți în intențiile lor.

La orele 12.00, la Biblioteca Academiei. Mă primește doamna Patriche. Sosesc în sala unde are loc expoziția Memorandiștilor, la 12.10. Vorbea Cornelia Bodea. Foarte bine. Fotografii, interviuri. Mi se cere să fiu primul care să scrie câteva rânduri în Cartea de Aur a instituției. Felicit pe organizatori și-mi exprim speranța ca această expoziție a luptei Memorandiștilor să fie îndrumare și îndemn pentru generațiile viitoare de români.

A fost și Coposu prezent. A scris și el ceva frumos, dar n-am reținut exact ce.

La Ambasada Olandei. Coen Stork mă primește încântat. Sosisem foarte târziu. E ziua Reginei Beatrix și a Olandei. Multă lume. Târziu

de tot vine și Ambasadorul SUA, Davis. „N-are importanță. Reagan a fost mai în vârstă", a fost reacția lui. Vroia să știe dacă voi fi candidatul Convenției.

Dar, dacă da, a fost reacția mea, să fiu invitat la Washington. Dacă nu de Președinte sau de Guvern, de Congres? De exemplu, de Președintele Comitetului Senatului pentru Relații Străine, Claibourne Pell, pe care-l cunosc foarte bine. Sau de cel al Afacerilor Străine al Camerei Reprezentanților. „Îl cunosc eu bine, mi-a spus Davis. Se va găsi o modalitate, fără îndoială", a fost concluzia lui.

Discuție cu Rodean. Omul e foarte abil. Știe întotdeauna să iasă din încurcătură. Nu reușesc să obțin nimic concret, decât asigurarea că nu mă înșală și că va fi în întregime la dispoziția mea pentru alegeri.

Doina îmi spune că s-a dat la Radio știrea că a avut loc instruirea CND-ului, care se va numi, de-acum încolo, pur și simplu Convenția Democratică și că va avea Cheia drept simbol (siglă). Ana Blandiana și Nicolae Manolescu au luat parte la întrunire.

Vineri, 1 Mai 1992

Mă invită Ion Cioabă, „Regele Internațional al Romilor", la Congresul lor. Va avea loc pe ziua de 6 Mai la Sibiu. Mi s-a adus o invitație de la Casa Regală a M.S. Ion Cioabă de către Paul Cruceană, care zice că el nu e țigan. Îi voi da curs, am zis, dacă mi se trimite o invitație formală adresată mie personal.

Mircea Bantaș îmi aduce fotografii de la Jamborea Cercetașilor de la Poiana Brașovului, din 10 August 1936. Îmi aduc bine aminte și m-am recunoscut în fotografii. Dar nu mi-am mai amintit de Bantaș.

Pupi Grozea vine să mă vadă. E foarte îmbătrânit. Abia de stă în picioare. Cum e și gras, nici nu se putea scula de pe sofa. A stat cu mine până au venit Doina Bâscă și Flor Pomponiu, Primarul Sectorului 1. Pupi e Viceprimar.

Pomponiu e inginer de aeronautică, sau așa ceva. Nu știu titlul exact. A fost la aceeași facultate ca și Doina, cu câțiva ani înainte. Inteligent, prezentabil, tânăr. Face impresie foarte bună. Deși e liberal, deși apără poziția lui Câmpeanu, mi-a plăcut omul. Mare lucru n-am discutat. A fost ideea lui însă. Vroia să mă cunoască. Foarte bine. Să vedem cum se va comporta la alegerile parlamentare. În definitiv, noi, Cheia, l-am ales. Nu PNL-ul lui Câmpeanu.

După-amiază, la orele 4.00 vine Ștefan Mamulea. Îmi relatează, în

amănunt, ședința supleanților Biroului PNȚCD la care Coposu a declarat că eu sunt candidatul la Președinție al Partidului. Ne-a explicat cum se va vota la Convenție. Dacă și Cunescu își anunță candidatura, e greu să fac socoteala. Va fi greu să obțin 22 din cele 43 de voturi cu drept de exprimare. Dacă nu, și dacă ei (PSDR) optează pentru mine, atunci, probabil, voi fi ales candidat la primul scrutin. Trebuie să spun că eu nu contez pe toate cele cinci voturi ale PNȚCD. De altfel, nu știu cine vor fi mandatați să le exercite. Dudu Ionescu, Secretarul General adjunct, de exemplu, s-a declarat împotriva mea. Deci, și printre tineri am dușmani.

Le-am cerut, atât Doinei cât și lui Ștefan, să se gândească precis - deci nominal - cine ar trebui să intre în echipa noastră pentru campania electorală.

Cina cu Doina și Dinu Daponte, care a sosit pe la 9.00 seara. Foarte plăcut. Discuție susținută, economică și politică. Dinu continuă să fie sub impresia că ar trebui și că ar fi posibil, ca Manolescu să-mi susțină candidatura. Făcându-i o concesie, bineînțeles. Ce concesie?

S-a discutat și furia lui Băcanu împotriva *Cotidianului* și a Doinei, pentru atacurile publicate la adresa lui și a *României Libere*.

Sâmbătă, 2 Mai 1992

Luăm micul dejun la mine în dormitor, Dinu și cu mine. El, ceai cu lapte și zahăr. Eu, ceai, pur și simplu.

Îmi explică „Planul Da Ponte". Irakul datorează României 1.7 miliarde de dolari, cu dobânzi cu tot, peste 2 miliarde. Ei sunt gata să plătească datoria livrând țiței. E problema sancțiunilor. Nu se poate. Dacă România așteaptă până ce se ridică sancțiunile, va ajunge undeva la coada creditorilor. Dacă însă un consorțiu preia țițeiul și îl păstrează în cisterne, undeva în largul mării, acest consorțiu poate să pună la dispoziția României niște credite, scontate bineînțeles, până când țițeiul se va putea vinde la ridicarea sancțiunilor. Ideea e indiscutabil bună. El are sentimentul că ar putea reuși, dar nu-și face mari iluzii. Manfred Wörner e de partea lui.

Ghiga vine cu băiatul lui, Cristian, care vrea să lucreze pentru mine. De ce nu? Conduce mașina, lucrează și la ordinator, pare inteligent. I-am cerut lui Ghiga să mă reprezinte la procesul ce trebuie să am cu Mihai Eftimie, care tot îmi ține mașina (Ford-Sierra).

Mergem împreună la Institutul de Arhitectură. Se prezintă un film.

Ambasadorul Finlandei o face. Foarte bine. De altfel îl cunosc foarte bine.

Prânzul cu Victor Marian. Îl invit și pe Ghiță Vonica să stea cu noi la masă să gustăm țuica adusă de Victor.

Îi dau scrisoarea-răspuns ce am trimis lui Nelu Boilă, atunci când m-a somat să retractez interviul ce am dat ziarului *Adevărul de Cluj*. Câte o copie separată fiecăruia dintre semnatari. Marian e sigur că majoritatea membrilor Biroului sunt cu mine. Nelu s-a întors de la Paris. Nu mai vrea să facă nici o adunare publică cu mine.

Îmi vorbește apoi, de bucata de pământ ce trebuie achiziționată pentru a construi un abator și o mezelărie pe ea. Accept, atâta timp cât nu înseamnă implicarea mea în afaceri.

La orele 4.00 vine Florin Mihai Nahorniac, Președintele Partidului Liber Republican. Îmi „demonstrează" că al lui e adevăratul Partid Republican, nu al lui Mânzatu. Îmi cere să-l acceptăm în Convenția Democratică și să-i dăm publicitate în *Cotidianul*. Îl îndrum spre Coposu pentru prima problemă și-l asigur că i se va da publicitate dacă face ceva de interes național. Întâmplarea face ca Doina să-mi telefoneze chiar atunci. Îi pomenesc pe loc că Nahorniac e cu mine. „Da, știu de el. N-are nici o greutate". Și adaugă: „Să aveți grijă. Silvia Bădescu vine la ora 5.00".

De fapt Silvia sosește câteva minute după plecarea lui Nahorniac. Stăm mai bine de o oră de vorbă. Ea e sigură că voi fi numit candidatul Convenției la Președinție. Îmi cere sprijinul ca ea să fie adoptată la Parlament. Poate la județul Timiș. Îi promit tot sprijinul meu. Merită, fără discuție. Are personalitate, are legături în străinătate, are și bani și e fată frumoasă. Avem nevoie de așa ceva în Parlament.

Cina cu Dinu Da Ponte și cu Doina. Dinu vrea să vorbească cu Manolescu. I s-a oferit să-l cunoască. El e de părere că Manolescu ar putea fi convins să renunțe la candidatură în favoarea mea.

Reacția mea a fost negativă. Nu vreau să fiu asociat, în nici un fel, cu o astfel de acțiune. Rămân pe poziția mea de întotdeauna. Dacă nu sunt adoptat candidat, nu e nici o supărare. Eu nu intru în nici o manevră. Nici un târg. Poate nu e înțelept. Poate ar trebui să accept, că așa e politica. Trebuie să faci combinații. De acord. Dar nu când e vorba de cea mai înaltă magistratură în Stat.

Duminică, 3 Mai 1992

Soții Ion Mircea Enescu îmi descriu planurile pentru Congresul UMRL la 30-31 Mai. Vor 900.000 de lei. Le spun că voi acoperi cheltuielile, dar eu țin neapărat ca fiecare filială să dea ceva. Măcar simbolic. Și le-am povestit cum am găsit în documentele memorandistului liste de contribuții pentru drumul la Viena. Puțini forinți de la fiecare. Dar mii și mii de contribuții. Dacă nu vor să dea, înseamnă că organizația nu se bazează pe realitate. Toată lumea se îmbulzește când e vorba să primești ceva pe nimic. Asta nu-i dăruire.

La masă, Tutu, Dinu și soții Bol. El e olandez. Ea englezoaică. Au adus multe ajutoare pentru România.

La telefon plănuiesc, cu Cerghizan, Ștefan Pop, Taici Mezei să facem ceva pentru Turda. Dar ceva ce se vede. E important. Eliminarea poluării și utilizarea salinelor și a lacurilor sărate ca resort medico-balnear sunt două proiecte bune, dar de lungă durată. Trebuie să fac ceva acum. În orice caz, să anunț ce voi face Duminică, 10 Mai, când se sărbătorește Mișcarea Memorandistă la Turda.

Luni, 4 Mai 1992

Ion Mânzatu furios. A fost atacat în *Cotidianul* de Bucur. Pentru că l-a atacat pe Rege la TVR. Îi promit că vom publica „dreptul de răspuns".

Olga Andreescu de la Tulcea, mama lui Ilie Adrian, pledează pentru ca noi să acceptăm Președinția de Onoare a noului spital psihiatric de acolo. Prezentul Președinte PNȚCD de acolo, Radu Georgescu, spune că nu e bine, pentru că așa, spălăm păcatele psihiatrilor care au folosit droguri contra criticilor lui Ceaușescu. Printre aceștia, și colega mea în Parlament, Dr. Elena Preda, mare FSN-istă, fost PCR.

La masă vine notarul public Viorel Mănescu. Se vede că aș fi avut nevoie de el. Dar nu-mi aduc aminte de ce. În orice caz, pare un om de treabă. Vârstă potrivită. Și el, fost PCR, dar nu important.

La Parlament toată lumea îmi cere ziarul. Într-adevăr, devine din ce în ce mai bun.

Iarăși a făcut o porcărie Dan Marțian. Deși Comisia de Externe a susținut ca eu să fiu trimis la Adunarea Alianței Nord-Atlantice și deși am fost invitat nominal să-mi susțin ideile acolo, Birourile Parlamentului nu m-au numit în delegație, care e formată din senatorii Gherman și Jucan (FSN și PNL, deci sprijinitori ai Guvernului actual) și din Dr-ul Cârjoi (FSN) și Gemir Tahsin (minorități, altele decât cea maghiară). Nimeni programat să aibă vreo contribuție majoră. Îi cer lui Marțian să-mi dea voie să spun acest lucru Camerei, ca să intre în

dosarul dezbaterilor. Mă refuză.

Seara, după dezbateri, mai stăm până la 8.15 la ședința liderilor grupurilor parlamentare. Discutăm aceeași problemă. Cum să terminăm dezbaterile ca să ținem alegerile parlamentare în Iulie, cel mai târziu. Diaconescu vine cu o declarație a PNȚCD că noi suntem pentru amânarea celor prezidențiale. Îl las pe el s-o semneze în numele grupului nostru parlamentar. De altfel, despre Basarabia și Bucovina, tot așa, fără ca măcar să mă consulte.

Curând după orele 9.00 seara, vine Coposu. Facem puțină conversație împreună cu Elisabeth și Dinu, căci tocmai terminasem cina. Coposu a vorbit cu George Serdici „care trimite salutări doamnei Rațiu, dar expres, nu lui Iancu". Asta, probabil, ca recompensă pentru că eu îi telefonasem când am auzit că e grav bolnav. Omul e rău, săracul! Bunul Dumnezeu să-l ierte și să-l liniștească.

Dinu și Elisabeth îi explică lui Coposu cum au fost relațiile noastre, paranoia lui George etc. Și Elisabeth îl întreabă pe Cornel ce crede despre Penescu. „N-am vorbit niciodată cu el, după ce s-a comportat execrabil la procesul lui Maniu".

Și totuși dai crezare lui Serdici, Ghilezan, Ionițoiu, care toți au colaborat cu el și împreună cu legionarii („Totul pentru Țară"), la formarea Consiliului Național.

Degeaba-i spui orice lui Cornel. El și-a băgat ceva în cap și așa rămâne. El îi ascultă pe ăștia trei, pentru că ei sunt împotriva mea.

După retragerea diplomatică a Elisabethei și a lui Dinu, discutăm.

La Convenție, astăzi s-a decis ca cele șapte formațiuni (cinci partide și AC + AFDPR) să aibă cinci voturi fiecare. Celelalte șase, două voturi fiecare. În total 47 de voturi. Candidați s-au anunțat Manolescu, Cunescu, Stăncescu și „cu tine".

S-au făcut socotelile și e clar că nimeni nu va putea întruni majoritatea de 24 de voturi necesare. Alianța Civică (Ana Blandiana) votează pentru Emil Constantinescu, rectorul Universității din București și Cunescu candidează în ideea că, reprezentând un partid mic, va fi neutru și acceptabil tuturor.

Atunci se va recurge la alegerea cuiva din afara Convenției (dacă nimeni nu întrunește majoritatea). Felul cum a prezentat lucrurile și dezbaterile a fost întortocheat. Dar asta a fost impresia mea. Asta e ce vrea el. Un fel de manevră „stop Rațiu". Cunescu e un om de paie în mâna lui, îi convine să-l aibă pe el Președinte.

Discutăm și altele. E de acord să merg la Congresul Romilor, invitat de „Majestatea sa Ion Cioabă, Regele Internațional al Romilor". Să conduc delegația PNȚCD la München pentru seminarul organizat de Hanns Seidel Stiftung și să mă informez despre situația spitalului de psihiatrie de la Tulcea. Să vorbesc cu noul președinte Dr. R. Georgescu-Tulcea.

L-am informat că l-am asigurat pe Rege că, dacă aș fi numit candidat de Convenție și dacă aș fi ales, voi face ceea ce e necesar pentru restaurarea monarhiei constituționale.

„Noi am convenit ca oricine ar fi candidatul, va trebui să-și ia angajamentul, în scris, să facă acest lucru", a fost reacția lui Coposu.

Marți, 5 Mai 1992

Ziua începe cu filmarea ieșirii mele din casă. Am făcut-o de două ori, la instrucțiunile lui Ioan Lucaci care face un film despre mine.

Direct la Congresul laicatului ortodox. Am fost punctual, dar ei nici poveste. S-a amânat deschiderea de la 9.00 la 10.00. La Senat, la fel. Întâlnirea cu parlamentarii spanioli trebuia să înceapă la orele 9.00. Era 9.15. Încă nu veniseră. Mă duc în sala de dezbateri. Bârlădeanu era deja instalat în fotoliul prezidențial. Mă salută cu plăcere și ne retragem în sala de alături. Îi explic cum Marțian m-a tăiat din delegația la Adunarea Alianței Nord-Atlantice, deși numai eu primisem invitație personală. Încearcă să-i telefoneze. Nu răspunde, deci și Marțian era deja în Sala de ședințe. Întors la Sala de Marmură, fac un scurt istoric al Partidului și atac lipsa de democrație în România.

Prima întrebare mie mi-a fost pusă. Și a doua... Rădulescu a căutat să neutralizeze efectul atacului frontal pe care l-am făcut „minicoaliției guvernamentale", căci liberalii sunt acum la putere și au ieșit din Convenție. A arătat că au fost cu noi la alegerile locale. Efectul a fost clar însă. La plecare ne-am strâns mâna cu efuziune, le-am dat *Cotidianul* etc.

La Parlament stau foarte puțin ca să ajung la timp la Palatul Elisabeta. Acolo se desfășoară deschiderea formală a Fundației Bibliotecii Naționale. Ambasadorul SUA, John Davis, mi se alătură. Îi explic cum stau lucrurile cu Legea electorală, invitația de la american - german Marshall Foundation (de importanță secundară, mă asigură) și de o posibilă campanie „stop-Rațiu". Ca și înainte, foarte prietenos. Mă asigură că fondurile nu vor fi deblocate până nu ținem alegerile.

Din nou îi explic că nu înțeleg de ce, chiar Opoziția, și chiar Convenția Democratică, vor alegerile prezidențiale amânate. E o mare greșeală pe care Coposu o face și el îi influențează pe toți ceilalți. Davis, de acord cu mine. Sau, mai bine zis, îmi indică acest lucru în mod diplomatic.

Mulți alți diplomați prezenți. Cuvântări, un film foarte trist ca să arate starea Bibliotecii Naționale etc. Deși impresionant, prost făcut. Mult prea lung și repetitiv.

Noiane de cărți, unele parțial distruse, rafturi, rafturi, grămezi pe podea etc. O gustare, un pahar de vin și plec cu Ministrul Mediului, Bleahu. La Parlament până la orele 1.00 p.m., când mă întorc acasă. Câteva minute mai târziu vine Micu Mezei, băiatul lui Taici, împreună cu încă o persoană. Ne-au adus niște vaze foarte frumoase din sticlă de la Turda. Le dăm o masă bună. Le cer sfatul ce să întreprindem în Turda. Să fac o „Fundație Rațiu", a „Familiei Rațiu", mai degrabă, ca să-i includă și pe ei, descendenții pe linie feminină ai familiei. Le place ideea. Le vorbesc de gândul meu de a transforma casa noastră în muzeu, nu casa memorandistului. E mai mare și vreau să acopăr întreaga curte cu un acoperiș din sticlă, ca să fac un muzeu de pictură. Ideea îl atrage.

Iarăși la Parlament, ca la ora 4.00 p.m. să merg la ședința Consiliului de Administrație BRCE. Ședință interesantă. S-a făcut un profit net mai mare în primul trimestru decât tot anul trecut (1991).

Doina Bâscă și Ștefan Mamulea îmi vorbesc la telefon. Au făcut niște sondaje. Se pare că șansele mele sunt mai bune decât îmi închipuiam, după conversația de ieri seară cu Coposu.

Otto Weber mă asigură că Druc nu poate să candideze, căci nu e cetățean român și că el e sigur că nici Cunescu nu candidează.

În timpul cinei, cu Dinu, vine și Mihai Leu. Îi dau sarcina să termine fără greș cele două volume, despre Memorandiști și Ioan Rațiu, cel mai târziu până la 20 Mai. Mihai îmi aduce niște calcule făcute de ei la Redacție. Ei cred că am o șansă să fiu ales chiar la primul scrutin. Ana Blandiana ar vota pentru mine. La fel, Simina Mezincescu și chiar Moroianu. Pe de altă parte se vorbește ca votanții să fie PNȚCD, 6 voturi, celelalte 6 formațiuni din Birou, câte 5 și ceilalți 6, numai câte un vot fiecare. Asta nu cred că m-ar favoriza.

Miercuri, 6 Mai 1992

Semnez la Parlament. Distribui câteva ziare și plecăm la Sibiu. Răuțu e cu noi. Citesc cu mult interes interviul ce publicăm cu Ninosu.

Ne oprim la Făgăraș să vizităm cetatea. Crama e transformată într-un mare restaurant și în turn, un separeu. Poți să vezi grosimea zidurilor de vreo 2,5 metri. Până bem un pahar de vin se dă vestea în țară că am venit. La ieșirea din cramă mergem să vizităm Muzeul. Doamnele, încântate să mă cunoască. Directorul Ivan Popilian îmi dă explicațiile. Dăm și peste portretul lui Ion Codru-Drăgușanu și, într-o încăpere, un colț e autentic din Drăguș. Cu culorile pe care și eu le am pe pieptarul ce Petre Paler mi-a adus din România la începutul anilor '70.

„Majestatea Sa Ion Cioabă" nu era la punctul de întâlnire. Noi am sosit la orele 2.10 p.m. Deci foarte punctuali. Ne-am dus la Casa Culturală ca să descoperim că Congresul Romilor s-a încheiat aseară. Treabă țigănească, mi-am zis, și-am acceptat situația. De altfel, ce puteam să fac?

La Hotelul Împăratul Romanilor am telefonat în dreapta și-n stânga. La sediul Partidului Romilor, la Cioabă acasă, la Doina Călin, la București.

În cele din urmă sosește Cioabă. Pe la orele 3.00 p.m. Cum nu vrea să ia masa cu noi, ne dăm întâlnire la 4.00.

E scund și îndesat. Are inele masive de aur mai pe toate degetele. Dinții din față, cei de sus, toți sunt acoperiți cu aur. Îi vorbesc de dorința mea ca romii să fie tratați ca egali în țara noastră. Nici o discriminare. „Black is beautiful", i-am spus și i-am vorbit de mândria de a fi negru ce se naște, ce-i adevărat, cu greu, în Statele Unite. Așa ar trebui să fie și cu romii, cu țiganii din România. Îmi vorbește de 3 milioane. Dar la recensământ doar vreun milion se vor declara pe față. Au 18 partide. „Sunt 14 specii de țigani", mi-a spus. Căldărarii sunt peste un milion. El a fost ales Rege Internațional la Horezu, în 1991. La Congresul de ieri a venit și Ionel Roman și Opaschi, din partea lui Iliescu. Au două ziare, *Neodrom* și *Udivano Romano*. Sunt organizați în „Uniunea Generală a Romilor", Președinte Avocatul Nicolae Bobul. Sunt excluși din această organizație „Uniunea Democrată a Romilor", „Partidul Țiganilor" (Președinte Mihai Ilie) și Partidul Democrat Creștin al Romilor de la Tg. Mureș, Președinte Ludovic Moga. El, Cioabă, va candida la Președinție. Dar la turul doi îi va sfătui pe toți romii să mă voteze pe mine.

Păr. Ioan Stancu îmi cere ajutor financiar pentru refacerea unei mănăstiri în Parohia Roșia.

La 7.15 vine Titus Turcu. Mă duce cu mașina lor, condusă de fata

lor mai mică. Astăzi a împlinit 18 ani. La ei acasă, familia întreagă. Fata cea mare, pe care am ajutat-o cu bani, acum doi ani, când a făcut o escapadă în Occident cu un prieten de-al ei mult mai în vârstă, era cu un copilaș în brațe și un soț tânăr alături. Deci, a trecut peste traumatica ei experiență cu bărbatul ce i-a zăpăcit mințile. Au mai venit și alți tineri și la urmă Dejeu, Președintele PNȚCD-Sibiu. Dejeu nu m-a impresionat. Mic de statură, fața cam torturată, are multe probleme. Candidatul Convenției a fost Prof. Jurcă (PSDR). La noi în Partid, foarte mulți foști PCR-iști, mai ales intelectualii. Pe urmă UDMR a votat cu FSN și PNL, nu cu noi. Președintele lor e Török Szombatfalvi. Numai PNL aripa tânără e cu noi.

Deși nu-l căutasem, Președintele PNȚCD din Făgăraș a venit fuga-fuga să mă cunoască când m-am oprit la Cetate. Am făcut turul Muzeului împreună. Om tânăr, Ilie Popa pe nume, mi-a făcut impresie excelentă. Îl rog pe Titus să se ocupe de mormintele familiei. E vorba de cel al lui Ion Codru-Drăgușanu și de al bunicii noastre, Eugenia Turcu. Poate n-ar strica să identificăm și mormântul bunicului nostru, Dr. Ioan Turcu.

Joi, 7 Mai 1992

La Universitatea din Brașov are loc astăzi Masa Rotundă organizată de Asociația Română pentru Management în aprovizionare și vânzări.

La plecarea din Sibiu însă, m-am oprit să-l văd pe Petru Maior. Locuiește modest, cam la marginea orașului, aproape de Cimitir. M-au primit cu căldură. A venit pe urmă și fiul lui, Petru. Ca de obicei, el n-are absolut nici o încredere în Coposu. Sper - tot mai sper - că se înșală și că Coposu își va ține promisiunea de a mă susține la Președințe. Totul depinde pe cine va desemna să exercite voturile secrete ale reprezentanților PNȚCD. Va fi greu să obțin votul lui Ilie Păunescu sau pe cel al lui Ion Diaconescu.

Din nefericire, cancerul de care suferă s-a cam generalizat. Îl vom pierde deci pe Maior, mai curând sau mai târziu. Dar pentru moment, pare destul de bine. Era sculat, în pijama și halat. Mi-am dat seama că vizita mea i-a făcut mare plăcere. L-a amuzat chiar că noi am dat de strada Goethe, ca orbul de Brăila. Am sosit la Masa Rotundă chiar în timpul pauzei de la orele 11.00. M-au primit într-o mică încăpere a direcțiunii cu de-ale mâncării și cu ceai.

Imediat după reluarea lucrărilor le-am vorbit celor cca 100 de participanți. Aproape o oră. Le-am explicat viziunea mea macroeconomică. La sfârșit am exemplificat ideile mele dând cazuri specifice. Întrebare și răspuns. Perioadă edificatoare, plină de satisfacție pentru mine, pentru că era evident impactul făcut de contribuția mea.

La Sinaia luăm masa la Cota 1400. Excelentă. Atmosferă foarte plăcută de munte. Văd din nou terenul ce Elisabeth ar vrea să-l cumpărăm. Femeia însă are idei extravagante. Vrea să liciteze parcela începând cu $50 pe metru pătrat. Adică 50.000 de dolari în total. Rodica Padina îmi spune că niște tineri au fost pe acolo în numele meu. S-a scris deja, despre acest lucru în *Cuvântul*. Îmi trebuie mie încă o locuință? Mă îndoiesc.

La Hotelul Palace, exact la orele 6.00, cum fusese convenit. Mareșalul Senatului polonez, Chelkowski, căci ăsta e titlul Președintelui lor, nu era. A venit pe la 6.30, explicându-mi că *rendez vous*-ul fusese aranjat pentru orele 7.00. Întrevedere excepțional de cordială, la el în apartament, căci avea și un salon. Privatizarea lor merge bine, 27% din servicii și 40% din tot exportul polonez sunt produse de întreprinderi privatizate. Totuși au mari probleme. Datoria țării, deși redusă cu peste 10 miliarde de dolari, rămâne la peste 30 de miliarde. Industria grea e tot în mâna statului.

Recepție UNESCO, căci tocmai își terminaseră Seminarul. Am fost primit cu mare alai, deși nu fusesem invitat. Am vorbit mult cu Palade, venit special de la San Diego unde funcționează acum.

Vineri, 8 Mai 1992

În Parlament, Klaps îmi face un scandal ridicol. Nu vrea să-mi dea locul ce-l ocup de obicei. Foarte calm insist. „E ultima dată că o fac. Să știi. Cine vine primul, el își ia locul".

Vorbește mai tare. Să te audă toată lumea, îi spun zâmbind. Deja vorbea foarte tare și dezbaterile erau în toi. A cedat, în cele din urmă, dar se comportă ca un copil.

S-a acceptat ieri, în Parlament, ca alegerile prezidențiale să fie amânate. Oamenii lui Petre Roman s-au alăturat Opoziției (Coposu, prin Diaconescu, Cunescu etc.). Și, surpriză, pentru ei, dar nu pentru mine, Iliescienii. De asemenea, adoptarea legii s-a făcut, dar sunt multe probleme de rezolvat: utilizarea semnului CHEIA, denumirea de Convenție Democrată, observatorii naționali, câți, cum se face limitarea lor, prin tragere la

sorți? etc. Deci, va trebui să treacă prin Comisia de Reconciliere. Apoi, ședință comună cu Senatul. Cum tot se insistă la o campanie electorală de 60 de zile, nu văd cum vom putea avea alegeri în Iulie, căci ăsta e acum „ultimul" termen propus și acceptat de Cameră.

Iată că analiza mea, făcută la începutul anului, se adevărește corectă. I-am adus atunci pe toți la mine acasă. Pe toți membrii Biroului PNȚCD. Le-am explicat că Iliescu vrea să stea cât mai îndelung la putere și că el vrea alegeri separate: întâi cele parlamentare și apoi cele prezidențiale. Ceea ce îl va favoriza. În felul acesta vom avea un guvern de coaliție sub Iliescu, probabil condus de un Prim-Ministru fesenist, sau, în cel mai bun caz, sub Radu Câmpeanu. Și Iliescu va pune vina pe Opoziție, pe Parlament, pe oricine. El și guvernul său vor continua să afirme că au vrut alegeri cât mai repede, după cele locale, alegeri atât parlamentare, cât și prezidențiale, simultan.

Farsă adevărată. Foarte reușită, mulțumită în special greșelilor lui Coposu. El a fost cel care a început cu ideea că alegerile trebuie departajate etc. Probabil că urmărește formarea unui guvern condus de el chiar sub Iliescu, și atunci, să-l aducă pe Rege în țară cu restaurarea Constituției din 1923, fără nici un referendum. Altă explicație nu văd și nu văd cum Convenția va putea câștiga o majoritate absolută în alegerile parlamentare. Să sperăm că mă înșel. Dar așa e. Deja liberalii au discuții cu PUNR-ul.

La 11.00 fără 10' plecăm la Birourile Metro S.A. Mircea Mihăilescu a aranjat întrevederea. Mă primesc toți directorii, cel general, Costin Georgian și Florea Zaharia, Marinel Postelnicu și Inginerul-Șef, Voicu Dordea. Mi-au explicat cum sistemul nostru de transport subteran este realizarea noastră autohtonă. Au planuri mari. Vor sprijinul meu. Le vorbesc de priorități etc. Dar și de ideile keynesiene. Așa că, o dată cu reciclarea industriei grele, vom avea nevoie de mari proiecte pentru a absorbi mâna de lucru intrată în șomaj.

Ei servesc țuică și cafea. Eu accept doar un pahar de Cotnar. Cam dulce, dar foarte gustos.

La plecare, holul întreg și scara, pline de lume. Toți angajații, mai ales fete tinere, pe scară etc. Mi-au dat flori, m-au sărutat. Extraordinar. Și sunt sigur că manifestația de simpatie n-a fost organizată. Trebuie să menționez, de asemenea, că directorii mi-au oferit două medalii de bronz. Prima, când s-a deschis prima porțiune a Metroului. Și a doua, mai recent, când Metroul a devenit o adevărată rețea.

M-am întors la Parlament în momentul în care s-au ridicat dezbaterile. A fost un mic scandal provocat de o cuvântare a lui Cunescu și de o reacție violentă și dezgustătoare din partea unui fesenist. L-a comparat cu un „c...t".

Ședința Biroului Partidului a durat de la 3.00 la 8.45. Extrem de bolnăvicioasă. După mine, totul putea fi tranșat în maximum 2 ore. Coposu recunoaște că a primit 3 milioane de lei și $20.000 pentru activitatea Partidului. Și are promisiuni de alte fonduri și de 50 de FAX-uri. Se va duce la Zürich pentru a le lua în primire.

Candidații noștri trebuie să fie aleși la nivel local de județ, căci acolo se știe cine are pondere. Noi îi propunem pe-ai noștri, dar și celelalte partide din Convenție au pretenții.

Ulm Spineanu a venit la mine în timpul ședinței, să mi se plângă de Doina, pentru că ea i-ar fi spus: „Atâta timp cât sunt eu aici nu intri în *Cotidianul*".

Ulm spune că Doina a fost securistă. De aceea el, care a fost șeful ei, i-a desfăcut contractul. Trebuie să aflu adevărul. N-am decât surprize în România. Unele grave.

Uitându-mă în jurul mesei și pe scaunele din rândul doi de lângă perete, am numărat 30 de participanți. Nu știu de ce așa de mulți. Biroul, cu supleanți cu tot, ar trebui să aibă doar 17 membri.

I-am urmărit. Le-am văzut comportarea. M-a izbit faptul că abia unul, doi mai sunt adepți, ca să nu zic devotați mie. Coposu a știut să-și construiască o echipă a lui. Nu a Partidului. A lui. Pe mulți dintre ei abia de-i cunosc. A trebuit să-i cer lui Țepelea să-mi dea numele lor. Alții îmi sunt inamici declarați: Ionițoiu, Ilie Păunescu, Macarie, Bărbuș, Manea, Zăgan, Dobrescu, Diaconescu. Nici Gabrielescu și nici Ionescu-Galbeni n-au fost prezenți. Dintre tineri, doar Dudu Ionescu îmi este dușman declarat. I-am strâns mâna lui Roșescu, reprezentantul nostru în Grecia, căci abia de-l văzusem vreodată.

Cine dintre ăștia, mă întreb, va exercita voturile ce ni se vor aloca nouă, atunci când se va alege la Convenție candidatul la Președinție? Votul e secret. Coposu, dacă vrea să mă blocheze, tot ce are de făcut e să-i numească reprezentanți PNȚCD pe cei care-mi sunt opuși, ca să nu zic dușmani.

Popularitatea ce am în țară e floare la ureche. Aceștia vor decide dacă voi fi candidat. Dar s-ar putea ca celelalte formațiuni din Convenție să mă susțină! Adevărată ironie a sorții! În tot cazul, tăria

mea e că nu țin neapărat să devin candidat din nou. Am fost deja o dată. Vreau să servesc. Voi face-o unde și cât mi se va permite. Cititorul acestor rânduri va spune că am fost un slab tactician. Că, în politică, trebuie să manevrezi. Poate că da. Dar, dac-aș face-o, mi-aș pierde spontaneitatea și puterea de convingere care izvorăște, sunt sigur, din onestitatea mea, atunci când îmi spun că, în definitiv, nu mai vreau nimic. Visul mi l-am împlinit. M-am întors acasă. Și soarta mi-a hărăzit să contribui și eu la propășirea neamului nostru românesc.

Sâmbătă, 9 Mai 1992

La croitor. E prima dată că-mi fac un costum în România. Undeva, în Drumul Taberei. Îmi spune că a fost croitorul Generalului Antonescu.

La întoarcere îl aducem și pe Horea Popescu, regizorul.

Cădem de acord asupra unor mici detalii din *Templeton*. El ar vrea să intitulăm piesa *Clive și Ana*. Eu sugerez *Ana și Clive*. Ana are rolul principal. Să fie o femeie frumoasă, dar mai ales „sexy", care să poată juca rolul unei femei de 25-28 de ani și, la fel de bine, de 40 de ani. Îmi atrage atenția că va trebui să suplimentez salariul ce vor primi de la TVR, cu un plus de la mine. Altfel, nu vor face efortul. Actorii buni câștigă mult mai bine în teatru decât făcând un film. De ce să joace un rol doar o singură dată? La teatru sunt plătiți pe spectacol.

La Doina acasă. Finalizăm anunțul ce voi face pentru premiul de gazetărie ce urmează să anunț astă seară la aniversarea unui an de la apariția *Cotidianului*. Simplificat, este, de fapt, o versiune a Premiului Pulitzer. Două premii principale: 1) Pentru cel mai consistent și obiectiv gazetar în timpul alegerilor locale, parlamentare și prezidențiale și 2) Cel mai echilibrat și convingător editorialist în aceeași perioadă. Concurenții vor putea prezenta 10 articole. Ele vor fi expuse cititorilor timp de o săptămână, împreună cu exponate de fotoreporteri și caricaturiști.

Spectacolul aniversării *Cotidianului* a fost bine organizat. Sala arhiplină (Majestic). Toți invitații principali în loji. Mulți diplomați. Bleahu și Spiroiu, din Guvern. Coposu n-a venit. Doina i-a chemat, rând pe rând, pe toți cei care scot ziarul. Apoi, pe cei care-l scriu. În fine, m-a invitat pe mine. Am vorbit scurt și la obiect, în română și engleză. Am anunțat premiul de gazetărie. Am lăudat echipa tânără a *Cotidianului*. Adevărat festival al tinereții.

Recepție foarte reușită. S-a servit șampanie. M-a șocat faptul că în parada de modă, pe lângă firma italiană STEFANEL a fost și NEW MODEL. Deci societatea înființată de Gigi Tecuceanu cu banii pe care i-a furat de la mine. Am protestat imediat Doinei, care era așezată lângă mine. Nu știa. S-a dus să se intereseze. „Doamna care conducea firma s-a despărțit de Tecuceanu", mi-a zis. Mă îndoiesc. Omul are un tupeu extraordinar. Trebuie să iau măsuri.

Luăm trenul de noapte, cu vagon de dormit. La 7.05, Duminică dimineață, 10 Mai, sosim la Câmpia Turzii. Ne așteaptă Micu Mezei. Mircea Mihăilescu a venit în același tren de la București.

Micul dejun. Ne odihnim vreo oră și la 9.30 trecem planurile în revistă, cu Cerghizan și Mihăilescu.

Ședința Comitetului Executiv județean, la sediul PNȚCD din Turda. Avem cvorumul: 20 din 37 de membri activi. Nelu Boilă cu Sonea, Balint și Tudor Boilă îmi semnează o nouă scrisoare. Au fost invitați, dar n-au venit. Și Gavrilă e printre ei.

Alegem prin vot secret candidații propuși de noi Biroului Central al Partidului. Decidem ca aceste recomandări să fie înaintate la București de comisia instituită pentru acest scop de Nelu Boilă.

La „Redută", cum i se spunea teatrului pe vremuri, sala arhiplină. Vorbește Radosav, Vaida, de la liberali și un reprezentant al Ligii foștilor Deținuți Politici. Vorbesc, apoi, eu cu reminiscențe de familie și promit să fac o fabrică de pâine. Și, dacă e posibil, să reînviem fabrica de bere.

Pe jos, până la Statuie. A fost curățită și acoperită de o substanță protectoare. Arată foarte bine. Dar am descoperit niște fisuri. Trebuie reparată. Am oferit să suport eu cheltuielile. M-am declarat turdean cu trup și suflet. Masa la Mezei acasă. Cu trenul la București. Au venit nenumărați pasageri să-mi ceară autografe.

Luni, 11 Mai 1992

Cu avionul la Viena, unde-l schimbăm ca să ajungem la München. Discut cu Dudu Ionescu. Mi se pare pozitiv. Cum îl știam împotriva mea, printre cei tineri, m-am bucurat, dar nu pot să fiu sigur că l-am câștigat de partea mea.

La München suntem primiți de soții Carp, de Fulger, de Ambasadorul României, Radu Comșa, care a venit special de la Bonn și de reprezentanții Fundației Hanns Seidel, niște fete etc. Cina, la Hotelul Arabella în

Westpark. Vine și Gabrielescu care s-a întors aici, direct de la Bruxelles. Îmi spune că a reușit să obțină bani pentru campania electorală. Nu mi-a spus câți.

Marți, 12 Mai 1992

Ne-am dus la „Landt"-ul bavarez. Ne-a primit Vicepreședintele Parlamentului Bavariei, Siegfried Möslein. Ne-a explicat cum funcționează Camera lor și ne-a dus apoi în Sala Senatului. Întrebări, răspunsuri. La sfârșitul dezbaterilor, i-am mulțumit și i-am dat un pix cu *Cotidianul,* ceea ce l-a amuzat.

Prânzul la Ratsbeller, lângă Marienplatz. Mi-am adus aminte de câte ori treceam pe acolo, cu Pitu și Mircea Pălăgeșiu, în vara anului 1936.

Înainte de prânz am fost primiți de Președintele Secției Populare a Camerei de Industrie și Comerț. După o interesantă relatare din partea lui, i-am mulțumit în englezește în numele Convenției Democratice.

Același lucru și la Ratsbeller. De data aceasta, în limba română. Dar am adus salutul tuturor partidelor din Convenție etc. Gheorghe Jovin însă, a ținut să vorbească și el, în nemțește, în numele Partidului Alianței Civice. Radu Vasile a fost de-a dreptul revoltat. De ce se bagă ăștia pe fir, când eu am mulțumit foarte elegant și am răspuns Ministrului Goppel, în numele Convenției întregi?!!

La cină, discuții foarte interesante. Ceea ce a rezultat pentru mine e echivoc. Coposu, Câmpeanu, Cunescu, toți nu mă vor pe mine candidat. Și-atunci au venit cu ideea, că acum nimeni nu-l poate învinge pe Iliescu. Deci alegerile prezidențiale vor trebui amânate, ca atunci, Iliescu fiind slăbit, Parlamentul să-l cheme pe Rege să-și reia tronul. Deci să nu mai avem nici referendum și nici alegeri prezidențiale.

Greșeală gravă. În felul acesta Iliescu se va consolida la putere, fie cu FSN-ul și acoliții săi, fie cu Câmpeanu, FSN-ul și tot restul.

Noi trebuie să-l combatem pe Iliescu acum, când e slab.

Interesant că Mircea Carp i-a spus lui Diaconescu că în Moldova PNȚCD n-are priză. Dar că eu am multă popularitate. Coposu însă, nu mă vrea. Ăsta e adevărul.

Argumentarea lui Diaconescu mi-a permis să trag aceste concluzii. El nu recunoaște că eu am popularitate. El vrea restaurarea Monarhiei. Ne-a povestit ce s-a întâmplat în 1930, când a venit Carol al II-lea în țară. Dar n-a pomenit că El nu și-a ținut cuvântul dat lui Maniu. În loc

de a deveni Regent, s-a proclamat Rege și l-a îndepărtat pe Maniu. Să facem aceeași greșeală acum? Să-l aducem pe Mihai fără referendum? Cu camarila ce și-a creat? Cu Iolanda Strănescu? E absurd!! N-are nici succesori valabili, nici sfetnici buni.

Miercuri, 13 Mai 1992

Program interesant toată ziua. Condus de Dieter Schmidt. Vorbesc Alfons Zeller, Ministru de Stat în Bavaria la Economie și Transporturi, Christian Schmidt, Șef pentru Externe al Partidului CSU, iar după masă, Bazil Ștefan de la *România Liberă.* Bine, în nemțește. De altfel, m-a impresionat cât de mulți români vorbesc bine, chiar foarte bine nemțește.

Au vorbit cei de la Alianță și PAC: Popovici, Tănase, Jovin. Tănase a spus enormitatea că „partidele istorice n-au avut nici o existență semnificativă" după revoluție. De aceea s-a înființat PAC-ul.

Ai noștri au fost la înălțime. Au vorbit Ciumara, Radu Vasile și eu. De asemenea, mi-a plăcut Oana Nisipeanu. Ea e medic. Germană perfectă.

Întrunirea s-a încheiat cu reprezentanții PNȚCD (Diaconescu), PAC (Tănase), UDC (Grama), UDMR (Patrubany) și a germanilor din România (Weber).

Fiecare dintre ei a deschis organizația respectivă.

Mircea Carp ne-a luat pe Diaconescu, Tănase, Petrovici și pe mine la Europa Liberă. Masă rotundă cu Stroescu. A mers bine.

Cină, seara, la Restaurantul Spatenhaus. Atmosferă bună. Stau între Simionică și Fulger. Ambii mi se oferă pentru campania electorală. Prin Petre Carp ne vine buletinul de știri *România Liberă.* Iliescu și-a anunțat candidatura, Parlamentul a votat Legea pentru alegeri, s-a luat dreptul de a utiliza „Cheia" la alegeri și Convenția se va decide între Manolescu și mine.

Joi, 14 Mai 1992

Mă scol la 5.00. M-am culcat după miezul nopții, dar am dormit bușteau. Îl găsesc pe Victor Marian. A primit contestația lui Nelu Boilă prin FAX, de la București. Îi cer să verifice dacă într-adevăr toți cei indicați sunt de acord să conteste legalitatea adunării Consiliului Județean ținută Duminică, 10 Mai, la Turda.

Nelu devine de-a dreptul caraghios.

Stau acasă în camera mea. Mă cheamă Edward McMillan-Scott. Îmi spune că va obține ajutor financiar semnificativ, dacă sunt numit candidat la Președinție. Scriu diverse scrisori. Nu-mi dau seama cum a trecut vremea. Ajung la aeroport la 11.45. Zborul era deja închis. Decolarea programată pentru 11.50 nu putea fi amânată.

Altă aventură. Mă puteam lipsi de ea. Acum sunt în avion la Frankfurt. Voi avea un zbor direct abia mâine, la orele 13.40. Păcat, ar fi fost bine să mă întorc la București cu ceilalți.

Grav nu e. Mă voi putea reculege oarecum. Erhardt de la WEB e la București. Poate e bine dacă pleacă înainte de venirea mea. E clar că Rodean încearcă să mă forțeze să mai cumpăr o tiparniță.

Vineri, 15 Mai 1992

Lufthansa mă identifică. Eram în salonul de plecare spre București. Vine o stewardeză: „Dumneavoastră sunteți Domnul Rațiu?!? Pot să vă văd biletul?". Nu erau întrebări, ci pe jumătate afirmații. Foarte politicoase, bineînțeles. Totuși am zis: Ce? S-a întâmplat ceva?. „Nu, vi-l aduc imediat înapoi. Dar vreau să-l schimbăm cu unul de clasa I". Călătorie foarte plăcută. Bine că n-am mâncat nimic înainte. Era ora 13.50 căci aveam întârziere. Masă excelentă, șampanie etc. Nici n-am apucat să-mi scriu jurnalul de zi. Am citit mormanul de ziare ce-am cumpărat în aeroport.

Dimineața mi-am petrecut-o privind CNN la televizor. Mandela și tulburările din Africa de Sud. Vizita lui Gorbaciov în Statele Unite; cu Ronald Reagan. Conferința lui de presă etc. Dar, mai ales, recuperarea în spațiu a satelitului care urmează să transmită jocurile olimpice de la Barcelona. A trebuit să-l repare și să-l relanseze căci nu funcționa bine. Prima misiune în care trei astronauți au făcut o astfel de operație în spațiu. Adevărat triumf.

Abia sosit, la Ambasada Norvegiană. Trolle Anderssen și nevasta lui, Nan Robinson, în formă excelentă. Recepție în frumoasa lor grădină. Fac cunoștința soților Bache. El e noul Ambasador. Foarte înalt. Ea, Shan, mică de statură, simpatică volubilă. O prezint și pe Doina Bâscă, pe care am adus-o în mod special. Diverși ambasadori, toți vor să știe ce se întâmplă acum, când nu mai avem nici Cheia și nici denumirea de Convenție Democratică. Și când vor avea loc alegerile.

Gabrielescu recunoaște că am avut dreptate în analiza mea, atunci când Biroul PNȚCD s-a întâlnit la mine acasă, prin Ianuarie-Februarie.

Cerusem atunci să decidem ce facem. Pe cine-l susținem la Președinție. Ca să ne pregătim din timp. Ca să câștigăm la alegeri. Atunci am explicat clar și deschis, de ce nu e bine să avem două alegeri. Întâi pe cele parlamentare și apoi pe cele prezidențiale. Acum e clar că am avut dreptate. Toți FSN-iștii - Roman, sau Iliescu - au votat împreună ca să ne ia Cheia. Alături de ei s-au găsit și toate celelalte trei partide din minicoaliția Guvernului Stolojan: liberalii lui Radu Câmpeanu, MER-ul, PDAR-ul lui Surdu, împreună cu PUNR, Radicalii etc. Noi am rămas doar PNȚCD, UDMR, PSDR și PER. Noi suntem adevărata Opoziție. Și în această formație, doar PNȚCD are autentică greutate.

Sâmbătă, 16 Mai 1992

Cu Doina Bâscă la Casa Oamenilor de Știință (COS), la recepția dată de societatea IVESCO din Italia. Gaetano Catalzamo îmi explică operațiunea lor în România. Tocmai au semnat contractul pentru construirea șoselei București-Constanța. Lideri sindicaliști de la „Frăția" și de la Ministerul Transporturilor, Traian Băsescu. Ține neapărat să stăm de vorbă pe îndelete. El era în minister când am intervenit și eu la greva „platforma-port Constanța".

L-am cunoscut și pe Gheorghe Turcea, Directorul General al Societății ROMTUR.

Seara, la finala Campionatului Național Universitar de baschet masculin. Le-am dat și eu premii în valoare de 90.000 de lei.

Am fost bine primit dar nu cu ovații. Era tocmai în cursul unei acțiuni din repriza 1. Jocul s-a oprit până m-am așezat, căci era tocmai înainte de executarea unei pedepse la „baschet". A câștigat Facultatea de Educație Fizică București, împotriva Universității din Brașov. Neașteptată a fost eliminarea echipei Universității Cluj care a câștigat campionatul Ligii naționale de baschet.

Duminică, 17 Mai 1992

Vine Lucaci. Vrea să-i subvenționez programul la TVR. A obținut o jumătate de oră tot la trei săptămâni. Despre Transilvania. Imagini, istorie și personalități. Una de fiecare program. Ar începe cu mine. Dar el trebuie să-și finanțeze în întregime pregătirea programului. Are nevoie de sponsori. De acord, i-am zis, dar nu vreau să cumpăr programul. Arată-mi cine mai sponsorizează. Arată-mi cheltuielile ce ai etc. Și fă-mi un buget. Pe urmă voi decide ce dau și eu.

Curios, toți vor să mă ajute. Dar vor banii mei. Așa, prefer să nu fiu ajutat. Să mă ajute din patriotism, dacă mă socotesc cel mai indicat. După aceea, evident, voi aduce contribuția mea, care va fi, indiscutabil substanțială.

Mi-a făcut plăcere să citesc, în *Vertical,* suplimentul alpin al *Cotidianului,* un articol intitulat „Pe vârful Negoiu, acum 100 de ani". E un citat amplu din cartea bunicului meu, Ioan Turcu. Face o greșeală când scrie: „Interesant de amintit că Elena și Ioan sunt bunicii pe linie maternă ai unui binecunoscut om politic de astăzi". Pe bunica o chema Eugenia, nu Elena!

Ar trebui să citesc și eu cartea lui Ioan Turcu. Am avut-o în mână de mai multe ori, în tinerețe, dar, trebuie să mărturisesc, n-am citit-o încă.

Întâi vine Mircea Mihăilescu. Îmi relatează situația de la Cluj. Nelu Boilă nu mai vrea să audă de mine. Mă respinge. Îmi cere să-i vorbesc lui Coposu. Vasta majoritate a membrilor PNȚCD din Cluj sunt pentru mine. Vorbește dumneata cu Coposu. Eu nu mă bag în aceste discuții, îi spun. Au venit, apoi, Mircea Enescu, Grabowski și Tudoran. Am discutat Congresul UMRL. Enescu e total contra lui Roșeanu, care vrea să distrugă UMRL-ul. V-am avertizat despre Novacovici. Acum vă avertizez despre Roșeanu. Nu faceți aceeași greșeală.

Le-am dat 250.000 de lei aconto. Le voi mai da cât au nevoie.

Interviu cu Mircea Toma de la *Cațavencu.* Încep cu butada că-mi pare bine că nu e hoțul Mircea Toma, care mi-a furat două camionete și pretinde și jeep-ul ce-am dat Organizației PNȚCD din Turda.

Citesc Memoriile lui Gafencu. Plecarea lui Maniu de la guvern. Venirea lui Mironescu. Contractarea împrumutului, sau, mai bine zis, negocierile pentru contractarea lui. Țară neguvernabilă. Regele Carol al II-lea își ascultă doar prietenii: pe Nae Ionescu, Aristide Blank, Puiu Dumitrescu etc.

Mironescu zâmbește și se supune. Maniu e plecat pe Riviera „să-și împace conștiința". Doar el l-a adus pe Rege. Are un pasaj care se aplică exact și astăzi.

Scriind despre demiterea lui Vidrighin de la conducerea CFR, notează: „Revolta, nemulțumirea, spiritul de dreptate pot fi potolite la urma-urmei - nimic nu poate însă potoli în țara noastră invidia. Invidia a mobilizat împotriva lui Vidrighin întreaga opinie publică". (Pentru că avea un salariu de 3 milioane de lei.) (2 Ianuarie 1931)

Luni, 18 Mai 1992

Lung interviu.

În Parlament se votează cu bile art. 28 din Legea pentru alegerea prezidențială. Cu bile. Întâi amendamentul care propune ca ele să aibă loc în Octombrie. Votul e secret, cu bile. E respins. Apoi articolul întreg, alegeri simultane. E adoptat. Trebuie, apoi, votată legea întreagă. Dinu Patriciu merge la tribună. „Potrivit Regulamentului, dacă proiectul de lege nu este adoptat cu 50 + 1 din numărul total al membrilor Camerei, legea e respinsă și nu poate fi din nou luată în considerare în aceeași sesiune parlamentară". Efectul, deci, va fi ca ea să trebuiască să fie din nou dezbătută abia după vacanța de vară. Deci, la toamnă.

Se votează nominal. Noi discutăm între noi. Să votăm fiecare potrivit conștiinței lui, zic eu. „Dacă votăm contra, îl avem Președinte pe Iliescu până la anul", apreciază Gionea. „Sau patru ani", completează tot el. Când îmi vine rândul strig: Pentru. Aplauze furtunoase de pe băncile FDSN (adică Iliescu). Trupele lui Roman, liberalii și majoritatea UDMR-iștilor și toți ai noștri, cu excepția mea și a lui Gionea, au votat contra. Rezultatul: legea n-a fost adoptată. Îi lipseau 11 voturi ca să aibă majoritatea absolută a tuturor membrilor Camerei.

Când ieșeam din Cameră, Cunescu mi-a zis: „E o zi neagră pentru dumneata. Acum începe declinul dumitale politic". Îi mulțumesc pentru grija ce-mi poartă. Diaconescu: „Rațiu a fost întotdeauna pentru alegeri simultane", Coposu cu siguranță va fi furios. În tot cazul, au reușit. Alegerile prezidențiale vor fi departajate, așa cum vroiau ei.

Să vedem acum dacă analiza mea e justă. Eu am fost întotdeauna împotriva separării alegerilor. Nu mai repet argumentele și analiza mea. Le-am notat de multe ori, în diverse ocazii.

Sosit acasă, lungă conversație cu Nicolae. Vorbesc apoi cu John Davis, Ambasadorul SUA, la telefon. Îi explic situația. E de acord cu mine că amânarea alegerilor ne este dăunătoare. „Nici avantajele FMI și nici Clauza Națiunii Celei Mai Favorizate nu vor fi acordate României înainte de alegeri", îmi spune Davis. „Sunt cu totul de acord cu dumneata", îmi zice.

Dau un interviu la BBC limba română. Explic situația și de ce am votat pentru legea prezidențială.

Marți, 19 Mai 1992

La Radio București se spune că legea va fi trimisă la Senat, după care va reveni în Cameră. Numai dacă o respingem a doua oară, se va

aplica interdicția de a mai fi discutată în aceeași sesiune parlamentară, cum afirma Dinu Patriciu.

Nu mai înțeleg nimic.

A ieșit de sub tipar cartea despre Ioan Rațiu scrisă de Nicolae Josan, cu un cuvânt înainte semnat de mine.

Scriu lui Coposu în legătură cu votul meu pentru alegeri simultane în 1992. Nu-l va convinge, dar asta e!

În Parlament, un deputat FSN îl atacă vehement pe Marțian. Marian Enache anunță formarea unui nou partid: „Un Viitor pentru România". Are 15 membri desprinși din FSN.

Dan Marțian răspunde și el vehement. Contraatacă. Își dă demisia din FSN. Condamnă dictatura lui Roman și semnăturile de demisie în alb ce se cer de către acesta. Anunță că aderă la FDSN.

Alții la tribună. Vacarm. Marțian e forțat să-și termine „declarația" părăsind scaunul prezidențial. Vorbește și el de la tribună până termină.

În pauză, întrunirea liderilor grupurilor parlamentare. Stabilim cu greu diverse alianțe pentru a numi șapte membri în Comisia de Mediere pentru Legea electorală. Dar ajungem la opt. Problema e rezolvată, în ședința Camerei întregi. Noi dăm girul PNȚCD lui Frunda.

Cina la Trabalia, prim-consilier al Ambasadei Italiei. Ambasadorii Italiei, USA și Canadei, prezenți. Explic, pe larg, lui, Ambasadorului canadian și gazdei, cum înțeleg eu să facem reformele necesare pentru a porni România pe calea privatizării autentice. Deci, cum să aducem prosperitate țării.

Sosit acasă, citesc răspunsul lui Cornel la scrisoarea mea. Critică sever votul meu în Parlament pentru „o lege care ne-a luat sigla" etc. etc. ... O întreagă litanie.

Miercuri, 20 Mai 1992

Mă trezesc înainte de ora 5.00 a.m. Citesc memoriile lui Gafencu. La 6 Februarie 1921, Gafencu scria: „Citesc introducerea istorică a lui Titu Maiorescu . «La căderea lui Ion Brătianu în 1888, noul regim conservator vorbea de: intrarea în legalitate, eră nouă, ritm nou»... Și comentează Gafencu, vorba francezului: Plus ça change, plus c'est la même chose".

Totul se aplică și astăzi. Decât că astăzi lucrurile stau mult mai rău.

Nu știu ce s-a întâmplat. Aseară, Diaconescu era și el așteptat cu

nevasta la cină, la Trabalia. L-am căutat la telefon, dar nu l-am găsit acasă. Și nici la Partid nu răspundea nimeni.

Pe la 6.30 a.m. îi răspund lui Coposu. Nu asta e legea ce am votat alaltăieri - care ne ia sigla etc. - ci doar cea pentru alegerile prezidențiale. Sugerez însă că ar fi bine să ne consultăm continuu. Dacă ar vrea el, sigur că s-ar putea.

Armata a 14-a din Transnistria atacă. Protestăm. În numele PNȚCD vorbește Ioan Alexandru. Foarte bine.

Interviuri. Cineva de la Radio Free Europe New York vine să mă vadă. Îi arăt Camera Deputaților în dezbatere, de sus, din galeria presei. Bună, rea, cum e, impresionează totuși. E, fără îndoială, un început de democrație. Asta e ce am apărat la 26 Septembrie 1991.

Descopăr că scrisoarea mea nu i-a fost înmânată lui Coposu. Plecase deja, când au sosit băieții mei la el acasă, în strada Mămulari.

Joi, 21 Mai 1992

Am și uitat că ieri s-au împlinit doi ani de la Duminica Orbului. Oriunde mă duc, lumea vine și-mi vorbește. „Am votat cu dumneavoastră acum doi ani" etc. Sau: „Trebuie neapărat să candidați la alegerile prezidențiale". Evident, sunt cei care au încredere în mine. Totuși, îmi face bine.

Principesa Mărgărita a fost aici toată săptămâna. Nu mi-a dat nici un semn de viață.

La Magazinul MUZICA. Se lansează de Dakino Advertising (Dan Chișu) un disc „rock" al lui „Țăndărică" (Ovidiu Lipan). El e în Germania, originar din Iași. Îmi place clipul dat la Televiziune. Nostalgic, cald, trist, iubire. Multă lume. Interviuri. Tineret, evident favorabil mie. A fost și Cazimir Ionescu. Dar mie mi s-au dat onorurile, deși el e în Biroul Camerei Deputaților, nu eu.

Trec pe la Plevnei. Găsesc că Rodean s-a extins peste tot. Taie și spânzură. Foarte insultător față de Doina.

Vineri, 22 Mai 1992

La Generalul Spiroiu, Ministrul Apărării. Suntem de acord asupra alegerilor. Nimic nu se poate realiza fără alegeri. Într-o coaliție eu aș depune toate eforturile să recâștigăm respectul lumii occidentale. Dar și Iliescu să accepte verdictul națiunii, dacă n-o să mai fie reales.

Mă asigură că armata va fi neutră și leală țării, poporului, nu unor

interese personale sau de partid.

Îl discutăm pe Rodean. L-a chemat, dar găsește tot felul de scuze să nu apară. Îmi vorbește de o alternativă. Mi-a dat niște nume din armată, specialiști tipografi.

La Principesa Margareta. Trimit Regelui ultimele mele cărți, o brichetă și un pix cu *Cotidianul*.

Îi explic pe larg cum văd eu lucrurile și de ce eu sunt pentru alegeri simultane. Fac analiza tuturor scenariilor posibile. „Chiar în cazul cel mai bun, e periculos să amânăm alegerile prezidențiale. Suntem la putere, Convenția Democratică are majoritate absolută. Dar Iliescu e tot Președinte. Ce facem? Cum informăm națiunea despre Monarhia Constituțională? Nu se va opune el? Nu va avea, totuși, oameni influenți, în posturi cheie? Va ceda el și va pleca din țară, fără nici un protest, la cererea Parlamentului, să dea loc liber Regelui Mihai? Eu mă îndoiesc. Deci risc de o nouă vărsare de sânge".

„Mi s-a spus să adopt *a low profile*", îmi spune Margareta.

Why? I don't agree. Little Prince Nicolae made a very good impression, but, what will we have, a Regency? That's not what the Romanians like, or want. You are very attractive, intelligent, a mature person. It will be easier to assure the succession through you, i-am spus.

Va comunica totul. Mi-a arătat adevărată afecțiune. Coposu va trece pe la Versoix, dacă nu i se strică mașina, mi-a spus râzând. *It always happens.*

Against all logic, in my view, he is for post poning the Presidential ellections, am adăugat.

„You've been proved right in the past", a admis ea. *Touch wood*, am reacționat eu ciocnindu-mi capul. *„It functions very well"*, mi-a zis.

Ne-am luat rămas bun.

Seara, cu Doina Bâscă, Rubnicu și avocatul Vasiliu. Mi se aduc dovezi că Rodean produce cărți în societatea lui, RODI SRL. Totul la noi, la TIPOREX.

Deci nu e mulțumit cu partea lui ce s-a creat în întregime cu utilajul meu. Acum utilizează puterea noastră de producție exclusiv pentru beneficiul lui. Și-a instalat și alte societăți. Toate canalele par să fie ocupate acum.

Va fi greu să pun lucrurile la punct. Vasiliu va căuta să prezinte drumul de urmat.

La cină l-am avut pe Stephen Lloyd. Merge bine afacerea „Eastcap". Beneficiază deja de fondul „Know How".

Sâmbătă, 23 Mai 1992

Răspund lui Nicolae. Îmi trimisese un FAX cu reacția lui Novacovici la acțiunea noastră în Justiție, ca să-l oprim să publice *Românul Liber.*

Aflu, spre consternarea mea, că la Jonathan Rickert, la Ambasada SUA, n-a apărut decât Ștefan Mamulea. Toți ceilalți s-au eschivat. Sunt dezolat. Jonathan mi-a făcut un hatâr.

Aseară, m-am dus la inaugurarea „Clubului 22". Mare entuziasm. Primire excepțională. M-au făcut să scriu ceva în „Cartea de Aur" ce au deschis, imediat după Ion Iliescu. El e pe prima pagină. Eu pe a doua. Sper că are o semnificație, în mintea organizatorilor, în tot cazul. Diaconescu cu nevasta, prezenți. Amândoi foarte prietenoși.

Recepția a fost dată de Societatea Română de Caritate, Președinte Iulia Iorga Starcz și membru de onoare, Minodora Ilie.

Toată lumea îmi spune că trebuie să candidez la Președinție. Depinde de șeful meu, dl Prim, zic râzând, indicându-l pe Nelu Diaconescu. I-a plăcut, cred.

Am fost și la recepția dată de Ambasadorul Yemenului, Saeed Muhamad Abdo Dubay. L-am cunoscut când a fost la București delegația Parlamentului lor. Cele două țări yemenite s-au unit acum doi ani.

Bine organizată recepția. La Intercontinental. M-a amuzat că bucătarii tot deschideau ușa ca să mă salute cu plecăciuni profunde. Chiar dacă n-are semnificație politică, e plăcut. Doar n-am locuit degeaba aproape trei luni la ei, acum doi ani.

Duminică, 24 Mai 1992

Raul Petrescu mă felicită „din toată inima; și nu numai eu, ci toți colegii mei de la Procuratură apreciem felul cum te comporți. Le-am explicat eu cine ești, cum ai fost și cum ești, pentru că tu cunoști și trăiești democrația".

I-am vorbit de cele două telefoane primite din America, de la Denver și Savannah (vecinii noștri Graves), care vor să adopte niște copii din România. Mă va pune în legătură cu o doamnă avocat, Gabriela Popa. Ea e specialistă în materie.

Ștefan Mamulea îmi explică de ce s-a dus singur la Jonathan

Rickert, la Ambasada SUA, Vinerea trecută. Ceilalți, pur și simplu n-au apărut. Discuția a fost interesantă, îmi spune. A fost prezent și Anthony Kolankiewicz din partea americanilor. Ei și-au exprimat mirarea că există și tineri PNȚCD-iști!! Credea că numai liberalii au o aripă tânără.

Sunt foarte dezamăgit. N-a discutat deloc problema candidaturii la Președinție și mai ales nu înțeleg lipsa de seriozitate ce demonstrează. După ce mi-a cerut să aranjez întrevederea, tinerii noștri nu apar.

Mircea Mihăilescu îmi arată programul pentru Centenarul Memorandumului la Cluj. Sunt complet de acord. Îi dau 14.000 de lei pentru cocktail-ul ce vor organiza. Îmi citește lunga pologhie a lui Nelu Boilă. Omul nu e normal. Trebuie să fie ros de ambiție. Îmi pare rău de el. Mă atacă brutal.

Vine, apoi, și Mircea (Ciuli) Enescu. Pregătim programul pentru Congresul UMRL. Nu-l vrea pe Roșeanu, „care ne-a sabotat tot timpul". Și asta îmi va da o problemă. Altfel, sunt de acord cu planurile lor.

După masă, la 5.30, la Andrew și Shan Bache. Noul Ambasador britanic e un tip bine, înalt, inteligent. Vorbește și ceva românește. O primă luare de contact, dar discuția a fost destul de profundă în ce privește alegerile; dacă să fie simultane sau departajate.

Ne-au servit un vin bun din podgoriile unui văr de-al lui din Worcestershire! Are un gust de „Steiniger". Foarte bun. Se vinde cu 4 lire sterline sticla. Deci, nu e grozav de scump.

Doina îmi spune că Alianța Civică și-a anunțat candidatul la Președinție: Emil Constantinescu, Rectorul Universității de aici.

Vartan Arachelian vrea să-i ia un interviu. S-o facă, dar nu pentru *Cotidianul*. N-are absolut nici un rost s-o facem. De altfel, e bine să-l așteptăm pe Coposu, îi spun la telefon. Doar el, Arachelian, i-a luat un interviu lui Coposu, fără ca să mă întrebe, atunci când a publicat Ilie Costache atacul său în *Dreptatea Nouă*.

Reușesc să vorbesc la telefon cu Radu Tilea. Le cer să-mi trimită ceva prin FAX. La fel ca Titus Doctor care locuiește acum în Atlanta. Pe Stanca n-am găsit-o, dar i-am cerut Ilenei să intre în legătură cu ea, să obțină un mesaj și de la ea.

Pe Mira Mesaroș, fiica lui Eugen Tilea am găsit-o. Cum ea locuiește la Cluj, e important să fie prezentă la sărbătoarea Centenarului.

Predicția lui Coposu se va adeveri. Pentru că el o vrea așa, și manevrează lucrurile în consecință. Acum avem cinci candidați în Convenție: Manolescu, Stăncescu, Cunescu și Constantinescu, pe

lângă mine. Șansele ca unul dintre noi să obțină majoritatea absolută la primul scrutin sunt nule, spune Coposu. Și atunci? Se va face apel la cineva care nu e candidat.

Luni, 25 Mai 1992

Ion Mihail Petre din Botoroagă și Constantin Lungu din Videle, ambii șefi PNȚCD, vin să-mi ceară tot felul de ajutoare pentru alegeri: xerox, mașină, utilaje agricole. Dar, mai ales, să merg să le vorbesc. Deci, o nouă vizită în Teleorman. Promit vizită. Nimic altceva.

La sediu, cu Ion Diaconescu. Primim delegația italiană condusă de Giancarlo Gronchi. Legătura lor în România e deputatul Petrișor Morar din Timiș. Vor să întemeieze o bancă. Probabil că banii lor sunt de proveniență arabă (Banca din Qatar, de exemplu). Petrișor îmi menționează că avem bani și în banca falită spectacular BICC. Totul merge bine.

Prânzul, la Ambasadorul Cubei. Ni se dă o adevărată lecție despre istoria lor. Ieșită de sub dominația Spaniei abia în 1898, a devenit imediat colonie a Statelor Unite. Când s-au eliberat negrii din sclavie, au importat chinezi. De aceea, cea mai interesantă combinație în Cuba sunt descendenții metișilor amestecați cu sânge chinez. Deci culoarea pielii deschisă, dar nu albă, ochi albaștri, puțin pieziși. Americanii au obținut enorme latifundii și populația a intrat într-o adevărată sclavie economică. Doar două produse aveau: trestia de zahăr și tutunul. Fidel Castro i-a eliberat. Etc. etc. Totul în Cuba e acum minunat.

Am fost împreună cu soții Otto Weber. El e adevărat prieten.

M-am oprit la Redacție să le duc FAX-ul primit de la Ion Varlam. E declarația lui Manolescu făcută revistei catolice *Esprit* din Paris. Un adevărat dezastru.

La Parlament se dezbate acordul comercial SUA-România, care prevede și acordarea Clauzei Națiunii Celei Mai Favorizate. Apoi, Legea pentru handicapați.

Recepție la COȘ a Grupului de state africane. Costume pitorești, foarte frumoase. Mai ales mătase. Apoi la Ziua națională a Argentinei. E fosta casă a lui Aushnitt. Splendidă. Foarte multă lume. Vremea fiind frumoasă, grădina plină. Se cântă Imnul național argentinian și Ambasadorul rostește câteva cuvinte bine simțite.

Enorm de multă lume mă felicită pentru atitudinea mea în general și, în special, pentru că am votat pentru Legea alegerilor prezidențiale.

Dac-ar fi de acord și ceilalți din Convenție. Ilie Păunescu nu e. M-am dus să-l văd la *Dreptatea*. Îi dau programul Centenarului Memorandului. Îl va publica în numărul de Miercuri. Discutăm informația că Iliescu nu va câștiga o majoritate absolută în primul tur. IRSOP-ul o spune. Și IRSOP este agenția oficială. Deci, aservită Puterii.

Marți, 26 Mai 1992

La 11.00 dimineața, la Academia de Arhitectură. Conferință de Presă UMRL. Flancat de Mircea Enescu și de Grabowski, explic geneza organizației. Dau, pe scurt, istoria CNR-ului, sub oblăduirea Regelui, retragerea sprijinului american în 1972, încetarea activității CNR în 1975, încercarea sortită eșecului a lui Penescu să organizeze „Consiliul Național Român" cu legionarii, opoziția mea și lansarea apelului Rațiu-Coste, la 1 Decembrie 1980. Subliniez că URL-ul, înființat la Geneva în 1984, a realizat cele două deziderate de căpetenie: legitimitate, prin reprezentativitate și universalitate, români din toată lumea, inclusiv mesaje din România. Și arăt că întotdeauna am luptat pentru „libertate și democratie în România". Ceea ce Novacovici și disidența creată la Congresul nestatutar din St. Maur, de anul trecut, nu mai urmăresc.

Totul a mers foarte bine. Mulți gazetari, multe întrebări. Totul a fost filmat și dat, atât la „Actualități", cât și seara târziu, la SOTI.

După masă, la Comisia de Externe, la Senat. Atac faptul că am fost tăiat de pe lista delegaților la Adunarea Alianței Atlanticului de Nord. De ce, când am fost personal invitat, și cine a făcut-o?, am pus întrebarea, pentru ca „să rămână în analele acestui Parlament", am zis. Mai ales că noi, Comisia, decisesem, în unanimitate, ca să fiu și eu trimis la Banff.

La 4.30 p.m., la Consiliul de Administrație BRCE. L-am văzut pe Temeșan, care îmi confirmă că operația de curățire a Câmpiei Turzii s-a aprobat.

La 7.00 seara, la Convenție, la PSDR. Prezidează Diaconescu, asistat de Cunescu. E acceptat Cerveni ca PNL-CD. Sunt foarte mari rezerve în ce privește PNL-AT, mai ales din cauza lui Dinu Patriciu. Ilie Păunescu i se opune cu ferocitate. Îi dau lui, și lui Valentin Gabrielescu cele două cărți, *Memorandul* și *Ioan Rațiu*. Arată bine amândouă.

S-a discutat interminabil. Ana Blandiana a sugerat ca toți candidații la Președinție din partea Convenției Democrate să ia parte la o dezbatere publică. Să răspundă întrebărilor puse de niște gazetari. Nu mă deranjează câtuși de puțin. Se acceptă sugestia. Mare discuție provocată de Stăncescu. El declară că va candida la Președinție indiferent cine va fi alesul Convenției. Mulți au protestat. A rămas ca el să-și dea demisia din PUD, dar partidul să rămână în Convenție.

PAC-ul s-a declarat. Candidatul lor e Nicolae Manolescu. „Solidaritatea Universitară", la fel. E Emil Constantinescu. Otto Weber a spus și el că PER-ul mă propune pe mine candidat. Ceilalți nu s-au pronunțat, deși, atât Gabrielescu, cât și Diaconescu s-au referit, în trecere, la mine.

Mâine și poimâine se vor discuta formarea colegiului electiv pentru Președinție și grila pentru numirea candidaților la alegerile parlamentare. Negocierile pentru repartizarea lor vor putea avea loc și mai târziu, după ce se va anunța data alegerilor.

Miercuri, 27 Mai 1992

Sunt în avionul ce ne duce la Cluj. Am călătorit cu toți participanții Colocviului Internațional organizat de Fundația Soros despre „Imaginea României în Presa Occidentală". Sandra Pralong, bineînțeles, foarte importantă în această acțiune. M-am bucurat că Ambasadorul Olandei, prietenul meu, Coen F. Stork, era printre ei. Ca de obicei, ai noștri ne așteptau la aeroport. După o scurtă ședere, de ajustare, să zic așa, la sediul PNȚCD, am luat masa la Hotelul-restaurant SPORT din parcul orașului. La orele 2.00 p.m. exact, în Aula Universității. Nicolae Bocșan a deschis Conferința într-o franțuzească foarte bună. Au vorbit Stork, Thierry Vielle, consilier la Ambasada Franței din București, Sandra, Bernard Paqueteau, Directorul Centrului Cultural Francez din Cluj, evident ungur, dar într-o franțuzească acceptabilă. De altfel, cap frumos, bărbos, tânăr, aparență de om inteligent.

După o pauză, Vintilă Mihăilescu prezidează la o ședință la care vorbesc, interesant, mai mulți gazetari din Occident. Pe mine m-a interesat Bill McPherson în special. El a scris mult pentru *Washington Post*. Acum pregătește o carte despre România. Are vederi largi. E favorabil poporului nostru, dar tot e influențat de ideea că noi suntem, dacă nu naționaliști șovini, cam antimaghiari. Noel Malcolm, în schimb, a vorbit clar și foarte documentat. S-a referit la mine, cu riscul de a mă ambarasa, cum a zis, ca singurul român care a avut o influență

decisivă, deși eram *a voice in the desert*, în a explica ceea ce se petrecea în România sub dictatura lui Ceaușescu. Sorin Alexandrescu, din Olanda, a fost și el bine. Iar francezii Vincent Hugues și Jacques Semelin, interesanți, dar prea teoretici.

Seara, cina la Victor Marian. Cu familia lui. Apoi, la Restaurantul Transilvania, acolo, pe Cetățuie. Participanții la Colocviu. Foarte multi îmi sunt foarte favorabili. Am notat însă, o reținere din partea Sandrei Pralong. N-a ținut să stea cu mine, cum au făcut-o ceilalți. S-a dus la altă masă.

Joi, 28 Mai 1992

A venit și ziua mare. Am fost dezamăgit când am intrat în Sala Universității, din clădirea nouă. Aproape goală. Când am vorbit eu - și am fost ultimul - am numărat 86 de persoane prezente. Sala putea să acomodeze, cred, peste 500!! A fost o greșeală. Trebuia să luăm o sală mai mică, sau, în orice caz, să dăm mare publicitate evenimentului.

Nu-i mai pomenesc. Toți cei care au contribuit la volumul *Memorandul 1892-1894. Ideologie și acțiune politică românească* - am vorbit unul după altul. A venit și Șerban Papacostea, Directorul Institutului de Istorie „Nicolae Iorga". A făcut și el o mică disertație. Ultimul am vorbit eu. Am adus-o pe Mira Tilea-Meșarosiu la masa prezidențială. „Evocări", a fost titlul contribuției mele. Am vorbit de „Măicuța", măritată la 17 ani cu „Tăicuțu" care avea 35. De înmormântarea ei, de Tanti Felicia, de Moșul meu, Nicolae, care l-a luat pe „Tăicuțu" cu trăsura de la Câmpia Turzii ca să-l ferească de vandalismul ce-i era pregătit de unguri, când s-a întors de la Viena, după depunerea Memorandului. Am subliniat că n-a fost niciodată șovin. Ba chiar că a fost un adevărat apărător, un erou, al secuilor pe care-i apăra în procesele urbariale, precum îi apăra pe români. Am citat și scrisoarea lui către Aurel Mureșianu în care-l sfătuia, ca Memorandul să nu-i atace pe unguri, dar să fie ferm.

În fine, i-am citat pe toți descendenții direcți ai lui Ioan Rațiu. Pe Titus Doctor, Radu Tilea, Ileana Troianos, Ioana Ellerington și am terminat cu un lung citat din scrisoarea Feliciei Rațiu către Viorel și Eni (Tilea), din 1925. Foarte frumoasă. Și am povestit cum Viorel, în manuscrisul lui nepublicat, vorbește de Tăicuțu. „Mă lua pe genunchi în balansoarul lui și-mi vorbea de datoria unui bărbat: să-și servească națiunea, comunitatea căreia-i aparține, familia și, numai la urmă să-și urmărească

interesele personale". Viorel să tot fi avut 6 ani la data aceea, căci el s-a născut în 1896, iar Tăicuțu a murit în 1902.

În loc de masă, Sălcudeanu m-a dus la Prefectură. Zanc ne-a primit. Foarte prietenos. Împreună cu Șerban Grațian, subprefect și Victor Constantinescu din Consiliul Județean. Am băut o sticlă de vin împreună.

La 5.00 p.m., la Muzeul Etnografic. S-a sfințit placa Memorandiștilor. Se va plasa și dezveli abia pe ziua de 4 Iunie, căci Primarul PUNR, Funar, s-a opus dezvelirii plăcii de către mine. Dar voi reveni pe ziua de 4 Iunie, fie că le place, fie că nu. A vorbit scurt, Mihăilescu, încă cineva și, simțit, Graur, Directorul Muzeului. Mi-au dat, apoi, mie cuvântul. M-am referit la „Erdély Törtenete", la Norman Stone, la polemica mea cu el în *Times Literary Supliment* și am subliniat că Mișcarea Memorandistă a fost expresia autentică a doleanțelor, a durerilor, a cererilor, a „graviminelor" poporului român din Transilvania și Ungaria. Împreună cu reacția din Vechiul Regat, prin Liga Culturală, memorandiștii au pus bazele României Mari, am zis.

Am dus multe cărți. Toate s-au vândut. Cina la Cerghizan. M-a impresionat negativ să văd că Rodica, soția lui, e oarecum bigotă. A făcut diverse observații care mi-au dat de gândit. E, evident, foarte influențată de evangheliști.

Seara, târziu, s-a dat un program la televizor, în care apărea și Coposu. A adoptat o postură net monarhistă. Mă întreb de ce!?

Se pare că s-a dat și o scurtă secvență cu participarea mea la aniversarea Centenarului Memorandului.

Vineri, 29 Mai 1992

Scriu toate astea în avionul „Charter", oferit de Fundația Soros, care ne duce direct la Aeroportul din Tuzla, la vreo 15 km depărtare de Costinești. E un biplan. Zburăm la înălțime mică. Îmi face o deosebită plăcere. Ne scutură, mai avem goluri de aer, dar văd peisajul ardelean, așa cum nu l-am văzut niciodată. Dealuri împădurite, câmpii ondulate, lacuri, râuri. Un continuu caleidoscop cu combinații surprinzătoare. Toate, de o frumusețe rară. Văi înguste sau largi. Clădiri între dealuri, total umplute de casele vreunui sat mai mare, dominate de bisericile albe, cu turnurile lor, rugă înălțată spre cer. Cum e înnourat, ceață peste tot la orizont. Nu e de mirare că legenda lui Dracula aici s-a născut.

Vignal, Ambasadorul Franței, a fost încântat c-am venit și eu la

colocviul lor. Căci ei au fost participanții principali la inițiativa Soros. Am stat până când a deschis ședința de închidere a colocviului. M-am ridicat, apoi. I-am strâns mâna în fața tuturor celor prezenți în sală și am plecat, urmat de ceilalți 9 care mergem la Colocviul ce are loc astăzi și mâine la Costinești.

Cred că am reușit să-i împac pe Dan Cerghizan și pe Mircea Mihăilescu. Victor Marian e acum în întregime în tabăra mea. E ceea ce sper, în tot cazul. Nelu Boilă, se pare, mi-a declarat război deschis. Voi căuta să-l îmbunez dar va fi foarte greu. Orgoliul lui e imens. Ar fi declarat că, cu mine, nu va candida niciodată pe aceeași listă.

Sâmbătă, 30 Mai 1992

La aeroportul din Cluj trei tineri mă roagă să-i ascult. Sunt piloți special pregătiți pentru munca câmpului: însămânțări, îngrășăminte, insecticide etc.; în urma reformei agrare au fost puși în disponibilitate. Sunt șomeri, îmi cer să ridic cazul lor în Parlament. De acord, dar e o categorie de oameni foarte mică numeric - vreo 200 cu totul. Să-mi dea documentația, în tot cazul, le zic.

Aseară, la televizor. Iliescu dă un interviu unor gazetari ruși. Problema Basarabiei, Transnistria, Moldova etc. Poziția lui, bine cunoscută. Limbă de lemn. Devine interesant doar când afirmă că nu contează o lună sau două mai mult până la alegeri. Deci, să se țină la toamnă. Iar când poziția lui Stolojan e menționată, care vrea alegeri, cel mai târziu, în Iulie, Iliescu o bagatelizează. Nu e important ce vrea Stolojan. Vine alt Prim-Ministru! N-a spus-o așa brutal, dar asta a fost implicația.

Cu avionul Charter, pus la dispoziția noastră de Fundația Soros.

Ajungem la Costinești cu vreo 5 minute înainte de ora programată (3.30 p.m.).

Tocmai terminam ședința de dimineață a Colocviului organizat de Oficiul de Presă al Guvernului, sub titlul „Presa tranziției și tranziția presei". Prezida Radu Câmpeanu.

Imediat îmi trece mie batonul. Cu ajutorul Iolandei Stăniloiu începem ședința a 2-a, cu tema „Presa și Politica". Ion Cristoiu și Peter Gross introduc subiectul. Original, stimulant, provocator. Fiecare, în felul lui. Tema lui Cristoiu: societatea românească se îndreaptă spre lumea lui Caragiale. Face multe poante amuzante, stârnește râsete, culege aplauze. Gross, Profesor de Jurnalistică la Universitatea din

California, brodează cu documentație incompletă dar destul de convingătoare, în jurul afirmației: „Citesc ziarele din România cu religiozitate, dar nu știu ce se întâmplă în țara dumneavoastră".

Ne împărțim apoi în trei grupuri. Conduc dezbaterile, Victor Ionescu, Vartan Arachelian și Iolanda Stăniloiu. Primii doi, în Hotelul Forum și cel vecin, iar Iolanda, pe terasa Forumului, cu o priveliște minunată deasupra mării.

Subiectele abordate, foarte interesante. Participă și Ministrul de Interne, Babiuc.

Întruniți din nou în sala mare a Hotelului Forum, cei trei șefi ai atelierelor de lucrări își prezintă rapoartele, iar eu fac un bilanț al după-amiezii. Cred că am făcut-o mulțumitor. Am relevat și faptul că presa românească nu dă rezumatul articolelor în titlurile lor - așa cum se practică în Occident. Toate celelalte aspecte interesante ale jurnalismului au fost abordate, dar nu acesta. Le-am dat, astfel, un secret al succesului ziarului nostru, *Cotidianul,* dar nu regret. Să facă și alții la fel. Ar fi bine.

Dau interviuri, la TVR-„Actualități", la SOTI, lui Tatulici și ungurilor. La fel, diferitelor ziare care mă asaltează. Cina cu ai mei: Doina Bâscă, Nicu Cucu și Mihai Bănică. Stau puțin la spectacol în rândul întâi lângă Iolanda Stăniloiu. Stolojan, la câteva scaune alături.

Sosim acasă la 1.00 noaptea. Ca de obicei, am dormit, nu tot timpul, dar destul.

Dimineața mă scol foarte devreme și ajung punctual, la 8.00, la Intercontinental. Micul dejun cu Senatorul american Dick Clark, care e acum Senior Fellow la Aspen Institute.

Le explic situația din România.

Sosesc la Congresul UMRL cu puțină întârziere. Începuseră deja dezbaterile. Primit cu aplauze. Las pe Enescu să conducă dezbaterile. Rapoarte etc. Totul merge foarte bine. În cuvântarea mea, dau istoricul UMRL-ului, care a fost întotdeauna, este astăzi și trebuie să rămână un instrument de luptă eficace pentru implementarea democrației în România.

Trebuie să menționez frumoasele cuvinte adresate Congresului, în favoarea mea, de Otto Weber, Ion Mazilu și Grama, fiecare în numele partidelor lor. Și toți m-au susținut candidat la Președinția României.

Pe la 10.30 plec la sediul PNȚCD. Sala nu prea plină. N-am înțeles exact scopul acestei adunări. S-au făcut câteva comunicări. Coposu nu

era prezent când am sosit eu. A venit ceva mai târziu. Nu mi-a dat nici un semn. Ca și cum n-aș fi fost și eu prezent, deși, între noi doar Diaconescu își avea scaunul la masa prezidențială. Dificultăți locale, propuneri de activitate viitoare. Radu Vasile și doctorul Opriș au fost foarte bine.

Lambru, președintele organizației muncitorești, m-a atacat, citând din articolul lui Ilie Păunescu, pentru „cuvântarea mea din Parlament". I-am răspuns. N-a fost o cuvântare, a fost un vot. Și i-am explicat că se face o confuzie între două legi: cea pentru alegerile parlamentare și cea pentru cele prezidențiale. Eu am votat pentru ultima, care avea un singur lucru controversat. Și anume, ținerea simultană a ambelor alegeri. Am arătat că n-a fost nici un fel de indisciplină, sau disidență. Cum am scris Președintelui (Coposu), nu există nici o posibilitate ca această lege să fie adoptată cu o majoritate absolută de voturi a tuturor membrilor Camerei. De aceea am votat, știind perfect de bine că linia Partidului va câștiga. Dar eu, care întotdeauna am spus explicit că sunt pentru alegeri simultane, am votat potrivit convingerilor și conștiinței mele. Mi s-a cerut să explic cum văd eu lucrurile. Le-am făcut analiza pe care am încrustat-o în acest caiet, de mai multe ori. Succint, bineînțeles. Dar lumea a înțeles argumentarea mea. Cum am spus, evenimentele vor confirma sau infirma analiza mea. Eu sunt convins că Iliescu nu vrea alegeri acum. Le vrea la toamnă, ca să-și poată organiza partidul. Alegerile separate îl vor favoriza. El acum e slab. Acum ar trebui să-l înlăturăm la urne.

Coposu a explicat punctul lui de vedere. A fost aplaudat, dar mulți m-au ascultat cu atenție și au înțeles ce-am spus.

Sunt mulțumit. Ceea ce mă îngrijorează e faptul că Cornel nu mi-a arătat nici un semn de recunoaștere măcar. I-am trimis o scrisoare. I-am trimis cărțile Memorandului și despre Ioan Rațiu. Nimic. Nu m-ar mira deloc dacă nu m-ar susține la candidatura pentru Președinție. Vom vedea. Promisiunea ce mi-a făcut a fost categorică. A declarat și public că eu sunt candidatul Partidului. Dar, de la el te poți aștepta la orice, din păcate! Să vedem însă. Mențin speranța că interesul național va fi determinant. De asemenea, interesul Partidului.

Înapoi la Congresul UMRL pe la 3.15 p.m. Iau conducerea dezbaterii asupra Declarației de Principii. Discuție îndelungă și greoaie. Cauzată exclusiv de Ion Ghika și Ion Varlam. Realizez că e vorba de o manevră. Doamna Predeleanu, venită de la Paris, îmi spune că ăștia doi

au fost cei care au distrus Filiala Franța și au dat șansa ca Novacovici să și-o organizeze cum a vrut el. Și ei urmăresc înlăturarea mea, nu pentru că sunt împotriva mea sau pentru Novacovici ci pentru ei înșiși. M-a surprins, dar e posibil. În tot cazul, n-am mai făcut greșeala comisă la St. Maur. Am reușit să obțin, prin vastă majoritate de voturi, ca Statutul să fie votat în bloc. A fost publicat din timp. Toți au avut ocazia să-l citească etc. Iar ca să întâmpinăm orice contestație, am ales o comisie de șapte care să primească orice amendament până la 1 Iulie; să examineze toate amendamentele și sugestiile făcute; să supună versiunea finală până la 1 Septembrie; să fie în concordanță cu Statutul, așa cum a fost votat și să fie apoi publicat în *Românul Liber* și trimis fiecărui membru UMRL. În comisie l-am inclus și pe Varlam.

Duminică, 31 Mai 1992

Totul a mers perfect. Într-o atmosferă extrem de bună, entuziastă. S-au prezentat pe rând toți candidații, ultimul fiind eu. L-am avut contracandidat pe Dragomir care, prezentându-se Congresului, a vrut să se retragă. Ceea ce nu s-a admis. Mi s-au pus nenumărate întrebări, după ce m-am prezentat. Am afirmat, printre altele, că eu voi vota pentru restaurarea Monarhiei Constituționale atunci când se va organiza un referendum autentic sub un Președinte democrat. Am informat audiența că m-au preocupat problemele românești în fiecare zi a acestui lung exil, cum se va dovedi când se va publica acest jurnal de zi și am explicat votul meu pentru Legea alegerilor prezidențiale alături de FDSN. Așa cum am scris lui Coposu și cum am explicat, ieri, la Conferința PNȚCD. Doar mai amplu. S-a înțeles, cred, perfect de bine.

Mihăilescu i-a propus pe Doina Cornea și pe Corneliu Coposu membri de onoare ai UMRL. Propunerea a fost secondată de mine. Am arătat cum Doina Cornea a cerut să fie înscrisă în 1985, ce s-a petrecut de atunci și am arătat marile merite ale lui Corneliu Coposu: patriot, erou adevărat, democrat, luptător pentru democrație și „unul dintre cei mai mari oameni de stat în România de astăzi".

Toate astea, după ce noul comitet a fost ales. M-am bucurat că Pătârlăgeanu, doamna Predeleanu și Nicolae au fost printre cei cinci membri aleși din exil. Ceilalți doi, Jimmy Crăciun și Radu Roșeanu. Cei cinci din țară: Ion Mircea Enescu, Grabowski, Ioan Anghelescu (din Ploiești), Dan Drăghici (Argeș), Mircea Mihăilescu (Cluj).

Am avut imediat o ședință de Comitet. L-am ales Secretar General

pe Pătârlăgeanu, Vicepreședinți pe Radu Roșeanu, Ciuli Enescu și Jimmy Crăciun.

Am dat nenumărate interviuri. Am fost invitat să merg la diverse filiale. Prea multe, din păcate. Totul trebuie să aștepte până după declararea candidatului Convenției Democratice la Președinția României.

Luni, 1 Iunie 1992

Inaugurarea Centrului Pinocchio în Bulevardul Luptătorilor. Multă lume, inclusiv Primarul Crin Halaicu, Ministrul de Justiție, Ionescu-Quintus, Ambasadorul Austriei, Parisine. Ultimul vine cu un preot iezuit, care a înființat patru astfel de case pentru „copiii străzii". E o instituție excelentă.

În Parlament se votează Legea pentru alegerile prezidențiale, care prevede ca alegerile să aibă loc la 26 Iulie și simultan.

Marți, 2 Iunie 1992

La Ministrul Apărării, Spiroiu. Foarte gata să pună lucrurile la punct. „Nu e un om de calitate. E chiar periculos", zice, și-mi dă fișa lui Rodean. Ne înțelegem să-mi dea un tipograf din Armată.

În Parlament, manevre noi. Evident, Iliescu nu vrea alegeri acum. Le vrea la toamnă. Ne pierdem toată ziua votând membrii Curții Constituționale. Vreo șase scrutine. Gionea a fost numit de Iliescu, împreună cu Iorgovan, numit pe nouă ani. E greu să se cadă de acord. Cele două aripi ale FSN-ului, fiecare vrea oamenii lor. Toți candidații au un trecut dubios. E greu să alegi.

Ștefan Mamulea vine după masă. Cu Nicolae discutăm campania electorală.

La recepția de la Ambasada Italiei, Spiroiu îmi confirmă că l-a văzut pe Rodean.

Miercuri, 3 Iunie 1992

Convenția Democratică se întrunește la 5.00 p.m. la PSDR. Coposu prezidează între Diaconescu și Cunescu.

Se discută interminabil. Terminăm la miezul nopții. Se admit și PNL-AT și Fundația Ion C. Brătianu. De asemenea, vreo câteva mici organizații. E propus și Cunescu candidat la Președinție. Felul în care conduce dezbaterile Coposu - e clar că el îl preferă pe Cunescu. A schimbat regulile alegerilor în așa fel încât se va proceda prin eliminare.

La fiecare tur, ultimul cade, până când rămân numai doi. Liberalii au anunțat că și ei vor avea un candidat.

Uitându-mă în jurul mesei, îmi dau seama că șansele mele sunt absolut minime ca să fiu desemnat candidatul Convenției. Coposu a ținut să sublinieze că nu personalitatea contează și nici charisma. Lumea vrea o schimbare. Convenția va aduce schimbarea. „Când l-au numit pe Crin Halaicu candidat, i-am telefonat lui Radu Câmpeanu. Cine e Halaicu?, l-am întrebat. „Habar n-am", mi-a răspuns Radu. Și totuși a luat 400.000 de voturi".

Am plecat total dezamăgit. N-am deschis gura deloc. Probabil, mare greșeală.

Joi, 4 Iunie 1992

Coruța, vărul lui Horațiu Comaniciu, îmi aduce mesagii de la el, înainte de a muri. Totală încredere în patriotismul meu. Și de la văduva lui, Isabella, mulțumiri pentru scrisoarea de condoleanțe ce i-am trimis. M-a mișcat faptul că Horațiu a ținut să-mi transmită acest lucru cu limbă de moarte.

Tudose, cel cu casa din Arieșeni, vine iar să-mi ceară bani, „ca să meargă să finalizeze lucrurile". Iritat, după o noapte cam nedormită, îl trimit la plimbare.

Du-te, domnule, finalizează lucrurile și-ți voi acoperi cheltuielile. Eu nu fug de aici!.

La Mormântul Eroilor. Fac parte din delegația Parlamentului. Urmăm Coroana de flori, Bârlădeanu și cu mine, la mijlocul liniei de parlamentari.

Când ne întoarcem la locul nostru, îi spun: Nu-i așa că Iliescu nu vrea alegeri acum, înainte de vacanță?!

Cu voce scăzută - îl priveam direct în ochi prin ochelarii lui fumurii - îmi răspunde: „Confidențial, dle Rațiu: așa e!".

Am să respect confidențialitatea, necitându-l pe el. Dar e ce am spus întotdeauna. Nehotărârea noastră, a Opoziției democratice, nealegerea unui candidat al Convenției Democratice, insistența noastră ca alegerile să fie departajate; toate astea l-au favorizat pe Iliescu. A putut să pretindă că el vrea alegeri cât mai curând, înainte de Iunie, apoi Iulie, și să pună vina pe Parlament, adică pe noi, pe Opoziție, că din cauza noastră nu s-a putut obține majoritatea absolută a tuturor membrilor Parlamentului.

Vineri, 5 Iunie 1992

La recepție, la Ambasada Suediei, Nols și Susanne Rosenberg. Foarte multă lume. Nenumărați, Ambasadori mai ales, îmi declară că eu trebuie să fiu Președintele României.

Sâmbătă, 6 Iunie 1992

Împlinesc 75 de ani. Curios, ultimele trei aniversări, toate, în condiții traumatice. Acum doi ani, minerii. Acum un an, Gigi Tecuceanu și furtul banilor.

Aniversarea a fost foarte reușită. Peste 200 de persoane. Au venit Ambasadorii SUA, Franței, Olandei, Suediei și nu mai știu care. Au fost prezenți și Jonathan Rickert, Nat Page și încă vreo câțiva diplomați de prim-rang, dintre prietenii mei cei mai apropiați. Camarazii mei din armată, de la Craiova, au venit în păr, au cântat „La Mulți Ani!" etc. Dintre PNȚ-iști, pe lângă cei tineri, Țepelea, Nicolae Ionescu-Galbeni. Toți cu soțiile lor. A venit și Emil Constantinescu, candidatul la Președinție al Alianței Civice și Ion Mânzatu. I-am invitat și pe toți cei din caseta *Cotidianului.*

Duminică, 7 Iunie 1992

Mă trezesc la 4.00 a.m., dar nu plecăm înainte de 5.50, pentru că Mihai Bănică a întârziat. Îl luăm pe Cristian Răuțu cu noi. Mergem prin Craiova-Drobeta Turnu Severin, Caransebeș. Călătorie splendidă. M-a impresionat, cum era firesc, Dunărea. Ada-Kaleh e în întregime înecată, bineînțeles, dar o indicație există pe șosea: „Viaductul Ada-Kaleh".

La Lugoj sunt primit cu totul excepțional. Amănuntele, în *Cotidianul* de Luni și Marți (sper).

Ni s-a dat și o masă foarte bună. Toți vroiau să se fotografieze cu mine. Am vorbit la Galeria „Pro Arte" și la sediul PNȚCD. Mare entuziasm. S-a scandat de nenumărate ori, și în diverse locuri: „Rațiu Președinte!". Organizare impecabilă. Doar sala total neîncăpătoare. Cum masa prezidiului era lângă o fereastră mare ce dădea în stradă, trecătorii se îmbulzeau să-mi facă semn de dragoste și bun-venit. Spre bucuria mea, dar și jenă, pentru că se perindau așa, în timp ce se conferința. Am căutat, bineînțeles, să nu creez o dislocare, dând din cap, mulțumindu-le, sau strângându-mi mâinile în semn de salut.

Am admirat Munții Almașului, mai ales la întoarcere și Munții Mehedinți. De la Lugoj, în depărtare, se vede și Poiana Ruscă și Munții Cernei, aproape de șosea. Nu înalți, dar cu multe ondulații împădurite. Frumoasă țară!

Două incidente, ce merită să fie menționate. Un camionist TIR m-a recunoscut. Și-a întors enormul vehicul și a venit după noi 15 km. Ne-a prins tocmai când ne oprisem să luăm micul dejun.

Al doilea, la întoarcere: ne-am oprit la Orșova, lângă rada mare a portului să cumpărăm niște sucuri pentru băieți. S-a oprit îndată și o mașină. Ea, soția, m-a recunoscut, deși n-aveam cravata. Mi-a povestit cum și-a deschis o brutărie și acum trebuie să plătească 68% dobândă. „Am votat pentru ei, acum doi ani. Ne-au înșelat".

Adevărată mângâiere să am aceste dovezi de sprijin din partea oamenilor.

Am sosit acasă, la București, câteva minute înainte de miezul nopții.

Luni, 8 Iunie 1992

Doina Bâscă publică articolul de care am vorbit. Sub titlul: „Visul dlui Iliescu. Intrarea în CSI".

Va stârni, cu siguranță, mare interes. Situația României vis-à-vis de democrațiile occidentale și nepăsarea lui demonstrează indiferența față de amânarea alegerilor, justifică ideea Doinei. Cel puțin ca semn de întrebare. E bine și documentat scris.

La prânz vine Kolankiewicz de la Ambasada SUA, cu noul șef al „desk"-ului românesc la State Department, Brady Kiesling. Om tânăr. Mi-a făcut o bună impresie.

În Parlament, ședință comună a celor două Camere. Se joacă teatru. Unul după altul, liderii grupurilor parlamentare, cu excepția FDSN, se declară pentru formularea Camerei Deputaților. Adică să avem alegeri generale și prezidențiale la 26 Iulie. Se decide să avem vot secret, nu nominal. Se votează cu bile. 240 voturi contra, 182 voturi pentru. Deci toți.

Marți, 9 Iunie 1992

Lucrăm separat. Senatul la Legea pentru alegerile parlamentare. Noi, diverse. Fără nici o urgență.

La prânz se lansează cartea lui Barbu Călinescu despre Armand. Popișteanu, șeful librăriei „Dacia" și nu mai știu cine. Lume destulă. Vreo 50 de persoane. Mi se oferă microfonul, dar nu-l accept.

De-acolo, la Expoziția de carte organizată de Ministerul Culturii în Palatul Știrbei de lângă Mogoșoaia. Și o echipă din Sighișoara prezentă. Teatru de păpuși, dansuri. E și Cazimir Ionescu. Scriu în Cartea de Onoare și vizitez capela construită prin 1860. A fost deteriorată mai ales de cutremurul din 1977. Pe urmă, cupola reconstruită în beton a fost prea grea. S-a prăbușit. A spart și podeaua lăsând o gaură mare până în criptă. Frescele au dispărut în mare parte, cu excepția ctitorilor de pe peretele din vest. Va fi restaurată, mi se spune. Cu ce bani?

Seara vine Dinu Daponte la mine, la cină. Am scris Generalului Spiroiu să-i mulțumesc pentru buchetul de flori ce mi-a trimis de ziua nașterii și să-l întreb de situația Rodean.

Miercuri, 10 Iunie 1992

La Cotroceni. Iliescu explică situația în felul său: sugerează ziua de 27 Septembrie pentru alegeri. Nu vede de ce ar trebui departajate. Stolojan, la rândul lui, dă un program cu date precise ca să putem avea alegerile la 27 Septembrie. Vorbesc, pe rând, mai toți. Majoritatea divaghează. Spre sfârșit îmi dă și mie cuvântul. Reamintesc că am sugerat ca toți parlamentarii să-și primească salariul pentru vacanță în întregime, cu condiția ca să avem alegerile în Mai sau, cel mai târziu, în Iunie. „N-a fost o butadă. Cum am spus colegilor, Puterea nu vrea să abandoneze puterea. Noi am afirmat întotdeauna că vrem alegeri cât mai curând posibil, în interesul țării. Explicațiile pot fi multiple. Ele nu schimbă situația, care e dezastruoasă. Fondurile alocate nouă în ECU echivalează cu 430 de milioane de dolari. Prima tranșă de 215 milioane a fost aprobată. Dar ea este insuficientă pentru a acoperi plățile care trebuiau deja făcute ieri. Partidul nostru vrea alegerile cât mai curând. Le vrea partajate. Dar, pentru a le avea acum, Ion Diaconescu a declarat în Cameră că le acceptăm la 26 Iulie, simultane. Ce s-a petrecut în Parlament alaltăieri a consternat pe toți cei care ne priveau. Ne-am pronunțat pentru, dar am votat contra. Data de 27 Septembrie nu este acceptabilă. Dar să o respectăm. Să ne ținem de ea. Să n-o mai amânăm.

Coposu a reacționat caracteristic. L-am întrebat dacă a fost de acord cu ce-am spus. „Da... e bine... în general". Aproape incoerent, uitându-se în depărtare.

Cunescu e tot timpul în jurul lui. Îi face o curte asiduă.

La prânz, Adrian Vasiliu îmi confirmă că trebuie să intrăm în posesia Tipografiei. Să ne dea pe urmă Rodean în judecată. Nu va avea nici o șansă de reușită. Dacă noi îl dăm în judecată, asta poate să dureze ani de zile.

Vine Simina Mezincescu. Îmi spune că PNȚCD nu mă va propune candidat dacă nu le dau bani. Îi spun și ei că le voi da, dar nu-mi voi cumpăra candidatura.

„Regele nu va uita niciodată că dumneata l-ai contactat atunci când era izolat și ignorat de toată lumea", mi-a zis Simina.

Și am rămas pentru o Monarhie Constituțională în toată perioada în care eram „persona non grata" la Versoix. Mulțumită intrigilor. Nicolette Frank etc.

Grabowski, Ioan Alexandru, Ghika și Teodoreanu au venit să-mi obțină acordul ca Ghika să meargă la Washington, la întrunirea vietnamezilor, care fac parte din Internaționala Țărilor Libere.

Da, dar ca observator. Noi nu putem să intrăm în această organizație fără ca să se hotărască acest lucru în Comitetul Coordonator. Trebuie să acționăm strict statutar. Să ne aduci, apoi, toată documentația când te întorci și să luăm o decizie, am încheiat.

Viceprimarul Iulian Crețu vine la mine. Stăm peste o oră împreună. Îmi face mari complimente. Îmi aduce o colecție de papioane de la întreprinderea textilă „Select". „4.000 de femei doresc să vă cunoască. Aveți foarte mulți simpatizanți", îmi spune.

Ioana Brătianu vrea să-și transforme Fundația în Brătianu-Maniu. Trebuie să mă consult cu Coposu, i-am zis. Radu Florescu și Tiberiu Mureșan (fost coleg de-al meu la Turda!?) vor să mă vadă. Îmi dau seama că există un conflict între el și Halaicu. („E un țigan".)

Aranjez cu Doina Bâscă, la telefon, să i se ia un interviu despre București și ce ar trebui să se facă aici.

Barbaresso îmi telefonează să mă informeze că Coposu e pentru Cunescu. Nu mă surprinde câtuși de puțin. Îmi spune, de asemenea, că trebuie să candidez ca independent, dacă nu sunt propus de Convenție.

Joi, 11 Iunie 1992

La prima Expoziție a cărții după revoluție. Extraordinar de multe edituri. Vreo 140 îmi închipui. A noastră printre ele. Am pus și *Dicționarul român-englez* ce ne-a fost comandat de BBC. Ni s-a cerut să-l scoatem dintre cărțile noastre. E adevărat că BBC-ul nu ne-a dat voie să tipărim pe carte „Editura Progresul Românesc". M-a însoțit tot

timpul Viceprimarul Iulian Crețu.

În Parlament, Raportul Mineriadei a 4-a, când eu și Ioan Alexandru i-am scos din Parlament, la 26 Septembrie 1991. La orele 12.00, la Muzeul de Istorie a Capitalei (Palatul Suțu), era deschiderea Expoziției de artă bisericească din Harghita. Mai mulți miniștri: Spiess, Ursu etc. Vine și Petre Roman. „Vă felicit pentru candidatură. Tocmai am auzit la radio că ați fost desemnat candidatul Partidului dumneavoastră".

Eu n-am auzit nimic. În tot cazul, mulțumesc. Și eu am fost primul care v-a felicitat când ați fost numit Prim-Ministru, după alegerile din 1990. V-aduceți aminte? Vorbește și Andrei, Episcopul de Alba Iulia și Patriarhul Teoctist. Lume multă. Vreo 150 de persoane. Ceea ce contrasta cu adunarea de dimineață pentru „Mișcarea Memorandului", organizată într-o sală mică, tot în acest muzeu (M.I.A.M.B.), sub președinția Prof. Vasile Boroneanț. Eu am sosit pe la 10.30 a.m., direct de la Expoziția de carte.

Vorbea într-o bună românească Profesorul american Paul Michelson, de la Huntington College, Indiana. A vorbit apoi, foarte bine, Gabi Țepelea. Mi-au dat și mie cuvântul. Mișcarea memorandistă pentru mine are trei semnificații, am zis. Întâi: ea reprezintă sfârșitul epocii de petiționare la împăratul. „Dacia", România Mare a devenit obiectivul românilor din Ungaria, ideal îndeplinit un sfert de veac după ultima „jalbă la'mpăratul", acum 100 de ani. Doi: a fost o mișcare de masă. Toți au dat, mult-puțin, dar toți au contribuit cu forințiii lor, ca să finanțeze drumul la Viena al celor 300. Trei: ea n-a fost niciodată o mișcare șovină. Și l-am citat pe Ioan Rațiu, în procesele urbariale și în scrisoarea către Aurel Mureșianu din 1888, în care-i cerea să nu-i atace pe toți ungurii în redactarea Memorandului, numai clasa lor conducătoare.

Întors acasă, vorbesc cu Vasile Anghelescu, de la Radio București. Pregătesc o dezmințire, înțelept redactată, cred. Abia am transmis-o și mă sună Coposu. I-o citesc. O aprobă. Transmit textul prin FAX la Radio București. Îl dau și Doinei Bâscă să se publice mâine.

Vine Micu Mezei, dar nu vrea să stea la masă. El mănâncă doar dimineața și seara. Îmi aduce vestea că putem obține vechea fabrică de bere din Turda. Pe o chirie derizorie.

La 5.00 după-amiază, la dezvelirea statuii lui Ionel C. Brătianu. Vorbește Dan Lăzărescu, Coposu câteva cuvinte, Radu Câmpeanu, și el foarte scurt. Îmbrățișez pe Ioana și pe Vintilică Brătianu. Și Ion I. Brătianu, deputatul a fost prezent.

Seara, la orele 7.00, la lansarea cărții *Petre Țuțea*. O mulțime imensă. Mă lasă să trec. Îl îmbrățișez pe Sorin Dumitrescu, cel care a lansat Fundația Anastasia. Noi, „Progresul Românesc", i-am facilitat publicarea cărții, tehnoredactând-o gratuit pe aparatura noastră (Gabriel Klimowicz și Anca Vergulescu).

Seara vine Doina la cină. Mă simt ceva mai ușurat: Nicolae mi-a trimis un FAX cu o corespondență de la Parlamentul European (Biller) și comunicatul dat de Nicolae presei. Foarte bun.

Oricum aș privi situația, trebuie să recunosc că felul în care mi-au propus candidatura la Președințe e foarte elegant.

Mă refer la Comunicatul PNȚ, semnat de Virgil Lambru. Citez: „În concepția PNȚ, personalitatea politică ce întrunește cu prisosință condiția cinstei și demnității atât în interiorul țării cât și în relațiile externe, este și rămâne omul politic Ion Rațiu, actualul Președinte UMRL, legat prin neam și nume de Istoria României".

O fi o frântură din Național-Țărăniști. O fi minusculă numeric. Totuși sunt de-ai noștri. Au aceleași tradiții și aceleași idealuri ca și noi. Sunt certați doar cu conducerea actuală a Partidului, care, har Domnului, nu e perfectă.

Dau interviuri. La BBC, REF și diverse publicații de aici. Mai ales despre declarația lui Roman că „deputații sunt escroci". De asemenea, interviu cu Gilda Lazăr pentru SOTI.

Curierul Național de astăzi publică prima parte a unui lung interviu cu mine, sub titlul: „Nu m-am întors în țară ca să devin Președinte". Cam critic Opoziția pentru tactică greșită. Dar altfel e bun, cred. Mi se va reproșa, totuși. De asta sunt sigur.

Cei din Lugoj mi-au telefonat. Îi vor scrie și lui Coposu ce mare succes a fost întrunirea noastră de acolo. Lucru foarte important, pentru că Cornel preferă să afirme că nu există nici un contracandidat valabil, capabil să-l învingă pe Iliescu.

Vineri, 12 Iunie 1992

Cu avionul la Cluj. Grama călătorește cu mine. Îmi spune că Simionică și Fulger au vorbit contra mea la ședința lor de Comitet (Uniunea Democrat-Creștină). Totuși, majoritatea au fost pentru mine. De aceea el a anunțat oficial, că UDC mă propune pe mine candidat la Președințe. „Sunt niște escroci. Nu se poate avea încredere în ei.

Deputatul Francke m-a avertizat împotriva lui Fulger, care a trăit mult timp în Germania".

I-am povestit, la rândul meu, că ambii mi-au vorbit foarte mult când am fost împreună la München. Mi-au oferit, chiar, să se ocupe ei de campania mea electorală.

„Nu cumva să ai încredere în ei. Sunt contra dumitale. Au încercat să mă debarce, tocmai pentru că eu am fost întotdeauna pentru dumneata".

La Librăria Universității - fostă Cioflec pe vremea mea - sunt primit cu multă afecțiune. Vorbesc Radosav și Victor Marian. Ambii, foarte elogios. De asemenea, Grama, care spune răspicat că eu trebuie să devin Președintele Țării.

Le vorbesc și eu, cu amintiri din Cluj. Povestesc cum am scris prima carte: cursul lui Aurelian Ionașcu. Și cum mi-am făcut două costume la croitorul Neumann cu banii ce i-am câștigat. Am uitat să spun că lucrarea litografiată a fost vândută în întregime, chiar în aceeași librărie. Păcat. Ar fi fost o notă personală interesantă. Să se lege trecutul de prezent.

S-a vândut excepțional de bine. Am semnat și autografe.

La orele 4.00 p.m., la UMRL. Și aici multă lume. Mi-au oferit un pahar cu vin. Le-am vorbit. Le-am citat și din articolul publicat în *Libertatea,* sub titlul „Tarabostes Rațiu, la 75 de ani de viață". „Mă face dac, poate din cauza pletelor". Le-am explicat deplorabila impresie cauzată în Occident de votul Parlamentului unit împotriva alegerilor la 26 Iulie.

Cu mașina la Gherla. Plouă. Mă așteaptă lumea în stradă, cu umbrele etc.

Sala Primăriei, plină. Victor Marian i-a numărat: 147.

Primarul e PUNR. Foarte decent, civilizat, însă. Spune și el câteva cuvinte. Răspund la întrebări, timp de două ore și jumătate. Și bune și rele. Ar trebui să am răspunsuri gata, succint redactate căci multe din întrebări sunt cam aceleași.

Plecăm la 8.30 și sosim în Someșeni la 9.00. Ne trebuie puțin ca să găsim casa măcelarului Gordea cu care va lucra Cerghizan la punerea pe picioare a abatorului. Le-am dat, prin Victor Marian, un cec pentru șase milioane, ca să cumpere terenul pe care se va construi abatorul.

Mâncare foarte bună. Șnițel, fleică și ficat. Și ceapă verde, proaspătă, din grădina lor. E ca la sate. „Buda", afară în curte.

Am luat cu mine, când am plecat din București, și articolul din *Libertatea.* Ziarul nu-mi este favorabil, ca de obicei. De data asta a scris un articol într-un fel foarte elogios. L-am pomenit în cuvântarea mea de la Librăria Universității. Îl alătur. „Tarabostes" erau aristocrații geto-daci. În limba latină, bineînțeles.

Sâmbătă, 13 Iunie 1992

La Muzeul de Artă (Director: Dr. Livia Drăgoi) din Piața Mare; Unirii, pe vremea mea, acum, mi se pare, a Libertății. E fostul Palat Banffy. Construit în 1774, pereți groși, are o curte interioară foarte frumoasă.

Mă primește directoarea și cu restul personalului. M-au făcut Președinte de Onoare al Instituției. Vor, în special, să organizeze expoziții în Occident, ca și arta românească să fie mai bine cunoscută. L-am pomenit pe Heini Thyssen-Bornemisza. Să vedem dacă-l pot interesa, mai ales că Muzeul are și multe picturi maghiare.

De acolo, la meciul de fotbal „U"-Brașov. „U" a câștigat cu 1 - 0. E acum promovată echipa în Divizia A.

În pauză dau mingile de fotbal copiilor din pepiniera „U". În total, 8. Două dintre ele marcate „Manchester United".

Sunt ovaționat. „Rațiu Președinte", s-a strigat din ambele tribune. Am demonstrat și controlul meu asupra balonului; ceea ce a impresionat. Păcat că n-am plănuit gestul. Aș fi putut s-o fac mai impresionant, dacă mă exersam puțin. Dar nici așa, spontan, n-am fost rău. Am lovit balonul de vreo 3-4 ori perfect controlat. Dac-aș fi făcut-o de vreo 10 ori, atunci m-aș fi angajat antrenor al echipei.

Masa la Cerghizan, cu Marian și Mihăilescu. Mă pun la curent cu acțiunile lui Nelu Boilă. Susținut de Matei, bineînțeles și de Cornel Coposu, „care nu dă niciodată pe la Sediul nostru. Întotdeauna stă la Boilești".

Răuțu i-a luat un interviu Primarului Funar. Un PUNR înrăit: ne-a amendat pentru că am pus o placă „UMRL" pe clădirea unde avem sediu. De asemenea, *Mesagerul,* ziarul Primăriei, e antimaghiar și antisemit. A publicat că și *Cotidianul* e subvenționat de Fundația Soros. Am protestat.

Duminică, 14 Iunie 1992

Se împlinesc doi ani de la Mineriada a 3-a, când casa mea a fost devastată. Noaptea trecută am petrecut-o în tren. Nu știu cum, biletele

de la vagonul de dormit n-au fost corecte. În fine, s-a soluționat problema. A trebuit să plătim din nou suplimentul de pat, dar s-au găsit trei locuri pentru Cristian, Mihai și pentru mine. Am dormit bine. Am citit articolul din *Spectator* în care se demonstrează că Walesa utilizează vechea nomenclatură comunistă ca să guverneze Polonia. Ceea ce explică de ce nu se apropie de NATO și de ce doar Bielecki l-a oprit să dea acoperire „puciștilor" din Moscova care l-au înlăturat pe Gorbaciov acum un an.

Pericolul e real. Dacă nu reușim transformarea economiilor noastre, fără prea multă întârziere, ne vom îndrepta spre Moscova. Nu numai Polonia, dar și celelalte țări din estul Europei.

Interviu cu Crina Nedelcu de la *Expres Magazin.*

Sosește Elisabeth cu Stephanie Imboden. Au venit cu mașina din Zermatt. Nicolae a informat-o că Christopher Booker de la *Daily Telegraph* cunoaște povestea cu caseta incriminatorie pe care Doru Hanganu a încercat să o vândă pe toate cărările, inclusiv lui Voican-Voiculescu. S-ar putea ca să fiu atacat pe această problemă dacă voi fi învestit candidat al Convenției. Așa crede Christopher, cel puțin. Evident, riscul e mare, dar noi suntem în România, nu în Anglia puritană. În tot cazul, n-am nici o intenție să ascund adevărul. Voi accepta consecințele.

Luni, 15 Iunie 1992

Interviu cu VOA. La 12.00, la *Christian Solidarity International.* Tocmai soseau și Diaconescu și Țepelea când m-am dat jos din mașină. Președintele e un elvețian, Hans-Jurg Stuckelberger. A venit și un american, Michael Farris, candidat la Senat, Mervyn Thomas, Președintele CSI în Marea Britanie, cât și Herbert Meier, Kase Walder și Karin Fluckiger, toți din Elveția.

Președintele în România e Ioan Alexandru. După ce au vorbit ei, am luat și eu cuvântul, flancat fiind de Ion Diaconescu și Gabriel Țepelea. A vorbit și Rodica Munteanu, psihiatru, Subsecretar de Stat la Muncă și Ocrotiri Sociale și apoi Gabi Țepelea.

În Parlament, sesiunea unită a celor două Camere. Iau cuvântul. Cer ca înainte de votarea judecătorilor la Curtea Supremă să adoptăm legea. Ministrul Justiției, Ionescu-Quintus, mi-a confirmat că ea trebuie introdusă săptămâna viitoare. Fără lege trebuie să decidem, întâi, că vom numi judecătorii în ciuda acestui fapt.

Moiș a intervenit. Și alții. S-a respins sugestia mea. E important însă că am făcut-o, la sugestia avocatului Vasiliu căci, odată ajunși la putere, putem să-i înlocuim pe judecători.

Se trece la prezentarea candidaților: 48 de candidați pentru 48 de locuri. Discuții. Țepelea vorbește bine. Întrebări directe candidaților. Dinu Patriciu sugerează ca toți să răspundă la trei întrebări asupra trecutului lor politic.

La 6 seara, Dragomir, redactorul ziarului *Sport,* îmi dă colecția de scrisori copiate de Doru Hanganu din arhiva mea și o casetă video. „Le-am cumpărat de la Hanganu (pe 2.000 de dolari). Aici e copia scrisorii prin care confirmă acest lucru și angajamentul ce și-a luat să nu mai vândă această casetă altora. Dacă o face, se obligă să dea 3 milioane de lei".

Nu știu ce e în casetă, îmi spune.

Vorbesc deschis cu Elisabeth. Ea se gândește că ar fi poate mai bine să mă retrag din viața publică.

„Cine e nevinovat să arunce prima piatră". Sunt gata să mă retrag, totuși, pentru pacea sufletească a Elisabethei. N-am luat, însă, nici o decizie.

Coposu sosește curând după orele 9 seara. Mi-a explicat întârzierea etc. Dar, de fapt, noi aranjasem să vină „când găsește o fereastră" după orele 7 p.m., dar să nu-l așteptăm la masă. Ceea ce am și făcut. La 8.00 am cinat.

I-am arătat sugestiile lui Chirvai pentru afișul Convenției. Le-a luat cu el. „Va trebui să avem două chei, poate pe un lanț", mi-a zis. Să încercăm diverse variante.

Am intrat îndată în subiect. I-am dat cărțulia mea, *Cine mă cunoaște în țară așa cum sunt?* și am marcat câteva pasagii, care-l privesc. Nu e în felul meu să mă apăr. Eu nu țin să fiu Președinte. Dacă tu crezi că un altul e mai potrivit, eu mă retrag. Tu ai suferit în închisori. Nu eu. Partidul trebuie să se pronunțe. Sunt încontinuu întrebat. De ce nu m-a propus Partidul meu. Există vreun motiv?

A intervenit. Mi-a explicat că indiscutabil sunt cel mai calificat și cel mai popular dintre toți candidații. Trebuie să avem o decizie a Partidului. Partidul e, de fapt, el. Toți îl ascultă. Mă refer la cei din jurul lui, așa cum și-a organizat conducerea Partidului.

Iarăși s-a discutat contribuția mea financiară. Că nu m-am ținut de promisiune.

„Eu cred că noi vom fi pentru tine. Să dai niște bani. Acum avem ceva bani. Dar nu-i destul. PNL - aripa tânără - vorbește de 100 de milioane. Ei au sponsori. Vor avea și pretenții".

I-am spus că voi căuta să aduc o mașină pentru fiecare circumscripție electorală (fiecare județ). Nu nouă, dar în stare de funcționare. Dar să nu iei asta ca o promisiune.

„Ar trebui s-o spui, când ne întâlnim."

Da, dar n-o fac decât dacă voi fi sigur că se va realiza.

Corneliu Tânjală a fost pe la mine în timpul zilei. Mi-a explicat cum au scos secera și ciocanul de la monumentul din Rotonda Parcului Carol. Mie mi-au dat ciocanul. E granit. Foarte greu.

Coposu îmi dă și o scrisoare de la Julian Maca, din Germania, în care mi se aduc mari laude: „Sunt convins că sunteți omul de seamă român, vrednic să redreseze viața poporului român. Astfel voi fi fericit să fiți alesul poporului român predestinat ca Președinte al României moderne", îmi scrie. „O adevărată încredere în oameni cu puteri aproape providențiale nu am decât în dl Președinte Corneliu Coposu și în Dumneavoastră".

„Eu nu vreau nimic. Nici Președinția și nici să fiu Prim-Ministru. Vreau să organizez Partidul și, apoi, să-l trec generației viitoare". Cam astea au fost ultimele lui cuvinte.

Marți, 16 Iunie 1992

Abia sosesc la Parlament și mă întâlnesc cu Szilagy. Trebuie să-ți spun că sunt dezamăgit că v-ați decis să-l susțineți pe Manolescu. Ce v-a promis? Știu că Frunda a vorbit pentru mine. Așa mi s-a spus, cel puțin. Mi-a confirmat totul. Cornel Coposu era deci foarte bine informat.

Când l-am văzut pe Petru Ștefănuț, i-am redat conversația. S-a dus imediat la Tókay. Ei sunt amândoi deputați de Arad. Îndată ce-l văd pe Frunda, îi mulțumesc. „Da, e adevărat. V-am susținut, dar votul a fost pentru Manolescu". E clar. Prietenia lui Manolescu cu Dómókós Géza e o realitate. În cursul dimineții însă, vine Tókay: „Chestiunea nu e complet închisă. Și votul e secret". Era să uit, atâtea se întâmplă precipitat. Ieri, după-amiază, am stat mult de vorbă cu Christopher Ingham. I-am făcut o analiză sistematică și aprofundată a situației politice. Fără nici o reticență, nici un eufemism.

Se votează Legea electorală. Alegerile vor avea loc, deci, la 27 Septembrie.

Trec prin momente foarte grele. E foarte greu să-mi imaginez că nimeni nu va utiliza înregistrarea pe bandă, sau videocaseta, dacă voi fi numit candidat de către Convenție. Elisabeth nu reacționează când îi spun că sunt gata să renunț și să mă retrag, dacă așa vrea ea.

Mergem la recepția dată de Andrew Bache (Ambasadorul britanic). Lângă el, ca să primească musafirii, Christopher Ingham. Andrew îmi mulțumește pentru discuția noastră din Parlament *Most helpful*.

Cu Elisabeth. Coposu vine imediat la noi să-i sărute mâna. După ce pleacă Elisabeth, îi povestesc că votăm în Cameră și Senat, în ședință comună, compoziția Curții Supreme. Pe șase ani. Îi spun că am luat cuvântul ca să explic că ar trebui să avem mai întâi Legea organizării judecătorești, care va fi introdusă abia săptămâna viitoare și, apoi, să-i numim pe judecătorii propuși de Iliescu. Doar vor fi numiți pe șase ani. Și toți au un trecut dubios, în cel mai bun caz. Am făcut-o, deși știam bine că propunerea mea va fi respinsă, ca să avem o justificare și să-i dăm afară când, și dacă venim la putere.

Alcalay, Ambasadorul venezuelan, îmi cere să mă vadă. Îi dau un rendez-vous pentru mâine dimineață, la 8.30. John Davis îmi confirmă că voi fi invitat la Washington, imediat ce voi fi numit candidatul Convenției.

În drum spre Parlament mă opresc la Hotelul Intercontinental. Horea Popescu filmează piesa *Templeton* în apartamentul 1901. Ana îmi place. E foarte bine aleasă. Horea tocmai avea fibrilație. S-a odihnit puțin, dar sunt îngrijorat. Doamne ferește! Îmi cere să-i vorbesc lui Răzvan Theodorescu, ceea ce fac mai târziu când ajung în Cameră. Îl felicit pe Remus Opriș, noul nostru deputat. Tocmai a luat locul lăsat liber de Vasile Gionea, acum Președintele Curții Constituționale.

Gabrielescu îmi vorbește deschis. Au primit 25.000 de dolari și vor mai primi. Dar nu e destul. „Dă și tu. Nu-i destul să promiți. Dă și tu".

Sosesc acasă epuizat. Dar îmi vine o idee bună. Avem un vișin plin de fructe. Vișine mari, excelente. Mă pun în pantaloni scurți, mă urc pe scară și timp de aproape o oră culeg. M-a liniștit căci eram foarte tensionat. Din cauza situației cu Rodean, în special.

El e în America. S-a dus acolo cu Celestin. Cu ce bani? Ce face? În tot cazul, eu am trecut la acțiune. M-am dus la Olinescu. I-am întrebat ce sunt celelalte două societăți înființate de Rodean? „Nu știu nimic", mi-a răspuns. Am adus tot utilajul pentru a scoate un ziar. Nu pentru afaceri. Ziarul nu se mai poate redacta în cele două camere. Avem

nevoie de camera cu linotronicul. Să mutați cele două ordinatoare de-acolo în cealaltă cameră unde aveți și altele. Acolo este loc. Și am nevoie de jeep. „Să așteptăm până vine dl Rodean". Nu se poate. Pe răspunderea mea. Faceți-o acuma.

Nu i-a convenit. Dar a fost de acord. S-a mutat parte din aparatura noastră în camera cu linotronicul pe care nu o vom mai abandona de-acum încolo.

De dat afară pe Rodean încă nu pot. El e în stare să treacă peste cadavre ca să-și promoveze interesul.

După ce-am cules vișinele am luat cina, liniștit, în trei, cu Elisabeth și Stephanie.

L-am căutat pe Edward McMillan-Scott. Nu l-am găsit. E foarte important să-i vorbesc. Acum am nevoie de ajutorul lui.

Miercuri, 17 Iunie 1992

Milos Alcalay, Ambasadorul Venezuelei, vine să mă vadă la 8.30 dimineața. Foarte punctual. Îmi aduce niște cărți, cu dedicație. Îi dau și eu *Cine mă cunoaște în țară așa cum sunt?*.

Discutăm situația politică din România. „După semnele vremii, veți fi amândoi Președinți", îmi spune.

Ședința începe destul de punctual. La câteva minute după 5.00 p.m. Eu îl adusesem pe Remus Opriș de la Parlament, după ce l-am învățat cum să meargă la Popescu, Secretarul Camerei, ca să semneze foaia de prezență. „Dar nu trebuie să abuzezi. Să-i ceri dlui Popescu să semnezi, numai când ai justificare autentică ca să nu rămâi până la sfârșitul dezbaterilor", i-am spus lui Opriș în fața lui Popescu.

Mi-au rezervat un loc la stânga lui Coposu. La stânga mea, Ioan Lup. Discutăm timp de trei ore și jumătate. Tot felul de lucruri. Biroul întreg, deci și supleanții. Trei tineri, o fată și doi bărbați, toți între 31 și 33 de ani, ni se prezintă. De-acum încolo vor lua parte la dezbaterile noastre. Fata e specialistă în agricultură, Legea funciară etc. E singura femeie la adunarea noastră de vreo 22 de oameni. Teoretic, ar trebui să fim 16. Ioniței nu e prezent. Și nici Roșescu. Dar vin alții.

Trebuie să trimitem o delegație la Kiev. Să stabilim o bună legătură cu Partidul Creștin-Democrat care s-a înființat acolo.

Mi se propune să o conduc eu. Declin. Nu vorbesc nici rusește și nici ucraineana. Dacă-i o sarcină de partid, evident voi merge. Dar, altfel, las onoarea altcuiva. Acceptă Lup. Mare și lungă discuție, apoi,

asupra Departamentului de Studii, de sub Țepelea. Toți au primit să colaboreze. Ilie Păunescu ridică problema unui șef județean PNȚCD care a candidat, în 1946, sub semnul electoral al „Soarelui", adică al comuniștilor, atunci parțial camuflați. „Eu îi consider pe aceștia trădători. Cei care au intrat în PCR mai târziu, mai merge. Dar nu cei care au instaurat comunismul în România".

La sfârșit de tot, Coposu ne informează că Pleșu s-a oferit candidat la Președinție dacă îl acceptă Convenția Democratică în unanimitate. Iar Diaconescu citește o listă a electorilor noștri. Fără absolut nici o discuție: Diaconescu, Gabrielescu, Dudu-Ionescu, Remus Opriș, Ilie Păunescu și Bani Ghica.

M-a surprins că absolut nimeni n-a suflat un cuvânt. Nici vorbă de alegeri, ca noi să ne alegem electorii. În definitiv, votul e secret. Șansele ca Ilie Păunescu, de exemplu, să voteze pentru mine, sunt minime. Și nici de ceilalți nu pot să fiu absolut sigur. De altfel, Coposu nu pierde nici o ocazie să mă înțepe: „Văduva lui Caius Iacob s-a oferit să dea lecții gratuit de matematică oricui, dacă i se oferă o cameră și o tablă neagră, ne informează Țepelea". Și cretă, zic eu. „Intervenția dlui Rațiu înseamnă că el oferă creta", explică Coposu. Ceva mai târziu, Lup descrie situația de la Galați, unde Lepădatu și Cacinski au făcut dificultăți.

„Dar mi-au dat și mie un ultimatum. Dacă nu fac ce vor ei, mi-au spus că vor intra în Partidul lui Rațiu și Constantinescu-Klaps", a explicat Coposu, în râsul tuturor. Am zâmbit și eu și m-am prefăcut că nu înțeleg bine. N-am rostit un cuvânt. *Generous in victory, valiant in defeat,* mi-a trecut prin cap. Astea sunt calitățile omului de stat. El, Coposu, e acum, victorios. Toți îl urmează fără să crâcnească.

Acasă, seara, reușesc să-l găsesc pe Edward McMillan-Scott. Crede că-mi va putea procura mașini. Va vorbi cu Wayland, care este Președintele Motor Car Mannufacturers. „Va fi mai ușor să vă trimitem mașini uzate și să uităm de ele", mi-a spus, când i-am sugerat să ni le împrumute, pe timpul campaniei electorale. I-am cerut un minimum de 50. Mai bine 100, dacă e posibil.

Coposu îmi dă și o contestație venită din nou, din partea lui Nelu Boilă. Omul nu e normal.

Joi, 18 Iunie 1992

În Parlament, de la 8.00 dimineața până la orele 2.00 p.m.

După masă, Ioniță Olteanu din München. A făcut o Societate mixtă

româno-germană. Publică ghiduri pentru afaceri și periodice economice. Pare un lucru bun.

La 5.00, la Convenția Democratică. Stăm până la 11.00 seara. Se adoptă diverse protocoale de funcționare. Ale Convenției și ale candidatului Convenției Democrate la Președinție, inclusiv angajamentul pe care acesta trebuie să-l semneze. Nu intervin decât o singură dată. Ticu Dumitrescu a venit cu ideea să-l scoatem pe Iliescu din funcția de Președinte al Țării. Ideea e interesantă, dar foarte greu de realizat. Întâi, ne trebuie un mare număr de semnături pentru a forța o dezbatere. Apoi, o majoritate de 2/3 a ambelor Camere pentru a-l suspenda. Apoi, chiar dacă ar fi suspendat, e o procedură anevoioasă care ar dura cel puțin 80 de zile, iar Președintele are dreptul să organizeze un plebiscit în toată țara. Care și el va dura, și rezultatul dorit nu e deloc asigurat, am zis. Cunescu a confirmat.

Vineri, 19 Iunie 1992

Sergiu Popescu, Secretarul Executiv al PNȚCD, vine la 9.00 și stă până la 11.00. Mă pune la curent cu situația. El mi-a cerut cărțile *Moscova Sfidează Lumea* și *Politică pentru Occident*. E sigur că eu sunt omul potrivit pentru țara noastră, astăzi. Mi-a povestit viața lui, antecedentele familiei, tatăl închis cinci ani etc. A venit să-mi vorbească pentru că există un complot împotriva mea la conducere. Dirijat de Coposu. De aceea l-au propus și pe Lup candidat. S-ar putea ca Lup să fie ales de delegații de la organizațiile județene. Ei vin aleși pe sprânceană. În felul acesta candidatul nostru nu voi fi eu. Lup n-are nici o șansă împotriva lui Manolescu și Manolescu n-are nici o șansă împotriva lui Iliescu. E mai bine ca Iliescu să fie ales. Că atunci Regele să fie alternativa indiscutabilă.

La 11.00, la inaugurarea, cu slujbă și sfeștanie, a Palatului Ghica. E frumos restaurat de un român american, Pintea, din Philadelphia. Tratează boli de piele prin mijloace homeopatice. A cheltuit, îmi spune, 200.000 de dolari să-l restaureze. Poziția e excelentă.

Am vorbit cu Simina Mezincescu. Ea rămâne pe lângă ideea că am putea să-l aducem pe Rege pe tron fără plebiscit, dacă obținem o majoritate absolută în Parlament.

Dacă e posibil, să o facem fără vărsare de sânge, da. Sunt de acord. Eu n-am nici o intenție, dacă sunt ales, nici să candidez a 2-a oară și nici să-mi întemeiez o dinastie. Dar nu e sigur că voi fi numit candidat

al Convenției Democrate. Eu nu știu ce vrea Cornel.

„Poți să fii. Am vorbit cu Cornel. El te vrea. De aceea a prelungit procedeul. Ca să se limpezească apele", a fost reacția ei.

Mă întreb: Și ce avantaj pentru mine aduce această întârziere?! Nu văd.

La 4.00 p.m. vine Mihail Grama, cu șase delegați din partea partidului lor, Uniunea Democrat-Creștină. Ei sunt pentru mine. I-am notat pe toți în condica mea de zi. M-a impresionat Constantin Constantinescu. Avea cunoștințe foarte amănunțite, interesante, despre starea actuală a industriei noastre energetice.

Am fost invitat la GDS să vizionez filmul „Monarhia salvează România". Am sosit târziu, după rularea filmului. S-au servit băuturi și fursecuri.

A început, apoi, o discuție amplă și interesantă - de ce salvează Monarhia România? Ce va face? Întrebarea a fost elocventă și bine pusă de deputatul FSN, Stancov.

Discuție lungă. Nimeni n-a convins pe nimeni. Vasta majoritate a celor prezenți erau monarhiști convinși.

Stancov, la un moment dat, s-a referit la mine ca la un autentic democrat. „Un vot e asigurat", a intervenit Coposu, râzând.

Coposu a luat cuvântul de mai multe ori. Cea mai categorică intervenție a lui: „Nu avem alternativă ca să ne asigurăm stabilitate și respect în lume. Pe Ion Rațiu îl cunosc din copilărie. El nu poate s-o facă. Ceilalți, și mai puțin".

Semnificativ că Simina Mezincescu, care era așezată lângă mine, și-a schimbat scaunul și s-a dus lângă Cornel.

Am intervenit și eu. Dar cu grijă. Implicit am apărat Parlamentul, în ciuda faptului că „a fost fraudulos ales". Pentru că e un început de democrație. Și am terminat pledând pentru stabilitate „peste veac". Am fost puțin ambiguu intenționat, pentru că eu nu sunt deloc sigur că poporul român, mai ales tineretul, va opta pentru Monarhia Constituțională. Iar soluția Mezincescu, care este, în fond, și a lui Coposu, e greșită. Republicanii nu vor ceda fără luptă și indiscutabil, ei au acum majoritatea voturilor.

Mi-a plăcut schimbul socialistului PSDR Petrovici-Stancov. Primul și-a descris experiența lui de străjer împreună cu Mihai, când erau amândoi la Mănăstirea Dealu și săreau capra, unul peste altul.

„Asta nu-l califică. Sunt sigur că și Iliescu a sărit capra"!!, a fost

reacția lui Stancov. Foarte amuzant și dibaci pusă.

În mașină, băieții mei Nicu Bocioacă și George Paloșeanu și-au arătat indignarea: „Cum a putut Dl Coposu să fie atât de tăios împotriva dumneavoastră? Tineretul e în favoarea dumneavoastră. Ei au încredere că puteți să fiți Președinte și să ne aduceți prosperitate. Pentru noi, Regele e un fel de curiozitate. Și țara se teme că-și va relua moșiile Coroanei".

Le-am explicat că nu e vorba de mari moșii etc. Dar, au dreptate. Pentru moment, aceasta e situația. Eu sunt aici. Eu am trăit aici momente grele. Imaginea mea în țară, pentru tineret, e rezultatul realităților vieții românești din ultimii doi ani. Nu dintr-o nostalgie a trecutului, sau dintr-o promisiune fără acoperire pentru viitor. De aceea eu vreau ca mai întâi țara să fie informată, extensiv, asupra adevăratei noastre istorii și apoi, să avem un referendum.

În drum spre casă, m-am oprit la Nat și la Katie Page. Fusesem invitat cu Elisabeth și Stephanie Imboden la „un drink". Ca să mă scuz că n-am putut veni. Gestul a fost apreciat.

Discuția-dialog de la GDS s-a făcut sub Președinția lui Băcanu de la *România Liberă*. Doina Bâscă îmi spune că i-a trecut supărarea pe noi, pe *Cotidianul* (lui Băcanu).

Dau un lung interviu doamnei Angela Branea de la *Acțiunea* din Piatra Neamț și diverse scurte răspunsuri la întrebări ce mi s-au pus la telefon. De la ROMPRES, BBC, *Expres* etc.

Sâmbătă, 20 Iunie 1992

La sediul PNL-CD. Mă primesc Vintilică Brătianu și mulți alții. Câteva minute mai târziu vine și Niculae Cerveni. În total, vreo 30 de oameni. Întrebări fără întrerupere. Multe fețe deschise, clar pentru mine. Altele mai puțin. Am răspuns direct, fără nici un înconjur la toate întrebările.

Crezusem, înainte de întrunire, că Cerveni e contra mea. Am plecat cu impresia că ar putea să încline spre mine; chiar Vintilică, cu siguranță, e pentru mine.

Acum se vor gândi. Probabil vor audia și pe ceilalți candidați. Vor lua, apoi, o hotărâre. Dacă și ei m-ar propune, atunci am o bună șansă de a deveni candidatul Convenției.

Doina Bâscă a vorbit cu Emil Constantinescu, care i-a pomenit de cuarțul ce mi-a dat de ziua nașterii. Și-a exprimat dezamăgirea ce-i

cauzează Coposu: „E ca Maniu, care s-a ascuns cinci zile când cu schimbarea de la 23 August 1944". O fi așa? Eu știu, doar, că Maniu n-a fost de găsit când Regele l-a arestat pe Antonescu. „Știu și eu că Maniu a fost un cunctator. Și Coposu e mult mai rău".

„Eu nu știu ce înseamnă cunctator!"

E din istoria Romei, înseamnă temporizator, șovăielnic.

„O fi, dar noi nu suntem educați!"

I-am explicat, bineînțeles. Învățământul trebuie reformat din nou spre umanistică.

Am cules restul vișinelor și curățit scocul chioșcului din grădină. Noi i-am spune filigorie, în Ardeal.

Mă frământă întrebarea *Tineretului Liber*: „Quo vadis Romania?".

Duminică, 21 Iunie 1992

Sosesc la Mitropolie curând după orele 8.00 dimineața. Le-am lăsat pe fete (Elisabeth și Stephanie Imboden) cu mașina, îndată ce am ajuns la Catedrală. De-acolo pe jos.

Piața mișuna deja de preoți, maici și lume. Peste tot tineri soldați din Gardă. Uniforma nu e rea. Nu e exagerată, ca cea a Regelui Carol al II-lea, dar băieții ar trebui selectați. Să fie băieți înalți, chipeși. Și, har Domnului, avem destui în țară.

În rotonda de așteptare, la capătul scărilor ce urcă la intrarea principală, plină de ierarhi în odăjdii. Am strâns mâna în dreapta și în stânga. Peste tot am fost întâmpinat cu căldură. L-am găsit pe Secretarul de Stat de la Educație, care e responsabil pentru Culte. Am stat de vorbă cu el. Episcopul Andrei din Alba Iulia mi-a vorbit. A venit și Ioan Alexandru. Episcopul Irineu din Suceava, cel care l-a invitat pe Rege, mi-a arătat multă dragoste. A venit special să mă salute.

La orele 8.00 s-au înșiruit, patru câte patru, și Patriarhul a apărut în sala din dreapta. M-am dus la el și m-a primit cu afecțiune. Orice s-ar spune, e un bun politician.

Exact la 8.30 s-au tras clopotele și procesiunea a pornit. Teologii, maicile, purtătorii icoanelor celor 13 noi sfinți, monahii și arhiereii. Mai intră episcopii, apoi mitropoliții și pe urmă figura înaltă, în alb, a Patriarhului, urmat de anturajul său bisericesc. După ei, imediat noi, reprezentantul Guvernului alături de mine. Ioan Alexandru fusese racolat ca purtător al unei icoane.

În piață l-am văzut pe Ilie Păunescu. Imediat i-am făcut semn să vie

lângă mine. Și așa am coborât cu toții Dealul Mitropoliei. Nori ușori acopereau și micșorau tăria soarelui. Dar era cald, foarte cald. Ni s-au alăturat Victor Surdu și alți deputați. Când am luat-o la dreapta spre Biserica Sf. Spiridon, Surdu m-a bătut pe umăr. „Nu-l cunoști pe C.V. Tudor". M-am întors. Da, dar se spune că suntem prieteni! I-am strâns mâna. „Ești cel mai mare dintre români. Nu?!" Totul, pe un ton amuzant, nicidecum agresiv. Și mi-am văzut de drum. A spus el ceva. Nu știu exact ce. A încercat să mi se apropie. Mi-a strâns umărul stâng. N-am mărșat. Ușor m-am debarasat de mâna lui și l-am ignorat. E tânăr, înalt, evident deștept.

Lumea mă recunoaște și mă salută. Intrați în Catedrala Sf. Spiridon ajungem, din întâmplare aș zice, pe scaunele din primul rând din dreapta altarului.

Liturghie arhierească bizantină, cu tot fastul, aurul și argintul, mătasea și potcapurile pline de iconițe și pietre scumpe caracteristice. Împletire admirabilă, armonioasă de splendoare și evlavie generală, de vocile oficialităților, bine aleși ca să contrasteze. Când bas profund, când tenor cu trei octave mai sus. Și totul sudat de un cor magnific. Icoanele aranjate pe trapeze ca să formeze un fel de coridor care ducea din navă până la altar, și cei peste 20 de arhierei aranjați în spatele lor, strălucitori în odăjdii multicolore.

Indiscutabil, orice s-ar spune, Biserica e o instituție puternică în țara noastră, i-am șoptit lui Păunescu.

Spre sfârșitul Liturghiei a sosit și Primul Ministru Stolojan, cu Dan Marțian. L-am studiat pe Dan, mai ales. Avea o față mohorâtă: ce i-o fi trecut prin cap, el, liber-cugetător? S-au așezat în rândul întâi, pe cealaltă parte, la stânga altarului.

S-au sfințit, apoi, icoanele. Una după alta. După stropirea lor cu aghiazmă Patriarhul le-a ridicat pe rând, sus de tot. Să le vadă poporul. Ștefan cel Mare și Constantin Brâncoveanu printre ei.

La ieșire am fost copleșit. Pe mine mă vroiau. Pe mine mă aplaudau, mă sărutau. Mi-au smuls floare de floare din buchetul ce mi se dăduse în biserică. Îmi sărutau mâinile. Alții mă îmbrățișau. Până la urmă am distribuit toate florile ce le aveam în brațe. Ce-o fi gândit Păunescu?, mă întreb. Dan s-a ținut după mine și a văzut totul. Trebuia să recunoască spontaneitatea demonstrației de încredere, de speranță, chiar de dragoste ce-mi arăta populația.

Să nu uit. La sfârșitul slujbei Patriarhul a venit la noi. L-a salutat pe

Stolojan și pe nu mai știu pe cine imediat de lângă el și, apoi, mi-a strâns mie mâna în văzul tuturor. L-am dus pe Păunescu cu mașina până în Piața Aviatorilor. Vroia să meargă pe jos de acolo, căci locuiește aproape.

Toată după-amiaza mi-am pregătit cât mai minuțios posibil, un *curriculum vitae,* pentru electorii Convenției Democratice. Anca Negulescu a venit special să-mi pregătească materialul.

Am scris apoi *Introducerea* pentru cartea lui Caldera, despre Democrația Creștină. O publicăm la cererea Ambasadorului Venezuelei, Milos Alcalay. În fine, un articol „Quo vadis Romania" pentru *Tineretul Liber.*

Luni, 22 Iunie 1992

A venit Pupi Grozea la mine la masă. Vroia să-mi vorbească de urgență, mi-a spus. L-a avut pe Coposu și pe surorile lui, la el acasă, de Rusalii. E clar că nu e decis pentru mine nici acum. Dar n-are pe altul mai bun. Ar fi vrut să-l împingă pe un profesor de la Iași, Zac, sau așa ceva. Cine a auzit de el? Chiar dacă e un om minunat. În orice caz, acesta n-a acceptat „în ruptul capului".

Seara întâi, cu Doina Bâscă, la Palatul Elisabeta. Recepție mare, dată de Mihai Cârciog. E inaugurarea cotidianului său, *Evenimentul Zilei,* 16 pagini, 20 de lei. Au tras 120.000 de exemplare, e aerisit. Calitatea tiparului lasă de dorit, dar e plin de știri. Cârciog e sigur că va reuși.

De-acolo, la soții Terfloth. Recepție ca să ne zică *auf wiedersehen.* Pleacă. Păcat, Elisabeth se înțelegea foarte bine cu Elisabeth Terfloth. Roman e de acord să nu susțină proiectul de Lege a presei. Nu trebuie. Candidezi?, l-am întrebat direct. A ezitat puțin, apoi mi-a răspuns: „Sunt presat din toate părțile". Și a zâmbit. Deci, s-ar putea.

Stau mult de vorbă cu Szöcs Géza. Îmi cere să le promit că vor avea universitatea lor. Pentru moment s-au decis să-l susțină pe Manolescu. Dar nu e bătută-n cuie. Se interesează cu toții. Bárányi m-a susținut foarte mult, în discuțiile lor.

Dacă fac o promisiune, eu mă țin de ea. Dar voi vorbi în acest sens. Și în măsura în care va depinde de mine, eu vă susțin. Pentru că eu vreau absolută egalitate pentru toți cetățenii și sunt contra șovinismului. Pot să promit că voi vorbi împotriva lui Funar, Primarul Clujului. A fost și Horwáth, parte de timp cu noi.

Cina la Trolle Anderssen și Nan Robinson (Ambasadorul Norvegiei), în onoarea Secretarului de Stat de la Externe, Helga Hernes.

Am vorbit mult cu Brucan. I-am pus în vedere că ar fi bine să mă susțină, pentru că vreau o adevărată reconciliere. Nu văd pe nimeni altul gata s-o facă. Mariana Celac așezată lângă mine. „Ce-ați adus în țară merită mult mai mult, deja acum, decât o notă de subsol în istoria României. (Așa mi-am descris eu, ei, contribuția mea.) Ați adus în mod practic spiritul democrației".

Pupi Grozea mi-a cerut $500 împrumut. Am să-i dau, dar, probabil, nici el nu va fi o excepție. Toți vor bani. E foarte trist. Din experiența mea, așa-ți faci inamici. Nici Radu Vasile, căruia i-am împrumutat 200 DM, când am fost recent, la München, nu mi-a menționat absolut nimic de ei. Părea om de treabă!

Marți, 23 Iunie 1992

Lucian Vasilescu și Florin Toma de la *Cotidianul* vin să-mi ia un interviu. Amănunțit.

La Parlament, Takács Csaba îmi spune că va vota pentru mine. La recepția Ligii Statelor Arabe, Szöcs Géza îmi spune că și el va vota pentru mine. „Dacă Coposu se exprimă clar pentru dumneavoastră, atunci s-ar putea ca și noi (UDMR) s-o facem pe față. A fost bine că ați publicat interviul cu Dómókós Géza" (vezi *Cotidianul* de astăzi).

De acolo, la recepția dată în onoarea delegației SUA de juriști, condusă de District Count Judge Kane, din Denver, Colorado.

Din nou la Parlament, să semnez prezența și să-l iau pe Diaconescu cu mine. Ne oprim la Redacție, dar Doina are prea mult de lucru. Nu poate să vină cu noi la recepția dată de Iolanda Balaș și de doamna Răducănescu. Mi se iau interviuri etc.

Totul, în legătură cu atletismul. L-am cunoscut pe Matei, campionul nostru la salt înălțime. A realizat deja 2.41. Eram cu Sergiu Cunescu, și el fost atlet și încă cu cineva. Dacă stabilești un nou record mondial, eu îți ofer un premiu serios din partea mea, i-am spus, după ce am vorbit de faptul că saltul înălțime era și proba mea de atletism când eram elev.

M-au asaltat cu interviuri. Au fost încântați să ne vadă.

Acasă mă aștepta deja Mamulea. Curând după aceea a venit Doina. În fine, Emil Constantinescu. Seară plăcută. Am avut ocazia să-l cunosc mai bine. Are legături cu americanii, la nivel academic. Mi-a

spus despre cuarț că dă putere. De aceea mi-a făcut cadou un cuarț cu mici depozite de aur, de ziua mea.

N-am discutat nimic direct în legătură cu candidatura la Președinție. Și el e nedumerit. Nu înțelege ce vrea Coposu. E clar că e împotriva lui Manolescu. Refuz invitația din partea lui Sir Geoffrey Pattie de a lua parte la Seminarul de la Praga (Stirim). Cade tocmai la sfârșitul săptămânii, când vom decide.

Miercuri, 24 Iunie 1992

Nu stau decât o oră în Parlament. Curând după 10.00 mă întorc acasă. Caut să rezolv corespondența ce se adunase mormane pe masa mea de scris. Fac bune progrese, dar nu termin.

După masă, la Comisia de Politică Externă. Verestoy face un minuțios și bun raport asupra Conferinței Mediului Înconjurător din Rio. Se încearcă debarcarea lui Călueanu de la Vicepreședința Comisiei, pentru că a părăsit PNL-Radu Câmpeanu. Nu se reușește, pe bună dreptate.

La Convenție, la PSDR. Multă lume, gazetari în special. M-am așezat în ultimul rând din scaunele puse ca într-un teatru în fața podiumului din sala lor mare. Curând a venit Emil Constantinescu să se așeze lângă mine. Interviuri scurte, fotografii etc. Reprezentanții celor 16 formațiuni ale Convenției se așază pe două rânduri pe această estradă. Ba mai cade Mihail Grama care-și avea scaunul așezat pe marginea podiumului, după ce reușise să-și învingă dușmanii, pe Simionică și pe Fulger, care vor să-l scoată de la șefia CDU... În fine, pe la 5.30 Diaconescu ia cuvântul. Explică absența lui Coposu, căci avionul de la Varșovia are întârziere și începe ședința solemnă. Doamna Pascu cheamă toate formațiunile să semneze protocoalele de constituire a Convenției și felul ei de funcționare. Se pune și întrebarea de ce eu n-am fost propus de PNȚCD, ci de PER. Răspunsul e simplu. Trebuie să ne întrunim Comitetul Executiv al Partidului care va avea loc abia mâine. Eu sunt deja candidat și probabil voi fi consfințit candidat și de PNȚCD. Dau un interviu Gildei Lapa pentru SOTI și nu știu căror ziare. Și mergem acasă.

Vin Doina Bâscă și Ștefan Mamulea. Iau cina cu mine și-mi pun întrebări din ce în ce mai grele, ca să verificăm ce ar trebui să răspund, atât la ședința Partidului de mâine, cât și la cea a Convenției care va avea loc Sâmbătă, 27 Iunie. Le dau o cină bună și mă culc devreme.

Acum e ora 3 dimineața. Sper că o să adorm curând. E esențial să fiu odihnit.

Joi, 25 Iunie 1992

Mă duc întâi la Parlament. Distribui ziare, semnez prezența și, curând după 9.00 dimineața, plec la sediul PNȚCD.

Lumea se adună în sala mare de la etaj. Vine Gabrielescu: „Coposu te cheamă în birou". Erau Ilie Păunescu, Ion Diaconescu, Țepelea și, cred, Bani Ghica de față.

„Se vorbește că ai dat bani lui Grama ca să te propună candidat din partea UDC".

„E un lucru foarte grav, intervine Ilie Păunescu. Nu putem să sprijinim un candidat care cumpără voturi".

Nu i-am dat absolut nici un ban, le spun.

S-a discutat mult. Păunescu a tot insistat. Evident, încerca să mă facă să-mi retrag candidatura.

N-am marșat. Nu i-am dat nici un ban lui Grama. Absolut nimic. I-am amintit lui Coposu că i-am dat ceva bani lui Grama, prin luna Aprilie 1990, la sugestia lui, a lui Coposu. De-atunci, absolut nimic.

Am închis discuția și ne-am dus în sala de ședință.

S-a strigat apelul Comitetului Executiv.

S-au invitat la propuneri. Ioan Alexandru a vorbit foarte frumos despre mine și m-a propus. Pe urmă Lambru, șeful organizației muncitorești, l-a propus pe Ioan Lup, lăudându-l pentru activitatea și lealitatea lui față de PNȚCD.

S-au distribuit buletinele de vot. Am luat o pauză de o jumătate de oră.

La reîncepere, prin tragerea la sorți, s-a prezentat Lup electorilor. Am urmat eu. Au urmat întrebări. Cele mai multe adresate mie. Ilie Păunescu l-a lăudat pe Lup, dar s-a declarat pentru mine. „E important, însă, să răspundă la câteva întrebări", a zis. Și a pomenit toată litania pentru care m-a atacat în *Dreptatea* de atâtea ori. Vroia să știe, apoi, atitudinea mea față de Monarhie, rolul meu în *Amnesty International.*

Am explicat în amănunt cum a început *Amnesty International,* cum a ajuns Constantin Noica să fie „primul" prizonier de conștiință, cum Romi Boilă mi l-a recomandat etc. Lambru m-a atacat. I-am răspuns și lui. S-a trecut la vot.

N-am stat în sală când se numărau voturile. La întoarcere, lumea a început să mă felicite. 37 pentru mine, 16 pentru Lup, 5 voturi nule și o abținere.

Nu e cazul să vă fac o cuvântare; îmi rezerv această plăcere pentru

campania electorală. Le-am mulțumit pentru onoarea ce-mi fac, și i-am asigurat că sunt conștient de marea răspundere ce cade pe umerii mei.

Să nu uit. Înainte de începerea votării, avocatul Dinu a cerut celor care cred că Coposu ar fi cel mai bun candidat să se ridice în picioare. Atunci am zis: să ne ridicăm toți. Așa am făcut. Un gest elegant, din moment ce Coposu declarase categoric că nu va accepta candidatura la Președinție în nici o circumstanță, pentru că el vrea restaurarea Monarhiei.

Am primit flori, felicitări. Am stat de vorbă cu tinerii și am rămas până au venit David și Betty Funderburk, cu fetița lor, care acum e foarte înaltă. I-am primit noi trei: Coposu, Diaconescu și cu mine. Discuție amplă. I-am explicat situația din România și l-am atacat pe Eagleburger. I-a plăcut, pentru că Eagleburger a fost cel care arunca la coș rapoartele lui David în perioada în care a fost Ambasadorul SUA în România.

Ne-am dus la un restaurant ales de Barbaresso. Ciorbă de burtă și o friptură. N-am să mă mai duc acolo. Mai ales că patronul, un grăsan unsuros, tot venea să mă sărute și să-mi dorească succes la alegeri!! La plecare, ceilalți meseni, în restaurant și afară, pe terasă, m-au ovaționat.

L-am luat pe Bani Ghica cu mine. Să-l duc acasă. Ajuns la el, a insistat să intru 5 minute. Am stat o oră. Grațiela e o femeie excepțională. M-am simțit bine.

Vineri, 26 Iunie 1992

La orele 12.00 exact sosesc la sediul PNȚCD. Cornel tocmai ieșea din biroul lui să meargă la adunarea Președinților organizațiilor județene.

„Bine c-ai venit. Am stat vreo oră cu Ambasadorul Suediei. Ședința noastră a început azi dimineață la 9.00".

Mie mi-ai spus să vin la 12.00. Trebuie să fiu și eu prezent la ședință?

„Nu, dar vezi că Ambasadorul nou sosit al Columbiei vine dintr-un moment în altul".

A venit foarte punctual. Am stat cu el vreo 3/4 de oră. Mi-a explicat situația politică din țara lui și eu, la rândul meu, am explicat-o pe a noastră. Fără nici un menajament la adresa lui Iliescu. Analiză rece, clară.

Cină de rămas bun Ambasadorului german Terfloth și nevestei lui, Elisabeth. Dată de John și Helen Davis, Ambasadorul american. 24 de

persoane. Ne-au plasat la locuri de onoare, pe Elisabeth și pe mine. Lângă Elisabeth Terfloth (pe mine), care era la dreapta Ambasadorului gazdă Davis și lângă Klaus Terfloth, pe Elisabeth. La mese diferite, bineînțeles.

Foarte plăcut. S-a discutat multă politică. Mulți ambasadori care și-au exprimat pe față speranța că eu voi fi alesul Convenției Democratice.

Meciul finală dintre Germania și Danemarca era în toi. Ne-am ridicat de la masă cu câteva minute înainte de sfârșitul primei reprize. Era deja 1 : 0 pentru Danemarca. La sugestia mea am privit restul meciului în biroul Ambasadorului, mare parte fără sunet. Pentru că discutam și politică în același timp.

S-a sfârșit, cum îmi doream. Cu un gol remarcabil al danezilor. 2 la zero. Mare victorie.

Din întâmplare. Ne-au adus acasă Klaus și Elisabeth Terfloth. Nu puteam să avem o despărțire mai plăcută și mai prietenoasă. Ei pleacă Miercurea viitoare. M-am culcat la miezul nopții, cu un somnifer. Ceea ce, de obicei, nu iau.

Sâmbătă, 27 Iunie 1992

M-am sculat la 7.15. Am dormit, deci, aproape 7 ore. Foarte rar, pentru mine. Puțin buimac, dar, după o toaletă agale, baie etc., m-am simțit bine. Am mâncat și un grape-fruit, pe lângă ceaiul fără zahăr și fără lapte, ce iau în fiecare zi.

Am plecat la 9.00 fără vreo 2 minute. Ca să ajung la 9.05 la sediu. La intrare, în holul principal, pe culoare și în sala dinspre stradă - în sediul PSDR - mare forfoteală. Nenumărați gazetari. Am făcut și ceva comentarii, cum am dormit, cum mă simt, „ca la un examen" etc. Dar, doar așa, în treacăt. Am refuzat să dau interviuri. Nici măcar *a one liner,* în stilul lui Reagan.

Sala mare de ședințe arhiplină. Ne-am așezat, candidații unul lângă altul pe niște scaune puse în dreapta podiumului prezidențial. Acolo, pe lângă Coposu și Răsvan Dobrescu, șeful Comitetului juridic al Convenției Democratice, erau așezați reprezentanții candidaților. Al meu era Ștefan Mamulea.

Ne-au fotografiat. Ne-au filmat. Parcă nu se mai termina. Întâmplarea a făcut ca eu să fiu așezat în scaunul din mijloc, între Manolescu și Cunescu. Extremele erau Stăncescu, la dreapta lui Manolescu și Emil Constantinescu, la stânga lui Cunescu.

Coposu a explicat procedura. Toată lumea a ieșit din sală, cu excepția reprezentanților candidaților și a Biroului de alegeri.

Odată sala evacuată, s-au deschis plicurile sigilate în care erau desemnați electorii: un plic pentru fiecare din cele 17 formațiuni ale Convenției.

În timp ce avea loc această parte a formalităților constituirii Colegiului de Electori, m-am retras în camera dinspre stradă. Elisabeth îmi citise înainte de a pleca de acasă poemul lui Rudyard Kipling: *Non nobis Domini.* Mi-a plăcut foarte mult.

Am început să-l traduc. Nu mot-à-mot. Sensul lui. Și nu în rimă.

Emil Constantinescu s-a așezat și el lângă mine. Scria și el ceva. Și-și revizuia notele.

Au venit să mă anunțe: „Sunteți primul". Prin tragere la sorți, eu trebuia să mă prezint electorilor și să răspund întrebărilor lor.

Am început agale. N-am repetat faptele date în *curriculum vitae.* Le-am spus că toată viața mea m-a preocupat înțelegerea tragediei prin care trecea poporul român. Așa am ajuns să scriu ceea ce, în ultimă analiză, este o trilogie. Să înțeleg revoluția internă a civilizației occidentale. Puterea ei de producție. Incapacitatea ei de a distribui echitabil bogăția ce produce. Așa am scris *Moscova Sfidează Lumea*, în care am analizat și celelalte două forme de încercare de a aduce dreptate socială: fascismul și nazismul. Apoi *Politică pentru Occident,* ca să arăt ce răspuns trebuie să dea Occidentul acestei sfidări. În fine, să plasez țara mea în această majoră problemă a secolului nostru. Ceea ce a produs *România de Astăzi.*

Le-am spus că am promis bunicii mele - fiica lui Ion Codru-Drăgușanu - să păstrez un jurnal de zi. Am făcut-o. Am milioane de cuvinte scrise. Într-o zi cineva le va examina. Bune, rele, interesante sau anoste, ele vor fi chezășia și dovada că niciodată România n-a fost absentă din preocupările mele.

Au urmat întrebările. Multe, foarte multe. Sper că totul a fost înregistrat pe bandă. Va fi un interesant document. Nu le mai repet aici. Printre cele mai pregnante și penetrante au fost cele din partea lui Tocaci, Ilie Păunescu, Otto Weber, Doina Cornea cu Ticu Dumitrescu și Victor Clonaru, plus Csaba, din partea ungurilor. Cred că am răspuns foarte bine. Răsvan Dobrescu m-a felicitat foarte călduros.

Am plecat acasă. Am mâncat ceva. M-am odihnit. Am luat încă o baie și m-am întors la sediul PSDR pe la 8 seara. Manolescu tot mai

era în sesiune. M-am urcat la etaj, în biroul lui Cunescu. A vorbit tot timpul de diversele lui reușite în inginerie. Total neinteresant pentru cei care-l ascultau. Adevărat maraton. Solilocviu.

Am coborât și am asistat de la distanță, ca să zic așa, la rezultatele alegerilor. Întâi a fost eliminat Stăncescu. Voturile: Emil Constantinescu 24, Nicolae Manolescu 18, Ion Rațiu 15, Cunescu 8, Stăncescu 2. La al doilea scrutin, Emil Constantinescu 24, Nicolae Manolescu 17, Ion Rațiu 16, Cunescu și Stăncescu câte 9.

La al treilea: Emil Constantinescu 25, Ion Rațiu 22, Nicolae Manolescu 19. La ultimul, surpriză mare: Emil Constantinescu 46, Ion Rațiu 18.

Am pierdut. L-am felicitat. I-am dat garoafa pe care am ținut-o în mână toată ziua pentru învingător. Am făcut declarațiile de rigoare pentru presă și am plecat.

Întors acasă, am luat cina cu Elisabeth. Ea e mulțumită, deși, cred, oarecum întristată pentru mine. Eu sunt total calm, detașat. Problema mea a fost rezolvată azi după-amiază, când eram singur acasă. Tocmai transcriam traducerea ce făcusem azi dimineață a poemului *Non nobis Domini*, al lui Rudyard Kipling. Am izbucnit în hohote de plâns. Ce mici suntem în mâna sorții! Am căzut în genunchi: „Nu voia mea, ci voia Ta să fie, Doamne!". O pace profundă s-a așternut peste sufletul meu.

Îmi voi reorganiza viața. Să vedem cum. E sigur că voi menține o casă și în România. Rămâne de văzut dacă voi mai candida la Cluj ca deputat.

Ceea ce e sigur, e că rezultatul acestei alegeri va plăcea lui Iliescu. Acum nu mai are un rival capabil să-l învingă. Cine-l cunoaște pe Constantinescu în străinătate? Cine îl cunoaște în țară? Să fim totuși obiectivi. Poate reușește. Mulțumită Convenției Democratice, care-l susține.

Doina crede că a fost un joc murdar. E sigur că toți liberalii și toți ungurii au votat contra mea. De asemenea, PAC-ul, AC-ul etc. Nici dintre cei care trebuiau să voteze pentru mine, mulți n-au făcut-o. Din PNȚCD, unul a fost tot timpul împotriva mea. PER-ul a fost loial. Ce au făcut UDC-ul, Simina Mezincescu și partenera ei, Organizația „21 Decembrie"?, căci sunt sigur că am avut cele două voturi UMRL.

De ce i-a băgat Coposu pe toți acești „venetici" în Convenție, după plecarea lui Radu Câmpeanu? Ca să mă blocheze pe mine? Toți au votat împotriva mea, inclusiv organizația șomerilor.

Așa că, la alegerile viitoare vom avea doi foști comuniști candidați la Președinție: Iliescu și Emil Constantinescu.

Ce vor face ceilalți? Ce va face FSN-ul lui Roman? Ce va face Biserica Ortodoxă? Occidentalii, însă, vor trage concluziile.

Duminică, 28 Iunie 1992

Toată ziua telefoane. De la Satu Mare, Băile Herculane, Cluj, bineînțeles și Dumnezeu mai știe de unde. Am reținut telefonul lui Corneliu Gogonea. M-a implorat să fac ceva să salvăm Partidul. Să convocăm un congres național. Coposu îl duce de râpă. Vom intra sub controlul AC-ului. De ce l-a pompat pe Emil Constantinescu, un fost secretar PCR al cărui reprezentant, ieri, la Comisia Electorală, a fost un oarecare Cornățeanu, fost mare securist.

Am dat și un interviu la BBC. Moderat, dar explicit. Vom avea alți 4 ani de comunism în România. Cam asta a fost concluzia.

Am vorbit și cu Andrew Bache, Ambasadorul Angliei. Același lucru.

Lui Țepelea i-am vorbit mai pe larg, când mi-a telefonat. Și el a primit nenumărate telefoane. Toate pline de consternație.

Două considerente contează. Să câștigăm electoratul din țară și să avem o bună imagine în Occident. Ca să încep cu ultima: Cum putem realiza acest lucru, când candidatul Convenției Democratice este un fost secretar PCR? Și al cărui reprezentant în Comisia Electorală a fost un securist. Iar în țară? Cine-l cunoaște? Cum poate el să câștige împotriva lui Iliescu?

A fost complet de acord cu mine. „Trebuie să stăm de vorbă". Mâine nu putem, căci trebuie să mă duc la Cluj. Dar trebuie să ne gândim la responsabilitatea noastră istorică. S-au făcut atâtea greșeli majore. Acum devenim anexa AC-ului. S-a greșit la alegerile locale. Am cedat pe toată linia. Am greșit la referendum. Nu trebuia să ne abținem. Trebuia să votăm deschis contra și să explicăm de ce o facem. I-am povestit că Ilie Păunescu mi-a cerut să iau parte la Conferința de presă a lui Emil Constantinescu.

Am vorbit și cu Diaconescu. Puțin. Dar și el primise multe telefoane din diverse părți ale țării ca să-și arate nedumerirea. „Ai avut o comportare exemplară, care a impresionat în mod deosebit", mi-a spus. „Manolescu s-a evidențiat dând frâu liber furiei. A și plecat imediat după ce a fost învins".

În sufletul meu e liniște. Pace. Momentul de criză l-am avut ieri, când eram singur, după ce fusesem frecat de electori. Atunci am plâns. Atunci a fost descărcarea emoțiilor, a tensiunilor. Atunci, când am trecut în revistă filmul vieții mele: renunțările, lupta, sacrificiile, preocupările, devotamentul, totul dăruit poporului din care mă trag, o viață întreagă. Și suferința pe care, implicit, am cauzat-o celor mai apropiați, celor mai dragi mie.

A fost bine că am plâns în hohote. Pentru prima dată, cred, poate în 60 de ani!! Și am zis, în genunchi: „Voia Ta, nu voia mea să fie, Doamne!".

Luni, 29 Iunie 1992

Doina Călin vine încă înainte de 8.00 dimineața. „Toată lumea e indignată. Toți se întreabă: cine e Emil Constantinescu? De ce un fost nomenclaturist? Cu siguranță un fost comunist?" ș.a.m.d.

Am dormit foarte bine. Ca întotdeauna mă așteptau la poartă. Cereri și iar cereri. Deci, alegerea lui Constantinescu încă nu mi-a știrbit reputația că pot și doresc să fac bine oamenilor.

Spre aeroport citesc *Cotidianul*. Îmi place caricatura: scamatorul Coposu scoate un mic Emil Constantinescu din joben. Îmi place și *OPINIA* Doinei Bâscă: „Liderul CD a anunțat un candidat ca să nu supere pe nimeni". L-a intitulat „La Convenție a câștigat Danemarca". Analiză riguroasă a calităților lui Emil Constantinescu. Sunt mândru că am creat o echipă atât de bună la *Cotidianul!*

Călătoresc cu Mircea Mihăilescu. Mă pune la curent cu problemele Clujului. Nelu Boilă creează dificultăți tot timpul. Acum a reușit să aducă de la Centru o patalama semnată, se pare, de Coposu, Diaconescu și încă cineva ca să-l autorizeze să completeze Comitetul județean cu încă 7 oameni. Noi alesesem acum 2 ani 50 de membri. Acum suntem 43 la număr: morți, plecați, retrași, 7. Nelu vrea să-i înlocuiască cu oameni de-ai lui. Dar în noul Statut, adoptat în Septembrie 1991, nu avem dreptul la mai mult de 41. Deci, nu se mai poate pune problema înlocuirii celor șapte cu alții, oricare ar fi ei.

„Să știți că cea mai activă forță împotriva dumneavoastră a fost Doina Cornea, la Convenție", m-a informat Mircea Mihăilescu.

Știam deja. Dar nu că ea a căutat să influențeze și a reușit să-i facă pe toți electorii.

La Cluj ne-au așteptat Cerghizan și Victor Marian.

Am luat prânzul la un mic și plăcut restaurant de pe fosta stradă Regina Maria. Pe proprietar îl cheamă Vescan. Mititei și grătar de porc. Udate cu un vin sec, la cererea mea. Vine apoi Vescan: „Sunt de lângă Turda etc. Pot să vă servesc un vin de Turda". Și ne dă un vin foarte bun. Gustos, nu prea sec. Îl întreb din ce vii. „De pe dealul din spatele Spitalului, în drum spre Ocna de Sare", îmi răspunde.

Acolo, de unde din vârful dealului, cobori spre Durgău, pe cealaltă parte?, îl întreb.

„Exact, de acolo".

Acolo erau viile Tatii. Și cu câtă dragoste se ocupa de ele.

Acum e IAS. Toate comasate. Noi aveam patru „table", cum le spunea Tata. În prima, cea de lângă biserica greco-catolică, din Turda Nouă, acum s-au construit multe case. Dar celelalte au rămas vii. Deci, probabil că am băut vin din viile noastre! Ce curioasă e viața!

Pe stradă lumea mă recunoaște. Mă salută cu dragoste, prietenie, sau se uită la mine, interesată.

Ne-am dus și la Librăria Universității. Cărțile mele se vând.

La Muzeul Etnografic au pus o placă, în stradă, ca să marcheze că acolo a avut loc Procesul Memorandului, în Mai 1894 și înscris: „Existența unui popor nu se discută, ci se afirmă". Nici o indicație cine a rostit aceste cuvinte. Absurd. Va trebui să protestez.

După o odihnă de vreo 2 ore, vine Mihăilescu și-mi aduce o scrisoare de protest, așa cum am vorbit. Am semnat-o. Am schimbat doar un singur lucru. Altfel, scrisoarea e foarte bine redactată. Referindu-se la Memorandist, Mihăilescu l-a descris „unchiul meu". Am schimbat descrierea în „stră-unchiul meu". Ca nu cumva să mă acuze că vreau să mă laud cu gradul de rudenie!!

Am dat un interviu Marianei Dan, corespondenta noastră, a *Cotidianului*. Să vedem ce scrie.

Pe la 5.00 p.m. începem ședința. A ținut până după miezul nopții. Discuții, ca de obicei. Mai întâi Boileștii au încercat să obțină ridicarea membrilor la 50, cât alesesem în 1990 în Comitetul județean. De fapt, Statutul ce l-am adoptat în Septembrie 1991 spune că ar trebui să avem 41. Mulți au dispărut, murit, sau au fost dați afară pentru neactivitate sau neplata cotizațiilor. Nelu a numit supleanți. Toți prieteni de-ai lui. I-a avut pe toți cu drept de vot. Marian, Cerghizan, Lia Gherasim s-au împotrivit. Nelu a scos o patalama de la Coposu că avem dreptul să o facem. Ceea ce e contra Statutului: a fost însă și un grup de oameni

excluși de Nelu, deci nu prieteni de-ai lui. Pe ăștia el nu-i vroia. Vroia numai supleanți numiți de el. Scrisoarea de la Coposu și Diaconescu călca Statutul nostru însă. Impas.

Ca să progresăm, îi telefonăm lui Coposu. Nelu lângă mine. Vorbeam când eu, când Nelu cu Cornel. În fine, am găsit un compromis: să-i acceptăm pe cei care au fost dați afară mai întâi, dacă sunt prezenți și vor să activeze și, apoi, să completăm, până la 50, cu supleanții numiți de Nelu. Și să le dăm drept de vot.

Am trecut prin toate formele democrate de votare și am stabilit lista electorilor.

Apoi, noi greutăți ridicate de Nelu. El vroia să ne depunem doar candidaturile, astăzi, apoi *curriculum vitae*, fiecare, să semnăm o declarație că n-am fost comuniști și să examinăm contestațiile care se vor ivi în următoarele zile. Apoi, să avem o altă adunare la care să votăm lista noastră cu propuneri pentru candidații PNȚCD la Cameră și Senat. N-a mers. Plenul a decis să facem lista pe loc.

Propunerea mea era simplă, logică și perfect democratică. Toți care vor să candideze să se înscrie. Pe urmă, fiecare elector să taie numele celor pe care nu-i votează. Să lase doar maximum 12 pentru Cameră și 6 pentru Senat.

Boilești n-au vrut asta. Ei au vrut ca fiecare votant să numeroteze ordinea în care-i preferă pe candidați. Să totalizăm apoi această ordine de punctaj. Cu cât mai mic punctajul, cu atât mai bine. Cel cu numărul cel mai mic de puncte va fi capul listei candidaților noștri.

Am pus alternativele la vot și s-a acceptat propunerea lui Nelu și a lui Matei Boilă. Dar numai după lungi discuții.

Am înțeles motivul abia când am despuiat eu, personal, scrutinul, cu vreo patru persoane verificând totul.

Vasta majoritate a votanților m-au indicat cu 1, deci primul pe listă. Prietenii lui Boilă m-au plasat ultimul. Cum eram, în total, 22 de candidați la Cameră, greutatea prietenilor Boileștilor, care vroiau să mă excludă de pe locul întâi - deci să nu am cel mai mic punctaj, era cu mult mai mare decât forța lor numerică. Au fost vreo 8 (trebuie să verific cifra exactă, dacă Marian a păstrat listele) care m-au punctat ultimul, deci cu 22. Totuși, pentru că aproape toți ceilalți m-au marcat cu 1, am obținut punctajul cel mai mic, de 183. Al doilea a ieșit Ciovârnache, cu 203 puncte. Acest sistem nu se poate aplica decât numai dacă toți alegătorii sunt cinstiți și votează strict pe baza lor

subiectivă de apreciere a candidatului. Dacă, de exemplu, Boileștii ar mai fi avut doar alți, să zicem, 3 susținători, care toți mi-ar fi dat locul 22, aș fi avut un punctaj mai mare decât Ciovârnache!!! Total nedemocratic, când ai de-a face cu oameni necinstiți, care se combină ca să excludă pe cineva.

Quod erat demonstrandum!

M-a intrigat faptul că la telefon Nelu i se adresa lui Coposu „Nene Puiule". Explică ceva.

Marți, 30 Iunie 1992

M-am culcat la 2.30 a.m. aseară. M-am sculat la 5.30 azi dimineață. La 6.15 a sosit Bogdan Cerghizan, cum ne-am înțeles. Sosiți la Băneasa, m-am oprit câteva minute acasă. Apoi la Parlament.

Sunt primit cu multă simpatie.

La prânz vine Barbaresso. Vrea neapărat să candidez la Președinție ca „independent". Va finanța el și prietenii lui, toată campania. „Nu e nevoie, dar apreciez gestul", i-am răspuns.

Ai mei îmi confirmă că telefoanele sună tot timpul, mulți vor să candidez. Răspund tuturor calm. Nu voi candida împotriva candidatului Convenției. Ieri, *Evenimentul Zilei* publică „Convenția își face harakiri", sub semnătura lui Ion Cristoiu.

Astăzi, toate ziarele comentează. Cele mai multe favorabile mie. Ședință BRCE.

Seara, la Palatul Elisabeta, la semnarea acordului comercial SUA-România. Fred M. Zeder, din partea americanilor, în numele agenției federale „Overseas Private Investment Corporation". A stat mult de vorbă cu mine și cu Ambasadorul John Davis. Am descoperit că și el e prieten cu Chuck Percy, așa că am avut multe de vorbit.

Miercuri, 1 Iulie 1992

În Parlament mi se dă *Cațavencu*. Articol semnat de Mircea Dinescu. Cu titlu mare, „Ticu, Doina și Băcanu votează cu Iliescu". *Universul Bucureștilor* publică: „Am făcut ce-am putut, pentru a-l învinge pe Iliescu", citându-mă și publicând o bună fotografie de-a mea.

La prânz, la Doina Bâscă, după ce fusesem la recepția dată de Ambasadorul Canadei. Acolo am văzut foarte multă lume. Toți vroiau să știe atitudinea mea. Parisini, Ambasadorul austriac, e sigur că ati-

tudinea mea calmă, detașată, va duce în cele din urmă la succes. Să spun întotdeauna că sunt disponibil. Nici mai mult, nici mai puțin. Vignal, în special, dar și ceilalți, au ținut să-și exprime convingerea că eu aș fi fost cel mai bun candidat.

Simina Mezincescu m-a luat la o parte să mă asigure că ea a votat tot timpul etc. Că Regele și Regina au admirat eleganța mea etc. E imposibil să-mi dau seama când e sinceră și când nu. Mai ales cu ochii ei de ciocușă.

Să nu uit. Gogonea, care are acum 80 de ani, mi-a relatat în amănunt, cum i-a atacat pe Coposu și pe Constantinescu la conferința lor de presă, alaltăieri. I-a spus lui Constantinescu că, dacă e lucid, ar trebui să renunțe să candideze în favoarea mea!!!

La Plevnei, insist ca centrala telefonică să fie mutată. Dau instrucțiuni în scris în acest sens.

La orele 4.00, la Cotroceni. Se discută situația din Moldova, Transnistria. Toți își exprimă opinia. Eu sugerez să se apeleze direct lui Bush, iar în negocierile cvadripartite să ne apropiem de ucraineni căci nici lor nu le-ar conveni să aibă un stat rusesc controlat de Moscova care, inevitabil, se va întinde până la Odesa, unde sunt extrem de mulți ruși.

Dan Popescu de la Sibiu îmi telefonează. E cel care a organizat conferința mea despre Keynes. „Pentru mine, Dumneavoastră sunteți Președintele României", mi-a zis. De altfel, e foarte adevărat că sunt mulțumit și Elisabeth e fericită. *Tineretul Liber* (Mihail Sandu) vine să-mi ia un interviu în legătură cu articolul din *AZI,* „Rațiu își face bagajele". Îi dau mult material. Să vedem ce se va publica. Evident, n-am absolut nici o intenție să părăsesc țara cu coada între picioare. Am venit să aduc obolul meu la crearea democrației. Paradoxal, faptul că electorii Convenției Democratice m-au respins, îmi dă ocazia să demonstrez cum se comportă un adevărat democrat. Ar trebui să le mulțumesc că mi-au dat această șansă!!!

În Parlament i-am văzut și pe deputatul olandez Win Van Velzen, șeful Partidului Creștin-Democrat și pe Monique Basdenez din Franța. Le-am arătat articolul lui Mircea Dinescu și le-am explicat că eu îl voi susține pe Emil Constantinescu în țară, dar în Occident îmi va fi imposibil s-o fac. Tot ce-am scris eu, toată viața mea, mă împiedică. Constantinescu n-a fost nici măcar disident vreodată. A fost membru PCR toată viața lui matură, chiar activist cu propaganda, până în ziua

revoluției. De atunci ce a făcut? Conferințe în străinătate. Altă activitate n-a avut. Cum l-a susținut Ticu Dumitrescu, care vorbește de Punctul 8 al Declarației de la Timișoara, rămâne un mister pentru mine.

Joi, 2 Iulie 1992

Am sosit la Suceava cu trenul de noapte. Pe la 6.10 dimineața. Erau și alți parlamentari în vagonul meu: Ioan Alexandru, Țurlea etc. De asemenea, Emil Constantinescu, nou-alesul candidat al Convenției Democratice. A venit să mă îmbrățișeze din nou. Ei s-au dat jos din tren cu o stație mai înainte. Când am coborât, i-am găsit pe platformă și pe Ciumara și pe un alt PNȚ-ist de-al nostru. A venit microbuzul Partidului să ne ia. Era deja plin, aproape: cu Ioan Lup, Bărbuș și mai nu știu cine (Manea).

Până la Putna, vreo 80 de km. I-am parcurs vorbind. Lucru mare n-au spus, dar și ei sunt șocați de rezultatul alegerilor Convenției Democratice. Toată lumea știe că Ilie Păunescu a făcut propagandă activă împotriva mea. Ceea ce mi-aduce aminte că ieri, la ieșirea din Parlament, l-am văzut pe Dómókós Géza.

Ești mulțumit de rezultat, i-am zis. „Da, cred că va ieși bine". Ce duplicitari sunt și ungurii ăștia! Toți au votat în bloc, împotriva mea. pentru un fost comunist, niciodată disident, care n-a avut nici o activitate pentru democrație. Atât Szöcs Géza cât și Takács Csaba, mi-au declarat mie, că ei vor vota pentru mine.

La mănăstire, multă lume. Mi se cere autograful, oriunde merg. Și numai mie, din tot grupul de 8 oameni veniți cu microbuzul.

Am fost plasați în fața balconului oficialităților. Ni s-au adus niște scaune. Curând a sosit și Emil Constantinescu. Am făcut eu așa ca Lup să stea între noi.

La începutul slujbei, după sosirea lui Iliescu, Roman, Câmpeanu, Spiroiu etc. Am fost invitați să ne urcăm și noi. Am refuzat. „Stau bine aici", am zis. M-am bucurat că și ceilalți au rămas jos, inclusiv Constantinescu.

Slujbă lungă. Vreo 4 ore. Predica Patriarhului, vreo 35 de minute! Au adus sabia lui Ștefan cel Mare de la Istanbul, o icoană din lemn din Crucea lui Hristos, de la Muntele Athos, și placa cu Drumul Crucii. Au sosit la timp, în costume albe cu diagonală tricolor, având pe galben înscrisă provincia din care proveneau.

Masă mare. Vreo 400 de persoane. M-au pus așa ca să fiu primul pe

banca mesei laterale din dreapta a „U"-ului. Deci, aproape de tot de locul Patriarhului, așezat cu ceilalți ierarhi și cu reprezentanții Guvernului (Spiess etc.). L-am pus pe Petre Roman imediat lângă mine.

Am vorbit mult împreună. N-am încredere în el, însă.

Ne-am întors cu elicopterul, cu o mică escală la Bacău, unde urma să fim luați de un avion militar, dar n-a venit. A durat ceva mai mult dar am văzut țara de aproape, căci am zburat peste poalele Carpaților aproape tot timpul. Ce țară frumoasă, și ce rău e guvernată!

Vineri, 3 Iulie 1992

Vorbesc cu Spiroiu. E de acord să-mi dea protecție. Și să facem o companie mixtă, cu Armata. Am autorizat scoaterea centralei telefonice de unde a pus-o Rodean.

Am dat interviuri tot timpul. Caut să pregătesc lucrurile cât mai bine. Va fi greu, totuși. Să mă ajute bunul Dumnezeu!

Seara recepție la Milos Alcalay, Ambasadorul Venezuelei. Foarte multă lume vine să-mi vorbească. Toți admirativ pentru „eleganța" cu care am reacționat la alegerea lui Emil Constantinescu. Evident, cei încântați de rezultat nu s-au apropiat de mine.

Un grup de-ai noștri lângă Coposu. Explica el lucrurile. Cred însă, că și-a pierdut din autoritate.

De ce i-am lăsat pe toți liberalii să intre în Convenție în ultimul moment? Toți au votat împotriva noastră în bloc!, l-am întrebat. Asta am vrut. Candidatul nostru să nu reușească? Totul, pe un ton complet detașat. Și Păunescu ce a făcut?

A scăldat-o. Răsvan Dobrescu i-a adus omagiu lui Coposu. Lasă dragă, să nu vorbim ca pe vremea lui Ceaușescu, i-am spus.

Jacques Langer, Primul Secretar al Ambasadei elvețiene, a dat o cină în onoarea mea. Ambasadorul Suediei și Jonathan Rickert cu soțiile lor, pe lângă doamnele casei. Jacques e burlac.

În răspunsul meu la toast, le-am povestit anecdota cu Churchill după alegerile din 1945, el care a reușit să-l înfrunte pe Hitler și să salveze Marea Britanie. Era în baie. Vine „butlerul" plângând: *Prime Minister, we've lost. You fool*, i-a răspuns Churchill. *That's why we fought the war. That the people should be able to throw out their leaders.*

O fi apocrifă, nu importă. Și eu trebuie să demonstrez prin fapte, că sunt un adevărat democrat.

După-amiază a venit Edward McMillan-Scott, cu Laura Adshead.

Le-am aranjat o întrevedere cu Coposu. Va reuși să aducă mașini pentru campanie, așa cum am sugerat și a lansat apelul pentru bani în ziarul Partidului Conservator. Le-am aranjat întrevederi cu Dejeu la Sibiu și cu Rizescu, la Pitești.

Sâmbătă, 4 Iulie 1992

Horea Popescu îmi cere aprobarea ca să schimbăm anumite date din piesa de teatru *Templeton*. Un decalaj minim, de vreo 5 luni, ca să se potrivească cu vremea când s-a filmat. De asemenea, îmi cere confirmarea că sunt de acord ca să-i spunem piesei, în românește, *Clive și Ana*.

Ne înțelegem să-mi dea o listă a tuturor celor cărora ar trebui să le dau o mică gratificație. Și va trebui, bineînțeles, să-i dau lui 3.000 de lire sterline, așa cum ne-am înțeles.

La 11.00 vine avocatul Vasiliu și, curând după aceea, Doina Bâscă. Plănuim cât mai amănunțit posibil ce trebuie să facem în problema TIPOREX. Totul depinde de cum mă voi înțelege cu Spiroiu (deci, cu Armata).

Foarte obosit și plin de griji.

Trimit un FAX lui Nicolae să-i cer procură specială pentru această situație.

E Ziua Americii. Mare recepție la Ambasada USA (reședința Ambasadorului John Davis).

Enorm de multă lume. Vorbesc cu Dan Marțian. Nu se mai prezintă electoratului o alegere clară. Acum veți câștiga foarte ușor, i-am zis.

„Nu se știe niciodată!", mi-a răspuns, criptic. Dar e clar că sunt încântați de alegerea candidatului Convenției Democratice.

Helen Davis, soția Ambasadorului SUA, m-a prezentat soților Michael Kaufman. El e „Deputy Foreign Editor" al ziarului *New York Times*. L-am chemat și pe Emil Constantinescu, să i-l prezint. De asemenea, pe Sergiu Cunescu.

Grama, Otto Weber, Parisini, toți cei care m-au susținut mi-au vorbit din nou. Parc-ar fi singurul subiect!!

Sper că fac mină bună. Ce altceva aș putea face?

I-am luat cu mine pe McMillan-Scott și pe Laura Adshead. I-am prezentat cam peste tot.

Am vorbit și cu Spiroiu. Totul e aranjat ca să-l văd mâine dimineață. Din păcate, însă, n-am reușit să intru în legătură cu Col. Inginer Petre

Lucian, care e tipograf. El trebuie să preia afacerea.

La cină l-am avut, pe lângă Edward și Laura, și pe Dinu Daponte. Lucru bun. S-a putut vorbi fără ca să fiu prea activ personal.

Probabil că voi putea aduce mașini din Anglia și ceva bani. Mulțumită lui McMillan-Scott care a făcut tot ce era necesar. A publicat un articol, fotografia noastră cu Andriessen la Strasbourg și un apel pentru fonduri. În ziarul Partidului Conservator.

Duminică, 5 Iulie 1992

Comeliu Gogonea îmi vorbește mult de tot. El vrea neapărat ca să-l convingem pe Emil Constantinescu să-și retragă candidatura în favoarea mea. Repetă ceea ce-mi spusese, nu atât de explicit, deunăzi. La conferința de presă a Convenției el a vorbit în acest fel în fața tuturor. Cineva l-ar fi întrebat pe Iliescu: „Ce va face Occidentul dacă el câștigă Președinția pe încă 4 ani?". Răspunsul lui: „Mă lasă rece".

Îmi spune Gogonea: „Ăștia-s fii și fiice de legionari: Doina Cornea, Ana Blandiana, Manolescu pe care-l cheamă Apolzan, după tată, fost mare legionar. De aceea și-a schimbat numele".

Toate astea nu mai au nici o importanță. Eu voi lupta pentru Convenția Democratică.

Vine Ciuli Enescu. El îmi confirmă că electorii UMRL (Dan Ștefănescu-Goangă și Stanciu Oprișan) au votat pentru mine. Doina Cornea a cerut tuturor cu care a vorbit să nu mă voteze pe mine. Bani Ghica a făcut același lucru, Ciuli știe precis, îmi spune, dar la adunarea PNȚCD, a militat pentru Lup. El, prietenul cel mai leal al lui Coposu, a făcut evident ce-a vrut Coposu. Simina Mezincescu aproape sigur n-a votat pentru mine. Ei i s-a oferit să vorbească la Congresul UMRL. N-a făcut-o. Ion Alexandru Ghika a venit de la Paris cu scopul precis de a mă înlătura de la Președinția UMRL. „Am documente s-o dovedesc", mi-a adăugat Ciuli.

Problemă cu Grabowski. Există o ciocnire între ei. Cine să dea legitimațiile membrilor. Ambii vor s-o facă. Ciuli, în numele Comitetului Coordonator, Grabowski, în numele Filialei România. Mi se pare cu totul absurd ca să se certe pe o chestiune atât de neimportantă. Să-i lase și Comitetului Coordonator UMRL o funcție precisă.

Sadovan, cel care merge în Deltă, la Constanța etc. și aduce pește. Cel care are pretenții de scriitor, îmi vorbește agitat, la telefon. Refuzasem să vorbesc cu el, de mai multe ori. În cele din urmă, ca să

scap de el, îi răspund.

Torent de vorbe. În esență: toată lumea pe unde trece el e tare dezamăgită. Mă consideră omul de care are țara nevoie. Omul mare. Dar, dacă nu candidez independent, își vor da seama că nu sunt omul mare. Că sunt un laș. Că mi-e frică de luptă.

Pe la 9.3 0seara, telefon de la Redacție. Doina îmi spune că a scris o *OPINIE* cam tare. Mamulea, chiar și Paul Lăzărescu, sunt împotriva publicării. Vin pe rând la telefon. Vorbesc din nou cu Doina, după ce îmi trimite textul prin FAX. Articolul e foarte bun. Spune fapte. Totul corect. Incisiv. E intitulat: „Fără demarcații", ca să arate că toți candidații noștri sunt foști comuniști. Nici măcar disidenți.

Eu nu fac cenzură. Nu vă dau indicații ce și cum să scrieți. În fine, după multe discuții cad de acord cu Doina să mai așteptăm o zi. Să pună alt articol și, dacă decidem, mâine să publicăm această OPINIE, să intercaleze în ea și interviul meu, dat postului de radio BBC, la 1 Iulie. În care spun că n-are importanță cine e candidatul Convenției, dacă vom câștiga, atunci totul e bine. Dar, dacă nu, atunci vom avea alți 4 ani de comunism.

Luni, 6 Iulie 1992

La Spiroiu, la 9.3 0dimineața. Ne înțelegem. Îmi lasă mie decizia. Pot să scot pe Rodean, și-mi va da pază armată. Am absolută nevoie de ea. Pentru viitor rămâne ca eu să decid. Fie să avem un contract ca să tipărim materialele Armatei, fie să înființăm o societate mixtă.

Îmi dă mai multe nume de ofițeri superiori care ar putea să preia conducerea afacerii. Îmi sugerează însă să intru în legătură cu Col. Petre Lucian. Mă duc direct la acesta. Nu poate să-și părăsească postul. El e ținut pe loc, deși ar dori să vină la mine, îmi sugerează alți oameni.

După masă îmi telefonează Col. Ivan Constantin. E socrul tânărului Turcu pe care l-am ajutat în Anglia. Îi dau *rendez-vous* pentru ora 8.1 5, mâine dimineață.

În Plevnei aproape toată ziua. Pregătim legitimațiile celor care pot să intre în clădire, scrisoarea către beneficiari etc. Vin Șerban Dobrescu, Ștefan Mamulea și Paul Lăzărescu. Toți sunt contra publicării *OPINIEI* scrise aseară de Doina. Îi întreb ce neadevăr a scris Doina. Nimeni nu poate critica faptele. Dar, nu e diplomatic, se supără Coposu, cum se vor aloca locurile de candidați pe listele Convenției Democratice etc.

Argumente puerile. Avem multe de învățat în țara aceasta. Democrația înseamnă să poți să spui lucrurilor pe față. Dacă ne e teamă de consecințe, dăunătoare nouă, și ascundem faptele din cauza asta, înseamnă că n-avem nici un simț al responsabilității față de adevăr, față de popor, față de spiritul democrației, le-am spus.

În cele din urmă i-am lăsat să decidă ei ce vor face. Îl publică sau nu, îi privește. Eu nu vreau să exercit nici o cenzură.

La 5.00 după-amiază, la o recepție dată de Uniunea Jurnaliștilor. Toată lumea, se părea, a primit o diplomă de onoare. Când mi-a venit rândul, am zis: Am primit invitația cu nedumerire. Mi-am zis, apoi, că e vorba de un fel de premiu de consolare. E adevărat că în tinerețe am scos două cursuri de Drept. Dar nici ele nu erau ale mele ci ale Profesorului Aurelian Ionașcu. De aceea sunt fericit că Raul Petrescu, colegul meu din acei ani, a fost și el onorat astăzi. În tot cazul, am ajuns la concluzia că ar fi fost mai bine dacă mă țineam de Drept, și nu intram în politică!

Mi-a făcut plăcere. Raul încântat. Am vorbit cu Popa-Cherecheanu, Procurorul General și i-am mulțumit pentru darea în judecată a celor care mi-au furat cei 100.000 de dolari în Mineriada a 3-a.

Am vorbit cu mulți alții, de toate felurile. A primit și Coposu o diplomă.

La recepția cehoslovacilor, îmi vorbește John Davis. Voi sunteți responsabili, aud, faptul că Emil Constantinescu este candidatul Convenției! îi spun în glumă. Așa scrie *România Mare*. Știa. „Vom fi vinovați de toate. Dar s-a făcut o greșeală că Emil Constantinescu a fost ales candidatul Convenției Democratice". Pentru un diplomat de talia și reticența lui, o astfel de declarație e remarcabilă.

Viceprimarul Iulian Crețu vine pe la 10.00 seara. Vrea neapărat să candidez. După lungi discuții îi spun: Poate aș face-o dacă s-ar constitui un comitet ca să susțină candidatura mea, să strângă cele 100.000 de semnături etc., altfel nu. Și atunci va trebui să justific candidatura mea în mod plauzibil, convingător, pentru că mi-am luat angajamentul să nu candidez împotriva candidatului ales al Convenției Democratice.

Marți, 7 Iulie 1992

Col. Ivan Constantin vine exact la 8.15 dimineața, cum ne-am înțeles. L-a recunoscut imediat pe Bebe Delca, fost căpitan, campion olimpic la haltere, acum grădinarul meu. Îi explic situația. Îl duc la

Redacție, după ce semnez condica în Parlament. Văd ezitări la el. Prea se ține de lege. Descopăr că a venit la mine din întâmplare. Pentru că Petre Lucian i-a spus de problema mea. Deci mi-a găsit telefonul și mi s-a oferit din proprie inițiativă.

În tot cazul, garda promisă mie de Spiroiu n-a apărut. Deci, n-am putut trece la acțiune.

În cele din urmă îl găsesc pe Petre Lucian. Mi-a confirmat că i-a vorbit lui Ivan, dar el mi-l recomandă pe Col. David Ioan. Pe care nici nu-l cunosc.

Ce mă interesează, e să am pază. Mi-e indiferent cine mi-o asigură. I-am spus că am aranjat ca Col. Ivan să caute să-l vadă pe Spiroiu, reținut de o delegație turcă în țară.

Sunt foarte deprimat. Mă văd legat de mâini și de picioare. Fără gardă nu pot să mișc nimic împotriva lui Rodean.

Silvia Bădescu ține să mă vadă. O primesc. Și ea e pentru o atitudine împăciuitoare. Să apar cu Emil Constantinescu la televizor și la adunări publice.

Am ascultat-o. Săracul om! A intrat cu mașina într-un pom, mergând la Televiziune. Har Domnului că nu e rănit!

În Parlament mi se arată *Dreptatea*. Pe pagina I, Păunescu publică fotografia lui Constantinescu împreună cu mine. El, pe prim-plan. Eu, mult mai mic. M-a amuzat enorm. Păunescu niciodată n-a publicat fotografia mea. Atât la ședința PNȚCD, cât și la CD, când s-a decis candidatul la Președinție, el a fost cel care a susținut că popularitatea mea e plafonată. Și acum întrebuințează imaginea mea ca să-l susțină pe Constantinescu. Dacă ăsta nu e bizantinism, atunci eu sunt Papa de la Roma!

Seara, cină de rămas bun soților Mazel, care se întorc în Israel. Vorbește gazda, Ambasadorul Belgiei, Ambasadorul Mazel și la insistența lui Ionescu-Quintus și a lui Babiuc care era așezat lângă mine, eu.

După reacțiile lor, cred că m-am achitat bine de sarcina impusă. Le-am vorbit de vizita mea semioficială, cu Flora Solomon în Israel (în 1971?). După ce le-am descris cum am făcut servicii divine pentru victimele fascismului în România, la 30 de ani după masacrul legionar, în Ianuarie 1941. În biserica catolică și în sinagoga reformată din Seymour Place. Cum am citit din Vechiul Testament sub direcția rabinului Gogun, de origine cehoslovacă etc. etc. I-am pomenit și pe Rosen, adjunctul lui Teddy Kollek și pe Artzi, Primarul adjunct, atunci, al Tel Aviv-ului. Am

terminat cu butada că Israelul e prima colonie românească, pentru că circa 400.000 de oameni vorbesc românește și cu descendenții sunt mult mai mulți originari din România.

Miercuri, 8 Iulie 1992

Nu reușesc mare lucru. Nici Ministrul Spiroiu și nici Colonelul Petre Lucian nu sunt disponibili. Colonelul Ivan Constantin, pe care l-am văzut ieri, n-a mai apărut. Se pare că nici n-a fost primit de Spiroiu. Nici nu știu dacă s-a dus să-l vadă.

Îi văd pe scoțieni (Bob Wylie, John Gow, acompaniați de Constantin Sfetcu). Le promit să colaborez la filmul pentru „Orfanage Trust" ce încearcă ei să facă. Mă vor și pe mine să contribui cu câteva fraze. Să-mi leg papionul, de exemplu, și să le spun că nu e ușor, dar că trebuie să facem ceva și pentru orfani. Cam în această formă, „care se potrivește imaginii ce creați dumneavoastră în România", mi-au spus.

La Parlament am multe surprize. Mai întâi, mi se arată că *România Mare* publică niște documente inedite, care par să fie autentice. De ce zic asta? Pentru că sunt scrise tipic cum se fac rapoartele secrete americane. Ele dovedesc că se plănuia introducerea lui Emil Constantinescu încă din Ianuarie anul acesta. Bineînțeles, eu sunt sceptic, cum i-am spus, de altfel și lui John Davis, aseară, la cehoslovaci. Dar suspiciunea rămâne. Alte articole în *Dimineața, România Liberă* etc. Toate îndreptate contra lui Constantinescu.

Mare simpatie din partea colegilor.

Dau niște interviuri la Radio Fan, care se cheamă acum Radio 1, și nu mai știu cui. Niște preoți din Gura Humorului țin să mă vadă. Multă dragoste-mi arată.

Iau o mică masă și mă culc. Îmi telefonează Spiroiu. Se scuză că a fost foarte ocupat cu turcii, apoi cu Iliescu. Mi-l recomandă pe Generalul Cernat, cu care aranjez să ne întâlnim la orele 3.30, în Plevnei. Îmi dă și numele Gen. Stănășilă pentru a rescrie contractul de închiriere pe numele „Progresului Românesc".

Ne întâlnim în Plevnei cum eram programați. Deși am sosit cu 5 minute mai înainte, Cernat era deja acolo. Ne-am dus împreună la Olinescu. Tot calm părea, dar am detectat o nervozitate lăuntrică. I-am oferit să citească Procura Specială în original, dar s-a mulțumit să vadă și să rețină copia Xerox ce i-am pregătit. I-am dat același lucru și Scillei Popescu, directoarea tehnică. Le-am dat și declarațiile de loialitate față de mine. Le-am citit cu grijă. N-am făcut comentarii.

Am aranjat cu ei ca întreg personalul să se întrunească mâine, după-amiază, la orele 3.00. Am să le vorbesc. Cei ce nu semnează, își pierd postul. Simplu.

Înapoi la Parlament. Alegem pe cei 3 reprezentanți ai Camerei Deputaților în Consiliul Audiovizualului. A venit mai întâi Dómókós Géza și apoi Börbely Ernö. Amândoi au căutat să ne facă să votăm pentru candidatul lor, Hórváth. Adrian Nicoară a fost admirabil. „De ce n-ați votat pentru candidatul nostru la Președinție din partea CD?"

Au încurcat-o. Pentru că erau pentru Manolescu. „Dar după ce Manolescu a căzut din cursă, de ce l-ați votat pe Emil Constantinescu care a fost întotdeauna comunist, până în ziua revoluției. Marea lui bravură a fost deschiderea balconului. Asta-l califică să fie președintele României din partea Convenției Democratice?"

Dómókós Géza a fost explicit: „Așa a vrut Coposu". Ernö, mai puțin. A argumentat că nu e același lucru.

Cernat îmi va asigura paza clădirii. Putem să-l găsim zi și noapte. Ne dă un număr.

Dinu Daponte mă aștepta deja acasă. A venit și Mihai Leu. Mi-a comunicat că mama și sora lui Rodean au început să care lucruri din clădire: un refrigerator și un televizor. Le-am dat instrucțiuni să nu mai permită așa ceva.

O să am mari probleme. Dar trebuie să le înfrunt.

I-am sugerat Doinei să pregătească un articol despre încercarea lui Rodean să acapareze Tipografia și cum a furat ca în codru. L-am avertizat și pe Nicolae să pregătească un articol în presa străină.

După spusele lui Mihai Leu, marea majoritate a angajaților vor accepta să lucreze cu mine. Doar vreo câțiva sunt înrăiți și total pentru Rodean. Trebuie să-i identific și să mă descotorosesc de ei. E o operație extrem de delicată. Să sperăm că va ieși bine.

Am jucat table cu Dinu, după o cină excelentă. Am câștigat. Poate e de bun-augur.

Joi, 9 Iulie 1992

Vine Ioan Tudose. Îmi spune că totul merge foarte bine la Arieșeni. Terenul e acum achiziționat de unitatea care a construit casa, după care mi se va vinde la licitație. Sunt de acord. Absolută încredere în om n-am. Dar ce să-i fac?!

Descopăr că garda promisă de Spiroiu n-a apărut. Telefoane la Generalul Cernat, la Col. Petre Lucian etc. Nu pot stabili nimic.

Decid să mergem înainte. Îi iau pe toți băieții mei (4), plus Bebe Delca. Pe la orele 3.10 începem adunarea cu angajații. M-am dus mai întâi la Olinescu și la Scilla Popescu. Le-am citit Procura, pe care le-o dădusem deja aseară. Ei servesc TIPOREX-ul. Restul nu-i interesează. Și mă sfătuiesc să nu-i implic pe angajați. Disputa dintre mine și Rodean nu-i privește și nu-i interesează nici pe ei.

Am ignorat sfatul. M-am dus la ei, în sala cea mare a Tipografiei si le-am vorbit. Le-am explicat că Rodean s-a făcut vinovat de fraude care vin sub legea penală. După ce le-am citit procura de la Regent House, le-am cerut să semneze declarația de lealitate, adresată mie. Apostolescu a argumentat. Dar nu prea vehement. Cred că n-a influențat prea mulți. I-am strigat apoi pe fiecare pe nume. Marea majoritate au semnat. Câteva fete, mai ales de la calculatoare, au luat declarația cu ele, dar n-au semnat-o.

Am rămas foarte mulțumit. Mihai Leu, care-i cunoaște, e sigur că toți oamenii esențiali funcționării Tipografiei au semnat.

M-am întors la Parlament. Problema numirii celor 3 membri ai Consiliului Audiovizualului, pentru care Camera Deputaților e responsabilă.

Remus Opriș îmi vorbește. Vrea să apar cu Emil Constantinescu și ei vor avea grijă să fiu ales președintele Senatului. Deci, să fiu al 2-lea om în stat. Este ceea ce m-a sfătuit și Silvia Bădescu. Curios!

La recepția pentru Rabinul Mosen Rosen. A împlinit 80 de ani. Pare mai bătrân, dar mintea-i este tot ageră.

Vorbesc cu multă lume. Inclusiv cu Artzi, Viceprimarul Tel-Aviv-ului, care și-a adus aminte de vizita ce i-am făcut cu mulți ani înainte. Lui Câmpeanu i-am zis: Acum că nu mai sunt în cursă, îți doresc tot binele și succes. Asta, după ce m-a informat că e presat de partidul lui să candideze.

Ștefan Cazimir, Ioan Lup și mulți, mulți alții vin să-mi vorbească. Rosen a ținut să mă îmbrățișeze. La fel și Patriarhul.

Vineri, 10 Iulie 1992

Spre dezolarea mea, aflu că n-a apărut garda în Calea Plevnei. Încerc de nenumărate ori să intru în legătură cu Spiroiu, fără rezultat. Același lucru și cu Gen. Cernat, omul care a venit la Tipografie la

ordinul lui Spiroiu și care mi-a dat un număr la care pot să-l contactez, zi și noapte, dacă am nevoie de el. Îl dăduse și Doinei Bâscă și lui Rubnicu. Dacă nu e el prezent, ne-a zis, cineva va fi de gardă și va putea să ne trimită soldați în uniformă, în plus, dacă avem nevoie.

Anunțasem deja conferința de presă. *Cotidianul* a ieșit azi dimineață cu două mari articole, care expun cazul Rodean. Pe pagina 1, scrie Doina Bâscă sub titlul „Un escroc mai puțin pe malul Dâmboviței". Al doilea, în pagina 3, intitulat „Societățile mixte compromise de un escroc indigen". La cererea mea, Doina Bâscă îmi trimisese paginile, târziu aseară, să le văd. I-am cerut un singur lucru: să nu publice fotografia mare a lui Rodean pe care o plănuia. Îi dă prea mare importanță.

A fost de acord. A publicat în același loc fotografia casei ce Rodean și-a construit-o cu banii și utilajele, mașinile mele etc., lângă Sibiu. Iar fotografia lui a apărut, mică. Așa nu i se dă mai mare importanță decât merită un escroc.

La 8.30 în Parlament. Toată lumea interesată de cazul Rodean.

Aud la telefon că Doina Călin, secretara mea, reușise să vorbească cu Gen. Cernat. I-a explicat că n-a trimis garda pentru că nu primise încă ordin scris de la Ministrul Spiroiu.

Tare dezamăgit. Îngrijorat chiar. „Alea jacta est", mi-am zis. Mi-am format singur garda, din cei patru oameni ai mei (Nicu Cucu și Nicu Bocioacă din garda mea personală și Bebe Delca, grădinarul). Am mers cu toții în două mașini în Plevnei.

Erau vreo 20 de gazetari adunați. Le-am vorbit scurt. Am dezmințit știrea apărută în *AZI*, că-mi fac bagajele și pe cea din *Libertatea*, potrivit căreia aș vinde *Cotidianul*. Le-am declarat că sunt foarte mândru de felul cum apare *Cotidianul*, care a primit marea acoladă de a fi invitat să apară în săptămânalul occidental scos de *Guardian*-ul britanic, unde se reproduc articolele importante din ziarele *Washington Post, Le Monde, Die Zeit*. *Cotidianul* e singurul ziar românesc în această companie.

Am răspuns la întrebări. Direct, fără ezitări sau ascunzișuri. Totul a fost înregistrat. Trebuie să publicăm.

Doina Bâscă îmi spune: „S-a dat mult la radio. Excepțional de bine. Stând lângă dumneavoastră nu mi-am putut da seama de fermitatea cu care ați răspuns. De impactul ce vocea dumneavoastră face. La radio a fost impresionant".

Am luat masa cu Pușa și Doina Bâscă. Ne vine vestea că Rodean a

apărut. De data aceasta îngrijorat. Leu și Rubnicu îmi confirmă că mulți alții au semnat.

L-am adus pe Paul McLonghlin. El îmi va asigura paza tiparniței. A început deja s-o verifice și s-o curețe. Doamna Scilla Popescu pare gata să ajute. Indică ce piese de schimb ne-ar trebui.

Dacă nu ne ajută Armata, trebuie să mergem singuri. Angajez Asociația Detectivilor Particulari Condor-SRL. Președintele ei, Ionică I. Cătănescu, îmi telefonează. Rodean a încercat să intre în clădire. „El e administrator unic" etc. „Nu te cunosc, domnule. Dl Rațiu poate dispune cine intră sau nu". Amenințări etc. Fără efect. A venit Cătănescu la mine, apoi, să-i dau instrucțiuni în scris. Ceea ce am făcut.

Cina cu Doina Bâscă. Am văzut la televizor „Actualitățile". S-a dat conferința mea de presă și neechivoc, că-l acuz pe Rodean de furt, fraudă etc.

Vorbesc lung cu Nicolae. A primit FAX-ul cu cele două articole despre Rodean. Îl avertizez că trebuie să se scrie și în Occident despre această situație.

Printre altele, Doina îmi spune că e mare agitație la sediul PNȚCD. Se vorbește că eu ar trebui să candidez la Senat și să devin, așa, Președintele Senatului, pentru că CD va câștiga cel mai mare număr de voturi, poate chiar o majoritate absolută. Dar dacă nu?

Toate aceste idei sunt coapte în mintea lui Coposu. El a fost cel care a îndemnat-o pe Silvia Bădescu să vină special, și „urgent", mi-a spus, ca să-mi propună acest lucru. Cu condiția ca să apar la Televiziune cu Emil Constantinescu. Este exact ceea ce mi-a propus și Remus Opriș în Parlament.

Am uitat să scriu că Joi, la ședința Biroului și a liderilor grupurilor parlamentare, am reușit să-i conving să schimbe proiectul de Declarație în problema Basarabiei.

La punctul 4, au acceptat faptul că „Parlamentul cere Guvernului să apeleze la Consiliul de Securitate ONU să intervină pentru soluționarea conflictului". La origine, era vorba doar de a lua în considerare această acțiune dacă Armata a 14-a nu se retrage, dacă cele patru state (Rusia, Ucraina, Moldova și România) nu reușesc să găsească o soluție etc.

Sunt foarte mulțumit. Formula sugerată de mine și adoptată la această consfătuire, în pauza dezbaterilor, a fost votată practic în unanimitate de Camera Deputaților.

Sâmbătă, 11 Iulie 1992

În timp ce avocatul Vasiliu era la mine, îmi telefonează Rubnicu că reprezentanți ai lui Rodean au intrat în clădire (Plevnei).

De ce i-ați lăsat?

„Au fost mulți și au intrat cu forța". Găsesc explicația total neacceptabilă. După mine, nu există nici o scuză. Am angajat societatea lui Cătănescu să nu lase pe nimeni să intre. Asta înseamnă nimeni. Las mesaj pe banda de înregistrare a lui Cătănescu. Cu Vasiliu mă înțeleg. Îmi dictează o scrisoare ce trebuie să o predau lui Rodean cu confirmare de primire. Îl somez să lichidăm SC TIPOREX.

Mă sfătuiește să obțin declarații scrise de la cei care au văzut cum mama și sora lui Rodean au scos un frigider și un televizor din Plevnei.

Evenimentul Zilei publică pe pagina 1 o mare fotografie a mea: „Ca și IMGB domnul Ion Rațiu face ordine". Articol în corpul ziarului, foarte favorabil. La fel și în alte ziare: *Adevărul, Curierul Național* etc. Toate indică felul cum am fost din nou escrocat, înșelat etc. Toate favorabile, chiar și atunci când mai pun și câte-un ghimpe.

Bărbuș vine să mă invite la nunta fetei lui, Anca. Va avea loc Sâmbăta viitoare, pe 18 Iulie. Accept cu mare plăcere, dar îl avertizez că s-ar putea să nu fiu în România. Pe viitorul soț îl cheamă Vincențiu Cernea.

Vorbim și politică. E și el dezamăgit de ce face Coposu. De ce cedăm pe toate fronturile? De ce a fost împotriva mea la Convenție? I-am povestit de convenția Adrian Nicoară cu Dómókós Géza. Probabil că tot Coposu l-a influențat și pe Ticu Dumitrescu să voteze pentru Emil Constantinescu. Și-apoi, de ce i-a adus pe toți liberalii, șomerii, Societatea „21 Decembrie", în ultimul moment în Convenție și le-a dat, împreună, nu mai puțin de 13 voturi. Toți au votat în bloc, de la început, împotriva mea.

Bărbuș îmi povestește cum mii de telefoane au protestat, unii vehement, alții plângând - oameni în toată firea - împotriva comportării lui Coposu. Fata lui, Anca, a primit foarte multe dintre ele.

Masa cu Pușa. Spre sfârșit vine și Doina Bâscă. O trimisesem cu o scrisoare de condoleanțe la înmormântarea tatălui colegului nostru de la *Cotidianul,* Mihai Știaub.

Rubnicu, împreună cu Cătănescu, au venit după prânz. Facem o analiză a situației. Dau din nou instrucțiuni lui Cătănescu ca absolut nimeni să nu mai intre în clădire fără a fi semnat angajamentul de lealitate sau fără

autorizație specială din partea mea. De asemenea, se vor da legitimații de intrare beneficiarilor. Cătănescu acceptă sugestia mea ca să cerem Poliției să sigileze camerele 10 (Protocol), 11 (Radulian) și intrarea din spate în semiholul clădirii. Doina scrie cererea către Comandantul Poliției, o semnez, alătur Procura Specială de la RHP și pleacă amândoi la Poliție. Vreo două ore mai târziu îmi telefonează că totul s-a executat. Îmi comunică, de asemenea, că Rodean a încercat din nou să intre în clădire. I s-a refuzat accesul.

Am vorbit îndelung la telefon cu Elisabeth. E aferată, bineînțeles. Am asigurat-o că voi lua toate măsurile de precauție posibile. Astă noapte 3 din băieții mei au dormit aici. De acum încolo, va dormi unul singur.

Paul McLonghlin vine în timpul cinei. Mă asigură că a curățat tiparnița, știe ce piese de schimb ar trebui să comandăm, ca să le avem imediat disponibile. Merge perfect și-i va asigura paza. Mâine va începe utilizarea ei direct sub controlul lui.

Duminică, 12 Iulie 1992

Vorbesc din nou cu Elisabeth. E acum la Zermatt. Îmi amintește că e ziua de naștere a lui Indrei. Îmi face bine să vorbesc cu ea, căci sunt deprimat. Dacă Spiroiu și Armata mă lasă în baltă? Altă apărare n-aș mai avea decât publicitate în Occident.

Ștefan Mamulea a trecut pe la sediu. Sunt două tabere. Cei care o acuză pe Doina, *Cotidianul* - deci, implicit, pe mine - de trădare!!!? Pentru că a publicat caricatura cu jobenul și steaua comunistă și pentru cele două articole ale ei, plus cel al lui Stoiciu.

Cealaltă tabără, mult mai mare, recunoaște că au spus adevărul. Fără înconjur.

Toate spiritele sunt agitate. Asta-i sigur.

Doina îmi spune că Coposu și Constantinescu vor pleca în curând în străinătate. Să strângă bani și aderenți. La invitația Ambasadorului Olandei. Trebuie să-l întreb pe Coen Stork dacă e adevărat?!

Corneliu Gogonea l-a găsit, în fine, pe Emil Constantinescu la sediul ce și-a organizat la Universitate. I-a cerut, doar, să fie patriot și să se dea la o parte. Ar putea să fie Prim-Ministru, chiar și însărcinat cu Ministerul Învățământului. Dar ca Președinte nu va putea face față. Și să nu mai conteze pe Coposu. El nu va supraviețui ca Președinte PNȚCD.

Cei care l-au votat pe el, pe Constantinescu, n-au votat în contra mea, Ion Rațiu, ci împotriva PNȚCD. Acest lucru nu poate fi acceptat de Partidul nostru.

„S-a făcut galben, când i-am vorbit așa", mi-a relatat Gogonea. Vrea să scrie un articol despre toate astea. S-o facă, i-am spus.

Prânzul singur. Pe la 5.00 p.m. vine Gicu Pop. Bem o sticlă de șampanie împreună, pe mica terasă a casei noastre. Stă până la 7.30. Îmi aduce aminte de cum stăteam împreună în casa noastră din Abbotsbury Road, în Londra. El îi dă înainte cu afacerile. Acum e în petrol, cu americanii. Se plânge de Ministrul Industriei, Constantinescu. „Bunica mea a fost Rațiu, îmi reamintește Gicu. Cum ți-am spus demult în Anglia".

Acum tot felul de oameni afirmă că-mi sunt rude. Taici Mezei-Câmpeanu, a cărui bunică a fost din familia noastră, a scris o carte despre Familia Rațiu și familiile înrudite cu ea. Trebuie să cautăm legătura dintre noi.

Ne întrerupe și Rubnicu să-mi spună că Rodean vocifera să intre în clădire, la Plevnei. I-am spus ca să nu-l lase, orice ar face.

Pe la 9 seara, în timp ce luam cina, tot singur, sunt informat la telefon că iarăși a venit Rodean. De data asta, însoțit de prietenul său, Col. Mereuță de la Steaua și de Radulian cu care a făcut o societate mixtă româno-austriacă. În total, erau vreo 7 sau 8. Îl trimit imediat pe Palașanu să-l ducă acolo și pe Bebe Delca, fost campion național, și, mi se pare, premiul 3 la jocurile olimpice. De asemenea, sosește și Cătănescu. Le repet instrucțiunile mele. Să nu permită nimănui să intre în clădire. Dau un scurt interviu la BBC și lui Munteanu de la Radio Free Europe. Să se știe cum merg lucrurile.

Toți ai mei se țin pe poziție. Vorbesc cu Gen. Cernat și Doina reușește să vorbească cu un adjunct de-al lui Spiroiu. Mâine va merge personal să semneze un nou contract de închiriere cu MApN în numele „Progresului Românesc". Le primește Gen. Stănășilă, pe ea și pe avocata noastră.

Primesc nenumărate telefoane de susținere din toate părțile țării. M-a impresionat în special cel de la Ienea Gabriel din Târgu Frumos, de lângă Pașcani. Ar fi vrut să lucreze pentru mine în campania electorală etc.

Luni, 13 Iulie 1992

Dau un lung interviu lui Nicolae Rădulescu de la *24 Ore* din Iași.

La orele 11.00 Sven Meili, Ambasadorul Elveției, vine la mine ca să

se informeze de situația politică. Și-a adus aminte că eu am făcut o analiză, prin Martie, că nu vom avea alegeri decât la toamnă.

I-am vorbit absolut deschis. I-am arătat cum Coposu a orchestrat o acțiune „block Rațiu". Coposu preferă ca să câștige Iliescu, mai degrabă, decât să aibă un Președinte puternic democrat. De aceea l-a inventat pe Emil Constantinescu. El și Mezincească. Ei își închipuie că-l vor putea scoate pe Iliescu fără nici o greutate.

Și-l vor aduce pe Rege pentru că Parlamentul va fi sub conducerea Convenției Democratice. Îi analizez situația și-i demonstrez că, dacă Iliescu e reales Președinte, va fi foarte greu să avem o majoritate absolută CD în Parlament, sau sub conducere CD. Deci, vom rămâne în opoziție.

M-a amuzat căci Sven mi-a zis: „Când am făcut raportul că alegerile nu vor avea loc înainte de toamnă, așa cum ați spus, am făcut un pariu la Berna, în acest sens. L-am câștigat. Ar trebui să fac un nou pariu, căci mi se pare că aveți dreptate. Credeți că țara îl va accepta pe Rege fără un referendum?".

Va fi greu și s-ar putea să ducă la o vărsare de sânge, i-am spus.

Probleme în Plevnei. Rodean, plus oamenii lui, mai ales fetele, pichetează clădirea. A adus Televiziunea și m-a atacat. Paza instalată de mine funcționează bine. Nimeni nu intră în clădire dacă n-a semnat declarația de lealitate față de mine. Televiziunea vine și la mine. Îmi iau un interviu. Seara, la „Actualități", apare Rodean cu pichetul său și, apoi, mă arată pe mine, în fotoliul meu.

Nu dă începutul și elimină mare parte din ce-mi era favorabil din declarațiile mele. Dar dă afirmația mea categorică că totul îmi aparține, prin Regent House Properties și că-l invit să mă dea în judecată. Va intra în închisoare, sunt ultimele mele cuvinte date de interviu.

Nu au fost corecți, dar e destul. Cred că vasta majoritate a spectatorilor își vor da seama că Rodean e un hoț, escroc și șarlatan. Altfel, n-aș fi făcut o declarație finală atât de categorică.

Generalul Medrea mi-a promis o pază. Vorbesc și cu Col. Stan de la Interne.

Mărincuș vine cu sugestia ca 5.000 de oameni să vină să-mi ceară să candidez la Președinție. Erau deja pregătiți s-o facă, Luni 29 Iunie, când au aflat că eram la Cluj. „Să rezolvați problema Basarabiei. Toată țara va fi cu dumneavoastră". Evident, dar nu se poate rezolva cu o baghetă magică. E una să-l manevrezi pe un necunoscut ca Emil

Constantinescu să fie candidatul Convenției, cum a făcut Coposu, și alta să convingi Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite să treacă la acțiune. Ideea, însă, are merit.

În Plevnei obțin declarații de lealitate de la Scilla Popescu și de la Olinescu. Împreună sigilăm documentația S.C. „Rodi".

Horea Popescu îmi confirmă că filmul *Clive și Ana* va putea fi vizualizat la TVR, Miercurea viitoare, 15 Iulie. Articolul meu despre film va apărea în *Panoramic,* săptămâna asta. Îi voi invita pe toți, apoi, la un pahar de șampanie.

Klaps dă o Conferință de Presă în Parlament. Îl atacă brutal pe Coposu, după spusele celor care au fost prezenți. Cineva de la ziarul *Expres* îmi ia un interviu. Nu mă las atras în a mă pronunța asupra declarațiilor lui Klaps. Reafirm lealitatea mea față de Partidul care și-a început viața, aș putea spune, în casa strămoșului meu, Memorandistul, în 1880, cu ocazia Congresului ASTRA, când s-a decis ca cele două partide, din Banat și din Transilvania, să se unească. Sunt leal acestui Partid și accept decizia și conducerea Partidului, așa cum s-a stabilit la Congresul din Septembrie 1991. Cam așa. Să vedem acum ce vor publica.

Erau toți așezați pe o bancă în coridorul rotund ce înconjoară Camera: Gabrielescu, Diaconescu, Galbeni și Țepelea. Eu tocmai mă întorceam din Plevnei. Ei erau fierți. Ce face Klaps?!

Nu reacționez. Le spun că acum nu mai sunt candidat la Președinție, încerc să-mi recuperez Tipografia. Și-apoi, să-i urmăresc și pe ceilalți escroci de pe lângă mine.

Marți, 14 Iulie 1992

La sediul Partidului ca să vorbesc cu Heribert Scharrenbroich, deputat CDU și Antonio Constanza, Democrestin italian din Parlamentul European. Întâlnire bună cu Gabrielescu, Remus Opriș, Dudu Ionescu.

Recepție mare la Ambasada Franței. Vreo 500 de persoane. Grădina e mare, vreme excelentă, mâncarea și băutura foarte bune. Tocmai mă pregăteam să plec și eram deja pe treptele din marmură care dau în clădire, când începe Renaud Vignal să vorbească. Foarte bine. Chiar excepțional de bine. După aplauze, cum și eu am fost, inevitabil, văzut de toată lumea, mulți tineri, și apoi copii, au venit să-mi ceară autografe.

Doina și cu avocata noastră, la Gen. Stănășilă de la Departamentul Logistic al Armatei. Reușesc să obțină rezilierea contractului cu

Rodean. Așa s-a înfuriat Stănășilă când și-a dat seama de porcăriile comise de Rodean, încât a avut un colaps. A trebuit să-l ducă la spital, unde a stat vreo trei ore.

Seara vine Didona Matei, cu fetița ei Ileana. Ea afirmă că ei îi aparține casa pe care Rodean a cumpărat-o la Slănic-Prahova. Mi-a adus niște fotografii. I-am cerut documente. Se pare că Rodean a obținut casa de la Primar „prin licitație". Ar fi plătit pentru ea 90.000 de lei. Banii mei, bineînțeles. Iar „licitația" n-a fost anunțată nicăieri, n-a fost prezent nimeni la ea etc. Casa n-a fost naționalizată, a fost expropriată. Deci, îi aparține. A fost sfătuită însă, să nu se amestece, pentru că „Rațiu a dobândit-o prin Rodean". Deci, n-are nici o șansă s-o recupereze. Când m-a văzut la televizor și-a luat inima în dinți și a venit să mă vadă.

Miercuri, 15 Iulie 1992

Nu reușesc să vorbesc cu Spiroiu. Nici cu ceilalți ofițeri superiori care trebuiau să ne asigure paza: Cernat, Oțelea etc. Evident, mă evită. Sunt îngrijorat. Dacă a intervenit cineva mai sus - Iliescu?! - ca să oprească eliminarea lui Rodean? Dacă Rodean, securistul, are Securitatea în spatele lui și Securitatea face jocul Președintelui, mai ales acum, că nu sunt candidat la Președinție?

Doina Bâscă merge cu avocata noastră la cel indicat de Gen. Stănășilă să pregătească contractul de închiriere al locului cu „Progresul Românesc".

Remus Opriș, tânărul nostru deputat, îmi vorbește de importanța venirii mele mai des la sediul Partidului.

Iarăși scandal. Gabrielescu mă întreabă de ce-l susțin pe Klaps, care a afirmat la Conferința de presă de ieri, că eu sunt mult mai bun, mai calificat să fiu candidat la Președinție decât Emil Constantinescu.

Dar ce vină am eu?

„Toată lumea spune că tu ești în spatele lui!"

Între timp vin și ceilalți deputați: Diaconescu, Galbeni, Nicoară, Ștefănuț.

Declar categoric că n-am nimic de-a face cu acțiunea lui Klaps.

„Nu vezi că susținerea ce o ai din partea lui îți face rău? Ne face rău nouă, tuturor?"

Oprește-l tu. Eu nu pot s-o fac. Lui Coposu i-a intrat în cap că eu îi sunt opus. Nu-i adevărat. L-am susținut în tot timpul exilului. L-am decretat erou, în toate cuvântările mele în țară. Am refuzat să candidez

la Președinția PNȚCD împotriva lui, deși aveam propuneri scrise. Ce mai vreți? El m-a trădat. Cum a afirmat-o clar Dómókós Géza, lui Adrian Nicoară, în fața mea.

Ne despărțim pe acest ton acrimonios, mai ales că, între timp, a venit și Klaps. Îi spun: Nu mă mai susține. Toată lumea spune că eu te-am făcut să mă susții. Mare comoție. Cu vocea lui de stentor, Klaps îi atacă: „Voi sunteți niște fricoși, niște slugoi. Eu nu permit nimănui să-mi spună ce să fac".

Acasă, îngrămădit de probleme. Mănânc o îmbucătură și mă întind puțin ca să am mintea limpede. Rodean a reușit să obțină o ordonanță prezidențială, în care îmi cere să mă prezint la Judecătoria Sectorului 1, Luni 20 Iulie. Îl găsesc pe Vasiliu, har Domnului.

La orele 4.00 p.m. sosește Vasiliu. Câteva minute mai târziu sosește și Doina Bâscă. Sorin Roșca-Stănescu îmi telefonează să-mi ceară amănunte despre disputa cu Rodean. *Baricada* sosește la mine să negociem publicarea în continuare a săptămânalului lor și o posibilitate ca noi să-i ajutăm cu machetajul (punerea în pagină) a ziarului cotidian ce vor scoate în curând. Îi vor spune *Meridianul.* Vasiliu e calm.

Vizionarea filmului pentru TV, *Clive și Ana,* se va face la orele 6.00 astăzi, îmi confirmă Sanda Aronescu de la *Cotidianul.* Sosesc la timp. Suntem duși în studio. Rularea filmului începe însă abia la 6.30 p.m. Vreo 8 persoane prezente: tehnicieni, plus Horea Popescu, regizorul.

Sunt foarte mișcat. Problemele de conștiință ale comunismului și omul creat de comunism ies perfect la iveală. Sunt încântat că era semiobscur în cameră, căci mi-au dat lacrimile în ochi, în repetate rânduri.

Toată drama lui Clive reiese clar. Iar personalitatea de comunistă convinsă ce trece peste cadavre, a Anei, e splendid delimitată și excepțional de bine jucată. Trebuie s-o felicit.

La cina dată de Ambasadorul egiptean Ihab Wahba în onoarea lui Zwi și Michelle Mazel, care se întorc la Ierusalim.

Foarte plăcut. Vorbesc și eu și le descriu cum mi-am pierdut bagajul când am făcut croaziera pe Nil, în compania lui Cohen din Carolina de Nord și a soților Botnar. Toți evrei, făcând turism în Egipt. Bun-augur. Le doresc succes și să nu ne uite.

La întoarcerea acasă, Doina și ceilalți n-au venit. Se pare că totul e liniștit. Mie mi-e frică totuși. Rodean e în stare să caute să intre cu forța, deși, cred că dacă face așa ceva, se va plasa într-o situație cu totul

condamnabilă. Doar ieri i s-a dat avizul de reziliere a contractului de închiriere. Col. Mereuță, prietenul lui mare, va fi probabil degradat în rang. Acum ar trebui ca Gen. Oțelea de la „Steaua" să ne ofere gardă armată. Totul depinde de semnarea contractului. Aranjez cu Nicu Cucu să o ia pe Doina mâine, la orele 8.00 dimineața, ca să caute finalizarea operațiunii.

Joi, 16 Iulie 1992

Cei de la TVR vin cam cu o jumătate de oră întârziere: Livia Pop, cu echipa de filmat. Două întrebări despre manipularea opiniei publice.

Doamna Predeleanu vine de la Paris. Ghika nu i-a dat nici un sprijin. Ea încearcă acum să constituiască o filială UMRL la Paris. Toți sunt cam ne-entuziaști. Nu mă așteptam la mai mult.

Lung interviu cu Mădălina Firănescu și Liviu Popescu de la *Curierul Național.*

Aștept toată ziua o veste bună de la Armată. În zadar. Nici un semn de la Spiroiu. Spre seară, doar Stănășilă îmi vorbește foarte frumos la telefon și-mi promite că se va perfecta mâine contractul de închiriere, dar va fi semnat doar la sfârșitul celor 30 de zile în care Rodean trebuie să predea totul potrivit somației ce i-a adresat.

Aranjăm cu Olinescu: contul meu de la BRCE să fie complet golit și acolo să se verse toți banii ce se încasează la TIPOREX și numai de acolo să se facă plăți sub semnătura lui Mihai Leu.

La recepția dată de Nat și Katie Page. Nat îmi spune că au avut o întrevedere cu Emil Constantinescu. *The job is totally above him. He made a poor impression. A bad mistake you made.*

M-am dus și la Andrew Bache care vorbește cu Ana Blandiana. De la ea am aflat că atât ea, cât și Coposu, au primit un avertisment de la sindicate că eu nu am nici o șansă. Prea a fost mare diferența cu care am pierdut în 1990. Au râs puțin de ea. Nu cred că se va câștiga cu Emil Constantinescu. Dar eu voi arăta ce înseamnă să fii democrat. Voi face o campanie electorală susținută, mai întâi în circumscripția mea electorală și, apoi, în restul țării, căci sunt invitat cam de peste tot.

Andrew asculta toate astea cu mare atenție. I-am spus pe față, că ea și Doina Cornea au determinat alegerea. N-a negat.

Sorin Botez pleacă Ambasador în Africa de Sud, la Pretoria. E încântat. „Trebuie să faceți ceva. Nu-l puteți accepta pe Emil Constantinescu", mi-a zis. Voi susține Convenția, a fost răspunsul meu.

De acolo, la irakieni, la Ambasadorul Sultan. Am ocazia să vorbesc cu Ionescu-Quintus. Îi pomenesc din nou de situația creată la Judecătoria Sectorului 1, din Calea Rahovei. Cum au reușit să-mi trimită o citație pentru Luni, 20 Iulie, în 6 ore? Rodean, evident, i-a șperțuit. Altfel, e imposibil, mai ales în România. M-a asigurat că a intervenit deja și va interveni din nou.

Am stat de vorbă cu mai mulți diplomați irakieni. Mi-au afirmat că, la ei, de fapt, n-a fost o victorie. Același Guvern, același Președinte, același regim e la putere și astăzi în Irak. Forțele americane (aliate) au învins numai pentru că sovieticii le-au dat americanilor toate secretele și toate dispozitivele irakiene. Deci, au mers la sigur.

Ridicol. Dar așa văd ei.

Vineri, 17 Iulie 1992

Avocata noastră și Doina Bâscă merg dis-de-dimineață la Armată și negociază un contract de închiriere pentru clădirea „Steaua" din Plevnei. Contractul va fi prelungit an de an ca să ținem pasul cu inflația. Și nu va fi semnat decât la 15 August, ca să se împlinească o lună de când au reziliat contractul cu TIPOREX. De data aceasta, va fi făcut cu „Progresul Românesc".

Prea tare nu-mi place. Dar e mai bine decât nimic.

Florian Rădulescu, de față cu cele două fete, îmi demonstrează cum banii sunt risipiți și la „Progresul Românesc", cât mai ales la RETRANS. Toți utilizează mașinile noastre pentru a merge acasă de la lucru și le-au luat și în vacanță. Demian, șeful întreprinderii, e primul s-o facă. O vizită inopinată la atelier i-a găsit lucrând la diverse mașini care n-au nimic de-a face cu lucrările noastre. Bicisnicia și necinstea aici, în România, sunt într-adevăr strigătoare la cer. Demian e și înrudit cu mine, mă asigură Pușa, căci ea mi l-a recomandat.

Gail Kligman mi-a făcut mare plăcere. Are o adevărată afecțiune pentru românii din nordul Transilvaniei. A trăit cu ei, în repetate rânduri. Mi-a adus una din cărțile ei, *The Wedding of the Dead*. Ea are acum un contract cu Georgetown University pentru Catedra de Studii Românești înființată de mine. Dar numai pe doi ani. Are 42 de ani, dar pare mult mai tânără. Sper s-o pot reține permanent. Să i se dea „tenure", fără de care ea nu va rămâne, dacă i se oferă altundeva.

Horea Popescu vine cum ne-am înțeles. Îi dau $3.000.00 pentru munca lui și un total de 94.000 de lei care să fie distribuiți la 17 oameni

care au contribuit simțitor la realizarea filmului *Clive și Ana*. E o traducere și adaptare a piesei de teatru scrisă de Bunty McNaughton și de mine (ea își spunea atunci Jane Cobb), în 1957/58.

Sunt teribil de deprimat. Aud că *Evenimentul Zilei* a publicat un articol nefavorabil mie. Dar, ce e mai rău, a publicat o caricatură a mea duelând cu Rodean. Imaginea mea în țară probabil că suferă enorm. Astfel de comentarii nu pot decât să-mi facă rău.

Mihai Leu aranjează, împreună cu Olinescu, deschiderea unui cont la BRCE pentru TIPOREX. Contul TIPOREX de la BCR l-am blocat.

Dau un interviu la *Evenimentul Zilei* (Anca Ionaș). Să-i explic circumstanțele în care am scris *Clive și Ana*. Să vedem ce vor publica. Ei nu-mi sunt favorabili.

Seara, mi se aduce *Evenimentul Zilei*. Caricatura îmi deservește, cu siguranță. Dar nu e așa de dăunătoare precum îmi închipuiam. Nu eu și Rodean suntem pictați, ci angajații transformați în literele TIPOREX, bătându-se între ei și purtând pancarte unii cu Rațiu, alții cu Rodean. Sunt dezgustat.

Sâmbătă, 18 Iulie 1992

Rubnicu îmi telefonează. Nu i s-a dat contractul de închiriere, așa cum ni se promisese ieri. S-a dus la Minister, cum fusese prevăzut, l-a întâmpinat un locotenent și i s-a oferit o scuză idioată. Să vie luni dimineață!!

Curierul Național publică știrea că eu, Radu Câmpeanu și Mircea Ionescu-Quintus suntem propuși ca dintre noi, PNL, care se întrunește astăzi, să-și aleagă candidatul la Președinție. Telefoanele zbârnâie. Eu nu știu absolut nimic. Mi se telefonează de la sediul PNȚCD. Spun băieților să nu-mi facă legătura. „Nu știu nimic", așa să răspundă. Iarăși sunt asociat cu Klaps, cu care aș fi trecut la liberali!!!

Rubnicu și Doina vin la mine. Dau o scrisoare pe hârtia cu antet RHP pentru Asociația Detectivilor Particulari CONDOR, care păzesc clădirea din Calea Plevnei. Ca să nu rămână nici o umbră de îndoială. RHP i-a angajat ca să-și protejeze tot ce este în clădire: proprietatea societății britanice RHP.

Aud la Radio că și-au anunțat candidatura la Președinție Cornescu, Nica Leon și Const. Cojocaru. Ar fi, se pare, vreo 50 de candidați. Mă întreb câți dintre ei vor putea aduna 100.000 de semnături.

Îmi telefonează Bani Ghica: „Știi pe cine au numit candidat la

Președinție liberalii?".

Nu.

„Pe Regele Mihai. Să vezi cum se încurcă acum țele!"

Am râs cu hohote. Are dreptate. Ce face acum marele strateg Coposu?

Duminică, 19 Iulie 1992

„Sunt funcționar la Stat, dar eu pe dumneavoastră vă iubesc", îmi spune cel care mă conduce în salonul rezervat diplomaților, la Otopeni, și confirmă: „A fost o lucrătură, Ana Blandiana, ea a organizat lucrurile. Să știți că lumea tot pe dumneavoastră vă dorește".

Se referea la candidatura CD la Președinție.

„Ce ziceți de propunerea PNL. Acceptă Regele să candideze?"

Să vedem. În tot cazul, încurcă țele.

Aseară, începând de la 4.00 p.m., nuntă mare. Anca Bărbuș s-a căsătorit cu un tânăr simpatic, Cernea.

I-am dus și pe Bani și Graziella Ghica cu mașina. A fost greu să găsim biserica greco-catolică Acvila, lângă Piața Puișor, strada Luceafărul. Schele peste tot, e în reconstrucție. Biserica plină, dar mi-au găsit un loc în rândul întâi. Ea în alb, el cu papion.

I-am felicitat printre primii. Bărbuș a ținut să-mi mulțumească special că am rămas la București ca să fiu și eu prezent. A fost dorința Ancăi, pe care mi-a comunicat-o venind la mine acum vreo două săptămâni.

Ospăț mare la Restaurantul Izvorul Rece. Multă lume, dar nu plin. Dintre liderii Partidului, doar Țepelea. Apoi Paul Lăzărescu, cei doi Lupuțiu, tatăl și fiul, și mulți alții, mai neînsemnați.

Le-am vorbit deschis. L-am ironizat pe marele geniu politic Coposu, care a făcut atâtea greșeli începând cu 28 Ianuarie 1990 și cu acceptarea ca FSN-ul să aibă 50% din mandate la CPUN. Am pierdut, apoi, la alegerile locale, la numirea candidatului la Președinție și, acum vom pierde la numirea candidaților la Cameră și Senat.

Camil Demetrescu a fost și el prezent. Într-un cărucior de invalid. Are 79 de ani, dar pare mult mai bătrân. E foarte firav. Mi-a povestit cum cartea cu adnotările lui a fost găsită la Puiu Coposu. A fost judecat și condamnat la 7 ani închisoare, dar i-au dat drumul după 7 luni. A fost o amnistie de care a beneficiat și el.

Altfel, mâncare prea multă, băutură. Am fost și invitat la dans. M-am

simțit bine. I-am dat miresei un plic cu 100.000 de lei. O să-i prindă bine.

Am vorbit și cu Paul Lăzărescu pe îndelete și l-am criticat pe Coposu. Sper ca toate aceste critici să ajungă și la urechile lui. Să vedem cum va reacționa. Dacă un om minte în lucruri mici, minte si în cele mari. De ce zice că s-a născut în 1916, când el s-a născut în 1914? Și de ce zice că e doctor în Drept, când el n-are nici măcar licență?

Duminică, 19 Iulie 1992

Sunt în avionul TAROM care va ateriza la Stanstead. Încă n-am văzut aeroportul ăsta. Mă întreb cum se face legătura cu Londra.

N-am dormit prea bine astă-noapte. Am citit memoriile și notele politice ale lui Grigore Gafencu. Foarte interesante. E o mărturie a timpului. Regele Carol al II-lea s-a impus imediat pentru că Maniu a fost slab. Ăsta-i adevărul. Degeaba acum e transformat în marele om politic român. Dar mare a fost. Indiscutabil. Dar nu Prim-Ministru eficace. Îmi place, în special, cum analizează Gafencu realizarea împrumutului pentru stabilizarea leului. Prea târziu. Criza mondială a lovit deja țara. Măsurile luate pentru stimularea agriculturii, acum în mâinile țăranilor, n-au mai putut da rezultate.

Am sosit la aeroportul Stanstead, la ora 9.30, ora locală. Decolasem la 8.20 de la Otopeni. Circa 3 ore de zbor în condiții excelente. Aeroportul e foarte modern. Nici o îmbulzeală, elegant. Pentru moment e încă mic. Un tren special foarte rapid trage chiar imediat după ce ai trecut vama. La stația Seven Sisters Road am luat Victoria Line. În total, mai puțin de o oră călătorie până la Green Park.

Am rămas încântat, mai ales pentru că trenul special e așa de bun, încât poți să scrii, nu numai să citești, ca în metrou. E la fel de bun ca și TGV-ul în Franța.

Am lucrat tot timpul la manuscrisul *Întoarcerea din Exil* ce mi-a dat Rodica Bogdan, scris împreună cu Mara Ștefan.

Toată ziua acasă. L-am văzut pe Nick Faldo câștigând pentru a treia oară titlul de campion de golf al Marii Britanii, care e deschis tuturor jucătorilor din lumea întreagă. A fost o bătălie extraordinară. Tenacitate și stăpânire de sine. Ăstea i-au adus victoria.

Mi-a telefonat Edward McMillan-Scott. El și cu Sir Geoffrey Pattie plătesc din buzunarul lor ca să-i aducă pe Coposu, Constantinescu, Ilie

Păunescu și pe nu mai știu cine la Londra, Miercurea viitoare. Îi cer lui Edward să mă lase pe mine să distribui mașinile pe care, foarte probabil, le vom obține pentru campania electorală.

Seara târziu, vine și Elisabeth din Zermatt. E îngrijorată. Ce se va întâmpla cu noi.

Luni, 20 Iulie 1992

Vorbesc cu Regele Mihai. Va refuza oferta PNL de a fi candidatul lor la Președinția României. Va da în curând un comunicat care trebuie să fie bine gândit. Urmează să-l văd când merg în Elveția.

Nicolae mă pune la curent cu situația afacerilor. Totul merge prost. Sunt foarte deprimat. E zăpușeală umedă, deși e înnorat. Mă simt foarte obosit.

Rubnicu îmi telefonează să-mi ceară o declarație că sunt de acord cu rezilierea contractului de închiriere a imobilului din Calea Plevnei. Fac acest lucru imediat.

Marți, 21 Iulie 1992

M-am sculat curând după ora 4.00 a.m. Am lucrat la manuscrisul despre mine și l-am terminat la 8.45.

Am vorbit ieri cu Peter Woodard, după ce i-am citit scrisoarea ce-mi trimisese în România. Mi-a spus că mi-a mai scris una, recent, ca să însoțească tot, sau aproape tot ce mai avea din România. Plus scrisori, cărți, corespondență. Cu un cuvânt, „Memorabilia" românească.

I-am mulțumit în scris.

Jimmy Crăciun mi-a telefonat din Cleveland. „Lumea e șocată de alegerea lui Constantinescu. Cum se poate să avem un comunist candidatul Convenției Democratice?" Ziarele au început să-i publice întreaga biografie.

I-am explicat că Doina Cornea, Ana Blandiana, Ticu Dumitrescu și Coposu sunt cei care au organizat alegerea lui.

Jimmy e revoltat. Nu te supăra Jimmy, i-am spus. Eu sunt un păcătos, dar adevărat credincios. Poate n-a fost să fie altfel. Poate Dumnezeu are alte planuri, pe care eu nu pot să le văd acum. În tot cazul, sunt mulțumit și detașat. Să vedem ce se va întâmpla.

„Fundenburk e sigur că ai toate șansele, dacă te prezinți ca independent. Ai toată justificarea s-o faci".

Nu vreau, Jimmy. Am spus că nu voi candida dacă nu mă numește

Convenția Democratică. Am să mă țin de cuvânt. Situația ar trebui să se schimbe radical ca să candidez ca independent.

Masa cu Nicolae și Graham Gowes.

Miercuri, 22 Iulie 1992

Ce zi interesantă!

Stabilim Trustul ce trebuie inaugurat. I-am dat numele de „KIDO" și i-am făcut beneficiari, pe lângă mine, pe Elisabeth, Indrei, Nicolae și Alexandru. Apoi „The Rațiu Family Foundation".

N-am putut intra în toate amănuntele pentru că Elisabeth mă aștepta deja în taxi.

La Biroul Central al Partidului Conservator, cei de la aeroport încă nu sosiseră. Dar au venit curând după aceea: Constantinescu, Coposu, Ilie Păunescu și Alexandru Herlea.

Stăm de vorbă cu Sir Geoffrey Pattie, Edward McMillan-Scott, Laura Adshead și alții, toți activiști ai Partidului Conservator, care merg deja săptămâna viitoare în România. Discuție despre observatori, importanța Televiziunii. Coposu, cap de mort, Constantinescu, acceptabil, dar neinteresant. Vine și Iolanda Strănescu și apoi Maria Nadler. De asemenea, Ionescu și Ada Carson (activă ACARDA).

Mergem, apoi la sediul Parlamentului European, la biroul lui McMillan-Scott. Vine și Sir Christopher Prout, care-mi spune că am făcut o impresie foarte puternică la Strasbourg, când am fost acolo.

Conferință de presă. Numai români de la BBC și târziu, cineva de la *Daily Expres*.

Constantinescu răspunde bine, în stil profesional. „Nu e om politic", mi-a zis Elisabeth. Pe bună dreptate.

Nicolae îmi povestește discuția lui cu Constantinescu. Coposu a vrut ca el să fie candidatul CD. O spune pe față Constantinescu.

Vorbesc destul cu Geoffrey Pattie, mai ales în timpul unui *lunch* rece, dar bun, stil recepție. „Cu siguranță vei rămâne în istorie", îmi spune. Cum m-am întors în țară, cum am apărat Parlamentul, cum am luptat în ultimele alegeri etc.

Nu era nevoie să-mi spună toate astea. Să fiu un îndrumător pentru împământenirea democrației în țara noastră. Asta-mi ajunge, i-am declarat. Dar discuția a fost lungă și foarte prietenoasă.

We've taking a big gamble, i-am zis. *We want a small comunist to unseat a big comunist, in the name of democracy. Both clamour now to be democrats. Hardly anybody in the country knows who Constantinescu is.*

Herlea vroia să știe cum privesc situația. El nu va mai candida la Parlament. „A făcut mare impresie în Franța faptul că i-ai dat o garoafă lui Constantinescu când te-a învins în finală". Nu trebuia să fie mirați. N-am făcut altceva decât am dat. Toată viața mea. Mult, puțin, cât am putut. Pentru a-mi servi țara. Voi continua s-o fac. Nu trebuie să am nici o funcție în Stat, ca s-o fac.

Coposu monosilabic. Vroia să știe când mă întorc pentru campania electorală.

Cât pot mai repede. Dar vreau să mă odihnesc puțin la Zermatt.

Ei deschid campania la Timișoara pe ziua de 3 August.

Ce te faci acum? Cum mă vei mai ataca? Doar vezi că sunt gata să-l susțin pe Constantinescu, l-am întrebat pe Păunescu. Și Coposu era de față. Zâmbete pe toate fețele.

Nu m-am mai dus cu ei. Au plecat la „London School of Economics (Dr. Ashworth)" și, de acolo, la FCO, la Douglas Hogg.

Joi, 23 Iulie 1992

Mă scol la 5.00 a.m. Vorbesc vreo jumătate de oră cu Mircea la Oakland. Nu mai aude deloc cu urechea dreaptă. Pe urmă i-am povestit aventurile mele. I-am explicat cum au fost trei ardeleni care au blocat alegerea mea de candidat al Convenției: Coposu, Doina Cornea și Ana Blandiana. Ajutați și de alții, bineînțeles. Dar ei au fost cei care au utilizat aceste argumente: 1) că personalitatea candidatului nu contează, contează numai Convenția (argumentul Crin Halaicu) și 2) că un comunist poate atrage voturile celor 3,8 milioane de membri PCR și ale familiilor lor.

Am observat că Emil Constantinescu are un tic nervos, când vorbește. Umărul drept îi zvâcnește destul de des și și-l ajustează foarte des. Probabil inconștient, ca să prevină zvâcnirile.

Îmi tot vin în minte versurile lui Rudyard Kipling: *If you can meet with triumph & disaster, and treat these two imposters just the same...*

Eu cred că da. Pot s-o fac!

Mi-a plăcut comentariul lui Mircea: „În fotografia publicată în *Românul Liber* (Iulie 1992), când Coposu anunță alegerea lui Constantinescu, pari foarte relaxat. Lumea admiră acest lucru". De fapt, eram puțin dezamăgit, dar eram pregătit sufletește să pierd. Relaxarea ce s-a înregistrat în fotografie a fost autentică.

Vorbesc cu Harley Balzer la Washington. Îi spun că prima tranșă plătită pentru Catedra de Studii Românești de la Universitatea Georgetown ne-a costat aproape 300.000 de dolari în impozit. Ceea ce e absurd. Vom plăti a doua tranșă, tot de 750.000 de dolari de îndată ce structura KIDO e realizată. Să facă o festivitate și publicitate pentru această Catedră în luna Octombrie. Mă voi duce și eu, i-am spus. Le-as putea vorbi despre alegerile din România.

Discuție deschisă cu Nicolae, la prânz, despre Doina. El socotește că legătura mea cu Doina e cauza resentimentului pe care-l are Coposu împotriva mea și, cu siguranță, motivul pentru care Doina Cornea a militat pentru Constantinescu!?

Nu sunt de acord. Doina e editorul *Cotidianului* pentru că merită să fie. Nu pentru că ar fi favorita mea.

Au venit tot felul de reproduceri FAX ale articolelor apărute în ziarele bucureștene în chestiunea TIPOREX. Favorabile nouă nu prea sunt, dar nici contra noastră. Răuțu și Klimowicz au scris foarte bine. Documentat și total deschis. Trimit textul acțiunii mele împotriva lui Rodean așa cum mi-a cerut avocatul Adrian Vasiliu. Prin „DHL".

Nicoleta și Dinu Mussulis pregătesc discheta cărții *Întoarcerea din Exil*. Îmi atrag atenția că preambulul îmi este prea favorabil, encomiastic, chiar. Ar trebui să mai retușez și să estompez laudele ce mi se aduc. Sunt perfect de acord cu ei. Voi vorbi cu autoarele, de îndată ce sosesc la București. Ar fi foarte bine dacă nu noi, „Progresul Românesc", tipărim cartea. Să vedem cine este gata s-o facă. „Humanitas" ar fi foarte bine.

Vineri, 24 Iulie 1992

Cu avionul la Geneva și cu trenul la Zermatt, direct de la aeroport. În tren dorm aproape tot timpul.

Sâmbătă, 25 Iulie 1992

Am dormit mult și bine. Am vorbit cu avocatul Vasiliu și cu Irina Negrea. Deocamdată totul e în ordine. Au venit comenzi noi, au descoperit că Rodean a tipărit 5 numere gratuit din TELEFAX pentru afacerea lui cu Number 1 și Radulian?! În orice caz, TIPOREX-ul n-a încasat nimic.

Le dau instrucțiuni să facă cercetări minuțioase la Slănic și la Sibiu (casa de turism, stâna de oi și Tipografia, unde publică reviste

pornografice, dacă e adevărat!).

Articol interesant în *Neue Züricher Zeitung*, intitulat „Rumanen und Ungarn in Tîrgu Mureș - Ein Gespröch mit Burgermeister Györö Nagy".

„Vatra" ne face mult rău în Occident. Imaginea noastră, a românilor. Dar articolul e obiectiv, echilibrat. Subliniază faptul că Nagy Györö a fost ales cu o majoritate de 57%. Deci și mulți români au votat pentru el. El e criticat doar de Convenția Democratică pentru că și-a ales un Viceprimar PUNR și nu din Convenție, cu voturile căreia a fost ales el, în primul rând. A făcut-o ca să poată administra orașul. Și bine a făcut.

Fac cumpărături. Vopsesc zidul pe care German Zumtangwald l-a reparat cu ciment. (Mă refer la zidul din spatele casei, spoit în alb.) Citesc, ascult știrile la BBC World Service și re-analizez felul în care au decurs alegerile pentru candidatura CD la Președinție. Ar fi trebuit să atac atunci când Ilie Păunescu sau Doina Cornea mi-au pus întrebări ca să mă prezinte într-o lumină proastă.

De asemenea, de ce nu le-am spus lui Lup și lui Gabrielescu, când mi-au cerut 100.000 de dolari, că vreau să stau de vorbă doar cu Coposu în chestiunea asta. Și apoi să stabilesc cu el exact cum stau lucrurile. De ce să-mi cumpăr candidatura?

M-am culcat foarte devreme. Pe la 9.30 p.m.

Duminică, 26 Iulie 1992

Astă noapte m-am trezit pe la 1.00 a.m. Am luat un somnifer, căci „greșelile" tactice pe care le-am făcut în cursa pentru numirea candidatului CD mi se tot învârteau în cap. Dac-am citit 10 minute, e mult. M-am trezit azi dimineață la 6.15. Destul de odihnit, dar nu tocmai. Sper că voi trece cu bine și peste această fază de analiză a trecutului, ca să mă pot dedica acțiunii ce trebuie să întreprind de dragul viitorului.

Confruntarea Bush-Saddam amenință să devină armată. Un bombardament al Bagdadului, sau exclusiv al „obiectivelor militare", va avea consecințe greu de prevăzut. Opinia publică mondială nu va fi în întregime, și probabil, nici în majoritatea ei, de partea lui Bush.

Îmi revine în minte conversația avută cu diplomații irakieni când m-am dus la o recepție la ei. Erau toți plini de admirație pentru Saddam, care „n-a pierdut războiul". E la putere, face ce vrea etc. A trebuit să părăsească Kuwaitul tocmai pentru că Sovietele (Gorbaciov) l-au trădat pe Saddam. URSS-ul, care a dotat armata irakiană, și care cunoștea

amplasamentul ei, a trecut toate documentele secrete americanilor.

Extraordinară interpretare. Dar semnificativă. De aceea Saddam sfidează. Se simte tare acasă și își închipuie că Bush nu va îndrăzni să ia măsuri militare, acum, tocmai înainte de alegeri.

Altfel, am vegetat toată ziua. Mi-am curățat, foarte elaborat, „pridvorul". Am degajat fiecare pătrat de ciment din care consistă și care, de fapt, este acoperișul biroului meu de la parter, de toate vegetațiile acumulate în ultimii ani: licheni, mușchi și iarbă. Toată operația, migălos executată, a durat 2 ore și jumătate. Dar, când sunt angajat în aceste activități fizice, mecanice, o dată ce am decis ce trebuie făcut, mintea mi se eliberează. Foarte activă, mi-a analizat situația politică în care mă găsesc din toate punctele de vedere. Ceea ce mi-a folosit enorm pentru că Dinu mi-a telefonat astă seară.

Împreună am examinat situația. Concluzia mea: dacă Emil Constantinescu nu câștigă în primul tur, e aproape sigur că Iliescu va fi ales la al doilea. De altfel, acum că FSN-ul s-a pronunțat pentru candidatura lui Caius Dragomir, e posibil ca Iliescu să-l confrunte pe Dragomir și nu pe Constantinescu, la al doilea tur. Dar, dacă Constantinescu iese unul din primii doi, la primul tur, e sigur că FDSN și FSN și FDRP și PUNR, PSM etc. vor vota pentru Iliescu la al doilea tur. Deci, îl vom avea pe Iliescu președinte încă 4 ani. Ce facem în această situație? Poziția lui Coposu, în tot cazul, va fi complet compromisă. El este arhitectul CD și al candidaturii lui Emil Constantinescu.

Impresia lui Dinu: „Au venit la mine acasă. Coposu n-a venit. I s-a luat lui Constantinescu un interviu foarte amplu în *La Libre Belgique.* El atrage voturile pe care oameni ca mine (deși n-am fost menționat pe nume în ziar, dar la discuție, DA) nu pot să le încadreze. Deci, popularitatea mea e plafonată. El, Constantinescu, având sprijinul CD și fiind fost membru PCR, poate să atragă votul celor 3,8 de milioane de membri PCR și al familiilor lor. Și a mai vorbit de tinerii tehnocrați care pregătesc alegerile foarte minuțios, cu computere etc.". „Din punct de vedere internațional, Constantinescu n-are nici o șansă. Nici ca idei și nici ca prezență", mi-a declarat Dinu.

Dacă această teorie, elaborată și aplicată de Coposu, reușește, eu îl felicit. Dacă nu, vina e, în întregime, a lui. Sper că va trage consecințele. Îmi aduc aminte că atât Faina, cât și Velțian, care acum trăiește la Paris, l-au caracterizat drept extrem de ambițios. Și a reușit.

El este cel care conduce Convenția Democratică.

La Tipografie toate merg bine. Irina pare foarte eficace. Îi cer să-mi dea ora exactă când termină paginația ziarului și când se termină tipărirea lui. În fiecare seară. Caius Dragomir este candidatul FSN la Președinție.

Lunga conversație cu Dinu la telefon - cel puțin o jumătate de oră - m-a pus pe gânduri. Trebuie să analizez toate alternativele posibile. Să am un fel de *contingency planning.*

Luni, 27 Iulie 1992

Anca Dănțeș îmi trimite prin FAX scrisoarea de la Diana Calotescu. Foarte pozitivă despre filmul meu *Clive și Ana.* Ea lucrează la Radio Delta, post mult ascultat de tineret. Anca îmi sugerează că ar fi bine să scriu o serie de articole în care să analizez pericolul comunismului. „Piesa este un semnal de alarmă. Pericolul comunismului încă ne pândește fiindcă a crescut numărul celor nostalgici după trecut - amatori de o viață asigurată", îmi scrie Anca.

Are dreptate. I-am spus ca, mai întâi, să ceară la TVR să se repete prezentarea piesei *Clive și Ana.* Ar fi bine să se dea la Radio Delta și să scriu mai multe articole despre acest subiect. Dar nu în *Cotidianul.* Sau, nu exclusiv în *Cotidianul.*

Olguța Horia (o cheamă Olga Teohari-Neculescu) i-a adus 50.000 de pesete Doinei Bâscă, la Madrid. Și-a amintit că eu am fost unul dintre puținii care l-am apărat pe Vintilă Horia, tatăl ei, când a primit Premiul Goncourt, pentru *Dieux est né en Exil,* ceea ce a dus la atacuri furibunde împotriva lui „pentru că a fost legionar în tinerețe". I-a povestit Doinei cum eu i-am dat o recepție la Londra.

Am lucrat cu Ion Mohan. Am reparat balustrada terasei noastre: înlocuit lemnul putred, vopsit totul în negru etc. Mi-a făcut bine. Munca fizică e o adevărată terapie pentru mine.

Sorin Roșca-Stănescu mă informează că PNDC, aripa Puiu, m-a propus candidatul lor la Președinție. Nu comentez.

Curierul Național din 22 Iulie a publicat partea a III-a din interviul lor cu mine, sub titlul „Gelu Voican-Voiculescu propunea să fiu scos din țară". Și dă relatarea că întreaga conversație Voican-Petrina a fost transcrisă.

Accept invitația din partea Națiunilor Unite „Development Programme" să iau parte la Masa Rotundă ce organizează ei la 4-6

Septembrie în București. Directorul programului este Uner Kirdar, dar am vorbit la telefon cu Claire Monaghan, la sediul lor din New York.

Mare agitație. Regele Mihai va face o declarație ca urmare a vizitei la Versoix a delegației PNL. Nicolae îmi spune că s-a consultat cu Coposu. Mai este încă un partid care m-a propus pentru Președinție. Al lui Flueraș (?), Partidul Revoluționar Democrat, sau așa ceva. Mi-a comunicat Lăzărescu acest lucru.

Documentele prin care-l dau în judecată pe Rodean încă n-au sosit la București, deși le-am încredințat curierului DHL, Joia trecută. E intolerabil de neeficace. Mi-au promis însă că vor sosi cu siguranță mâine dimineață.

Să vedem cum se dezvoltă situația. Devine din ce în ce mai încâlcită.

Marți, 28 Iulie 1992

Primesc de la București mai multe FAX-uri. Unul dintre ele este un articol-recenzie, intitulat „Probă de dublu cu un singur câștigător". Semnează Cornel Radu Constantinescu. Scrie despre „piesa dlui Ion Rațiu pe care am văzut-o într-un anturaj mai amplu, de intelectuali la o casă de creație".

Articolul e publicat în *Adevărul* (*Scânteia,* de ieri) și, minunația minunățiilor, îmi este extrem de favorabil. Abia aștept să-l cunosc pe dl Constantinescu. Probabil că l-am cumpărat, dar, evident, am făcut-o printre altele, fără ca să mă gândesc. Altfel, mi-aș aminti măcar numele!!!

Așa se scrie istoria. Coposu fabulează, inventează misiuni date lui de Maniu, complotează, creează intrigi, și-și urmărește planul. Care, de fapt, eu nu știu ce e! Logic ar fi ca el să-L aducă în țară pe Regele Mihai.

Eu îmi văd de treabă. E de importanță secundară pentru mine faptul că mașinațiile lui Coposu au reușit să mă blocheze ca eu să fiu candidatul Convenției Democratice. E interesant că se vorbește și se scrie despre mine la București. În *România Liberă* de ieri (27 Iulie), Olga Micu scrie, sub o fotografie de păpuși (Iliescu, Roman, Câmpeanu și eu), etalate într-o vitrină din București: „Deci 50% s-a aranjat. Rămâne să accepte și domnul Rațiu...". Se referă la faptul că am fost propus candidat la Președinție de Partidul Revoluției Creștin-Democrat. Cineva îmi spune că la un sondaj, 75% dintre cei chestionați au răspuns

că eu nu voi părăsi România, că voi continua să lupt pentru instaurarea democrației în țara noastră. O mai mare acoladă nu mi se putea da.

De la București mi se comunică știri neplăcute. Contractul de închiriere a localului din Calea Plevnei nu s-a semnat. Se invocă, neoficial, că ar trebui să așteptăm sentința în procesul ce vom avea cu Rodean, iar chiria nu e destul de mare etc. Telefonez imediat lui Spiroiu. Nu era. Las mesaj. Spre bucuria și, oarecum surpriza mea, îmi telefonează el pe la ora 9 seara, ora Bucureștiului.

Își cere scuze. Îi explic situația, „Las'că mă ocup eu de această problemă".

Telefonez imediat, după aceea, și vorbesc cu Irina Negrea. Rubnicu să insiste. Trebuie să avem contract de închiriere. Spiroiu ne susține.

E foarte important să câștigăm această poziție de chiriași legali ai Armatei.

Irina mă informează că Dan Lăzărescu a fost liderul delegației la Versoix. În presă au apărut deja declarațiile lui Coposu. El a vorbit cu Regele Mihai, Duminică și Regele refuză propunerea PNL ca el să fie candidatul lor la Președinția României.

Lăzărescu e plictisit: „Dacă Radu Câmpeanu are un as în mânecă, să-l arate". Se pare că, acum, Câmpeanu va veni la Versoix.

Telefonez Regelui. Răspuns înregistrat pe bandă. Să las un mesaj. Ceea ce fac, arătând că las Majestății Sale să hotărască dacă vrea să publicăm ceva în *Cotidianul* de mâine.

Am făcut două plimbări lungi astăzi. Altfel, vegetez. Sunt plin de gânduri.

Miercuri, 29 Iulie 1992

Am început-o greu, ziua asta. Descopăr că Doina Bâscă s-a dus la Sevilla. Eu îi cerusem, în mod special, să renunțe la această excursie. Văd că îndată ce i-am trimis banii, merge la Sevilla. Cu totul nejustificat. Mai ales că nici nu m-a informat. Eu i-am dat banii ca să-și achite toate cheltuielile la Madrid, nu ca să meargă la Sevilla.

Rodean, îmi spune Rubnicu, dă târcoale la Tipografie. A adus niște polițiști, care au vrut să inspecteze clădirea și să vadă niște documente, pentru că Rodean crede că i s-au furat anumite bunuri, documente etc.

Cum a reușit să-i convingă pe cei de la Poliție să facă acest lucru, mă întreb!? Dau instrucțiuni ferme, ca nu cumva să permită cuiva să intre în clădire. Poliția nu poate să aibă acces acolo, decât după o autorizație

din partea Judecătoriei sau a Tribunalului competent.

Spre seară Rubnicu și avocata noastră revin ca să mă informeze că se va semna contractul, mâine. Nu mai cred nimic, până nu se face.

Lăsasem un mesaj Regelui că vreau să-i vorbesc. Nicolae îmi telefonează, seara târziu, pe la orele 9.00 p.m., că m-au sunat acolo. Sun din nou la Versoix și dau de Constantin Brâncoveanu. Discut cu el problema. Coposu a dat informația că Regele nu acceptă propunerea PNL ca el să candideze, fără autorizația Regelui. Mă întreabă chiar Brâncoveanu, ce fel de declarație ar trebui să facă Regele - să nu refuze „de plano", dar să rămână deasupra luptelor politice. Deci, să mulțumească și să nu accepte.

În orice caz, dacă ar intra în alegeri, va putea câștiga, cu o margine relativ mică sau ar putea să piardă. În ambele cazuri, pe durată, în istorie, va pierde.

Analizez, apoi, poziția Coposu. Îi arăt lui Brâncoveanu cât de greșită e. Orice am face, oricare ar fi rezultatele, vom pierde. O singură excepție: dacă Convenția și Emil Constantinescu obțin majoritate absolută în primul tur. *It's big gamble*, i-am spus. Și *the proof of the puddings is in the eating*. Să vedem ce va ieși la 27 Septembrie. Riscăm însă, ca Iliescu să fie reales pe încă 4 ani.

Adevărul e că el mă urăște sau, mai degrabă, urăște popularitatea mea. Da, știu, a fost reacția lui. Pe mine nu mă supără că m-a blocat la Convenție. El a făcut-o. Viața mea e mult mai bună aici, în Occident. Dar vreau să fac ceva pentru națiunea noastră. Și sunt un autentic susținător al restaurării Monarhiei.

Să vedem ce-i va transmite Regelui. În orice caz, e sigur că Regele are acum resurse la dispoziție pentru activitate politică. Mă întreb dacă prietenii mei, prin „The Circle", sunt amestecați în treaba aceasta. Fără fonduri, nu l-ar putea avea pe Brâncoveanu cu el tot timpul. E o bună achiziție. Un om competent, civilizat, cinstit. Cu el s-ar putea colabora pentru binele țării.

Joi, 30 Iulie 1992

Nicolae îmi spune că Radu Câmpeanu e acum la Rege, la Versoix. E posibil. În tot cazul, Regele încă nu mi-a telefonat și nici nu m-a chemat să-l văd.

Interesant că Brâncoveanu a ținut să-mi spună ieri că el, personal, mi-a adus fotografia semnată de Regele Mihai, luată în apartamentul

lui din Hotelul Continental, când a fost acolo de Sf. Paște. Eu apar flancat de Rege și de Regină. Aș vrea să public fotografia dacă n-are nimic împotrivă

Good luck. You'll need it, but I have a lunch that you'll come through. Your country needs you, au fost cuvintele cu care vechiul meu prieten, Bernard Braine, a încheiat conversația noastră la telefon. John Major l-a făcut baron. Pe ziua de 2 Noiembrie își va lua locul în Camera Lorzilor sub numele de Lord Braine of Wheatley. Am discutat, bineînțeles, ce se va întâmpla la alegerile din România și dacă voi candida și eu. I-am explicat situația.

Bernard e un bun prieten. M-a asigurat că oricând vreau ca el să ridice o problemă în Camera Lorzilor, va face-o cu plăcere. Are toată încrederea în judecata mea politică și-mi spune că poate e mai bine să stau la o parte acum. Oricare din ei va fi ales Președinte, nu va reuși. Să obțin sprijinul Partidului meu și să rămân o forță încă neuzată. Forță calificată etc.

Vineri, 31 Iulie 1992

Avocatul Adrian Vasiliu îmi trimite un FAX. El va pleca în Grecia, dar îmi dă indicații precise ce trebuie să fac la adunarea TIPOREX ce am convocat pe ziua de 12 August.

Brâncoveanu îmi telefonează. Regele vrea să-l chem la orele 12.00.

Era ocupat. După vreo 5 minute, reușesc să fac legătura.

„Câmpeanu n-a venit, încă. Fac o declarație astă seară. E o situație grea. Dacă intru în alegeri nu pot decât să pierd". Cam astea au fost cuvintele lui, exprimate în felul lui, monosilabic.

L-am informat despre cum mi s-a cerut, prin intermediul lui Valentin Gabrielescu și separat, prin al lui Ioan Lup, să dau 100.000 de dolari „pentru Partid", ca să-mi asigure candidatura. N-am acceptat, Majestate. Eu nu țin să fiu Președinte. Cu siguranță, nu sunt un fanariot. Nu vreau să-mi cumpăr firmanul. L-a luat în brațe pe Constantinescu. Vi l-a adus să vi-l prezinte?

„Nu, cred că ar fi fost jenat", a fost răspunsul Regelui.

Am analizat, apoi, alternativele. Nu văd o ieșire din situația gravă în care ne găsim. Iliescu va câștiga. Ce facem atunci? Revoluție?

„Da, și asta e posibil", a fost reacția Regelui.

Eu am fost și sunt pentru restaurarea Monarhiei, dar fără vărsare de sânge.

Am analizat, apoi scenariile posibile. Numai dacă Emil Constantinescu va fi ales Președinte, numai atunci avem o șansă. Eu nu cred că ne putem aștepta la așa ceva. Dacă Iliescu e reales, atunci el îl va însărcina pe un om de-al lui, de încredere, să formeze guvernul României. Șansele restaurării Monarhiei vor fi diminuate simțitor.

Regele plănuiește să vină în țară. La 15 August, de Sfânta Maria Mare. A fost invitat de Corneanu, la Timișoara. A fost invitat și la Alba Iulia. E în negocieri acum.

Îl chem pe Nicolae imediat după conversația cu Regele Mihai. Ca să fie la curent. Îi spun, de asemenea, că Bernard Braine îl consideră un excelent ambasador al meu în Occident.

Vine Elisabeth. Mi-a povestit vizita ei la Christopher și Pat Pilkington, apoi la Indrei, la St. Helens, pentru Spitalul lor de acolo. Dar ea e îngrijorată. Are numai cuvinte de laudă pentru Alexandru. Ceea ce mi-a spus pozitiv Elisabeth este realizarea faptului că trebuie să mă retrag. Și să o fac acum, înainte de alegeri.

Evident, e dorința ei. Deci judecata ei e subiectiv colorată. Totuși, trebuie să accept că are o logică. Să părăsesc lupta internă pentru putere, când sunt încă o forță. Un comic, care amuză lumea, trebuie să părăsească scena, fără reîntoarcere, când lumea râde și aplaudă. Nici un moment mai târziu!

Trebuie să examinez toate scenariile posibile. Pe cât mă ajută puterea de discernământ, bineînțeles.

Sâmbătă, 1 August 1992

Ziua Națională a Elveției, atmosferă festivă. Masa cu Elisabeth. Numai noi doi. Ea ar vrea să abandonez România acum, înainte de alegeri. Deci, să nu mai fac campania electorală. Repetă, deci, cu mai multă determinare, ceea ce susținea ieri. Discuție lungă. Masă foarte bună.

Duminică, 2 August 1992

E Duminică. Clopotele Bisericii Catolice din Zermatt îmi fac întotdeauna mare plăcere. Valea e îngustă, așa că reține sunetul și-l amplifică.

E ziua de naștere a lui Alexandru. Împlinește 6 ani. Vorbește foarte bine englezește. Interesant că dintre descendenții Tatii, pe linie bărbătească speranța rămâne în Alexandru. Băieții lui Mircea, Doru și Ionuț, au devenit americani get-beget. Horia, fiul lui Radu, e total neinteresat în politică și nu se știe dacă se va însura și dacă va avea băieți. Pe Indrei politica nu-l interesează deloc. Nicolae însă este foarte activ în problemele românești, dar ei n-au copii și cred că Fifi nu poate să aibă. Și-atunci, rămâne Alexandru. Trebuie neapărat să învețe românește.

Doina e în București. A sosit aseară de la Madrid. Cu banii ce i-am trimis - 50.000 pesete - a făcut ce vroia să facă, din tot începutul. S-a dus la Sevilla și la Cordoba. Cu autocarul. Tare nu mă supără, dar n-am să uit. Nu se poate avea încredere în ea. Pretinsese că avea absolută nevoie de acești bani ca să-și achite hotelul, căci nu putea să se întoarcă la București, Miercurea trecută, 29 Iulie, căci nu era loc în avion.

Delegații Uniunii Democrat-Creștine au fost la București pe ziua de 28 Iulie. Fusesem și eu invitat acolo. Emilio Colombo a fost și el. Acum e Ministru de Externe al Italiei. Doina n-avea amănunte. Mă întreb dacă a fost și Francke?!

Au demarat campania electorală la Timișoara. S-a dus și Manolescu. I s-a pus întrebarea despre Basarabia lui Constantinescu. Răspunsul: „Basarabenii trebuie să decidă".

Adevărul a publicat un articol foarte favorabil mie în chestiunea TIPOREX. Rodean ar fi afirmat că eu am exploatat mâna de lucru ieftină, dar, apoi, a recunoscut că el a câștigat 12 milioane de lei - partea lui din profit. Cu ce a furat și cheltuit cu voiajurile lui în străinătate, a avut mult mai mult. Dar, dacă el recunoaște 12 milioane, eu ar fi trebuit să am 36 de milioane de lei. Unde sunt banii aceștia? Toți au fost înghițiți de *Cotidianul?* Nu se poate!

Am făcut o lungă plimbare. Am urcat pe la Zum See, am făcut o rugăciune în Capela dedicată Sfintei Barbara ca să ajung la drumul care, întorcându-mă la stânga, coboară la Furi. Am rămas pe acest drum până la Winkelmatt. Am trecut podul de unde vezi frumoasa casă „Zer Mili", jos, lângă albia pârâului. Agale, pe lângă Capela din Winkelmatt, direct acasă: 2 ore și jumătate. Mi-a făcut bine? Probabil. Sunt frământat de aceleași probleme.

Luni, 3 August 1992

„Toată lumea e tristă în Transilvania că nu candidați", îmi spune Ioan Alexandru. Ați făcut un gest nobil, că nu vreți să fiți candidat independent. Preotul Tănase mi-a spus că ați refuzat oferta lui de a

strânge semnături.

Nu pot s-o fac. Ar însemna că eu țin neapărat să fiu Președinte. Nu e cazul. Eu nu țin.

Mi-a spus, apoi, că i-a telefonat Manea de la Partid să-i ceară să meargă la Suceava. Să vorbească acolo în locul lui Constantinescu care e bolnav. „Mă voi duce dar voi vorbi în numele meu. Voi vorbi pentru democrația creștină", mi-a spus.

Complet de acord cu el. Și eu voi face același lucru.

Marți, 4 August 1992

Ieri s-au împlinit 500 de ani de când Columb și-a întins pânzele din micul port Palos de la Frontera. Mica lui flotilă de trei vase - Nina, Pinta și Santa Maria - căuta drumul direct ca să ajungă în India. După 10 săptămâni de încercări au zărit, în fine, pământ. America a fost descoperită. Istoria lumii s-a schimbat. După mine, indiscutabil, elementul principal în această întreprindere a fost tenacitatea omului. Nu-i spun aventură, intenționat, pentru că nu setea de aventură l-a determinat pe Columb să persiste, mai întâi ca să poată porni expediția și apoi, ca să-i înfrunte pe marinarii săi gata să-l arunce în ocean.

Nu, după mine, Columb vroia să dovedească că pământul e rotund și că se poate ajunge în India plecând din Europa direcția Apus, „ca să ajungi la Răsăritul pământului!".

Am vorbit cu Gabrielescu și cu Diaconescu. Ambii sunt aferați de pretențiile extravagante ale celorlalte formațiuni din Convenția Democratică. Gabrielescu îmi spune că totul a mers bine la Timișoara, Arad, Deva și nu mai știu unde. E campania electorală a lui Constantinescu. Săptămâna viitoare, mare adunare la Iași: „Ai avut un oarecare succes acolo. Ar fi bine să mergi să le vorbești".

„Oarecare?" Curios cum se schimbă lucrurile. Am avut un mare succes, deși am luat cuvântul imediat după Coposu. Asta, la 24 Ianuarie a.c. Dar n-am reacționat, decât să-i spun lui Valentin.

Da, va trebui, însă, să mă duc la Cluj. Acolo e circumscripția mea electorală.

I-am urat tot succesul la alocarea locurilor pe listele electorale. Noi trebuie să obținem cel puțin 50%; restul să se împartă între ceilalți.

Harley Balzer îmi trimite un FAX. Inaugurarea Catedrei Ion Rațiu va avea loc la 15 Oct. a.c. Universitatea va da o recepție la care Gail Kligman și cu mine vom rosti câteva cuvinte. Confirm la telefon că

data ne convine și cădem de acord să-i trimit o listă a celor care ar trebui invitați.

Beth și John Huttman vin la noi la un pahar. Ambii sunt profesori universitari. El e economist și cunoaște problema schimbărilor ce trebuie să aibă loc în Europa Răsăriteană, mai ales în Polonia.

Discuție foarte utilă cu el. Are multe idei interesante.

Citesc într-un articol semnat de George F. Will (I.H.T.), o ripostă de- a lui Jean Cocteau care m-a amuzat foarte mult. Întrebat dacă crede în noroc, Cocteau a răspuns: „Sigur că da. Altfel cum ai putea explica succesul celor pe care îi detești".

Mai multe telefoane cu Pătârlăgeanu. El vrea să-și ia foarte în serios funcția de Secretar General UMRL. Îl încurajez, deși s-au primit mai multe plângeri și atacuri împotriva lui. Așa mă informează soții Mussulis de la Londra.

Mi-a venit FAX-ul cu articolul apărut în *Cotidianul* de astăzi, sub titlul: „Mă numesc Ion Rodean și sunt pilotul lui Ceaușescu". Semnează Cristian Răuțu și Daniel Stanciu. Procuratura ar trebui sesizată. E indiscutabil un caz penal.

Vineri, 7 August 1992

Ultimele două zile am vegetat. Discuții cu Elisabeth despre rolul meu în România. Cred că e mai împăcată cu ideea că eu vreau să rămân în țară, orice s-ar întâmpla, oricât de „umilit" aș fi, mulțumită colegilor mei de Partid, Coposu în special, secondat, bineînțeles de Nelu Boilă. Căci asta e teama Elisabethei. Că nici în Cluj nu voi mai putea fi cap de listă al Convenției Democratice.

În orice caz, trebuie să lupt în alegerile din 27 Septembrie, orice ar fi. Am avut multe bătălii în viața mea. Actuala bătălie nu mă înfricoșează. E mult mai dureroasă, bineînțeles. Dar, în definitiv, sunt un luptător sau nu?!

Sunt în avionul Swissair care ne duce la București. Pe Elisabeth și pe mine. Sunt încântat că ne întoarcem împreună. Eu mi-am amânat întoarcerea. Ea și-a scurtat ședera în Zermatt. Adevărat compromis. În cel mai bun sens al cuvântului.

Ieri seară, a venit John Huttman să stăm de vorbă. Mi-a dat analiza lui. Mi-a sugerat anumite direcții de acțiune pentru transformarea economiei românești într-o economie de piață. Nimic nou, însă. I-am mulțumit, evident. Și el n-a ezitat să menționeze că se așteaptă la o

remuneraţie dacă ideile lui sunt aplicate în România.

O să-ţi ridicăm o statuie, i-am spus, râzând. Dar şansele ca eu să am ceva de spus în politica ce România va urma de-acum încolo nu sunt foarte bune.

M-am trezit pe la 3.30 a.m., azi-dimineaţă. Am mai tras un pui de somn, dar nu mare lucru.

Tocmai văd, la dreapta avionului, marea întindere, lunguiaţă, de apă, care este Lacul Balaton. Are un fel de peninsulă, care-l desparte în două. Nu e excepţional de frumos. Interesant, totuşi.

Trec printr-o revizuire profundă a felului în care voi putea să-mi servesc naţiunea din care mă trag. N-am acceptat sugestia lui Constantinescu-Klaps, să candidez la Preşedinţia PNŢCD împotriva lui Coposu. Sunt sigur că am avut dreptate. Dar acum, când singurul criteriu pentru acţiunile mele ar trebui să fie interesul naţiunii? Ce trebuie să fac? Să-l demasc pe Coposu ca pe un impostor nedemn de marea tradiţie ce Partidul nostru trebuie să continue? Sau să las ca lucrurile să-şi ia drumul lor natural? Şi, dacă ceea ce a făcut Coposu se dovedeşte greşit, nu numai naţiunii ci şi Partidului, să-i încurajez pe cei care sunt sau vor fi gata să-l tragă la răspundere?

E o mare dilemă. Din păcate, nu mai sunt tânăr şi Elisabeth e din ce în ce mai nefericită în România.

Teribilă decizie!

Călătorie minunată, de altfel. Am venit prin Brig, Goffenstrein, Kantersteg, Berna - unde am schimbat trenul. Am sosit la timp. Avionul a decolat cu o mică întârziere. Acum, însă, la ora 3.20 p.m., ora României, am trecut graniţa, la Arad.

Ce-mi va aduce viitorul? Greu de imaginat. Problema pe care trebuie s-o rezolv este, de fapt, simplă: pot eu să-mi servesc naţiunea mai bine rămânând în ţară sau acceptând de bună voie, să trăiesc în Occident de-acum încolo? Dacă aleg calea a doua, voi uşura problema celor ce-l susţin pe Coposu, ca „marele nostru patriot, martir, strateg şi tactician, adevărat urmaş al lui Maniu". Sunt însă şi alţii. Ei au nevoie de un punct de sprijin; de o personalitate care să ofere o autentică alternativă. Dacă plec din ţară - chiar dacă-mi voi menţine o casă, chiar două, în România - ei se vor simţi abandonaţi. Şi cu siguranţă, altul nu apare la orizont. E clar, oricât de modest aş fi, că numai eu pot să ofer o altă credibilă conducere Partidului nostru.

La aeroport sunt primit cu căldură. Mici aplauze. Le mulţumesc.

Unii mă agrăiesc. Doi şoferi de taxi îşi exprimă foarte riguros revolta că „maşinaţiile" cuiva m-au exclus din cursa Prezidenţială.

Mă duc s-o văd pe Doina, dar stau foarte puţin. Aduc de la ea ziarele care mă privesc. S-a scris mult despre mine, dar mult mai mult despre Emil Constantinescu. E bine aşa. Oricât de dezamăgit aş fi eu şi oricât de mare greşeală s-a făcut, trebuie să militäm pentru el.

Coposu a dat un amplu interviu în *Baricada.* Abil, ca de obicei. Dar incorect. Afirmă că PNŢCD a participat la vot prin 6 electori aleşi de Comitetul Director al Partidului. Nu e adevărat. El, Coposu, i-a numit pur şi simplu. Nimeni nici n-a fost întrebat dacă ar avea vreo sugestie de făcut. Necum să fie aleşi. Totul s-a întâmplat la şedinţa Biroului cu o zi, mi se pare, înainte de şedinţa CD (deci, la 26 Iunie).

E întrebat apoi: „Unele ziare afirmă că dl Raţiu ar fi fost trădat în turul al patrulea de scrutin". Răspunsul lui: „Cei 6 electori ai noştri mi-au declarat că au votat în conformitate cu obligaţia morală pe care o aveau, adică cu dl Raţiu".

Total neadevărat. Ilie Păunescu şi-a făcut micul discurs contra mea – afirmaţia cu „popularitatea mea plafonată" – şi a recunoscut pe faţă că a votat contra mea. Vorbind de caricatura din *Cotidianul,* care-l prezintă ca pe un scamator scoţându-l pe Constantinescu cu bagheta din joben, şi de articolul Doinei Bâscă, răspunde: „Este o mentalitate a omului supărat şi îmbufnat...". Şi pe urmă îşi exprimă credinţa că eu voi trece peste „mâhnirea şi îmbufnarea" mea etc.

Problema stă altfel. El a manevrat intenţionat ca Emil Constantinescu să fie ales. Constantinescu personal a confirmat acest lucru lui Nicolae la întrunirea cu Sir Geoffrey Pattie. El l-a pus pe Păunescu să mă atace. El i-a indicat lui Dómókós Geza şi, cu siguranţă, lui Ticu Dumitrescu, să voteze pentru Emil Constantinescu. Şi tot el complota cu Simina Mezincescu. Dacă din Partidul nostru numai Păunescu a votat contra mea, atunci e foarte probabil că Simina şi colega ei explică absenţa celorlalte două voturi ce mi-au lipsit (din cele garantate mie) în primul tur.

Nenumărate scrisori. De asemenea, fotografia luată cu Regele Mihai şi Regina Ana când au fost la Bucureşti. Semnată de el. Cred că ar trebui publicată.

Mergem la cina de rămas bun dată de Ambasadorul Koreei de Sud în onoarea soţilor Zvi Mazel (Michelle). Se întorc la Ierusalim. Printre cei prezenţi, soţii Meleşcanu. Ea, în special, îmi vorbeşte de marea

admirație „și dragoste" ce fiica lor o are pentru mine.

La masă sunt așezat lângă Elen, soția Ambasadorului olandez Coen. El este cel care a organizat vizita în Occident a trupei Emil Constantinescu, Coposu, Ilie Păunescu. E total pentru Emil Constantinescu. M-a amuzat că la sfârșitul serii Elen mi-a declarat că ea e 100 la 100 pentru mine. Îi va spune acest lucru lui Coen!!

La stânga mea, Andrew Bache. Lui i-am dat întreaga mea analiză a situației, fără nici o reticență. Situația din PNȚCD, manevrele lui Coposu, ambiția lui nețărmurită de a dicta totul, lipsa lui de judecată obiectivă a situației interne și mai ales a celei internaționale etc.

Trebuie să rămânem uniți pentru că numai așa vom putea obține rezultate relativ bune. Eu voi menține unitatea, deși Coposu e iritat de popularitatea mea și mă ține la o parte.

I-am spus toate acestea ca să știe că există o alternativă, dacă „strategia" lui Coposu eșuează și Iliescu este reales Președintele României.

Sâmbătă, 8 August 1992

Mihai Leu îmi arată că Rodean mi-a furat 22 de milioane de lei, pe lângă sume mai mici cu resturile sulurilor de hârtie, plăcile de aluminiu, încasări directe de către societățile lui, „Rodi SRL".

Și apoi, mi-a distrus și furat toate mașinile. Leu e sigur că Olinescu trebuie să știe toate astea. Verificarea a fost făcută de un inspector șef-contabil, Ulmeanu (Gh.?). Leu vrea să-l dau afară pe Olinescu și să-l angajăm pe Ulmeanu. De acord.

După masă Rodica Bogdan și Mara Ștefan. Mai înregistrează unele lucruri pentru cartea ce-au scris despre mine. Va fi publicată la Editura „Festina", a lui Ștefan Ilinca.

Dan Zamfir îmi telefonează din Baia Mare. El a trăit mult în SUA. Ține neapărat ca să găsească o formulă să candidez la Președinție. La fel și Petre Ștefănuț, deputatul nostru din Arad. Apoi Ion Gheorghe din Râmnicu Vâlcea. Toți mi-au telefonat în același sens.

Seara vine vechiul meu prieten Raul Petrescu. Mă sfătuiește cum să răspund ultimei șarlatanii a lui Rodean. Deși primisem o citație pentru procesul intentat de Rodean ca să obțină o ordonanță prezidențială pe ziua de 31 August. Acum găsesc una nouă, pentru ziua de 13 August. Nesemnată, nedatată, ne-recomandată. Evident, obținută de Rodean în mod fraudulos - bacșiș, influență, legături, Dumnezeu știe.

„E lovită de nulitate", îmi spune Raul și-mi dictează ce trebuie să trimit Președintelui Judecătoriei.

Duminică, 9 August 1992

Doina îmi aduce niște documente care îl incriminează și mai mult pe Rodean. Alte societăți formate cu parteneri în Germania, cu Ivănel, Chicoș etc. Până și contabilul nostru era în ligă cu el. Ce iese la iveală e într-adevăr o escrocherie de proporții gigantice.

Îi dau la rândul meu ciorna întâmpinării ce am făcut împreună cu Raul aseară. Să mi-o pregătească la ordinator. O duc acasă cu mașina. Apoi merg la sediul Partidului. Îi găsesc pe Diaconescu și pe Gabrielescu făcând listele candidaților parlamentari cu reprezentanții PAC-ului.

În camera lui Coposu, tinerii noștri stau de vorbă cu americanul Dalton de la Int. Republican Institute, cu Judith Duckworth și cu Michael Gunton, Head of News la Conservative Central Office.

Vorbesc mult cu ei. Le explic de ce cred că s-au făcut greșeli enorme și de ce, dacă nu obținem o majoritate absolută în primul tur, nu vom avea victorie în turul al doilea. Pentru că nici FSN-ul lui Roman, nici PDAR-ul lui Surdu și nici PUNR-ul lui Ceontea nu-l vor susține decât numai pe Iliescu, pentru că, altfel, își vor pierde privilegiile. Oricât l-ar urî Roman pe Iliescu, va prefera să găsească o soluție care să-i păstreze tot pe nomenclaturiști la putere. Și toți sunt nomenclaturiști: FSN, PDAR, PUNR etc. Și dacă nu pot obține majoritatea absolută nici așa, Radu Câmpeanu va înclina balanța. El va forma guvernul de coaliție. Noi, Convenția, nu avem nicăieri noi aliați potențiali.

Dalton: „Da, dar va fi o coaliție CD și FSN-ul lui Roman".

Nu prea cred. Dar nu-i exclus. Ei pot s-o facă. Eu nu voi intra într-o astfel de combinație. Coposu s-o facă. Doar și-a ales acum un fost comunist să conducă CD.

Pe mine nu mă poate influența și tenta cu nimic. Pe mine mă interesează doar interesul de lungă durată al poporului român. *Sounds great, doesn't it*?!, le-am zis, ca să ușurez solemnitatea declarației mele.

Dar a fost acceptată cu toată seriozitatea. Și am continuat: *We are top-heavy with heroes. But 17 or 18 years of prison does not make you a statesman. The mistakes made so far are enormous. And I tell them so. Nobody else does. That's why they don't vote for me. Not the people at large. I mean the leaders of the parties. They have no idea how to turn the country round. I know that I know how to do it.*

I'd vote for you, mi-a zis Gunton. Ceea ce mi-a făcut mare plăcere.

Am discutat mult. Despre Cluj, despre tineret. Despre alegerile locale etc.

E prima dată că am stat de vorbă serios cu oamenii ăștia. Și ei contează.

Înainte de plecare, Gabrielescu m-a luat la o parte. Iar vor bani. De data asta se înșală. Voi fi foarte circumspect. Vroia, de asemenea, să mă duc la Iași, la Constanța, să vorbesc în numele Convenției. Le-am spus că sunt foarte ocupat cu Tipografia etc. Ceea ce, de altfel, e adevărat.

Mezincească mi-a cerut Mercedesul ca să-l primească pe Rege, care vine de St. Maria Mare, la Timișoara. L-a invitat Corneanu. O refuz și pe ea, pentru că se căsătorește Mihai Leu cu Daniela și noi suntem nași. Nu putem lipsi. Deja am amânat nunta o dată. Nu se mai poate, a doua oară.

Rubnicu și cu Leu vin seara. Le dau 2 milioane de lei pentru hârtie. Trebuie să-l îndepărtez pe Olinescu. Chiar dacă el personal n-a furat, l-am găsit și pe niște state de plată ale Societății „Rodi SRL". E imposibil ca el să nu fi știut că Rodean mă fură, cum m-a furat!, mi-a spus Leu.

Seara, târziu, închiderea Olimpiadei din Barcelona, la televizor. Extrem de interesant. Spectacol extraordinar.

Luni, 10 August 1992

Aș putea să-i spun ziua jocului de-a citațiile. E vorba de citația pe ziua de 13 August, obținută de Rodean pentru judecarea procesului TIPOREX. Doina Bâscă duce răspunsul meu, așa cum mi-a fost dictat de Raul Petrescu. Se întoarce fără ca să i se dea o confirmare în scris, de primire. După ce vorbesc cu Raul, facem o a doua scrisoare ca să dovedim că acțiunea Judecătoriei e ilegală, deci lovită de nulitate. Tot Doina Bâscă le duce și, de data aceasta, le predă Vicepreședintei Judecătoriei, Dana Vartires. Ambele scrisori sunt, acum, înregistrate.

Marți, 11 August 1992

După noi consultări cu Doina Bâscă și Raul Petrescu. Vorbesc cu Mircea Ionescu-Quintus, Ministrul Justiției. Îi explic situația și-i trimit toate documentele. „Le vreau, ca să nu se comită o greșeală", mi-a zis. Mi-am exprimat surpriza că Judecătoria Sectorului 1 a primit ordin de la Tribunalul Capitalei să schimbe data procesului. Odată sesizată, Judecătoria Sectorului 1 nu mai trebuia să asculte de absolut nimeni. Aceasta înseamnă dependența instanțelor judiciare.

Am discutat și posibilitatea să dau o conferință de presă în care să arăt cum funcționează Justiția în România. Am decis însă, în cele din urmă, să aștept să vedem ce se va întâmpla la 13 August. Eu nu mă voi prezenta. Mi-am pregătit plecarea la Cluj.

Ieri am avut o serie de vizite. De la Valeriu Moldoveanu care spune că el a înființat primul Partid Monarhist în România. Vrea să-i dau publicitate. Omul e cam sărit. Apoi Micu Mezei și Zizina Mureșan. Să cumpăr un teren foarte potrivit pentru o brutărie și o fabrică de bere. E în drum spre comuna Mihai Viteazu, cum ieși din Turda.

Cristina Goagă, fiica Lilianei Goagă, care a trăit cu escrocul Mircea Toma. Sunt gata să depună mărturie despre felul în care m-a furat Toma, de cele două dubițe, pe care acum le-a vândut. Are firma lui, „TOMA SRL".

Mihai Leu și Tiberiu Rubnicu vin după bani. Le-am dat 2 milioane de lei pentru hârtie.

Lung interviu cu cei de la *Universul Bucureștiului*. În fine, Ștefan Mamulea îmi explică ce se întâmplă la Convenție. Zăpăceală și haos. Lupte între ei. Constantinescu are trei asistenți favoriți: Corâci, Ion Ieremia și Luminița Petrescu.

La cină, Raul Petrescu a fost foarte plăcut, din toate punctele de vedere.

Astăzi la fel. Ștefan Ilinca (Editura „Festina") îmi cere aprobarea pentru felul cum trebuie publicată cartea despre mine, pe care au scris-o Rodica Bogdan și Mara Ștefan. Va fi prima din seria „Personalități Românești". I-am spus că prefer ca să fie tipărită oriunde, dar nu la noi. Bineînțeles, el are nevoie de bani. Tot ce pot să fac, i-am spus, e să comand un număr important de exemplare, pe care, apoi, să le dau cadou. Și voi face plata dinainte.

Ilinca ar vrea ca pe coperta a patra să recomand eu pe alți trei români, personalități remarcabile, a căror prezentare va fi făcută în aceeași serie. Mi-a propus pe Dumitru Prunariu, primul și, până acum, unicul astronaut român. Și pe Emil Palade, singurul nostru Premiu Nobel. Să mă gândesc eu cine ar fi al 3-lea.

De la Bărbuș, și cu recomandația lui, mi-a telefonat o doamnă Onțică (?). E vorba să devin Președinte de Onoare al Fundației de Ajutorare a celor în suferință în România „CRINA". Alți bani! Am acceptat în principiu.

La masă i-am avut pe Ionuț Anghelescu și pe mama lui, doamna General Mardari. El e medic în Ploiești. Membru PNȚCD și Președintele UMRL acolo.

Vladimir Bereanu, cu echipa lui de la Canalul 1 Televiziunea bulgară, mi-au luat un lung interviu. Am fost foarte deschis. N-am ascuns temerile mele în ce privește alegerile viitoare.

A venit, apoi, o echipă de la organizația „Pro Democrația": Mike Marshall, Rob Esposito și Alina Inayeh. Și ei vor bani. Le-am promis că le vom da publicitate gratuit, în *Cotidianul* și, după ce vor strânge bani din țară, să vină la mine din nou. Voi ajuta și eu.

La Tutu. E ziua ei de naștere. Multă lume în jur de 80 de ani. M-a bucurat că doamna Minovici mi-a amintit că *Templeton* a fost în parte filmată în casa lor (Mina Minovici). I-am mulțumit imediat, cerându-mi iertare că n-am făcut-o înainte. Adevărul e că nu știusem acest lucru. Toată lumea a vorbit cu admirație și pregnante comentarii despre film.

Bani Ghica cu Grațiela, și ei prezenți. Am vorbit mult cu Bani. Se plânge că totul e o debandadă la Convenție. E creația lui Coposu. E după chipul și asemănarea lui, i-am zis. „Lumea vine să pună mâna pe el, ca pe un sfânt", a adăugat Bani. Ridicol, n-am văzut niciodată așa ceva. „Fără el Partidul nu există". Ascultă, Bani, o instituție care depinde de un singur om, nu merită să existe. Fără Coposu, Partidul nostru se va dezvolta mult mai bine. Ar avea o imagine mult mai frumoasă, mai pozitivă. Am avea un program, o identitate.

Brediceanu, care participa la discuție, îmi dădea dreptate. „I-am spus lui Coposu ce succes extraordinar ați avut la Lugoj", a zis, adresându-mi-se. Tocmai asta-l deranjează pe Coposu. Faptul că eu am avut mult mai mare popularitate decât el.

L-am cam necăjit pe Bani. I-am vorbit de alegerea lui Coposu la Congresul din Septembrie 1991, „à la Ceaușescu". Și m-am referit la „geniul Carpaților", ăsta-i Coposu.

El l-a creat pe Emil Constantinescu. Dacă îl învinge pe Iliescu, a făcut bine. Dacă nu, atunci trebuie să se retragă. Alți 4 ani cu Iliescu Președinte, sau cu o nouă revoluție, nu ne mai trebuie.

Sosiți acasă, mâncăm ceva. Apoi, privim filmul meu *Clive și Ana* (*Templeton*). M-a întristat că Elisabeth a avut o reacție negativă. „Clive (Lordul Templeton) și-a sacrificat soția și copilul", a fost comentariul ei. Se referea la scena când Clive îi explică de ce trebuie să înfrunte oprobriul public ca să poată demonstra ce dezastru aduce comunismul,

cum denaturează ființa umană. Îi explică de ce trebuie să fie judecat și condamnat pentru spionaj în favoarea Sovietelor. Se îmbrățișează și Laura, soția lui, îi spune: „Ești un om mare". (*You're a great man.*) De ce am făcut-o să spună asta, se revoltă Elisabeth. *Don't you see that you're running the risk of doing the same thing yourself. Sacrificing you own family for your idea of service to your country?*

Paralela nu e justificată întocmai. Dar e adevărat că mi-am sacrificat interesele mele personale - și, mult mai puțin și pe ale familiei mele - de dragul determinării mele de a-mi servi țara. Ce pot să fac? Așa e!

Miercuri, 12 August 1992

Ilie Costache insistă așa de mult încât, în cele din urmă îl primesc. Îmi vorbește de Nicolae Dragomir care poate să-mi dea niște relatări importante despre Rodean. Iarăși problema cu Doina Bâscă. Ea ar fi fost una din persoanele implicate în vânzarea nelegitimă a *Cotidianului* pentru profit personal. Mi-e absolut imposibil să cred acest lucru.

Ilie Sălceanu de la *Solstițiul* din Satu Mare mă întreabă, la telefon, ce-ar fi dacă Funar ar fi ales Președintele României. Foarte scurt, îi răspund: Ar fi un dezastru! Alt comentariu n-am.

La prânz, la sediu. Erau Diaconescu, Gabrielescu, Lup și Ghika acolo. Îmi dau asigurarea că eu și Matei Boilă vom fi cap de listă la Cluj. La Cameră și respectiv, la Senat. Vorbesc de posibilitatea ca eu să fiu numit Ministru de Externe în Guvernul de după alegeri. Să fim serioși. Nu noi vom forma Guvernul. În orice caz, nu mă interesează. Astea sunt speculații, cum făceați voi când erați în închisoare. Au râs cu toții. Dar așa e. Așa-și stimulau curajul.

Seara, la Teatrul Național. Mihaela Ilinca și Crisbășan organizează un spectacol, „Formă și Spirit în Veșmânt". Foarte reușit. E sub patronajul *Cotidianului.* Ne-a plăcut. Multă imaginație. Ceva oriental. Emana, oarecum pacea, liniștea. Fetele, bine. Nu excepțional alese. Dar frumos. Am stat vreun sfert de oră.

Joi, 13 August 1992

Sunt în avion. Aproape de aterizarea noastră la București. Deci, la întoarcerea din Cluj unde am stat ziua întreagă.

Totul a mers bine. Ședința Biroului. Prezenți: Lia Lazăr-Gherasim, Victor Marian, Cerghizan, Nădăban, Olteanu Gavrilă, Fărcășin, Mihăilescu și eu.

N-am avut nici o problemă. De data aceasta, Nelu Boilă n-a făcut scandal. A acceptat totul. M-au pus la curent cu planurile Convenției pentru campania electorală. Fărcășin e responsabil și Gavrilă pentru ieșirea pe teren. Ambii, oameni de-ai lui Nelu Boilă. Voi lucra cu ei, bineînțeles. Dar am obținut acordul tuturor ca să-mi dezvolt, personal, campania electorală. Mă înțeleg perfect cu Victor Marian, Mihăilescu și Cerghizan. Cu ei vreau să organizăm ieșirea noastră pe teren.

Lia Gherasim îmi confirmă că Doina Cornea i-a spus lui Ionuț, pe care-l credea elector PNȚCD, să nu voteze cu mine. Asta, la 27 Iunie, când s-a ales candidatul Convenției. De fapt, știam de activitatea Doinei, dar această confirmare precisă nu strică. Lia i-a reproșat, când a văzut-o. „Dar eu îl iubesc pe Domnul Rațiu. Constantinescu are însă mai multe șanse să-l învingă pe Iliescu", a reacționat Doina Cornea.

Am luat o masă bună, Mihai Bănică fiind cu noi. Am analizat situația. Numai dacă Emil Constantinescu câștigă alegerile prezidențiale în primul tur, numai atunci putem reuși. Altfel, toți ceilalți: PUNR, PDAR, PSM, Nica Cornel etc., toți vor vota cu Iliescu. Poate chiar și FSN-ul lui Roman, ca să nu-și piardă privilegiile, pentru că marea majoritate a membrilor FSN sunt foști nomenclaturiști. PNL-ul a declarat că vor vota pentru oricine va fi contra lui Iliescu în al doilea tur. Dar, dacă Iliescu e ales, Câmpeanu cu siguranță ar accepta să formeze Guvernul. Presupunând, bineînțeles, că celelalte formațiuni ar avea nevoie de PNL ca să obțină o majoritate absolută în Parlament.

Îmi spun cei trei că se știe în Cluj, în restul județului și, se răspândește știrea cam pe tot cuprinsul Ardealului, că trei ardeleni au blocat candidatura mea la Președinție: Corneliu Coposu, Doina Cornea și Ana Blandiana.

Partidul nostru a pierdut ce merita să aibă în alegerile locale din Februarie. Partidul nostru, nu eu, Partidul a pierdut la numirea candidatului unic pentru Președinție. Partidul nostru pierde acum ponderea ce i se cuvine în desemnarea candidaților în alegerile parlamentare. Vom avea un maximum de 69 de candidati cu sanse bune de a fi aleși, deci cca 46% din totalitatea candidaților Convenției Democratice.

Nu m-am ascuns după deget. Aceasta e analiza mea. Se va vedea cine are dreptate.

Planurile cu abatorul merg înainte. Rămâne să vină contribuția celor din Austria și pornim la drum.

Am dat un interviu lui Viorel Dădulescu pentru *Tribuna Ardealului*.

Adrian Marino, directorul ziarului, a fost și el prezent și mi-a adus numărul în care a recenzat filmul meu *Clive și Ana*.

În județ avem 427 de sate și 461 de secții de votare. În total, avem loc rezervat în 20 de panouri oficiale, la Primăriile orașelor: Cluj 10; Dej 2; Câmpia Turzii 1; Huedin 2; Gherla 2; Turda 3.

Notez că am căzut de acord ca să fac un afiș cu fotografia mea, dar să dau lista întreagă a candidaților CD, atât la Camera Deputaților, cât și la Senat. Sunt complet de acord.

Vineri, 14 August 1992

Căldură caniculară. Udroiu, de la ROMPRES, îmi telefonează. Se plânge că am dat niște știri false în *Cotidianul,* relativ la cineva care a fost dat afară de el. Îi promit că vom publica rectificarea.

Tipograful Nicolae Dragomir îmi aduce știri despre Rodean și Apostolescu. Să vedem cât de serios e. L-am putea utiliza noi.

Discuție lungă cu Florian Rădulescu și cu Demian. Nu merge RETRANS. Ceva trebuie să fac în această chestiune.

Mihai Leu îmi cere să dau 60.000 și 30.000 de lei celor doi contabili care au făcut verificarea TIPOREX-ului și au identificat fraudele lui Rodean. Accept, dar nu de asta au lucrat.

Seara la Sud-Coreeni. E tare frumoasă casa lui Viorel Tilea, văzută din grădină. Foarte multă lume. Discut mult cu John Davis. Coposu, Manolescu, Păunescu și mai nu știu cine sunt deja la Washington. Emil Constantinescu merge săptămâna viitoare. Vor fi primiți la State Department de Eagleburger, de Cheney etc. Ar trebui să-i primească Bush, măcar pentru o fotografie, am zis. *A photo session. Very important*, a reacționat Davis.

Mai târziu vine și Meleșcanu. Mă salută de la distanță. Mă duc spre grupul în care se găsea cu Andrew Bache, John Davis și un român. Felicitări pentru o foarte dificilă misiune, l-am agrăit, referindu-mă la vizita lui Meleșcanu la Rege.

„Am stat împreună 7 ore".

V-a invitat și la masă?

„Nu, dar mi-au oferit de toate. Băutură, fursecuri etc. Am stat de la 1.00 până la 8.00 seara. Da a fost greu".

Trebuia să-L convingi să renunțe de bună voie la vizită. Mi-a spus și mie că e hotărât să accepte invitația lui Corneanu la Timișoara și a Primarului Brașovului.

Ne-a povestit, apoi, cu destule amănunte discuțiile avute cu Regele, Regina, Principesele Mărgărita și Sofia. „În cele din urmă a trebuit să spun că o vizită, acum, în toiul campaniei electorale, nu e binevenită".

Deci, că nu i se va da o viză de intrare în țară.

„Așa e. Am discutat însă situația lui anormală. De ce să călătorească cu pașaport britanic?"

„Pe ăla îl ține in his back pocket", a intervenit John Davis.

După câte știu eu, Regele călătorește cu un pașaport danez, am zis.

„Discuțiile în această problemă au fost ample. Ca atâți alți români, ar trebui să aibă pașaport român. Să intre și să iasă din România când vrea. Problema va fi, din ce va trăi?!", a zis Meleșcanu.

„Și mai sunt și alte probleme. Tablourile, picturile pe care le-a luat din țară și le-a vândut".

Mie-mi spunea că erau proprietatea lui privată. De asemenea, moșia din Săvârșin îi aparține.

„Aceasta depinde de dumneavoastră, de Parlament."

„Ce aparține țării, și ce Monarhului, e o chestiune foarte delicată", a intervenit Davis.

Știu eu care e adevărul. E vina dumneavoastră, a americanilor. Dumneavoastră ați plănuit totul!, am zis.

Toată lumea a râs.

„A fost o întrevedere importantă. Am stabilit o legătură oficială. Acum putem să stăm de vorbă și să găsim soluții".

Ca de obicei, foarte mulți au venit să mă salute, să-și exprime regretul că nu iau parte la alegerile prezidențiale. John Davis, și el, când eram numai noi doi, și-a exprimat speranța că voi participa în administrația țării după alegeri. Reacția mea a fost o reiterare a scepticismului meu. Nu-mi fac mari speranțe. E mai probabil că vom avea o coaliție a tuturor forțelor, fără Convenția Democratică. Noi vom rămâne într-o opoziție. Mai eficace. Dar tot Opoziție rămânem.

Sâmbătă, 15 August 1992

Nunta lui Mihai Leu cu Daniela. Ea tocmai și-a terminat ultimele examene ca să-și ia diploma de medic în toamna asta. Îmi place fata. Pare foarte serioasă. Sper că va avea o bună influență asupra lui Mihai, care e leal, de asta sunt sigur, dar care lipsește puțin în bărbăție.

E prima nuntă în România la care suntem nași. Tot felul de obiceiuri. Au venit întâi la noi acasă. Le-am dat șampanie și o gustare

modestă, la 13.30. La 14.30 am plecat la Biserica Mănăstirii Cașin. Foarte frumoasă, întunecoasă și înaltă. Impresia cu atât mai profundă cu cât veneam dintr-un soare arzător.

Tocmai ieșeau din biserică tinerii care se căsătoriseră înaintea alor noștri. „Miresele nu trebuie să se întâlnească". Crâsnicul ne-a informat. E semn rău. Ne-am dat la o parte și am așteptat până ce alaiul primei nunți a dispărut. Am dat marile lumânări, înalte cât un om de statură mijlocie, soților Cristian Răuțu. Ei ne-au precedat urmați de mireasă la brațul meu și de mire, la al Elisabethei. Apoi familia mirilor, care fuseseră la noi acasă. Urmați de prieteni și de oaspeți.

Să nu uit. Ceremonia la noi acasă a constat din îmbrăcarea miresei. În practică, fixarea voalului alb cu perle false, ce-i ședea foarte bine pe fundalul coafurii ei breton, căci Daniela are un păr frumos, negru. Perlele, scurte șiraguri ce atârnă peste păr.

Am stat pe niște mici perne plate, rotunde, așezate în fața mesei plasate înaintea iconostasului.

Preot tânăr. A oficiat taina căsătoriei cu o competență și precizie rară. Ne-a indicat, domol, exact ce trebuia să facem.

Sunt tare îndrăgostiți Mihai și Daniela. Ea e din Caracal, deși s-a născut, din întâmplare, s-ar putea zice, lângă Tecuci. El e din Constanța. Are un frate, mai mic și ca vârstă și ca înălțime, mai spătos însă, mai bărbat.

Printre rugăciunile rostite, una și pentru nașii mari, Ion și Elisabeth.

Am executat și „Isaia dănțuiește", de trei ori în jurul mesei. Din pișcotul cu miere a trebuit să îmbuce de 3 ori fiecare. Simbolismul numărului 3 e foarte puternic în toate.

La ieșire, ca și la intrare, foarte multă lume mă aclamă. Să vedem cât timp va trece până când nimeni nu mă va mai băga în seamă. *Sic transit gloria mundi*.

Curând după orele 5.00, luăm vaporașul pentru o croazieră pe lacul Herăstrău. E foarte frumos, adumbrit mai peste tot cu sălcii plângătoare. Ioana Susman, printre cei prezenți – cine a invitat-o? – cu Dan Stoica. Dan, probabil invitat de Mihai Leu, a venit să mă întrebe dacă m-am supărat că a adus-o. Nicidecum. Eu n-am invitat pe nimeni, i-am răspuns.

E mare liberală, îmi spune ea. Cu o responsabilitate în departamentul lor de politică externă. Da, e adevărat că Ciuceanu și Dan Lăzărescu te-au propus să fii candidatul la Președinție. Și a adăugat: „Până și

Radu Câmpeanu a declarat că CD a făcut o mare prostie nealegându-te pe tine". O fi! Mare dragoste pentru mine Radu niciodată n-a avut.

Ospăț interminabil. Cu dans. Am avut și valsul miresei. Daniela nu e expertă, dar a mers. Am făcut turul tuturor meselor cu mireasa. Am ciocnit un pahar cu fiecare. M-am oprit mai ales la cei din Caracal și la foștii ei colegi de facultate.

Îmi spun că toți sunt pentru mine. Regret unanim că nu sunt candidat la Președinție.

Au furat mireasa. Li s-au promis 15 sticle de șampanie. Paco a fost organizatorul. Între timp au venit sarmalele. Trebuia spusă o rugăciune. M-am dus eu la microfon și i-am felicitat pe cei întreprinzători, pe cei care au furat mireasa așa de bine, că n-o mai găsim. Ăsta-i progres adevărat spre privatizare. Le-am cerut, apoi, să se ridice și am rostit *Tatăl Nostru*. Nu trebuia să spun: „A Tatălui, și-a Fiului, și-a Sfântului Spirit, ci a Sfântului Duh", mi se reproșează.

Ce să-i fac? Sunt greco-catolic.

Deci nimeni n-a rămas cu o îndoială în privința aceasta.

Pe la orele 1.00 a.m., Duminică dimineața, am plecat.

Duminică, 16 August 1992

Vine Doina dimineața. Îi pun în vedere că e absolut esențial să mărim tirajul *Cotidianului*. A scăzut la cca 30.000. Prima măsură. Să-l scoatem la timp, așa ca să prindem toate trenurile din provincie. A doua, mai ales pentru campania electorală, să dăm știri din județul Cluj. Apoi, să publicăm crime. Ea și-a făcut multe legături acum, printre ofițeri. Printre cei care conduc Poliția. De acord, dar să nu coboare nivelul ziarului. Să nu ajungem ca *Evenimentul Zilei*, care este un ziar de scandal.

Iarăși mare căldură. Zăpușeală care mă face letargic.

Discuție lungă cu Elisabeth. Analizăm toate alternativele. Dacă câștigă Iliescu, voi face ce e necesar. Coposu trebuie făcut responsabil. Partidul a pierdut, relativ, în comparație cu celelalte formațiuni din CD, la alegerile locale. Partidul a pierdut în numirea candidatului la alegerile prezidențiale. Partidul a fost instrumentul principal care a conceput și desfășurat campania electorală sub conducerea nemijlocită a lui Coposu. El e responsabil de eșec, dacă nu învingem. În acest caz, voi aștepta reacția Partidului. Dacă nu se întâmplă nimic, dacă Coposu nu se retrage și nu va fi înlocuit, eu mă voi retrage. Îmi voi depune

mandatul presupunând că voi fi ales deputat și ne stabilim, în principal, în străinătate. Voi menține, bineînțeles, și o casă în România. Mă voi ocupa de documentele mele și voi scrie cărți. Fundația va fi dezvoltată, vom acorda burse etc.

Dacă învinge Constantinescu, voi aștepta să vedem ce mi se oferă. Voi accepta numai un post de reală responsabilitate în Guvern sau o ambasadă principală. Nimic altceva.

Elisabeth n-are nici o îndoială. Ea nu vrea să trăiască în România, în principal.

Ieri, la ora prânzului, ne-am dus la reședința Ambasadorului Indiei. Ziua lor Națională. Puțină lume. Atmosferă plăcută.

Pe la 7 seara vin Mihai și Daniela, potrivit obiceiului. Daniela își va susține diploma în curând. După aceea va fi repartizată la un spital, probabil în București, pentru că are note bune. Va căuta, apoi, să o ajute pe Elisabeth cu operele ei de caritate și, mai ales, cu dotarea spitalelor.

Seara îmi telefonează Ion Puiu. Vrea să vină cu Iurie Roșca. Aranjăm să ne vedem Marțea viitoare. L-am asigurat că eu sunt mulțumit. „Nu e vorba de dumneata. E vorba de interesul țării". N-am reacționat. Ne vedem Marți dimineață, am zis.

Gogonea îmi telefonează în timpul cinei. Vrea neapărat să-i convingă pe liberali, să mă susțină pe mine etc. Nu l-am ascultat cu atenție. Să rămânem în legătură, i-am zis. E o situație ingrată pentru mine. Nu pot să-l susțin, dar nu pot nici să-l opresc să spună lumii că eu sunt omul potrivit să conducă țara. Omul care poate să-l învingă pe Iliescu.

Luni, 17 August 1992

Gabriel Klimowicz se oferă. El ar vrea să conducă TIPOREX-ul. Îi spun că nu este cazul. Mihai Leu îl conduce sub controlul meu nemijlocit. Și le vom combina. TIPOREX-ul și „Progresul Românesc". Ceea ce nu merge este *Cotidianul*. Dacă-și ia răspunderea pentru distribuția și circulația ziarului, sunt de acord. Așa am rămas. Am confirmat numirea și cu Doina, ca să nu am probleme cu ea. Totul trebuie adus sub aceeași umbrelă. Altfel n-o să meargă.

Cu Doina Bâscă mă înțeleg repede. Are ideea să stimuleze tineri, care să vândă ziare cu bicicleta. Să le livreze la domiciliu.

Susie Butariu îmi aduce cartea despre românii din exil. Nu numai eu, dar și Mircea și Tudor apărem în carte. E un fel de *Who's Who* al

românilor din SUA. Susie nu revine în țară. Deși, cu 800 de dolari cât are pensie, ar trăi aici foarte bine. Dar nu-i place atmosfera. Și nu vrea să facă coadă la toate. Îmi aduce aminte de Cibi Stelea. Ea a preferat să se întoarcă la nora ei, din Los Angeles, deși nu se înțeleg deloc.

Grabowski îmi cere diverse lucruri în legătură cu UMRL. Le fac. Apoi, mă roagă să iau parte la campania electorală CD. Popularitatea mea e plafonată, mi-a spus directorul campaniei electorale CD, Ilie Păunescu. De ce au nevoie acum de mine? Să-mi vorbească ei: Păunescu și Coposu.

Dau și un interviu la *Telegraf*-ul din Constanța. Condamn violența. Atât împotriva lui Iliescu cât, mai ales, violența lui împotriva celor care strigau „Jos Iliescu". E o negare a democrației, ca cel mai înalt magistrat al țării să se dedea la acte de violență; dacă așa a fost! Nu sunt exact cuvintele mele, dar acesta a fost sensul. Totul a fost înregistrat pe bandă, așa că voi avea exact cuvintele mele în ziarul de mâine, sper.

Seara îmi telefonează mai întâi Ion Puiu. Îmi confirmă că vine cu Iurie Roșca mâine dimineață.

Apoi îmi telefonează Gogonea. A avut lungi discuții cu liberalii. Sunt cu toții foarte îngrijorați. Trebuie să evităm, cu orice preț, realegerea lui Ion Iliescu.

De aceea au fost de acord, îmi spune Gogonea, să mă propună pe mine candidatul PNL. Vor să vină să mă vadă mâine, la orele 12.30. Vine cu Ciuceanu, ca reprezentanți ai PNL-ului. Îmi confirmă că Radu Câmpeanu e de acord.

Arăt ezitare. Sunt gata să-i primesc, da...

„Nu va fi o problemă. Dacă acceptați în principiu, sunt sigur că-l vom convinge pe Emil Constantinescu să se retragă în favoarea dumneavoastră".

Cred că trebuie procedat pe dos. Să se retragă Emil Constantinescu în favoarea mea și, apoi să accept onoarea ce-mi faceți de a mă numi și candidatul PNL.

N-am mai continuat. Să vedem ce se întâmplă mâine.

Păunescu îmi telefonează. Mă invită să merg, nici nu-mi amintesc unde. Râzând, îi spun: Dar popularitatea mea e plafonată. N-aveți nevoie de mine. De altfel, trebuie să mă duc la Cluj, în circumscripția mea.

„Dar aveți popularitate. Am spus-o".

N-am argumentat, decât să-i menționez că am probleme la

Tipografie etc.

„Să mergeți atunci la Brașov pe ziua de 25 August. Marțea viitoare".

Mă voi gândi.

„Trebuie să anunț din timp. Spuneți-mi mâine. Cel mai târziu, poimâine".

Atunci, mai bine să spun nu. Avem destul timp să mergem în luna Septembrie, a fost reacția mea finală.

Tocmai citisem scrisoarea lui Vasile Ciurea, care-i atacă pe toți conducătorii actuali ai PNȚCD din Brașov, ca foști comuniști, chiar nomenclaturiști. Scrisoarea e adresată lui Coposu. Și mă numește pe mine primul printre cei cărora le-a trimis o copie.

Vorbește foarte frumos de vizita și de cuvântarea de 2 ore ce am făcut-o la Brașov, la Uzina de Avioane.

Încheie cu cuvintele: „Îl vom sprijini pe dl Emil Constantinescu, cât și întreaga Convenție Democratică, trecând peste adevărata noastră conștiință, deoarece Dumneavoastră credeți că prin acest fost comunist mai mititel și alți comuniști, după cum am arătat mai sus, vom reuși să-i îndepărtăm pe marii bolșevici...".

Omul are dreptate!

Marți, 18 August 1992

Îi cer sfatul lui Adrian Nicoară, deputatul nostru din Brașov. El nu mai candidează. „Sunt scârbit de când cu manevrele lui Coposu pentru numirea lui Emil Constantinescu".

Îmi exprim regretul. Am fost invitat să vorbesc la Brașov, pentru Convenție. Marțea viitoare. Ce zici, să merg?

„Dacă mai candidezi la Cluj, ar fi bine s-o faci. Brașovenii te vor aștepta cu multă dragoste. Vei vedea".

Bine, eu voi vorbi pentru Convenție. Nu pentru candidatul la Președinție.

„Atunci e foarte bine. Vino! Eu voi fi printre cei care te vor asculta. În mulțime".

Îi comunic lui Păunescu că mi-am aranjat așa lucrurile încât voi putea merge și eu la Brașov. Vor merge Ana Blandiana, Valentin Gabrielescu, Ticu Dumitrescu și Emil Constantinescu. *Cotidianul* și *Cuvântul* publică multe și frumoase fotografii de la nunta lui Mihai Leu.

Ziarele, de două zile, sunt pline de felul în care Ion Iliescu l-a agresat pe un gazetar de la ziarul local *Telegraf,* din Constanța, pentru că striga „Jos Iliescu". A ieșit, pur și simplu din mașină, și l-a luat de gât. Era, bineînțeles, înconjurat de garda lui de corp. Așa că nu risca nimic.

Ion Puiu și Iurie Roșca vin la 11.00. Stăm o oră. Să mă convingă să-l susțin la Președinție pe Mircea Druc. Dacă nu pe față, prin prietenii mei.

Resping ideea. Am seninătate și detașament tocmai pentru că sunt cinstit cu mine însumi. Dacă am semnat că mă supun deciziei Convenției, așa voi face. Singurul mijloc ar fi să-l convingeți pe Constantinescu să renunțe în favoarea lui Druc. Ceea ce mi se pare nerezonabil.

Am mai discutat mult. Puiu mi-a vorbit de nenumăratele trădări ale lui Coposu. Roșca m-a ascultat și a recunoscut că am dreptate. Că nu pot să fac un joc dublu.

Slătan de la Primărie a venit trimis de Viceprimarul Crețu. Da, pot să am casa din 37 Kisseleff, pentru că cel care și-a luat angajamentul s-o pună la punct n-a făcut-o până acum. Va trebui să se constate acest lucru prin sentință judecătorească. Legea însă prevede că se pot cumpăra doar locuințele din Fondul Statului. Nu cele naționalizate. Cum e și cazul casei noastre din Armindenului. Dacă însă îmi iau angajamentul s-o restaurez, pot face acest lucru, contractul de închiriere fiindu-mi reînnoit din 5 în 5 ani.

La 12.30 vin Gogonea cu Ciuceanu. Ultimul îmi povestește cum la Biroul Executiv PNL m-a propus pe mine să fiu candidatul lor la Președinție. Radu Câmpeanu a reacționat: „Chiar pe el!?".

Au fost și alții care m-au susținut: Sergiu Botez, Iliescu, Voinea, Sorin Butnaru. Argumentarea lui Ciuceanu: „Din patru motive: 1) E cunoscut în toată țara; 2) Știe să se bată; 3) Are ziar propriu de care avem nevoie; 4) A fost înșelat de ai lui, de Coposu".

Ei vor să candidez, dar Ciuceanu, contra celor ce-mi afirmă Gogonea, nu confirmă că PNL-ul mă va susține formal. Poate ar fi bine să stăm de vorbă cu Câmpeanu.

De ce nu? Dar nici eu nu cred că mă va susține Câmpeanu. De altfel, nu mai avem timpul necesar să strângem 100 de mii de semnături, chiar dacă PNL m-ar susține și chiar dacă m-aș decide să accept să-mi calc cuvântul dat Convenției. Singura modalitate ar fi ca Emil Constantinescu să-mi cedeze locul de candidat al Convenției. Dacă acest transfer al semnăturilor pentru el ar fi legal posibil.

Și eu nu-l văd s-o facă.

Vorbește, apoi, de Ticu Dumitrescu, Ana Blandiana, de Col. Lăzărescu de la Securitate. În fine, de antecedentele legionare ale acestora prin părinții lor.

Mă lasă rece. Eu nu-mi voi călca cuvântul, deși, într-adevăr, Coposu, Doina Cornea, Ana Blandiana, Ticu Dumitrescu m-au trădat și au preferat un comunist.

La 4.00, la Redacție. Ședință cu Lăzărescu, Irina Negrea, Gabriel Klimowicz, Mihai Leu, Doina Bâscă. Îl numesc pe Klimowicz responsabil pentru distribuția ziarului. Facem o înțelegere. Temporară, să vedem rezultatele. Îi dăm 15.000 de lei în plus pe lângă ce are acum, plus un ban de fiecare ziar ce vinde peste media actuală. Dacă ajungem la o circulație de 150.000, vom revizui înțelegerea ca să nu strice structura salariilor în întreprindere. Altfel, ar câștiga prea mult.

Miercuri, 19 August 1992

La Pascariu, la BRCE. Scot un milion de lei. 750.000 pentru restaurarea Mănăstirii Moldovița, 110 pentru cadoul de nuntă al soților Mihai și Daniela Leu.

Îmi vorbește de starea de spirit a străzii. E mare nemulțumire. O explozie nu e exclusă.

A discutat și alegerea lui Emil Constantinescu. Elegant, reținut, dar foarte favorabil mie în comentarii.

Rodica Bogdan și Ilinca Ștefan mi-au adus ultimele capitole ale cărții despre mine. A venit și un fotograf de la *Cotidianul.* Ei vor să includă o serie de fotografii recente în carte.

Joi, 20 August 1992

La orele 10.00 a.m., cum fusese înțelegerea, la Stănășilă.

Om tânăr. Înconjurat de colonei și de un maior care avea tot felul de dificultăți.

Am intervenit decisiv. Am explicat starea de fapt și i-am întrebat dacă vor să găsească o soluție. Primind răspuns pozitiv, am sugerat să-mi dicteze ei o scrisoare pe care s-o semnez eu în numele TIPOREX-ului. Și în care să accept somația lor. Am făcut acest lucru, după care am semnat împreună un document.

Iulian Crețu, Viceprimarul Capitalei, la mine. Cred că voi putea conta pe el. Va examina posibilitatea vânzării cărților mele și a *Cotidianului.*

Au 200 de locuri de desfacere și de distribuție de cărți și ziare.

Este un mare susținător al meu, îmi spune. E PNȚCD-ist, dar nu-l apreciază pe Coposu.

Întâi vine Silvia Bădescu. Apoi avocatul Adrian Vasiliu. Cu el tratez problema TIPOREX-ului. Să facă un proces-verbal, pentru ședința avortivă din 12 August cu Rodean.

Vine apoi Doina Bâscă și pleacă Vasiliu. Le dau o cină fetelor care sunt foarte volubile. Silvia nu e sigură că va fi plasată pe o listă, ca să fie aleasă. Păcat. După mine are toate calitățile. Și avem nevoie de o femeie deputat. Bărbați avem destui. Ea nu a fost plasată într-un loc bun pentru că acesta trebuia dat lui Bărbuș. E, într-adevăr, ridicol. Bărbuș e un om simpatic dar nu prezintă absolut nici o valoare electorală. Nu pentru că e bătrân. Pentru că are o personalitate ștearsă, cum au marea majoritate a foștilor deținuți politici.

S-a discutat mult incidentul din Constanța. E absurd. Președintele țării iese din mașina blindată din care era condus prin mulțime, ia de guler pe un cetățean care striga „Jos Iliescu" și-l apostrofează: „Bă, animalule. De ce strigi?".

Toate ziarele comentează. Gafă enormă, acum, în preajma alegerilor.

Se vorbește de posibilitatea unui război civil. Și, tot mai insistent, că se va găsi un mijloc să se amâne alegerile.

Vineri, 21 August 1992

La Colonelul Coman, la Ministerul Apărării Naționale. Era și Maiorul Florea, juristul lor, care probabil că e prieten cu Rodean, sau poate a primit ceva bani de la el. Altfel de ce ridică tot felul de greutăți?

Ni se prezintă totuși contractul de închiriere. Îl semnăm. Ei nu pot s-o facă, pentru că lipsește Generalul Drăconescu, pentru că trebuie înregistrat ba aici, ba acolo, pentru că...

De aceea nu putem progresa, le spun cu voce groasă și foarte calmă. Pentru că avem atâta birocrație.

Vorbesc toți, unul peste altul, cum e obiceiul în România. Aștept. Când se liniștesc puțin spiritele, fixăm un program pentru săptămâna viitoare. Să sperăm că vom avea totul perfectat până Miercurea viitoare.

Am avut și un schimb cu Maiorul Florea. El susținea că „actul administrativ", prin care l-am înlăturat pe Rodean din TIPOREX, nu este legal. N-are decât să mă dea în judecată. Aș fi încântat s-o facă.

Sunt sigur că în acest caz Rodean va intra în închisoare. Pe lângă toate fraudele, furturile, incorectitudinile, abuzurile de încredere pe care le-a comis, în lăcomia lui, a și publicat material pornografic. Avem toate dovezile.

Florea a zâmbit, doar. Dar m-a ascultat. Probabil că-i va comunica lui Rodean. Ceea ce îmi convine. Dar Florea pretinde că ridică toate aceste obiecțiuni pur și simplu, pentru a fi în legalitate.

Sosesc cu întârziere pentru interviul cu Paleologu, Mircea Ciobanu, moderator fiind Florin Gabriel Mărculescu. Deci, la 10.30 în loc de orele 10.00 a.m.

Am discutat până la 12.15. Interesant. Paleologu, lung, dezlânat și prolix. Nu se mai poate concentra. Începe o perorație, răspuns la întrebare, și, habar n-ai - și nici el n-are - unde sfârșește. Altfel, interesant. Plin de informații, chiar dacă sunt în afara subiectului. Ciobanu, mult mai bine. N-am fost de acord cu el, când vorbea de nevoia de afirmare a elitelor. Deci, contra votului universal. Am argumentat pentru democrația care crește proporțional cu creșterea calității cetățenilor, care fac democrația să funcționeze. Deci, în devenire, în continuă îmbunătățire și perfecționare.

După discuția înregistrată pe bandă, am stat de vorbă la un pahar de vin. M-am înțeles cu ei. Am văzut, pentru prima oară, că intelectualii români mă acceptă ca pe unul de-al lor. Până acum am fost un „outsider" - un om de afaceri, bogat, gata de jumulit pentru că vrea putere politică. Și e gata să plătească pentru ea.

Cred că au avut surpriza pe care, fără îndoială, au avut-o și emisarii lui Coposu. Mă refer la Ioan Lup și la Valentin Gabrielescu care, separat și în diferite rânduri, mi-au cerut $100.000, ca să mi se asigure candidatura la Președinție. Coposu - noul geniu al Carpaților, cum îi spun eu acum - n-a îndrăznit să-mi vorbească direct mie, în acest fel. E un ambițios farseur care trăiește pe spinarea Partidului și pretinde că o face pentru că Maniu i-a dat această însărcinare!?

Astăzi s-a întors Emil Constantinescu din America. M-a întrebat Aura Alexa de la *Evenimentul* dacă mă duc să-l primesc la Aeroport și dacă-l susțin la alegerile prezidențiale.

Democrat fiind, am acceptat decizia electorilor din Convenție, deci voi susține Convenția Democratică din România.

În același sens îmi telefonează Liliana Kleininger. „Acceptați să faceți parte din grupul susținătorilor dlui Emil Constantinescu pentru

Președinția României?" Așa m-a întrebat, după ce și-a declarat calitatea de activistă a cetățenilor pentru Emil Constantinescu.

Sunt foarte onorat că mă invitați. E evident, însă, că m-am socotit capabil de a îndeplini funcția de Președinte al României. Altfel n-aș fi candidat. Cum se știe, am acceptat imediat decizia Colegiului electorilor. I-am oferit dlui Constantinescu o floare. Ar fi incorect să fac mai mult. Voi merge însă la Brașov, Marțea viitoare, la un miting electoral si voi apărea împreună cu el. E o dovadă că susțin Convenția Democratică.

Cred că am dezarmat-o. Plină de scuze, politețe etc., n-a mai insistat.

N-am ridicat dilema mea. N-am pomenit că eu nu pot niciodată să fiu un susținător al unui fost-comunist, oricât de mititel ar fi fost el si oricât de bine intenționat.

Rodica Bogdan vine să mă vadă. Îi dau ultimele capitole din cartea despre mine. Gata corectate. Aranjez ca ea să meargă la redacție ca să pregătească punerea în pagină.

Gabriel Klimowicz îmi aduce situația *Cotidianului.* Vânzările în ultima lună au fost, în medie, de cca 21.000 de exemplare. Ceea ce este un dezastru. Citesc cu atenție analiza lui și-i dau împuternicire ca să taie și să spânzure în următoarele două luni de zile. Să vedem ce face.

El crede că va putea ridica vânzările la cca 40.000 de exemplare pe zi. Dacă adaugă 10.000 de exemplare la cele de acum, eu voi fi mulțumit. Dacă nu poate da un astfel de randament, va zbura. Pur și simplu.

Discut problema cu Doina, la telefon. Argumentează. Pune vina pe orice. Mai ales pe *Evenimentul.* Ceea ce mi se pare nejustificat. Standardul nostru e altul. *Evenimentul* e un fel de *Daily Mirror* sau *Sun.* Nu sunt adevărați concurenți.

Doina însă nu vrea să abandoneze nici o fărâmă din puterea ei. Îi vorbesc foarte răspicat. Trebuie să descentralizăm responsabilitățile ziarului. Klimowicz îmi va fi numai mie direct subordonat. Nu ei. Va lua decizii după ce se va consulta cu mine. Cu nimeni altul. De aceea îi voi da titlul de director pentru circulație.

Doina e furioasă. Amenință cu demisia. Îi va trece. Trebuie să punem și ziarul la punct, nu numai Tipografia.

Revista săptămânală *Flagrant* publică răspunsurile mele la întrebarea: „Ce se poate face cu un leu". Cred că am dat două răspunsuri, ambele constructive. E vorba de un concurs. Cel mai bun răspuns va fi premiat. Văd însă că poziția mea în „Top personalities", ce publică ei

săptămânal, se deteriorează. Am rămas pe locul 6. Am fost și pe locul 1!! Iar în rubrica „Top Publicații", *Cotidianul* e pe locul 9. Grav.

Marie Jeanne Ispas și un domn Popescu mi-au făcut un tricou cu imaginea mea. Mă costă 750 de lei bucata. Deci $2.00. Am comandat 1000 de bucăți. Le voi distribui în campania electorală.

Sâmbătă, 22 August 1992

Toată ziua nu fac altceva decât să mă prepar pentru TIPOREX. Sortez documentele. La orele 1.00 p.m. vine Vasiliu. Îmi aduce procesul-verbal pentru ședința din 12 crt. Doina Bâscă e de față.

După plecarea lui, masă cu Pușa și cu Doina, care la început, nici nu vrusese să vină. Ea e contra lui Klimowicz.

Discuție mare între noi doi, după masă. Caută să-mi demonstreze că nu se poate pregăti ziarul la timp ca să prindem trenurile de noapte, spre Cluj, Oradea și cele de Craiova și Timișoara.

Nu cedez. În cele din urmă găsim un compromis. Să se concentreze Klimowicz săptămâna care urmează la mărirea circulației aici, în București și, în acest timp, să se refacă programul publicării ziarului, treptat, așa ca să reușim să-l scoatem la timp.

Tot nu e mulțumită, dar acceptă.

La 5.00 p.m. vine Raul Petrescu. El îmi sugerează o nouă formulare a întâmpinării ce trebuie să dăm la înfățișarea din 31 August. Citește cu atenție procesul-verbal redactat de Vasiliu. Îl găsește acceptabil și este de acord cu sfaturile scrise pe care mi le dă Vasiliu pentru Adunarea generală a acționarilor TIPOREX, ce va avea loc la 26 August.

„Da, Vasiliu e un bun avocat. Dar mie nu-mi place. E fiul unui fost mare comunist și, acum, ia multe cazuri pe care el trebuie să știe că nu le poate câștiga. De exemplu, îi acceptă drept clienți pe cei care-și revendică vechile lor proprietăți imobiliare. Încă n-avem lege. Ia onorarii pe nimic. Un adevărat avocat trebuie să-și servească clientul, nu să-și umple buzunarul. Ca și tatăl său, nu are conștiință."

După o cercetare amănunțită Vasiliu găsește la el acasă copia citației originale pentru ziua de 20 Iulie, cât și a răspunsului ce am dat eu. La rândul meu, căutând peste tot în hârtiile mele, găsesc originalul acestei citații. Deci amândoi am avut dreptate. Și într-adevăr, pe citație nu se menționează că este însoțită de acțiunea reclamantului, adică a lui Rodean.

Sunt tare deprimat. De aceea m-am întors eu în țară? Să mă judec cu niște escroci care m-au furat ca în codru? Și toată lupta cu Doina, că nu știu cum să-i spun altfel, mă întristează. Ea nu vrea să abandoneze nimic din puterea ei. Și trebuie s-o facă. Circulația *Cotidianului* a ajuns la o medie de 21.000 de exemplare pe zi. Ceea ce e un dezastru. De asemenea, se pare că cele 5 cărți ale mele stau vraiște la Redacție. Cine se ocupă de ele? Mihai mi-a dat numărul lor. Dar au fost mult mai multe. S-au vândut, probabil. Prin ARCADIA, îmi închipui. Unde sunt banii?

E o zăpăceală completă la *Cotidianul.*

Duminică, 23 August 1992

Zi mare pe vremea lui Ceaușescu. Defilări, sărbători, mitinguri pe stadion. Astăzi, nimic.

George Paloșeanu mi-a adus o declarație scrisă de la Nicolae Gadouschi-Țepeș. Foarte bună. Îl arată pe Rodean în adevăratele lui culori de escroc în stil mare.

La 12.00, vin finii noștri Mihai și Daniela Leu. Stăm puțin de vorbă. Mergem apoi, la Mănăstirea Cașin. Preotul paroh zice niște rugăciuni peste noi. Un tânăr părinte mă roagă să-i fac onoarea și să-l iau în brațe pe fiul lui, așa cum era, înfășat. Am făcut-o cu plăcere, acolo, în fața Altarului, înainte de a fi botezat. Mulți au venit să-mi vorbească și să mă întrebe cât vom mai suferi până ne vom debarasa „de ăștia". Mi-a făcut bucurie să văd încrederea ce-mi arătau cetățenii de rând.

Le-am dat o masă tinerilor. Nimic deosebit, decât afirmația Danielei că, fără exagerare, tineretul de la Universitatea ei (Facultatea de Medicină) este aproape unanim pentru mine.

Ceea ce m-a bucurat.

La orele 5.00 p.m., la Redacția ziarului. Probleme. Discut cu cei din caseta ziarului. Deci cu Comitetul de Redacție. După interminabile discuții cu Doina, tot mai agresivă și mai iritată, ajungem la o concluzie. Scoatem două ediții. Una, în așa fel încât s-o putem preda RODIPET-ului la 10.30 p.m. - cum cer ei - și o a doua, mai târziu, ca să prindem ultimele știri. Va costa ceva mai mult, dar în felul acesta vom putea acoperi țara întreagă a doua zi.

Îl chem pe Klimowicz, discutăm diversele aspecte tehnice. Doina, dificilă tot timpul. Repetă, la infinit, același lucru. Să i se dea, acum, numărul de ziare ce trebuie să fie predate RODIPET-ului la orele 10.30 p.m. Evident, Klimowicz nu poate să spună acum acest lucru. Rămâne de văzut, după ce va lua legătura cu RODIPET. În orice caz, e absolut necesar ca noi să ne putem lua angajamentul să livrăm ce ni se cere fără gres.

În cele din urmă rămân cu Klimowicz și semnăm un contract pe timp de 2 luni de zile. Din eleganță i-l dau și Doinei să-l citească, împreună cu instrucțiunile ce dau lui Rubnicu să-l încadreze pe Klimowicz potrivit înțelegerii noastre.

Explozie. Doina nu vrea să audă de acest contract. Klimowicz ar avea puteri discreționare asupra Redacției. Total neadevărat. Eu îi cer, doar, să-mi facă propuneri, și să sugereze penalități celor cărora li se poate imputa nescoaterea ziarului la timp. Decizia rămâne exclusiv a mea.

Rămânem numai noi doi: Doina și cu mine. A reușit să mă scoată din sărite. Complet ilogică, absolut hotărâtă să zădărnicească împuternicirea ce vreau să-i dau lui Klimowicz. Vrea să scot o clauză din contractul ce am semnat, cu câteva minute mai înainte.

Doina, ce vrei?, o întreb exasperat. Vrei să demonstrezi tuturor că poți să mă faci să execut exact ceea ce vrei tu?

Proteste, cam incoerente. Munca ei de doi ani etc. Scrie o demisie, adresată Dlui Deputat Ion Rațiu. O citesc.

Am vorbit cu Mihai Leu. Mi-a arătat niște cifre incriminatorii ale gestiunii lui Rodean. Le-am luat cu mine, să le studiez.

Târziu seara, pe la 11.20 p.m., sună telefonul fără încetare. În cele din urmă răspunde Elisabeth. Era Klimowicz. „Ca să nu plece nimeni, eu renunț la clauza aceasta", îmi spune.

Eu nu. Eu vreau ca dta să-mi raportezi mie direct, ce se întâmplă. Discutați împreună și dați-mi o formulă acceptabilă nouă amândurora. Dar eu vreau ca dta să-mi raportezi mie, direct. Nu ei. „Vreți să vorbiți cu ea? E lângă mine." Nu, am spus tot ce aveam de spus.

După-amiază a sosit Coposu din America. Probabil, toată lumea s-a dus să-l aștepte la aeroport.

Mamulea a venit să ne informeze că am rămas pe primul loc al CDR la Cluj, „după multe discuții". Cine ar fi fost primul?, l-am întrebat. „Nu știu. Dar nu de-al nostru", a fost răspunsul.

Luni, 24 August 1992

Am fost atât de ocupat și de aferat de toate aceste probleme, că am și ignorat să menționez în acest jurnal un lucru, totuși, important.

Sâmbătă, 22 August, deci alaltăieri, mi-a telefonat foarte de dimineaţă Peta Harrison. E de la „Granada Television" din Anglia. Au venit în mod special să facă un film documentar despre suveranii din Europa Răsăriteană în căutare de tronuri. Evident, pe mine m-au căutat ca să le explic situaţia din România. Cel care mi-a luat interviul a fost Lordul Spencer, fratele Principesei Diana. Totul a mers excelent. Mi-au spus chiar că al meu a fost cel mai bun interviu până acum.

Am vorbit apoi puţin şi despre Reine, soţia tatălui său, decedat abia acum câteva luni. S-a mutat din nou în casa ei din Farm Street, unde am fost şi eu la cină cu Gaby Bentinck. Asta, acum vreo 20 de ani.

Astăzi vin Babei Ionel şi Popescu Adrian din partea Ministerului Apărării Naţionale, cu Viorica Boldişor. Semnăm procesul-verbal adresat azi-dimineaţă în Calea Plevnei 114.

Discuţii cu Doina la telefon. Îmi face reproşuri. A avut un infarct astă-noapte, îmi spune etc. Se plânge că n-are bani nici pentru doctor ş.a.m.d.

La sediu, se ceartă cei de la Gorj. Diaconescu conduce şedinţa. E vorba de candidaturile parlamentare. Stau şi eu vreo oră şi plec. Coposu nu era prezent. Fusese chemat la Guvern.

Răsvan Dobrescu îmi spune că m-au căutat să fiu şi eu prezent azi dimineaţă, când Emil Constantinescu şi-a depus candidatura la Preşedinţia României. Se pare că au lăsat un mesaj pe *answerphone.* Sunt încântat că nu m-au găsit.

Nae Constantinescu mă găseşte târziu. Îmi dă programul pentru mâine la Braşov. Zi plină, cu depunere de flori, conferinţă de presă, întruniri cu sindicatele etc. Îi promit să fiu şi eu prezent la mitingul public, la orele 6.00 p.m.

Şeful Rabin Moses Rosen mi-a cerut să-i publicăm revista de-acum încolo. L-am trimis la Mihai Leu.

Ioana Susman îmi aduce o scrisoare de la Regele Mihai, scrisă în numele lui de Constantin Brâncoveanu. Ea vrea neapărat să publicăm parte din ea în *Cotidianul,* ca răspuns la atacul împotriva ei (fără s-o numească) scris şi semnat de Ion Varlam.

Marţi, 25 August 1992

Dimineaţa, la Radio Uni Plus. Ei au vreo câteva camere la etajul 7 din clădirea Hotelului Modern, acum în reparaţie.

Era vorba să avem o discuţie despre problemele politice externe ale

României, cu Adrian Năstase, Ministrul de Externe. Nu ştiu dacă a fost doar o metodă de a mă face să accept. Fapt e că Năstase n-a venit.

Altfel, interviul - amplu - a decurs foarte bine. Am fost satisfăcut şi cu întrebările şi cred că răspunsurile mele au satisfăcut ascultătorii, judecând după entuziasmul şi reacţia celor din studio. Am scris ceva în „Cartea lor de Aur". Merită să reuşească. Sunt tineri şi au început cu aproape nimic.

Trimit tricouri şi ziare înainte, cu una din dubiţele RETRANS. Intenţia mea e de a le distribui mulţimii ce se va aduna la Braşov, înainte de mitingul ce va începe la orele 6 seara.

Elisabeth, Cristian Răuţu şi George Paloşeanu, şoferul, merg cu mine, în Mercedesul meu. Călătorie plăcută, deşi e foarte cald. Eram în faţă. Oriunde ne oprim să luăm indicaţii, lumea mă recunoaşte imediat. E o consolare.

Găsim, în cele din urmă, blocul în care locuieşte Ileana Matei. Ne aşteaptă în stradă, fiica ei, Flavia.

Apartament modest. Ileana e fostă profesoară de liceu, acum pensionată. Îmi arată în cartea lui Taici Mezei cum suntem înrudiţi. Strămoşul nostru comun e Ioan, fratele Ştefan, strămoşul meu direct şi Vasile, strămoşul ei direct au fost fraţi.

Ea mai merge pe la Turda. Îmi spune că sunt mulţi descendenţi ai familiei noastre acolo. N-ar strica să ne întâlnim cu toţii, o dată, acum, în cursul campaniei electorale. În Septembrie. Se ocupă ea de organizare.

Sosim la Primărie înainte de venirea lui Emil Constantinescu. Îmi mulţumeşte că am venit, dar rezist încercării lui de a mă îmbrăţişa. Ana Blandiana, cu zâmbetul ei fals, ţine neapărat să-mi dea din buchetul ei de flori. Refuz categoric. Afară lumea deja striga „Raţiu" şi „Constantinescu". După mine, mai mulţi „Raţiu", dar poate greşesc. Toţi - Constantinescu în special - mă împing să ies eu pe balcon, primul. Refuz categoric, chiar când mă împingeau din spate. În fine, iese Constantinescu, ies ceilalţi şi printre ei, ies şi eu. Din nou, foarte multă lume striga „Raţiu".

Spre marea mea surpriză, mă anunţă pe mine primul la microfon.

M-au descumpănit un moment. Cu totul greşit. Fără ca măcar să mă avertizeze. Am vorbit, referindu-mă la cuvântarea mea din aceeaşi piaţă, în campania electorală din 1990, când „potera" FSN-ului a încercat să împiedice adunarea noastră. Apoi, am criticat performanţa

actualului regim. Am făcut o glumă, două și i-am sfătuit să voteze Convenția Democratică la alegeri. Ar fi trebuit să spun mult mai multe lucruri, dar...

Au vorbit nenumărați alții. În cele din urmă, Emil Constantinescu. Un fel de program. Nu rău, dar, oarecum fără efect mare în mulțime. Ana Blandiana, Nae Constantinescu, Ticu Dumitrescu, Valentin Gabrielescu.

Elisabeth, care are judecată limpede și l-a ascultat cu atenție din mijlocul mulțimii, a fost favorabil impresionată de cuvântarea lui Constantinescu. „Dacă poate să vorbească așa, are o șansă. Dar, pentru că vorbește despre unitate, reconciliere, efortul țării întregi, nu numai al oamenilor politici și respectul legilor care trebuie să fie absolut."

Am vorbit mult cu Adrian Nicoară, care a fost și el sus, în camera cu balcon. „Să știi că ai foarte mare popularitate în Brașov. Și este în creștere. Dacă ai fi fost candidatul CD, ai fi fost ales Președinte. Sunt convins de asta".

L-am văzut pe camaradul meu din Craiova, pe Gologan. Mă aștepta la poartă. Un alt camarad de la Școala de Artilerie, pe nume Bădulescu (?), îmi spune că a fost în bateria a 3-a. Nu-mi aduc aminte de el.

După întrunire, i-am lăsat pe toți conducătorii politici să se ducă la conferința de presă. Am rămas pe loc. Am dat câteva interviuri, destul de explicite.

În cele din urmă am ieșit și eu cu anturajul meu imediat. Am fost surprins să văd cât de multă lume a așteptat ieșirea mea. Mi-au cerut să sărut copii mici, să strâng mâini, să îmbrățișez oameni, femei care m-au sărutat. Cu un cuvânt, o îmbulzeală enormă în jurul mașinii mele care mă aștepta la poartă. Cu greu m-am desprins de ei. „La revedere, la revedere", strigau pe fereastra deschisă de-a lungul străzii, cum înaintam prin mulțime. Mare satisfacție personală. Mâncare autentică. Sunt mulți care apreciază poziția mea.

La intrarea în Sinaia ne-am oprit la marginea drumului. Tocmai închideau grătarul. Mai erau 6 mititei. I-am cumpărat, dar, peste drum, era un mic restaurant. Am mâncat o ciorbă de burtă excelentă. Toată lumea mă recunoaște. Toată lumea vrea să-mi vorbească și mulți îmi spun că acum ar vota pentru mine, dar e păcat că nu mai candidez.

Miercuri, 26 August 1992

Vin Mircea Mihăilescu și cu Ion Mircea Enescu. Ultimul vorbește primul. Plini de idei. Să facem o filarmonică românească, să transformăm UMRL-ul într-un club select, să facem o ședință a Comitetului Ordonator în Oct./Nov. la București, să-l excludem din UMRL pe Drăghici de la Pitești și pe alții ca el; deci, o purificare a rândurilor noastre, să sponsorizăm o expoziție de arhitectură care va avea loc toamna aceasta în Sala Dalles.

Mihăilescu se plânge că a fost schimbat în mod arbitrar de pe locul 2 pe lista candidaților CD-Cluj la Senat, pe locul 5. În locul lui a fost numit un PSDR venit din Germania, pe nume Morariu. Are dreptate să fie furios, deși n-o arată. Cere însă insistent să fie scos de pe listă cu totul. Telefonez imediat lui Valentin Gabrielescu și protestez vehement împotriva acestei schimbări. Fără nici un efect, bineînțeles. Dar sunt mulțumit că am făcut protestul în fața și auzul celorlalți.

Ajunge discuția la cine n-a votat pentru mine la numirea candidatului Convenției. Enescu e sigur că a fost Simina Mezincescu. Ea, și mai ales Ion Alexandru Ghika „mă urăsc". Așa s-a exprimat Ghika împotriva mea încă în timpul campaniei mele electorale din 1990. Deci ea și, probabil, cealaltă reprezentantă a „României Viitoare" au fost celelalte 2 voturi ce mi-au lipsit. Al 3-lea se știe că a fost al lui Păunescu.

După ultimul sondaj IRSOP, Iliescu are 39% și Constantinescu 29%. GDS-ul îi dă la egalitate. *România Liberă* publică o statistică în Municipiul Constanța (imediat după ce Iliescu l-a luat de guler pe un gazetar cu „Bă, animalule, de ce strigi?": 1) Emil Constantinescu 42%, Ion Iliescu 17.4%; C.T. Dragomir 2%; M. Druc 0.6%; I. Mânzatu 2.6%. Nu stiu: 34.66%.

La Convenție l-am trimis pe Ionuț Angelescu din Ploiești; Grabowski nu s-a prezentat. Îmi spune, însă, la telefon, că a observat anumite lucruri pe care trebuie să mi le împărtășească. Să vie.

Mia Iurian și Liviu Pop vin să mă vadă. Petre Dima de la BRCE încă tot nu s-a interesat la Londra dacă eu am o semnătură sau nu la Regent House Properties. Îl apostrofez la telefon. Deși îmi promite s-o facă imediat, nu se execută. Molly Lotery îl caută la telefon fără succes. Se va repeta mâine și-i va confirma dreptul meu de a semna prin FAX.

Ședința (adunarea asociaților) TIPOREX. Rodean trimite doi reprezentanți ca să ceară amânarea adunării până la 2 Septembrie pentru că avocatul lui, Belcea, e „grav bolnav". Ne dă două telefoane ca să-i vorbim lui Belcea. Vasiliu le încearcă pe amândouă, imediat, dar nu primește nici un răspuns. Unde e, dacă e așa de grav bolnav. Trebuie să fie în pat. La spital? Căci acasă nu e. Va trebui să prezinte un certi-

ficat medical concludent.

Nadia Oprescu de la sediul PNȚCD îmi cere bani împrumut. Pentru o operație ce trebuie făcută de urgență mamei sale: 300 de dolari SUA.

Iulian Crețu, Viceprimarul, îmi va distribui cărțile. Sunt încântat.

Tiberiu Rubnicu are temeritatea să-mi spună că a menținut vânzarea *Cotidianului,* în „ciuda dificultăților". A scăzut la jumătate, în realitate. N-are încredere în Klimowicz. „E prea moale". Răspunsul meu: Să vedem. Nu dă rezultate, pleacă.

Teribil de deprimat. Dar nu s-a văzut la prânzul oferit de ziarul *Libertatea,* în onoarea lui Radu Câmpeanu. I s-a decernat Premiul *„Libertatea '91.* Zece oameni pentru România".

Cuvântări de rigoare. Radu e premiat pentru activitatea lui patriotică în exil și pentru că a abandonat o viață bună, prosperă acolo, și s-a întors în țară. De asemenea, pentru că a luat decizia să intre în Guvern cu PNL. Primele două merite sunt iluzorii. Activitatea lui în exil a fost relativ mică, sau negativă. Iar intrarea PNL-ului în Guvern a fost o greșeală. În fine, personalitate este. Și pentru asta merită un premiu.

Când am ciocnit paharul de șampanie cu el, i-am spus că am ținut să vin să-l onorez.

La masă am stat între Gicu Pop și Doru Pană. Lângă Gicu era Tăriceanu, care acum a înființat, împreună cu Cataramă, Noul Partid Liberal. Acum sunt 4 PNL-uri.

Nicu Bocioacă mă informează că la Brașov s-au dus mai întâi la sediul PNȚCD. Să împartă acolo tricourile mele. Nu li s-a dat voie s-o facă. Cei care s-au îmbrăcat în ele au făcut-o în dubița noastră.

IRSOP dă următoarele cifre pentru partide: CDR 28%, FDSN 22%, FSN 16%, PNL 7%, PUNR 4%, UDMR 4%, PRM 3%, PDAR 3%. Ceea ce înseamnă că, dacă toate partidele din afara CDR se unesc, ajung la 55% și pot să furnizeze un guvern. CDR + UDMR obțin abia 32%. Chiar dacă FSN se aliază cu CDR și UDMR, tot nu au o majoritate absolută ci numai 48%, iar coaliția FDSN, PUNR, PDAR, PRM fără FSN, dar cu PNL (Câmpeanu), va avea 39%. Într-o situație atât de neclară, totul depinde de cum popularitatea diverselor partide se va transforma în mandate în Parlament.

Joi, 27 August 1992. Acasă cu Elisabeth

I-am arătat ziarele care scriau despre premiul ce i s-a acordat lui Câmpeanu, pentru activitatea din exil și pentru că a părăsit viața bună

ce avea acolo pentru a reveni și lupta în țară.

„Ce păcat că n-am fost și eu acolo. I would have died langhing. Tu ai fost cel care ai luptat în exil și tu ai părăsit o viață ușoară și prosperă. El a stricat tot ce a făcut cu românii și locuia modest, într-un mic apartament, pentru că postul minor ce avea într-o societate de construcții nu-i permitea altceva", a fost reacția Elisabethei.

Interesant, când a venit să ciocnească un pahar în grupul nostru – eram cu Pană și Pomponiu – Radu Câmpeanu mi-a zis: „Și tu ești în categoria puținilor oameni care au revenit". Condescendent! Când te gândești ce am făcut eu o viață întreagă, ce am lăsat în Occident, ce am aici, dar din buzunarul meu, și ce are el pe socoteala statului, e într-adevăr caraghios!

Discuția a alunecat. Era inevitabil.

Atât Câmpeanu, cât și Coposu, au știut să manevreze. Și-au creat niște imagini în mintea maselor ce nu corespund realității. Ambii trăiesc o minciună. Coposu, bineînțeles, altă minciună. El e omul rectiliniu. Cel mai mare om de stat român, astăzi. Urmașul lui Maniu căruia-i îndeplinește dorința ce i-a lăsat cu limbă de moarte. Totul e fabulație. Cum e fabulație imaginea ce și-a creat, și pentru care a fost onorat, ieri, Radu Câmpeanu.

Totuși au o mare calitate. Aceeași calitate. Amândoi dovedesc că sunt buni politicieni. Amândoi au manevrat lucrurile în așa fel încât sunt șefi de partid, și mass-media țării îi acceptă așa cum și-au proiectat ei imaginea.

Lămuresc problema cu doamna Iurian prin Temeșan, de la BRCE. Molly, secretara RHP de la Londra, a confirmat, direct, la BRCE prin FAX, că eu pot să semnez pentru Societatea noastră, care e, de fapt exclusiv a mea (RHP).

Silvia Bădescu vine la mine. Suferă. A plâns chiar. N-au pus-o pe nici o listă. La Prahova l-au pus pe Remus Opriș „care e detestat acolo". La Argeș e Pițigoi, și el detestat și într-un loc și în celălalt.

Silvia îmi cere s-o ajut. Cu toată dragostea, dar n-am nici o putere și nici o influență. Factorii decisivi sunt Diaconescu, Gabrielescu și, peste ei, Coposu. Asupra lor influența mea e minimă.

Klimowicz îmi raportează. Ziarul iese aproape la timp. Încep mai devreme. Asta e tot. N-au nevoie de nimic altceva. A vorbit și cu Rădulescu de la RODIPET. Am vorbit și eu. De asemenea, cu Doina.

Temeșan mi-a făcut mare plăcere spunându-mi că ne-numirea mea

drept candidat al CDR-ului n-a fost accidentală. Doina Bâscă e absolut convinsă că așa e.

Să-mi păstrez calmul. Adevărul va ieși la lumină chiar, dacă nu în timpul vieții mele. În definitiv, toată activitatea mea națională a fost desfășurată, mai ales în ultimii ani, fără nici o speranță de a reveni în țară!

Cotidianul publică o fotografie a balconului din Brașov, cu Stelian Tănase, eu și Emil Constantinescu. Eu, între doi foști comuniști. Și ei conduc lupta noastră pentru democrație. Câteodată ironia sorții e de-a dreptul copleșitoare!

„Americanul" de Hondon vine însoțit de Alecu Ivan Ghilia. De Hondon candidează la Senat ca independent, aici, în București. Promite marea cu sarea. Milioane de dolari pentru campania electorală și milioane de dolari pentru handicapații din România. Voi crede când îi voi vedea.

Vineri, 28 August 1992

Probleme acasă. Ghiță e nemulțumit. Mia, soția lui, vrea să vină și ea aici. Sunt și ei la telefon tot timpul. Ba între ei. Ba cu fiul lor. Se plânge, apoi, că mâncarea nu e bună. O fi, dar e exact ceea ce mâncăm și noi. Va trebui să le dau drumul și lor. E extraordinar cât timp îmi iau toate aceste probleme. O am pe Elisabeth și pe Pușa și totuși casa nu merge bine, deși au și o contabilă, pe Cici Ionescu, la dispoziția lor. Nu mai puțin de 11 oameni mănâncă în casă la prânz. Rica Dumitrescu, bucătăreasa, abia de mai răzbește. Oamenii de gardă abia de fac ceva. Nimănui nu-i place să lucreze. Cu excepția celor două secretare Doina Călin și Anca Danțeș. Ambele sunt excelente.

După masă, ședință la BRCE. Totul merge normal. Mulțumesc celor în drept că au aprobat împrumutul pentru Maria (Mia) Iurian de la Câmpia Turzii. Se aprobă înființarea unei organizații care să nu facă operații bancare ci să încurajeze inițiativa privată, operând nu numai ca bancherii lor, acordându-le împrumuturi, facilități bancare etc., dar chiar investind în ele, după modelul german. Să nu le domine, dar BRCE să dețină între 5-20% din acțiuni. Ideea e excelentă. Va și flota societăți. Dacă o va face bine, va putea să atragă mari capitaluri străine.

Tot pe ordinea de zi a fost înființarea băncii Sofing AG din Kaduz-Lichtenstein. Noi, BRCE, prin sucursala noastră de la Paris, BFR și BAR, din Londra, deținem majoritatea cu 19% din capital fiecare. În total, deci 57%. Un grup de financiari străini, 40% și alții, persoane fizice sau

juridice, 3%. Probabil că voi cumpăra acțiuni și eu. Capitalul social, 100 de milioane.

La sediu îi spun bine ai venit lui Coposu.

„Cum ai permis ca Mihăilescu să fie pus pe locul 5 la Senat?", mă întâmpină. Gabrielescu stătea lângă el, la masa lui chiar. Ce tupeu are Coposu, e extraordinar!

Eu am permis? E exact pe dos. Mihăilescu a fost ales de Comitetul nostru PNȚCD Cluj pe locul 2 și Comitetul Județean CDR l-a confirmat pe același loc. Aici, la voi, la CDR, l-ați schimbat pe locul 5. Îndată ce am auzit de acest lucru am protestat vehement. I-am vorbit lui Gabrielescu. Valentin, adresându-mă acestuia, spune tu. Cum s-a ajuns la această situație?

Am mai discutat. Coposu, ritos, că el l-a pus din nou pe locul 2. Omul e de-a dreptul nerușinat. În fine, bine că am reușit.

La Cehoslovaci. Mă primește Ambasadorul, care vorbește perfect românește. Mă întrețin cu Benda, președintele Parlamentului lor. Îmi vorbește de vlahii lor, care vorbesc o limbă latină, sunt oameni muncitori și locuiesc în Moravia. Nu știam acest lucru. Dar sunt puțini la număr.

Otto Weber îmi confirmă două lucruri: 1) La Convenție, Doina Cornea le-a cerut și lor, delegații PER-ului, să-l voteze pe Constantinescu. Nu mă surprinde! 2) În America, toți românii s-au arătat consternați că nu m-au ales pe mine candidatul Convenției.

Oliviu Gherman a ținut să-mi spună că Iliescu, dacă va fi reales „și e sigur că așa va fi" – a adăugat Gherman – va căuta o adevărată reconciliere națională. Îmi va oferi posibilitatea să formez un Guvern de coaliție. Știi că eu țin un jurnal de zi. Pot să notez acest lucru? „Absolut. Eu, în calitatea mea de Președinte FDSN, voi susține să ți se ofere postul de Prim-Ministru. Doar am fost în delegații parlamentare în străinătate și știu ce poți face".

Radu Câmpeanu îmi vorbește și el: „Coposu face niște greșeli extraordinare. După alegeri trebuie să stăm de vorbă, Iancule. Cum ți-am spus, atunci, când am intrat în Guvern, trebuia să intrați și voi". Eu nu puteam s-o fac de unul singur.

Și Lupuțiu mi-a vorbit. Ca de obicei. Trebuie să stăm umăr la umăr, Coposu și cu mine. Da, eu am făcut-o. El nu. Eu am refuzat să candidez împotriva lui la Președinția PNȚCD. El nu numai că nu m-a susținut la candidatura pentru Președinția României. El a fost factorul

decisiv care m-a blocat. Dómókós Géza a confirmat acest lucru în fața mai multor martori în Parlament, lui Adrian Nicoară.

Soții Gaetan sunt la Doina Bâscă acasă. Îmi confirmă că toți românii din SUA au fost pentru mine și au spus acest lucru când au primit delegația CDR. Mai ales cei din Los Angeles. Victor îmi confirmă că au fost primiți la un nivel foarte scăzut. De șefa deskcului românesc de la State Department. Nici vorbă de Eagleburger, „care în tot cazul, nu e pentru noi, ci pentru Iliescu".

Vizita lor, adevărat fiasco. A fost atâta îmbulzeală la Huston că diverși americani i-au primit pe culoarele astrodomului unde s-a ținut Convenția Partidului Republican. Iulian Pilon, Tismăneanu, Dorin Tudoran, ei au fost factorii decisivi. Ei i-au ghidat pe delegații români. Toți sunt „gauchiști" (stângiști).

Sâmbătă, 29 August 1992

La 8.45 sosește Ghiga. Mă informează despre mersul proceselor mele cu minerii și cu Eftimie. Ultimul declară insistent că nu a utilizat mașina aceste 10 luni de zile de când o deține. Vreau să scap de el. Să-i dau ceva bani. Aș fi preferat să intre măcar câteva zile la închisoare ca să-l dau exemplu altora, dar așa ceva nu este posibil în România. Abuzul de încredere nu e o crimă pedepsită cu închisoarea. Dacă mă judec cu el, mai trec luni de zile, va costa multe cheltuieli, iritație etc.

Mergem la Muzeul Țăranului Român de pe Șoseaua Kisseleff. Toți cei care au o șansă de a fi aleși. Capii de liste și în unele județe, cei de pe locul doi. Vreo 200 de persoane. Lucrările au fost deschise de Ilie Păunescu. Dar cum merg lucrurile la noi, ne-am adunat încet, în curtea de afară. Acolo a venit Păunescu, să-mi ceară ca să mă duc cu Emil Constantinescu la Galați.

Nu e în interesul lui. Și nici al Convenției, după mine, i-am zis. Ai auzit, probabil, că au fost multe aplauze pentru mine la Brașov. Mai ales, multă lume m-a așteptat, special la plecare.

Eram cu mai mulți alții, inclusiv cu Otto Weber. Ilie Păunescu e dușmanul meu favorit, le-am spus tuturor, care ascultau conversația noastră. Zâmbet mânzesc din partea lui. A venit și Ana Blandiana, entuziastă, cu falsul ei zâmbet pe față. Am ținut-o ferm, la distanță, când i-am strâns mâna. Eram cu toții așezați pe niște bănci. Doina a traversat întreaga curte. După ce ne-am strâns mâna, ceilalți au dat să-i facă loc lângă mine. Doina refuza și căuta să se așeze la capătul băncii noastre.

„Nu mai insistați. Doar citiți *România Mare*". Eu sunt flatat, bineînțeles. Dar pentru Doina e altceva. Am râs cu toții pentru că *România Mare* întotdeauna o descrie acum drept amanta mea.

Pierdere de vreme, ședința-adunare a candidaților. După o scurtă introducere Păunescu pleacă la o întrunire a tuturor candidaților. Cunescu ia președinția. La insistența lor am luat și eu loc la masa prezidențială.

S-au perindat tot felul de oameni la microfon. Cel mai penibil a fost avocatul Dinu. A vorbit lung, anost, debitând lucruri știute, evidente. Nici Ghiga n-a fost prea bine. Avocații ăștia tind să vorbească mult prea lung. Lugojanu de la PER a fost de-a dreptul ambarasant. Îl ridica în slavă pe Ernil Constantinescu. „Toată campania noastră trebuie să se concentreze asupra calităților excepționale ale candidatului nostru la Președinție". Când te gândești că Coposu, în toate discuțiile Convenției, sublinia neimportanța personalității candidatului! Din fericire, au fost și alții care au vorbit despre importanța sublinierii unirii forțelor democrate. Băcanu, ca de obicei: Ăăăh... Ăăăh. Așa își începe el fiecare gând. S-a făcut mare caz de agricultură, tractoare etc.

A venit și Coposu. S-a așezat lângă mine, căci eram ultimul din cei 5 din prezidiu. A vorbit și el și a plecat la importante întrevederi cu vizitatori din străinătate.

Pe urmă a venit Emil Constantinescu cu Ilie Păunescu. S-a dus la întrunirea candidaților, dar Iliescu n-a venit. Și nici Funar. Au trimis consilieri de-ai lor să-i reprezinte.

„Dacă se stabilește o regulă, ea trebuie aplicată tuturor", le-a spus, ne informează Constantinescu. „Și n-am mai stat. Am plecat. Ceilalți au rămas. Cred că trebuia punctat acest lucru".

A plecat și el, apoi, „să-mi continuu campania prezidențială". După el a ieșit și Ana Blandiana, soțul ei Rusan și Doina Bâscă.

Am dormit buștean de la 5.00 la 6.00 p.m. Apoi la Senat. Friedrich König, deputat al Partidului Popular Austriac, raportor pentru România al Comisiei Politice a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, a venit să verifice situația minorităților în România. A fost la Brașov, Sibiu, Tg. Mureș, Cluj, Miercurea Ciuc, prin Harghita, Sf. Gheorghe, prin Covasna. Discuții peste tot cu reprezentanții oficialităților – prefecți și primari – și ai partidelor UDMR, PUNR, organizațiile minorităților etc. Și, bineînțeles, ample discuții la București. Această întâlnire cu liderii grupurilor parlamentare a fost ultima dintr-un pro-

gram foarte încărcat.

Au vorbit aproape toți, Radu Câmpeanu a făcut pe gazda în calitatea lui de Vicepreședinte al Senatului. Eu am făcut o amplă prezentare a problemei ca să explic de ce relațiile româno-maghiare sunt văzute distorsionat din afară, din Occident. Am dezvoltat argumentele mele obișnuite și cred că am fost convingător. Mulți dintre cei care au luat cuvântul după mine s-au referit la mine. Am vorbit în englezește și am terminat cu declarația mea: *I am ethnic blind. For me there are good democrats and bad democrats. That's all that matter.*

Să nu uit, azi dimineață, Otto Weber mi-a confirmat că, de fapt, Eagleburger i-a văzut pe delegații Convenției Democratice, cu o zi înainte de a fi numit Secretar de Stat în locul lui Jim Baker. Încă o dovadă că nu se poate avea încredere în informațiile lui Victor Gaetan.

Duminică, 30 August 1992

Recepție pentru Emil Constantinescu, la Athénée Palace. Foarte multă lume. Inclusiv Caius Dragomir și Ion Mânzatu. Druc n-a fost prezent, dar cei 3 au fost de acord să nu se lupte între ei pentru că Iliescu și Funar nu s-au prezentat ieri, în persoană, la sediul central electoral.

Am primit acolade peste tot. Am dat și interviuri. Am fost sechestrat de organizația patronilor sau a patronatului român. Ca să aud o poveste interminabilă despre unul dintre ei care a reușit să se fotografieze cu Margaret Thatcher, la Petrograd!

Băcanu a fost drăguț cu mine. Pentru prima dată. Probabil că acum mă consideră un învins. Așa că nu mai sunt un pericol. La fel Petrovici, din Ploiești, Vicepreședinte al PAC-ului sau al AC-ului. Nici nu mai știu. Și de fapt, n-are importanță.

Am vorbit cu John Davis. Până când i-am spus că nu vreau să-l monopolizez, pentru că foarte multă lume vrea să vorbească cu el. Fusese la Giurgiu. L-am întrebat dacă a văzut poluarea cu care blagoslovim Ruse pe malul bulgar al Dunării.

După masă am scris o opinie pentru *Cotidianul*. Va trebui să o fac mai des, de-acum încolo.

Emil Constantinescu, ori de câte ori poate, mă îmbrățișează în public. E cam greu să-l resping. Dar o fac.

Cuvântarea lui, total neinteresantă. N-a fost *a call to arms, to victory*. O unică alocuțiune. „Cele mai bune cuvântări sunt scurte. Începi cu o

glumă și termini cu alta". Are dreptate. Dar s-o facă, nu s-o spună cum ar trebui s-o facă. În tot cazul, pentru urechea mea, vocea lui nu merge. Nu pătrunde unde trebuie.

Luni, 31 August 1992

Dimineața, acuzații de la un oarecare din Cluj, că Maria Iurian e alcoolică. Curând după aceea sosește ea, împreună cu Piros, veniți special cu avionul ca să-mi ia semnătura pe niște forme de ale BRCE-ului. Mă asigură că ea nu bea aproape niciodată țuică și, categoric, nu e alcoolică. În fine, e prea târziu să dau înapoi. Piros o susține din plin.

La prânz, Coca Davis. Plină de complimente la adresa mea. Din partea „tuturor prietenilor din Anglia". Îmi relatează că Emil Constantinescu la ea a stat când a fost în Anglia. Nu știu ce să văd în toate astea.

La proces, Vasiliu a obținut amânarea pe ziua de 26 Octombrie pentru a studia acțiunea lui Rodean. Se pare că au fost foarte dezamăgiți.

Ana Slabu, care acum face contabilitatea, se plânge că Ulmeanu, contabilul-șef, nu corespunde. Și nici nu are tragere de inimă. Ulmeanu mi-a fost recomandat de Mihai Leu. Vorbesc cu Pană la telefon. El ar putea să facă treaba, dar a colaborat cu Rodean. Ce încredere pot să am în el?

Klimowicz încă tot n-a rezolvat problema livrării ziarelor pentru Cluj. Nici astăzi n-au sosit. Îi vorbesc foarte aspru. Ziarul e terminat absolut la timp. Nu există nici o scuză.

De acolo, de la Redacție, direct la Parlament. Discutăm scurta sesiune ce avem înainte de alegeri: două zile și jumătate săptămâna asta și trei zile și jumătate săptămâna viitoare. Programul e enorm de încărcat. Vorbesc pentru stabilirea unei ordini de priorități. Ce calmă e ședința, fără Gavra, am zis eu la un moment dat, spre amuzamentul tuturor. Am pledat, în special împotriva proiectelor de legi care, în mod necesar, vor fi contencioase și controversate.

Am scris OPINIA pentru *Cotidianul* de mâine. La insistența mea, fără titlu.

Marți, 1 Septembrie 1992

Începem sesiunea parlamentară. Va fi scurtă. Probabil, până la sfârșitul lui Octombrie. După preliminariile obișnuite, pauză cu instruirea Biroului Camerei și a liderilor grupurilor parlamentare.

Discuție mare asupra componenței Biroului Camerei pentru puținele zile ce ne rămân în această sesiune. Luptă între Boștinaru (FSN) și Nica (FDSN). S-au certat de-a binelea. FSN are 124 de mandate, FDSN, 81. Ambele formațiuni au 3 membri în Birou. Nedrept, spune Boștinaru. Mai ales că FDSN are și Președinția Camerei.

Pe urmă, mare dispută între Otto Weber și Florea, de la Mișcarea Ecologistă. Weber îl contestă. „E un mincinos. M-a acuzat că am purtat *Hackenkrenz*. A afirmat, chiar, că are o fotocopie să dovedească acest lucru. Îndată ce nu mai are imunitate parlamentară îl dau în judecată."

Discuții tot mai aprinse. MER-ul nu cedează locul lor în Birou, în numele grupării parlamentare PER + MER + PSDR.

La încurajarea celor din jurul meu avansez și eu pretenția noastră, a PNȚCD. Se alătură imediat Weber, apoi Dinu Patriciu pentru gruparea de orientare liberală și cu jumătate de gură, Dómókós Géza, în numele UDMR. Nu reușim să ne punem de acord. În cele din urmă, Marțian îmi cere să renunț la „pretenția" mea. Renunț.

Intrăm în plen. Marțian dă lista „asupra cărora s-a căzut de acord". În timp ce făcea asta, Weber i-a consultat pe ai săi. Toți sunt gata să iasă din gruparea lor și să se unească cu gruparea noastră, PNȚCD. Cinci la număr. Alți doi, tot de la PER, au părăsit gruparea. Marțian i-a chemat la microfon. Primul s-a declarat pentru Partidul România Mare. A doua, căci e vorba de o deputată, a trecut la PNL. Deci 7 din cei 16 câți au fost la început în gruparea PER + MER + PSDR nu mai sunt. MER a rămas numai cu 9 mandate. Nu mai e o grupare. Nu mai are dreptul să fie reprezentată în Birou. Diaconescu s-a dus la microfon. „Propun, în numele grupării PNȚCD, pe dl Ion Rațiu pentru postul de Vicepreședinte".

Merge și Dinu Patriciu la microfon și face același lucru. La fel, Otto Weber. Boștinaru, atunci, îl propune pe Rădulescu. Se pune la vot. Eu obțin o majoritate spectaculară. Deci, sunt înscris pe lista celor 4 deputați propuși ca Vicepreședinți ai Camerei. După masă se trece la vot.

Rezultatul:

Ionel Roman	**pentru**	196	**contra**	76
Radu Ciuceanu		246		26
Radu Berceanu		166		106
Ion Rațiu		207		65

Totalul voturilor: 272

Deci, Roman, Ciuceanu și cu mine am fost declarați aleși.

M-a surprins majoritatea cu care am fost ales. Evident, foarte mulți deputați au votat pentru mine din toate formațiunile. Simbolic, e important. Dau, chiar, un scurt interviu în acest sens *Cotidianului*. Mă felicită foarte multă lume.

Miercuri, 2 Septembrie 1992

La ședința Biroului Camerei mi se atribuie responsabilitatea pentru 3 comisii. Ionel Roman care era la masă vis-à-vis de mine mi-a trecut un bilețel. Clujul are doi Vicepreședinți în Parlament. Să fim mândri. Cam ăsta e mesajul.

Invit pe toți deputații PNȚCD să vie la mine seara, la un pahar de șampanie. Nu vine decât Ioan Alexandru, care-mi aduce un foarte frumos poem compus de el acum, pentru sacrificarea lui Constantin Brâncoveanu și a celor 4 fii ai lui, toți decapitați la Istanbul (Edicule, cred).

A venit însă Otto Weber cu soția și cei 3 reprezentanți ai firmelor din Viena și Stuttgart care vor să întemeieze o societate mixtă împreună cu noi, aici, în România pentru a produce un magazin „VERKEHR" în limba română și alte publicații, parțial tipărite aici la noi, parțial la ei în Austria și Germania. Dar să fie la nivel „top" mondial. Ne înțelegem bine. Șeful lor îmi spune că este prieten bun cu Vranitzky. Îl cheamă Dr. Rindolf Bohmann, asistat de Friedrich W. Kartz și Erwin Reisch de la Gentner Verlag-Stuttgart.

Joi, 3 Septembrie 1992

La Parlament, în camera mea de Vicepreședinte. Excelent, se poate lucra foarte bine. Pregătesc cuvântarea mea pentru United Nations Development Programme. Conferința UNDP începe mâine, la Snagov, cu o recepție astă seară, la Hotel Intercontinental.

Multă lume. Uner Kirdar, turcul, e organizatorul. El primește lumea. Titus Podea, printre participanți. Îmi spune că are 80 de ani. Arată foarte bine. Înalt, cu barbă impresionantă și nevastă foarte tânără.

La prânz am oferit un pahar de șampanie personalului administrativ al Camerei Deputaților în frunte cu Gaspar și cu Secretarul General Popescu.

A venit Gabrielescu îngrijorat la mine. „Ce ne facem după alegeri?" Mi-a explicat că nu suntem capabili să preluăm guvernul. Mă întreabă

dacă eu aș vrea să-mi iau răspunderea. Iarăși ne-am lovit de Coposu. „Așa e el. Foarte suspicios. Și pe mine m-a suspectat. Și ține pică. El nu e în stare să conducă. Vrea să se ocupe exclusiv de Partid".

Da, dar din cauza lui, PNȚCD a pierdut în prestigiu și în candidați la alegerile locale, am pierdut candidatul la Președinție, și acum suntem pe cale să cam pierdem și în problema candidaturilor la Parlament. Avem doar cca 46% din candidații eligibili.

Marian Manea, Alex. Șteț și Toma Marinescu de la IMGB vin să-mi vorbească și să mă convingă să intru în Consiliul de Administrație al întreprinderii. E foarte bine dotată, cu aparatură modernă, pentru că Ceaușescu era foarte mândru de această realizare a lui. Primesc și completez formele.

Ionuț Anghelescu vine cu mama lui, doamna Șuțu. Îmi vorbește de atmosfera de la Convenție, ostilă mie. Grabowski e și el contra mea, îmi spune. Ceea ce mă surprinde, dar nu total. Ambițiile sunt extraordinare, total neașteptate.

M-am dus și la recepția dată de întreprinderea „Coleus". E a noului milionar Urzică. Vorbesc mult cu un gazetar, Pruteanu, de la *Evenimentul Zilei.*

Vineri, 4 Septembrie 1992

La Conferința UNDP de la Snagov. Am sosit la vreme. Palatul, terminat abia în 1988, e foarte frumos. Sala cea mare, unde a avut loc conferința noastră, dă spre o terasă cu o vedere excepțională deasupra lacului înconjurat de tot felul de arbori, oriunde te uiți.

Am venit fără cravată, așa cum ne-a cerut Uner Kirdar. Când a venit și Petre Roman, l-am făcut și pe el să și-o scoată. Ne-am așezat unul lângă altul. Mi s-a plâns că n-are colaborare din partea lui Coposu. „Dacă nu mergem împreună, va fi greu". Totuși el crede că omul lui, Caius Dragomir, va câștiga alegerile prezidențiale.

La ședința de deschidere, prezidată de Adrian Năstase, au vorbit Prof. Lawrence Klein (University of Pennsylvania), Jan Mládek, Andrey Kostarczyk și Ion Botnaru din Republica Moldova. Ultimul, foarte slab. Ceilalți, așa și așa.

După pauză ne-am întrunit în patru grupuri diferite. Eu am luat parte la cel despre „tranziție". Președintele grupului, gazetarul de la *New York Times*, Leonard Silk, mi-a dat mie primul cuvântul. Am dezvoltat ideea mea. Ajutor pentru țările comuniste la nivel de investiții

microeconomice, garantate, doar de țara de origine a investitorului.

Discuții interesante. Masă pe terasa Palatului, fost al Prințului Nicolae. Am stat cu Richard Portes, american care lucrează în Londra, și cu John Williamson, englez care lucrează la Institutul de Economie Internațională din Washington.

După masă, la 4.30, ședință festivă cu Ion Iliescu la președinția lucrărilor în Camera Deputaților. Mi-a plăcut cum a vorbit Prințesa Basma Bint Talal din Iordania și Mahbud Ul Haq din Pakistan.

Flora Lewis pe care o citesc adeseori în IHT m-a dezamăgit puțin.

În pauză am fost invitați în Salonul Roșu: Ion Iliescu, William S. Draper III, Stolojan, Dan Marțian și cu mine. M-a surprins chiar că am fost invitat și eu.

S-a discutat situația generală din țară. Stolojan a descris-o în culori favorabile. Eu reprezint Opoziția. Ceea ce demonstrează că suntem o democrație. Lucrurile merg foarte rău în țara noastră. Oamenii spun chiar că a fost mai bine înainte de revoluție. Prețurile sunt exorbitante. Totul elegant, dar ferm spus.

Generalul Spiroiu mi-a vorbit să mă asigure că vom primi contractul pentru clădirea Tipografiei, pe numele „Progresul Românesc". Nu mă duc la cina de la Cotroceni.

Sâmbătă, 5 Septembrie 1992

Nu m-am dus la Snagov. Am căutat să rezolv măcar câteva din problemele de la Tipografie și de la *Cotidianul.* E foarte rău. Klimowicz încă n-a dat rezultate. Doina vrea să-l concediez. Ea vrea, de asemenea, să-l concediez pe unul din șoferii lui Rodean. Mihai Leu îl apără. În fine. Asta e viața mea în momentul de față. Îmi pierd timpul căutând să aplanez conflicte și resentimente personale și să insuflu în ei un spirit de echipă. Extrem de greu, dacă nu imposibil.

Seara, la Cercul Militar Național. Clădire importantă, construită între 1911-23. Deci întrerupte lucrările în timpul primului război mondial. E remarcabil ce multă lume vine să-mi vorbească cu simpatie și să-și exprime regretul că n-am candidat și eu la Președinție.

Primesc, de asemenea, felicitări pentru alegerea mea ca Vicepreședinte al Camerei. Am făcut socoteala pentru cei care vroiam s-o audă. Primind 207 din cele 272 de voturi exprimate, înseamnă că am fost ales, nu numai de aproape întreaga așa-zisă Opoziție (îi includ, deci, și pe toate soiurile de liberali, dar nu pe deputații MER și chiar pe PDAR-ul

lui Surdu, care știu că mă simpatizează), înseamnă că vasta majoritate și a FSN-ului, și chiar a FDSN-ului, au votat pentru mine. Cum ar fi Căpățână, de exemplu.

Am vorbit cu Prințesa Basma, sora Regelui Hussein. I-am povestit vizita mea în Iordania drept musafir al Regelui și de statul meu în Hotelul El Hedron. Mă asigură că operația din Statele Unite a reușit și sunt speranțe reale că toate celulele canceroase au fost scoase din corpul Regelui. I-am cerut să-I transmită salutul meu.

Am vorbit și cu Thomas Bata. E unul din puținii milionari care s-au întors în părțile noastre din Occident.

Joshua Greene a ținut să mă felicite pentru elocvența cu care am prezentat cazul meu, ieri dimineață. El reprezintă Fondul Monetar Internațional în România. E esențial să rămân în legătură cu el.

Duminică, 6 Septembrie 1992

Nici astăzi nu m-am dus la UNDP la Snagov. La cină, da. La restaurantul Pescăruș.

S-au servit cocktail-urile afară, pe terasă. Mi-a vorbit mult Gilbert, românul stabilit în Sao Paulo, în Brazilia. A venit consilier la Președinție, invitat de Iliescu personal, când s-a întâlnit recent, la marea întrunire pentru „salvarea pământului".

„I-am spus lui Iliescu, mă informează Gilbert, că accept, dar numai dacă-mi dă un contract, dintru tot începutul". „Bine", mi-a răspuns Iliescu. „Da, dar vreau ca și remunerarea mea să fie înscrisă în contract, ca să nu avem surprize pe urmă". „Sigur că da. Cât doriți pe lună". „Un leu", i-am răspuns.

Simpatic om, Gilbert. El e sigur că întoarcerea mea în țară e semnificativă și va avea un efect permanent. Popularitatea mea va crește tocmai pentru că am fost blocat să candidez din nou la Președinție. Pentru că am demonstrat că sunt un adevărat democrat. N-am candidat ca independent. Am demonstrat că nu vreau nimic pentru a-mi servi țara.

La masă, cu Leonard Silk și nevastă-sa. După plecarea mea, m-a informat, am fost atacat pentru planul prezentat de mine Vineri dimineață. E normal. Ideile lui Keynes au fost atacate dintr-un tot începutul. Dar au fost aplicate cu mare succes, atât în Statele Unite, cât mai ales în Marea Britanie, în timpul războiului. Armamentele au ținut locul ideii lui de a săpa gropi în pământ și a le umple din nou. Ca să se

recreeze o cerere efectivă (*effective demand*).

Dinu Daponte stă la mine acasă. El e de părere că am făcut o greșeală când n-am acceptat propunerea lui Lup, venit din partea lui Coposu, să-i dau 100.000 de dolari ca să mă numească candidatul Convenției la Președinție. Da, ar avea dreptate, dacă aș fi putut avea încredere în Coposu. El vroia bani. Atât. Și ar fi complotat pe mai departe ca în nici un caz să nu fiu numit candidat.

S-ar fi ascuns după deget. Nu el, ceilalți din Convenție nu mă vor, ar fi spus. Exact cum a spus tot timpul, până la Congresul Partidului, că ceilalți n-au vrut să mă facă Vicepreședinte.

Și apoi, n-am vrut să-mi cumpăr firmanul. Eu nu sunt fanariot, i-am reamintit lui Dinu. Ceea ce, de fapt, este motivul principal pentru care n-am acceptat acest târg rușinos. Sper că analiza lui Gilbert e mai aproape de realitate, decât cea a lui Dinu.

Luni, 7 Septembrie 1992

La ședința Biroului Camerei. Deputatul liberal Enescu ne relatează ce a descoperit Comisia parlamentară care investighează cazul Berevoiești.

Pe scurt. Este o diversiune ca să ascundă că mare parte din arhiva din vremea lui Ceaușescu a fost distrusă sau sustrasă, furată. Printre cei care au dat aceste ordine a fost și un Colonel Rațiu, care a fugit în străinătate. Mare parte a fost împrăștiată peste tot. S-a adunat tot ce s-a putut în saci. Dar ar fi enorm de costisitor să fie reclasată. Poate imposibil. Dar ea se găsește pe calculatoare.

Ionel Roman a socotit că Enescu și comisia lui s-au extins prea mult. Trebuiau să urmărească doar Berevoieștii. Nimic mai mult.

Toți ceilalți s-au opus, așa că s-a decis ca să fie informată Camera de situația la care s-a ajuns și ca Parlamentul viitor să continue investigațiile. Eu am cerut, din nou, o Carte Albă a Securității, „pentru pacea internă și prestigiul țării noastre în lume".

S-a vorbit mult în legătură cu ordinea de zi pentru săptămâna aceasta. Berceanu - FSN-ist - a insistat până la urmă ca numirile la Curtea de Conturi să fie lăsate în grija noului Parlament. De ce să ne grăbim? Și el nu vorbește pentru formația lui, pentru că în ăsta FSN este formația cea mai importantă. Ce va fi în cel nou, rămâne de văzut.

Mulți însă, mai ales Marțian și Roman, au insistat că este obligația noastră constituțională să numim Curtea de Conturi nu mai târziu de 6

luni după adoptarea Constituției.

A fost momentul când mi-am cerut scuze și am plecat de îndată ce s-a decis ca problema să fie rezolvată prin vot de Parlamentul întreg.

La Notariat, să semnez procesul-verbal TIPOREX din 2 Septembrie. Sunt primit cu multă căldură de toți cei din birou. Inclusiv de o avocată care a ținut să-și exprime admirația și regretul profund că nu candidez.

Și asta mi-a făcut bine. Totuși, n-am încă o pace internă deplină.

Cu mașina spre Cluj, pe Valea Oltului. Dorm mare parte din timp. Plouă. Toamna a venit dintr-o dată. Sezoanele sunt clar delimitate în România.

Ne-am oprit la Ghiță Vonica, acasă. A venit și frate-său, care-i seamănă foarte tare lui Ionică Șerban, cumnatul meu. Au casă frumoasă, confortabilă. Ne-au dat cârnați, jumări, slănină, roșii și ceapă. Și vin făcut de ei. Foarte ospitalieri.

Sosim la 10.00 seara. Ne așteaptă Marian, Mihăilescu și Cerghizan. Sunt foarte nemulțumiți. Acum Nelu Boilă a devenit șeful Convenției Democratice aici, la Cluj. „Cum e Coposu la București. E dictator. Face exact ce vrea. Nu mai consultă pe nimeni".

Marți, 8 Septembrie 1992

Robert Hamorton-Kelly, de la Stanford University vine cu Mikó Laurențiu, consilier al Bisericii Unitariene și consilier la UDMR, cu János Matus și Sándor Vogel de la Institutul Maghiar of International Affairs.

Discutăm pe larg problema minorităților din România. Ultimii doi au luat note copioase. Am vorbit în englezește și foarte deschis. Am atacat șovinismul din oricare parte ar veni.

La sfârșitul discuțiilor, care au durat peste o oră, Hamorton-Kelly mi-a declarat: *It is the most complete and encouraging view of the situation I've had so far.*

Am dat interviuri la *Tribuna Ardealului* (Manea Vasile) și unul foarte lung lui Eduard Bogdan de la *Evenimentul Zilei,* în prezența gazetăriței Székely Kristina de la *Szabadság.*

Am sosit la Huedin pe la 11.30 a.m. Afară, în fața sălii de cultură, ne aștepta un grup de vreo 50 de oameni. Ne-am salutat, unii m-au îmbrățișat. În fine, am intrat în sală. Preotul Bota încă nu venise. E Sfânta Maria Mică, nașterea Maicii Domnului. Era la slujbă. Am stat de vorbă cu cei din sală, le-am distribuit ziare, afișe și fluturași. Apoi,

Președintele PNȚCD, Tișa, m-a informat că cei prezenți sunt delegați de prin comunele din jur. I-am chemat unul după altul și le-am dat unul, două sau trei tricouri, după mărimea comunei.

La întoarcere ne-am oprit la Gilău. Am pus niște afișe. Am fost atacați verbal că ne vindem țara etc. Dar i-am convins și unul din cei doi mi s-a alăturat în cele din urmă. Le-am dat și niște tricouri unor tineri, care s-au alăturat grupului ce se formase în jurul nostru.

La Florești, afișele noastre erau prezente, nerupte. L-am adăugat și eu pe-al meu.

Masă plăcută la Terasa Romanța din Bologa, comuna Poeni. Regiune foarte frumoasă cu Vlădeasa acoperită de zăpadă la orizont.

Seara, adunare la mine, cu Mihăilescu, Cerghizan, Marian și Ioan Medrea, Drăguța Gherman (ambii din Turda) și Radu Orza din Gherla. Am făcut planuri pentru campanie.

Convenția e foarte activă. Mulți oameni își dau silința.

La masa de la Bologa, tatăl lui Lucian Matiș a ținut să-mi dea fotografia fiului său, căci mă admira și mă asculta întotdeauna la radio. El a fost ucis în timpul revoluției. Gestul tatălui m-a mișcat profund.

Reușesc să vorbesc cu Doina Bâscă la telefon. Îi trimitem un articol de la Răuțu și un film, cu conductorul trenului. Sau, mai precis, facem pregătirile necesare pentru ca totul să-i parvină mâine dimineață.

Miercuri, 9 Septembrie 1992

A venit Lt. Major Sorin Belu. E din unitatea care asigură paza demnitarilor țării. Om simpatic. Față deschisă.

Am mers împreună la târg. Toți în două mașini. Am vorbit cu oamenii. Sunt necăjiți. În partea unde vindeau porci am văzut și porci *Wessex saddle-back.* Cum li se spune porcilor ăștia în românește?, am întrebat. „Dar cum, nu știți?", a fost răspunsul. Nu, căci am plecat din țară acum 52 de ani. Am crescut și eu porci din soiul ăsta în Anglia. „Bazna", s-a îndurat interlocutorul meu să mă informeze. E clar, pe ăsta nu l-am cucerit. Dar pe marea majoritate, cred că da. Indiscutabil, sunt mulți care țin cu Iliescu și-mi reproșează că n-am fost și eu aici, în țară, să sufăr cu ei. A trebuit să explic de mai multe ori că Ceaușescu a trimis o echipă de asasini să mă elimine. Dar dacă aș fi fost în țară!!

Unii s-au dumirit. Alții au rămas sceptici. E sigur însă că apariția mea a stârnit interes și multă simpatie pentru mine.

Cei care vindeau grâu, orz sau ovăz se plâng că nu le rămâne nici

un câștig dacă reușesc să vândă tot. Dar nu reușesc. E tragic.

„Era mai bine înainte", am auzit comentându-se.

Am cumpărat niște roșii. Foarte frumoase, 50 de lei kg. Pentru mine, extrem de ieftine. A fost bine că l-am avut pe Sorin în uniformă. Au fost și unii care nu mă agreau în mulțime.

Masa, cu Victor Marian și Dan Cerghizan, la Hotelul Metropol. Bine.

Tutu Pătăceanu, cu un văr de-al lui, Septimiu Simu. Tutu, cu ideile lui năstrușnice. Ar fi inventat un sistem de conservare a energiei prin controlul valvelor. Cum Petre Roman e inginer specializat în hidraulică, vrea să-l cointereseze. Vor trebui să treacă încă 30-40 de ani ca să se valorifice ideea, chiar dacă s-ar dovedi genială. A fost de acord și eu sunt de acord că ar trebui să și-o patenteze și să aibă măcar satisfacția să vadă construit un prototip. Prea mari șanse n-are. Mai ușor e în Occident. Doar el e canadian.

Felicia Onac, născută Sfârlea, îmi spune că mama ei a fost Ana Rațiu, fiica lui Ștefan, fiul lui Ilarie, văr primar cu memorandistul. Trebuie să verific. Ea îmi confirmă că în Turda e multă capacitate de a produce pâine. Grâu nu este. Capacitatea e de 120 de tone în 24 de ore. Se produc, curent, între 28-30 de tone pe zi.

Dau un interviu *Adevărului de Cluj*. Îi trag la răspundere puțin pentru atacul împotriva mea, publicat de ei la 8 Iulie, pentru că n-am fost prezent la dezvelirea plăcii cu „Existența unui popor nu se discută ci se afirmă".

Protestul meu a fost acela că autorul acestei frumoase fraze nu e indicat pe placă. Așa e. Nu sunt corecți.

Ședință de Birou PNȚCD. Totul decurge liniștit. Sunt încântat să-l las pe Nelu Boilă să prezinte oaspeții. Îmi convine chiar, căci nu vreau să-l salut eu pe Constantinescu. Prefer s-o facă el și Nelu vrea să joace un rol important.

Mi se cere insistent să mă duc la Bistrița. Voi face-o. „N-o vrem nici pe Doina Cornea, nici pe Ana Blandiana și nici pe Ticu Dumitrescu. Îl vrem pe Rațiu", mi se comunică cererea lor. E o ocazie să văd orașul unde și-a făcut Tata liceul și să văd satele Salva, Nepos, Populi și Parva.

Vine doamna Iurian. Foarte agitată. Îmi explică lucrurile. Dar nu-mi place nici tonul și nici comportarea ei. Trebuie să numesc pe cineva s-o supravegheze. Ea-i atacă și pe Piros și pe Liviu Pop. Și ea nu i-a adus

în primul rând. În ceea ce-l privește pe Mălai, nici mie nu mi-a făcut impresie bună. A venit cu unul, Costea Constantin.

Va trebui să numesc pe cineva s-o supravegheze. Nu sunt încântat de situație. Sper însă, că nu voi pierde și în această afacere pe care o susțin doar ca să fac ceva pentru Câmpia Turzii. S-o văd curată.

Mănânc puțină slănină, brânză, pâine, două roșii și un pahar cu lapte bătut.

Joi, 10 Septembrie 1992

Mergem la Cojocna, Cerghizan și cu mine, împreună cu însoțitorii mei obișnuiți, în ambele mele mașini.

Cojocna e mare. Vreo 5000 de suflete și aparțin de ea mai multe sate. Primarul Ioan Terec e PNȚCD-ist de-al nostru. Ne primește împreună cu secretarul Consiliului comunal, Liviu Marcu. Mai vine, apoi, și Simion Chișu, consilier județean, sosit întâmplător în vizită. Punem afișe și împărțim fluturași. Au 5 biserici. Două românești, catolică, protestantă și unitariană. Au și două lacuri sărate. Unul tare sărat, ca Durgăul din Turda, căci e pe un munte de sare. Au și un hotel. E stațiune balneară. Cam primitivă.

Am luat-o, apoi, pe un drum de țară, vai de mașinile noastre! Foarte încet. Pe un deal i-am oferit loc în mașină unui drumeț, care și el mergea la Iurienii de Câmpie. Pe nume Romulus Rus. Asta-i Câmpia Ardealului. Dealuri domoale, unul după altul. Pe vremuri, probabil, trebuie c-au fost numai păduri. Acum, arbori foarte puțini. Pământul, în mare parte nelucrat. Lanuri întregi, numai scaieți, gata-gata să-și împrăștie sămânța. La anul vor fi și mai mulți. Ar trebui tăiați acum și arși! Dar cine s-o facă? Arătură de toamnă este, dar puțină. Și nu au grijă, ca în Occident, unde se ară până la marginea parcelei. Aici, o bandă mare, la capete, e nelucrată, nearată. De altfel, Rus ne spune că e prea mult pământ. Oamenii nu-l vor. N-au nici utilaje și nici credit. „Era mai bine înainte de revoluție!" Cam asta spun mulți.

Pe vremuri, toată această regiune era moșia unui grof ungur. El a fost cel care a adus linia ferată de la Cluj la Turda, cu atâtea meandre, ca să poată încărca produsul moșiei.

Iurienii de Câmpie e pe vârful unuia din aceste dealuri. A plouat acum vreo câteva zile. Mai este și acum noroi, tină, cum i se spune aici, sau glod, când e tare mult. Am mers pe jos vreun kilometru, căci mașinile n-ar fi putut înainta deloc. Ne-am oprit la o casă țărănească

unde 5 femei mâncau pâine și slănină, cu roșii și ardei verzi. Ne-au îmbiat și pe noi și ne-au dat niște țuică cu gust de vișine. Nu prea prietenoase la început. Erau la masă, cam spre fundul curții, la vreo 40 de metri de la poartă. Nu ne-au invitat, dar m-am dus eu cu afișe, fluturași și tricouri.

Le-am vorbit și, până la urmă, s-au încălzit și ne-am urat bine reciproc.

Pe Chișu Iulian, omul nostru, nu l-am găsit acasă. Era la câmp. Ne-a primit nevasta și feciorul lui, de vreo 15 ani. Și dulăul care trăgea de lanț și lătra de mama focului. L-a ostoit flăcăul. I-a dat c-o piatră și s-a răstit la el. Aspru. Lătratul a încetat, ca prin minune.

Te-ascultă!, i-am zis.

„D-apoi, trebuie să m-asculte!"

Am lăsat și aici afișe etc. și l-am invitat să vină, dacă poate, la adunarea de sâmbătă. I-a lăsat Cerghizan și o delegație scrisă, să reprezinte CDR la urne, la secția de votare.

Pe drum am întâlnit mulți. Și bărbați și femei. Ne-am oprit de fiecare dată. I-am ascultat. Toți sunt necăjiți. Mulți și-au pierdut speranța de mai bine. Dar toți au fost deschiși, prietenoși față de mine personal, unii chiar încântați să mă vadă în carne și oase. Mă refer la cei care mi-au vorbit. Alții au tăcut. Probabil, cei care nu mă agreau. Dar de plâns, nu s-au plâns. „Vezi cum e drumul ăsta. Ceaușescu-l termina. Atunci munceam, dar aveam ce mânca. Dintr-o tonă de sfeclă de zahăr primeam 85 de kilograme. Acum n-avem zahăr deloc".

Am lipit și aici afișe. Niște oameni care țigluiau un acoperiș, m-au strigat: „Domnule Rațiu, dați niște afișe și copiilor pentru noi, când ne-om coborî". Am făcut-o și le-am lăsat și niște tricouri.

La întoarcere ne aștepta Ioan Popovici în Cojocna. Omul nostru. Ne-a dat slănină, roșii, brânză și țuică. Aceeași poveste: „Vremuri grele". Dar tare prietenoși.

În Apahida am lipit afișe. În Sân Nicoară am văzut afișele lui Ion Iliescu și pe ale lui Funar în vitrina cooperativei, înăuntru. Am vrut să intru să le ofer și pe ale noastre, dar era încuiată poarta.

Ultimul popas la Dezmir.

Nici aici nu l-am găsit pe reprezentantul nostru, Todor Ioan Ionel. Doar pe fiul lui. I-am lăsat de toate. Zi interesantă.

La Cluj aflăm că Coposu a dat instrucțiuni să se amâne adunarea de sâmbătă până la orele 4.00 p.m. Nimeni nu vrea asta. Telefoane. În cele

din urmă Constantinescu decide să o facem cum a fost programată. Vom face o adunare separat pentru dl Krauss, care dorește să vorbească mulțimii.

Anania Cioca a venit cu fiul lui, Sergiu, să-și ofere serviciile. Dar a făcut-o după o lungă introducere. A fost membru PCR. E sindicalist, la CUG. A vorbit de mai multe ori cu Ceaușescu. Avea îndrăzneală, îmi dau seama, căci și cu mine a vorbit, de la început cu „dta" etc. Colegii săi din Cluj credeau că e înrudit cu Ceaușescu, de aceea-l ascultau. Adrian Păunescu l-a susținut prin anii '70, când avea influența lui la Ceaușescu. A vrut să candideze acum, la Președinția României. S-a dus la Nica Leon ca să-i obțină sprijinul, căci Nica Leon ar fi fost foarte bun. A fost și la Doina Cornea. Acum s-a decis să susțină candidatura lui Constantinescu. M-am bucurat, căci așa m-am putut debarasa de el. L-am dus la Nelu Boilă să se-nțeleagă ei, între ei. Am dat interviuri care vor stârni comentarii, sunt sigur.

La 3.30 p.m. ne întâlnim toți candidații parlamentari în fața Teatrului Național (Operei, cum îi spuneam noi, înainte de război). A lipsit doar cel de la Câmpia Turzii, căci n-avea nici un rost să-l aducem aici, când noi ne ducem mâine la Câmpia Turzii!

Ne-am fotografiat în grup. Apoi, fiecare dintre noi, începând cu mine, am rostit o frază, două, filmați separat.

Matei Boilă m-a felicitat că am subliniat că suntem cu toții uniți pentru a aduce schimbarea radicală de care are nevoie țara. „Ne trebuie un prim-ministru puternic, care să știe ce e de făcut. Ar fi bine să te gândești să iei acest post".

Vineri, 11 Septembrie 1992

Zi excepțional de interesantă. Ne-am oprit un moment la Turda. Ca să vedem panourile de afișaj. Erau bine puse la punct, așa că nu am stat. Totuși lumea s-a adunat imediat. Le-am făcut cu mâna, dar nu m-am dus în mijlocul lor. Înainte însă, am mers pe strada Salinelor. Acum totul e clădit spre stradă. Adică viile noastre nu mai sunt vii. Casa noastră, din vie, nici n-am mai putut-o identifica. Ar trebui să merg pe jos, într-o bună zi, ca s-o găsesc, dacă mai există. Sau să găsesc locul ei. Cu nucul bătrân sub care aveam masa de seară. Și ce plăcut era! În timpul zilei, era masă de ping-pong. Dar seara era feerică, cu lumina becului atârnat din brațele nucului.

Ne-am oprit la Industria Sârmei din Câmpia Turzii. Dar Cerghizan

are un frate care lucrează acolo. Da, ne vor primi. Am insistat să merg mai întâi la Primărie s-o văd pe Maria Iurian. L-am găsit pe Primarul PUNR, Câmpeanu. Tocmai ieșea pe ușă să meargă la o întrunire pentru obținerea apei din Valea Hașdate. Doamna Iurian fusese deja acolo și se va întoarce. Am stat de vorbă, ne-am dus sus în birou și Maria Iurian a sosit. Elegantă, sobră, fără îndoială, dar însoțită de Costea Constantin. Îi las împreună cu Ciortea, contabilul-șef pe care l-am adus de la Cluj să fie ochiul meu în această întreprindere de salubrizare a orașului.

La Industria Sârmei ne primește Ing. Giurgiu.

Odată instalați, după o adevărată primire triumfală din partea personalului, feminin mai ales, Giurgiu ne explică blocajul economic. Li se datorează 6 milioane de lei. Și ei au datorii de peste 4 miliarde dar nu pot mișca. Au 9.500 de angajați. N-au concediat pe nimeni. Pe cei puși „disponibili societății" îi plătesc 75% din salariu. Dacă situația nu se îmbunătățește vor trebui să închidă fabrica în 2 luni. Căci nu vor putea plăti salariile. Capacitatea e de prelucrare a 1000 de tone pe zi. Astăzi fac maximum 700 de tone. Sunt convins că acest maximum ascunde faptul că media probabil nu atinge 50%. S-a plâns că n-au fier vechi, în timp ce s-a acordat o licență de export pentru 250.000 de tone de fier vechi! Cine profită? Cine câștigă comisioane? I-a implicat pe Bivolaru, pe Fota și pe Napoleon Pop, pe Dan Constantinescu, Ministrul Industriei. Merită să cercetez puțin situația.

La cererea mea, m-a plimbat prin fabrică. E foarte mare. Am văzut cum tocmai se turna un cuptor de 50 de tone. Flăcări și miliarde de scântei. Spectacular.

M-a interesat însă tragerea sârmei. Mi s-a explicat totul. Pe urmă filamenții și cum sunt îmbrăcați. Poate cea mai nouă parte a fabricii. La ieșire ne-au descuiat un fel de anticameră, unde erau etalate toate produsele de filamenți. Pe urmă, mi s-a explicat că încăperea trebuia descuiată pentru că avea marmură pe jos și numai Ceaușescu personal putea să intre sau să iasă pe acolo!

Apoi, cablurile de tracțiune. Cum sunt împletite. N-au comenzi. Am văzut mult utilaj neutilizat. Oriunde m-am dus, muncitorii mă așteptau. Simpatia lor, sprijinul lor pentru mine personal era absolut evident, cum mi-au spus pe urmă însoțitorii mei. Când le-am dat niște tricouri, nu s-au putut abține. Mi le-au smuls din mână. „Vreau să le dau fetelor", am zis. Degeaba. A fost o năvală.

La plecare însă le-am dat tricouri fetelor de la administrație. Am oferit două tricouri și lui Giurgiu. Dar le-a refuzat. Elegant, dar le-a trecut altora. Pe urmă am aflat că e FSN-ist. Dar a fost foarte corect, tot timpul cât am fost cu el. A apărat fabrica și capacitatea ei de a concura pe piața mondială.

De acolo, înapoi la Primărie. Iurian și Ciortea s-au lămurit. A rămas ca eu să le spun să lucreze împreună. Ciortea să fie remunerat corespunzător și să mă țină la curent cu tot ce se întâmplă.

Vlad, candidatul nostru la Camera Deputaților, ne-a dus la sediul nostru. Modest, dar curat. Am semnat afișe, fluturași etc. Ne-a dus înapoi la Viișoara, Urca, Bolduț și Boian. Peste tot am vorbit cu oamenii și am verificat, sau/și lipit afișe de-ale mele și de-ale lui Constantinescu. Apoi, la Ceanu Mare. La Frata am avut o confruntare cu Primarul. Dar nu numai cu el ci cu mai mulți. Toți erau băuți, deși era cel mai târziu 2.30 p.m. Lipeam afișe. Au venit să mă agreseze verbal. Primarul mai ales. Am intrat în discuții cu ei. Am căutat să le explic. Țineau morțiș că eu și Câmpeanu am destabilizat țara și am distrus-o. Familia lui Pop Lazăr ne-a invitat la ei acasă, peste drum. Prin Lăcrămioara, prietenă de-a lui Peter Tertzel din Viena. Ea e bibliotecară în sat. Deci, indirect sub ordinele Primarului. Nu le era frică. Deloc. M-au impresionat chiar. Ne-au invitat la ei și ne-au hrănit cu slănină, brânză, cașcaval, roșii și un vin dulce.

Ne-am dus, apoi, pe jos la preotul greco-catolic Rebreanu. Cel care a oficiat la sfințirea plăcii memorandiștilor.

Primarul Ioan Lacan ne-a spus clar: „Nu mai puneți afișe, că tot le rupem". L-am chemat pe Cristi Răuțu și i-am spus tare, ca toată lumea să audă: „Fă o fotografie cu mine și cu afișele și dacă le rupeți, voi scrie un articol în presa din străinătate, ca toată lumea să știe ce se întâmplă aici". A avut efect. M-a abuzat verbal, întâi. Dar a înregistrat amenințarea mea. Afișul lui Funar era pe jumătate dezlipit. L-am lipit eu, bineînțeles, în văzul tuturor. „Așa trebuie să procedăm. Citiți-l și pe el și pe mine. Decideți, apoi, cum credeți că e mai bine".

Iată un rezumat al oamenilor noștri pe care i-am văzut.

La Suatu: Cadar Ionel - gestionar la alimentara; Riti Maria.

I-am cunoscut pe drum, la întoarcerea spre Cluj. Ei așteptau autobuzul.

La Ceanu Mare: Pintilie Gavril, casă mare, frumoasă. Am stat în curte sub un tavan de viță-de-vie.

La Frata: familia Pop Lazăr. A venit și fratele doamnei Pop, Soporan Ilie.

La Boian: Rusu Alexandru. Mi s-a servit vișinată. Au venit mai mulți: Constantin Alex din Iacobeni și alți doi.

Sâmbătă, 12 Septembrie 1992

Ne-am adunat la sediul PNȚCD, unde stau. A venit și Coposu. Am mers cu toții, împreună, pe jos, până la Piața Păcii. Am fost aplaudați pe tot parcursul. Ne-am urcat în balcon. Când am apărut, uralele „Rațiu, Rațiu" au fost mai mari decât pentru oricare altul, dacă am înregistrat eu corect decibelii. Prezentatorul, apoi, a citat toate vârfurile Convenției Democratice. Dar nu pe mine. La un moment dat, ca un val ce se revarsă, strigate, scandate, „Rațiu, Rațiu". De data aceasta sunt sigur că nu exagerez. A fost o surpriză.

A vorbit Nelu Boilă, au mai vorbit nenumărați alții, cu diverse mesaje. În fine, i se dă cuvântul lui Coposu. Ca de obicei bine, neinspirat. După el, Manolescu. Și-apoi eu. Toată piața s-a cutremurat de strigătele de „Rațiu, Rațiu".

Frați clujeni, dragi prieteni veniți din îndepărtări, când vă aud așa, și când v-am auzit mai-nainte, m-am întrebat: oare pe toți ăștia i-am plătit eu? Adevărată izbucnire de râsete și aplauze și iarăși „Rațiu, Rațiu". În lungii mei ani de pribegie, „Lung e drumul Clujului, dar mai lung al dorului" mi-a stăruit în minte. E ceea ce m-a susținut în toți acei ani și m-am întors acasă, îndată ce am putut. Și m-ați trimis în Parlament. Și sper că nu v-am făcut de rușine.

„Vă iubim, vă iubim!", striga mulțimea, care, să tot fi fost vreo 10.000 de oameni.

Și eu vă iubesc, le-am strigat în microfon drept răspuns.

Restul a fost un recital al mizeriei prin care trece țara. Cum trebuie să respingem ideea că oricine ar fi fost la putere, această perioadă de tranziție nu putea fi evitată. Și am terminat cu o exhortație să voteze Cheia, la 27 Septembrie, căci suntem toți uniți pentru a aduce schimbările de care are nevoie țara. Le-am pomenit și de vizitele mele la sate și la târg.

A fost foarte bine primită cuvântarea mea. Trebuia să spun mult mai multe, dar Nae Constantinescu mi-a cerut să nu vorbesc mai mult de 5 minute.

Masa de după-amiază, programată pentru ora 3.30 p.m., a început

pe la 4.00. Total dezorganizată. Erau oamenii lui Emil Constantinescu. De-acolo, la clădirea nouă a Universității. Întâi o conferință de presă. Răspunde bine. Sala plină. Apoi o întrunire cu publicul în marea Aulă. Are 1012 locuri. Complet plină. Când am intrat eu în sală, însoțit de oamenii mei, am fost primit cu ovații și lumea s-a sculat în picioare.

M-am așezat în primul scaun, din primul rând. Lângă mine Ioan Lup. Curând după aceea au venit liderii Convenției. S-au așezat, de la stânga la dreapta, cum priveam eu masa prezidențială de pe podium: Ulm Spineanu, Petre Mihai Băcanu, Doina Cornea, Vintilă Brătianu, Emil Constantinescu, Corneliu Coposu, Ana Blandiana, deputatul neamț CDU, Krauss, și Otto Weber. Și ei au fost primiți cu urale. Ulm Spineanu a coborât la mine să-mi cedeze locul. Am refuzat categoric. Observând scena, a venit Emil Constantinescu. Și el a insistat foarte mult să ocup scaunul, acum gol, căci Spineanu nu s-a mai întors. „Nu, mulțumesc. E mai bine așa. Stau aici".

În definitiv, e ziua lui la Cluj. Nu a mea.

Emil Constantinescu a vorbit bine, scurt. „Clujul e cel mai potrivit oraș ca să reprezinte schimbarea în România... Din punct de vedere politic m-am născut aici la Cluj...!" De ce?, m-am întrebat. Dar explicația era... *captatio benevolentiae*.

Nenumărate întrebări. Unele foarte bune. A răspuns bine. Câteodată foarte bine. N-a făcut nici o greșeală majoră. Coposu era în formă „Cel mai bun dintre cei mai buni" e felul în care-l prezintă întotdeauna. Iar el se prezintă, modest, ca „ultimul dintr-o ștafetă". Multe aplauze. Unele în picioare. Indiscutabil, un autentic succes. A fost și o doamnă care a pus o întrebare la microfonul din mijlocul sălii - celelalte erau prezentate lui Emil Constantinescu în scris și le citea el sau Coposu. La câteva a răspuns Ana Blandiana cu zâmbetul ei fals și vocea plângăreață. Dar doamna la care mă refeream a început întrebarea spunând clar că ea ar fi preferat ca eu să fi fost alesul Convenției... Nu a fost agresivă. A pus o întrebare foarte bună, de altfel, și Constantinescu a răspuns elegant.

Când s-a terminat conferința de presă, mai-nainte, la ieșire, am dat de Doina Cornea. „Sper că nu te-ai supărat că l-am susținut pe Emil Constantinescu", m-a agrăit. „Eu nu mă supăr niciodată pe cineva", i-am răspuns, calm, detașat. Dar nu m-am oprit din mers. Cred că nu merita mai mult.

După întrunirea cu mulțimea am stat în culisele scenei până s-a golit

sala. Acolo, la un moment dat, Emil Constantinescu era lângă mine. L-am felicitat, sincer, pentru buna performanță.

Ne-am dus apoi jos la o recepție. Șampanie, vin, mâncare. Foarte multă lume din nou la mine. Doar să mă sărute. Să-mi strângă mâna. Să-mi ia autograful.

Întorși acasă, telefonez Doinei. Îi povestesc cum au mers lucrurile în fața lui Răuțu, Daniel, Victor Marian și Dan Cerghizan. „Dacă Emil Constantinescu e ales Președinte, au avut dreptate să-l numească pe el candidatul CDR", i-am zis.

Duminică, 13 Septembrie 1992

Ziua a început într-o cameră mică, la o călugăriță. Părintele Ioan Vasile Botiza a celebrat o scurtă liturghie simplificată, redusă la esențialul credinței. Eram 16 persoane prezente pe lângă preot. Fără îndoială, așa a început creștinismul. Fără căutare, răspunsurile date de toți în unison. Împărtășirea s-a făcut cu ostie.

Mișcătoare, solemnă ceremonie. Oameni mai în vârstă. Mai ales femei. Dar și doi tineri a căror evlavie strălucea pe fețele lor, o fată și un băiat, dar, evident, în nici un fel legați între ei.

Ne-am dus până la Gilău. N-a fost mare surpriza să găsim parte din afișe rupte. Și nu numai ale noastre. Acolo am avut discuțiile cu oamenii băuți, când am fost prima dată. Ne-am pus pe lucru. Am început să lipim noi afișe, când a venit „socrul mic" să mă invite. Tocmai împachetau vesela etc., după nunta care durase toată noaptea. Ne-a invitat și pe noi. Mirele era încă prezent. L-am felicitat că purta papion, în văzul tuturor. Am băut în sănătatea tinerilor căsătoriți și a mirenilor. O cu totul altă atmosferă decât la prima vizită. Mi-au arătat și capul găinii, ce rămăsese negătit, de la dansul tradițional al găinii, care simbolizează legătura sexuală în căsătorie.

Ne-am întors ca s-o luăm pe șoseaua care duce la Vlaha și la Săvădisla, ambele sate ungurești. Am găsit oameni prietenoși care ne-au ajutat să punem afișele noastre. Apoi, prin Liteni și Săcel, la Băișoara. Regiune minunată. E Valea Ierii. Adunare în aer liber. În curtea școlii, sub umbra copacilor. Am cam fost atacat. Nu facem nimic pentru țărani. Am adus numai necaz în țară. Era mai bine sub Ceaușescu. Toată sărăcia, toate lipsurile ni se datoresc nouă, cei care n-am mâncat salam cu soia.

Majoritatea nu puneau întrebări. Mulți, am văzut, aprobau răspunsurile mele. Dar opoziție la CDR este. O duc greu. Au mine de uraniu și de aur. Educația copiilor trebuie plătită acum, pensiile sunt derizorii. Cum poate o văduvă să-și crească 5 copii? etc. Degeaba explic faptul că nu noi, cei din Opoziție, suntem vinovați. Foștii activiști PCR o țin morțiș: noi suntem de vină, nu Iliescu și ai lui, Petre Roman și Stolojan. Iliescu le-a dat pământ.

În Iara suntem primiți foarte bine. În casa care aparținuse Doctorului Ioachim Rațiu, de care-mi aduc aminte. Mi se pare că Tata l-a cunoscut. Soția lui, foarte bătrână, mai trăiește. De la „Chimu" au cumpărat Dănilă și Olivia Craiu, casa. Încăpătoare, frumoasă, cu un mare cerdac, în formă de „L" spre curtea interioară. Mai multe mese cu parasol la mijloc. S-au adunat mulți oameni în curte. Vreo 40. Pe toți i-au cinstit gazdele. Cu țuică, roșii, ceapă, pâine și slănină. Și vin, la cererea mea. Am stat de vorbă; le-am răspuns întrebărilor. Totul, în perfectă ordine. De acolo, la Primărie, în sala de adunare. Era goală când am sosit, cum fusese programat, curând după ora 1.00 după prânz. Dar s-au adunat. Încet, la început. Apoi, mulți, până s-a umplut sala. Mulți copilandri. În fundul sălii, și Tudor Boilă, fiul lui Matei și băiatul Păr. Tertulian Lungu.

Aici lucrurile au mers mai rău. Ștefan Pop a vorbit foarte lung. Le-a explicat de ce trebuie să voteze cu noi la 27 Septembrie. Am socotit că nu mai era cazul să le vorbesc și eu. Mulți erau băuți. Duminica, și după masă. Normal pe-aici. Am răspuns întrebărilor, însă. Multe agresive. Și aceleași, deși răspunsesem deja, fără ca răspunsul meu să mulțumească. Poate că nici nu fusese înregistrat de întrebător. Numai ca să influențeze pe ceilalți, negativ mie, îmi închipui. În cele din urmă au venit niște femei. Au creat vacarm, dar nu periculos. Le-am mulțumit că m-au ascultat și am plecat. Tinerii însă, de partea mea.

Prin Urca, până la Buru, pe Valea Arieșului. Pe tot drumul am găsit familii cu masa întinsă pe iarba verde, cu mașina parcată în apropiere. Toată Valea Ierii e o splendoare. Arieșul e mai mare, bineînțeles. Se pare că acum e poluat de cheresteaua și de alte industrii din Câmpeni. Dar tot frumoasă e și Valea Arieșului. Am trecut pe lângă „Colțul Fetei" și peste linia îngustă a mocăniței. Mi-aduc aminte de prima mea călătorie cu Moșu la Lupșa. Eram așa de încântat c-am stat la fereastră tot timpul. Până mi-a intrat o bucată de scrum în ochi. Mocănița din cărbuni își trăgea energia pe vremea aceea. Să tot fi fost prin anii 1925-'26.

La Moldovenești, alt sat unguresc, nu ne-am oprit mult. Doar să mai

lipim niște afișe pe lângă cele existente. Ungurul care lipea și el, pe-ale lor, foarte prietenos. Cele ale lui Funar erau la spate, așa că nu prea le puteai vedea. Se pare că „Vatra" le-a pus în față, dar ungurii au găsit soluția. Nu le-au rupt. Au întors, pur și simplu, tot panoul.

La Mihai Viteazu adunare mare. Au fost vreo doi cu capul „mobilat" de ideile comuniste. Dar a fost bine.

Sora lui Ioan și Nicolae Cârjă a ținut să-i semnez afișe, ziare. Am dat și niște cărți de-ale mele. Foarte mulțumitor.

Și aici, ca peste tot, de altfel, tinerii și copilandrii îmi arată cea mai mare simpatie, chiar afecțiune.

Pe tot traseul de la Băișoara am fost conduși de o echipă, venită de la Turda. Mai multe mașini. Prima, înaintea Mercedesului meu, cu afișe cu portretul meu pe el arbora un drapel românesc.

Ioan Medrea azvârlea fluturașii mei ori de câte ori vedea oameni pe drum. Fie în sate, fie pe drumul mare. Nicu, șoferul meu, îi mai dădea cu sirena, ca să atragă atenția.

La Mihai Viteazu ne-a ospătat familia lui Dumitru Neagu. Cu vin, țuică și gogoși. Foarte generoși. Le-am dat tricouri, afișe etc.

Sosiți la Turda, cei doi Pop, tatăl și fiul, ne-au dat o cină simplă, dar bună în restaurantul lor din curtea fostei Judecătorii. Foarte generoși, n-au vrut să primească bani, când m-am oferit să plătesc.

Pe lângă mine i-am avut pe cei care au organizat traseul campaniei. Am aflat că erau organizați în „Partidul Democrat Ecologist din Turda". Președinte, Virgil Solcan, Vicepreședinte, Ioan Medrea și șefa „Comisiei NOXE", Drăguța Gherman. Ei au planuri precise cum să acționeze pentru eliminarea poluării de care suferă Turda. Sper că de data asta să putem face ceva, prin ei. Până acum am avut doar planuri, unele grandioase, care necesitau ca eu să cheltuiesc sume enorme. Tinerii ăștia au început altfel.

Au obținut, în principiu, acordul sindicatelor ca toți muncitorii să dea 1% din salariul lor pentru această acțiune. Așa da. Dacă se pune la punct planul, voi fi de acord să-i dau girul meu și să adaug și eu din banii mei.

Am vorbit mult și cu Viceprimarul din Turda, Ovidiu Heller. Român neaoș, în ciuda numelui său de origine germană. Mi-a povestit cum Primarul PUNR-ist a plecat în vacanță. Ca și cum treburile Primăriei nu mai existau în absența lui. I-am cerut lui Răuțu să scrie despre treaba asta năstrușnică în *Cotidianul*.

Luni, 14 Septembrie 1992

La liturghie, la Biserica Păr. Roman din Someșeni. Arhiplină. La sfârșitul predicii m-a pomenit și a vorbit de mine. „Fără Dl Rațiu n-am fi putut începe clădirea Bisericii".

Întrunirea a avut loc la școală. Mai multă lume decât în biserică. Sala a debordat pe coridor. A trebuit să deschidă larg ușile ca să mă poată auzi și cei de-afară. Cuvântare scurtă. Întrebări multe, unele PUNR-iste, altele FDSN-iste. Că am trăit bine toată viața mea etc.

Socotesc că am avut un foarte mare succes, mai ales când le-am vorbit de lipsa de carne și de abatorul ce vom construi pe terenul cumpărat de la biserică.

La Jucu ne-am oprit la Primărie. Am dat peste ei în consiliu, mi-am cerut iertare că i-am deranjat dar vroiam să am aprobarea Primarului ca să punem afișele noastre. Și unde. Nici n-am terminat treaba și au ieșit cu toții afară. Am stat mult de vorbă. Le-am dat tricouri. Primarul FSN-ist, om cumpătat, mi-a făcut impresie bună. Îl cheamă Vladimir Mărgineanu. Viceprimar, David Grigore. Apoi omul nostru, Zaharia Păcurar. Mi-a spus pe față, în văzul tuturor, căci ne-au invitat în Sala de consiliu, că mă admiră și votează pentru mine.

La întoarcere ne-am oprit la o unitate militară. Am cerut fruntașului de la poartă să vorbim cu comandantul. Era plecat, dar m-a pus în legătură telefonică cu Maiorul Carp Dando, cel care l-a împușcat pe actorul Deneș, în fața Librăriei Universității. N-a vrut să ne lase să punem afișe. „E campanie electorală". Nu este, dle Maior. Le punem doar ca și armata să le vadă. „Nici un alt partid n-o face". Asta e treaba lor. Dacă nu vor să se prevaleze de dreptul ce ni-l conferă legea, îi privește. Noi am vrea să punem afișe. „Imposibil" etc.

Știam că nu-l pot convinge. Dar când a aflat cine este, Răuțu imediat s-a gândit să scrie un articol. Trebuie însă verificat că într-adevăr avem dreptul să afișăm și în cazărmi.

Masă cu toată lumea la Hotelul Metropol. M-am odihnit. Seara ne-am dus la Sălicea și Ciurila. Iarăși am fost foarte bine primiți. Ne-au invitat în case. Apoi la Filea și înapoi prin Lita.

Coposu mi-a cerut prin mesaj telefonic să mă duc la Tg. Mureș și la Satu Mare. I-am răspuns prin FAX, dându-i întreg programul meu „întocmit împreună cu directorul campaniei electorale CDR-Cluj". Și pe care, spre marele meu regret, nu-l pot schimba.

Doina Bâscă, târziu seara, la telefon. FSN-ul a pus în circulație un

foileton împotriva lui Constantinescu și Coposu, „din nefericire cu caricatura noastră unde Corneliu Coposu îl scoate cu bagheta magică pe Emil Constantinescu din joben. Dacă Emil Constantinescu nu este ales, cade ca o piatră. Nu va intra în Parlament. E independent. Manolescu va fi ales la Senat, dar e furios pe Coposu. Abia așteaptă să iasă cu PAC-ul din Convenție".

Am găsit un moment să mă duc la Puiu Boilă. E în pat, săracul. Are o hernie coborâtă în scrotum. E foarte slăbit. Nu cred în refacerea lui. Doar o minune l-ar salva. De operat nu se mai poate opera, mi se spune. Dar ne-am bucurat să ne vedem. Tare. Am stat unul lângă altul, așezați pe patul lui. Am simțit căldura lui de prieten adevărat. E plin de indignare la adresa celor „care pretind că sunt urmașii lui Maniu și ai lui Rațiu".

Marți, 15 Septembrie 1992

La BRCE-Cluj. M-am dus să ridic niște bani. Dar n-aveam la mine nici un document să-mi demonstrez identitatea. Directorul filialei, Mircea Moraru, a intervenit. M-a invitat la el în birou - eram cu Victor Marian. Ne-a dat cafea și ceai până când funcționara a adus cei 150.000 ce am cerut.

Mi-a făcut și o analiză a situației fondului funciar și a reformei agrare. După el, țăranul nu-și va putea valorifica pământul. N-are capital ca să poată împrumuta bani de la bancă. Să rămână deci, posesorii utilajelor cei care împrumută banii. Pământul să rămână proprietatea țăranului. Să-l lucreze el, însă, cu ajutorul agronomului posesor de mașini, pentru care acesta va primi 20% din recoltă (cifra să fie negociabilă, dar, o dată negociată, să rămână fixă).

Nu e, oare, pericol ca în felul acesta să se creeze o nouă clasă de ciocoi?

„Nu, pentru că proprietarul va putea să utilizeze alți posesori de unelte, mașini și utilaje agricole".

O idee interesantă, care merită să fie studiată. În SUA, bineînțeles, se practică lucrarea pământului de firme mari care trec de la o proprietate la alta: să le are, să le grăpească, să le semene și să le secere. Dar sunt unități mari. Mai ales *in the mid-est.*

La Liceul Gh. Barițiu ne primește directoarea. Ea a fost cam cu regimul comunist, dar nu prea. Pe față era total leală comunismului, dar Victor îmi spune că el a lucrat cu ea, întâi ca profesoară, apoi ca directoare, aproape 20 de ani. Și ea tolera ca Victor să facă remarci religioase. „Să ne ajute Dumnezeu", sau „cu Dumnezeu înainte" etc. Au rămas prieteni buni. În fine, perfectă nu-i, dar merge. Acum ea e Directoarea liceului teoretic, deci umanitățile, și o alta e Directoarea secției tehnice. În aceasta Victor are încredere deplină. Dar prima e, de fapt, șefa întregului liceu.

Am fost primit cu urale și aplauze de elevi și de mulți părinți prezenți la solemnitatea deschiderii cursurilor anului. S-a făcut în curte. Vreo mie de persoane. A vorbit bine. M-au lăsat și pe mine la microfon. Le-am vorbit cu drag de anii ce i-am petrecut la acest liceu, care pe vremea aceea era în altă clădire și l-am pomenit pe profesorul de latină Gherman, care ne dădea „plăcinte". La începutul orei chema vreo 5 elevi și dădea fiecăruia o bucată de hârtie, cu o singură frază care trebuia tradusă în latinește. Te punea, apoi, cu fața la perete ca să scrii răspunsul. Nu puteai copia, nimeni nu-ți putea sufla. Trebuia să lucrezi de unul singur. Noi mai chiuleam... Voi, sunt sigur, nici nu vă gândiți s-o faceți... dar să știți că anii aceștia nu-i veți mai putea recupera..., utilizați-i pentru binele vostru etc. Începuse să picure. Foarte bine, pentru că așa, peroratia mea serioasă, a fost foarte scurtă și eficace.

Copiii s-au năpustit la mine cu adevărat. Toți vroiau autografe. Am semnat cel puțin 10 minute. Directoarea i-a lăsat. În fine, a trebuit să mă opresc. De altfel, picuratul se întețea și umbrelele se deschideau. Directoarea ne-a însoțit până la urcarea noastră în mașină. Ceremonia, mișcătoare, mai ales că am fost încărcat de flori. Ele fuseseră destinate directoarei, sunt sigur, căci eu m-am prezentat inopinant. Doar ea știa, copiii, nu.

La Chinteni, directoarea școlii, Aurora Kuharec, ne-a vorbit de copiii care trebuie să vină pe jos 18 km, căci transportul costă 3.600 de lei pe lună. Cine-și poate permite așa ceva? Și mi-a arătat și spitalul desființat de la 1 Mai. Am rugat-o să-mi scrie ca să ridic problema în Parlament.

Am trecut prin Băbuțiu și prin alte sate mai mici. La Panticeu am sosit pe la 11.40. Eram programați pentru 12.30. Lumea era deja adunată. Ne-am dat jos, le-am strâns mâna și le-am promis că vom fi punctuali pentru adunare. Am mers, apoi, la Recea-Cristur. Sat frumos. Biserica veche, fostă greco-catolică, în vârful dealului, domină satul cu turnul ei subțire, elegant, caracteristic Munților Apuseni, dovadă că ei nu-s departe. În 1963 a fost renovată și turnul, acoperit în aluminiu, cred, că apare alb. Acum construiesc o nouă biserică, „din banii noștri",

mi-au spus. Foarte frumoasă, mare, dar departe de a fi terminată. Și vremurile sunt grele. Statul nu dă nimic.

Am avut și o dispută, în fața altora, care ascultau. Oricum argumentam, el găsea că n-am făcut nimic și că nu putem face nimic pentru țărani.

Dumneata ce erai înainte de revoluție?, l-am întrebat.

Frunțile s-au descrețit. Sigur, el fusese secretar PCR. Exact cum mă așteptam.

La Panticeu, adunare mare în Casa de Cultură. Mult prea mare. Încăpere așa de înaltă că avea ecou. Cuvântare scurtă din partea omului nostru PNȚCD, Aurel Vlaicu, fost Primar, imediat după revoluție. A mers foarte bine până pe la 1.45. Multe întrebări inteligente, dar și aici, un om mai tânăr, de vreo 35-40 de ani, ținea morțiș că nu vom face nimic pentru ei.

A fost și unul beat, care a trebuit să fie scos din sală. Dar frumos, fără nici o violență, căci era incoerent. El mă acostase, la prima noastră oprire, ca să-mi explice cum a obținut paltonul statuii Doctorului Ioan Rațiu din Turda!?! Era, pur și simplu, foarte beat. Deloc agresiv.

Pop Liviu, actualul Primar PDAR, ne-a invitat peste drum, la Primărie. Am stat și acolo câteva minute la taifas. Când i-am vorbit de PDAR și de Surdu, mi-a zis: „Cam rămâne singur în partid Dl Surdu".

Apoi, în casa Familiei Vlaicu. Noi eram 9. Cu gazdele 11. „Putem să facem o echipă de fotbal", a remarcat (arbitrul de fotbal) Victor Marian. Pe toți ne-a hrănit și încă foarte bine. Salam, vinete, pui fript și plăcinte cu brânză, o țuică și vin din via lor. Au gospodărie mare. Are tractor etc. Ea e agronom.

La întoarcere ne-am oprit, pe rând, la Așchileu Mare, Fodora, Ciumăfaia și Borșa.

N-am crezut că vom putea face așa de mult. A fost verdictul lui Cerghizan. Mihăilescu e bun, dar puțin contencios în replicile lui. Și nu trebuie să-l las să vorbească. Prea se lungește, deși e bine intenționat.

Am sosit tare obosit la sediu, în Cluj. M-am culcat imediat ca să fiu trezit zece minute mai târziu. O jurnalistă din Austria dorește să-mi ia un interviu.

Dați-mi un sfert de oră, le-am spus. Și m-am culcat din nou.

M-am trezit la 7.45 p.m. M-am îmbrăcat repede.

Iertați-mă că v-am făcut să așteptați, dar toată ziua am fost pe drum, în campanie, i-am întâmpinat pe Tessa Sziszkowitz și pe fotograful ei

de la săptămânalul *Profil*. Arată exact ca revista *Time Magazin*.

Lung interviu. Despre minorități, alegeri, CDR, de ce nu mai candidez la Președinție, șansele restaurării Monarhiei Constituționale etc. Foarte deșteaptă fata.

Doriți să-mi pun cravata?, i-am întrebat. „Nu e necesar. Lumea vă cunoaște și toată Austria va avea articolul. Magazinul nostru e singurul de acest fel, la noi", mi-a spus Tessa. Ea e poloneză. Fată tânără, frumoasă, s-ar putea spune.

Înainte de culcare, după ce le-am dat băieților 5.000 de lei să mănânce, am căutat să vorbesc cu Doina Bâscă. Telefonul era pe FAX și n-am știut cum să-l schimb. Am citit însă scrisoarea ce Nelu Boilă trimite lui Emil Constantinescu. Abjectă, în laudă. Stil deferențial, ce-mi repugnă. Mă întreb ce va face dacă Emil nu iese Președinte!?

Miercuri, 16 Septembrie 1992

Conferință de presă la mine acasă. Apoi înregistrare la Televiziune. Un foarte lung interviu de 54 de minute, care va fi tăiat la 30 de minute și va fi prezentat după alegeri (Carmen Dumitrescu).

Doctorii veterinari Laslo Cornel, care e român, în ciuda numelui, și Lucia Marcus, ne-au dat o masă copioasă.

La Bonțida, multă lume. Am mers cu toții pe jos să vizităm castelul lui Banffy. Acolo s-a filmat „Pădurea Spânzuraților". Acum e o ruină. Cine a putut, a furat.

Ne-am oprit un moment la Fundătura. Băieții mei au pus un afiș al meu pe stâlpul de telegraf.

La Iclod, în fața Primăriei. Afară, la soare. Îi preocupă mai ales problema recunoașterii Bisericii Greco-Catolice. Și, ca întotdeauna, problema agrară.

La Livada ne-am oprit să vizităm fabrica de mobilă, mai ales cea bisericească, a lui Gicu Rat. Un văr al lui Ioan Rațiu, din Gherla, era și el prezent cu soția lui.

Fac o treabă bună. Au transformat un mare grajd CAP în fabrică. Merge bine afacerea.

La Gherla, adunare mare în mijlocul parcului din fața bisericii catolice armenești. Președintele PNȚCD e Tiberiu Brehar. Vicepreședinte, Ion Doru. Radu Orza, de la PAC, unul dintre supleanți la Camera Deputaților, pe lista CDR, ne-a invitat la el acasă după adunare. Foarte generoasă familie, dar el nu mi-a plăcut prea mult. E prea limbut.

Adunarea a mers excepțional de bine. Cum spune toată lumea, dac-aș fi candidat eu la Președinție, ar fi câștigat Convenția, cu siguranță. Am început să mă conving și eu de acest lucru. Indiscutabil, lumea vrea să mă vadă, să mă audă, să argumenteze cu mine.

Petrina a apărut să-mi dea programul pentru mâine, în județul Bistrița. E foarte încărcat.

Joi, 17 Septembrie 1992

Mă scol la 4.30 a.m. Mi-am scris foarte succint jurnalul de zi. M-am pregătit apoi pentru ziua de astăzi. Am continuat să citesc cartea mea curentă de căpătâi: *An Introduction of Universal History,* a lui José Ortega y Gasset. Am ajuns la secția unde demonstrează că luptele dintre Sulla și Marius marchează începutul sfârșitului Romei. În cei 100 de ani, de la 190 la 90, înainte de Hristos, viața Romei a degenerat încât dictatura sub Cezar, Augustus etc. a devenit inevitabilă. Singura civilizație pe care o putem studia în amănunt testează că, odată credința pierdută, legitimitatea se pierde și ea. După cucerirea Greciei și înfrângerea Cartaginei, virtuțile care au caracterizat viața Romei au dat loc la destrăbălări și degenerări. Augustus, om timid, a trebuit să fie adus „cu forța" să devină „imperator" din Sicilia, unde se retrăsese.

La ora 7.10 am plecat la CUG. Am fost foarte bine primiți. Directoarea Petronela Dumitru și Doru Gribovschi ne-au explicat „Tehnomag-CUG". Liderul sindicatului, Tiberiu Cătuneanu, ne-a citit o analiză a plângerilor lor. Managerul general Ilieș Dorin și Gheorghe Bădău ne-au informat despre situația actuală a CUG-ului, blocajul financiar, exportul drastic diminuat în Ucraina și Rusia, lipsa de comenzi etc.

Am făcut turul instalațiilor. E foarte impresionant. Au o presă de 6.000 de tone și una de 2.500 de tone. La IMGB, ne informează, au una de 12.000 de tone. Cea mai mare din Europa Răsăriteană? Cu siguranță, din România.

Pâlcuri de muncitori, oriunde mă duceam, mă așteptau cu mâna întinsă, cu privire prietenească în ochi. Mulți mi-au spus cât regretă că nu candidez la Președinție. Reacție ce am avut tot restul zilei, în județul Bistrița-Năsăud.

Ne-au așteptat la intrarea în județ. Foarte mulți. S-a format un adevărat convoi de mașini, în frunte cu mașina Poliției.

Program supraîncărcat. Mi-a plăcut regiunea. E foarte frumoasă. Ar

putea să devină o atracție turistică excepțională. Râul Rebra conține păstrăvi. „Salva Parva Nepos Romuli", ar fi zis împăratul. Care? Când exact, nimeni nu mi-a putut spune. Le-am vizitat pe primele 3. Am vizitat biserica nouă din lemn din Salva, casa lui Coșbuc, la Hordou, acum rebotezat Coșbuc, am văzut-o, fără să intrăm, pe cea a lui Rebreanu. Am vizitat Universitatea lui Petrina din Năsăud și am făcut nu mai puțin de 6 cuvântări. Cam peste tot.

La insistența mea ne-am dus la liceul fost german, unde Tata a fost elev internist. Clădire impozantă, stil tipic baroc austriac din prima jumătate a secolului trecut. Adevărat pelerinaj.

Peste tot, dar mai ales la Bistrița, unde sala a fost arhiplină, am avut un mare succes.

Sosim acasă, la Cluj, eu obosit, dar convins, stimulat de această lungă vizită într-un județ unde n-am fost niciodată.

Vineri, 18 Septembrie 1992

Începem la Feleac. Primarul Dumitru Rad ne dă toate amănuntele acțiunii lor, când au blocat șoseaua națională. Ei vor pământurile lor înapoi. Acum sunt livezi. Sunt gata să accepte ca ele să continue așa, dar ca proprietatea lor, ca ei să rămână acționari ai unei societăți comerciale SRL, care să exploateze livezile. Situația actuală e inacceptabilă. Ei primesc doar 7.000 de lei pe an pentru un hectar. Marea majoritate au avut sub un hectar. Cel mai mare proprietar, când s-au confiscat proprietățile, a avut mai puțin de 6 ha. Am lipit afișe și am plecat.

La Tureni am fost primiți foarte bine. Primarul Ruța Gh. e de-al nostru, CDR. Toți mă recunosc. Mă opresc să le vorbesc. Foarte prietenoși. Lipim afișe și aici.

La Turda, numai în fugă. În fața sediului PNȚCD, multă lume. Prietenoși. Cu Pop Ștefan și alții, în procesiuni la fabrica de cărămizi refractare. Acum i se spune „Casirom". Directorul Ioan Petruș ne explica de ce toți care lucrează acolo sunt bolnavi. Viața lor e scurtată cu 10-15 ani. Dar mai gravă e carbura de silicon. E o fabrică obținută de la chinezi. În teorie, gratuit. În 1973, după minirevoluția culturală a lui Ceaușescu, inspirată de cea chineză a lui Mao când a vizitat China, în 1971. Noxele de la cărămizile refractare sunt de 10-15 ori mai mari decât cele acceptabile. La carbura de silicon sunt de 50-100 ori mai

mari. Odată depuse în plămâni, nu mai ies.

Mare mulțime de oameni la plecare, le dau tricouri și, ca peste tot, fluturași. Și le vorbesc.

La Fabrica de sticlă, la fel. Vizităm secția de sticlărie: pahare de tot felul, vaze etc. Totul suflat. Fetele de la secția unde sticla e pictată mi-au dat un papion din hârtie albă cu picățele negre și cu un „gâtlegău" de sârmă. Foarte amuzant. Peste tot, simpatie.

Cu Viceprimarul Heller, de-al nostru, la Primarul Turzii, Ioana Bembea. Foarte civilizat, deși e PUNR-ist. Am ridicat și problema statuii Memorandistului. De ce e ascunsă de arbori? Ar fi cazul să fie replantați în altă parte. Să fie degajată, așa, ca toată lumea s-o poată vedea.

M-am oferit să plătesc eu pentru întreaga operație, inclusiv cheltuielile necesare pentru sudarea părților rupte, când au ocupat ungurii Turda în timpul ultimului război. N-a vrut să audă de așa ceva. „Și noi suntem mândri de Dr. Ioan Rațiu. O face Primăria".

După o mică neînțelegere, mergem să luăm masa la băi. Nu arată grozav. Marele pavilion din lemn, unde dansam noi, tinerii, în anii '30, s-a prăbușit și a dispărut. Restaurantul e bun. Am mâncat afară, căci era frumos, cald, la soare.

Doctorul Valentin Gherman și fiica lui vor să perfecteze un sistem de asigurări sociale, obținând 1% din salariul sindicaliștilor. Îi voi susține, le-am spus, pentru că au început ei să găsească banii necesari. Odată începută operația, ne va fi relativ ușor să obținem contribuții și din străinătate.

Doctorul Gherman, care este și acupuncturist, mi-a vorbit de Lacul Tarzan. „Moare din cauza turismului. Cei care au construit Motelul pompează apă din lac și, după utilizarea ei pentru băi terapeutice, o pompează înapoi.

Procesul acesta distruge ecosistemul deosebit de interesant al acestui lac". Ne-am dus să-l vedem. E, într-adevăr, o brutală siluire a naturii. Mai au și un grajd de cai, din care se scurge murdăria, probabil în lac. Am luat fotografii și i-am cerut să-mi scrie, ca să ridic problema în Parlament.

Tânărul Teodor Ponț - el e CFR-ist - a ținut morțiș să plătească pentru masă. Vreo 96.000 de lei. Sumă importantă pentru un român.

Ne-am dus la Sândulești și la Petrești de Sus. Am fost primiți cu deosebită căldură. Prin Ciurila, Sălicea și Făget, înapoi la Cluj.

Sâmbătă, 19 Septembrie 1992

Sosește Doina Bâscă cu trenul de noapte. Mă pune la curent cu ultimele știri. Emil Constantinescu, Ana Blandiana, Doina Cornea sunt sacrificați dacă nu iese Emil Constantinescu Președinte în primul tur. La al doilea, sigur iese Iliescu. Ceilalți nu vor avea nici un rol, căci nu candidează la Parlament. Manolescu, da. Dar el va părăsi Convenția. Eu voi fi reales în Parlament. Dacă iese Constantinescu, voi primi un rol minor în guvern. Diaconescu va fi Prim-Ministru, Lup la Externe, și alte bazaconii. Acestea sunt zvonurile. În parte, lansate și de ea. Căci se speculează foarte mult.

S-ar putea ca Iliescu să-mi ofere mie să formez un guvern. Trebuie să accept. Mă îndoiesc. Eu voi căuta să se ajungă, pe căi legale, la un referendum asupra restaurării Monarhiei Constituționale. Asta nu-i va conveni lui Iliescu. „Totuși trebuie să primiți". Mai degrabă m-aș ocupa de reorganizarea Partidului. Dacă va fi posibil.

Am finalizat articolul meu pentru *Expres-Magazin*. L-am trimis Ilenei Lucaciu prin FAX. Mi-a confirmat primirea. Vorbesc despre campania electorală la Președinție, la cererea lor, ca fost candidat. În esență: Este Alba ca Zăpada și cei șapte pitici. Unul trebuie s-o cucerească. Dar nu contează prea mult cine. Toți au fost comuniști. Mai mari sau mai mici. O alternativă clară, cum a fost în 1990, nu se prezintă electoratului. N-o spun atât de brutal, dar, în esență, așa am scris în articolul meu.

La UMRL. Discuție interesantă. Mai ales intelectuali. Se discută, în special, ce trebuie să facem în ultimele zile ale campaniei electorale: adunarea din Mănăștur, la 24 Septembrie. Acolo e tăria lui Funar. Cum răspundem întrebărilor etc. Și care vor fi acestea.

Au deschis o butică la sediu. Vând tot felul de produse, mai ales sticlărie de la Turda, sub prețul de vânzare în oraș. Mi-au făcut și mie un mic cadou. Eu le-am dat tricoul meu.

Cu Cerghizan, Marian, Vasile Gocan pe rând la Baciu, Sânpaul, Berindu, Gârbău, Aghireș. Am lipit afișe. Am fost invitați la o cununie oficiată de un primar, am stat de vorbă cu oamenii. Ca întotdeauna am răspândit fluturași și distribuit tricouri.

La Aghireș ne-a atacat Ioan Bodea. Era băut. S-a opus afișajului. A trântit ușa mașinii, care era deschisă, și i-a dat o lovitură cu capul lui Victor Marian. L-am liniștit în cele din urmă, dar nu înceta să ne spună legionari și să vocifereze. Cum s-a adunat multă lume, am dat tricouri

mai multor fete: dacă promiteți că le purtați. Entuziasm.

La întoarcere ne-am oprit la Mera. Sat aproape în întregime unguresc. Totuși primarul e PUNR-ist?! Chiar mulți unguri l-au votat. Greu de înțeles.

Primarul Domșa era deja informat când ne-am oprit la cununia ce oficia, și ne-a asigurat că agresorul va fi amendat.

Toată lumea dorea să se fotografieze cu mine. Nu numai mirii și Primarul.

Întorși la Cluj, ne-a oferit o cină familia lui Vasile Gocan. El e un om bine situat, țăran simplu la origine. S-a încins o discuție mare. Nu e bine să avem o întrunire în aer liber la 24 Septembrie. Deci, în ultima zi a campaniei. S-ar putea să avem surprize neplăcute. PUNR-iștii pregătesc ceva împotriva noastră. Doina Bâscă vorbește chiar de zvonul că se va face un atac, fie de armată, fie de alte forțe oculte. Și nu vom mai putea redresa nimic.

Duminică, 20 Septembrie 1992

Sosim la Dej devreme. În loc să mergem la sediul PNȚCD, cum fusese prevăzut, ne-am dus direct la Căminul cultural, unde se oficia liturghia noastră greco-catolică.

Am stat până la sfârșit. Deci până la 11.45. Preotul a anunțat că vrea să le vorbesc. M-am dus pe scenă, le-am spus câteva vorbe, le-am urat creștinescul „Doamne primește" și i-am informat că le voi vorbi la orele 12.00. Așa a fost bine. Am ieșit puțin afară. Cei care vroiau să plece acasă, au putut-o face fără jenă. Între timp a venit și Liviu.

Liviu Rusu, Președintele Organizației PNȚCD din localitate, a condus lucrările. Au vorbit, pe rând, Lițiu Niculai, Eugeniu Vlasie, Vladimir Fosti, Bogdan Cerghizan și eu. Deci, toți candidații parlamentari. Ca de obicei, totul a mers foarte bine.

Masă bună la restaurantul tatălui candidatului nostru Liviu Rusu. Apoi, la Cășeiu. Și aici bine. Lume multă, dar ni s-a alocat mult prea mult timp. Și Fărcășin nu mi-a spus că ei așteptau să le aduc rechizite școlare pentru copii. Puțin jenant, pentru că se așteptau.

De acolo la Bobâlna. Aici lucrurile n-au mers deloc bine. Era deja după 6.30 seara și mulți erau bine băuți. M-am urcat pe un dâmb și le-am vorbit de-acolo. M-au atacat pentru că aș fi afirmat la Televiziune că eu sunt împotriva pensiilor pentru țărani. Degeaba le-am spus că nu-mi amintesc să fi făcut o asemenea declarație. Repetau morțiș că eu sunt

contra pensiilor și că n-am făcut nimic în Parlament. Am crezut că pot să-i calmez, căci vociferau deja. M-am înșelat. Nu mă mai ascultau. Toți vorbeau deodată.

Hai să intrăm în sală, le-am spus. M-au urmat. Și vreo câteva minute m-au ascultat în liniște. Dar, îndată, a început unul băut să mă atace că n-am făcut nimic pentru țărani. Și să le spun exact ce voi face pentru ei.

Le-am explicat planurile noastre pentru Legea funciară. Parcă nu înțelegeau. Degeaba explicam. Veneau din nou cu aceleași întrebări. A încercat și Lițiu să-i calmeze. Nici el n-a reușit. Toți vorbeau fără întrerupere.

Am ieșit pur și simplu din sală. Și am plecat. Nu știu ce au făcut ceilalți. Aici a fost revolta de la Bobâlna în 1437. Mulți însă au simpatizat cu ce le-am spus. Cei care vociferau cel mai mult au fost șefii comunității sub Ceaușescu. „Nu ne trebuie pământ". Erau mulțumiți cu cei 50 de ari în jurul casei și cu posibilitatea să fure cât mai mult de la CAP și IAS.

Întorși acasă, obosiți după 9.00 seara, ne-am dus direct la Hotelul Napoca și am luat cu toții cina împreună.

I-am dat Doinei eseul ei pentru bursa oferită de Colegiul Woolfson din Cambridge. Corectat, bineînțeles, dar fără a-i schimba esența.

Luni, 21 Septembrie 1992

Mă scol cam târziu pentru mine. La 7.30 a.m. Plin de îndoieli, dacă am făcut bine sau nu scriind articolul tare pentru *Expres-Magazin*.

Mergem întâi la Iacob Pojaru, unul din „Fiii Mănăștiului". Sunt cei care revendică pământul de la Ferma didactică experimentală Mănăștur. Ne explică o versiune. Mergem, apoi, la Horea Cetean, directorul acestei ferme. El ne dă cu totul altă versiune. Problema ar trebui cercetată de instanțele judecătorești.

La Peni, totul în ordine. Nu la fel, la Huedin. Ostilitate. M-am dus la un monument ca un fel de obelisc. „E ca turnul Spaski din Kremlin", m-a informat omul nostru de acolo, Tișa. După spusele lui, Ștefan cel Mare și-a măritat fata cu Țarul Rusiei. În căutare de aliați, bineînțeles, împotriva turcilor. Ce s-a întâmplat exact, nu se știe. Dar ea a fost închisă, cu fiul ei, deci moștenitorul tronului, în beciurile turnului Spaski și omorâți acolo.

Steaua de pe acest obelisc a fost înlăturată. Dar nu și placa de mar-

mură, care proclamă prietenia româno-sovietică!?

La Ciucea am stat de vorbă cu Secretarul Consiliului comunal, Damian Roșu, căci Primarul Valer But lipsea.

Ne-am dus să vizităm Castelul lui Goga. Foarte frumos. Trei clădiri principale, plus Mausoleul, biserica construită în 1575 în Gălpâia, în Sălaj și adusă aici. Apoi Muzeul de port românesc, care a fost mai înainte o mănăstire de maici.

Mausoleul e impresionant. Construit de Alexandru Cantacuzino și decorat în interior de Nora Steriadi - totul în mozaic - lasă o puternică impresie. Goga a fost mare prieten cu Ady Endre. A cumpărat castelul de la Ady. Multe tablouri interesante, peste tot. Dar mai ales în clădirea în care locuiau. Biblioteca avea vreo 6000 de volume. Camil Ressu, Pallady, Dărăscu, un cap de țărancă bătrână de Löwendal, Milița Petrașcu, și mulți alți pictori și sculptori români bine reprezentați. Dar nu se compară cu colecția mea. Mobilă bună, eclectic adunată. Piatra mortuară de la primul mormânt, când Goga a murit subit, în 1938, e cioplită de Milița Petrașcu. Mausoleul și transformarea proprietății în muzeu se datoresc văduvei lui Octavian Goga, Veturia. L-a construit în 1958.

Ne-am dus pe Valea Drăganului după ce am poposit la Eugen Gaia, unde ne-a hrănit cu slănină și ceapă, roșii și ardei verzi etc.

Izvorul Crișului e sat unguresc. Ne-am oprit la Mihály István și la Ana, care coase foarte frumoase scoarțe cu multe broderii grele. Am cumpărat și eu din două case. Din prima, un joc de table și șah și o cutie de păstrat bijuterii care are închizătoare secretă. De la a doua, de la familia Mihály, am cumpărat un frumos covoraș de 2.15 m.

I-am dat ce mi-a cerut: 35.000 de lei. A rămas încântată și mi-a mai adăugat un cadou pe deasupra. Le-am dat și eu o carte de-a mea și un tricou.

Când examinam lucrurile astea în stradă, s-a oprit un autobuz plin cu turiști. Veneau din Cluj și se duceau la Budapesta. Au făcut-o special ca să-mi vorbească. A trebuit să semnez nenumărate afișe de-ale mele.

Mare entuziasm și multă căldură sufletească. Am fost cu adevărat surprins.

Întorși acasă, le-am dat tuturor o cină simplă la Hotelul Metropol.

Am remarcat că primitivismul și aspectul sărăcăcios al Clujului, care la întoarcerea mea în țară m-au șocat de-a dreptul, au dat loc în acești doi ani și jumătate la o acceptare. Nu entuziastă. Asta este. De aici trebuie să progresăm. Am remarcat însă, de asemenea, că peste tot

satele sunt mult mai îngrijite, cu case mult mai frumoase și solide decât cum erau înainte de război. Și toate au electricitate acum. Un progres s-a realizat totuși.

Marți, 22 Septembrie 1992

Gânduri negre mă bat, totuși, în fiecare dimineață. Mai ales atunci când, ca azi dimineață, după ce-mi scriu jurnalul de zi cam începând de pe la 5.00 a.m., adorm iarăși. Când mă trezesc din nou, sunt trist, îngândurat, îngrijorat. Are țara nevoie de mine? Există un rol la conducerea țării pentru mine? Dacă la prima întrebare n-am nici o îndoială, la a doua e greu să dau un răspuns pozitiv. Oricât de mari sacrificii aș face, oricât de mulți bani aș cheltui, oricât de mare efort psihic și fizic aș depune, niciodată nu va fi de-ajuns să-i convingă pe cei care sunt angajați în activitatea politică și de al căror acord depinde rolul meu, rolul ce-mi va fi acordat în mod necesar de ei, nu de alții. De ce? Li se pare că nu sunt de-al lor.

Never dispare, își adoptase ca lozincă Winston Churchill, în anii în care fusese înlăturat de la conducere de Baldwin.

Ieri dimineață, doamna Kaály Nagy, Regina din Turda. Îmi comunică niște lucruri neplăcute. Trei unguri din Turda s-au plâns împotriva mea la UDMR în Cluj. Ea e descendentă a lui Rácz János, care și-a deschis o bijuterie în Cluj, în Piața Unirii. Cum era atunci. Își spunea IOAN RAȚIU și vroia să fie înrudit cu noi. Știu că Tata era prieten cu el, dar nu era sigur că suntem cu adevărat rude.

Doamna Kaály mi-a adus o fotografie de-a mea, din anul ultim, la Liceul „Regele Ferdinand" din Turda. Deci nu aveam încă 17 ani. Se cunoștea bine cu Nana și a fost prezentă la înmormântarea ei. Nana, cum îi ziceam noi, copiii, se îngrijea de gospodăria „Moșului", bunicul meu, preotul Nicolae. Era analfabetă. A trăit în familia noastră, ca membră a familiei toată viața ei, de la vârsta de 16 ani. După moartea Moșului, în 1936, a locuit la noi, în casa noastră din Strada Regina Maria, devenită Stalin, apoi Steluței. Acolo, pe Valea Hăsdății, vis-à-vis de biserica nouă ortodoxă – nouă în anii '30.

Îmi telefonează de la București Doina Călin. Am primit o invitație să fiu în tribuna oficială la marea întrunire ce organizează CDR la București, mâine după-amiază. Dar nu se menționează nicăieri că trebuie să iau cuvântul. Nadia Oprescu îmi repetă invitația la telefon, direct de la sediul nostru și-mi spune că din greșeală n-am fost invitat

să vorbesc. Dar că ei, Conducerea, se așteaptă s-o fac. Bani Ghica a scăpat din vedere să adauge în plicul meu și invitația să iau cuvântul.

Aici, la Cluj, lucrurile s-au aranjat. Nu mai facem nici o întrunire la Mănăștur. E mai bine așa.

Victor Marian a făcut cercetările la Universitatea din Cluj, Facultatea de Drept. Corneliu Coposu, născut la 25.5.1916, figurează 1933/34 - Anul I; 1934/35 - Anul II; 1935/36 - Anul III; 1936/37 - Nu mai figurează. Dl Iureș, secretarul general al Universității, a comentat: probabil a fost transferat sau la altă facultate, sau la altă universitate. În tot cazul, nu și-a luat licența și n-a figurat deloc ca înscris în anul IV la Facultatea de Drept din Cluj, în anul școlar 1936/37. Și-o fi luat-o mai târziu? S-o fi înscris în anii până la pierderea Clujului, în 1940? Și-o fi luat licența, apoi, la Sibiu, sau la o altă universitate: București, Iași?

Eu figurez complet, toți anii, între 1934-38.

Plecăm pe la 11.00 dimineața. După o scurtă oprire la Feleac – am lipit niște afișe – am părăsit șoseaua principală, spre Turda la Vâlcele. Ne-am oprit la Rediu în fața casei de unde pleacă autobuzul spre Cluj. O șandrama veche de nu știu cum mai stă pe roți. Lumea se aduna. Am stat de vorbă cu unii și cu alții. Bucuroși să mă vadă, dar nu entuziaști. De acolo, peste deal, pe un drum nepietruit, la Aiton. Am ajuns oarecum, dar dacă ar fi plouat mai mult astă noapte, sunt sigur că n-am fi reușit.

Cele două sate sunt cam la fel de mari. Vreo 800-900 de locuitori. Comuna însă, e Aiton. Dar Rediu nu vrea să-i aparțină. Legătura cu Clujul e mult mai ușoară. La Primărie am ajuns conduși de plutonierul major, șeful local al Poliției. Pe primar îl cheamă Petru Suciu. Om înalt, FDSN-ist. Se plângea că nu poate strânge toate proprietățile în asociațiile agricole, pentru că sunt 2-3 care nu vor s-o facă și nici să primească pământ, echivalent cu dreptul lor la marginea tarlalei. Afară, pe coridor, o mulțime de săteni adunați să-și înscrie pământul în asociație. Exact ce-i îndeamnă Iliescu să facă. Secretarul Deac Gavril, mai arbitrar. Sunt cu Iliescu 100/100.

Tot satul era greco-catolic. Acum, numai 47 de suflete se declară greco-catolici.

La Turda, la sediul PNȚCD. Vor neapărat să iau parte la o licitație ca să luăm un local pentru vânzarea de pâine. Medrea nu mi se pare foarte eficace. Ștefan Pop e om de treabă dar nu de afaceri. Ar trebui să investesc o mulțime de bani și e mare riscul. Și-l am concurent pe Sever Mureșan care are deja o fabrică de pâine la Cluj. Deci, știe cum

să conducă o astfel de afacere, are legăturile necesare etc.

Mare presiune asupra mea să mă duc mâine la București. Să iau parte la adunarea Convenției din Piața Revoluției.

Dau managerului echipei de fotbal Sticla (Arieșul) 36 de tricouri. Ca să se antreneze purtându-le. Duminică, „U" din Cluj a câștigat meciul lor cu 2:0, la Bacău. Deci, le-a purtat noroc căci au jucat în ele.

Semnez o procură specială pentru Ștefan Pop, în caz că particip la licitația pentru obținerea localului pentru fabrica de pâine.

Sosit la Cluj, aud că s-a anunțat formarea Partidului Național Legionar. Cătănescu, omul care-mi asigura paza la Tipografie, e unul dintre șefi. A fost prezent la Conferința lor de presă. Doina l-a concediat imediat și publică un articol, ca nu cumva să fim atacați și pe chestia asta.

Altă bucurie. Mi se confirmă și dintr-o nouă sursă că Maria Iurian bea mult prea mult. Probabil am pierdut și banii ăștia: 200 de milioane de lei.

Funar a primit, pentru el și familia lui, binecuvântarea Papei. Astăzi pleacă la București să facă o mare adunare acolo. Tocmai când o avem și noi pe a noastră. Să nu iasă cu ciocniri!!

Miercuri, 23 Septembrie 1992

Vizită la fabrici în Cluj. Începem la CEROC. Fac lucruri frumoase în ceramică, porțelan, dar nu la nivel calitativ egal cu cel din Occident. Au nevoie de utilaj modern. Talent, fetele au. Director tânăr, Ioan Avram, impresie excelentă. Au mari comenzi și din Anglia. Același lucru, la IRIS S.A. Decât că ei fac la o scară mult mai mare. Vorbim cu Augustin Pușcaș și cu Mircea Vereș. Ambii, oameni bine.

În ambele fabrici funcționarii și, mai ales femeile, vor să mă vadă. Mergem din secție în secție. Le adresez câteva cuvinte ori de câte ori se ivește o ocazie potrivită. Am găsit sprijinitori și de-ai lui Funar. Cred însă, că pe mulți și pe multe din cei nedecișI, i-am influențat în direcția noastră.

La „Clujeana", fostă „Dermata", n-au nevoie de nimic. Merge foarte bine. Au comenzi. Din America, Franța, Anglia etc. Ar vrea să trateze direct cu *chain-stores* în Occident. Acum profitul îl fac intermediarii. Atât calitativ, cât, mai ales la preț, sunt foarte competitivi.

Discuție lungă cu directorul tehnic Sabin Pop și cu directorul Gh. Șvaum. Nu m-au lăsat să intru în fabrică, să văd măcar cum funcționează. Cred că sunt FDSN-iști, sau pentru Funar.

Cu totul altfel am fost primiți la NAPOCHIM. Fabrică de plastice. Tot felul. Directorul comercial Ștefan Palfi și un alt director. Foarte multă lume mi-a cerut autograf pe afișele mele.

La orele 2.00 p.m. exact, la SINTEROM. Aici am fost primiți excelent. Întâi, o discuție cu amploiații. În cantina lor. Vreo 200 au venit. Până la 3.40 p.m. Întrebări inteligente. Mi s-a arătat foarte multă simpatie și regret, că nu sunt eu candidatul Convenției la Președinție.

Ne-au dat, apoi, o masă bună la toți. Ne-au arătat un film și am vizitat fabrica. Fac tot felul de piese prin presarea pulberii de metal. Fac bujii. Calitativ și la preț pot să concureze cu orice fabrică din lume, spun ei. Au o capacitate să satisfacă cererea Europei întregi!? Le-am cerut amănunte în scris. Lucrează mult sub capacitate. N-au comenzi. Le-am promis că mă voi ocupa de ei, chiar în Parlament, „dacă mă aleg deputat". Gazdă, pe nume Mureșan.

Mi se comunică de la București că, ieri, am fost dat la TVR prezentând pe candidații parlamentari la Bistrița-Năsăud. De ce nu clipul nostru, când i-am prezentat pe cei din Cluj?

Astăzi, *Expres-Magazin* a publicat articolul meu cu „Albă ca Zăpada și cei șapte pitici". Fără fotografie, dar în loc bun. În același număr se comentează cine ar trebui să fie prim-ministru după alegeri. E vorba de un sondaj de opinie condus printre editorii de cotidiane. Au fost numiți Stolojan, Dijmărescu, Ciumara, Roman și eu.

Joi, 24 Septembrie 1992

Vine doamna Iurian. Își cumpără mașină etc. Fără justificare. Chiorean mi-a confirmat că nu are încredere în ea. Cer lui Moraru, directorul BRCE-Cluj, să-i retragă carnetul de cecuri. Nu reușesc să vorbesc cu Petre Dima la BRCE–București. Și nici cu Banca Țiriac, ca să fiu sigur că nu s-a făcut transferul banilor în Germania.

Plecăm din Cluj la orele 12.00. Sosim la București, la 6.00 seara. Călătoresc foarte plăcut pe Valea Oltului. Nu găseam motorină și mergeam pe rezervă. La PECO, la Pitești, un cetățean care m-a recunoscut, ne-a oferit un bidon de 20 de litri. I-am dat un tricou, și banii, bineînțeles. Gesturile astea înseamnă foarte mult pentru mine.

Acasă aduc cadouri Elisabethei pentru aniversarea a 47 de ani de la căsătorie, care a fost acum 5 zile (22.9.1945). Am băut o sticlă de șampanie cu echipa mea.

Vizionăm dezbaterea-maraton a celor 6 candidați la Președinție. Cel

mai relaxat a fost Emil Constantinescu.

La culcare citesc în *Cotidianul* un sondaj de opinie, care, indiscutabil, îl arată pe Constantinescu și CDR, câștigători.

Vineri, 25 Septembrie 1992

Un domn Toda George (Todea), care trăiește în Montreal și reprezintă „S.N.C. La Valette", are un acreditiv, îmi spune el, să mute fabrica de ciment din Turda la Săndulești. Vorbește de 200 de milioane de dolari. I-am explicat cât de serioasă e situația la fabrica de cărămizi refractare și carbură de silicon. I-am dat numele directorului Petruș. Să vedem ce va face.

Am vorbit cu Temeșan în chestiunea Iurian.

Coposu îmi reproșează de ce n-am venit și eu la adunarea de alaltăieri. N-am înțeles bine. N-am fost dat printre vorbitori în *Dreptatea*. Aveam un program deja precis în județul Cluj. Mi-a telefonat din nou să-mi ceară să mă duc astă seară, în numele Partidului, la cina de lucru la Ambasadorul Elveției (Meili) cu observatorii veniți special pentru alegeri. Ceea ce am făcut. Fiind cel mai în vârstă, am și mulțumit gazdelor.

La 6.00 seara vine Christos Alexandrios, Ambasadorul Greciei. La cererea lui. Vorbim de alegeri, dar, mai ales, de nevoia de a construi o axă de stabilitate Grecia-România, pentru a aduce pace în Balcani.

Victor Surdu îmi telefonează. Vrea să mă vadă urgent. Îi spun că nu prea am timp și că n-am nici o mașină disponibilă. Mi-o trimite pe a lui.

Cum sosesc la el acasă, îmi vorbește direct. „Îndată după alegeri, trebuie să facem ceva să salvăm țara asta. Eu știu situația dumneavoastră, dle Președinte (cum întotdeauna mă agrăiește el). Să vă adunați câțiva oameni din Partidul dumneavoastră și să intrați la noi. La alegeri, CDR nu va avea mult peste 20%. Va ieși o coaliție din PDSR, PDAR, PSM, PUNR, RM și alte formațiuni minore. Noi vrem să lucrăm cu dumneavoastră personal, dle Președinte. Împreună cu prietenii dumneavoastră să veniți în PDAR. Vă facem Vicepreședinte și puteți să aveți orice post în guvern, cu excepția de Ministru de Externe. Dar puteți să fiți Ministru Secretar de Stat la Externe. De ce să fie I.V. Săndulescu?".

Cine va fi Prim-Ministru?, l-am întrebat .

„Unul din trei: Mircea Popescu, actualul Ministru al Muncii și Protecției Sociale, Ioan Coja, Senator PDAR, sau Adrian Năstase.

Dacă-l facem pe Năstase, atunci puteți fi Ministru de Externe".

Mi-a explicat, apoi, de ce Coposu e un dezastru pentru țară, pentru PNȚCD etc.

I-am mulțumit pentru încrederea ce-mi arată și i-am spus că mă voi gândi. Să vedem ce se va întâmpla la alegeri.

M-am dus cu Elisabeth la Galeria SEPIA pentru vernisajul „Works on Paper", lucrări realizate de artiști britanici – toți tineri și toți veniți în România în cadrul organizației *Creative Work in Romania*. E extraordinar cum acești tineri, în majoritatea lor studenți la diversele academii de artă din Marea Britanie, au ajuns să aibă această afecțiune, chiar dragoste, pentru România. Elisabeth îmi spune, chiar, că e un fel de coadă. Mulți vor să vină și nu obțin locuri. Sunt ajutați, e adevărat. Dar foarte puțin. Nu le acoperă cheltuielile, dar speră, acum, că British Council îi va ajuta. Acum adună bani din Sheffield, Woolverhampton și Brighton, în special.

Sâmbătă, 26 Septembrie 1992

De la Galeria SEPIA, aseară, m-am dus la reședința Ambasadorului elvețian Sven Meili. Delegația oficială elvețiană de observatori pentru alegerile noastre era prezentă.

Eram 19 cu toții. Câte un român din fiecare importantă organizație din țară. Zic organizație, pentru că, pe lângă reprezentanții partidelor: Oliviu Gherman (FDSN), Radu Câmpeanu (PNL) etc., era și Ana Blandiana de la Alianța Civică, inventatoarea lui Constantinescu.

Am stat de vorbă cu toții înainte de cină, când Paul Florea, Președintele Biroului Electoral Central, a explicat legea și procedura.

La masă am fost așezați: un elvețian, un român etc. Am stat între Ernest K. Rohner de la UNTAG și Rudolf O. Durrer.

I-am făcut lui Coposu un raport complet asupra acestei seri. Trebuie să se găsească printre documentele mele.

La orele 3.00 p.m., la Senat. Ședință extraordinară a Birourilor celor două Camere cu reprezentanți ai BEC, în frunte cu Paul Florea, Ministrul Justiției, Ionescu-Quintus, al Internelor, Iorgovan și încă unul de la Curtea Constituțională.

Discuție mare, pentru că Petre Mihai Băcanu a trimis la Bacău un pachet cu procese-verbale pe care *România Liberă* le-a imprimat la Tipografia Coresi.

Senatorul Dan Iosif, ca de obicei, a fost exploziv în a indica intenția

ca „cele 64.000" de exemplare ale acestui fals proces-verbal să fie utilizate pentru a discredita corectitudinea alegerilor. Ele sunt distribuite reprezentanților CDR, care apoi, ar putea să le completeze cum vor ei. „Vă închipuiți ce efect va avea acest lucru în străinătate!" Ele nu sunt identice cu cele aprobate în Legea electorală. Sunt asemănătoare.

Bârlădeanu, Marțian, Oliviu Gherman, toți au fost pentru condamnarea acestei încercări de fraudă, printr-un comunicat care să-l numească pe Petre Mihai Băcanu.

S-a discutat două ore. Ministrul de Interne și Paul Florea s-au ținut bine. Nu poate fi vorba de o fraudă, pentru că n-a fost comisă. Este, după toate aparențele, intenția de a se da posibilitatea delegaților-observatori ai CDR să facă repede o copie a procesului-verbal ce va fi încheiat la sfârșitul despuierii scrutinului în fiecare secție de votare.

Discuție lungă, repetitivă. Spre sfârșit am luat și eu cuvântul. Pe scurt am spus: E o furtună într-un pahar cu apă. Nu s-a comis încă nici o crimă. *De intentibus non judicat praetor.* Nu putem judeca asupra intențiilor celor care au tipărit aceste procese-verbale. Să luăm toate măsurile ca orice copie ce se va face după cele originale, să fie clar marcată copie.

Am plecat înainte de terminarea ședinței. Abia sosit acasă, a venit observatorul din partea Ligii Arabe, Mohamed Nihad Askalam, adus de Ambasadorul Egiptului, Ihab Wahba și de al 3-lea Secretar de la Ambasadă, Mahmoud El Maghraby. Askalam e permanent în Geneva. I-am explicat puțin situația și l-am sfătuit să vorbească la fiecare secție de votare cu reprezentantul CDR. Să afle de la el cum stau lucrurile.

La 7.00 seara, la Ambasadorul Germaniei. Ne primește noul Ambasador.

Vorbesc cu Klaus Ranke. Prietenos, dar nu excesiv. Cu alți observatori germani, cinci la număr, din Bundestag. Christian Geisslerkuss mă ia la o parte să-mi spună cât regretă că nu sunt eu candidatul CDR la Președinție. Ambasadorul mă asigură că va fi întotdeauna la dispoziția mea să schimbăm imaginea României „care este foarte rea acum", în Germania.

Coposu cu Diaconescu, plini de ei. Sunt încântați de cum merg lucrurile. Emil Constantinescu, rămas numai cu mine un moment, îmi spune: „Voi avea mare nevoie de sprijin pe teren pentru al 2-lea tur". Adică să merg cu el, sau pentru el, în campanie electorală. N-am reacționat deloc. I-am dorit doar succes.

Am vorbit cu Vicktor Meier de la *Frankfurter Allgemeine Zeitung* și cu Joachim Sommenberg, corespondent permanent D.P.A., la București.

Acasă îi pomenesc Elisabethei cum a fost conversația mea cu Emil Constantinescu. Nu văd cum aș putea face o campanie electorală pentru el. E, în definitiv, un fost comunist. Or eu am scris despre toate felurile de comuniști și i-am respins pe toți. Să fac acum o concesie majoră, al cărei scop nu poate să fie decât promovarea intereselor mele politice personale: adică să mă pun bine cu Emil Constantinescu ca să-mi dea un rol important dacă va fi ales. Atunci aș acționa pentru mine, nu pentru ideile mele și pentru interesul țării.

Ea n-a fost de acord. Mi-a spus că ar trebui să-l ajut. Să mă pun în serviciul lui. N-am reacționat.

Duminică, 27 Septembrie 1992

Curând după orele 9 a.m. sosesc cu două mașini, la Secția noastră de votare (116-117) din Cartierul Primăverii. Coadă destul de lungă în fața noastră. La vreo 150 de alegători înainte era Verdeț și la vreo 60, Măgureanu. Interviuri, fotografii. După mine, la vreo alți 100 de alegători s-a înscris și Petre Roman în coadă. Am votat, am făcut declarații, Verdeț, când a trecut pe lângă mine, și-a înclinat ușor capul în salut. Am făcut același lucru, deși nu-l cunosc personal. Am strâns mâna lui Măgureanu care, din nou, mi-a spus că trebuie neapărat să ne vedem. Când am ieșit eu din camera de vot, m-am oprit să-i strâng mâna lui Petre Roman și am schimbat câteva cuvinte cu cordialitate.

Abia întors acasă, a venit Silvia Bădescu. Ea m-a îndemnat să mă apropii de Emil Constantinescu. El are mare nevoie de mine pentru turul al 2-lea. Există deja un antagonism între Coposu și Constantinescu pentru că acesta nu mai acceptă să fie marioneta primului. Îi explic și ei, cum i-am explicat ieri Elisabethei, de ce nu pot face acest lucru.

„Coposu, în orice caz, trebuie schimbat", îmi spune Silvia.

Da, dacă strategia lui nu reușește. Dacă Emil Constantinescu e ales, atunci Coposu e geniul Carpaților, a fost răspunsul meu. Dar i-am analizat de ce eu nu cred că poate Constantinescu să câștige dacă este un al doilea tur.

Mi-a confirmat că și ei Gabrielescu i-a cerut $20.000 ca s-o pună candidat la Camera Deputaților: I-am spus că mie mi-a cerut 100.000 de dolari. „Și tot ar fi continuat cu intrigile lor să nu fiți candidatul Convenției, punând vina pe ceilalți, bineînțeles", a completat Silvia

observația mea.

La orele 5.00 m-am dus la Partid. Erau acolo Coposu, Diaconescu, Păunescu și Bărbuș. Diverși alții intrau și ieșeau, din când în când.

Arachelian a venit cu echipa lui să filmeze un interviu cu Coposu. Ne-a cerut și nouă - lui Nelu Diaconescu și mie - să facem un pronostic.

Coposu e lung la vorbă, se repetă și încurcă lucrurile. Diaconescu vine în mașina mea când ne deplasăm cu toții la Centrul Internațional de Presă, pe Batiștei. A început imediat să-mi spună că Coposu a uitat cum au decurs alegerile din 1946. N-au fost fără incidente majore - cum a spus Coposu în interviu. Din contră. Au fost multe violențe, agresiuni etc.

Ne-a mai spus ceva foarte curios. Vorbind de revenirea Regelui Carol, am remarcat eu, a făcut o declarație care m-a nedumerit. Coposu a zis: Maniu l-a văzut pe Carol la Cotroceni. S-au pus de acord că își va lua locul de Regent, așa cum fusese înțelegerea. Curând după aceea însă, Carol i l-a trimis lui Maniu pe Leucuția, care-i era vechi prieten, să-i spună că se va proclama Rege. Maniu și-a dat demisia. „Noi, puștii, am rămas la Președinție, a zis Coposu. Maiorescu a fost făcut Prim-Ministru. Pentru exact 8 zile".

Cum putea Coposu să fie acolo? Asta s-a întâmplat între 8 și 16 Iunie 1930. Avea doar 14 ani!!?, am zis eu.

„N-avea 14. Avea 17, căci s-a născut în 1914. Dar, evident, nu putea să fie acolo. Așa face el. Cam schimbă faptele cum i se potrivește. Eu îi atrag atenția, când o face. Dar, degeaba", a fost replica lui Diaconescu.

E clar că Coposu fabulează ori de câte ori îi convine. Dar nu mai știu care e adevărul: când s-a născut, în 1916, sau în 1914? După câte îmi spunea Victor Marian, la arhiva Facultății de Drept din Cluj, el figurează născut la 25 Mai 1916. O fi început să mintă deja de atunci?

Recepție mare. Sute de gazetari, mai ales ai presei străine și oameni politici. Dau nenumărate interviuri. Consternare mare când, la 8.30 p.m., TVR dă proiecția IRSOP-ului, care-l arată pe Iliescu cu 48%, Constantinescu 33% și Funar 10%. Ceilalți, foarte puțin. La Cameră, CDR cu majoritate relativă și la Senat, FDSN.

Toți marii protagoniști ai complotului care l-au făcut pe Emil Constantinescu candidatul CDR, fierți.

Tinerii de la Organizația „21 Decembrie" care i-au dat garda lui Emil Constantinescu (Ovidiu Popescu și Constantin Aferăriței) țin neapărat să-mi vorbească. Vor să mă informeze cum am fost luxat.

Băuseră puţin şi aveau limba dezlegată. Le-am promis că-i voi primi.

La 10.00 seara, la Partid. Edward McMillan-Scott şi Laura Adshead (?), deja acolo. Analizăm pe şleau situaţia. Îşi dau seama că am avut dreptate de la început. Lui Emil Constantinescu i s-a dat o sarcină imposibilă. El, un fost mic comunist toată viaţa lui de maturitate, total necunoscut în ţară până la 27 Iunie, a trebuit să-l înfrângă pe Ion Iliescu, mare comunist toată viaţa lui şi actualul Preşedinte, în mai puţin de 3 luni de zile!, le spun.

L-am chemat şi pe Coposu, care era sus, la etaj, cu Păunescu. Coposu le-a comunicat – eu fiind interpretul lui – ceea ce dăduse deja în diverse interviuri: Proiectarea sondajului IRSOP nu trebuia dată decât după terminarea votării. Au repetat ceea ce au făcut în 1990. Dând aceste rezultate favorabile lui Iliescu, nu numai că-i influenţează pe cei care mai votează încă, dar şi se pregăteşte opinia publică să le accepte, când vor fi date, în final. Între timp, vor putea comite fraudele necesare ca ele să se conformeze pronosticului. Aşa s-a întâmplat în 1990. IRSOP i-a dat, seara, 85% lui Iliescu şi, în final, a avut 86%.

Pe la ora 1.00 noaptea sau, mai bine zis, azi, Luni 28 Septembrie dimineaţa, dau un nou interviu Doinei Bâscă la telefon, căci vrea să scoată o a doua ediţie a *Cotidianului*.

Arachelian şi Lăzărescu îmi vorbesc de relansarea *Cotidianului*. Ceva trebuie să facem. Merge foarte prost.

Schafir de la München mi-a vorbit. El tot ar vrea să fie numit la Catedra mea de la Georgetown University.

Druc îmi telefonează. Vrea să mă vadă cât mai curând. Sunt de acord. Imediat după ce se vor da „rezultatele", îi spun.

Dau un interviu lui Anthony Robinson şi Virginiei Marsh de la *Financial Times*. Merge bine. Sunt explicit.

Vine Antoniade la masă. El e înrudit cu Vintilă Brătianu. S-ar întoarce în ţară, îmi spune, dacă i s-ar restitui proprietăţile. I-am explicat cum stau lucrurile.

„Cum afectează Monarhia realegerea lui Iliescu?", mă întreabă.

Va fi imposibilă, fără vărsare de sânge, repet ceea ce am declarat şi ziariştilor la Cluj.

I-am explicat, pentru a fi totul transmis la Versoix, că, după mine, nici Constantinescu n-ar fi militat pentru restaurarea Monarhiei.

„Regele, de fapt, nu cred că se va mai întoarce. Doar în vizită".

Mi-a vorbit de Şoneriu, care se ţine bine la 95 de ani. Şi de Vişoianu, şi el nonagenar cu mintea lucidă. Deci, mai este speranţă şi pentru mine.

Primesc altă ştire proastă de la Micu Mezei. Maria Iurian este alcoolică. Deci, trebuie să iau măsuri. Cerghizan îmi promite că-mi dă pe cineva care să se implice în afacere şi să o supravegheze pe Iurian.

Ion Puiu vine la mine. „Este din nou momentul Raţiu. Numai dumneata poţi să strângi forţele democraţiei. Pentru binele ţării. Şi apoi al Partidului. Trebuie refăcut. Eu nu l-am părăsit. M-au împins. Acum Mircea Druc vrea să se afirme. N-a fost ales Senator şi a luat cele mai puţine voturi la Preşedinţie. Sub 3%. Ar vrea să facă un partid nou. Trebuie să-l împiedicăm să facă un partid nou. Trebuie să-l împiedicăm să facă o prostie. De exemplu, transformarea organizaţiei Pro Basarabia şi Bucovina în partid separat. Ar trebui să fie asociat cu Partidul nostru. El şi Frontul Popular Creştin-Democrat din Moldova ar vrea ca eu să accept formal să vorbesc pentru ei în Parlament."

Mă voi gândi. Dar eu nu pot să părăsesc Partidul din care mă trag. Să se modifice Partidul.

La invitaţia lui Andrew Bache, merg la un *drink*.

Drumul e anevoios spre democraţie la noi, cum a fost şi în alte ţări acum mai bine de 175 de ani!, i-am zis.

„Soluţia ar fi un guvern de uniune naţională", îmi sugerează Bache.

Trebuie să aşteptăm rezultatele finale, a fost concluzia mea. I-am dat, bineînţeles, întreaga mea analiză a situaţiei. Sunt foarte deprimat.

Marţi, 29 Septembrie 1992

Elisabeth îmi aminteşte că noţiunea de criză este prezentă în scrisul chinez prin două semne laolaltă: unul înseamnă pericol, celălalt, oportunitate, deschidere, şansă.

La prânz, la Ambasadorul Greciei, Christos Alexandros. Încă nu s-a instalat, soţia nu i-a sosit, casa e în reparaţie, afară. Înăuntru e însă, gata. Şi e foarte frumoasă. Suntem numai cinci: el, soţii Otto Weber şi Elisabeth şi cu mine. Se vorbeşte mai ales nemţeşte, de dragul lui Otto. Cel mai mult vorbeşte Christos. De fapt, nu mi-am dat seama care a fost scopul principal al acestei mese. Otto însă, face analiza alegerilor şi declară categoric că „debaclul" se datoreşte lui Coposu, Anei Blandiana şi Doinei Cornea. „Ea mi-a cerut să votez cu Emil Constantinescu. Am refuzat. Eu merg cu Raţiu până la sfârşit, i-am spus", ne relatează, textual, Otto. Christos e foarte interesat.

Miercuri, 30 Septembrie 1992

Surdu la mine. „Am fost atacați din două părți: de FDSN-iști și de PNȚCD-iști. Am pierdut cam 10% din ceea ce ar fi fost electoratul nostru natural. E un moment important. Iată scenariul: să intrăm în guvern. Noi, PDAR-ul, dacă n-avem surprize neplăcute la rezultatele alegerilor din București, vom intra și la Senat. Dumneavoastră intrați în guvern cu un grup de PNȚCD-iști. N-are importanță câți, 5-6 e destul. Pe urmă anunțăm formarea PNȚ-ului autentic, cu dumneavoastră ca Președinte de Onoare. Vom spune că Partidul s-a inițiat în casa Dumneavoastră din Turda, în 1880, ce tradiție aveți etc. Ion Puiu și PNȚ-ul lui vor fi alături. El a obținut 67.000 de voturi, ceea ce nu e de neglijat. Ne vom uni cu toții. Vor veni și alții. Dumneavoastră să intrați și în PDAR, ca Vicepreședinte. Va intra și MER-ul. Partidul Democrat Cooperatist, Partidul Republican de Unitate al Românilor, care va deveni un Partid Laburist, vor veni și ei.

Vom ieși din guvern în mod spectacular în Martie. Toate ziarele vor bubui două săptămâni.

Să știți că eu îl voi distruge pe Coposu. Și Dinu Patriciu îl topește pe Radu Câmpeanu". Cam așa mi-a vorbit. Destul de agitat. Ba, se mai scula în picioare și vorbea mergând dintr-un capăt al camerei în celălalt. Eu îmi făceam mici însemnări în caietul meu de audiențe.

„Cine vede caietul ăsta?", mă întreabă.

Nimeni. Și, în orice caz, însemnările le înțeleg doar eu. Sunt foarte succinte.

A insistat să facă el o schemă în care arată PNȚ – P.O. – SS. MAE. Adică Partidul Național Țărănesc reorganizat, eu, Președinte de Onoare și Subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Externe.

A vorbit singur, aproape tot timpul. Cam ilogic. Eu am redat forma finală, după ce schimbase atitudinea inițială, în urma scurtelor mele, fie întrebări, fie intercalări, ca să-i reamintesc că eu nu pot părăsi Partidul care s-a născut în casa Familiei Rațiu din Turda.

Cerghizan îmi dă știri proaste de la Cluj. PUNR are 29.7%. E adevărat că, împreună cu ungurii, noi avem 37.8% și ne plasăm pe primul loc, dar tăria PUNR-ului mă îngrijorează. La Senat sunt mai tari. PUNR 34.3%, UDMR 18.9%, CD 16.5%, FDSN 8.3% și FSN 6.4%.

Vine apoi Ovidiu Popescu de la „21 Decembrie". Îmi redă felul cum argumenta Coposu contra mea, „din gelozie": nu mă vor putea ține sub control; Securitatea mi-a dat bani în timpul exilului meu (ar exista un film să dovedească acest lucru); Securitatea mă poate demola, sunt vulnerabil. Tânărul, care mi se pare, e țigan, judecând după culoarea ochilor și tenul pielii lui, filosofează. Vorbește în monolog. Interminabil și vag. Tocmai venise de la adunarea Convenției.

Cineva a spus că eu nu mai apar la Convenție de când nu m-au ales candidat.

N-am fost invitat. Ăsta e adevărul.

„Au bătut apa în piuă timp de 6 ore". Fiecare s-a disculpat. Acum urmează să aflu și de la alții ce s-a întâmplat. Manolescu e în America.

La 6.00 seara mergem la recepția Republicii Populare Chineze. A 43-a aniversare. Foarte multă lume.

I-am găsit pe Bârlădeanu și pe Marțian împreună. Dacă rezultatele rămân așa, probabil că vor fi realeși în fruntea celor două Camere ale Parlamentului.

Bârlădeanu e pentru un guvern de uniune națională: „Așa cum am vorbit acum doi ani, la Strasbourg", mi-a zis.

Am vorbit cu Brucan azi la telefon. El e pentru un guvern de uniune națională cu Stolojan, Prim-Ministru și cu Oliviu Gherman și Coposu, Viceprim-Miniștri.

„Nu cred. Nici Iliescu și nici Stolojan n-ar vrea așa ceva", mi-a răspuns.

Ca de obicei, foarte multă lume îmi arată afecțiune, admirație, regretul lor că nu eu am fost candidatul Convenției Democratice.

Îi strâng mâna, în special lui Radu Câmpeanu, fără să menționez regretul meu că PNL nu va trece pragul de 3%. Ce va face? El resurse personale n-are. Dinu îmi spune că Hanganu i-a oferit filmul și înregistrarea pe bandă care m-ar incrimina. Să publice ce vrea. E un ticălos, a fost reacția mea.

Cum eram cu Ambasadorul norvegian, i-am explicat că e vorba de o înregistrare care m-ar incrimina într-o scenă erotică. Eu n-am văzut înregistrarea. Dar s-o publice. Îmi face doar reclamă. La vârsta mea!! Reacția lui a fost admirabilă. Asta e atitudinea ce trebuie să iau, ori de câte ori se repetă situația.

Ambasadorii Pakistanului, Coreei de Sud, Austriei și nici nu mai știu care, toți mi-au reamintit de analiza pe care am făcut-o eu acum vreo 4-5 luni și care s-a dovedit absolut profetică.

Când plecam, tocmai venea Spiroiu. Iarăși mi-a confirmat că facem contractul și colaborarea, așa cum ne-am înțeles.

La Palatul Elisabeta, la recepția dată de Primăria Bucureștiului pentru Michael Jackson, care n-a apărut.

L-am văzut pe Emil Constantinescu la sosirea noastră. Era pe gazon în fața intrării în clădire. Am vorbit câteva minute și i-am dorit succes în turul al doilea. M-a luat Minodora în primire.

L-am salutat pe Crin Halaicu, pe nenumărați alții și, la insistența Minodorei, pe diverși directori și directoare de la Primăria Capitalei.

Și aici efuzie de afecțiune. E într-adevăr copleșitor. Eu sunt foarte deprimat în sufletul meu și mă întreb dacă mai are vreun rost să rămân în țară. Cum ies în lume, sunt înconjurat de susținători și admiratori, ca și cum eu aș fi câștigătorul alegerilor! Nici nu mai reținnumele, au fost așa de mulți cei care au venit să-mi vorbească. Inclusiv Jonathan Rickert, numărul doi de la Ambasada SUA, care și el și-a adus aminte de analiza mea.

La un moment dat am fost invitat să fac niște declarații pentru un film ce se înregistra de echipa lui Michael Jackson. Am vorbit de „tinerețea" mea și de venirea lui Michael ca o adevărată sărbătoare a tinereții.

Joi, 1 Octombrie 1992

Corectez interviul meu cu Doina pentru *Cotidianul*. Merg, apoi, cu Ghiga la Restaurantul Velvet, invitat fiind de Ambasadorul Sud-Coreean. Lee e secondat de Consilierul Soo Dong Chay și de Sang Jin Park. Ultimul abia a sosit la București acum 4 zile.

Masă excelentă. Lee e un om interesant. Vrea să lanseze Asociația de Prietenie Româno–Sud-Coreeană în stil mare. Eu sunt Președintele de Onoare. Le cer să-mi dea amănunte mai ales în ce privește complementaritatea intereselor țărilor noastre. Comerț, Cultură, Aspirații.

I-am vorbit de nepoata mea sud-coreeană. Soo, soția lui Martin Pilkington, fiul lui David, fratele Elisabethei. Ar fi bine să vină și ei cu acea ocazie. Poate și Ileana, dacă recepția se va da în casa lui Viorel Tilea care, acum, e reședința Ambasadorului Lee.

Discută alegerile etc. Le vorbesc foarte deschis. E bine așa. De aceea vor diplomații ăștia analiza mea. Mi-a reamintit câtă dreptate am avut când am analizat situația la o cină în reședința lui, acum vreo 6 luni de zile. Și el și-a exprimat convingerea că eu aș fi obținut mult mai multe voturi decât Emil Constantinescu.

La Partid. Îl găsesc pe Coposu aproape singur. Discutăm puțin.

Evident, e dezamăgit de rezultatul alegerilor, dar pune vina în întregime pe falsificarea rezultatelor. Îl asigur că nu e ce am găsit eu în satele din județul Cluj. Dimpotrivă, erau sau pentru Iliescu, sau pentru Funar. Numai minoritatea e pentru noi. De aceea am făcut o campanie atât de intensă și am reușit parțial. Împreună cu ungurii avem o majoritate la Senat. Nu e ceea ce mi-am dorit. Aș fi vrut să fim singuri în capul listelor.

Am criticat afișul cu Emil Constantinescu. Lozinca în special: „Să refacem speranța!" Mult prea esoteric. Peste capul țăranilor. Ei vor fapte. Ce vor avea de mâncare. Ce pensii și dacă pot să-și aibă salariul garantat și mâine. „Cine a inventat-o?", l-am întrebat. „El, Constantinescu", a fost răspunsul. N-am zis nimic.

Curând s-a eschivat și a plecat cu cuvintele: „Mă întorc peste 5 minute." Am stat mai bine de o oră și jumătate. Dus a fost, n-a mai revenit.

Au venit însă Ilie Păunescu și Ioan Lup. L-am luat în răspăr pe primul: „dușmanul meu favorit". Am analizat puțin alegerile și felul cum au complotat pentru alegerea lui Constantinescu. N-a negat.

„Eram siguri că el va avea cele mai multe șanse. Dumneata nu prezentai nici o certitudine. Sunteți prea independent. Și nu știam că Emil e așa de vulnerabil. Că are tare".

Eu n-am nici una. N-am absolut nimic de ascuns. Nici măcar faptul că am avut legături și cu alte femei. Dar am o căsătorie solidă de 47 de ani.

Rezultatul vorbește de la sine. Am pierdut alegerile. Ne vom putea plânge. Vom face contestații. Ceea ce trebuie. Dar rezultatul alegerilor nu-l vom mai putea schimba.

Problema se pune: ce facem acum? Avem 4 ani cu Iliescu în fața noastră. Toate ziarele mari din Occident scriu de imaturitatea noastră politică. Dumneata ești responsabil. Dumneata ai fost vârful de lance care m-a atacat la Convenție. Știu prea bine că ceilalți au complotat blocarea candidaturii mele, dar dumneata ai fost instrumentul, arma.

„Chiar dacă ai fi fost tu candidatul Convenției, ar fi fost același rezultat", intervine Lup.

Nu sunt de acord. Am fost pe teren. Toată lumea îmi afirmă contrariul. Toată argumentarea lui Cornel că nu contează personalitatea candidatului sau a dumitale, că popularitatea mea era plafonată, a devenit goală. Am pierdut alegerile, asta e!

A continuat el cât a putut. Dar fără nici o putere de convingere.

I-ați dat o sarcină imposibilă. Cum, el, un mic comunist toată viața lui de maturitate, să-l învingă pe Iliescu, marele comunist, cunoscut de țara întreagă de mai bine de 35 de ani, „erou" al revoluției, care a dat pământ țăranilor și care a fost marginalizat de Ceaușescu!!

Și am încheiat. Cum știi, eu țin un jurnal de zi. Poate rolul pe care l-ai jucat în aceste alegeri va fi menționat în cărțile noastre de istorie, ca o notă de subsol, în cel mai rău caz.

Am discutat, apoi, posibilitatea unui guvern de uniune națională. „Decizia a fost deja luată de Convenția Democratică să refuzăm așa ceva", mi-a spus Păunescu. Foarte bine. Spun acest lucru în interviul ce am dat și care va apărea mâine. Și spun că linia oficială a CDR este aceasta. Dar pe mine mă interesează interesul națiunii. Trebuie să discut problema. M-a amenințat că mă va ataca.

Foarte bine. Aici e tăria mea. Eu nu vreau nimic. Eu dau tot timpul. (N-am adăugat: Voi luați tot timpul.) Vreau să-mi servesc neamul. Poți să scrii ce vrei. Dar nu-mi strici mie atacându-mă. Strici Partidului și Țării, Neamului.

„Noi am fost un partid puternic când l-am urmat pe Maniu. Trebuie să fim disciplinați".

Da, să fim disciplinați. Dar să discutăm problemele. Să luăm o decizie împreună. Și apoi, s-o adoptăm și s-o respectăm cu toții. Eu n-am fost consultat niciodată.

Trebuie să notez că Coposu a plecat din biroul lui curând după ce i-am amintit că, potrivit datei lui de naștere, el avea 14 ani în Iunie 1930, când a venit Regele. Putea el să fie la Președinție, în perioada de criză când Maniu și-a dat demisia pentru că Prințul Carol s-a proclamat Rege în loc să rămână Regent, așa cum se înțeleseseră? „Sigur că eram acolo. Eram mai mulți!" N-am insistat. Și tot ce am zis, de altfel, am făcut-o foarte calm, dar ca să știe că eu cunosc că el fabulează. Chiar dacă ar fi avut 16 ani (în versiunea că el s-a născut în 1914), tot nu putea să fie important, în jurul lui Maniu.

M-am dus la unguri, pentru deschiderea Centrului Cultural al Republicii Ungare. Ne-a primit Ambasadorul Ernö Rudas cu Bertalan Andrásfalvi, Ministrul Culturii și Învățământului public. S-a tăiat panglica și ceremonia a avut loc pe platforma din capul scărilor, la etajul întâi.

Andrásfalvi a vorbit foarte bine, dar traducerea a lăsat mult de dorit, chiar și pentru mine, cu cunoștințele mele limitate de limbă maghiară. Printre notabilitățile din primul plan a fost și Coposu și, lângă el, Dómókós Géza.

Am plecat imediat după cuvântarea lui Andrásfalvi. Am ajuns acasă la două minute după sosirea lui Aurelius Fernandez de la International Media Fund. Știe de Catedra mea de Studii Românești. Va fi și el prezent la deschiderea ei, la 15 Octombrie. I-am spus că avem nevoie de ajutor. „N-avem fonduri", a fost răspunsul lui Aurelius.

La Redacție. Văd ultimele corecturi ale interviului meu. Am vorbit cu Octavian Paler. El va lucra cu noi, de-acum încolo. La fel și Liiceanu. Va trebui să-l atrag și pe Pleșu. Astfel completăm numele interesante dintre intelectualii de valoare din România, căci Paleologu colaborează deja cu noi. *Cotidianul* trebuie să devină tribuna celor care gândesc. Să fie un ziar într-adevăr serios. Să evităm să publicăm scandal, crime etc. Să nu intrăm în concurență cu *Evenimentul Zilei*. Va contribui la noi și Ștefan Augustin Doinaș.

Am scris un articol de fond în care analizez și resping teza lui Gabriel Klimowicz, laudativă la adresa lui Țuțea, depreciativă la adresa democrației.

Mă întorc acasă ceva mai liniștit sufletește. Trebuie să joc un rol important la ziar. E singura cale.

Vineri, 2 Octombrie 1992

Interesant că Pușa nu e de acord cu „Opinia" mea, în care l-am atacat, elegant, bineînțeles, pe Klimowicz și, implicit pe Țuțea care citează din Bergson. În interesul democrației nu se poate face vinovată democrația pentru că „turmele" nu știu să aleagă.

După masă, la BRCE. Ședință interesantă. Temeșan e de părere să-i dăm drumul societății Albu-Salubritatea. „Nu e o sumă mare de bani. În orice caz, nu vom veni la dumneavoastră dacă nu va merge".

Mă bucură. De altfel, Primăria Câmpia Turzii e primul garantor. Ea va trebui să plătească oalele sparte, dacă se vor sparge.

Seara, la Redacție. Scot *Cotidianul* de week-end, *Capra Vecinului*.

Doamna Adamesteanu și alte colege de-ale ei sunt prezente. Vor să publice la noi revista lor, 22. Sunt de acord.

Sâmbătă, 3 Octombrie 1992

La 9.30 dimineața, vin avocatul Vasiliu, Mihai Leu, Doina Bâscă și Doina Călin.

Facem planul de acțiune contra lui Rodean. După Vasiliu, Rodean a

făcut o greșeală capitală când n-a participat la ședința TIPOREX-ului. Dacă o făcea, putea să voteze împotriva dizolvării societății. Neparticipând a doua oară, eu, ca singurul alt acționar, am putut să iau decizia. Acum să așteptăm. Să pregătim toate conturile și să lichidăm societatea. La 21 Octombrie vom avea o înfățișare la Judecătorie pentru a constata desființarea TIPOREX-ului. De aceea trebuie să păstrăm totală confidențialitate, ca nu cumva Rodean să introducă un recurs în Justiție împotriva deciziei publicată în *Monitorul Oficial* din 22 Septembrie crt.

I-am scris și în calitatea mea de împuternicit al RHP și i-am cerut toate mașinile ce posedă (4 la număr) și taloanele, plus recunoașterea că celelalte mașini care au fost înscrise fie pe numele lui personal, fie pe numele întreprinderii „IR", sunt ale mele.

De m-aș scăpa odată de problemele astea! Doamne, Doamne, ce furtișag s-a practicat împotriva mea în această țară pe care o iubesc atâta! Țară unde m-am întors plin de dragoste și de dorința de a servi, de a ajuta, cu o generozitate absurdă, cum atâția dintre prietenii mei au taxat-o.

Am răspuns întrebărilor ce mi-a pus Radu Bărbulescu pentru *Observatorul* lui münchenez. Pe larg.

Au venit egiptenii Abdel Malik Khalil, de la *Al Ahram*, cel mai mare ziar de limbă arabă din lume, însoțit de Isam Mahgob, care vorbește perfect românește. Am discutat în englezește, dar interviul propriu-zis a fost condus în românește cu traducerea lui Mahgob. Am vorbit și de Heikal, redactorul-șef al ziarului, pe care l-am cunoscut cu ocazia croazierei vasului „Litva", organizată de Adjubei pentru ziariștii din lumea a 3-a imediat după construirea Zidului din Berlin.

L-am văzut și pe Grabowski. A venit cu o hârtie să semnez un angajament că voi menține unitatea Convenției cu orice preț.

I-am spus că dacă vor să discute problema cu mine, Coposu n-are decât să-mi vorbească. La Convenție nu m-am dus pentru că nu am fost invitat.

La telefon dau răspuns la două întrebări pentru revista *22*. Da, trebuie că s-au comis fraude și ar fi bine să avem noi alegeri cu participare sporită de observatori naționali și străini și cu prezența LADO la centralizarea voturilor. (Ceea ce s-a interzis la 27 Septembrie și după aceea.)

Doina Bâscă mă informează că Ilie Păunescu mă atacă în *Dreptatea*

sub titlul „Cazul lui Ion Rațiu". Atacul e pueril și mă compară cu Petru Groza. Deci, pune problema posibilității ca eu să fiu învestit Prim-Ministru.

În ciuda urii ce se degajă din fiecare rând, sau poate tocmai din această cauză, articolul nu poate să-mi strice. Mi l-a citit și mie Ioana Patriche la telefon și sunt și eu de acord. Mă pune din nou în centrul scenei politice românești.

Să vedem dacă Oliviu Gherman se va ține de cuvânt, când mi-a spus, că el mă va recomanda lui Iliescu, ca singurul om care ar putea aduce liniște în țară, dacă va fi reales Președinte. Mi-a făcut această declarație, nesolicitată de mine, acum câteva săptămâni. Știu că am notat-o în acest caiet, dar probabil, succint, pentru că atunci mai speram, cred, că eu voi fi numit candidatul CDR și că voi fi Președintele ales al României!!

La recepția dată de Ambasadorul Germaniei pentru unificarea țării lor acum un an, vorbesc cu foarte multă lume. Sunt de-a dreptul asaltat de cei care ar fi vrut să candidez la Președință. Mănescu și I.V. Săndulescu ședeau pe scaune într-un colț al uneia dintre săli – care, de altfel, se deschid una într-alta ca să facă un spațiu mare, ideal potrivit unor recepții de mari proporții. Cred, chiar, că tot Bucureștiul, care contează, era prezent.

Ăștia doi, Mănescu și Săndulescu, au ținut să facem o fotografie împreună. M-am așezat lângă ei, dar a trecut mult timp până am reușit să fim toți împreună, plus fotograful. Dar am reușit, în cele din urmă, să ne reamintim de misiunea parlamentară la Strasbourg, în 1990, la CSCE și la Consiliul Europei.

Am vorbit cu Roman și cu Renaud Vignal. Totul despre alegeri. Cum Vignal vroia să afle de la mine dacă, într-adevăr, e vorba ca eu să fiu numit Prim-Ministru, am răspuns foarte scurt: Aici e Petre Roman. Mai tânăr și mai frumos decât mine. De ce nu el?

„Imposibil", a răspuns Roman. Și a argumentat pe mai departe. S-a arătat foarte surprins că eu vorbeam „așa de bine franțuzește", limbă pe care el o stăpânește.

L-am apostrofat pe Coposu. Era cu Moses Rosen. De ce mă atacă atât de murdar Ilie Păunescu?, l-am întrebat. Mie îmi face bine, căci se vorbește despre mine. Mai ales ca un posibil Prim-Ministru. Dar strică Partidului.

„Nu trebuia s-o facă. Mai ales titlul articolului e greșit", mi-a

răspuns. Dar eu nu mai am absolut nici o încredere în sinceritatea lui.

După mine, e imposibil ca Păunescu să fi publicat acest articol fără ca să-i fi cerut în prealabil, aprobarea lui Coposu.

A venit și Iliescu. Ne-am strâns mâna și l-am întrebat. Știi că am fost atacat că vreau să fiu Prim-Ministru? A zâmbit. Am continuat: Eu nu știu nimic de acest lucru. Sunt atacat în ziarul Partidului nostru, în *Dreptatea*. Știi dumneata ceva de acest lucru? A zâmbit. N-a zis nici da, nici ba. Așa e el, zâmbăreț.

Am vorbit cu Dan Lăzărescu, care e convins că eu voi fi ales liderul Opoziției în noul Parlament. De altfel, n-a fost singurul de această opinie. Cu Dina Câmpeanu, preocupată de marele număr de voturi nule. I. Mânzatu, Otto Weber, Nunțiul Apostolic Bukovsky, cu Ambasadorul Olandei, Storck etc. Nenumărați diplomați țin să-mi vorbească. Poate că e un semn...

De acolo, aproape în același timp, ne-am dus la recepția dată de americani, la COȘ, în cinstea Conferinței *Ethics&Psychiatry*. Cu Ambasadorul SUA, John Davis și soția lui, Helen.

Excelentă discuție cu el. N-au avut absolut nici o intervenție în alegerea candidatului CDR la Președinție. Când i-am spus că se vehiculează ideea că Emil Constantinescu a fost ales potrivit unui candidat-robot inventat de americani, a exclamat: *We would have wanted you, un officially, of course.*

Pe terasă am stat la masă cu un grup de gazetari. Le-am dat multe informații. Sper că vor publica ceva.

Duminică, 4 Octombrie 1992

Minodora Ilie vine cu multe invitații pentru inaugurarea organizației OMENIA. Le-am semnat, așa cum a vrut ea. Îmi cere ca să promit o sumă de bani, în cuvântarea mea, dar că nu va trebui să-i plătesc! E vorba de un gest pentru a-i stimula pe ceilalți. Și să o fac în dolari.

La Redacție, adunare cu toți șefii de pagină și de departamente. Trebuie să săltăm circulația. Klimowicz a plecat. Rămâne acum ca Doina Bâscă să se ocupe de concluderea de contracte cu distribuitorii. A fost și Vartan Arachelian prezent. După ședință Doina mă suspectează că l-am adus pe Vartan ca să fie un potențial înlocuitor al ei. E extraordinar câtă suspiciune e în țara aceasta! Nimeni nu are încredere în nimeni!

Am citit articolul ei, răspuns la articolul lui Ilie Păunescu, ieri, în

Dreptatea. E foarte bun. Aș fi prezentat altfel lucrurile, dar nu vreau să exercit absolut nici o cenzură. M-a bucurat, de asemenea, că se va publica, în *Cotidianul* de mâine, schimbul pe care l-am avut cu Ion Iliescu la recepția dată de Ambasadorul Germaniei.

La cină, Familia Podeanu. Dan s-a îngrășat mult. El e, acum, cetățean elvețian, dar și-a reluat și un pașaport românesc.

Luni, 5 Octombrie 1992

Mărincuș îmi scrie. La coada de pâine, în Berceni, unde locuiește, se vorbește, se face politică. „Toți spun că lucrurile ar fi altfel dacă Rațiu ar fi candidat. El ar fi fost ales și el nici nu ne va fura și va avea și încrederea Occidentului". Mărincuș termină: „Să vă păstrați vitalitatea și tonusul spiritual, cu convingerea că în curând veți primi cununa de lauri de la Patrie, binemeritată pentru tot ceea ce ați făcut în zeci de ani pentru Binele și Dreptatea României. Luptați și veți izbândi!".

Mă bucură, deși e foarte greu să-i schimbi pe oameni. Răutatea și gelozia prietenilor de Partid e mult mai greu de învins decât cea a dușmanilor.

La 12.00, la Senat. Când am sosit, rândul care privește spre ferestre era complet ocupat. Cu Bârlădeanu și Dan Marțian la mijloc. Rândul cu spatele la ferestre până cam pe la jumătate era și el ocupat. Am mers înainte și m-am așezat lângă ultimul ocupant, lăsând un singur scaun liber între noi. Am remarcat un fel de freamăt. M-am uitat la stânga, și eram lângă... Ion Iliescu! S-a sculat, m-am sculat, ne-am strâns mâna, râzând. Erau deja voci în sală, pentru că *Evenimentul Zilei* ieșise azi dimineață cu o mare fotografie a mea pe pagina întâi, ca posibil Prim-Ministru, sub Ion Iliescu.

M-am sculat și-am zis că mă îndepărtez puțin, ca să nu dau posibilitate de interpretări, de implicație politică. De obicei, la întrunirile de la Cotroceni, Prim-Ministrul stă în scaunul de lângă Președintele țării! M-am așezat la vreo 5 scaune mai la dreapta, cele dintre noi fiind, apoi, completate de diverși sfetnici și consilieri de-ai lui Iliescu.

S-au discutat timpii de antenă și s-a fixat programul dezbaterilor dintre cei doi candidați la Președinție. Acesta a fost, de fapt, scopul întrunirii. Am contribuit și eu pentru a curma discuția interminabilă, căci toți vroiau să-și dea cu părerea.

Cum am avut și eu ceva experiență în acest domeniu, cred că ar fi bine ca ei, candidații, să ne spună ce vor.

S-a ajuns la un compromis acceptabil. Nu-l puteam vedea pe Emil Constantinescu de unde stăteam eu. Dar, într-adevăr, are o voce spartă. Mult mai neimpresionantă decât cea a lui Ion Iliescu.

M-am dus imediat la ASE. Încă nu începuse susținerea tezei de doctorat a lui Otto Weber.

Președintele Comisiei de examinare, Prof. Ion Popa, înconjurat de Alexandru Zamfir, C. Dumitrescu, Virgil Gheorghiță și Iacob Catoniu.

Weber a citit un rezumat succint al tezei. Toți cei din comisie au vorbit favorabil, s-a dat citire, apoi, unor aprecieri scrise, printre care și una din partea mea.

Am luat apoi, masă comună la COȘ, într-o cameră separată. Discuții interesante mai ales cu Prof. Zamfir, așezat vis-à-vis de mine. Coposu a fost și el. Eu am stat lângă Diaconescu. Toți acești economiști au taxat nivelul dezbaterilor prezidențiale între cei 6 candidați, drept sub orice nivel din punct de vedere economic.

De acolo, direct la Clubul lui Ilie Năstase. S-a lansat OMENIA, societatea de caritate organizată de Minodora Ilie. Am vorbit în calitatea mea de Președinte de Onoare. Întâi, câteva cuvinte în englezește pentru distinșii ambasadori prezenți - și au fost mulți - și, apoi în românește. Am analizat cuvântul „Omenie", care derivă din „OM". Deci, calitatea esențială a Omului e să fie de Omenie. I-am invitat pe toți să doneze cu generozitate. Eu am dat 5.000 de dolari.

Seara, Doina Bâscă la cină. Iarăși îmi face o scenă imposibilă. De ce l-am chemat pe Vartan Arachelian la „brain's torming"-ul de Duminică, cu șefii *Cotidianului*. I se pare că mă gândesc să o înlocuiesc pe ea cu el. Absurd! Trebuie să-mi dau însă seama că femeia trăiește într-o stare de continuă insecuritate. Mașinile mele iar nu merg. E un dezastru în țara asta. Ba una, ba alta. Numai probleme.

Marți, 6 Octombrie 1992

Dau 530.000 de lei pentru Sala de gimnastică „Ion și Elisabeth Rațiu" de la Școala de Ambliopi. Este a doua tranșă. Ambele egale. Directorul Adjunct al Școlii, Nicolae Cucu, mă informează că instalația de încălzire centrală ce am instalat acum mai bine de 2 ani, nu e ce trebuie. Că nu corespunde cerințelor oficiale. Cu totul absurd. Sunt sigur că e vorba de birocrație.

Interviu cu Horia Pușcașiu pentru VOA.

Octavian Căpățână de la PUNR îmi cere să mă vadă. N-am înțeles

exact de ce. Nu mai candidează. Îmi vorbește de ruptura dintre Ceontea și grupul Funar-Gavra, Forna, Farcu (fost PNȚCD) și alții. „Ăștia merg spre stânga." El, Căpățână, este ctitorul spiritual al PUNR-ului în Cluj. Dar nu vrea să vină spre noi, spre PNȚCD.

Inayeh Alina, de la Pro-Democrația, îmi cere bani, că nu mai au fonduri. N-a venit într-un moment bun. Am refuzat-o. Mihai Eftimie vine și el. Îmi cere 180.000 de lei. Escrocul. Altfel nu-mi mai dă mașina, îmi zice. Oamenii ăștia ar trebui să intre în pușcărie.

Câteva minute după 6.00 seara, la Societatea Scriitorilor Români, pentru lansarea cărții lui Corneliu Coposu în conversație cu Vartan Arachelian. Multă lume. Ceremonia a avut loc în curte. Am sosit tocmai când a început să vorbească Coposu. Cuvântare scurtă, cu bun simț. Lumea a început să-i ceară autografe. S-a anunțat că o face în clădire și s-a dus acolo. Foarte mulți au venit la mine să semnez cartea și eu. Am ezitat puțin. Dar, apoi, am semnat-o cât mai jos, pe pagina cu titlu.

La recepția pentru armata egipteană, Ambasadresa Omnia Wahba mi-a mulțumit că „am făcut-o faimoasă în România". Se referea la cuvântarea mea de la lansarea Fundației OMENIA, ieri, la Clubul Ilie Năstase.

Pe la 8.15 seara, ajung la Simina Mezincescu. Dă un fel de cină pentru Cornel Coposu. Vreo 12 persoane. Vine și el, pe la 8.30, tocmai când a început transmisiunea cu Emil Constantinescu. Răspundea întrebărilor telefonate din diverse părți ale țării. Nu rău, dar teribil de lung, de fiecare dată. Și nu impresionează, decât că are un zâmbet plăcut, puțin profesional, condescendent.

O oră mai târziu, a fost rândul lui Ion Iliescu, tocmai întors de la Turda și Cluj. A avut întruniri, la Redută și la Sala Sporturilor din Cluj, unde a fost însoțit de Funar. E clar că va avea voturile sprijinitorilor acestuia în al doilea tur, ceea ce îi va asigura alegerea. Mult mai precis în răspunsuri. Acoperă adevărul, bineînțeles. Îl atacă pe Constantinescu ca nomenclaturist și el. Dar are o voce mult mai bună.

Sosește și Emil Constantinescu. N-am stat de vorbă decât așa, cu toții laolaltă. Inevitabil, lumea vocifera împotriva lui Iliescu. Când a plecat, Emil Constantinescu din nou m-a îmbrățișat. Sincer, aș dori să câștige, deși n-o merită. Dar nu cred că are o șansă. Curând, după aceea, am plecat și eu și l-am dus și pe Bani Ghica acasă împreună cu Grațiela.

Miercuri, 7 Octombrie 1992

Toată ziua, ședința Comitetului Executiv al Partidului.

Încep Coposu și Diaconescu. Împotriva oricărei participări la guvernare. Au vorbit în total 36. Câțiva, relativ bine. Dar nici unul răspicat pentru intrarea noastră în coaliția care trebuie să se facă pentru a obține o majoritate în Parlament.

Mie mi-a venit rândul după prietenul meu, avocatul Ghiga. Am demonstrat că va fi o gravă greșeală dacă nu intrăm. Și intern - pentru că ne eschivăm de la salvarea țării - și extern. Am înregistrat pe bandă întreaga cuvântare. Indiscutabil, a impresionat pe mulți.

La sfârșitul ședinței s-a împărțit un formular cu întrebări precise. Am spus neechivoc că sunt pentru intrarea în guvern și că găsesc politica Partidului „slabă".

Mulți mi-au spus la ieșire că au apreciat ce am zis și că sunt de acord cu mine. Printre ei, Radu Vasile. Dar când a vorbit, n-a fost explicit. La fel și alții. Toți sunt speriați de Coposu. Nu îndrăznesc să nu fie de acord cu el. Din experiență știu că, dacă o fac, vor fi marginalizați sau înlăturați de la conducerea circumscripției lor județene. De aceea cred că s-a procedat greșit cu formularele. Trebuia să fie anonime. În fine, eu le-am spus că voi accepta verdictul Partidului oricare ar fi el, dar le cer să-și aducă aminte peste vreun an, doar.

Le-am pomenit și de întrunirea Biroului din 13 Ianuarie pe care am avut-o la mine acasă și am afirmat că analiza pe care am făcut-o atunci s-a dovedit corectă și numai noi am pierdut.

Joi, 8 Octombrie 1992

Leonida Lari a fost aleasă pe listele PNȚCD deputat de Galați. A venit să-mi ceară împrumut 1.300.000 de lei. A trebuit s-o refuz. Nimeni în România nu mi-a restituit încă banii ce i-am împrumutat. Și de unde o să câștige ea o sumă atât de mare. Cu siguranță, nici din salariul ei de deputat și nici din poeziile ei. Aș vrea s-o ajut. Am să-i fac o donație, probabil, când mă voi întoarce din America. Dar de împrumutat nu mai am voie să împrumut bani cuiva. Dacă o fac, pierd și banii și-mi pierd și prietenia împrumutătorului.

Doina Călin transcrie cuvântarea mea la ședința de ieri a Comitetului Executiv PNȚCD. Îmi pare bine că am înregistrat-o pe bandă. Scriu Primarului din Turda și consilierului municipal Medrea, să le trimit fotografia statuii Memorandistului, așa cum a fost la dez-

velirea ei, în 1930. Mi-au promis că vor debarasa-o de toată verdeața acumulată în jurul ei, care o ascunde vederii. I-am asigurat din nou că sunt gata să contribui și eu cu bani pentru a realiza această operație.

Printre tăieturile din ziare ce mi-a trimis Vali, secretara mea din Parlament, este și un articol în *Dimineața* din 29 Septembrie 1992. E scris de Aureliu Goci și se intitulează: „Dl Corneliu Coposu și doctrina creștin-democrată". Alătur textul. Mi se pare semnificativ pentru că analiza doctrinară a poziției lui Corneliu Coposu e în mare parte identică percepției mele proprii. În ce mă privește pe mine, personal, Aureliu Goci face următoarea afirmație: „Dl Coposu a făcut tot ce i-a stat în putință să nu fie ales candidat dl Ion Rațiu, financiarul echipei, la limita disidenței". Și aici are dreptate.

La 7.30 începem ședința Consiliului de Administrație al Societății „Progresul Românesc", deci *Cotidianul*. Lucrurile nu merg deloc bine. Har Domnului, că Tipografia (fostul TIPOREX) face bani. Vom integra fostul TIPOREX în „Progresul Românesc", dar vom ține conturi speciale. Îl cooptăm pe Mihai Leu în Consiliul de Administrație.

Lung program la TVR cu cei doi protagoniști la Președinție. Evident, sunt subiectiv, dar nivelul discuției, mai ales cea economică, mi s-a părut foarte scăzut. Apoi, atacurile copilărești, lipsa de imaginație și de subtilitate în a demola poziția adversarului m-au dezamăgit. Iliescu, mult mai documentat, trebuia să apere poziții intenabile, cu argumentele limbii de lemn. Altfel nu putea. Cred că eu l-aș fi ridiculizat complet în chestiunea mineriadelor. Ceea ce Emil Constantinescu n-a reușit să facă. Conștient. Avea toate atuurile în mână, pe teren etic. În loc să dea o lovitură de grație, arbora un zâmbet de superioritate profesională, ori de câte ori putea, care m-a supărat și pe mine, darmite pe ceilalți spectatori, opuși lui. A lipsit demnitatea. Viitorul Președinte al României n-are nici o șansă să devină un simbol respectat de întreaga țară.

Încă nu s-au dat rezultatele complete la alegerile parlamentare. Atât eu, cât și Lițiu am fost aleși la Cluj.

Vineri, 9 Octombrie 1992

Acum avem rezultatele: la Cameră: CDR - 82; FDSN - 117; FSN - 43; PRM - 15; PSM - 12; PUNR - 31; UDMR - 27. Deci ei 79 și noi 64. Prima concluzie: Presupunând că FSN-iștii rămân solid în Opoziție, nu se va putea obține niciodată o majoritate de 2/3, necesară pentru orice lege organică. Soluția lor: să-l debarce pe Roman de la

conducerea FSN și să se refacă unitatea FSN-ului original. Atunci iar ne vor domina. Probabil, primul guvern va fi format sub Adrian Năstase.

Seara, cină la soții Petrovici. Mâncare excelentă. Lup, Ghica cu nevestele. Apoi vine Coposu cu umbra lui, Diaconescu. Nimic interesant. Lup vorbește ca de obicei, mult. În total, vreo 18 persoane. Coposu îmi reamintește că trebuie să mă întorc pentru deschiderea Parlamentului, la 17 Octombrie. Voi încerca. Plec la 9.30 p.m.

Doina tocmai termina *Capra Vecinului* (ediția noastră de week-end), când am sosit la Redacție. Echipă bună, tânără, entuziastă. A început să crească circulația. Au ajuns la 30.000 de exemplare vândute. Vroia să publice intervenția mea în favoarea intrării în guvern, dar am căzut de acord că nu e bine s-o facem, din moment ce am cerut de două ori ca dezbaterea să rămână confidențială.

Sâmbătă, 10 Octombrie 1992

La Otopeni sunt primit, ca de obicei, cu multă simpatie. Nenumărați vin să-și exprime regretul că n-am fost eu candidatul Convenției. „Aerul lui de superioritate m-a respins", mi-a spus o doamnă, care lucrează la Lufthansa. A fost și reacția mea. Performanța lui Constantinescu a lăsat mult de dorit.

Sunt în avionul TAROM spre Londra. Din patriotism, pentru că acum e tot atât de scump ca și celelalte linii aeriene și nu se poate compara nicicum cu ele: nici în confort și nici ca servicii. Un domn, Sârbu Laurențiu, mi-a trimis un bilet, să-mi ceară câteva minute. Mare admirator, îmi spune că toți camarazii lui judecă precum el acum. E ofițer în București. Mă asigură de sprijinul lor și că e sigur că țara se va trezi de data asta. În mine își vor pune speranța. Se teme de măsurile represive ce Iliescu va lua. „Măcar să nu se atingă de presă. E singurul câștig real ce am avut după Revoluție". La rândul meu, îl asigur că voi continua să lupt.

Sosit acasă la Arlington House, citesc corespondența.

Seara, dau un interviu la BBC World Service despre alegerile prezidențiale.

Duminică, 11 Octombrie 1992

Soții Mussulis mă duc cu mașina lor la Ambasada României din Palace Green. Mă primește Consulul. Votez. Pe Constantinescu, bineînțeles. Ca să fiu leal. La ieșire mă invită Celac să stăm de vorbă într-o altă cameră. Era și Balthazar de față. Îmi laudă ținuta ziarului

nostru *The Free Romanian*. „E foarte util. Explică britanicilor cum pot să ajute România", îmi spune Ambasadorul.

Cina cu Gicu Pop la Rib Room, Cardlous Towers. Îmi vorbește de gruparea „Un viitor pentru România": Adrian Năstase, Solcanu, Dan Mircea Popescu și, mai puțin Oliviu Gherman. Ei sunt pentru mine. Mă apreciază și doresc să lucreze cu mine, „dar nu cu Coposu". M-a amuzat când Gicu l-a citat pe Corneliu Vadim Tudor, care a scris că Coposu e „o mumie neîmpărtășită". E tare spurcat la gură Corneliu Vadim Tudor. De câte ori nu m-a atacat pe mine!!

Luni, 12 Octombrie 1992

E clar că Iliescu a câștigat alegerile cu 58-60%. Se vede acum marea greșeală comisă de Convenție, numindu-l pe Emil Constantinescu candidatul nostru. Dau un interviu lui Mussulis pentru *Românul Liber*.

Ziua a început devreme. La 8.30 a.m., ca să fiu precis. Cu Gerry Burton și colegul lui, avocatul Jordan. Rescriem „The KIDO Trust".

Marți, 13 Octombrie 1992

Prin FAX, *Curierul Național* îmi cere să răspund la trei întrebări în legătură cu alegerile prezidențiale. Dictez totul lui Mussulis.

Principesa Mărgărita îmi mulțumește, tot prin FAX, pentru invitația trimisă Regelui și Reginei pentru ceremonia înființării Bibliotecii „Ion Rațiu" la Universitatea Georgetown. Nu vin și nici nu mă așteptam să vină. Dar mă felicită pentru ceea ce fac.

România Liberă a notat că până la orele 12.00, ieri, eu încă nu votasem. Ziarul ăsta nu pierde nici o ocazie să mă prezinte într-o lumină proastă.

Parlamentul vechi s-a întrunit astăzi. Cel nou se va întruni pe ziua de 16 sau 17 Octombrie. Îmi spune Doina Bâscă că se vorbește să fiu propus Vicepreședinte din partea Convenției. Chiar și Coposu ar fi de acord. Mă întreb ce va ieși, dacă nu sunt și eu prezent la ședința de deschidere. Dar, dacă bine-mi aduc aminte, alegerile Biroului Camerei Deputaților au avut loc abia la câteva zile după deschiderea formală, prezidată de Președintele de vârstă al tuturor noilor deputați. Dacă se repetă procedura, alegerea Biroului nu va avea loc decât săptămâna viitoare.

Sunt în avion. De la Londra, direct la Washington-Dulles. N-am

reușit să vorbesc cu Chuck Percy. Nu știu dacă locuința lui Gail ne stă la dispoziție.

Ieri am vizionat dezbaterea prezidențială din SUA. În întregime. Indiscutabil Ross Perrot e făcut ca să fie agresiv. E performanța ideală. Calm, umor și direct în răspunsuri. Șansele lui însă, de a deveni Președintele SUA sunt, după mine, nule. Dar ar putea să-l ajute pe Bush, dac-ar începe să-l atace pe Clinton – care mie nu-mi face impresie bună. Am mai multă încredere în Bush. E mai echilibrat. Și are multă experiență, la vârf. O fi aceeași justificare pentru realegerea lui Iliescu? Frica de schimbare radicală e mare. La toți oamenii.

Și eu am câștigat laurii confruntării prezidențiale din 1990. După toate aprecierile apărute în presa timpului. Și, totuși am primit cele mai puține voturi. Cred că același lucru se va întâmpla și cu Bush la alegerile SUA, din Noiembrie.

E peisajul obișnuit. Am zburat peste Atlantic de nenumărate ori. Foarte rar am putut să văd Oceanul. Și acum zburăm peste un covor aproape compact de nori. Din când în când, mai vedem o spărtură. Dar nu totală. Covorul alb al norilor e, pur și simplu, din loc în loc, mai firav. Deci poți să vezi albastrul intens al Oceanului, fără ca să ai o imagine compactă a lui.

Mie-mi place să zbor peste această „lume". Îmi aduce aminte de fantastica pictură a Mamei mele. Mă refer la tabloul care depicta galopul zeilor deasupra și printre nori, a cui? Niciodată n-am aflat. Probabil, inspirația a fost din mitologia greacă sau romană. Era un car de luptă sau de curse în Coliseum. Habar n-am! Nimeni nu mi-a explicat cum Mama a pictat acest scenariu. Tabloul era plasat deasupra ușii, care despărțea sufrageria principală, pe care noi n-o întrebuințam niciodată dacă nu aveam multi musafiri, de camera Pichei. Sora mea avea dormitorul ei între această sufragerie și camera părinților noștri. Când Tata era, deja, recăsătorit cu Felicia Crilevici. Unde-o fi acest tablou? Mai există el? Aș da foarte mult să-l văd măcar o dată.

Ce-o fi fost în mintea ei, tânăra Eugenia Turcu, recent căsătorită cu Augustin Rațiu dintr-o familie cu trecut istoric în Transilvania, dar, pentru ei, sibienii, descendenți ai lui Ion Codru-Drăgușanu, oarecum necivilizați?

Nu-mi pot da seama dacă aceste observații au vreo semnificație. Dar, mi se pare, ele se împletesc oarecum cu dorința, de ambele părți, de a servi națiunea română din Transilvania.

Remarcabil că, scriind aceste rânduri, mă întreb: cui i se datorează acest patriotism - această obsesie cutremurătoare care a determinat toată viața mea? Tradiției politico-religioase a Rățeștilor, sau celei culturale a lui Ion Codru-Drăgușanu? Interesant cum aceste reflexii se împletesc cu discuțiile avute la Londra și la Paris, cu Dinu Noica. Răspunsul nu poate fi dat decât de cei care vor examina evidența. Peste o sută, peste cincizeci de ani.

M-a interesat însă faptul că am luat cu mine, înapoi, la București – via Washington, bineînțeles – și lucrările de documentație completate de Virgil Stelea. N-am făcut-o până acum. Cea mai directă interpretare e simplă. Nu mai cred că voi putea juca un rol important în puterea executivă. Deci voi avea timp să scriu. Ar fi bine! Ar trebui să scriu, mai ales despre „Cazul Tilea". Despre însemnările lui Ioan Rațiu în închisoare. Despre continuarea luptei naționale, pe linia aliaților, a marilor democrații occidentale, care au creat România Mare. Adică, despre perioada după alungarea Regelui Carol al II-lea din Țară. Toate astea sunt aproape total necunoscute în România. Cine altul ar putea să scrie? Cine altul a trăit aceste evenimente, și-a făcut note la timpul său și are și documente inedite la dispoziție. Îmi închipui că nimeni altul, decât eu! E asta lipsă de modestie, sau o afirmare pozitivă a situației sub care trăiesc? Căci e o sentință. Sunt obligat s-o fac, chiar dacă n-o voi face prea bine. După aceea, alții vor scormoni mai bine și vor aduce la iveală noi fapte, noi dovezi. Dar cineva trebuie să picteze întreg tabloul. Mi-aș permite o ilustrare. Sunt sigur că am fost primul care a scris despre distrugerea Bisericii Greco-Catolice din România. În *Eastern Churches Quarterly*, în vara anului 1949. După aceea au fost mulți alții care au făcut-o, mult mai complet. Acest argument ar trebui să mă convingă, în sfârșit, că trebuie să găsesc timpul necesar și colaboratorii de care am nevoie, pentru a face acest lucru. Fără îndoială, e datoria mea.

Miercuri, 14 Octombrie 1992

Dau două interviuri. Unul pentru „Europa Liberă" lui Rateș. Al doilea, aranjat de Brezeanu lui Vlad Godeanu de la VOA. Ambele au fost lungi, așa că vor fi transmise în mai multe segmente.

După masă sosește și Elisabeth din Savannah. La cină vine la noi - adică în casa lui Gail Percy - Gail Kligman care a fost numită profesor la Catedra de Studii Românești. Cu cât o cunosc mai bine cu atât mai mult îmi place femeia asta. Harley Balzer m-a avertizat că e cam depri-

mată. Ea a divorțat acum vreo 4 ani și se pare că avea o nouă dragoste în California. Evident, transferul ei la Washington a cauzat ceva probleme.

Am descoperit că-l suspectează pe Victor Gaetan de a fi agent al Securității românești. Eu nu cred acest lucru.

Joi, 15 Octombrie 1992

Nicolae și Graham Gowes vin la mine acasă. Discutăm situația afacerilor noastre comune în grupul „Warleggen". Nu e bună dar nici teribil de rea. Din nefericire, n-am putut discuta totul pentru că a trebuit să merg la State Department.

Mă primește Brady Kiesling, care e acum șeful desk-ului românesc.

Discutăm vreo 15 minute, după care mergem la Richard Kanzlarich, Deputy Assistant Secretary. Îmi explică, de asemenea, că șeful Departamentului pentru Europa Răsăriteană e Michael Habib. Sub el e Laura Clerici și deasupra lui e Ralph Johnson (acum în București).

Kanzlarich ne primește și stăm de vorbă aproape o oră. Constat însă că, din când în când, se luptă să nu caște. Probabil c-a făcut un chef aseară. Încurajator, în orice caz, n-a fost. Am ținut să-i explic situația, așa cum e, chiar dacă nu-l interesa prea mult.

Mi-au dat, apoi, o masă în Cantina State Department: Kiesling, Howard Steers, Laura Clerici și Alex Mally. La fel, le-am vorbit deschis și i-am criticat pe americani pentru sprijinul ce au dat lui Manolescu și apoi lui Constantinescu. De asemenea, lui Băcanu, prin NED. Am numit-o chiar pe Nadia Duik.

M-au asigurat că nu ei au impus „un candidat robot" la Președinție. N-au vorbit despre Wallach și Karen de la Institutul Republican, care au jucat un rol atât de mare în alegerea candidatului. Au lăsat problema deschisă, dar le-am spus că multă lume crede că eu aș fi câștigat alegerile. *The proof of the pudding is in the eating.* Emil Constantinescu a pierdut alegerile!!

La 3.00, cu Harley Balzer la Președintele Universității Georgetown, preotul O'Donovan.

Conversație plăcută. Încântați reciproc de înființarea Catedrei „Ion Rațiu". Nu va putea fi prezent astă seară la recepție pentru că trebuie să prezideze adunarea întregului corp academic. I-am vorbit și despre situația disperată a Bisericii Unite din România.

La Dick Schwartz, Decanul Facultății unde va funcționa Catedra mea. Mă primește foarte bine. Discutăm viitorul și ne găsim în acord.

Harley îmi arată Biblioteca „Ion Rațiu". Foarte multe cărți. Foarte puține despre România. Îi spun dacă n-ar fi bine să-i invităm pe participanții la recepție s-o vadă: *It's too meagre*, i-am zis.

Mă odihnesc puțin în biroul lui Dick Schwartz, citind o biografie a lui David Hume. Recent scrisă, dar nu-mi aduc aminte de numele autorului.

La 5.00 începe să vină lumea la recepție: Ruthie Nightingale, Sanny Clarke, ambii cu noi prieteni, din Savannah, Albert Scardino din New York, Ionuț, fiul fratelui meu Mircea, din Austin, Texas, Mircea Sabău de lângă Chicago, Nicolae și Fifi și Graham Gowes din Londra, soții Jim McCanger, Marilene Malek, soția lui Fred, care tocmai a fost numit Managerul Campaniei lui Bush (cam târziu), mulți de la State Department, Dorin Tudoran și Vladimir Tismăneanu, Ambasadorul României la Națiunile Unite, care e turdean, Munteanu, Paul Hiemstra care vorbește perfect românește, mulți specialiști în problemele românești din diverse universități și mulți, mulți alții. Adevărată surpriză.

Bunătăți de-ale mâncării, vin, șampanie și băuturi răcoritoare. Zi frumoasă de vară, caldă. Așa de caldă că în locul unde s-a dat recepția aveam aer condiționat.

Balzer a luat cuvântul. Bine. A prezentat-o, apoi, pe Gail Kligman. Foarte bine. M-a prezentat, apoi, pe mine extravagant de favorabil.

Ce pot să spun după o așa prezentare, am început. Am explicat de ce Catedra de Studii Românești, de ce Georgetown, le-am mulțumit tuturor pentru concursul dat. Am terminat analizând alegerile din România. Mare dezamăgire pentru români. E vina noastră, am zis. Am greșit în campania electorală, am greșit în ce privește alegerea candidatului.

Am dezvoltat, cât am putut mai succint, aceste teme. Am arătat că Puterea a mers și va merge spre stânga, o stângă naționalistă, care va fi sprijinită de o dreaptă naționalistă.

Extremele îl vor susține pe Iliescu. Poporul român merită o soartă mai bună. Sper că și Gail Kligman și Catedra de Studii Românești vor contribui la prezentarea unei imagini corecte a românilor și a României.

Seara, soții Balzer ne dau o cină, la un mic restaurant de pe strada „M". Foarte bun. Indrei e foarte slab. Rezultatul unei severe cure de slăbire. Nu-mi place femeia lui, Ana. Ea e portugheză din naștere. Fifi n-a venit la cină din cauza asta. Bineînțeles, Nicolae a lipsit și el.

Vineri, 16 Octombrie 1992

În avion spre Boston și Zürich, cu Swissair. Azi dimineață a venit Carole Giacomo de la REUTERS. I-am dat un interviu foarte amplu. Am criticat campania electorală fără nici o jenă. I-am dat și un *Curriculum Vitae*. Să vedem ce va publica.

La 11.30 vin Ionuț, Indrei și Ana. Stăm în grădină, la un pahar de vin. E foarte frumoasă toamna la Washington. E cald, soare. Peste tot, frunze galbene. Pe terasa de cărămidă roșie, și pe pătratul de iarbă verde, și pe acoperișul de tablă al căsuței albe cu colonade ce și-au construit Gail și Wade la capătul grădinii. Și din toate părțile înconjurați de verdeața gardurilor vii și de florile albe și roz ale tufișurilor „impaciente". Astfel nu le pot identifica pentru că nu le știu numele românesc.

Ionuț vorbește și vorbește. L-am zgâlțâit puțin, dar am extras de la el promisiunea de a veni în țară dacă avem nevoie de el. Pentru vreo câteva luni de zile, nu mai mult. Dar va veni să organizeze serviciile noastre electronice.

Le dăm tuturor o masă foarte bună la restaurantul nostru favorit de pescării. Toată lumea mănâncă *lobster*.

Plec la timp ca să sosesc la *Washington Post*. Mă primesc Al Horne și Stephen Rosenfeld. Le vorbesc aproape o oră. Le explic situația așa cum e. Fără înconjur. Nu cred că vor publica ceva. Rosenfeld își menține rezerva caracteristică de superioritate pe care o afișează întotdeauna. I-am transmis salutări de la Doina Bâscă.

De publicat ceva nu vor publica, după mine. Îi interesează prea puțin faptul că am înființat această Catedră de Studii Românești.

Întors acasă, vorbesc la telefon cu Doina. Rodean a fost lăsat să intre de două ori în clădire, dar Leu a fost ferm. Nu l-a lăsat să participe la lichidarea TIPOREX-ului, cum pretindea el că are dreptul s-o facă. Dacă n-a venit la adunările societății la care a fost convocat! Acum e prea târziu.

Sâmbătă, 17 Octombrie 1992

Sosim la Zürich pe vreme extrem de proastă. De altfel, am plecat aseară de la Aeroportul Dulles cu o întârziere de 40 de minute. Escală la Boston. Deci, chiar dacă am fi aterizat imediat după sosirea deasupra Zürich-ului, tot aș fi avut dificultate să-mi prind legătura cu Bucureștiul. Ne-am învârtit deasupra norilor vreo jumătate de oră. Degeaba, avioanele trebuiau ghidate, unul câte unul, cu mare grijă printr-o ceață până la pământ.

Am aterizat, în cele din urmă, cu peste 4 ore întârziere. Restul zilei și al nopții de Sâmbătă spre Duminică, la Hotelul Movenpick de lângă Klotten. Am citit, am telefonat la București, am dormit. Doina mi-a comunicat că Ion Diaconescu a fost ales liderul grupului parlamentar PNȚCD cu vorbele: „S-a întâmplat un lucru neplăcut etc.". Curios, nici nu m-a supărat. Mi-am zis că, dac-aș fi fost prezent, poate aș fi avut o șansă să fiu eu alesul grupului nostru care se compune din 45 de deputați.

Era frig la Zürich. Chiar ningea puțin. Foarte deprimat. Înainte de plecarea mea din Washington, Elisabeth mi-a arătat promisiunea ce i-am dat în scris imediat după ce Convenția l-a ales pe Emil Constantinescu candidat la Președinție. Mi-a cerut-o pentru că, pentru ea, nu e nici ușoară și nici plăcută viața în România. Elisabeth e o femeie excepțională. Ajută peste tot. Când e în țară, are o zi întreagă de necăjiți. De foarte multe ori le rezolvă problemele, pentru că ei sunt selectați din sutele, chiar miile de solicitări ce-i vin în scris. Anca Danțeș le răspunde tuturor. Fapt e că am ajuns la o înțelegere. Simplă. Dacă, după alegeri - pe care eu eram sigur că le vom pierde - nu voi putea să ajung într-o poziție de reală influență în România, vom părăsi țara și vom trăi, în principal, în Occident. Implicația fiind că mă voi retrage din politica activă și voi dedica restul vieții mele scrisului, fundațiilor ce am creat etc.

De aici deprimarea. Îndreptățită, căci va fi foarte greu să-l fac pe Coposu să tragă consecințele pierderii alegerilor. El n-are unde să meargă. Dacă pierde președinția PNȚCD, pierde totul: bani, mașină, prestigiu, respect de sine însuși. Dar ar trebui să se retragă, să accepte să fie „avansat" Președinte de Onoare, căci el este principalul vinovat - arhitectul - eșecului nostru, arhitectul realegerii lui Iliescu. Numai ca să blocheze numirea mea de către CDR.

Dacă nu se retrage de bunăvoie, eu nu vreau să mă lupt împotriva lui. Să nu creez eu dezbinare în Partid. Voi vorbi deschis, dar majoritatea tot cu el vor rămâne. Deci, nu voi putea juca un rol decisiv nici în Partid. Va trebui să trag consecințele și să mă țin de cuvântul dat Elisabethei. Să plecăm și să trăim mai ales în străinătate.

Duminică, 18 Octombrie 1992

Sosesc la București.

La sugestia Doinei îl invit pe Ciumara să vie la mine. Vorbesc cu Coposu la telefon. L-a văzut, ieri, pe Iliescu. Nu-mi dă amănunte. Fac

din nou analiza situației, așa cum am dat-o lui Rateș, la VOA și în interviul cu REUTERS. Îl sfătuiesc pe Ciumara să primească, dacă i se va oferi, să formeze un guvern de coaliție. Doina va publica analiza și declarațiile mele la Washington, mâine, în *Cotidianul*.

Ioan Alexandru îmi confirmă la telefon, că liderii PNȚCD în Parlament au fost pur și simplu numiți de Coposu: Gabrielescu, pentru Senat și Diaconescu, pentru Cameră. Deci, n-a fost vorba de o alegere din partea parlamentarilor noștri. Îi telefonez din nou lui Coposu. Îmi spune că voi fi propus de PNȚCD să fiu ales Vicepreședintele Camerei și că ceilalți din CDR n-au alt candidat. Același lucru mi l-a spus și Otto Weber la telefon.

Toate aceste telefoane, în prezența lui Ciumara. Am discutat mult. Vede situația cam cum o văd și eu. E pentru intrarea noastră într-un guvern de coaliție cu FDSN-ul. I-am vorbit de „marea alianță" a creștin-democraților cu socialiștii sub Adenauer care a refăcut Germania.

„Noi nici nu avem cu cine să formăm un guvern", mi-a spus. Nu sunt tocmai de acord. Vom găsi. Important e faptul că el cunoaște personal pe aproape toți economiștii de valoare din țară.

Îi cer lui Coposu să convoace o ședință a Biroului (împreună cu supleanții noștri). „Să găsim o fereastră. Poate Marți. Mâine dimineață vin olandezii și la 12.00, Președinții de Partide mergem la Cotroceni. Deci va fi o zi foarte încărcată."

Cina cu Doina. Multe discuții.

Să nu uit. Cum am venit cu TAROM-ul, mi-au ținut rândul întâi liber. L-au pus, după ce mi-au cerut permisiunea, pe dl Robert Deutsch. Am intrat în vorbă, bineînțeles. Peste scaunul liber dintre noi, pe care-mi pusesem deja ziare. Deutsch e economist. Profesor la Universitatea din Stanford, California. El e cel care sfătuiește Guvernul american și, implicit, pe cel din România. I-a avut pe mai toți liderii FSN-iști pentru vreo câteva săptămâni, acolo, să-i instruiască. Pe Stolojan, în primul rând, care era foarte modest la început dar la urmă „le știa pe toate". Petre Roman la fel. L-a ascultat când au început să lucreze împreună. Dar a sosit momentul când Roman i-a spus: „Robert, dumneata știi cum merg lucrurile în America. Eu știu ce e aici, în România".

Deutsch a plecat acum 20 de ani din țară. Acum vine la invitația personală a lui Iliescu. Vrea să-l consulte. Spre sfârșitul călătoriei mi-a

spus: „Sunt foarte onorat că întâmplarea a făcut să vă cunosc. Sunteți singurul om care are credibilitate în Occident, cunoștințe și experiența necesară ca să conduceți țara". Mi-a făcut tot felul de sugestii. Toate, în sensul că ar trebui să intru în guvern, chiar dacă CDR nu e de acord.

Luni, 19 Octombrie 1992

Ziarele scriu despre afirmația ce am făcut la Washington că România încalcă izolarea Serbiei permițând transporturi pe Dunăre și livrând curent electric. Sunt atacat că denigrez România. Dau un scurt interviu la ROMPRES: Am informația de la o sursă înaltă guvernamentală. Dacă nu e adevărat, Guvernul să facă o declarație categorică și voi fi fericit să-mi cer scuze.

Nadia Pascu, secretara Convenției, vine să mă vadă în biroul meu de la Redacție. Mi se plânge de ce s-a făcut la CDR. De când ea i s-a plâns lui Coposu că mulți securiști s-au infiltrat, a fost marginalizată. După ea, 11 dintre deputații de pe listele CDR n-ar trebui să fie în Parlament. Alex. Popovici, de exemplu, a fost secretarul PCR la Institutul de Petrol și Gaze din Ploiești.

„Coposu s-a schimbat enorm în ultimul timp. Pare drogat, e pierdut, apatic", îmi spune Nadia. Mă informează că i-a văzut dosarul de la Securitate și s-a îngrozit. I-a menționat acest lucru lui Coposu. „N-are nici o valoare", a fost reacția lui. Și adaugă Nadia: „Cred că e șantajat. A plecat în SUA pentru că a avut ordin s-o facă. De altfel, el dispare ori de câte ori sunt probleme. Am avut greva foamei a celor din Argeș. În curtea sediului și în hol. Trei zile. Groaznic".

Cei care conduc acum, Pițigoi, Antoniu, Bani Ghica, Gabrielescu, Diaconescu, sunt frânari și demolatori. Gh. Zamfir, naistul, a vrut să fie deputat. L-a tot făcut să aștepte, să facă anticameră. A plecat plângând. Pe Dumitru Iuga l-a pus la Giurgiu, unde n-avea nici o șansă să fie ales. Pe Teodor Stețca nu l-au acceptat candidat nicăieri. Ar fi fost un lucru bun.

Când s-a întors din America, i-am vorbit la aeroport. I-am spus toate astea. Mi-a răspuns: „Ai dreptate, dar nu putem face nimic."

Marți, 20 Octombrie 1992

La Notariat, ca să semnăm o modificare a Statutului Societății RETRANS. Cozi imense peste tot. Așteaptă oamenii ore întregi. E un dezastru birocrația asta.

La orele 11.00 precis, vine Fernando Ricon, însărcinatul cu Afaceri

Venezuelean. Îmi aduce salutări de la prietenul meu Milos Alcalay, fostul lor Ambasador la București, acum la Ierusalim. Scopul principal, însă, a fost altul. Mi-a predat o scrisoare închisă, adică sigilată, din partea lui Caldera. Îmi mulțumește pentru felul în care i-am prezentat cartea lui despre democrația creștină în România – „Progresul Românesc" a publicat-o – și pentru introducere, căci eu am scris-o. Va veni, dacă va putea, să o lanseze și personal. Probabil la Casa Americii Latine (fosta casă a lui Bodnăraș).

Nepoata mea, fata lui Mircea Fodoreanu, vine cu fata și ginerele ei. Pe ea o cheamă Galea și pe ei Ana și Remus Panait.

La 12.15, UDC-iștii: Grama, Paul Ștefănescu și Ion Gâltan. Intrăm direct în subiect, căci le-am spus că nu le pot da mult timp.

I-au eliminat pe Simionică și pe Fulger din Uniune. Încă n-au reușit să-și reia sediul, dar au sentință judecătorească. Deci UDC se prezintă unită și curățită. Pe plan internațional, atât Jansen, cât și Francke le sunt favorabili, spun ei. Cum știu că eu sunt ținut departe de conducerea reală a PNȚCD, de către Coposu și de ceilalți prieteni intimi ai lui, ei (Grama etc.) socotesc că ar fi bine să-mi creez eu un partid adevărat democrat-creștin. Partea „țărănească" nu mai merge în societatea românească de astăzi. Scurt, îmi oferă președinția UDC. El, Grama, va deveni vicepreședinte. „Va fi o adevărată bombă". Foarte mulți dintre deputații și senatorii PNȚCD vor veni cu dumneavoastră. Noi avem deja organizații de bază în 25 de județe. Le vom face pe celelalte, care ne mai lipsesc. Foarte curând vom deveni o adevărată putere politică. Prestigiul dumneavoastră în țară este foarte mare. Cu siguranță, va fi Partidul cel mai important din țară. Și, fără îndoială, tineretul PNȚCD, care este foarte nemulțumit acum, va veni în masă la noi.

Le-am mulțumit pentru onoarea ce-mi fac. Mă voi gândi, le-am spus.

Toată ziua mi se iau interviuri în legătură cu declarația mea de la Washington, Agenției REUTERS, că România nu respectă embargoul împotriva Iugoslaviei.

Doina îmi trimite un FAX, cu textul Comunicatului MAE, în care mă atacă. Fac afirmații gratuite și aduc prejudicii țării.

Scriu cu grijă răspunsul meu și-l trimit prin mesager Doinei să-l publice mâine în *Cotidianul* și să-l transmită ROMPRES și altor agenții.

Sunt foarte deprimat și obosit. Mă culc curând după 8 seara. Recitesc regulamentele Adunării Deputaților și ale ședințelor comune

ale Camerei Deputaților și Senatului. Mâine începem noul Parlament.

În timpul zilei am primit două telefoane, care m-au mai bucurat. Unul de la Petre Scornea, din Bruxelles, Brusa, cum îi spunea Ion Codru-Drăgușanu. Scornea e australian. Să-și exprime încrederea în mine și să mă ocup de cineva din România etc. Să-mi scrie, i-am spus. Dar al doilea e mai interesant. Din Dallas, Texas, îmi telefonează Marian Bonea, mare admirator al meu, împreună cu Adelina Petcu, care era așa de emoționată că abia îmi putea vorbi. Am atâta nevoie de astfel de mărturii că nu mă bat cu morile de vânt; că, cel puțin sunt români, pe toate meridianele, care mă susțin și-mi doresc succes.

Miercuri, 21 Octombrie 1992

Mi-a venit *Observatorul* lui Radu Bărbulescu din München. Publică, elogios, un interviu cu mine. Spune însă, că nici un candidat al Convenției Democratice nu l-ar fi putut învinge pe Ion Iliescu. Eu cred că n-are dreptate. La Parlament, atmosferă de început de an școlar. Îți iei legitimația, semnezi formulare, saluți pe vechii colegi reales și strângi mâinile noilor deputați.

Ședință formală, condusă foarte slab de Președintele de vârstă, deputatul nostru din Râmnicu Vâlcea, Livezeanu. Se dă citire rapoartelor Comisiei de validare. Se citește lista deputaților validați - au rămas doar 12, care încă nu și-au prezentat declarația averii personale și s-a declarat constituită Camera Deputaților.

Ședință a deputaților PNȚCD în camera 22. Suntem 42. Ni se adaugă și cei 4 ai PER-ului. Dar astăzi ei n-au fost prezenți. Otto Weber fiind invitat la Cotroceni de Iliescu și și-a luat toți colegii, ca să aibă greutate.

Diaconescu conduce ședința, fiind numit deja de Coposu liderul nostru parlamentar. Vom cere camera 22 ca să fie biroul nostru permanent, deși e utilizată, de obicei, pentru întâlnirile cu parlamentarii străini veniți să ne viziteze.

Multă vorbărie. Noii veniți doresc să se audă vorbind. E normal!

Expunere a poziției noastre de a nu intra în guvern. O face Diaconescu cât poate mai bine. Poziția mea e bine cunoscută. N-am socotit înțelept să o repet și nici să caut să demonstrez de ce eu, și nu Coposu, am dreptate.

Discutăm apoi propunerile noastre pentru Biroul Camerei. Eu sunt propus candidat la Vicepreședințe. Sunt 3 propuneri pentru un secre-

tar: Ioan Mureșan (Tg. Mureș), Sorin Lepșa (Brașov) și Gh. Cristea (Ialomița). Eu sunt acceptat unanim și Lepșa e ales prin vot secret. Mai mult de doi dintre cei 11 membri ai Biroului nu vom obține. Asta e sigur. Pentru Președinție îl vom sprijini pe Babiuc (FSN). Dar eu nu cred că va reuși. Va învinge candidatul FDSN, sunt sigur.

Mare discuție la Comisii. Avem 14. Noi nu putem spera la mai mult de două sub președinția noastră. Diaconescu sugerează să obțină pe cea Economică și una din cele două, fie Învățământ, fie Cultură etc. Pentru prima îl sugerează pe Ciumara. Pentru a doua, pe Țepelea. Nenumărați vorbesc în favoarea obținerii Comisiilor Juridică și de Agricultură. Argumente valabile, de altfel. Șansele de a obține Președinția Comisiei Juridice sunt, după mine, nule. FDSN-ul nu va permite așa ceva, pentru că ea trebuie să-și dea avizul la toate legile ce vom dezbate și adopta. Deci vor ține morțiș să o obțină ei.

Am notat mai multe intervenții interesante. Majoritatea mai puțin.

Bătălia comunicatelor, i-aș putea spune. În legătură cu interviul meu dat la Washington, Agenției REUTERS. Răspunsul meu la comunicatul MAE a fost publicat în *Cotidianul*. Celelalte ziare mă atacă, mai ales pentru că mă opun ajutoarelor la nivel macroeconomic.

Vorbesc cu Peter Humphrey de la REUTERS. Îmi trimite textul în limba engleză prin FAX. După ce-l studiez îi arăt unde au prezentat gresit punctul meu de vedere.

Dau un comunicat și pregătesc o scrisoare pentru REUTERS. Demonstrez cum s-a exagerat comentariul meu. Sunt mulțumit, totuși, că s-a făcut vâlvă. Așa e politica.

Ca „toată" România, privesc meciul de fotbal Olimpique Marseilles-Dinamo. Meci nul, Francezii n-au vrut să riște o înfrângere. Au reținut posesia balonului cât au putut mai mult și s-au apărat bine.

Cina cu Doina. A luat un interviu Nadiei Pascu, Secretara CDR. Arată multe dedesubturi, intrigi, comploturi. Îl va publica abia în *Capra Vecinului*, adică în suplimentul de Sâmbătă al *Cotidianului*.

Joi, 22 Octombrie 1992

Deprimare totală. Am citit toate atacurile împotriva mea pe care mi le-a adus Doina aseară. Transmit scrisoarea către REUTERS în atenția lui Peter Humphrey. Îi dau și un interviu la telefon, după ce o citește. Târziu, după-amiază, mi se confirmă că interviul a fost pus „on the tapes" pe biroul din Londra. Să vedem care va fi efectul. O avertizez

pe Doina Bâscă să publice totul pe pagina întâi.

Mă invită John Davis la un pahar de vorbă, la 11.15. Cum drumul spre reședința lui trece pe lângă Arcul de Triumf, am oprit mașina. Un pietrar lucra de zor, sus de tot, sub Coroana Regală, ca să scoată insignele socialiste montate acolo de Ceaușescu. Cea de sub Coroana de Oțel a Regelui era deja în bucățele, mai mici și mai mari, pe șosea. Mă întreb dacă vor pune la loc efigiile Regelui Ferdinand și ale Reginei Maria, căci ele au fost acolo, cred!?

Erau deja pe terasă, când am sosit: John Davis, Ambasadorul SUA, și Zbigniew Brzezinski.

Am stat cu ei o oră și 20 de minute. Discuție susținută. Îl informez de situația din țară și-mi exprim optimismul că România va ajunge la privatizare și democrație mai repede decât celelalte țări foste comuniste. Cu argumentele mele obișnuite. El e de altă părere. Polonia și Cehia vor avansa întâi. Nici Slovacia, „care este un apendice al Austriei, și nici Ungaria. România și Bulgaria se situează mult mai la urmă".

Vroia să cunoască scenariul meu. Echilibrul va fi nestabil, dacă Iliescu instalează un guvern de coaliție FDSN cu extremele. Convenția vrea să rămână în opoziție. Deci, nu va ajuta la formarea unei majorități absolute în Parlament. Și nu aprobă nici un guvern de tehnicieni, i-am spus.

Am vorbit și de Bolek Wierzbianski pe care amândoi îl cunosc bine. „Scoate un ziar polonez în New York, foarte bun", mi-a spus Brzezinski.

Câteva minute după orele 6.00 seara, sosește Robert Deutsch, profesorul de la Stanford, adus aici de Iliescu. M-a găsit cu greu, pentru că nu mai răspundea nimeni la telefonul 33.44.55. Ministrul Telecomunicațiilor i-a găsit adresa mea (Chiriță?)

„E o provocare. Ca să vă scoată din circuit. Președintele Iliescu e nedumerit. De ce această declarație a dumneavoastră? El nu e contra dumneavoastră. Aș sugera să-i vorbiți".

Mi-a dat telefonul lui direct. Îmi răspunde o domnișoară. E într-o ședință. Îmi ia numărul. Să vedem dacă-mi va telefona.

Adrian Năstase va fi Prim-Ministru. Poate-l face pe Mihai Botez Ministru de Externe.

Doina îmi trimite ziarele de astăzi. Mai rele decât cele de ieri, toți se leapădă de mine, sau mă atacă violent. Radu Câmpeanu vorbește despre deontologia parlamentarului. Cineva cere să mi se ia imunitatea

parlamentară. Doar *Libertatea* de astăzi dă interviul meu cu Neli Luchian în mod corect. *Dreptatea* publică textul comunicatului meu. Deci e corect Ilie Păunescu de data asta.

Vineri, 23 Octombrie 1992

La Radio Jurnal, la 7.00 dimineața, se dă o relatare amănunțită din partea MAE și RENEL, ca să respingă afirmațiile mele că România furnizează curent electric Iugoslaviei. Sunt pus la stâlp, dar trebuie să rezist.

Fetele - Doina Călin și Anca Danțeș - vin cu vești bune. Să nu mă las. Toată campania împotriva mea e tocmai pentru că lumea se îndreaptă spre mine ca o singură salvare. Mai ales tineretul. Celelalte soluții au fost încercate și au eșuat. Momentul Rațiu, care devine tot mai insistent căutat de foarte mulți, trebuie distrus. Deci, dezinformare. Nu sunt patriot. Sunt trădător al intereselor românești etc. Iată ce se încearcă. La Televiziune s-a tot dat despre mine. La fel și la Radio. Numai atacuri, bineînțeles. Toată ziua de ieri. De aceea n-am reușit să intru în legătură cu Șoloc, directorul TVR, responsabil pentru „Actualități". Moroșanu, celălalt director, mi-a răspuns. Mi-a oferit un loc la „Viața Parlamentară", Vinerea viitoare, 30 Octombrie. E târziu, dar voi accepta.

Mergem întâi la Notariatul Public de Stat. Semnăm schimbările de la „Progresul Românesc". Bustea nu vrea să-și dea demisia din Consiliul de Administrație. Pintilie a acceptat. Cum se face în România, Doina Bâscă aduce o sticlă de whisky într-o pungă. O asistentă de-a notarului dă cu piciorul peste ea, căci Doina o plasase, discret, lângă masa lui de scris. Cum mi-a spus mai târziu, „așa se face la noi". Dar când s-a răsturnat, a făcut un zgomot percutant. M-am uitat la fețele tuturor. Consternație. Eu nu înțelegeam nimic, dar lor le era frică să nu se spargă sticla! Asta-i birocrația!

La ora 12.00 fix, vine Ion Puiu. Mă ține 3/4 de oră. Și el cu „momentul Rațiu". Eu le stau în cale tuturor. Ce e de făcut? Trebuie să acționăm în 3 direcții:

1) Să intrăm în guvern acum, oricât de puțin. Să salvăm ceva.

2) Să organizăm o coaliție generală, democratică. Cu Pro-Basarabia și Pro-București, care se vor transforma în partid, avându-l pe Druc Președinte. Ei se vor uni cu Frontul Popular Democrat Creștin din Moldova. Cu a 3-a fracțiune a PUNR-ului, de sub conducerea prof. Crișan de la Cluj, care-și spune acum Partidul Național Român. Cu UDC-ul lui Simionică și Fulger. Grama și ai lui au parcă multe tare. (Interesant că tocmai Grama, Ștefănescu și încă unul au fost la mine de curând să-mi ofere președinția UDC-ului.) Cu PNȚCD-Independent (Craiova). Cu PNȚCD – linia Maniu-Mihalache, adică organizația lui, a lui Ion Puiu, care ar conduce în 14 județe, dar au candidat numai în 12. Cu grupul lui Constantinescu-Klaps și cu PNȚ-Lambru-Ilie Costache, dar e mai bine ca ăștia să fie lăsați la o parte. Și, bineînțeles, cu toate grupurile autentic democrate din CDR-ul actual – atâtea câte vor mai rămâne.

3) Să se reorganizeze PNȚCD. De fapt, acest partid, mulțumită lui Coposu, e deja înfeudat masonilor. Înțelegerea s-a încheiat de Coposu cu Rabinul Rosen în Iunie anul 1990. Să se constituie un Comitet de Inițiativă pentru strângerea forțelor PNȚ, așa cum a fost înainte de venirea comitetului la putere. Acest comitet să convoace pe toți cei care vor să refacă Partidul nostru.

Coposu n-o să fie de acord. El ar trebui să facă parte din acest Comitet de Inițiativă.

„Dacă nu vrea, mergem fără el".

Și-apoi, sunt mulți parlamentari acum. 42 de deputați și mi se pare, vreo 20 de senatori. Marea lor majoritate au ajuns în Parlament pentru că Coposu i-a ales sau aprobat. Sunt vreo câțiva care nu sunt cu el, dar marea majoritate vor face ce vrea el.

Ion Puiu e nerealist. Partidul, așa cum este, funcționează sub conducerea lui Coposu. Va fi foarte greu ca el să cedeze.

Ne-am promis să rămânem în legătură.

Doina stă la prânz. Mi-a adus diverse depeșe de agenții. Ziarul *ORA* mă atacă și astăzi, violent. Încă nu l-am văzut.

Avocatul Ghiga îmi aduce o ciornă pentru o scrisoare deschisă Procurorului General Popa-Cherecheanu. S-o semnez eu și s-o publicăm în *Cotidianul*. E un protest că procesul cu minerii, acum în recurs, zace la Procuratura Sectorului 1, din Iunie a.c. E de neimaginat!

Plănuim, apoi, recuperarea mașinilor. Două camionete la Mircea Toma. Fordul Sierra, care e la Eftimie, și ARO-ul, care e la Ștefan Pop la Turda. Pentru ultimele două tot Toma are documentele. Trebuie să recuperăm ce putem. Cu Eftimie, Ghiga s-a înțeles să-i dea 100.000 de lei și să ia mașina chiar astăzi, așa cum e. Le-am dat banii și s-au dus – Ghiga, Nicu Cucu și Nicu Bocioacă.

Vin apoi, Ștefan Mamulea cu Cristian Antemir, de la Clubul Alpin Român. Vor ca să rămân membru de onoare, dar mai întâi, membru activ. I-am spus că n-am făcut niciodată alpinism, deși m-am cățărat cam peste tot în Cheile Turzii și m-am urcat pe Pietrele Doamnei. A argumentat, până am acceptat. Clubul e Membru la Uniunea Internațională a Asociațiilor Alpine.

În fine, Anca Bărbuș, cu soțul ei Vincențiu Cernea, să-mi mulțumească pentru prezența mea la nunta lor și pentru cadou. Arată bine tinerii. Par fericiți.

Mi-au dat tot felul de documente relativ la Biserica Greco-Catolică. Situația e extrem de proastă. Dintr-un total de 1920 de biserici, în 1948, astăzi avem doar 48. În schimb, avem 343 de capele în case particulare. Din 16 mănăstiri, astăzi n-avem nici una!

M-a chemat Elisabeth din Savannah. M-am bucurat enorm. Sosește Marțea viitoare.

Ieri și azi i-am căutat pe cei doi directori de la Televiziune, Moroșanu și Șoloc. Moroșanu mi-a promis ieri să intru în programul lui Vinerea viitoare, 30 Octombrie. Șoloc, astăzi, a căzut de acord să încerce să-mi dea câteva minute la „Actualități", chiar mâine.

Îmi tot vin în minte, în ultimele două zile, de când sunt atât de atacat, trei versuri din poemul *If* al lui Kipling:

If you can meet with triumph & Disaster
And treat these two imposters just the same...
... Then you are a man, my son.

Citatul nu e exact, căci nu l-am verificat. Dar sensul e clar și aplicabil mie acum.

Făgărășanu din Elveția a dat peste mine. Vroia doar să mă vadă. M-a căutat la sediul Partidului. L-a găsit pe Coposu. Foarte bine.

Am recitit însemnările mele din ziua de 13 Ianuarie crt.

Sâmbătă, 24 Octombrie 1992

La Convenție, la Organizația „21 Decembrie", din strada Batiștei 24A. E un sediu splendid. M-au așezat la masa prezidențială: eu la extrema stângă, Emil Constantinescu, Coposu, Diaconescu.

Coposu ne-a informat asupra convorbirilor avute cu Iliescu, care vrea, acum, ca partidele din opoziție să semneze o declarație de susținere a unui guvern FDSN.

I-a vorbit Iliescu în acest sens și aseară, la recepția dată de Spiroiu

pentru Ziua Armatei. (Doina, care a fost la recepție, mi-a spus că și eu am fost invitat. A chemat ofițerul de serviciu în fața mai multor gazetari să întrebe ce s-a întâmplat. Răspunsul: invitația a fost trimisă la Partid și, bineînțeles, nu mi-a fost transmisă de acolo.)

Ședință fără nici un interes. A început la 10.20. La 11.30, Coposu a anunțat că trebuie să meargă la Iliescu și a plecat. S-a discutat și situația financiară care nu e roză.

Băcanu e la Papa. S-a menționat lărgirea Convenției, căci mai sunt și alte organizații care vor să intre. Ovidiu Popescu, tânărul, vorbește cam incoerent. Dar nu e singurul. Lipsesc de la ședință Manolescu, Cunescu.

Mă duce Mezinceasca acasă. O reține la prânz, cu Pușa.

Ea a reușit să strângă ceva bani, mai ales în Elveția. Vrea să-și vândă casa. Dacă primește 200.000 de dolari, 100.000 îi pune la bătaie. A găsit o imprimerie mică. Face fotografii admirabile, cu 5 lei bucata.

Iarăși mi-a vorbit de alegerile candidatului Convenției. „Coposu a fost de opinie că dumneata ai cele mai bune șanse să-l bați pe Iliescu, îmi spune.

După ce a căzut Manolescu, PAC-iștii au venit la unguri să-i întrebe cu cine să voteze. Cu Rațiu? Răspunsul a fost: Nu, cu Constantinescu". O fi, i-am zis, dar eu l-am auzit pe Dómókós Géza spunându-i lui Adrian Nicoară, în Parlament, cum Coposu le-a cerut să-l voteze pe Constantinescu.

După masă, Doina duce invitațiile pentru masa și conferința de presă ce organizăm pentru Luni, la prânz. Mi-e frică; dacă n-o să vină nimeni. Doina se gândește la 40. Bine-ar fi să avem 20.

Doina stă la cină. Îi dau 40.000 de lei, în loc de 30.000, cât îi dau în fiecare lună. O fac, pentru că într-adevăr, are foarte multe cheltuieli cu zugrăvitul casei, și locuiesc – ea și mama ei – la un hotel, care iarăși costă mulți bani.

Duminică, 25 Octombrie 1992

La 9.30 vine la mine un grup de PNȚCD-iști. Costel Dumitrescu, fostul senator, ia primul cuvântul. „Coposu e un turnător, face jocul Puterii, distruge partidul" etc. Au vorbit pe rând toți ceilalți: Tiberiu Grossu, Al. Stângă, Neculai Stanciu, Ionică Bourceanu și Marian Neatu.

Costel Dumitrescu merge mai departe. Afirmă că Sergiu Nicolaescu a avut în mână dosarul lui Coposu de la Securitate. Are mii de pagini. S-a

îngrozit. Iacobescu din Suceava afirmă categoric că Coposu e responsabil pentru moartea lui Coconeț și „toată lumea știe cum cartea adnotată de Camil Demetrescu, care a dus la arestarea lui, a fost găsită la Cornel Coposu în cursul unei percheziții inopinate făcută la domiciliul lui. Camil a murit recent, dar ani de zile, după ce a ieșit din închisoare, nu vorbea cu Coposu, pretinde el.

Stângă l-a acuzat pe Coposu că e dictator. Ceea ce este strict adevărat. Toți îi cântă în strună. Cei care n-o fac, sunt îndepărtați. După Tiberiu Grossu, care și el a făcut vreo 18 ani închisoare, Gen. Geani Bucurescu e cel care l-a ghidat pe Coposu să distrugă Partidul. L-a criticat, de asemenea, pentru că l-a adus în centrul activității politice pe Ulm Spineanu, „care făcea chefuri cu Nicu Ceaușescu și cu Adrian Păunescu". În fine, Stanciu Neculai, care are 79 de ani, dar pare complet *compos menti*, mi-a zis: „Noi am venit să-ți cerem să semnezi alături de noi o scrisoare deschisă în care să cerem demisia lui Coposu de la conducerea Partidului. Noi contăm pe foarte multă lume. Nu numai Klaps, Valușescu, cei din Craiova, Lambru, Ion Puiu și alte grupuri. Toți vor înlăturarea lui Coposu de la conducerea Partidului. Și toți vă văd pe dumneavoastră Președinte. Să refacem unitatea Partidului; să redevină ceea ce a fost, adică cel mai mare partid din țară".

Le-am explicat poziția mea. Sunt alături de ei. Și eu vreau unitatea Partidului. Și eu găsesc că s-au făcut enorme greșeli. Și eu socotesc că am pierdut alegerile, în primul rând, pentru că el a urmat o politică greșită, o strategie dezastruoasă. Le-am descris adunarea Biroului de la 13 Ianuarie, când am cerut să nominalizăm candidatul PNȚCD și să luptăm, apoi, pentru el. Tergiversarea, amânarea, neexploatarea capitalului acumulat la alegerile locale, toate astea sunt vina lui. Și a făcut-o deliberat ca să blocheze numirea, sau mai bine zis, alegerea mea drept candidat unic, întâi al Partidului, apoi al Convenției. Așa s-a ajuns la realegerea lui Ion Iliescu. Dar eu nu pot să semnez. Tocmai pentru că sunt vizat direct. Dacă aș semna o astfel de scrisoare, ar însemna că o fac pentru ca eu să ajung Președintele PNȚCD. Să nu uitați că avem mulți parlamentari acum. 42 de deputați și 21 de senatori. Marea lor majoritate au fost aleși candidați de el. Aceștia vor fi cu el. La fel, cele mai multe organizații județene sunt conduse de oamenii lui, căci, îndată ce cineva i se opune, este înlăturat.

Le-am promis însă că voi da publicității scrisoarea lor în *Cotidianul*, cu condiția ca ea să fie trimisă spre publicare tuturor ziarelor și Radioteleviziunii. Ne-am despărțit în felul acesta prieteni. Și, înainte de plecare, Costel Dumitrescu mi-a dat o listă cu susținători ai inițiativei lor, care cuprindea numele: Dr. Dobre Gheorghe (Teleorman), Dumitru Bâtea (Caraș-Severin), Liviu Lalu (Sibiu), Adrian Nicoară (Brașov) și Petre Ștefănuț (Arad). Toți, oameni dintr-o bucată și foarte influenți în județele lor.

Au venit apoi Ciuli Enescu și Ionuț Anghelescu din Ploiești. Să facem o masă rotundă unde să analizăm eșecul la alegeri și ce trebuie să facă UMRL în viitor.

Prea am mizat pe PNȚCD. A fost o greșeală. Trebuia ca UMRL să fie ceea ce este Alianța Civică. Ei, și apoi, PAC-ul, au luat programul nostru. Să convocăm și Comitetul Coordonator al UMRL. Am căzut de acord, în principiu. Masă rotundă, la Ploiești, pe data de 21 Noiembrie. Și Comitetul Coordonator la București, la 28 Noiembrie. Între timp sosise și Mircea Mihăilescu.

Șefii partidelor din CDR s-au întrunit astăzi și au dat un comunicat că nu vor stânjeni activitatea unui guvern FDSN-ist, atâta timp cât el va merge spre o democratizare a țării și spre o economie de piață.

Luni, 26 Octombrie 1992

La 11.30, o conferință de presă la Restaurantul Militar. Vreo 48 de oameni, Televiziunea, Radio-ul etc. Atmosferă foarte bună. Lângă mine, Eugen Preda, Directorul Radiodifuziunii Române, apoi Gheorghiu, iar la stânga mea, la cererea lui, Ilie Păunescu, „ca să demonstrăm solidaritate".

Anunț, din nou, Premiul „Ion Rațiu" - o săptămână la Londra. Pe linia Premiului Pulitzer, însă mult mai modest, bineînțeles. E un fel de pionierat, am zis.

Le-am explicat, apoi, că formatul ce am ales e o masă cu discuții și întrebări la care se dau răspunsuri „off the record". Am explicat problema încălcării embargoului și i-am sfătuit să cerceteze, să scotocească adevărul și am declarat clar, că sunt pentru ajutoare acordate României. Uncu de la *România Liberă* a insistat că el trebuie să publice dacă e o conferință de presă. Publicați ce vreți, dar eu rămân pe lângă declarațiile ce am făcut, în care mi-am arătat bucuria că România nu încalcă embargoul.

La Parlament, ședință foarte scurtă căci nu s-au pus de acord asupra celor care urmează să constituie Birourile celor două Camere. S-au va-

lidat doar 10 din cele 12 mandate rămase nevalidate.

La 7.00 seara, la Christopher Parissini, Ambasadorul Austriei. E Ziua lor Națională. Nae Constantinescu îmi vorbește. I-am reamintit că am fost în întregime leal lui Emil Constantinescu, dar am fost întotdeauna convins că n-avea nici o șansă. Era total necunoscut. A trebuit, deci, să ne concentrăm în campania noastră electorală ca să-l prezentăm pe el țării. Eu aș fi pornit din punctul la care el a sfârșit. Și ne-am fi putut concentra asupra programului. Mai ales la țară. Acolo am pierdut alegerile.

De altfel, i-am vorbit în felul acesta și lui Păunescu, în timpul mesei. Și i-am pomenit faptul că Cornel Coposu mi-a declarat mie, înainte de Congresul PNȚCD, că mă va susține la candidatura pentru Președinție. Ei bine, n-a făcut-o. Din contră.

La cina dată de Dr. Rainer B. Gepperth, Vicesecretarul general al Fundației „Hanns Seidel". M-a plasat la dreapta lui, avându-l în față pe reprezentantul Ambasadorului Germaniei și la dreapta mea, pe doamna Ingrid Horst Kossack, soția Directorului Filialei pentru România. Coposu, care a venit târziu, era la stânga reprezentantului Ambasadei, Hans von Beesten și Emil Constantinescu, la dreapta lui.

Înainte de venirea lor, am vorbit în nemțește. Pe urmă, puțin în englezește de dragul lui Emil și franțuzește, pentru Cornel. Dar ultimul se întreținea aproape tot timpul cu Dinu Zamfirescu, așezat în fața lui.

Cu Cornel am vorbit prea puțin. Mi-a indicat doar, că declarațiile mele de la Washington au creat o situație dificilă. „FDSN-ul nu te va alege Vicepreședintele Camerei. Noi avem doar posibilitatea de a avea un Vicepreședinte și un chestor. Nu mai mult. Nu trebuie să pierdem aceste locuri". Implicația e clară. Vor numi pe altcineva candidatul PNȚCD la Vicepreședința Camerei, nu pe mine.

„Pentru a nu pierde un loc care ne revine".

Interesant că, înainte de a ne așeza la masă, mi-a vorbit Țepelea. „Să știi că Iliescu și Năstase sunt furioși pe tine pentru că ai atacat țara".

Să fie asta o indicație că PNȚCD îl va propulsa, acum, pe Țepelea drept candidatul nostru?

Marți, 27 Octombrie 1992

A sosit Elisabeth, har Domnului! Mi-e enorm de dragă. Chiar dacă, în anumite probleme, nu poate să vadă lucrurile în mod obiectiv. Mă gândesc în special la problema *Cotidianului* și la rolul Doinei Bâscă în el. Dar Elisabeth e un caracter tare, ferm. Va trece, sper, și peste aspectele de importanță secundară din viața mea și mă va susține pe mai departe, precum lealitatea mea față de ea e absolută, chiar dacă nu totală. Căci așa e omul: prin însăși natura lucrurilor, imperfect.

Am discutat mult și amplu. Ea vrea ca eu să părăsesc viața politică din România. Va fi foarte greu s-o fac. Dar, mai degrabă decât o despărțire de ea, voi pleca. Voi înainta demisia mea din Parlament, dar îmi voi menține o casă aici. Și voi scrie. Am atâtea de făcut. Așa a fost înțelegerea noastră. Dacă nu voi putea să desfășor o activitate de prim-plan în România, mă voi retrage.

Seara, la Ambasada Africii de Sud. Recepție în onoarea deputaților Jurie Mentz și B.L. Gildenhuys din Capetown și a lui Thomas Langley din Waterford. Am stat mult de vorbă cu noul Ambasador al Israelului, Avsalom Megiddon și cu Andrew Bache, pe care l-am pus la curent cu Premiul „Ion Rațiu" – o săptămână în Anglia, cu sprijinul autorităților britanice. Am nevoie de ajutorul lui. Nu l-a promis.

Miercuri, 28 Octombrie 1992

Parlament. E ales Adrian Năstase ca Președinte și nu candidatul Opoziției, Babiuc. Nu mă duc la Ambasada Cehoslovaciei, la recepția lor dată la prânz. Drept să spun, am uitat. În tot cazul, e ultima comemorare a Cehoslovaciei independente, când l-au ales pe Thomas Garrick Masaryk Președinte. De acum încolo vor fi Cehia și Slovacia, state independente.

La recepție, la adunarea TIPOREX. Cu avocații noștri: Vasiliu pentru mine și Belcea pentru Rodean. I-am lăsat să sorteze patrimoniul TIPOREX-ului pentru lichidare.

După masă, din nou la Parlament. În cele din urmă suntem aleși potrivit notelor ce alătur aici. M-am bucurat că am avut același număr de voturi pentru Vicepreședinte, ca și Dan Marțian: 217 din 325. Radu Berceanu (FSN) și Ioan Gavra (PUNR) au urmat după noi, cu 192, respectiv 191 de voturi.

Recepție la Fundația „Ana Aslan". Am dus-o acolo pe Elisabeth în timp ce se numărau voturile. Pe urmă m-am întors în Parlament. După anunțarea rezultatului, am cerut cuvântul și le-am spus că eram îngrijorat ca urmare a atacurilor împotriva mea de săptămâna trecută în presa românească de o anumită tendință. Am căutat să fac o glumă. Probabil că nu citiți presa, sau sunteți foarte inteligenți și ați înțeles că

eu n-am vrut să pun România la stâlpul infamiei. Am vrut să se reafirme embargoul pe care-l respectăm față de Iugoslavia (Serbia). Cam așa am vorbit. Din păcate, a fost prea „subtil". Nu s-a înțeles. Ceea ce m-a surprins, oarecum, și în loc să le mulțumesc profund pentru încrederea ce mi-au arătat, votându-mă, am vorbit prea lung despre intenția declarațiilor mele la Washington. Că am dorit, de fapt, să măresc și să îmbunătățesc imaginea României în Occident. În orice caz, sunt nemulțumit de felul în care n-am judecat bine reacția Camerei. Felicitări am primit etc. Dar eu, personal, cred că ar fi trebuit să găsesc drumul bun, cuvintele potrivite, ca să obțin o ovație. N-am reușit! Ăsta e adevărul și trebuie să țin seama de el.

La „Ana Aslan", adevărată adulație. Las'că n-au fost prea mulți oameni politici de seamă prezenți. Nu vor să-și recunoască vârsta, probabil. Mi-a făcut plăcere. Lume multă. Coen Stork, Ambasadorul Olandei, apoi cel al Mongoliei, al Indiei, al Cubei etc. Dar mai ales medici de seamă din România. Dr.-ul Anatole Cressin Dexolog, în vârstă de 89 de ani - arată mai tânăr - a ținut să mă felicite cum arăt și să-mi spună că e enorm de important să am o viață sexuală activă. Asta mă va păstra tânăr. Am zâmbit, ce puteam face!? Dr.-ul Ioan M. Copil, Vicepreședintele Fundației „Ana Aslan", e din Turda. Am vorbit mult de urbea noastră natală.

Joi, 29 Octombrie 1992

De la 8.30 a.m. până la 7.15 p.m., în Parlament.

La 9.00 fix a început ședința Biroului Camerei sub președinția lui Năstase. Discutăm Comisia pentru revizuirea Regulamentului Camerei și constituirea Comisiilor Permanente. În fine, amplasarea grupurilor parlamentare. Gavra se bagă în toate. Vom avea multe probleme cu omul ăsta.

În ședința plenară totul merge bine. Propunerile Biroului sunt acceptate fără nici o dificultate.

Ședința grupului PNȚCD, în camera 22. Conduce Diaconescu până pe la 1.00 p.m. Când trebuie să plece, prin aclamații, mi se încredințează mie președinția. Introduc imediat regulile englezești. Adică nu permit dialogurile. Toți vorbitorii trebuie să se adreseze Președintelui. Merge greu, dar se fac progrese uriașe în scurta perioadă până la 2.30 p.m., când am încheiat ședința.

Nenumărate propuneri. E vorba de ce comisii permanente trebuie să

aibă noua Cameră. Multe propuneri nerealiste. Dar le înregistrăm și vor fi propuse, Luni, de Răsvan Dobrescu.

Înfulec ceva la cantină. Lucrez în noul meu birou. Mă sfătuiesc cu Vali, secretara mea și consilierul meu. Stabilim metoda de lucru pentru viitor.

La 3.30 începe ședința Biroului împreună cu liderii grupurilor parlamentare. Iarăși Gavra. El și Adrian Severin aproape monopolizează discuțiile. Interesant că Năstase îmi cere să stau alături de el în fotoliile prezidiului. Adunarea are loc în Salonul Roșu, „fără semnificație politică", afirmă el.

Ne punem cu greu de acord asupra recomandărilor ce trebuie să facem grupurilor noastre parlamentare, ca dezbaterile în plen să nu se întindă la infinit.

De acolo, direct la recepția Ambasadorului Turciei. Sunt felicitat de toată lumea. Salut pe Radu și pe Dina Câmpeanu. O fac înadins. Coposu mă felicită și el cu jumătate de gură. (Cu câteva zile înainte mi-a spus că prin declarațiile mele de la Washington am ratat alegerea mea.) „Să-i spui Doinei Bâscă să nu mă mai atace. Dacă mai continuă, să știi că o dau afară din Partid", îmi spune. La ce te referi? Când te-a atacat? „A publicat-o pe Nadia Pascu care m-a atacat. Cine e Nadia? Nu reprezintă pe nimeni".

Nici n-am citit articolul.

„Tu ești în spatele acestor atacuri".

Ce vorbești, dragă? N-am absolut nimic de-a face cu ele.

„Să știi că nu glumesc. O dau afară din Partid".

Am să-i spun că insist să nu te atace. Dar eu nu pot să aplic cenzură. E împotriva convingerilor mele.

Am vorbit și cu Năstase. A explicat „zvonul" că va fi Prim-Ministru. Nu este cazul, ne asigură.

Sunt foarte fericit de reacția ce am întâmpinat la alegerea mea ca Vicepreședinte al Camerei: Parissini, Stork, Ribiera și mulți ambasadori, Alcalay, de exemplu, mă felicită cu multă căldură. Parissini, în special, îmi spune să am răbdare și să mă țin pe poziția ce am luat. Viitorul va fi al meu!

Vineri, 30 Octombrie 1992

La Parlament, depunerea jurământului. Am loc reținut în banca întâi: Dan Marțian, eu, Berceanu, Gavra etc. De cealaltă parte, Biroul Senatului. În loja de lângă noi, distinșii invitați: Bârlădeanu, Corneliu Mănescu etc. Între ei și masa prezidențială, fotoliul Președintelui. Le

strâng mâna celor doi menționați. Gen. Spiroiu vine din loja ministerială de vis-à-vis și strânge mâna senatorilor, dar continuă cu Martian și cu mine. Fără însă atitudinea special de prietenoasă pe care o etalează de obicei. Gherman deschide ședința. Năstase conduce, printr-o scurtă alocuțiune. Gionea administrează jurământul după ce dă citire procesului-verbal întocmit de Curtea Constituțională. Apropo, Iliescu mi-a zâmbit când privirile ni s-au întâlnit. Dar el zâmbește cam tot timpul. Nu astăzi, însă. Era solemn, cum se potrivește ocaziei, de altfel.

Cuvântarea lui, bună în general. Face mult prea mult caz de declarația ungurilor (UDMR) de la Cluj (25 Octombrie), în care se vorbește de autoadministrare. O respinge mult prea violent în aplauzele generale, în picioare, cu excepția ungurilor care au stat pasivi pe scaunele lor. Analiza situației economice și a măsurilor ce trebuie luate este caracteristic comunistă. A subliniat rolul statului, făcând concesii inițiativei private. Investițiile private din Occident nu se vor grăbi după această cuvântare.

Ne întâlnim în Salonul Roșu toți liderii și Biroul. Ni se face repartizarea în Cameră, noi, PNȚCD-iștii ocupând locul de frunte al Opoziției. Nu ni se servește șampania obișnuită. Iliescu a plecat direct la Cotroceni, după ce s-a oprit la Patriarhie câteva minute.

E adevărat, deși declarat liber-cugetător, și-a terminat jurământul, pe Constituție, cu cuvintele: „Așa să mă ajute Dumnezeu".

Acasă dau un interviu doamnei de la *Zig Zag*.

În avion călătoresc cu Matei Boilă. Îmi vorbește de planurile lui de a avea un telefon și o secretară la sediu, pentru că are drept la așa ceva în calitatea lui de senator.

La Cluj ne așteaptă Cerghizan și Marian. Îl lăsăm pe Matei la el acasă și mergem la cină la restaurantul Hotelului „Metropol". Vine lumea la mine pentru autografe. La ieșire, o întreagă masă de „body-builders" s-a ridicat în picioare să mă salute și să mă asigure de dragostea și respectul lor. Într-adevăr, am nevoie de astfel de oameni. Să-i contactez prin șeful lor, îmi spun. Îl cheamă Ricani Martin. Ceilalți: Tabără Alexandru, Démény Eugen, Bălăceanu Ioan, care este și instructor de karate.

Sâmbătă, 31 Octombrie 1992

Interviu cu revista *NU*. Vin, apoi, pe rând, Lia Gherasim și Nelu Boilă. Lia îmi cere să-i dau cuvântul îndată ce deschidem ședința. Nelu îmi dă o „scrisoare deschisă", semnată de 6 membri din Biroul

Județean PNȚCD. Citesc doar primul paragraf. Îmi cer să-mi dau demisia din funcția de Președinte al Biroului Județean pentru că nu-mi pot îndeplini funcția locuind la București. Semnează: V. Sălcudeanu, I. Boilă, M. Sonea, M. Gavrilă, T. Balint și T. Boilă.

Nu mai citesc restul, îi spun. Hai să începem ședința.

De la orele 10.00 până la 12.50 am discutat problema. Cu totul absurd. Omul e bolnav, fără îndoială. Degeaba i se pune în vedere că, de exemplu, Iuliu Maniu a fost cap de listă în trei județe, la Sălaj, Alba și Cluj, pentru că dădea prestigiu listei. A scos chiar un afiș din anii treizeci ca să dovedească acest lucru. Degeaba s-a arătat că alegerea mea recentă de Vicepreședinte al Camerei a demonstrat din nou statura mea în țară. Degeaba s-a arătat că ar face o impresie teribil de proastă în urma unui „puci". Tocmai acum, cu câteva săptămâni înainte de Conferința pe județ a Partidului la care trebuie să ne alegem Comitetul pe următorii doi ani. El ținea morțiș, cu interminabile argumente, că singurul act democratic este ca să-mi dau demisia, pentru că a obținut șase semnături din cei 11 membri ai Biroului.

În fine, am spus că eu mă retrag cu plăcere, dacă prin gestul meu s-ar face pace și colaborare adevărată la conducerea Partidului.

Acest lucru însă nu se va întâmpla pentru că Lia Gherasim, Mircea Mihăilescu, Victor Marian și Bogdan Cerghizan îmi spun că trebuie să rămân Președinte necondiționat. Deci, dacă plec, conducerea rămâne scindată. (Nelu Boilă l-a convins pe Sălcudeanu să treacă de partea lui, oferindu-i postul de Președinte interimar, până la noile alegeri. Cam aceleași manevre, ca și Novacovici la UMRL!!)

În condițiile acestea, pentru că ar face o proastă impresie și pentru că ar mări, nu ar micșora dificultățile și gâlceava în Partid și ar scinda, pe față conducerea, nu-mi voi da demisia. De altfel, nu e statutar. Numai Conferința județeană poate să schimbe compoziția Biroului. Cam asta a fost argumentarea mea. Ca de obicei, eu mi-am păstrat calmul, dar ei, toți, s-au certat și acuzat reciproc de mincinoși etc. Nelu, de o violență verbală extraordinară. Și totdeauna ridică vocea teribil. Cerghizan e mai liniștit, vorbește rar și încet, dar i le spune pe față. Lia se ridică în picioare, se agită, îmi e frică să nu cumva să facă un infarct, cum a făcut Păcurariu, la o altă ședință agitată aici, și a murit pe loc. Lia s-a referit chiar la acest lucru. Până și Mircea Mihăilescu s-a revoltat când Nelu i-a reproșat că este pentru mine pentru că trage foloase financiare și de altă natură de la mine. S-a sculat și el în

picioare și a respins ritos acuzațiile.

Tudor Boilă a tăcut tot timpul.

Să avem răbdare, le-am zis. Nu mai e mult timp. Trebuie să avem alegeri, în teorie, până la sfârșitul lui Noiembrie. Potrivit instrucțiunilor de la Centru, Conferința va alege noul Comitet și, dacă nu mă va alege, eu sunt fericit, căci am destule pe capul meu. Cum am afirmat, am acceptat să joc rolul de Președinte al organizației județene, numai ca să realizăm pace aici. Și o bună bucată de vreme am realizat-o. Și adresându-mă lui Boilă: Tu, Nelule, tu destabilizezi organizația și creezi o situație de ceartă și conflicte din cauza căreia mulți intelectuali nu intră în Partid.

Controversă nesfârșită, și pe acest subiect. Nelu ținea morțiș că, întâi trebuie să avem o adunare a Delegației Permanente a Partidului, la București și abia, apoi, la primăvara anului viitor să ne ținem Conferința județeană.

A reacționat Mihăilescu. „Dar ni s-a cerut s-o facem acum. Și am completat formularele în acest sens la ultima adunare a Comitetului Executiv PNȚCD la București. Noi am sugerat ziua de 21 Noiembrie pentru noile alegeri".

Tot felul de argumente contra vin din partea lui Nelu și Sonea. Tudor tace, iar Gavrilă și Balint au început să cedeze. I-am întrebat atunci pe rând, când ne facem alegerile. Ne ținem sau nu, de obligația ce ne-am asumat la București să le facem acum.

21 Noiembrie e prea devreme, am zis. Chiar și cei care sunt contra au început să vadă că insistențele, asurzitor vociferate ale lui Nelu, sunt absurde.

Bine, atunci să le facem în Decembrie, am zis.

Discuție îndelungată. Când în Decembrie? Am ajuns la propunerea de 12 Decembrie. I-am întrebat pe rând. Cu 8 voturi din 10, am adoptat ziua de 12 Decembrie. Numai Nelu și Sonea au votat contra.

Am luat prânzul la măcelarul care e gata să conducă abatorul ce vrem să creăm. Mâncare bună, atmosferă plăcută. Casa e la marginea Someșenilor, toată strada, o băltoacă.

Cu mașina la Dej. Sosim înainte de ora 4.00 p.m. Încetul cu încetul s-au strâns vreo 30 de persoane. A venit în fine, Președintele, Dr. Liviu Rusu. El își dăduse demisia. Pe urmă a revenit asupra ei. A făcut o dare de seamă a activității lui în zonă mai ales în timpul campaniei electorale. Au luat mulți cuvântul.

Ioan Biso, Vasile Feldrihan, Mânzat Marcel (om tânăr), Sigărtău Veniamin, Moiș Nicolae etc. Unii pro, alții contra lui Liviu Rusu. Dar toată lumea recunoaște că a depus o mare activitate. Pe de altă parte, chiar și el recunoaște că e cam abrupt și repede lumea etc.

Și aici am reușit să-i împac oarecum. Așa-i în politică. Există veleități, ambiții, ciocnire de personalități etc. Dar toate astea sunt de importanță secundară. Să urmărim același scop etc. Să ne alegem delegații și organizația locală și să respectăm rezultatul. Au căzut de acord. Am semnat o adresă, din partea noastră, în care le-am cerut să-și aleagă Biroul în Dej și să-și desemneze delegații pentru adunarea județeană până la 1 Decembrie cel mai târziu. Au fost de acord.

La întoarcere ne-am oprit la Gherla. Ne-au dat o masă soții Breharu. Ei n-au probleme. Au avut alegeri valabile. Urmează să-și desemneze delegații. Le-am dat 20.000 de lei.

Duminică, 1 Noiembrie 1992

La 8 dimineața, precis, vin Maria Iurian și Chiorean. Cădem de acord ca el să inspecteze toată gestiunea. Mașinile vin din Germania săptămâna viitoare.

La 8.30, la Matei Boilă acasă. Slujbă simplă, demnă. Omul ăsta mă îngrijorează. Are un tic nervos care-i face să zvâcnească capul într-o parte. Am numărat 19 doamne bătrâne, o fată tânără frumoasă - mi s-a spus că e balerină la Operă - și 10 bărbați.

Am ținut să fiu prezent ca o demonstrație că n-am nimic împotriva Boileștilor.

Direct la Turda cu mașina. La Micu Mezei. De acolo la Dica (Rodica Moldovan, născută Crilevici, sora Feliciei, mama mea vitregă). Era pe catafalc. Sfrijită, părea nespus de mică. Numai piele și oase. Când îmi aduc aminte ce plină de viață era acum vreo 60 de ani! A murit Vineri seara. Înmormântarea va avea loc mâine.

Ne-am dus la Câmpia Turzii, la sediul nostru. Președintele Vlad nu era disponibil. Ne-a primit Rus. Totul în regulă. Vor organiza alegerile la timp și-și vor desemna delegații.

I-am cerut sprijinul să reușească Maria Iurian. El este consilier municipal. Vorbea despre ceva necurat, că Primarul actual ar primi ceva șperț de la Iurian.

Nu m-am înfuriat. I-am vorbit foarte liniștit. Să nu sufocăm inițiativele. Acum nu se mai poate merge înapoi. Eu i-am dat sprijinul nece-

sar. Are credit la BRCE. Inițiativa e bună. Orașul va fi curățit. S-o ajutăm. Dar sunt de acord că trebuie să veghem ca totul să se facă în mod corect. Mi-a promis. E așa de greu. Fără îndoială, doamna Iurian nu e perfectă. Dar e curajoasă și ambițioasă. Să vedem ce va face.

La Turda, la sediul Partidului. De-acolo, pe jos cu cei doi preoți, la dreapta și la stânga mea până la troița din triunghiul din fața statuii Memorandistului. Slujbă. Vorbește bine avocatul Sever Mureșan, care s-a decis. Vine și el în PNȚCD. Am declinat invitația să vorbesc și eu. Am strâns mâini peste tot. Vreo 50 de persoane la parastasul rostit, cu lumânări, cantori etc. Am dat 10.000 de lei unei bătrânioare care mi s-a plâns că n-are din ce trăi.

După masă, la 4.00, la Dica acasă, s-o luăm pe Mia la cimitir. Mi-a explicat că ea a aranjat cu drepturile noastre din pământul, râpa și viile ce avea Tata. „Până la 10 hectare", mi-a zis. „Am primit 70.000 lei pe anul trecut. Vroiam să-ți aduc ție 50.000". N-am înțeles bine cum și de ce?!

„Trebuie să ascund că sunt sora ta. E mai ușor să obțin ceva în felul ăsta. Am o prietenă..." (care a ajutat-o să obțină ce a obținut).

E și ea achizitivă, săraca. „Trebuie să merg la Câmpulung. Acolo am acum 3 case, care-mi revin mie de la Tanti Dica".

Am ascultat-o. I-am mai pus 20.000 în poșetă, pentru cheltuielile ei curente. A făcut un gest de protest, dar doar de formă. Ar fi, poate, totuși bine să mă interesez cum stau lucrurile cu moștenirea Tatii. I-am spus că atunci când se vor da casele înapoi, și dacă se vor da, aș vrea să fac un muzeu din casa părintească de lângă Valea Hășdății.

„N-o s-o primim niciodată!", a fost reacția ei.

La cimitir, atmosferă minunată. Era și vremea bună. Mii și mii de lumânări pe tot dealul. Mare mulțime de oameni. Mulți m-au salutat. „Bunul Dumnezeu să-i odihnească", le-am răspuns tuturor. Frumos obicei. Comuniunea celor vii cu cei plecați în eternitate.

Mormintele noastre trebuie amenajate. Zidăria și fierăria reparate și vopsite. Bălării, tufe mari de trandafiri și alte flori, ar trebui înlăturate. O tuia enormă a crescut în fața plăcii mormântului surorii mele Pica.

I-am spus Miei să-mi dea un deviz, să facem operația cât mai curând. Sfătoasă, mi-a explicat de ce „ei se vor opune: Nu te poți scăpa de ei. Ei au toată puterea".

Voi insista totuși. O cale se va găsi.

Ne-am oprit la unchiul lui Dan Cerghizan, Vâlu, de la Vasile. Masă mare. Vreo 15 persoane. Vâlu mi-a fost coleg de clasă. Lușu, tatăl lui

Bogdan (Dan) e mai mare ca noi. Are 83 de ani. El e căsătorit cu Pica Corcheș, care era o adevărată frumusețe. E născută în 1915, dar și acuma arată foarte frumoasă. Patru generații de Cerghizani la masă. Tatăl lor a început tradiția ca întreaga familie să se întrunească la cină după iluminație.

Obosiți, ajungem acasă pe la 9 seara. Elisabeth nu era acasă. Invitată undeva la cină. Doina îmi spune că a apărut un articol foarte interesant în *Tinerama* care demonstrează că Stolojan, atacându-mă, confirmă implicit, că embargoul nu este aplicat Iugoslaviei. „Am râs cu toții", m-a informat Doina. Dar se înțelege clar acest lucru? „Cred că da. Oamenii inteligenți, cu siguranță nu înțeleg că șlepurile vin din Rusia și Ucraina pe Dunăre pentru a fi controlate și că România nu poate să oprească livrări de curent electric de la zăgazul de pe Dunăre".

Trebuie să-l menționez și pe tânărul Adrian Abrudan, în anul IV la Filologie care vrea să scrie pentru *Cotidianul*. E membru la TUNȚ. Îmi spune că tineretul universitar nu vine în partid din cauza Boileștilor!! Trebuie să iau măsuri. Nelu Boilă a făcut și un „Plan strategic și operativ postelectoral", în numele CDR Cluj. În el analizează „eșecul", de care, de fapt, el este responsabil, căci el a fost șeful campaniei electorale, prost concepute de la Centru, de altfel, dar, local tot el trebuie să accepte răspunderea. Zice Nelu: „O altă decepție am avut-o constatând câștigul aproape inexistent pe care propaganda unor personalități de-ale noastre a obținut-o în județ. Am sperat că ieșirile acestora în rural vor reuși să convingă măcar o parte dintre cei nehotărâți. Ne-am convins că aplauzele ce se obțin cu aceste prilejuri sunt formale și fără semnificație electorală. Mai mult decât atât, numeroase semnale primite de la diferite secții ne-au arătat o contra popularitate a unor lideri de-ai noștri care se considerau sau erau cotați foarte populari."

Care semnale? De la cine? Pasajul e îndreptat direct împotriva mea. Omul, săracul de el, e total orbit de ură și de ambiție personală.

Luni, 2 Noiembrie 1992

Cerghizan și Marian vin pe la 7.30 dimineața. Îmi spun cum s-a furat de la sediu o perdea foarte frumoasă din dantelă și toate scoarțele ce aveam pe scaune și fotolii. Ba au mai prins-o pe femeia de serviciu când tocmai fura televizorul. Probabil că ea a furat și restul. Dar trebuie dovedit. Au iertat-o, în loc s-o dea pe mâna Poliției.

E clar că nu va ieși nimic cu abatorul. Nu mai vine nimeni cu

investiții. Acum vorbesc de construirea pe pământul meu a unei cărnării. Da, să se prepare carnea pentru desfacere cu de-amănuntul la instalația ce vom crea. Asta ar mai merge.

Între timp, eu am investit o mulțime de bani, care, pentru moment, nu produc nimic. Am văzut terenul în drum spre aeroport. Era parțial arat. Măcar să se închirieze sau să fie cultivat de cineva.

Suntem toți 3 de acord că nu mai trebuie să lăsăm nimic în voia sorții. Să pregătim ședința din 12 Decembrie cu multă grijă. Nelu, cu ai săi, vor face tot posibilul să câștige alegerile județene. Ar fi mare păcat pentru Partid.

Cu avionul la București. Ședința Biroului Camerei începe la 12.00. Discutăm ordinea de zi pe toată săptămâna. Remarc luarea de cuvânt, repetat, de tânărul nostru deputat de Brașov, Lepșa. El e Chestor. N-are idei rele, dar, evident, dorește să se afirme. Nu strică. În orice caz, nu se compară cu Gavra de la PUNR care vorbește tot timpul.

Marți, 3 Noiembrie 1992

Ieri, la ședința Biroului și a liderilor grupurilor parlamentare, și astăzi, în ședință plenară, discutăm propunerea FSN-istă (Adrian Severin) să înființăm o comisie separată pentru privatizare. Un truc politic din partea lor. Vroiau ca ei să apară cei mai înverșunați privatizatori. N-au reușit. FDSN și noi, PNȚCD, am votat împreună. Noi, pe considerente solide, economice. Am băgat privatizarea în Comisia Economică. Ciumara a vorbit foarte bine.

Seara la Cotroceni. Iliescu a invitat întreg Corpul Diplomatic plus Birourile Parlamentului și șefii de partide. S-a adresat în special diplomaților. A reafirmat hotărârea de a se continua pe drumul ce duce la democratizarea și transformarea țării într-o societate cu o economie de piață.

Nenumărați diplomați m-au felicitat pentru alegerea mea la Cameră. Chen Guangzhong, Consilierul Ambasadei chineze, care vorbește foarte bine românește, mi-a reînnoit invitația să merg în China. Da, dacă se ivește vreo ocazie favorabilă, vreo delegație parlamentară.

„Nu e nevoie. Vă invităm noi. Spuneți-mi, doar, când v-ar conveni". L-am cunoscut și pe Însărcinatul cu Afaceri al Uruguayului, Jorge Cossinelli și pe Ambasadorul Bangladeshului. Am vorbit de vizita mea la Chittagong, Chiringa, Dacca, pe Fluviul Cherrapunji și la Cox's Bazar.

Am citit interviul dumneavoastră din *Tinerama,* cu multă atenție, i-am

spus lui Stolojan. „Mă bucur", mi-a răspuns râzând, foarte reținut, cum face el. În interviu, mă condamna, dar recunoștea că embargoul aplicat Iugoslaviei nu e respectat: șlepurile merg pe Dunăre necontrolate și nestânjenite. Aduc „mașini agricole" din Ucraina!! Și petrol. De asemenea, electricitatea continuă să fie livrată de la Porțile de Fier.

Iliescu era cu Roman, cu Dijmărescu și cu nu mai știu cine. Vorbeau înflăcărați. M-am alăturat și eu grupului lor, cu cuvintele: Sper că nu e un monopol, aici. „Nicidecum, mi-a zis Iliescu, discutăm situația apei. E specialitatea mea".

Mi-a confirmat că va numi un guvern mâine. Prim-Ministru, FDSN-ist. Majoritatea membrilor, tehnocrați. Zvonul că vrea să-mi vorbească în această problemă a fost, evident, incorect.

La cină, la Andrew și Shan Bache. Stau lângă Nigel Thorpe, noul șef FCO al Departamentului pentru Europa Centrală. Mic, firav. Deloc tipul diplomatului englez. De cealaltă parte a lui era Virginia Gheorghiu, Subsecretar de Stat. Purtătoare de Cuvânt a guvernului. Vis-à-vis era Dan Pascariu și la dreapta mea, nevasta lui Meleșcanu. Ultima lucrează la TVR. Mi-a spus că n-a dat știrea declarațiilor mele de la Washington, căci ea era de serviciu când a venit pe fir. Ca să-mi facă un bine, mi-a zis. Am apărat poziția mea.

S-a discutat problema minorităților, a privatizării, a libertății de exprimare etc. A vorbit mai mult Pascariu. El vede un Ion Iliescu mult mai bun, decât îl văd eu.

După cină, în patru, discutăm declarația ungurilor de la Cluj, unde vorbeau de autoadministrare: Frunda, acum Senator, Meleșcanu și Caius Dragomir. Toată ziua, însă, sub impresia celor întâmplate, azi, dis-de-dimineață.

M-am trezit pe la 5.00 a.m., ca s-o văd pe Elisabeth scriind în jurnalul ei de zi. Căci și ea ține unul.

Întrebând-o, mi-a zis: „Sunt nefericită. Țin foarte mult la tine. Îți sunt teribil de atașată. Dar m-am decis să nu mă mai întorc în România. Văd cum situația se repetă. Doina e o nouă Gaby. Ea are planurile ei. Ea nu-ți este leală. Dacă nu vei face ce vrea ea, va căuta să te distrugă. Așa cum a făcut și Gaby".

Sunt tare afectat. Degeaba i-am spus că situația e cu totul alta. Ea e hotărâtă. Nu se mai întoarce atât timp cât Doina rămâne la conducerea ziarului. Mă gândesc serios la retragerea mea din România. Extrem de greu de realizat.

Spiroiu m-a informat, când i-am vorbit la recepția de la Cotroceni, că tergiversarea cu contractul s-a datorat unei încercări de a da localul unui alt om, tot pentru o tipografie. După ce noi am recondiționat și amenajat clădirea. Extraordinar! Câtă incorectitudine. M-a asigurat că nu poate fi vorba de a ne scoate de acolo în viitorul apropiat.

Miercuri, 4 Noiembrie 1992

Clinton a fost ales. La Parlament continuăm târguiala pe comisii. Îi vorbesc lui Dinu Patriciu care are societatea de construcții ALFA. Merge foarte bine. Ar fi o posibilitate să continuăm „developmentul" din Matt Lowe cu ei. Ar trebui să fie mai ieftin.

La orele 2.15 p.m., vine Elisabeth în biroul meu la Cameră. E impresionată, har Domnului. Mergem împreună la „Muzica". Magazinul arhiplin. Televiziune, Radio etc. Se anunță că am venit. Suntem înconjurați de aplauze și urale. Corul de copii ne cântă, apoi, mai multe colinde. Excepțional de bine. Le vorbesc, îi felicit, le pomenesc „Vienna Boys Choir" și turneele în America organizate de Pall Mall Deposit & Fwdg Co., le urez „Sărbători Fericite" și termin cu cuvintele „Nașterea lui Hristos să ne fie de folos". Dirijor: Eugenia Văcărescu-Necula.

Se anunță noul Prim-Ministru: Văcăroiu. Înapoi la Cameră, Adrian Năstase ne explică. Văcăroiu e un finanțist de școală veche. O să ne jupoaie. Mai rău ca „Stolojene, Stolojene, ne-ai lăsat fără izmene".

La 5.30 p.m., la Senat, în birourile Președintelui Gherman. Mie mi se dă însărcinarea să vorbesc la adunarea NATO de la Bruges despre problema maghiară. De asemenea, despre cea economică a țării. Îmi convine foarte mult. Să plasez patriotismul meu așa cum e. Apărarea realității românești, dacă pot, propaganda șovină maghiară, care ne face atâta rău.

La italieni, Bervendo Uguccini și soția lui, Martine, ne primesc foarte bine. Ambasadorii se adună în jurul meu să le explic situația. O fac. Guvern de experți, fără acoperire în Parlament. Dificultăți. John Davis mă ia la o parte. Îi vorbesc foarte deschis, după ce el îmi spune că Coposu îl forțează pe Iliescu să lucreze cu extremele în Parlament, ca să poată avea o majoritate absolută.

Joi, 5 Noiembrie 1992

La Parlament e mare târg. Marțian Dan, mai ales, nu vrea să cedeze nicăieri. Mă refer la Președinția Comisiilor Permanente. Eu nu stau la dezbateri. Lucrez în biroul meu. Urma ca la 13.30 să ne întrunim

numai noi, Biroul Camerei, dar nu s-a putut. Discuțiile pentru desemnarea conducerii comisiilor au continuat până pe la 3.00 p.m., fără a se ajunge la un acord.

Nicolae, la telefon, se menține pe poziția că nu mai putem trimite „bunuri" în România. Ar trebui ca acum să începem să plătim pentru ce am primit. În total, se ridică la peste 1.600.000 de lire sterline. Să plătim măcar consumabilele ce importăm în cont curent.

La 5.30 p.m., la recepția dată de Gugui ca să marcheze 100 de numere din *Meridian*. Nimeni nu spune ce tiraj au. Vorbesc de sute de mii. Ei scot *Baricada* și acum Gugui a anunțat că vor publica și un ziar de scandal. Cum eu eram exact vis-à-vis de el când și-a făcut mica alocuțiune, a adăugat: „Să scriu, de exemplu, de aventurile dlui Rațiu". Recepție mare. Foarte multă lume, dar nu personalități politice de marcă. Mâncarea, nu prea interesantă, a dispărut repede. Dar mai erau doi purcelușI neatinși, unul pe fiecare din cele două mese. Toată lumea aștepta să vină un ospătar să-i disece. Dar nu veneau. Cuțite pe masă nu erau. Deci, impas... Râzând, cum eram înconjurat din toate părțile, chiar și de cei de peste masă, am tăiat cu o furculiță în coaja-piele „ropogoș", frumos rumenită. Mult n-am putut să iau, căci nu puteam să tai cu adevărat și în adâncime. Dar, atâta a trebuit. S-au repezit cu toții, și au făcut același lucru fiecare. Peste un sfert de oră purcelușul era aproape numai oase și cap, intact, bineînțeles. Oul lui Columb!

Crețu, Viceprimarul Bucureștiului, m-a informat că merge la o adunare la noi acasă, a Fundației Iuliu Maniu. Când am sosit, erau mai mulți, sau mai multe femei aici. Nu m-am amestecat. Elisabeth e Președinta organizației.

Raul Petrescu a venit la cină. I-am arătat ciorna pregătită de Ghiga. E o scrisoare deschisă pe care ar vrea s-o public în *Cotidianul* sub titlul: „Vă descalific, Domnule Cherecheanu". E vorba de dosarul meu cu minerii care lâncezește la Procuratură, în loc să se judece recursul.

Raul e de părere că trebuie procedat altfel. Îmi va face el un *aide-memoire*, pe care să-l prezint personal lui Cherecheanu. Să nu-l atac, public. E ceea ce, instinctiv, socotesc și eu mai eficace. Potențial, cel puțin. Răsvan Dobrescu i-a vorbit, îmi spune. Ca el, Raul, să fie candidatul nostru pentru postul de Procuror General. Sunt cu totul de acord.

Vineri, 6 Noiembrie 1992

Atașatul de Presă al Spaniolilor vine cu traducătorul lor, Dan Reuș. Vroia să-l pun la curent cu situația politică din România. Vorbesc

despre alunecarea spre stânga, îndepărtarea de privatizare, aplicarea sancțiunilor economice Iugoslaviei și situația din Basarabia. Îi fac analiza mesianismului moscovit, acum în căutare de o nouă justificare ideologică. Afirm că Moscova caută să mențină puterea în fruntariile „imperiului". În Kurile, Tadjikistan, Azerbaidjan și Armenia. În Crimeea și Transnistria. Iar prin Snegur, Iliescu și Miloșevici până aproape de Adriatică.

Discuție interesantă pentru că dorea să afle cât mai mult și să afirme dorința Spaniei de a ne sta într-ajutor.

La prânz, Tutu Georgescu și Brian Jones.

Brian e de acord că ziarul nostru e bun. Se întreabă, doar, dacă n-am putea avea mai multe știri. El scrie o carte despre presa din țările foste comuniste din estul Europei.

După masă, cu Doina. Iarăși îmi reproșează că n-are nici o putere în organizație. Ea vrea să domine totul. Nu se poate.

Stelian Tănase îl atacă pe Coposu în revista clujeană *NU*. Anii de închisoare nu creează locuri de muncă. Așa e, eroii anticomuniști nu sunt în mod necesar oameni politici competenți.

Sâmbătă, 7 Noiembrie 1992

Ciuli Enescu îmi vorbește de o acțiune conjugată Radu Roșeanu - Ion Alexandru Ghika, împotriva mea. De la ultimul mă aștept la orice. Dar nu de la Radu. Totuși mi se pare înțelept ca Radu să n-aibă dreptul să dea carnete de membru, ceea ce, se pare, face deja. Pericolul e ca să ne găsim din nou, cu foarte mulți membri stimulați de Ghika contra mea. Ghika își caută un loc în politica românească și nu și-l găsește. El e gata să-l aducă și pe Novacovici înapoi în UMRL, dacă face mea culpa. I-a scris lui Nicolae să-i atragă atenția asupra acestui fenomen și să-l invite cu insistență să vină la București pentru ședința Comitetului Coordonator, care va avea loc la 28 Noiembrie.

Îmi vorbește și de grupul de liberali, sub conducerea lui Const. Bălăceanu-Stolnici, care vor să refacă Partidul lor. Bălăceanu e descendent autentic și din Constantin Brâncoveanu.

Nu mă duc la TUNȚCD. E o adunare pro-monarhistă. Coposu, Bani Ghika, Vintilă Brătianu, Sergiu Cunescu printre cei anunțați. Mi s-a trimis și mie o invitație prin FAX. N-are nici un rost să fiu a 5-a roată la căruță.

Spineanu la prânz. E foarte interesant. L-a văzut pe Iliescu chiar în dimineața de Miercuri, când, la orele 14.00 a anunțat numirea lui

Văcăroiu în postul de prim-ministru. S-au despărțit cu cuvintele: „Dle Președinte, sunteți ales pe 4 ani. Sper că voi avea plăcerea să servesc ca prim- ministru în acest răstimp". „Sper și eu", ar fi fost răspunsul lui Iliescu.

Spineanu critică conducerea PNȚCD pentru politica negativă ce avem. Nu suntem nici „țărăniști" și nici „naționali". FDSN are satele și PUNR are „naționalii", mai ales pe cei transilvăneni.

CDR-ul se destramă. PAC-ul va ieși. Ar fi bine să păstrăm însă, denumirea de CDR, ripostez eu. E de acord.

Trebuie să ne pregătim de alegeri de pe acum. Dacă nu trecem cu bine iarna aceasta, Iliescu va fi forțat să dizolve Parlamentul.

N-avem o echipă care să poată prelua guvernarea.

Duminică, 8 Noiembrie 1992

La Partid, ședința Biroului cu supleanții. Ionițoiu e prezent. Coposu e bolnav. Ar avea peste 30 de grade temperatură. Începem pe la 10.40 în loc de orele 10.00, cum era prevăzut. Dar asta e normal la noi.

Discutăm *Dreptatea*. După multe tatonări și discuții se decide ca să devină săptămânal, iar Ilie Păunescu să scoată un nou cotidian finanțat cum știe el. Dar nu al Partidului. Mare zarvă pe chestia conferințelor de presă. Păunescu ține neapărat să susținem Convenția, chiar dacă ceilalți - PAC, AC etc. - o părăsesc. Radu Vasile, acum purtător de cuvânt PNȚCD, vrea conferință de presă a Partidului. Să așteptăm până după formarea guvernului.

Să organizăm Partidul în fiecare județ. Eu le comunic hotărârea noastră, la Cluj, să completăm toată operația la Conferința județeană care va avea loc la 12 Decembrie crt.

Mare pierdere de timp ședințele astea. Am terminat abia la 2.30 p.m.

Dreptatea va fi scoasă de Șerban Săndulescu.

Leu vine să mă informeze că Rodean a început să facă dificultăți. Nu vrea să aducă mașinile. În consecință, nu va mai semna actul de lichidare la Societatea TIPOREX. Vasiliu zice că-l putem forța. Noi complicații, însă. Mă supără tare să aud că Doina strigă în dreapta și în stânga din senin. A insultat-o pe Slabu, contabila noastră, și pe Maiorul Florea, de la MApN. Are un temperament imposibil.

În schimb, mi-a făcut declarații de lealitate, nesolicitată, la telefon. O fi având un al șaselea simț. De ce tocmai acum?!

Raul Petrescu îmi aduce o ciornă cum crede el că ar trebui să-i scriu

lui Popa-Cherecheanu. Formula lui e mult mai apropiată de felul cum i-aș scrie eu, decât ce mi-a sugerat Ghiga. I-am vorbit lui Ghiga, ca să-l felicit, în primul rând, de ziua numelui. Și ca să-i explic ce voi face cu Cherecheanu. „Nu merită. E un exces de eleganță, din partea dumneavoastră. Dar și postul lui va veni în fața Parlamentului, așa că, poate e bine ce faceți. Cherecheanu merită să fie reținut în postul lui".

Ciumara vine, cum ne-am înțeles. La 6.00 precis.

Am discutat în amănunt alternativele. Suntem de acord că numai o mare alianță cu FDSN-ul ne va da stabilitate. Altfel, dacă-i luăm pe PUNR, îi pierdem pe unguri. Câștigăm 30 și pierdem 27. PSM-iștii l-au contactat pentru o posibilă alianță. „Când i-am spus asta lui Diaconescu, a rămas țuț", mi-a zis Ciumara.

Am putea continua în opoziție, dar asta e sinucidere. „În cele din urmă, mi se va da posibilitatea să formăm guvernul, dar cu cine? N-avem oameni!", zice Ciumara.

Am rămas înțeleși. El va face o propunere scrisă lui Coposu pentru susținerea unei mari alianțe. Să se discute măcar. Ciumara îl consideră pe Diaconescu încă mai rigid decât e Coposu.

E bine ca dumneata să faci această propunere. Pe dumneata nimeni nu te suspectează că vrei să iei locul lui Coposu, i-am zis. A râs.

Luni, 9 Noiembrie 1992

Toată ziua lucrez la broșura *The Hungarian Minority in Romania*. În biroul meu de la Mitropolie (Camera Deputaților). Nu m-am oprit deloc, nici pentru prânz. Muncă aspră. Plin de îndoieli. Cum e mai bine? Cum trebuie prezentată problema, ca să conving lumea?

La Bruges, voi avea o platformă de prestigiu mondial. E pentru prima dată că problema șovinismului maghiar va fi ventilată într-un for căruia i se va da ascultare.

Marți, 10 Noiembrie 1992

Continuăm lucrul la broșură. Va avea un format de „tabloid".

La 4.00 p.m. la, Oliviu Gherman, la Senat. Cu Petricu și Irina Bojin. Toți au fost utili. Pregătim prezența noastră la Bruges.

La Redacție facem ultimele modificări. O să iasă, sper bine.

Cu Doina, la Casa Americii Latine. Milos Alcalay, fostul Ambasador al Venezuelei la București, acum în Israel, deschide lansarea cărții lui Rafael Caldera. Noi, „Progresul Românesc", am publicat-o și

eu am scris „Prefața" pentru ediția în limba română. „Specificitatea Democrației Creștine" e o lucrare suscintă, serioasă.

Alcalay a vorbit în limba spaniolă. Mi-a dat cuvântul. Am vorbit englezește. Palmer a vorbit în franțuzește și Prof. Alex. Georgescu, în românește. Comentariul meu a fost foarte bine primit. Nenumărați mi-au cerut autograful pe carte. Am dat interviuri etc. M-a amuzat că și Coposu a vrut să se facă remarcat. A luat microfonul să spună că-l cunoaște pe Caldera etc. Și să facă absurda declarație că „până la sfârșitul Mileniului, toată lumea va fi creștin-democrată"!?

Seara, Dinu Daponte la cină.

Miercuri, 11 Noiembrie 1992

La ora 11.00 dimineața, tot la Casa Americii Latine, are loc dezvelirea bustului lui Simon Bolivar. Frumoasă, demnă ceremonia, în prezența a trei Ambasadori. Ai Venezuelei, Columbiei și Ecuadorului. Adică trei din cele 6 țări eliberate și create de Bolivar, celelalte trei fiind Panama, Peru și Bolivia.

Zi splendidă de toamnă. Răcoroasă, dar însorită. Bustul e plasat pe un soclu, în mijlocul gazonului mare din curtea acestei impresionante case în care, pe vremuri, locuia Bodnăraș. Temporar, până se va găsi un loc potrivit, căci sud-americanii vor să construiască un adevărat monument al lui Bolivar și al celor 6 țări întemeiate de el. Macheta monumentului a fost și ea prezentată publicului, distins și numeros, prezent. Corpul Diplomatic, în special.

A vorbit Alcalay și un alt ambasador, și o româncă în limba spaniolă. Foarte bine.

A urmat un *vin d'honneur* în jurul piscinei. Cum era mare îmbulzeală, o doamnă tânără a căzut în apă. Era leoarcă, săraca. Au dus-o undeva s-o schimbe. Trebuie c-a avut un șoc, căci apa era rece. Incident comic, de altfel.

Toți cei prezenți am primit o carte groasă, frumos prezentată: viața lui Simon Bolivar. Erau mulți tineri prezenți, studenți la limba spaniolă. Nenumărați au venit ca eu să le dau un autograf pe carte. Am protestat la început căci nici n-am scris-o și nici nu am vreun merit în producerea ei. Degeaba. O dată ce am semnat prima, a trebuit să continuu. Cel puțin 50, aș zice.

„Noi, tinerii, vă iubim", mi-a zis unul din ei.

Sper că așa e și că o faceți pentru că vă dați seama că eu sunt sin-

cer!, le-am zis uitându-mă la toți cei adunați în jurul meu, cu cărțile deschise ca să le semnez. Aprobare instantanee din partea lor. Acestea sunt momentele care-mi dau curaj, care mă susțin când nu știu dacă n-ar fi mai bine să părăsesc țara și să mă concentrez asupra scrisului și Catedrei „Ion Rațiu" de la Georgetown. E ceea ce-și dorește Elisabeth. Nu numai pentru ea, ci și pentru mine. Să plec acum, când sunt respectat, nu când voi fi respins, nu numai de ziarele care mă critică, unele foarte violent, dar și de marea populație a țării!

La masă, la Restaurantul Casei Militare. În onoarea lui Palmer, Secretarul adjunct al Internaționalei Creștin-Democrate. Se vorbește mai ales în franțuzește. Îl fac să ne dea un tur de orizont al creștin-democrației din lumea întreagă. La sugestia mea, cum el e din Uruguay, începe cu America Latină. Apoi, toate celelalte continente. Țepelea a mai vorbit, căci el cunoaște bine limba. Ceilalți mai puțin. Coposu era așezat vis-à-vis de Palmer, care era flancat de Nelu Diaconescu și de mine.

Joi, 12 Noiembrie 1992

Broșura *Towards Understanding the problem - The Hungarian Minority in Romania* s-a tipărit astă-noapte. E frumos produsă. Mai are câteva greșeli de tipar, dar nimic dezastruos.

La ședința Biroului Camerei. Se împart rolurile Vicepreședinților. Mie îmi revin Comisiile Juridică, Externe și Industrie și Servicii.

Berceanu (FSN) vorbește foarte mult. Extrem de confuz. La un moment dat Năstase spune: „Dle Berceanu, vă ascult cu multă atenție, dar nu știu ce spuneți!". Nici eu, am reacționat, tare, imediat. Omul e nu numai confuz, dar nu știe să sintetizeze. Prolix. Ca să nu zic aproape incoerent.

În loc să fim expeditivi, cum ar trebui, pierdem enorm de mult timp în felul acesta. Românii încă n-au obiceiul să lucreze în comitet. Să nu facă cuvântări. Să facă propuneri scurte, concrete.

Pe la 12.15 se cere o pauză. Îi explic lui Năstase că trebuie să plec la Londra și Bruges. Le-am dat tuturor câte un exemplar din broșura pregătită în problema minorității maghiare.

Întors la biroul meu, trimit prin Irina Bojin mai multe exemplare pentru funcționarii Camerei.

La Redacție. Întrunire cu Doina, Tiberiu Rubnicu, Mihai Leu. Ceartă. Încerc să-i liniștesc, delimitându-le atribuțiile și sfera de autoritate. Doina vrea să fie peste tot. Vrea mașină în exclusivitate pentru

Cotidianul. E certată cam cu toată lumea. Sunt dezolat. Nu știu ce să mă fac. Tirajul *Cotidianului* iarăși a scăzut, pentru că nu prindem trenul. Are tot felul de scuze. Dar ziarul iarăși nu iese la timp.

Și acasă panică. Nicu Cucu, șoferul, e plecat. Mi se spune, acasă la el. Sunt furios pentru că i-am cerut să nu mai ia niciodată Mercedesul la el acasă.

Abia înfulec ceva. Nicu se întoarce. N-a fost la el acasă. Trebuia să schimbe ceva la mașină etc. Probleme ce-ar trebui rezolvate de altcineva. Problema e cine?

Plecăm împreună, Elisabeth și cu mine, la Londra, via Zürich. În ultimul moment îmi dau seama că n-am pașaportul meu diplomatic. Din fericire pot utiliza *Travel Document*-ul meu de exilat.

Sosim târziu, noaptea, acasă la Arlington House. Adevărată oază de liniște.

Vineri, 13 Noiembrie 1992

Sosesc la Conferința Grupului Kangaroo din Parlamentul European. Vorbesc după Sir Leon Britten și înainte de Ambasadorul Rusiei, Pankin. Nicolae e și el de față. Președinția ședinței o are Lordul Plump. Totul merge bine. Mulți vin la mine după ședință. Îmi dau cărțile lor de vizită. Vor să examineze posibilitatea de afaceri în România.

Masă formală. Sunt așezat la dreapta deputatului Jackson (MEP) și a spaniolului Ferrer-Solat, om de afaceri la nivel foarte înalt. Vorbește Sir Russel Johnson. Foarte bine în favoarea Maastricht-ului.

Luni, 16 Noiembrie 1992

Sunt în Bruges, la Adunarea Atlanticului de Nord. Tocmai mi-am revizuit notele, căci s-ar putea să iau cuvântul azi după masă. Acum e ora 14.00. Sunt în camera mea la Hotelul Karos, pe strada Hvefijzerlaan. N-am mâncat de prânz. Caut să mă concentrez, ceea ce e extrem de greu.

Loviturile s-au acumulat cu o repeziciune cutremurătoare. Sunt oarecum paralizat. Am pierdut foarte mulți bani din cauza devaluării lirei sterline.

Elisabeth nu se mai întoarce în România. E cea mai grea lovitură, din toate. Nu știu ce pot să fac. Cum să mă desprind din pânza de păianjen în care m-am prins. În mare parte, din cauza greșelilor mele.

La Comisia Economică. Prezidează Wiggin. Îmi dă cuvântul.

Vorbesc atât de Raportul Estrup cât și referitor la disertația lui Nicol. Despre același lucru. Cum să mărim investițiile directe în Europa Răsăriteană. Fac din nou propunerea mea ca investitorii particulari să primească garanții din partea țărilor lor de origine. Pentru că noi nu le putem oferi așa ceva. Am reluat cifrele lui Nicol. În țările în curs de dezvoltare din lumea a 3-a, s-au înregistrat 27 de bilioane de dolari în investiții directe. În Europa Răsăriteană, sub 1 bilion, din care 25% în Ungaria.

Ce măsuri se iau, sau se au în vedere pentru a corecta această lipsă de echilibru. N-a răspuns. Pentru că nu se iau astfel de măsuri. Simplu.

Seara, la o recepție dată în numele Ministrului de Externe, Willy Claes, care e și Viceprim-ministru, de către Secretarul de Stat. Om tânăr, neexperimentat. A continuat să vorbească mulțimii adunate, deși, mare parte din audiență nu-l mai asculta. Vorbeau tare între ei. Era un murmur continuu. Eu eram mai în față, așa că l-am ascultat cu grijă. Textul era bun. Dar la ce folos? *Embarassant,* mi-a zis o doamnă de lângă mine. Avea dreptate!

Charlie Rose însă a fost, ca de obicei, la înălțime. Scurt, la obiect.

Am vorbit cu Klaus Francke. Cu mai mulți unguri, printre care Dr. Alajos Dornbach. Deci, omologul meu. El conduce delegația ungurească formată din șapte parlamentari și foarte mulți specialiști din Ministerul de Externe și de la Ambasada lor. Am vorbit cu Senatorul polonez Jerzy Madej, cu Douglas Berenter, membru al Congresului american, din Nebraska, și cu foarte mulți alții. Pe lângă ai noștri, bineînțeles. Însărcinatul nostru cu Afaceri la Bruxelles e și el turdean, din Războieni. „La 15 km de Turda, peste deal", cum explica el celorlalți. Cum șeful delegației noastre e din comuna Mihai Viteazu, Turda e bine reprezentată aici.

Gherman e încântat de felul cum suntem prezentați în Raportul Oficial asupra „Progresului de democratizare în România", întocmit de doamna Huberte Hanquenet (Belgia) și de Javier Ruperez (Spania). A fost foarte bine apreciat și alăturat în întregime raportului.

Marți, 17 Noiembrie 1992

Iau micul dejun cu ungurii. Șeful lor e Dr. Alajos Dornbach, Vicepreședinte al Parlamentului, din partea Partidului Liberal. Ei sunt 7 parlamentari în delegația lor.

La Comitetul „Afacerilor Civile". Aici se supune Raportul Lordului Lucas asupra minorităților.

Vorbește întâi Tashin Gemir. Bine. În franțuzește. Subliniază faptul că toate minoritățile din România sunt de drept reprezentate în Parlament. El e de fapt tătar, dar reprezintă minoritatea turco-tătară.

Îmi vine și mie rândul după orele 13.00. Dar lumea hotărâse, prin vot, să se continue ședința până la sfârșit.

Am vorbit clar, am arătat că exilul maghiar, mai degrabă decât Budapesta sau ungurii din România, a creat imaginea în Occident, că ungurii sunt distruși în România, că sunt persecutați.

Am respins ideea că există discriminare împotriva ungurilor în țara noastră. L-am condamnat pe Funar și am terminat că trebuie să ajungem la o reconciliere istorică între popoarele noastre.

În timp ce vorbeam, Irina a dus multe exemplare din documentul pregătit de mine (*Towards Understanding the problem*). S-a epuizat foarte repede. E foarte elocvent, grafic.

Unul din ultimii oratori a fost Corubach. A adus omagii Raportului Lordului Lucas și la urmă s-a referit la intervenția mea. M-a felicitat pentru atitudinea mea, dar a arătat scepticism în ce privește concluziile mele. „Sper că dl Rațiu nu va suferi pentru că a rostit numele de Transilvania", a zis referindu-se la indicațiile exprimate de guvern, că problema căpătă publicitate tocmai pentru că și noi, românii, vorbim despre Transilvania identificând-o, „ca și cum ar fi o unitate aparte".

Intervenția mea și-a avut efectul. Așa cel puțin îmi spun colegii mei. Vorbesc cu ungurii după dezbatere. Nu prea sunt de acord cu mine. I-am asigurat că „Declarația de la Cluj" a fost o neplăcută surpriză pentru foarte mulți deputați unguri. E o dovadă că liderii extremiști au câștigat conducerea. E un drum greșit, le-am spus.

Seara, cu autobuzele, la o cină dată de Președintele Senatului Belgiei la *Orangerie Boroel în Kortrijk*. Sală imensă. Trebuie că am fost 400 de persoane. Cină bună. Așezați la mese pe delegații. Am circulat cu Gherman. Foarte mulți ne sunt prieteni. I-am remarcat, în special, pe belgianul André Bertoville. Soția lui a ținut neapărat să se fotografieze cu mine și să scriu în cartea ei de autografe. André ar vrea să fie numit Consul Onorific al României în Tournai, orașul lui.

Oliviu Gherman a făcut o analiză a perioadei ceaușiste care merită să fie încrustată. „Am trăit ca între două plafoane. Distanța între ele, foarte mică. Un metru și un sfert, să zicem. Oamenii au trebuit să continue să trăiască. Unii au luat formula chineză. S-au chircit, cum făceau chinezii cu picioarele femeilor lor. Alții au trăit ca viermii. Restul au

trebuit să trăiască aplecați tot timpul. Acum viermii, tot ca viermii trăiesc. Cei adaptați complet nu se mai pot dezadapta. Cei care au trăit îndoiți au început să se îndrepte. Dar procesul e foarte greu și lent. Dacă se îndreaptă prea repede, dintr-o dată, omul riscă să-și rupă șira spinării!".

Miercuri, 18 Noiembrie 1992

Zi liberă. Vizitez Primăria. Remarcabilă. Sala gotică, de la etajul întâi, în special.

Masă mare la „Brengel" în clădirea „Halleu". Iarăși impresionant. „Bine că nu suntem membri plini ai organizației AAN. Ne-ar ruina când ne-ar veni rândul să găzduim Conferința", a spus unul din noi. Avea dreptate.

Ai noștri s-au dus la Bruxelles după masă, invitați la Ambasadă de Însărcinatul nostru cu Afaceri. Îl cheamă Sanislav și e din Oprișani, de lângă Turda. Nu m-am dus. Acasă, la hotel, mi-am sortat puțin gândurile.

La televiziune, meciul Belgia - Țara Galilor. Câștigă Belgia cu 2 la 0. Victorie pe deplin meritată. Dacă noi facem meci nul cu Belgienii la București, sau îi învingem, ne calificăm și noi pentru Finala Cupei Mondiale, care va avea loc în SUA, în 1994. Suntem pe locul doi în clasamentul Grupei și numai Țara Galilor ne-ar fi putut periclita poziția. Belgia, deja cu 10 puncte din 5 jocuri, s-a calificat. Ei ne-au învins la Bruxelles cu 1 : 0.

Joi, 19 Noiembrie 1992

Cum toată ziua am stat acasă și m-am odihnit, m-am trezit pe la 5.00 a.m. Plin de idei, mi-am scris intervenția pentru ședința plenară a întregii adunări. Subiectul dezbaterii: „The Future of European Security - the Challenges of Yugoslavia and Maastricht".

Ședința a început la 9 a.m. A vorbit Prim-Ministrul Belgiei și Manfred Wörner, Secretarul General NATO. Foarte bine, ca de obicei. Președinte al AAN a fost ales Louis Bouvard, Franța. Excelent, pentru că e un prieten al României. Eram tocmai lângă el, în holul clădirii în pauză. L-am felicitat. M-a prezentat întregii lui familii, soția și 4 copii, două fete și doi băieți, adolescenți, foarte drăguți. L-am felicitat și pe Voigt, ales Vicepreședinte. Și grecul Skandalakis a fost ales Vicepreședinte. Foarte bine, și el e prieten al României.

La prânz i-am invitat pe Irina Bojin și pe Tahsin Gemir la masă. I-am dus la un mic restaurant unde se servesc *moules* (scoici). Făcute simplu, în vin alb. Excelentă masă. Au stat la Bruxelles la cină, la Ambasadă până târziu de tot. Au revenit la Bruges abia la miezul nopții. Bine că nu m-am dus.

Cuvântarea mea a fost foarte bine primită. Am spus două lucruri: „Curățirea etnică" trebuie oprită. Se poate face dacă sancțiunile sunt aplicate. Dunărea e cale internațională. Totuși România și Ungaria pot să fie însărcinate să oprească și să inspecteze toate vasele ce merg în Iugoslavia. Dacă toate țările vecine Iugoslaviei sunt ajutate să-și controleze frontierele „găunoase", războiul civil va trebui să înceteze din lipsă de carburanți, căci Iugoslavia trebuie să importe tot petrolul de care are nevoie. A doua idee: Maastricht înseamnă consolidarea EEC. Face parte integrantă din NATO. Deci NATO va fi întărită căci totul se întărește dacă părțile componente se întăresc. Dar nu dacă EEC o face paralel și independent de NATO. Simplu.

Ca de obicei, lumea mă felicită în pauză și, mai ales, seara, la cina festivă de încheiere a Sesiunii de toamnă AAN. Banchetul, la înălțime. Copios, interesant, cu trompetiști îmbrăcați în costum din Evul Mediu, bere. Dat de Provincia Flandra Occidentală.

Am reușit să trimit prin FAX textul cuvântării mele la *Cotidianul*. Dau și un interviu reprezentantului ROMPRES care, în fine, a venit cred că de la Paris.

Vorbesc și cu Alajos Dornbach din nou, căci ne-am întâlnit la garderobă. M-a invitat la Budapesta. Csoti, nu el, e mai insistent că ungurii nu sunt bine tratați în România. M-a întrebat de ce nu sunt și ei reprezentați la AAN? Ar fi într-adevăr o greșeală să avem o cuvântare iredentist maghiară în acest Parlament. Abia am reușit să explicăm că nu există nici etnocid și nici persecuție a ungurilor în România. Documentul produs de mine și-a avut efectul.

Vineri, 20 Noiembrie 1992

Tocmai ne-am îmbarcat în avionul TAROM, la Aeroportul Zavenden (cel mai apropiat de Bruxelles). Am venit direct de la Cartierul General NATO.

Zi foarte interesantă. Ne-au luat cu un minibus de la Hotelul Koros, la 8.15 a.m. Pe noi, delegația română și pe unguri.

Abia în Sala de Informare a vizitatorilor (*The Briefing Room*) a venit cineva să-mi ceară să telefonez urgent la București. Complicație. Numărul meu pentru Doina Călin avea un răspuns înregistrat pe bandă,

care-mi solicita să telefonez la 633.56.62. Și numărul ăsta era tot timpul ocupat. Când telefonez Doinei Bâscă, să-i cer ei să o pună pe Doina Călin să mă caute, secretara de la NATO mi-a dat un număr de FAX. De-aici probleme. Nu mai puteam să intru în legătură cu nimeni, să explic greșeala comisă. Toate numerele ce încercam sunau ocupat. Am renunțat. O oră mai târziu, primesc un FAX. Evident, Doina Călin e mai deșteaptă decât belgienii. A înțeles greșeala făcută. Vroia să știe ce voi face mâine. Merg sau nu merg la Ploiești pentru adunarea UMRL ce se organizează acolo? Răspund că las la latitudinea lor din moment ce trebuie să fiu la Conferința de presă a delegației noastre mâine, la 11.30.

Ei să decidă. Aș putea să fiu prezent la deschiderea adunării. Deci la orele 10.00 dimineața. Să vorbesc scurt și să plec. Sau să facă ei o pauză de masă și să vin și eu după prânz. Să le vorbesc atunci.

Serie interesantă de înalți funcționari NATO. Primul, Maurice Jochen, olandez. Ne-a vorbit în locul lui Holger Pzeiffer (neamț), Secretarul General Adjunct și Director al Planificării Forțelor Armate. Pe ăsta l-am întrebat de ce socotește că NATO a ajuns la paritate, chiar la superioritate cu forțele fostei alianțe a Pactului de la Varșovia. Evident, Pactul nu mai există și eficacitatea armelor NATO, sofisticația lor, e mult mai mare, decât a forțelor sub comanda Moscovei.

Al doilea a fost Amedeo de Franchis (italian). Englezească foarte bună, cu un mic accent. El e secretar general adjunct NATO. Deci, imediat după Wörner. Lui i-am pus problema verificării traficului pe Dunăre și controlul frontierelor poroase ale Iugoslaviei. Fără petrol, Iugoslavia, adică Serbia, nu poate să continue războiul de „curățire etnică". Da, dacă primesc această însărcinare, fie de la Națiunile Unite, fie de la CSCE. NATO execută politica celor două foruri, nu au o politică a lor.

Masă bună, în Restaurantul așa-zis al Ambasadorilor. Te servești singur. Mâncare excepțional de bună.

La noi, la masă, se așază și un turc, Ahmed Uzumcu, funcționar la Directoratul Politic. Numele lui înseamnă „podgorean" îmi spune Tahsin.

După masă, John Krienden, american, new-yorkez. Foarte interesant. Lui i-am pus două întrebări. De ce Moscova, deci Rusia, își menține forțele la periferia fostului imperiu sovietic, în Kurile, Tadjikistan, Azerbaidjan, Armenia, Crimeea, pe Nistru (Armata a 14a)

și în Țările Baltice. Și a doua întrebare: Ce semnificație are semnarea, Luni, la Budapesta, a acordului Boris Elțîn-Göncz Árpád, asupra drepturilor colective?

Nu mi-a putut răspunde satisfăcător. Nici nu mă așteptam. Au făcut însă impresie întrebările mele. Asta și doream.

Oliviu Gherman mi-a zis: „Mă așteptam ca rușii și ungurii să vină să vă scalpeze".

M-a impresionat doamna Ceslovas Stomkevicius, Vicepreședintă a Consiliului Suprem al Republicii Lituaniene. E născută la Los Angeles.

La aeroport, Sanilav, Aurel Ion și mai mulți alții. Plină de solicitudine, *Dreptatea* a publicat în întregime acordul Elțîn-Göncz.

Lângă mine, o namilă de om. Cred că e țigan la origine, judecând după ochi și după mâinile încărcate de inele și brățări masive de aur.

„Am făcut și eu ce ați făcut dumneavoastră", începe el. Și mi-a povestit cum a luat mai multe vapoare *bare-boat* de la societățile românești NAVROM și PETROMIN. Nu l-am încurajat prea mult. A insistat să-i accept invitația să-i vizitez întreprinderea la Constanța. Are foarte, foarte multe dificultăți, îmi spune. Parcă eu n-aș ști. E bine însă că există și inițiativă și temeritate .

Ca să mă duc la toaletă a trebuit să merg dintr-un capăt în celălalt al avionului. Peste tot mâini întinse, simpatie etc. Găsesc câte un cuvânt bun pentru fiecare. La întoarcere mă așez lângă Gherman. El era la mijlocul avionului unde este mai mare spațiu pentru picioare și de unde începe secția fumătorilor. Iar, ai noștri - Doamne, Doamne - sunt cu toții niște pipași...!

„Aici e adevărata greutate, în avionul ăsta. Președintele Senatului și Vicepreședintele Camerei", mi-a zis. Am râs. Am mai vorbit de șansele ce avem de a redresa situația economică a țării. Numai printr-o mare alianță, îi spun eu. Să știi că ceea ce-ți spun dumitale prietenii noștri din Occident, nu e ce-mi spun mie. Ei încă n-au încredere în Iliescu. Noi încercăm să restabilim o imagine bună a României, dar încă n-am reușit.

Gherman e convins că totul va merge bine pentru guvernul Văcăroiu.

Vine un tânăr la mine. „Dle Rațiu, vă rugăm să vă fotografiați cu noi. Vă admirăm foarte mult". Am să mă duc, i-am zis lui Gherman, râzând. „Să mergem", a fost replica lui. Dar tânărul mă vroia numai pe mine!

Mi-a adus aminte. La Madrid, eram la hotel. Dădeam un interviu unui gazetar spaniol. Vine, din întâmplare, și Gherman. Și-a dat seama de situație și a stat cu noi „să contribuie" și el la interviu. La fel, ieri, la ultima ședință. Preda, de la ROMPRES, mi-a cerut un interviu. M-am dus cu el într-un fel de mic salon de primire, separat de marele hol al clădirii „Hallen", ne-am așezat și a venit și Gherman. Trebuia să fie și el prezent și să i se ia și lui un interviu. El e din Mihai Viteazu, unul din cei 10 copii - 6 băieți și 4 fete - ai cantorului de acolo. Are 62 de ani. Îmi spune că un frate de-al lui a fost coleg de clasă cu mine la Liceul „Regele Ferdinand", cum i se spunea atunci.

M-am fotografiat cu tinerii. Mică consolare pentru dificultățile prin care trec.

La Aeroport mă așteptau cele două Doine, venite în mașini separate. Doina Bâscă stă la cină. Nu-i ascund că sunt foarte deprimat, dar nu-i explic situația. După multe discuții, se declară gata să organizeze distribuția *Cotidianului*. Mă întreb dacă nu e cumva prea târziu.

Sâmbătă, 21 Noiembrie 1992

Dis-de-dimineață, la Ploiești. Anghelescu a organizat o masă rotundă, cu Sandra Pralong, Popovici, acum Senator PAC, Ion Mircea Enescu și încă vreo câțiva pe care nu i-am reținut. L-am văzut și pe Mihăilescu printre cei prezenți.

Am sosit punctual. Sala plină. Cel puțin 300 de persoane într-un fel de amfiteatru, dar în formă dreptunghiulară. Prima întrebare, despre rolul organizațiilor nepolitice în societate. Mi-au oferit-o mie, în primul rând. Democrația e discuție, am început. Discuție între oameni. Liberă, cu respect și toleranță reciprocă. Apoi ideile, sintetizate și coagulate, formează baza discuției între partide etc. etc. Le-am vorbit despre „compromis", care înseamnă nu trădare, nu incorectitudine, ci înțelepciune.

Am fost cam prea lung și prea dezlânat. Dar a mers.

După mine a vorbit Sandra. Și ea prea lung. În activitățile organizațiilor nepolitice nu există învingător și învins: câștigător și perdant. Ambele părți câștigă.

Când a terminat, mi-am cerut scuze. Le-am explicat că trebuie să fiu la București pentru conferința de presă a Delegației Parlamentului României asupra Sesiunii de Toamnă a Adunării Atlanticului de Nord la care tocmai am participat. Mi-au dat flori.

Sosim la timp. La Senat. Foarte multă lume în Salonul Verde. Toată presa, aș putea spune. Eram obosit. Mintea nu-mi funcționa repede. Aș fi trebuit să spun mult mai multe. Și despre intervenția mea în legătură cu minoritatea maghiară și, mai ales, și în problema embargoului aplicat sau neaplicat de România Serbiei.

Am dat interviuri. La radio, televiziune etc.

La 5.00 p.m. vine Vlad Petreanu, de la *AZI*. Vroia să știe exact, ce au spus Meleșcanu și Chebeleu în problema impunerii embargoului de către România. Sper că veți publica totul, l-am atenționat după interviu.

„Sigur că da!"

La orele 6.00 p.m. a venit Gheorghe Graur Florescu de la Radio România Internațional. Interviu amplu. Întâi în limba română. Apoi, separat, fără întrebări, în engleză despre problema ungurilor din România.

Cred că am fost bine. Mai ales în limba engleză.

Florescu mă invită să-i dau un semn, ori de câte ori am ceva de spus.

Sunt tare deprimat. Elisabeth îmi lipsește enorm.

Nu știu ce trebuie să fac. S-a epuizat utilitatea prezenței mele în România? Pe plan politic, probabil că da. Atâta timp cât Coposu domină partidul, eu nu voi putea juca un rol. Și-apoi, Partidul câștigă sau pierde în popularitate.

Unii zic că pierde și că, dacă eu plec din țară, lumea va abandona speranța că se va putea schimba ceva radical, în țară, că vom putea ajunge la prosperitate. Mi se spune c-ar trebui să facem un nou Partid.

Așa o soluție, chiar dac-ar fi justificată, nu-mi e acceptabilă. Eu nu pot să abandonez Partidul în care m-am născut și de care e atât de legată tradiția familiei mele.

Fără o schimbare radicală, cum am indicat, deja, nu voi putea să activez masiv și eficace, nici pe teren economic. Căci nu voi avea suficiente resurse la dispoziție.

În fine, „Convenția Democrată" a devenit un factor în țară. Dar la CDR influența mea e mult mai mică decât chiar în PNȚCD.

Duminică, 22 Noiembrie 1992

La Pitu Pop cu mai mulți colegi de la Universitatea din Cluj. Printre ei, Raul Petrescu, Florian Rădulescu, Cristescu?, și nu mai rețin numele celorlalți. Mare lucru nu s-a discutat. Toată lumea e dezamăgită de alegeri. De ce l-am făcut pe Constantinescu candidat. Răspunsul e clar,

acum, în mintea tuturor, inclusiv a lui Pitu: „Coposu l-a vrut".

Iarăși mi-a cerut bani Pitu. Vrea 3.000 de franci elvețieni căci merge în Elveția să stea acolo peste iarnă, la Dana. Îmi oferă un portret în ulei al lui Simion Balint, unul din căpitanii lui Avram Iancu.

Luni, 23 Noiembrie 1992

Am luat cuvântul la dezbaterea asupra ordinii de zi a Camerei pentru săptămâna aceasta. Am cerut includerea Constituirii Curții de Conturi. Trebuia s-o facem cel mai târziu până în Iunie. Iată-ne la aproape un an de la adoptarea Constituției, care prevede numirea Curții de Conturi în maximum 6 luni.

La 4.50 p.m. a sosit delegația parlamentară luxemburgheză, cu Președinta Parlamentului lor. În total sunt 9 delegați, reprezentanți ai Partidelor Creștin-Social, Democratic, Muncitoresc Socialist și Secretarul General al Camerei Deputaților.

I-am primit la Otopeni, Adrian Năstase, Dijmărescu și cu mine, din partea Parlamentului nostru, plus câțiva funcționari superiori din MAE.

Cina cu Dinu Daponte, care stă la mine săptămâna aceasta.

Marți, 24 Noiembrie 1992

Otto Weber îmi confirmă că Emil Constantinescu va fi propus de Coposu la Președinția CDR, deși e foarte plictisit că atât Doina Cornea, cât mai ales Ana Blandiana nu-l mai vor pe el Președinte. Otto zice că nici Ticu Dumitrescu nu mai e pentru Coposu. Mă întreb? În orice caz, eu nu cred că Otto are dreptate când îmi sugerează că eu ar trebui să iau președinția CDR. Cred că n-am nici o șansă. Majoritatea Convenției e împotriva mea.

Ședință comună a celor două Camere pentru Delegația parlamentară luxemburgheză. Vorbește doamna Schöpges, relativ bine, dar se referă la țara noastră „déchiré" de conflicte etnice. Îi dau lui Diaconescu mai multe exemplare din materialul pregătit de mine pentru AAN de la Bruges. Îi cer să-l distribuie fiecărui deputat din Luxemburg ca să se cunoască adevărul. El și Valentin Gabrielescu urmează să aibă o întrevedere cu ei în Sala de Marmură de la Senat.

Vin la mine Alfred Gregori Eagers și Silviu Vasile Despa din partea organizației „Venture Romania Direct". Afirmă că fac foarte multe lucruri bune prin coordonarea ajutoarelor venite din Marea Britanie.

Eagers nu mi-a făcut o foarte bună impresie. Pare extrem de obosit,

cu cearcăne enorme sub ochi. Mă întreb dacă nu cumva e bețiv?! S-ar putea foarte ușor ca și el, ca și atâția alții, să trăiască de pe urma largheței publicului britanic. I-am dat adresa de la *Relief Fund for Romania.* Să intre în legătură cu Nicolae și cu Edward Parry.

Cină la Athénée Palace în onoarea parlamentarilor din Luxemburg. Cei doi Ambasadori, ai Olandei și Belgiei, la masa principală cu Adrian Năstase și cu doamna Schöpges și un senator ungur, dar nu mai știu care. L-au pus acolo dinadins ca să-i poată confirma doamnei Schöpges că țara noastră nu este „sfâșiată" de lupte interetnice. Lângă mine un deputat liberal, Meinz, și unul creștin-social, Juncker. Tânărul deputat de la Brașov, Lepșa (PNȚCD), și el la masa mea. Luxemburgul are cam o jumătate de milion de locuitori, dintre care o treime nu sunt cetățeni ai țării. În Parlament se vorbește limba lor luxemburgheză, dar documentația, publicitatea etc. se publică în franceză.

Miercuri, 25 Noiembrie 1992

Pari Troyanos la mine, înainte de prânz. El face ceva afaceri cu România: vapoare, comerț. Merge greu, îmi spune.

Anton Uncu la cină. Mă înțeleg foarte bine cu el. E complet de acord că am avut perfectă dreptate în problema embargoului. Acum totul s-a dat în vileag, Meleșcanu, noul ministru de Externe, a cerut vase de mare viteză căci altfel nu poate controla traficul pe Dunăre. Deci transporturile din Rusia, Ucraina, chiar China, cu „mașini agricole", petrol etc. Continuă să meargă în Serbia pe Dunăre.

La prânz am avut ședința Biroului Permanent al Camerei. Am fost încredințat să reprezint Camera Deputaților la serbarea Zilei Naționale la Alba Iulia.

Se pune problema reprezentării noastre la ședința Uniunii Europei Occidentale (West European Union). Obțin ca PNȚCD să dea unul din cei doi parlamentari ce vor merge la Paris. Îl numesc pe Ion Diaconescu. Celălalt va fi un Senator FDSN-ist. Pe ziua de 30 Noiembrie va avea loc sărbătorirea Zilei Naționale de către Camerele Unite. L-am propus pe Coposu să vorbească din partea PNȚCD. Eu voi vorbi la Cluj.

Îl instruiesc puțin pe Diaconescu. Habar n-are săracul, de instituțiile vest-europene. I-am explicat diferența între Consiliul Europei, Parlamentul European, CSCE și Uniunea Europei Occidentale. O să se descurce el când ajunge la Paris. Evident, o să primească material informativ. Să-și facă legături. Să ia cuvântul dacă se ivește ocazia. Dar

nu e necesar. În tot cazul, să-și pregătească o mică alocuțiune. Franțuzeasca lui nu e suficient de bună ca să vorbească liber. N-avem oameni care să ne poată reprezenta la forurile internaționale. Ăsta e adevărul.

Joi, 26 Noiembrie 1992

Mă scol teribil de obosit. Mă întreb dacă sunt răcit, sau e vorba numai de o deteriorare generală a sănătății mele. Inima poate merge mai rău!?

Îl primesc pe Eric Popp, fiul celui cu herghelia de pur-sânge arab din Anglia, care caută să obțină sculpturile lui Brâncuși. Fuseseră proprietatea bunicului lui Eric, mare proprietar în Oltenia, patron al lui Brâncuși. Sculpturile se găsesc acum în Muzeul din Craiova.

Mă odihnesc după-amiază și mă simt ceva mai bine. La 4.00 p.m., la sediul nostru. Îi dau noi amănunte lui Diaconescu. Stăm puțin de vorbă cu Coposu și-i spun că reacția Occidentului, așa cum am constatat-o la Bruges, față de alegerea noastră, e negativă. Ei nu înțeleg de ce noi l-am făcut pe Emil Constantinescu portdrapelul Convenției Democratice? De ce ne-am ales un comunist să ne conducă? Prestigiul CDR a scăzut teribil din cauza asta. Nici nu vrea să audă. „Astea sunt baliverne", a fost reacția lui.

Plec la ședința Consiliului de Administrație BRCE. Stau lângă Teculescu, noul ministru de Finanțe. Mă înțeleg bine cu el. Nu degeaba bem ceai amândoi, în loc de cafea, cum fac ceilalți! E, de fapt, un om bine.

Plec devreme.

Toți erau adunați în sala mare a sediului Organizației „21 Decembrie". Vreo 45 de persoane. Toate scaunele erau ocupate. Mi-a adus, însă, un fotoliu din camera vecină.

S-au discutat ore întregi alegerile. Au vorbit toți, sau aproape toți. Nimeni n-a făcut o analiză realistă, după mine. Coposu, care a vorbit lung și bine, aș zice, dar, pentru mine, total neconvingător. „A fost un semisucces. N-am realizat mai mult, pentru că s-au comis fraude. Au fost ceva greșeli, dar minore. Vina principală: n-am avut mijloace financiare. Campania a fost bună. Putea să fie și mai bună. Mai ales la sat" etc.

Adulare din partea lui, la adresa tuturor celor care au condus campania electorală. Felicitări, în special, lui Emil Constantinescu. Și viceversa din partea aproape a tuturor celor care au luat cuvântul. Cunescu, mi-am dat seama, în fine, e un caraghios. Coposu s-a apărat împotriva

atacurilor ce i s-au adus în presă de Manolescu, dar, mai ales, de Stelian Tănase. Atacuri justificate, de altfel. Ticu Dumitrescu, alături de el, răsfoia un teanc de tăieturi din ziare, ca să dovedească afirmațiile lui Coposu.

Manolescu a luat cuvântul și el, după vreo 4 ore. Era în defensivă. Analiza lui, ca și cea a lui Dinu Patriciu, de altfel, destul de realistă. N-am pătruns la sate, am făcut teorie în loc să venim cu măsuri practice. Atac împotriva lui Ilie Păunescu, care a răspuns cam în același fel.

Repet, nimeni n-a arătat că tactica și strategia noastră a fost fundamental greșită. Trebuia să ne alegem candidatul cel mai târziu imediat după alegerile locale din Februarie. Trebuia să-l promovăm, să-l facem cunoscut întregii suflări românești. Nu trebuia să pierdem vremea cu campania pentru alegeri departajate: întâi cele parlamentare și, apoi, alte alegeri prezidențiale. N-aveam nici o șansă de a realiza acest lucru, căci nu puteam obține o majoritate în Parlament. Trebuia să insistăm ca alegerile să fie ținute cât mai repede. La sfârșitul lui Aprilie sau Mai, cel mai târziu. În nici un caz, abia după vacanța parlamentară. Așa, i-am dat lui Iliescu tot timpul de care a avut absolută nevoie să-și organizeze partidul, după ce Petre Roman a reușit să păstreze cadrele FSN-ului când Partidul s-a scindat.

Vina pentru tergiversarea și constanta amânare a alegerilor o poartă Coposu, Cunescu și ceilalți, care tot militau pentru alegeri departajate. Alegerea candidatului Convenției abia la sfârșitul lui Iunie, alegerea unui candidat necunoscut în țară. Un fost membru mărunt PCR, dar, totuși, activist, la origine, a făcut imperioasă concentrarea campaniei asupra lui. Trebuia prezentat țării, ca lumea să-l cunoască. Programul, schimbarea ce ar fi trebuit explicată electoratului a fost trecută pe planul al doilea, sau nesocotită. În plus el, personal, Emil Constantinescu, are destule calități. Dar n-a putut face față lui Iliescu în dezbaterile la Televiziune. Sarcină ingrată, căci și el a fost comunist. Pe urmă cunoștințele lui economice sunt aproape inexistente, ceea ce s-a evidențiat în dezbateri.

Realitatea este că am suferit o mare înfrângere la alegeri. Trebuia să le câștigăm. Le-am pierdut. Nimeni n-a spus acest lucru răspicat.

Sloganul principal utilizat a fost cu totul neadecvat, pentru circumstanțele noastre. Să reclădim împreună speranța! Foarte frumos, dar mult prea eteric, când omul de la țară nu știe decât că viața e grea, inflația e enormă și Iliescu e cel care i-a dat pământ. Ca să nu mai vor-

bim de impresia generală în țară că „schimbarea" înseamnă traumă inițială, salariu real micșorat din cauza inflației, nesiguranța zilei de mâine din cauza posibilității de a-și pierde locul de muncă.

Printre explicațiile semiașecului (căci și acest termen era folosit, pe lângă semisucces) la alegeri, date de Coposu a fost și dezinformarea. „Noi suntem declarați monarhiști. S-a vehiculat ideea că venirea Regelui înseamnă refacerea moșiilor".

Se făcuse aproape 10.00 seara. Ședința începuse la 5.00 p.m. În fine, s-a trecut la punctul 2 din ordinea de zi.

„Odată ce am luat o decizie, eu n-o mai schimb", ne-a declarat Coposu.

A explicat de ce îl propune pe Emil Constantinescu să fie noul Președinte al Convenției. „Are un capital de aproape 5 milioane de voturi".

Au vorbit care mai de care. Toți, adevărați sicofanți. Ce fantastic e Coposu! Cum a făcut Convenția, care, fără el, s-ar fi destrămat de mult. Manolescu a luat și el cuvântul să ceară ca, mai întâi, să se structureze CDR. Să avem un regulament, să știm pe ce perioadă se alege Președintele, dacă se va avea o președinție prin rotație ș.a.m.d.

Mulți s-au ridicat împotriva lui și pentru alegerea lui Emil Constantinescu imediat. Cerveni a luat și el cuvântul. L-a lăudat pe Emil Constantinescu, dar „nu e om politic". A pledat împotriva lui și pentru alegerea unui membru al unui partid, acum, în Parlament ca șef al CDR. Proteste, de la Ana Blandiana în special. Vintilică Brătianu s-a revoltat așa de mult, că-mi era frică să nu aibă o apoplexie. Făcea spune la gură. Devenise incoerent în revolta lui.

Potrivit obiceiului meu, am ascultat cu foarte multă atenție toată dezbaterea, am început eu, „și ca întotdeauna, n-am intervenit. Dar mi se pare mai înțelept să nu riscăm o ruptură. Spiritele sunt aprinse. Ar fi mai bine ca dl Coposu să gireze până se pregătește regulamentul CDR, așa cum sugerează dl Manolescu".

„De ce ruptură?", intervine Coposu. „Nici o ruptură. Toți au declarat că rămân în Convenție".

Nici vorbă ca sugestia mea să fie acceptată. În cele din urmă s-a trecut la vot. Manolescu a sugerat ca să evităm votul. „Eu trebuie să mă abțin. Dl Rațiu se va abține. E mai bine să anunțăm că dl Emil Constantinescu e numit Președinte prin consens".

Constantinescu n-a acceptat. A insistat să se voteze. Asta, după vreo 30 de minute de discuții și diverse sugestii.

Coposu pune la vot întâi cum să votăm. Să decidem dacă acceptăm sau nu propunerea Manolescu.

Mică confuzie. Constantinescu protestează, dar nu înțelege imediat că, dacă propunerea Manolescu e respinsă, se va face ca să fie sau să nu fie ales Președinte CDR. Odată lămurită confuzia, se votează.

Sugestia Manolescu e respinsă. Se votează nominal propunerea ca Emil Constantinescu să fie noul Președinte.

Manolescu (PAC), Weber (PER) și Grabowski (UMRL) se abțin. Toți ceilalți sunt pentru.

La ieșire, presa vroia să știe cum am votat. Eu n-am reprezentat PNȚCD. Sunt aici ca Președinte UMRL. „Cum ați votat?", insistă gazetarul. Nu eu am votat. Întrebați-l pe Grabowski.

Am plecat.

Trebuie să mă gândesc ce trebuie să fac. Mai pot fi eu util cauzei românești, rămânând în România? Nu e mai bine să plec?

Am vorbit mult cu Dinu Daponte de asta, căci tocmai termina cina, când am sosit pe la 11.15 p.m. Am mâncat și eu ceva și-am jucat vreo câteva partide de table. Le-am câștigat pe aproape toate.

Compensație din partea sorții??

Vineri, 27 Noiembrie 1992

Interviuri la *Timpul Femeilor* despre soția ideală (Elisabeth, bineînțeles), la *Universul* despre Convenție și la *Evenimentul Zilei,* despre cam toate, dar mai ales despre premiul de gazetărie: o săptămână la Londra.

După masă, la 5.30 la aeroport, să conducem parlamentarii luxemburghezi la plecare. Cu Oliviu Gherman și Petricu. Doamna Schöpges îmi confirmă că a citit lucrarea pregătită de mine pentru AAN în Bruges, acum două săptămâni. Sunt sigur că a plecat din România cu o altă impresie decât avea la sosire.

Dan Pascariu mi-a zis ieri, înainte de ședința Consiliului de Administrație BRCE, referindu-se la această lucrare: „E cel mai important lucru ce ați făcut până acum".

De la aeroport, direct la Ambasada albaneză. Îl felicit pe Spiroiu pentru că a fost unanim confirmat de Parlament în postul de Ministru al Apărării, „Nu știți câte dificultăți am avut. O să vă spun eu într-o bună zi". Nu știu exact la ce s-a referit, dar e un prieten.

Chebeleu s-a apărat, când i-am spus de Declarația Guvernului

împotriva interviului meu (Reuters) din Washington. „Trebuia. Noi ne zbatem să demonstrăm că aplicăm embargoul. Pe dumneavoastră lumea vă ascultă".

De-aceea am făcut-o. Pentru că e adevărat și doream o afirmație clară din partea Guvernului.

Am vorbit și cu Ana Blandiana. Convenția s-a autolăudat pentru succesul parțial. A fost o înfrângere la alegeri, cum am prevăzut, de față fiind Ambasadorul Marii Britanii. Și-a adus aminte. Dacă Emil Constantinescu câștiga, atunci da. Ai fi avut dreptate. Dar a pierdut. Ăsta-i adevărul.

Vorbesc cu mulți alții. Sunt foarte utile aceste recepții diplomatice.

Îl iau pe Dinu, care era acasă, la recepția Camerei de Industrie și Comerț. Foarte reușită. Când am sosit, vorbea Președintele Remus Tănase. I-a dat cuvântul lui Teculescu, noul ministru al Comerțului Exterior, coleg de-al meu la BRCE.

Mi-au dat și mie cuvântul. Remarcile mele au fost excepțional de bine primite. Am rămas chiar surprins. Dinu, la fel. Senatorul Petru Dan Lazăr, cu un alt senator, al cărui nume îmi scapă, au insistat să mă fotografiez cu ei și cu soțiile lor. De altfel, și alții au făcut același lucru.

Seara, table cu Dinu. Și discuție politică. El e sigur că nu trebuie să plec din țară. Îmi vorbește despre o acțiune de-a mea, personală. Să nu mai depind de Convenție.

Sâmbătă, 28 Noiembrie 1992

Ședința Comitetului Coordonator UMRL. Prezenți: Ciuli Enescu, Mircea Mihăilescu, Drăghici (de la Pitești), doamna Predeleanu (Paris), Anghelescu (Ploiești) și Grabowski.

A mers relativ bine. Mare discuție între Enescu și Grabowski. Ambii doreau să exercite autoritatea supremă pentru toate filialele din România. Ciuli în numele Comitetului Coordonator, el fiind Vicepreședinte. Grabowski, în numele Filialei România, deci a Bucureștiului, a cărei decizie judecătorească de înființare, în Ianuarie 1990, servește tuturor. De împăcat, nu i-am împăcat, dar am găsit o soluție.

Filiala România să ajute pe celelalte, dar să nu aibă autoritate supremă asupra lor, și filialele care, din orice motiv, nu doresc să fie „ajutate" de București, să poată funcționa sub autoritatea supremă a Comitetului Coordonator. Iar Ciuli Enescu a trebuit să renunțe la ideea lui de a avea un Birou Coordonator în România. Birou, da, fizic

vorbind. Aici, la mine, în biroul meu. Dar nu o nouă instituție care să fie peste autoritatea lui Grabowski. Să lucrăm împreună. Asta e soluția. De fapt, e pur și simplu o ciocnire de personalități.

Seara, la Ambasadorul SUA. Cină pentru Tom Lantos și soția. Tip distins, oricând pomenea pe cineva cunoscut, adăuga *a great friend of mine*. De asemenea, nu pierdea nici o ocazie să menționeze că a stat de vorbă cu Clinton, James Baker etc. etc. și că le va face un raport.

Evident, știa de mine. I-am amintit că ne-am cunoscut la Ottawa și de mai multe ori la Washington. În adunări publice sau la audierile Congresului. „Îmi aduc aminte, desigur", a fost reacția lui, deși mă îndoiesc. Dar, cu siguranță, i s-a făcut un raport despre mine și despre intervenția mea la Bruges. Poate că i s-a arătat și *Towards understanding the problem - The Hungarian minority of Romania*. În tot cazul, pronunța perfect numele meu.

Lantos e teatral. Vorbește bine. „Prietenul meu Gephard a ținut o cuvântare în care a cerut un «Marshall Plan», după prăbușirea comunismului", ne-a informat. Să o facă Occidentul acum. „E prea târziu", a fost reacția lui Lantos. *You look very well now. But in 4 years time, you won't look so good*, mi-a răspuns. Am insistat, cu argumentele mele obișnuite. Că este în interesul Occidentului să creeze infrastructura de care avem noi nevoie, cu condiția ca investițiile să fie făcute în așa fel încât țările noastre să cheltuiască banii în țara de unde au provenit banii.

Am discutat și „drepturile colective", după cină, cu el și cu John Davis.

N-a putut să le definească, decât, doar, să-mi vorbească de chinezii lui din San Francisco și de homosexuali. Și ei trebuie protejați. Au drepturi colective. Atunci să acordăm drepturi colective tuturor oamenilor, cu un singur ordin, am reacționat eu.

Aurel Dragoș Munteanu mi s-a plâns de Doina „Gâscă", care, se pare, l-a atacat în *Cotidianul*. Dómókós Géza era plasat lângă Lantos la cină, vis-à-vis de mine. Petre Roman, la celălalt capăt al mesei. Mi-a făcut plăcere să-l cunosc pe Robert R. King, cel care scria la RFE despre România. A scris și o carte despre comunismul în România.

Duminică, 29 Noiembrie 1992

La Institutul pentru Drepturile Omului în România. E chiar în Piața Aviatorilor. Sediul a fost al lui Stăncescu, deci al PUD-ului. Abia de au reușit să-l scoată. Frumoasă clădire, construită de Mihai Antonescu, în

timpul războiului. Gheorghiu-Dej a locuit în ea, apoi și alți mari granguri comuniști.

Mulți juriști de renume mondial aici, pentru un seminar al Drepturilor Omului. Constantinescu, cel care a pilotat mai multe legi în Cameră, apoi Iorgovan, cel cu Constituția etc., mi-au vorbit foarte elogios.

Luni, 30 Noiembrie 1992

Cu avionul și cu Sorin Belu, la Cluj. Ne așteaptă Cerghizan. Zăpăceală generală. Nelu Boilă nu vrea să participăm la serbarea Zilei Naționale. Vorbesc cu Bărbuș, la București. Da, să particip.

O fac. Vorbesc imediat după Funar, el ca Primar. Citește. Anost. Eu, liber. Fac niște observații personale și reminiscențe din copilărie, când ne înghețau urechile trecând podul peste Someș, venind de la Internat spre Liceul Gh. Barițiu. „E un moment solemn", aud o șoptitură în spatele meu. Nu m-a destabilizat. Am continuat și, apoi, am vorbit despre marea Unire, evocând evenimentul. Am terminat atacând ideile și concepțiile de „drepturi colective", „autoadministrative", „drepturi comunitare" etc. Toate sunt destabilizatoare, am declarat. Aplauze.

După mine a vorbit Președintele Consiliului Județean, un alt Constantinescu și Prefectul Zanc.

Am plecat curând după aceea.

Cu Cerghizan, la Alba Iulia. La familia Berciu sunt confruntat imediat cu o situație complicată. Mai întâi de toate, nu mai e vorba să stăm la ei acasă. Ne-au rezervat locuri la hotel. Vor fi două manifestații. Cea oficială. Vine Adrian Năstase cu elicopterul, cu un reprezentant al Președintelui Iliescu și cu unul din partea Guvernului. Numai lor li se va da cuvântul. Vor depune coroane de flori la Statuia lui Mihai Viteazu, la orele 9.00 dimineața și cuvântările vor avea loc în Sala Muzeului Unirii.

Reprezentanții Convenției vor face același lucru, dar separat. Coroanele, la 10.00 și apoi, cuvântările.

Textul cuvântării mele a fost publicat în întregime de *Cotidianul*. Am socotit toate acțiunile maghiare în favoarea drepturilor colective, comunitare, autoadministrare etc., drept o fundătură. Calea cea bună este o autentică descentralizare. Asta e adevărata democrație.

Mi s-au luat interviuri. Am ieșit cu toții în marea piață din fața Muzeului. Plină. Am fost ovaționat, mai ales că aveam căciulă neagră, țuguiată, caracteristică moților. Am aruncat-o în aer în semn de salut.

Reacția mulțimii, excelentă. Coposu și ceilalți erau la câțiva pași după mine. Au văzut toată scena. Cum toți voiau să-mi strângă mâinile, să mă sărute, unii. Minunată atmosferă. Cum sunt atât de deprimat, din motive bine justificate, mi-a făcut un imens serviciu.

Masă mare. Oficialitățile la etajul I. Noi, la parter. Eu m-am așezat la o masă mică, lângă cea mare, de vreo 10 persoane, unde erau Coposu, Emil Constantinescu, Simina și nu mai știu cine. Eram cu Gyuri Tokay și Grabowski. Am discutat problema româno-maghiară tot timpul.

Lup a venit la Coposu. Să-i explice de ce el a fost la aniversarea organizată de oficialități și nu la a noastră. Și de ce merge la prânz, sus, la etaj, cu parlamentarii. „Mielul care suge de la două oi nu moare de foame", a zis în râsul tuturor.

Cred că refuzul meu de a fi prezent cu oficialitățile a fost apreciat. Cu siguranță, nu de Coposu. După mine, el suferă să vadă popularitatea mea. Foarte trist.

Când am depus coroana la mormântul lui Rubin Patita, am văzut că soția lui, Ana, era născută Rațiu. Trebuie să verific dacă e o rudenie de-a noastră. Mai erau și alte pietre mortuare care marcau osemintele unor Rățești. Poate Taici Mezei mă va putea lămuri.

Un om de nădejde ne-a dus cu mașina lui la Sibiu. Acolo m-au luat în primire, la aeroport, doi senatori. Unul din ei, Diniș, s-a așezat lângă mine și mi-a vorbit fără întrerupere, tot timpul. E FDSN-ist. Celălalt, în spatele nostru, PUNR-ist. Ambii, era însă, curios, pentru mine și contra PNȚCD!!?

Miercuri, 2 Decembrie 1992

Toader Stețca a venit la mine cu Irina Fuern. Stețca e dat în judecată. Vrea să plece în străinătate imediat. Îi e frică să mai stea aici. Îl vor aresta, îmi spune. I-am dat 200 de dolari.

Irina a fost colegă cu Doina Bâscă. Îmi spune că nu Col. Păduraru, din Securitate, avea misiunea să mă urmărească. Ea era cu Doina, la AEROFINA, sub șefia lui Ulm Spineanu.

Cocktail la cubanezi. Mai ales pentru forțele armate. Ambasadorul ține foarte mult ca eu să fiu Președintele Asociației de Prietenie Cubano-Română. Nici prin minte nu-mi trece să accept așa ceva.

Seara, Recepție la Athénée Palace pentru lansarea săptămânalului *Capital*. M-au salutat primul și mi-au oferit microfonul. Am zis și eu

câteva cuvinte, mai mult sau mai puțin inspirate. Le-am urat succes, în tot cazul.

La cină, cu John Davis. Musafir de onoare, Oliviu Gherman. Mulți diplomați și Dijmărescu, cu care m-am înțeles foarte bine.

Ăștia doi mi-au cerut mie să răspund toastului Ambasadorului american. Asta pare să fie soarta mea în ultimul timp. Să rostesc cuvinte potrivite la toate ocaziile.

Joi, 3 Decembrie 1992

În Parlament, problema preluării certificatelor de proprietate. Ieri a fost mare luptă, la Biroul Camerei și liderii grupurilor parlamentare.

S-a votat pentru prelungirea termenului de preluare a titlurilor până la 31 Decembrie a.c. Acuzați că e vorba de populism etc., pentru că măsura a fost introdusă de FDSN.

Seara, mari necazuri. Nu mai putem finanța ziarul. Vin Leu și Rubnicu. Le spun clar că vom închide ziarul, dacă absoarbe tot ceea ce realizăm cu Tipografia.

Necazuri și cu Ghiță Vonica. Vor mai mulți bani. Toată lumea e nemulțumită.

Sunt solicitat să devin Președintele Federației Române de Atletism. Accept.

Vineri, 4 Decembrie 1992

Întâlnirea Convenției cu Guvernatorul Statului Missouri, John Ashcroft. La sediul Organizației „21 Decembrie". Om tânăr, dar e *lame-duck governor*, pentru că a servit deja două perioade. A fost invitat în România de Alianța Evanghelică. El e penticostal. Colegul meu, deputatul Dugulescu, era și el prezent, împreună cu vreo 6 alți americani.

A vorbit Coposu, destul de bine. Am rostit și eu câteva cuvinte foarte scurt și apoi, Coposu i-a prezentat pe toți cei din jurul mesei, invitându-i să ia cuvântul. Ceea ce au făcut. A venit și Constantine[s]cu care a căutat să prezinte situația „foarte succint". A durat mai bine de o jumătate de oră. Extrem de complicat, aproape neinteligibil pentru mine. Traducerea, așa și așa. Cred că americanii n-au înțeles nimic. Decât doar, că suntem uniți în CDR. Manolescu n-a fost prezent. În locul lui a vorbit Șora.

A urmat o mică recepție la care n-am stat.

Acasă mă așteptau deja Doina, Mihai Leu și Tibi Rubnicu. Le-am

pus în vedere că, dacă nu reușim să aducem *Cotidianul* pe o linie de plutire și să-i mărim circulația în mod simțitor, îl închidem. Discuție mare. Mihai pretindea că, cu sporurile de salarii propuse și cu mărirea prețului hârtiei, pierderile *Cotidianului* se vor ridica la 10 milioane pe lună. Ceea ce reprezintă profitul nostru. Ceilalți doi n-au fost de acord. Am vorbit la telefon cu contabila noastră. Adevărul e, probabil, undeva la mijloc. Am aprobat sporurile sugerate, dar le-am pus în vedere că, fără o îmbunătățire semnificativă, închid operația.

La Banca Mondială. Recepție la noul lor sediu din Bulevardul Dacia. Multă lume bună, inclusiv John Davis și Andrew Bache.

Apoi la Recepția dată de Ambasadorul Thailandei de ziua nașterii Regelui Bhumibol, la Athénée Palace. Foarte multă lume.

În fine, la recepția dată de Alianța Evanghelică pentru John Ashcroft la Intercontinental.

Am stat puțin la fiecare, dar aceste recepții sunt foarte utile pentru a schimba un cuvânt, două cu lideri pe care nu-i vezi în mod normal, sau să plănuiești ceva cu diverși ambasadori. Aceștia vin. Așa am vorbit cu Davis despre posibilitatea unei *bottling plant Coca Cola* la Turda și cu Ambasadorul Finlandei pentru cumpărare de hârtie pentru *Cotidianul,* de la ei.

Sâmbătă, 5 Decembrie 1992

De dimineață, la Federația Națională de Atletism, în sala Radiodifuziunii. Iolanda Balaș a condus aniversarea a 80 de ani de la înființarea Federației. Ne-a dat mai multe statistici impresionante. A invitat, apoi, pe scenă marile noastre atlete care au obținut medalii de aur la Olimpiade sau recorduri mondiale. Impresionant să le vezi pe toate laolaltă. Eram în lojă cu Viorel Munteanu, deputat FDSN, și cu Sergiu Cunescu, deputat PSDR, ambii foști campioni ai României.

Am văzut-o pe Iolanda Balaș câteva minute în timp ce se pregătea prezentarea unui film cu performanțele noastre cele mai prestigioase. Mi-a spus, ceea ce mă informase deja doamna Răducănescu, că vor să-mi propună să devin Președinte de Onoare al Federației lor. Nu știu dacă vor face-o, dar am acceptat, în principiu.

Cred că am o infecție la gât, guturai, gripă, Dumnezeu știe! Mă simt extrem de prost și foarte deprimat.

Masa cu Pușa, care și ea îmi dă numai vești proaste. Cum se ceartă între ei cei care mă servesc. Cum se verifică unii pe alții și fiecare din

ei socotește că celorlalți li se dă, proporțional cu munca lor, un salariu mai mare. Cum Ghiță, dar mai ales Mia, soția lui, îi critică pe toți și vor mult mai mulți bani, deși, de fapt, ei n-au nimic de făcut, decât să stea aici tot timpul. Etc. etc. Teribil de deprimat. Nu mai știu ce-i de făcut.

La orele 14.00 exact, cum fusese programat, vine Minodora Ilie. L-a văzut pe Iliescu, care are o imagine și o opinie foarte bună despre mine. După ea, eu sunt singura personalitate în țară care s-a detașat deasupra celorlalți prin atitudinea mea. Lumea mă admiră și mă iubește. Mai ales tinerii ș.a.m.d.

Nu mă las eu zăpăcit de astfel de vorbe. Pe la 5 p.m. vine Doina Bâscă. Îmi aduce multe tăieturi din ziare. Mergem împreună la Clubul „Ilie Năstase", la recepția dată de Fundația de Caritate OMENIA. Foarte multă lume. Dar nu de calitate. N-am văzut nici un membru al Guvernului. Mulți ambasadori, prieteni de-ai mei. Cuvântări, a Minodorei și a mea, corul teologilor de la Patriarhie. Stela Popescu și Arșinel au făcut o licitație a diverselor confecțiuni în ciocolată - cu adevărat artistice și o tombolă. Nenumărați au ținut să se fotografieze cu mine. Mai ales tineri și tinere.

Nicolae Cristache, directorul ziarului *ORA,* mi-a vorbit mult despre greșeala mea. Am avut dreptate - acum recunoaște - când am spus că România nu respectă și nu aplică embargoul transporturilor pe Dunăre spre Iugoslavia. De ce nu m-am consultat, mai întâi, cu Primul Ministru sau cu Ministrul de Externe. De ce nu publicați acum, când toată lumea știe și admite că am avut dreptate? Lumea trebuia alertată. România trebuia să fie forțată să afirme că va aplica embargoul. Din moment ce nu avea resursele navale capabile ca s-o facă, s-a ajuns la o nouă decizie a Consiliului de Securitate ONU, care ne ajută s-o facem. Deci, intervenția mea a fost benefică.

Acasă, Doina vrea să știe cum stă. Ce să-i spun? Mulțumită intervenției mele a primit o bursă de 3 luni la Woolfson College în Cambridge, în Ianuarie-Aprilie 1994. Dar până atunci? Dacă o țin la *Cotidianul,* Elisabeth nu mai vine în țară.

Duminică, 6 Decembrie 1992

Aseară s-a dat la Televiziune recepția Fundației OMENIA. Se pare, în extenso, arătându-mă chiar și pe mine, pe lângă redarea cuvântării rostite de Minodora. E bine așa. Să se știe de opera de caritate. Asta e important. Personalitățile care le creează sunt de importanță secundară.

Luni, 7 Decembrie 1992

Aproape toată ziua în Parlament, cu excepția întâlnirii, la 11.00 a.m., cu Rădulescu și cu asistenții lui la RODIPET. Sper că va ieși ceva din treaba asta. Dacă ei vor să ne ajute, sper că ziarul își va spori circulația.

Recepții la Sud-Coreeni și la Finlandezi. Timo Koponen, Ambasadorul ultimilor, mi-e foarte bine dispus. Să mi se extindă o invitație să vizitez Finlanda.

Marți, 8 Decembrie 1992

George Cucu din Washington mă vizitează în biroul meu din Parlament. Îmi aduce salutări de la Eugen Popescu din San Diego și de la Păr. Calciu. Admirație pentru ceea ce fac etc. Când eram în exil, mă cam atacau. Așa e, ce să-i faci?!

Sunt aproape disperat. Nu văd o ieșire din impasul în care mă găsesc. Dacă părăsesc acum România, ce fac cu tot ce am în casa aceasta?

Elisabeth la telefon. Îmi spune că trebuie să stăm de vorbă. E o amenințare. În orice caz, sunt fericit că vine pentru inaugurarea Sălii de Sport de la Școala de Ambliopi.

Miercuri, 9 Decembrie 1992

Zi mai bună. Mă scol la 6.00 a.m. Sosesc la Parlament înainte de 9.00. De-atunci, până la 9.05 p.m., nici o întrerupere. Mai întâi, vizitez cele trei comisii de care sunt responsabil ca Vicepreședinte al Parlamentului: Justiție, Externe și Industrie. Sunt primit foarte bine, peste tot. Le duc ziare. Îi ascult. Notez doleanțele și sugestiile lor. La 11.00, la Parlament, venind direct de la Comisii, care-și au sediile în Casa Poporului.

La 13.30 întrerupem ședința Biroului Permanent pentru o discuție cu Crin Halaicu, un arhitect și alți doi consilieri municipali (Buc). E vorba, dacă, sau nu, să utilizăm Casa Poporului, sau ne construim noi edificii pentru parlamentari și tipografie.

Decizie n-am luat.

La sediul Partidului, doar câteva minute, ca să descopăr că nouă (PNȚCD) nu ni s-a alocat un loc la Adunarea Atlanticului de Nord. Deci eu nu puteam să continuu să reprezint România acolo?

Ședința Birourilor celor două Camere, plus „leaderii" formațiunilor politice, am dezbătut reprezentarea Parlamentului nostru la diversele organizații internaționale: Consiliul Europei, Parlamentul European,

CSCE, Marea Neagră și AAN. S-au împotmolit lucrurile din cauza mea. Noi am cerut ca să continuu să reprezint România în acest for. Nimeni nu voia să cedeze. Mulți au vorbit în favoarea mea. Adrian Păunescu, în special. Alții au găsit un fel de a se opune, ca să se facă o excepție în cazul meu. În cele din urmă s-a făcut. După ce eu oferisem să mă duc la organizația țărilor limitrofe Mării Negre, sau să-mi plătesc singur participarea la AAN.

Soluția a fost oferită de Diaconescu. Am renunțat la Marea Neagră și ne-au dat un loc la AAN.

Multe alte probleme, rezolvate satisfăcător.

Întors acasă, mă așteptau Valentin Popa și soția sa, de la *Evenimentul Zilei*. Mi-a luat un interviu despre procesul meu cu minerii. Ea mă admiră, îmi spune. O cheamă Iulia.

Joi, 10 Decembrie 1992

Ședința Biroului Deputaților începe la 11.00 a.m. Pe la orele 13.00, plec la Fundația Soros din Palatul Vernescu. Sandra Pralong încă nu era acolo. Dar vine curând după aceea. Între timp am putut să-mi dau seama că ea e într-adevăr eficace. Câțiva oameni în birou. Toți foarte ocupați. Organigrame pe pereți. Alte grafice ca să indice procesul de urmărit pentru a se acorda sprijin material din partea Fundației. Au dotat Liceul Dimitrie Cantemir și pe cel din Focșani cu calculatoare. Copiii de acolo câștigă deja bani pentru liceu. Admirabil.

Am mers împreună la noul restaurant din spatele Teatrului Național. Am vorbit de toate. De ajutat, nu poate ajuta nici un partid politic. Și nu poate fi vorba de a susține sau cumpăra ziarul nostru. Și nici Tipografia. De altfel, s-a exprimat categoric împotriva ideii de a mă retrage din politică sau de a părăsi România.

A făcut o sugestie foarte bună. Să organizez eu un grup de oameni politici influenți. Să ne întâlnim o dată pe lună. Pentru asta Soros s-ar oferi să acopere cheltuielile, fie că o facem în țară, fie în străinătate din când în când. I-a pomenit pe Petre Roman, N. Manolescu, Dinu Patriciu, Daniel Dăianu (BNR), Dan Pascariu (BRCE), Adrian Severin, Isărescu, Emil Constantinescu, Ion Cristoiu, Nistorescu, Stolojan, Spiroiu, Adrian Năstase și Ilie Șerbănescu.

Mi-a vorbit și de viața ei personală. De când și-a pierdut bărbatul în acel groaznic accident, n-a găsit pe nimeni cu care ar dori să se căsătorească. Mama ei, Sanda Budiș, o presează. Are deja 35 de ani și vremea trece!

E o femeie bine, frumoasă, inteligentă. Mi-e dragă.

La 5.00 la UMRL. Multă lume. Le vorbesc despre democrație, despre toleranță, despre compromis, care este o virtute, un semn de înțelepciune atunci când nu-ți abandonezi credința profundă și principiile pe care-ți bazezi orientarea politică. Cină la Ambasadorul Indoneziei, doamna Lamtiur Panggabean. În onoarea Ambasadorului Lee, al Coreei de Sud, care pleacă din post. Ne-a plasat, pe Ministrul Const. Ene și pe mine, la dreapta și la stânga ei. Ambasadorii Japoniei, Belgiei, Thailandei și Filipinelor, și ei prezenți.

Lucrez până noaptea târziu la corectarea traducerii în limba română a documentului ce am pregătit pentru Adunarea Atlanticului Nord de la Bruges.

Vineri, 11 Decembrie 1992

Cu Năstase, Dan Marțian, Ioan Lup, Ionel Roman și o puzderie de arhitecți la Casa Poporului. Vizităm tot ce e gata. Impresionant. Peste așteptări. Și totul construit de români și numai cu materiale indigene. Nimic din import. Când va fi gata, interiorul, în tot cazul, va fi ceva remarcabil.

Se spune că ar fi a treia clădire din lume, ca mărime. Peste un milion de oameni au lucrat la acest proiect. S-au cioplit coloane, lambriuri, marmură etc. S-au țesut covoare, în mai toate mănăstirile românești. 400 de arhitecți au fost permanent la lucru. Ceaușescu făcea inspecție la fața locului în fiecare săptămână.

Au vorbit Năstase, Dan Marțian, Lup și eu. Să le mulțumim pentru organizarea turului de informare. Când mi-a venit rândul, am subliniat că, oricare a fost suferința cauzată poporului, această casă a fost construită din sudoarea și talentul națiunii întregi.

Trebuie terminată. Toate operele mari arhitectonice au fost terminate în zeci, câteodată sute de ani. Alternativa ar fi să o lăsăm să se degradeze, să piară.

Ceea ce s-a pierdut - nu se mai poate reînvia. Eu sunt pentru utilizarea clădirii ca sediu al întregului Parlament Român, a Curții de Conturi, a Curții Constituționale și chiar a Curții Supreme de Justiție, dacă mai rămâne loc. Odată funcțională, clădirea ar putea atrage Conferințe Internaționale de mare anvergură.

Cu mașina la Cluj, pe Valea Oltului. Ceață pe Dealul Drăganului, dar am sosit înainte de 10 seara.

Sâmbătă, 12 Decembrie 1992

Micul dejun cu Marian la restaurantul lui Crișan, pentru care am obținut o viză de intrare în Belgia.

Ședința Biroului Județean PNȚCD. Ca de obicei, Nelu Boilă obstrucționează totul. Reușim totuși să fixăm o dată pentru Conferința Județeană (12 Martie 1993), până la care toate alegerile generale, pe comune, orașe, cartiere și organizații subsidiare, să fie terminate.

Ciocniri cu Nelu. Și cu mine, dar mai ales cu Cerghizan. Omul e isteric și paranoic.

Plecăm spre București imediat după terminarea ședinței, pe la 14.30, fără să mai luăm masa. Vine și doamna Gherasim cu noi. Iarăși ceață, mai mare pe Drăganu. Totuși sosim la 10.20 seara. Elisabeth mă aștepta încă să luăm cina împreună. Mă bucur tare că a venit. Viața fără ea ar fi extrem de greu de trăit.

Duminică, 13 Decembrie 1992

Termin corectura textului de la Bruges. Lucrez, apoi, la cuvântarea ce trebuie să rostesc la dezbaterea Proiectului de Lege pentru rectificarea Bugetului de stat.

Luni, 14 Decembrie 1992

La 11 dimineața, la Institutul Arhitecților Români. Beldiman prezidează. Doamna Celac, Prof. Lungu, Șerban Nădejde, Ion Mircea Enescu, Mulița Sion, Petre Svoboda, Prof. Nicolae Lascu, Șerban Nițulescu, Gh. Leahu și Const. Rulea, toți arhitecți emeriți, au luat pe rând cuvântul. Toți se opun utilizării Casei Poporului pentru Parlamentul României și a altor instituții. „E ceea ce vroia Ceaușescu: să întrunească, sub același acoperiș, toate funcțiile importante în stat. Trebuie să respingem acest lucru. Și nu ne face cinste. Ceea ce s-a realizat este în stil caracteristic sfârșitului secolului trecut. E ceea ce se face în lumea a 3-a astăzi. Spații mari, grandioase, încăperi înalte etc. Nici o funcționalitate. Lucrările moderne sunt altfel. Națiunile Unite la New York, de exemplu. Casa Poporului nu ne face cinste! Să fie utilizată pentru alte obiective. Centru financiar, bursă de acțiuni, de mărfuri etc. Să fie Centru de Conferințe Internaționale, chiar restaurante. Și spațiile din jurul clădirii să fie utilizate. Altfel, cei o mie de parlamentari s-ar simți ca niște prizonieri. Viața nu pulsează în jurul acestei clădiri".

În esență, aceasta mi-au spus. Ceea ce redau eu, e un fel de rezumat al tuturor intervențiilor.

I-am forțat, oarecum, să se dezbare de încărcătura emotivă a problemei: atâtea biserici, atâtea clădiri minunate distruse; asigurarea „renumelui" lui Ceaușescu pentru posteritate dacă edificiul e completat.

Mi-au cerut să comunic punctul lor de vedere Parlamentului.

Ședință a Biroului Permanent al Camerei, la orele 12.00. Stabilim programul aniversărilor Revoluției. Am și eu un rol de jucat. Ședință în plen, apoi la Uniunea Scriitorilor din România (Casa Vernescu). Ședință pentru „Evocarea Zaharia Stancu". Stau vreo jumătate de oră. Nu prea interesant. Am făcut, totuși, act de prezență.

Sosesc la timp la Școala de Ambliopi. Se inaugurează Sala de Gimnastică „Ion și Elisabeth Rațiu".

Plin. Vorbește doamna Munteanu și apoi Elisabeth. În românește. A făcut o impresie excelentă, deși românească ei e total agramată. Au venit Ambasadorii SUA, Marii Britanii, Norvegiei, Suediei, Elveției. Apoi Otto Weber și Țepelea.

Copiii s-au prezentat excelent: coruri, dansuri moderne și naționale, chitară, pian etc. Impresionant. Toți, handicapați. Unii, complet orbi, alții, surzi. S-a degajat o atmosferă de căldură, de participare entuziastică a copiilor. E cea mai mare recompensă posibilă. Sala arată foarte bine. S-a servit apoi șampanie oferită de noi și cadouri tuturor copiilor (240 în total). M-a încântat. E meritul Elisabethei, nu al meu. Ea m-a făcut să le sar în ajutor.

Sosim foarte târziu la cină, la Alicia Ramos, ambasadoarea Filipinelor. Printre invitați, Andrew și John Bache, Hynn Hong Lee, Ambasadorul Coreei de Sud, în onoarea căruia s-a dat cina, pentru că el părăsește postul, Brucan, Rolf Anderssen.

Le-am spus, când ne-am cerut scuze pentru grava întârziere cu care am sosit, cum m-am simțit la Școala de Ambliopi. Ca John Kennedy când, sosind la Paris imediat după ce fusese ales, toată presa franceză aducea elogii soției lui, Jackie. Vorbea franțuzește, era extrem de frumoasă etc. Întrebat cum se simte, a răspuns: *Like a supporting actor. Jackie is the star*. Hynn Hong Lee a fost primul Ambasador Sud-Coreean în România. A deschis un drum. Ne va ajuta. E un foarte bun prieten al meu.

Marți, 15 Decembrie 1992

Proiectul de Lege pentru rectificarea Bugetului. Vorbesc. Indiscutabil, mare succes. Am făcut o analiză critică foarte severă a gestiu-

nii FSN-iste de la Revoluție încoace. Nenumărate felicitări din toate părțile Camerei. Am ridiculizat, oarecum, diferența dintre FSN și FDSN și am decretat Proiectul de Lege FDSN-Văcăroiu drept o gafă politică. De ce și-au asumat responsabilitatea pentru greșelile dezastruoase ale guvernelor Roman și Stolojan.

Miercuri, 16 Decembrie 1992

Cam aceeași situație. La ședința Biroului Parlamentului, începând de la 11.00 dimineața. Pe la 1.00 p.m. i-am dat un interviu lui Mărculescu, aproape o oră întreagă, după care m-am întors la ședința Biroului. Am stat până la 6.00 seara. Am luat-o pe Elisabeth de acasă. Ne-am dus mai întâi la Suedezi. O ceremonie foarte frumoasă, cu o fetiță cu o coroană împodobită de lumânări aprinse, susținută de alte fetițe și băieți..

Apoi, la Christopher Ingham, Însărcinatul cu Afaceri britanic. Un cor de colinde românești cu membrii Operei Române. Excelent. Basul - nu-mi amintesc numele lui - excepțional. A venit la mine să-și exprime sentimentele de afecțiune și admirație pentru mine, după concert. Eram cu Bache. Trebuie să recunosc că mi-a făcut mare plăcere.

Am vorbit mult cu Boștinaru. I-a plăcut cuvântarea mea, dar găsește că atacurile ce le adresăm noi, ambelor formațiuni, FSN și FDSN, duc țara spre extrema stângă, PSM, care abia așteaptă să-i vină rândul.

Andrew e gata să ne ajute cu decernarea Premiului pentru jurnalism. Personal, nu poate veni, pentru că Douglas Hogg sosește Duminică. Să vedem dacă poate trimite pe altcineva.

Acasă, la cină, aflăm de la Mihai Ghiga, că vor să ne colinde Corul Școlii de Muzică. Îi acceptăm. 8 tineri. Foarte bine.

Elisabeth pleacă mâine. Păcat.

Irina Negrea îmi dă știrea bună că se vor trage, probabil, vreo 45.000 de exemplare noaptea asta (din *Cotidianul*).

Joi, 17 Decembrie 1992

Colegii îmi mulțumesc în Parlament pentru felicitările de Sf. Sărbători ce le-am adresat. Am trimis tuturor parlamentarilor și versiunea în limba română a intervenției mele la Bruges. Mulți mi-au vorbit foarte pozitiv despre felul cum am prezentat lucrurile.

Puțină panică. Se decide să punem imediat în discuție Proiectul de amendare a Legii pentru investițiile străine. Eu trebuie să vorbesc în

această problemă, neapărat. Cum nu eram perfect pregătit, am răsuflat ușurat când, din lipsă de timp, s-au sistat discuțiile după prezentarea proiectului de către urmașul lui Negrițoiu la Agenția Română de Privatizare. A fost doar timp ca și Albu, Președintele Comisiei Economice, să-și prezinte raportul. Discuția proiectului va avea loc abia săptămâna viitoare.

Dau un lung interviu lui Mărculescu și un altul doamnei Spencer, care e freelance în Anglia.

Pleacă Elisabeth în Elveția. Nicolae îmi dă, în sfârșit, o știre bună. Banca Scoției ne acordă un moratoriu de un an. Deci nu vom avea deficit anul acesta.

S-au tras 48.000 de exemplare din *Cotidianul,* aseară. Sper că vom scoate mai multe astăzi. Doina Bâscă telefonează din Toulouse. E încântată, bineînțeles, de creșterea tirajului. Poate greva tipografilor să ne fie de folos. Să dea Domnul. Lumea care nu poate cumpăra *Evenimentul* trebuie să se îndrepte spre alt ziar. Să sperăm că mulți ne vor rămâne fideli, pentru că ziarul nostru e, indiscutabil, mai bun.

Vineri, 18 Decembrie 1992

La Congresul Uniunii Naționale a organizațiilor „Decembrie 1989". Sunt, în total, 32 de organizații.

Trebuia să înceapă la 10.00 dimineața. A început la 11.30. Motivul principal: din cauza ceții, trenurile au avut mare întârziere. Timișorenii nu puteau să lipsească.

În timp ce așteptam, s-a servit cafea, pepsi, mie ceai la cerere, și s-au făcut poze. Mulți, la cererea lor, cu mine!! E un fel de recunoaștere.

Ședința a fost deschisă de fostul Senator, acum Consilier al lui Iliescu, Dan Iosif, cel care m-a dus la sediul Guvernului, scoțându-mă din mâna „minerilor", în noaptea de 14 Iunie 1990. S-a dat cuvântul Viceprimarului Bucureștiului, și apoi mie, ca reprezentant al Parlamentului. Le-am povestit cum am scris articolul din *TIMES* care a apărut la 19 Decembrie 1989.

La *Tineretul Liber* - Recepție mare, cu premii. Stau foarte puțin.

De acolo la Sud-Coreeni, recepția de rămas bun a lui Hynn Lee; în casa lui Viorel, bineînțeles. Apoi, direct la „Dacia", pentru discuțiile CDR-FSN. „Dacia" e acum Clubul Ilie Năstase. Masă în formă de „U". Cel mai mult vorbiră: Adrian Severin, Caius Dragomir, Radu Berceanu. Mai puțin Horia Rusu, Stelian Tănase. Weber și Totu n-au

zis nimic. Nici Ion Aurel Stoica.

Din discuții îmi dau seama că „noul" FSN vrea să se impună ca adevărata Opoziție cu ajutorul CDR.

S-a discutat ce politică trebuie să urmărim în Parlament. Să ne punem de acord. N-a fost posibil. Ceva mai târziu a venit și Diaconescu. La cererea lui s-a acceptat ca luni, la comemorarea oficială a Revoluției, Coposu să vorbească în numele Opoziției.

În fine, la Palatul Elisabeta. Recepția e dată de *Baricada,* adică de Gugui. Același lucru. Lumea ține să se fotografieze cu mine obligatoriu. Discuție interesantă cu un grup de basarabeni, unii reprezentanți oficiali ai Ambasadei Republicii Moldova. Printre ei, tânărul Moșanu, fiul Președintelui Parlamentului din Chișinău. Sunt foarte îngrijorați de ce se întâmplă în Transnistria și, în general, se tem de o preluare a puterii în Rusia de către forțele comuniste.

Sâmbătă, 19 Decembrie 1992

La Congresul Alianței Civice. Înainte de intrarea în sala de ședințe, Doina Cornea mă agrăiește: „Știu că sunteți supărat pe mine...". Și vroia să continue. Nu pe dumneata. Sunt supărat că am pierdut alegerile!, i-am răspuns.

Ana Blandiana: „Doriți să luați cuvântul? Ca să vă chem la început!"

Mai bine nu. Noi am pierdut alegerile. Strategia, tactica, campania noastră electorală, totul a fost greșit. Iliescu n-a câștigat alegerile. Noi le-am pierdut. Din cauza dumneavoastră. Lui Constantinescu i s-a dat o misiune imposibil de realizat. Ți-aduci aminte, că am zis acest lucru, când eram împreună cu Ambasadorul britanic la Jonathan Page. M-ai asigurat atunci că totul va fi perfect; că alegerea lui Emil Constantinescu e cea mai bună. Ei bine, n-a fost.

N-am mai insistat și nici ea.

În sală mi s-a dat locul 13 din rândul întâi, printre invitați. Cum eu socotesc acest număr favorabil, sper că am făcut bine să refuz să iau cuvântul.

A vorbit Emil Constantinescu din partea Convenției. „Mi s-a spus că trebuie să vorbesc liber. Am reușit s-o fac în campania mea. Dar acum dați-mi voie să-mi citesc cuvântarea". Lucruri obișnuite, acceptabile. Au urmat Coposu, Ion Mânzatu, Vintilică Brătianu și mai mulți alții. La terminarea citirii mesagiilor din partea „grupurilor de sprijin" din străinătate, am plecat.

Seara, vine Doina Bâscă, sosită cu Airbus-ul TAROM-ului de la Toulouse. Primim un telefon de la Mititelu, confirmat, apoi prin FAX, cu alegerea lui pentru Premiul de Jurnalism.

Am citit articolele, sunt toate foarte bune. Alegerea e justificată.

Duminică, 20 Decembrie 1992

Încerc, în zadar, să-l găsesc pe Nicolae Stroescu-Stânișoară. Vroiam să avem și alegerea lui pentru Premiu. O să găsesc însă pe Katie Page. Prin ea reușim să-l aducem pe Lawrence Bristow, Atașatul de Presă al Marii Britanii la București. Nici Ambasadorul și nici ceilalți diplomați de frunte nu sunt disponibili, pentru că Douglas Hogg e la București în vizită oficială din partea Guvernului britanic.

Sosim la Teatrul Odeon (fost Majestic), cu cinci minute după ora anunțată. E frig mare afară. Totuși sala era plină. Pe panouri, de jurîmprejur, articolele intrate la concurs. Apoi, fotografii și caricaturi, produse de Peter Humphrey de la Reuters și de Veluda, de la noi.

Totul merge perfect. Atașatul de Presă britanic, Lawrence Bristow, apare și el, Doina Bâscă explică cum s-a organizat „Premiul pentru jurnalism Ion Rațiu" și apoi vorbesc eu. Îl laud pe Mititelu pentru că a ajuns să fie *Acting Head of the South Eastern European Department* al BBC-ului și pe Nicolae Stroescu-Stânișoară, „singurii care au făcut selecția". Am dat rezultatul, în ordine crescândă. Răsvan Popescu, câștigătorul Premiului principal - o călătorie la Londra de o săptămână - era încântat. Premiul la Secția editorială a fost câștigat de Virgil Cosma de la *24 de ore,* din Iași, ceea ce m-a încântat, pentru că a câștigat și provincia, iar Premiul de popularitate Liviu Mihaiu, de la *Cațavencu,* pentru articolul „Ticu, Doina și Băcanu au votat cu Iliescu".

Mezincescu îmi transmite invitație să merg la Timișoara de Crăciun, că vine Regele, Regina, Margareta și Sofia.

Luni, 21 Decembrie 1992

Minodora Ilie, foarte agitată. Crin Halaicu i-a pus în vedere că, sau renunță la Fundația OMENIA, sau trebuie să plece din Primărie.

E foarte aferată. Telefonez la numărul direct al Președintelui și vorbesc cu o doamnă Pavel. Îi explic situația. „E de-al dumneavoastră. Președintele n-are influență asupra Primarului Bucureștiului. Și nu poate primi pe nimeni înainte de Crăciun."

Pe Halaicu nu l-am găsit, telefonul fiind tot timpul ocupat. Va merge

la Patriarh și i-am sugerat să-i vorbească lui Coposu. Îl găsește pe Diaconescu. Halaicu o face pentru că foarte mulți dintre membrii organizației de caritate înființată de Dina Câmpeanu au trecut la OMENIA. Deci, Halaicu face jocul lui Radu Câmpeanu.

Vine și Șerban Lupu să mă vadă. E încântat. Îi merge bine. Vioara Gagliano, ce am cumpărat pentru uzul lui, cântă din ce în ce mai bine. Valoarea ei trebuie să fie de 120.000.00 de dolari astăzi. Aseară am fost la concertul lui, în Sala de la Radiodifuziune, dar prea puțină lume. Performanța lui, la înălțime.

Ședință solemnă a celor două Camere unite. Mică agitație, pentru că Petre Roman insistă să vorbească și el, ca să nu fie numai Iliescu din partea celor care au făcut Revoluția. Asta e scuza lui. Eram cu toții în biroul lui Berceanu. M-au trimis la Adrian Năstase și am propus ca să vorbim doi din partea neguvernamentalilor, dar să utilizăm nu mai mult de cele 20 de minute alocate. „În cazul acesta vom avea și noi doi", au căzut de acord, căci Oliviu Gherman ni se alăturase.

Iliescu a vorbit foarte lung: 45'. Adevărată cuvântare-program. Ion Marcu, FDSN, violent, comunist aproape în exprimare, Coposu slab, se tot poticnea, Roman, acceptabil și Valeriu Tabără de la PUNR, care a fost, poate cel mai bine, din păcate.

Ședința deputaților noștri PNȚCD. Îl felicit pe Coposu pentru pălăria lui „Borsalino de gangster". Nu i-a plăcut gluma. „Nu e deloc. E ieftină" - mi-a zis. E o pălărie neagră, cu boruri largi, pe care o poartă, cum își purta Gheorghe Coșbuc pe a sa, pe vremuri.

Marți, 22 Decembrie 1992

Ședința Biroului Camerei. Ridic problema lui Dugulescu, care mi-a reproșat de ce am vorbit contra acordării lui de fonduri ca să meargă la ceremonia *Presidential Prayer Breakfast* pe care-l va da Clinton. Eu nu m-am opus. Am spus doar că și eu am fost invitat, dar am mers pe socoteala mea. Dugulescu vrea ca Parlamentul să-i plătească drumul. Poetul Ioan Alexandru a obținut fondurile necesare din partea Senatului.

Am discutat, apoi, cum trebuie să asigurăm secretul discuțiilor avute în cadrul Biroului Camerei. Năstase este pentru luarea de măsuri drastice. Pe bună dreptate.

Scriu să cer vize pentru Doina Bâscă, mama ei și nepotul lor, personal Cristianei Geissler-Kuss. Triumfătoare, Doina îmi anunță că i-a

primit pe loc.

La orele 12.00 exact, la Patriarhie. Iliescu, Văcăroiu, Gherman, Năstase, Lup, erau deja acolo. Mă alătur și eu lor. La plecare, Iliescu se oprește să-mi strângă mâna. Ies din Catedrală imediat după el. Lumea îl oprește, îi strânge mâna etc. Mulți au făcut același lucru și cu mine, dar incomparabil mai puțin. Omul trebuie că are, totuși, mulți adepți, pe lângă aura magistraturii ce ocupă. Ceilalți s-au dus la Cimitir și apoi la Muzeul Armatei. Eu m-am dus acasă. Am luat masa și m-am culcat.

La orele 4.00 p.m., la Senat. Discuție mare pe problemele ce trebuie rezolvate: Bugetul pe 1992, numirea judecătorilor la Curtea Supremă și la cea de Conturi. Nu se poate face totul. Dar Senatul a decis acum să nu mai aibă ședințe între Crăciun și Anul Nou. Să revenim pe ziua de 20 Ianuarie pentru ședința comună a Birourilor și să reîncepem Parlamentul în sesiune specială pe ziua de 25 Ianuarie.

Plec înainte de terminarea ședinței, căci au invitat colindătorii. Mulți, frumos îmbrăcați, cu Steaua, Irozii etc. Adevărat spectacol tradițional.

La BRCE sosesc cu întârziere de o oră. Încă tot dezbăteau acordarea de credite. Teculescu, acum ministru FDSN-ist, a cerut demisia lui Pascariu. *I missed all the fun*, le-am spus, pe englezește. Discuția a continuat mult. Teculescu a plecat după ce Pascariu ne-a declarat că Guvernul vrea să-l înlăture. Dacă-i așa, trebuie să lupte, dar mari șanse de supraviețuire n-are. Noi i-am dat un vot de încredere, în tot cazul.

Am băut un pahar de șampanie și ne-am urat, reciproc, Sărbători Fericite.

Îi spun Elisabethei că s-ar putea să vin la Zermatt de Crăciun. E încântată.

Miercuri, 23 Decembrie 1992

Vorbesc în Parlament în numele PNȚCD despre Proiectul de Lege pentru modificarea Legii 35/1991 asupra investițiilor străine.

Sunt ascultat cu foarte mare atenție. Îl provoc pe deputatul Albu, Președintele Comisiei Economice.

„Mi-ați aruncat mănușa. Vă voi răspunde, îmi spune Albu. Modificările pe care le-am făcut sunt așa de benefice investitorului străin, încât toți sunt mirați că le facem". Da, e adevărat că, în teorie, proiectul de lege permite scoaterea banilor – investiții sau profituri – dar nu asigură valuta. Îi lasă pe investitori să-și găsească ei valuta „pe

căi legale". Atâta timp cât nu avem, nu le putem converti; dreptul de a scoate bani din țară e apă de ploaie. Nu se găsește valută în România. Ăsta e adevărul.

La Tipografie. Adun toată lumea. Le doresc Sărbători Fericite și bem un pahar împreună. Virgil Cosma, de la *24 de ore*, câștigătorul „Premiului Ion Rațiu pentru jurnalism" la secția editorial, îmi ia un interviu.

Stabilim cu Rovența, Leu, Boldișor și Slabu cum trebuie închise conturile și prezentat bilanțul de lichidare TIPOREX, SRL. Se demonstrează că Ion Rodean și-a însușit 42 de milioane de lei și că a cheltuit pe protocol cam peste 1 milion de lei pe lună!?

Joi 24 Decembrie 1992

Elisabeth îmi telefonează: *I love you and I want to be with you*, îmi spune. Va veni la Londra îndată ce-și îndeplinește obligațiile ce are cu Biserica din Zermatt. Îi spun că voi merge și eu la Londra, în cazul acesta. Duminică 27 Decembrie.

Dau drumul tuturor. Rămân absolut singur. Spre seară Liviu, soțul secretarei mele Doina Călin, îmi aduce un brad. L-am aranjat în salon într-o cadă de flori plină cu pământ. Arată foarte frumos. Înalt de vreo doi metri, firav, cu puține crengi, dar frumos proporționat. Nu e cazul să-l împodobesc. E destul că-l am.

Operația a durat câtva timp. Să decid, întâi, cum să-l fac să stea în picioare. Am cotrobăit peste tot. Nici unelte, nici material din care să-mi fac o bază. Era ger afară. Minus 5 grade. M-am îmbrăcat bine. Mi-am pus căciula-n cap. Poate s-aduc bolovanii pe care Elisabeth i-a adunat pentru grădina ei de vară. Să proptesc bradul, mi-am zis. Așa am dat de cadă. Era plină de pământ. Foarte grea. Am rostogolit-o cum rostogolești butoaiele, pe muchia fundului. Am instalat-o pe o bază de ziare vechi, așezate intenționat ca să vezi că erau *Cotidianul*. Dau să pun bradul. Pământul era înghețat pe jumătate. Iarăși afară, să caut o țeapă, un țăruș, să fac o gaură. Găsesc, în fine, o rudă lungă și foarte grea de fier printre uneltele grădinarului. Cu ea, încet, încet, am reușit să fărâmițez pământul înghețat ca să fac o gaură de vreo 20 cm adâncime. Laborios, am scos pământul desțelenit cu degetele și cu un cuțit.

Plasat în gaură, bradul arată minunat. E drept și aproape că atinge plafonul salonului. Am umplut gaura în jurul bradului și-am îndesat pământul cu pumnii și cu ciocanul de bătut carnea, adus din bucătărie.

Abia atunci am tăiat frânghia. E proaspăt. Tânăr. Ramurile i s-au

desfăcut frumos, „cu cetina tot verde". Niciodată cuvintele astea n-au avut o mai profundă, mai nobilă semnificație pentru mine.

Eram tocmai pe terminate când au venit colindătorii, de la Teologie. Au cântat frumos. Mi-e grea inima. Erau cinci. Le-am dat 5000 de lei, dar nu i-am invitat în salon. Ne-am dorit reciproc Sărbători fericite în antreu, unde au colindat. I-am condus până la poartă.

Nu mai sunt singur. Am bradul de Crăciun cu mine.

Vineri - Ziua de Crăciun am petrecut-o lucrând la interviul ce-am dat lui Mărculescu. E indiscutabil, extrem de interesant. Mă întreb însă, cum va fi primit. Cui mă adresez? Vreau să-i conving pe cei din Convenție că au greșit? Vreau să arăt PNȚCD-iștilor ce rău suntem conduși? Nu voi fi din nou atacat că sunt ambițios?

Cui servește? Mie sau țării? La asta trebuie să mă gândesc. Îl voi da Doinei Bâscă să-l culeagă la calculator. Recitindu-l curat, poate-l voi putea judeca mai obiectiv.

Sâmbătă, 26 Decembrie 1992

Seara târziu - pe la 8.45 - vine Doina Bâscă cu versiunea corectată a interviului cu Mărculescu. Luăm cina împreună. Vorbește la telefon cu Mezincescu. Coposu ar fi dat o cină pentru 24 de persoane în Ajunul Crăciunului. „El știa că Regele nu va putea veni. Probabil știa ce condiții i se vor impune de Guvern, condiții inacceptabile", ar fi relatat Simina. Ea s-a dus totuși la Timișoara. Trebuia s-o facă. Paul Lăzărescu nu știa nimic. Noi am fi vrut să știm cine a fost invitat la Coposu. I-a venit Doinei o idee bună. Bani Ghica. El trebuie să știe. Bani, cum e el: „Nu, dragă. Eu nu m-am dus. S-au întâlnit - sau trebuiau să se întâlnească - la sediul Partidului. Au venit foarte puțini. Era ger afară. Și-atunci i-a luat la el acasă, Coposu. Vreo 4-5. Nu știu exact".

Versiunea corectă trebuie să fie pe undeva la mijloc.

Altfel, ziua a fost tristă. Elisabeth mă așteaptă la Londra.

Duminică, 27 Decembrie 1992

Sunt în avion spre Londra. La Otopeni, holul de sosire e gata. Foarte elegant. Aseară și azi dimineață am corectat și a doua versiune a interviului meu cu Mărculescu. E important să nu fac absolut nici un atac personal. Sper că am reușit. Voi verifica, însă, totul încă o dată.

Au venit atât Pușa, cât și Doina Călin, azi dimineață. Doina Bâscă

a plecat cu mama ei la Frankfurt, căci a primit bilete gratuit de la TAROM. I-am dat DM564. Atâta aveam. Ea îmi ceruse 1.000. Le-am dat băieților mei, Adrian Roman și Sorin Belu, un mic cadou de Anul Nou, 10.000 de lei fiecare.

Miercuri, 30 Decembrie 1992

De când am venit la Londra n-am făcut altceva. Am dormit, am mâncat și iar am dormit. Eram într-adevăr enorm de obosit. „Ochii tăi s-au micșorat", mi-a zis Elisabeth. Ea m-a primit la aeroport. Dar cu întârziere. S-a întâmplat ceva, mi-am zis cu groază. Insistase atât de mult să vină, când i-am spus la telefon din București că nu e nevoie. A sosit, în fine și ea, cu 20 de minute întârziere. Eram tocmai gata să plec, să n-o mai aștept.

Am mers la birou, am luat prânzul cu Gerry Burton, cu care am discutat situația mea financiară și am evitat orice alt contact. Cu determinare.

Azi dimineață însă, mă simt mai bine, mai odihnit. Am telefonat la Versoix. Răspunde Margareta. Foarte prietenoasă. I-am răspuns în englezește, când ea, ridicând receptorul, *Are you forgotten your French*?, mi-a zis râzând.

A venit Regele la telefon. Îmi închipui că nu puteau fi acceptate condițiile puse de reprezentanții lui Iliescu. Sunt bucuros că nu le-ați acceptat.

Am vorbit puțin de abandonarea vizitei proiectate de Crăciun pentru Timișoara și de felul în care am pierdut alegerile în Septembrie. „Noi, Convenția, noi le-am pierdut. Iliescu nu le-a câștigat. Și Coposu poartă o mare răspundere în fața Istoriei", i-am zis.

Am rămas înțeleși. Mă voi opri la Versoix, Marți 5 Ianuarie, în drum spre Lausanne.

INDICE DE NUME

A

Abraham, P. 45
Abrudan, Adrian 96, 381
Adamesteanu 79
Adamesteanu, Gabriela 60, 64, 69, 343
Adenauer, Konrad 116, 360
Adrian, Ilie 155
Adshead, Laura 222-224, 246, 336
Ady, Endre 326
Aferăriței, C-tin 335
Agopian, Ștefan 13, 44, 47, 48, 50, 52, 54, 55, 67, 69, 70
Albu, Gh. 419, 423
Alcalay, Milos 199, 200, 207, 222, 362, 375, 388, 389
Aldea, Aurel 68
Alexa-Ioan, Aura 8, 279
Alexandrescu, Emil 30
Alexandrescu, Horia 73
Alexandrescu, Sorin 180
Alexandros, Christos 331, 337
Ioan, Alexandru 50, 61, 64, 78, 134, 173, 191, 192, 196, 205, 210, 221, 257, 297, 360, 422
Alimănișteanu 122
Almás 53
Almășan, Marina 57, 68, 69
Ana, Regina 5, 6, 32, 134, 135, 143–145, 220, 255, 261, 270, 353, 421
Anastasakos, Kiriakos 59
Anderssen, Nan Robinson 12, 75, 168, 208
Anderssen, Trolle 12, 74, 75, 168, 208
Andon, Sergiu 87
Andreescu, Olga 155
Andrei, episcop 192, 205
Andriessen, Frans 116, 118, 224
Andronache, Romeo 137
Anghel, C. 26
Anghelescu, Ionuț 185, 266, 287, 298, 371, 398, 406
Anghelescu, Vasile 192
Antemir, Cristian 368, 406
Antonescu, Ion (gen.) 164, 205
Antonescu, Mihai 407
Antoniade, George 336
Antoniu (PNȚ) 361
Apolzan, vezi: Manolescu Nicolae
Apostolescu, Mihai 24, 230, 269
Arachelian, Vartan 7, 12, 72, 81, 84, 114, 176, 183, 335, 336, 346, 348, 349
Aronescu, Sanda 239
Arșinel, Alexandru 29, 38, 146, 412
Artzi, (primar) 227, 230

Tiparul executat la Regia Autonomă „Monitorul Oficial"

Coperta executată la SC RH Printing SRL

„Mulțimea de afară e mare. Dar e doar o mică parte din națiune, a reacționat Regele. Trebuie să vin în țară. Să mă vadă. Să fie informat poporul", a continuat înțelept Regele.

Trustul de presă
RH PRINTING& PUBLISHING

ISBN 973-85082-1-5